

Oromo, West Central: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

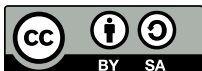
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹ Kitaaba hidda dhaloota Yasuus Kiristoos, isa sanyii Daawwit, sanyii Abrahaam. ² Abrahaam Yisihaqiin dhalche; Yisihaaq Yaaqoobiin dhalche; Yaaqoob Yihudaa fi obbolootan isaa dhalche. ³ Yihudaan Taamaar irraa Peereezii fi Zaaraa dhalche; Peereez Heezroom dhalche; Heezroom Raam dhalche. ⁴ Raam abbaa Aminaadaabi dha; Aminaadaab abbaa Nahashoon dha; Nahashoon Saalmoon dhalche. ⁵ Saalmoon Rahaab irraa Boaziin dhalche; Boaz Ruut irraa Yoobeedin dhalche; Yoobeed abbaa Jeese ti. ⁶ Jeeseen abbaa mooticha Daawwit dha; Daawwit haadha manaa isaa Uriiyaa irraa Solomoonin dhalche; ⁷ Solomoon abbaa Reehoobo'aam dha; Reehoobo'aam abbaa Abiiyaa dha; Abiiyaan abbaa Asaa dha; ⁸ Asaan abbaa Yoshaafaax dha; Yoshaafaax abbaa Yooraam dha; Yooraam abbaa Oziyaasin dha; ⁹ Oziyaas abbaa Yo'ataami dha; Yo'ataam abbaa Akaazin dha; Akaaz abbaa Hisqiyaasi dha. ¹⁰ Hisqiyaas abbaa Minaasee dha; Minaaseen abbaa Amosin dha; Amos abbaa Yosiyaasin dha. ¹¹ Yosiyaas abbaa Yekoniyaasii fi obboloota isaa dha; kunis bara sabni Israa'el biyya Baabilonitti booji'amanitti dha. ¹² Sabni Israa'el biyya Baabilonitti erga booji'amanii booddees, Yekoniyaas Salaati'elin dhalche; Salaati'el immoo abbaa Zarubaabelin dha. ¹³ Zarubaabel abbaa Abiyuudin dha; Abiyuud abbaa Eliyaaqimin dha; Eliyaaqim abbaa Azorin dha; ¹⁴ Azor Zaadoqin dhalche; Zaadoq immoo abbaa Akiimin dha; Akiim abbaa Eliyudin dha. ¹⁵ Eliyud abbaa Ele'azaarin dha; Ele'azaar immoo Maattaanin dhalche; Maattaan abbaa Yaaqoobi dha; ¹⁶ Yaaqoob abbaa Yoseefi dha; Yoseefis kaadhima Maariyaam dha; isheen immoo Yasuusiin isa Kiristoos jedhamee waamameen, deesse. ¹⁷ Dhaloonni kun hundinuu Abrahaamii hanga Daawititti dhaloota kudha afur, Daawitii hamma bara sabni Israa'el biyya Baabilonitti booji'amaniitti dhaloota kudha afur, bara biyya Baabilonitti booji'amanii hamma Kristositti dhaloota kudha afur turan. ¹⁸ Dhalachuun Yasuus Kiristoos akka kanatti fufee jiru ture; Maariyaam haati isaa Yoseefiif kaadhimatamtee turte; isheen Yoseefi wajjin utuu wal bira hin ga'in, hafuura qulqulluudhaan ulfooftee argamte. ¹⁹ Yoseef inni ishee kaadhimates nama jireenya qajeelaa jiraatu waan tureef, dhoksaatti ishee dhiisuudhaaf murtoo godhe malee, ummata duratti ishee yeellaasisuu hin barbaanne. ²⁰ Utuu Yoseef kana yaadaa jiruu, kunoo, ergamaan gooftaa abjuutti itti mul'atee, "Yaa Yoseef ilma Daawwit, Maariyaam kaadhimni kee hafuura qulqulluudhaan waan ulfoofteef, ishee of biratti fudhachuu hin sodaatin!" ²¹ Isheen ilma in deessi; atis maqaa isaa 'Yasuus' jettee in moggaafte, inni ofii isaatii saba isaa cubbuu isaaniittii isaan in fayyisa" jedheen. ²² Kun hundinuu inni Waaqayyo gooftaan afaan raajichaatiin dubbate akka raawwatamuuf ta'e. ²³ Innoo, "Kunoo, durbi in ulfoofti ilmas in deessi, maqaa isaas 'Amaanu'el' jedhanii in moggaasu" jedhe; "Amaanu'el" jechuun "Waaqayyo nuu wajjin jira" jechuu dha. ²⁴ Yoseef hirribaa dammaqee, akkuma ergamaan gooftaa isa abboometti kaadhima isaa of biratti in fudhate. ²⁵ Haa ta'u iyyuu malee, inni hamma isheen ilma ishee deessutti ishee hin barre; mucicha immoo "Yasuus" jedhee ni moggaase.

Chapter 2

¹ Yasuus, bara mooticha Herooditti, biyya Yihudaa Beeteliheem keessatti erga dhalatee booda, beektonni (namoonni beektonni) karaa ba'a biiftuu irraa gara Yersaaleemitti dhufani; ² Isaanis, "Mootiin inni Yihudootaaf dhalate eessa jira? Nuti urjii isaa ba'a biiftuu keessatti waan argineef, isaaf sagaduudhaaf dhufne" jedhanii dubbatani. ³ Herood, inni mootichi, yeroo kana dhaga'ees, ni raafame; guutuun Yersaaleemis, isa wajjin ni raafamani. ⁴ Heroodis, dura buutota luboota fi barreessiitoota uummataa walitti waamee, "Kirstoos eessatti dhalachuudhaaf dha?" jedhee isaan gaafate. ⁵ Isaanis, "Raajichaan akkuma barreessamee jirutti, biyya Yihudaa Beeteliheem keessatti ni dhalata. ⁶ Ati, yaa Beeteliheem, ishee biyya Yihudaa keessaa! Ati bulchitoota Yihudaa gidduutii ishee xinnoo miti; si keessaas kan mo'u tokko ni dhufa; innis uummata koo warra Israa'eliin kan tiksu (eegu) dha" jedhanii isatti himani. ⁷ Sana boodas, Herood yeroo isa sirrii urjichi itti mul'ate isaan gaafachuudhaaf, beektota sana dhoksaadhaan ofitti waame. ⁸ Heroodis "Dhaqaatii of-eeggannoodhaan mucichaa barbaadaa. Anis dhaqee isaaf sagaduu waanan maluuf, yeroo isa argathan immoo anatti himaa" jedhee gara Beeteliheemitti isaan erge. ⁹ Waan mootichi jedhe erga dhaga'anii boodas, beektonni suni imala isaanii jalqabani; urjiin inni isaan karaa ba'a biiftuutti arganii tures isaan fuul dura bu'ee deeme; bakka mucaan suni jiru yeroo ga'e immoo socho'uu dhiiseetu dhaabbate. ¹⁰ Jarri urjicha yeroo argan, gammachuu guddaadhaan ililchani. ¹¹ Manicha keessas lixanii mucicha, haadha isaa Maariyaam wajjin, argatani. Isaanis lafatti gadi kufanii isaaf sagadani. Qorxii (Borsaa) isaaniis bananii, kennaa warqee, ixaanaa fi qumbii isaaf kennani. ¹² Isaan gara Heroodisitti akka hin deebineef Waaqayyo abjuutiin waan isaan akeekkachiiseef, karaa biraa irraan ba'anii gara biyya isaanii deemani. ¹³ Erga isaan gara biyya isaanii deemanii boodas, ergamaan Gooftichaa tokko abjuudhaan Yooseefitti mul'atee, "Ka'ii, mucichaa fi haadha isaa fudhadhuutii gara biyya Misiriitti (Gibxiitti) baqadhu! Herood mucicha ajjeesuudhaaf waan barbaaduuf, hamma ani sitti himutti achuma turi!" ittiin jedhe. ¹⁴ Halkanuma sanas, Yooseef ka'ee mucichaa fi haadha isaa fudhatee gara biyya Misiriitti sokke. ¹⁵ Mucichis hanga guyyaa Herood du'etti achuma ture. Kunis, isa Gooftaan afaan raajichaatiin, "Ani Ilma koo biyya Misirii keessa nan waameera" jedhee dubbatee ture raawwachuudhaaf dha. ¹⁶ Sana boodas, Herood warri beektonni sun akka isa gowwoomsan waan hubateef, baay'ee aare. Kana irraa ka'uudhaanis, yeroo mucichi itti dhalate warra beektota sana irraa gaafatee sirriitti erga baree booda, ijoollee dhiiraa waggaa lamaa fi isaa gadii ta'anii Beeteliheemii fi naannoo ishee keessa jiran hunduma isaan namoota ergee ajjeesise. ¹⁷ Kanaanis, dubbiin inni raajicha Eerimiyaasiin dubbatamee ture ni raawwatame; ¹⁸ Innis, "Sagaleen boo'ichaa fi gadda guddaa tokko Raamaa keessatti ni dhaga'ame; Raaheelis ijoollee isheetiif boosse; kana booda deebitee waan isaan hin arganneefis, jajjabaachuu didde" isa jedhuu dha ture. ¹⁹ Akkuma Herood du'een immoo, kunoo, ergamaan Gooftichaa tokko biyya Misirii keessatti abjuudhaan Yooseefitti mul'atee akkas isaan jedhe: ²⁰ "Warri lubbuu mucichaa balleessuuf barbaadan waan du'anii jiraniif, ka'iitii mucichaa fi haadha isaa fudhadhuutii gara biyya Israa'el deemi." ²¹ Yooseefis ka'uudhaan mucichaa fi haadha isaa fudhatee gara biyya Israa'elitti dhufuuf ture. ²² Garuu immoo, Arkelaawos, bakka abbaa isaa Herood, bu'ee Yihudaa bulchaa (bitaa) akka jiru Yooseef waan dhaga'eef, achi deemuu ni sodaate. Waaqayyo abjuudhaa erga isa akeekkachisee boodas, gara naannoo Galiilaatti imaluuf ka'e. ²³ Achis deeme, magaala Naazireet jedhamtu keessa jiraate. Kunis kan ta'e, inni raajonni waa'ee Yasuus, 'Inni Naaziricha ni jedhama' jedhanii dubbatanii ture akka raawwatamuuf dha.

Chapter 3

¹ Bara sanatti Yohaannis cuuphaan lafa onaa biyya Yihudaatti dhufee lallabaa ture,²“Mootummaan waaqaa dhi'aatee waan jiruuf, balleessaa kessanitti gaddaatii, dhiifama gaafadhaa” jedhe.³Kunis kan dubbatame Isaayaas isa raajichaan ture. Innis, “Sagaleen inni lafa onaa keessaa dubbachaa jira ‘Gooftichaaf daandi isaa qopheessaa; karaa inni irra darbu sirreessaa’” jedhe.⁴Yommusis, Yohaannis uffata rifeensa gaalaa irraa hojjetamee uffatee, mudhii isaa immoo xeebaan hidhate ture. Nyaanni isaas hawwannisaa fi damma gammoojjii ture.⁵Sana boodas, warri Yerusaalem, warri Yihudaa, warri kutaa biyya naanna'aa Laga Yordaanos jiraatan hundumtuu bakka Yohaannis jirutti ba'ani.⁶Isaanis cubbuu isaanii himachaa Laga Yordaanos keessatti Yohaannisiin cuuphamani.⁷Yohaannis warra Faarisootaa fi warra Saaduqoota keessaa namoonni baay'een cuuphamuudhaaf gara isaa dhufuu isaanii yeroo arge, “Isin sanyii warra dhiiga namaa dhuguu nanaa, dheekkamsa isinitti dhufuuf jiru jalaa akka baqattan, eenyutu isin akeekkachise? ⁸Bu'aa firii qabu kan hojii kessanitti gaabbitanii dhiifama itti gaafattan qabadhaa. ⁹Wal-gidduu kessanitti ‘Nuti abbaa keenya Abrahaam qabna’ waliin jechaa hin yaadiinaa. Kan ani isinitti himus, Waaqayyo dhagoota kana keessaa iyyuu Abrahaamiif ijoollee kennuu akka danda'u dha.”¹⁰ Qottoon durumaanuu hidda moukootaa irra kaa'amee jira. Kanaafuu, mukti kam iyyuu inni midhaan gaarii hin horre murameetu (falaxameetu) ibidda keessatti darbatama.¹¹Cubbuu keessan irraa gaabbitanii akka deebitaniif, ani bishaaniin nan isin cuupha. Inni ana boodda dhufu garuu, ana irra jabaa dha; kophee miillaa isaa baachuun illee, ani nama anaaf malu miti. Inni Afuura Qulqulluu fi ibiddaan isin ni cuupha. ¹²Oobdii isaa keessaa qamadii isaa sirritti qulleessee gumbii isaatti kan ittiin sassaabu afarsaan isaa, harkaa isaa keessa jira. Galabaa isaa garuu ibidda tasuma hin dhaamneetiin ni guba” jedhee isaanitti dubbate.¹³ Sana boodas, Yasuus Yohaannisiin cuuphamuudhaaf Galiilaatii gara Laga Yordaanositti dhufe. ¹⁴Yohaannis garuu, “Ani siitiin cuuphamuun barbaada; ati immoo anaatiin cuuphamuudhaaf gara koo dhufaa?” jedhee isa dhoowwuudhaaf yaalaa ture. ¹⁵Yasuusis, “Waantota qajeelaa ta'an hunduma guutuun sirrii waan ta'ef, naaf eeyyami” jedhee deebisee itti dubbate. Sana booddees, Yohaannis isaaf eeyyame.¹⁶ Yasuus cuuphamee bishaanicha keessaa akkuma ba'een, kunoo egaa, waaqni hundumtuu isaaf baname. Innis, Afuurri Qulqulluu Waaqayyoo bullaallaa fakkaatee gadi dhufudhaan isa irra yeroo qubatu ni arge. ¹⁷Kunoo, sagaleen, “Inni kuni ilma koo isa jaalatamaa dha; anis isatti nan gammada” jedhu waaqa keesaa ni dhufe.

Chapter 4

¹ Sana boodas, Yasuus seexanaan qoramuudhaaf jecha, Afuura Qulqulluudhaan dursamee gara lafa onaatti geessame.² Innis erga guyyaa afurtamaa fi halkan afurtamaaf nyaata lagatee turee booda, beela'ee ture. ³ Inni isa qorus dhufuudhaan, “Ati dhuguma ilma Waaqayyoo yoo taate, dhagoota kana akka buddeena ta'ani ajaji” ittiin jedhe.⁴ Yasuus garuu, “Dubbii afaan Waaqayyoo keessaa ba'uun malee, namni nyaata duwwaadhaan hin jiraatu' jedhamee barreessameera” jedhee isaaf deebise.⁵ Itti aansees, seexanichi gara magaa qulqullaa'aatti Yasuusiin geessuudhaan, fittee gamoo mana sagadaa isa hundaa ol dheera ta'e irra dhaabachiisee, ⁶ “Ati dhuguma ilma Waaqayyoo yoo taate, bakka kana irraa gadi of-darbadhu, 'Inni ergamoota isaa akka siin eeganiif ni ajaja; miilli kee dhagaatti akka hin buunes, isaan harka isaanii irratti siin ni baatu' jedhamee barreessamee waan jiruuf” ittiin jedhe.⁷ Yasuusiis “Gooftaa kee Waaqayyoon hin qoriin' kan jedhus barreessamee jira” ittiin jedhee.⁸ Ammas seexanichi gara gaara dheeraa tokkotti Yasuusiin ol isa baasuudhaan, mootummoota biyya lafaa hundumaa, ulfina isaanii hunda wajjin isatti argisiisee,⁹ “Gadi kuftee anaaf yoo sagadde, isaan kana hunduma isaani ani siif nan kenna” ittiin jedhe.¹⁰ Achiin boodas, Yasuus immoo, “Seexana nana, asiitii badi! 'Gooftaa kee Waaqayyoof ni sagada; isaaf qofaa (duwwaa) ni hojjetta' jedhamee barreessamee jira” ittiin jedhe. ¹¹ Achumaanis, seexanichi isa dhiisee deeme; kunoo, ergamoonnis dhufanii isa tajaajilani.¹² Yohaannis mana hidhaa galuu isaa erga dhaga'ee boodas, Yasuus gara Galiilaa deeme.¹³ Naazireetiinis gadhiisee gara Kaperna'um, ishee naannoowwan Zebuluun fi Niftaalem keessa qarqaraa Galaana Galiilaa jirtu, deemee achi jiraate.¹⁴ Kunis kan raawwate, waanti Isaayaas isa raajichaatiin dubbatamee ture akka guutamuufi dha ture; innis, ¹⁵ “Biyyi Zebuluun, biyyi Niftaalem, gara galaanaatti, Yordaanos gama, Galiilaan, isheen biyya saba warra Waaqayyoon hin amannee, isaan ulfina ni argatu! ¹⁶ Ummatichi inni dukkana keessa jiraachaa ture, ifa guddaa argee jira; isaan warra biyya gaadidduu du'aa keessa jiraachaa turaniif, ifni isaaniiif ba'ee jira” kan jedhu ture.¹⁷ Yeroo sanaa kaasees Yasuus, “Mootummaan waaqaa waan dhiyatee jiruuf, hojii keessan itti gaabbaatii, dhiifama gaafadhaa” jedhee lallabuu jalqabe.¹⁸ Yeroo qarqara Galaana Galiilaa adeemaa turettis, Yasuus obbolaan lama, Simoon, isa Pheexroos jedhamuu fi obboleessa isaa, Indriiyaas, warra qurxummi qaban waan ta'aniif, otoo kiyyoo isaanii galaana keessatti darbachaa jiraanii isaan arge. ¹⁹ Yasuusiis, “Kootaati ana duukaa bu'aa. Anuu warra namootaa walitti qabdan nan isin godha” isaaniiin jedhe. ²⁰ Isaanis battalumatti kiyyoota isaanii achumatti dhiisanii isa duukaa bu'ani.²¹ Akkuma achi irraa adeemuu jalqabeen, Yasuus obbolaa biraa lama, Yaaqoob, ilma Zabdewoos fi obboleessa isaa, Yohaannisiin, arge. Isaanis, abbaa isaanii Zabdewoos wajjin, bidiruu keessattii kiyyoota isaanii suphachaa jiru turani. Innis isaan waame; ²² Battalumattis, bidiruu fi abbaa isaanii achumatti dhiisanii isa duukaa bu'ani.²³ Yasuusiis Galiilaa keessa bakka hundumaa deemuudhaan, manneen sagadaa isaanii keessatti barsiisaa, wangeela mootummaa Waaqayyoo lallabaa, namoota dhukkubaa fi dhibee hundumaattiin qabamanii turan fayyisaa ture.²⁴ Oduun isaas biyya Sooriyaa hundumaatti ni dhaga'amee; namoonnis dhukkubsatoota isaanii, warra dhukkuba fi waraansa garaa garaatiin dhiphatan, warra afuura seexanootaatiin qabamanii jiran, warra dhukkuba nama kuffisu kan qaban, warra qaamni isaanii hadoodde hundumaa gara isaatti fidan. Yasuusiis isaaniiin ni fayyise. ²⁵ Namoonni hedduun, Galiilaa irraa, magaalota kurnanii irraa, Yersaalem irraa, biyya Yihudaa irraa, gama Yordaanos irraas, isa duukaa bu'ani.

Chapter 5

¹ Yasuus namoota baay'ee sana yeroo arges, tulluutti ol ba'e. Erga inni taa'ee boodas, barattoonni isaa gara isaatti dhufani. ² Afaan isaa saaqees akkas jechaa isaan barsiise: ³ "Warri Afuuraan hiyyeessota ta' an eebbisamtoota mootummaan waaqaa kan isaanii waan ta'eef; ⁴ Warri gaddaa jiran eebbisamtoota waan isaan jajjabina argataniif; ⁵ Warri garraamiin eebbisamtoota waan isaan biyya lafaa dhaalaniif; ⁶ Warri qajeelummaa akka midhaanii beela'anii, akka bishaaniis dheebotan eebbisamtoota waan isaaniif guutuu jiruuf; ⁷ Warri namaaf dhiifama godhan eebbisamtoota waan isaanis dhiifama argataniif; ⁸ Warri yaadni garaa isaanii qulqulluu ta'e eebbisamtoota, waan isaan Waaqayyoon arganiif; ⁹ Warri nagaa buusan eebbisamtoota, waan isaan ijoollee Waaqayyoo jedhamanii waamamaniif; ¹⁰ Warri qajeelummaadhaaf jedhanii ajjeesaman eebbisamtoota, waan mootummaan waaqaa kan isaanii ta'uuf; ¹¹ Isin warri anaaf jettanii namoonni yommuu isin arrabsan, yommuu isin ari'atan, yommuu sobaan waan cubbuu ta'e hundumaa isin irratti dudubbatani, isinis eebbisamtoota dha! ¹² Ililchaa; gammadaa waan badhaasni keessan inni guddaan waaqa irra waan ta'eef. Raajotoni warri isin duraas akkasuma ajjeefamaa turani". ¹³ Itti fufees, Yasuus, "Isin soogidda biyya lafaa ti. Soogiddi mi'aahina isaa yoo dhabe garuu, attam godheetu mi'ahina isaa deebisee argachuu dhandaa'a? Gadi gatamee miilla namaatiin dhidhiitamuu irraa kan hafe, deebi'ee waan fayyadu tokko iyyuu hin qabu. ¹⁴ Isin ifa biyya lafaa ti. Magaalli tabba gubbaatti ijaaramte dhokachuu hin danddeessu. ¹⁵ Namoonni tasuma ibsaa qabsiisani guuboo (gombisaa) jala hih kaa'ani; baattuu ibsaa irra kaa'u malee; ibsichis mana keessa warra jiran hundumaaf ni ifa. ¹⁶ Namoonni hojii keessan isa gaarii arganii Abbaa keessan isa waaqa keessa jiruuf ulfina akka kennaniif, ifni keessan akkuma kanaatti namoota fuul duratti haa ifu" isaaniin jedhe. ¹⁷ Dabalataanis Yasuus, "Ani seericha yookiin immoo raajotaa balleessuuf akkan dhufetti hin yaadiinaa. Ani kanan dhufe isaan balleessuuf otoo hin ta'iin, waa'ee isaanii raawwachuuf dha. ¹⁸ Ani dhuguman isinitti hima, hamma waaqnii fi lafti badanitti seericha keessaa qubeen inni xinnan tokko yookiinis gar-tokkoon isaa illee hanga waan hunduu xumuramanitti keessaa hin badu. ¹⁹ Kanaafuu, namni eenyumtuu ajajoota seerichaa keessaa isa xinnaa iyyuu cabsuudhaan waan biraa immoo namoota warra kaan yoo barsiisu, inni mootummaa waaqaa keessatti isa hundumaa irra isa xinnaa ni jedhama. Namni inni ajajoota kana eegee barsiisu garuu mootummaa waaqaa keessatti isa guddaa ni jedhama. ²⁰ "Ani nan isinitti hima, qajeelummaan keessan qajeelummaa warra barreessitootaa fi Faarisoota sanaa kan caalu ta'uu yoo baate, isin mootummaa waaqaa keessa gonkuma hin seentani" jedhee isaan barsiise. ²¹ Yasuus itti fufuudhaan, "Yeroo durii sana 'Hin ajjeesiin'; 'namni ajjeesu eenyumtuu firdiif ni dhiyaata' jedhamee akka isaanitti himame ture dhageessanii jirtu. ²² Ani garuu isinittan hima; namni obboleessa isaatti aaru (dheekkamu) eenyu illee, firdiif ni dhiyaata; namni eenyumtuu inni obboleessa isaatiin 'Ati hin fayyaddu' jedhus, yaa'ii seeraa duratti duratti firdiif ni dhiyaata; namni eenyumtuu inni obboleessa isaatiin 'Gowwaa (Raatu)' jedhus, boolla ibiddaatti firdiif ni dhiyaata. ²³ "Kennaa dhiheessuudhaaf bakka aarsaa dhuftee, achuma otoo jirtuu akka obboleessa kee waa yakkitee akka jirtu yoo yaadatte, ²⁴ Kennaa kee achuma iddoo aarsaa sanatti dhiisiitii deemi. Obboleessa keetti dura araaramiitii, sana boodas deebi'itii kennaa aarsaa kee dhiheessadhu. ²⁵ Nama ittiin wal-lolte wajjin gara yaa'iitti otoo adeemtuu dafiitii itti araarami; yoo kana gochuu baatte garuu, inni abbaa firdiitti si kennuu ni danda'a; abbaan firdii immoo eegduu mana hidhaatti dabarsee si kennuu ni danda'a; sana boodas, mana hidhaatti darbatamuu ni dandeessa. ²⁶ Dhuguman siin jedha; sana booda immoo gatii sirra jiru isa dhumaa hanga kaffaltutti (baaftutti) mana hidhaa sana keessaa tasuma ba'uu hin baatu. ²⁷ "Akka 'Hin ejjin' jedhamee himame dhageessanii jirtu. ²⁸ Ani garuu nan isinitti hima; namni dubartii ijaan ilaalee ishee hawwee, inni dura dabarssee garaa isaa keessaatti ishee wajjin ejjee jira. ²⁹ Iji kee inni mirgaa cubbuu si hojjechiisa yoo ta'e, isa of keessaa baasiitii gati. Sababni isaas, qaamni kee guutuun boolla du'aatti darbatamuu mannaa, qaama kee keessaa inni tokko yoo bade siif wayya. ³⁰ Harki kee inni mirgaa cubbuu si hojjechiisa yoo ta'e, isa of irraa kutiitii gati. Sababni isaas, qaamni kee guutuun boolla du'aatti darbatamuu mannaa, qaama kee keessaa inni tokko yoo bade siif wayya. ³¹ Dabalatamaanis, 'Eenyumtuu inni haadha manaa isaa hiiku, waraqaa wal-hiikumsaa isheedhaaf kennu akka qaba' jedhamee himamee jira. ³² Ani garuu nan isinitti hima; isheen yoo ejjite irraa kan hafe, namni kam iyyuu inni haadha manaa isaa hiiku, akka isheen ejjitu ni godha. Erga isheen hiikamtee booda namni ishee fuudhu eenyumti iyyuu ejjummaa ni raawwata. ³³ "Ammas, 'Sobaan hin kakatiin; kakaawwan kee garuu Gooftaadhaaf godhi' jedhamee warra duriitti himamee akka ture dhageessanii jirtu. ³⁴ Ani garuu nan isinitti hima; gonkuma hin kakatiinaa; waaqaatiin hin kakatiinaa; inni teessoo Waaqayyooti; ³⁵ Lafaanis hin kakatiinaa; inni ejjennaa miilla isaa ti; Yersaalemiinis hin kakatiinaa; isheen magaala Mooticha isa guddichaa ti. ³⁶ Mataa keetiinis hin kakatiin; ati rifeensa tokko illee addeessuu, yookiin immoo, gurraachessuu hin dandeessu. ³⁷ Dubbiin keessan 'Eyyeen, eyyee' yookiin immoo, 'Lakkiin, lakki' haa ta'u. Waanti kana irraa darbee jiru garuu kan isa cubbamaa ti. ³⁸ "Akka 'Bakka ija, ija, bakka ilkaanii, ilkaan' jedhamee himamee tures dhageessanii jirtu. ³⁹ Ani

garuu nan isinitti hima; nama hamaa ta'e, hin morkatinaa (Nama gadhee wal-aansoo hin qabatiin). Kana irra, eenyumtuu maddii kee isa mirgaa yoo si kabale, isa karaa bitaas itti qabi.⁴⁰ Namni uffata qomoo kee sirraa fudhachuu barbaadee seeratti yoo si himate, ati immoo kootii kees itti dabalii isaaf dhiisi.⁴¹ Eenyumtuu kiiloo meetra tokko isa duukaa akka deemtu yoo si dirqisiise, ati immoo kiiloo meetra lama isa duukaa deemi.⁴² Isa si kadhatu (gaafatu) eenyumaafuu kenni; nama sirraa liqeeffachuu barbaadutti, fuula kee irraa hin garagalchiin.⁴³ “Ollaa kee jaalladhu; diina kee jibbi’ jedhamee akka himame ture dhageessanii jirtu.”⁴⁴ Ani garuu nan isinitti hima; diinota keessan jaalladhaa; warra isin ari’aniifis kadhadaa.⁴⁵ Kana gochuu keessaniinis, ijoollee Abbaa keessanii isa waaqa keessaa ni taatu. Inni biiftuu isaa warra hamaa ta’aniifis, warra gaari ta’aniifis ni baasa; bokkaa isaas warra qajeelotaafis, warra jallatootaafis ni roobsa.⁴⁶ Isin warra isin jaalatan jaalattu yoo ta’e, bu’aa maalii argattu? Akkas immoo warri gibira sassaaban suni iyyuu hin godhanii?⁴⁷ Obboloottan keessan qofaa nagaa gaafattu (dubbistu) yoo ta’e, warra kaan caalaa maal gootu? Akkas immoo warri Waaqayyoon hin amanne iyyuu hin godhanii?⁴⁸ Kanaafuu, akkuma Abbaan keessan inni waaqa keessa mudaa hin qabneetti, isinis warra mudaa hin qabne ta’aa.

Chapter 6

¹ “Namootatti of-argisiisuudhaaf jettanii hojiiwwan qajeelummaa keessannii fuul dura namootaatti akka hin hojjenne of-eeggadhaa; ta’uu baannaan garuu, Abbaa keessan isa waaqa keessaa birra bu’aan argattan hin jiru.

² Kanaafuu, akkuma warri ofittoon akka namootni isaan jajaniif jedhanii manneen sagadaa keessatti fi daandiiwwan irraati arjoomanitti, atis yeroo arjoomtu of-fuul dura keetti xurumbaa hin afuufiin. Dhuguma nan isinitti hima; isaan kun gatii isaanii guutummaatti argatanii jiru.³ Ati garuu yeroo arjoomtu, waan harki kee inni mirgaa godhaa jiru, harki kee inni bitaa iyyuu akka argu hin godhiin.⁴ Akka kanattis, arjummaan kee dhoksaadhaan haa ta’u. Abbaan kee inni dhoksaatti argus, gatii kee siif ni kenna.⁵ Yeroo kadhattanis, akka warra of-jajjootaa (of-argisiistotaa), warra akka uummatni isaan arguuf jedhanii manneen sagadaa keessattii fi daandiiwwan bukkeetti kadhatanii, hin ta’iinaa. Ani dhuguma nan isinitti hima, isaan gatii isanii fudhatanii jiru.

⁶ Ati garuu, yeroo kadhattu, mana kee keessatti ol-seeni. Balbala cufadhuutii, abbaa kee isa iddoo dhoksaa jiru kadhaddhu. Sana boodas, Abbaan kee inni dhoksaatti argu, gatii kee siif ni kenna.⁷ Yeroo kadhattanis, akka warra Waaqayyoon hin amanneetti irra deddeebi’uu dubbii faayidaa hin qabne hin godhiinaa; isaan, baay’ee dubbachuun, waan isaaniif dhaga’amu isaanitti fakkaata.⁸ Kanaafuu, otoo isin hin himatiin iyyuu waantota isin barbaaddan Abbaan keessas waan beekuuf, akka isaanii hin ta’iinaa.⁹ Kanaafuu, akkasitti kadhaddhaa: ‘Yaa Abbaa keenyaa isa waaqa keessa jiraattuu, Maqaan kee inni qulqulluu ta’e haa ulfaatu.¹⁰ Mootummaan kee haa dhufu. Jaalalli kee waaqa irratti akka ta’e, Akkasumas immoo, lafa irrattis haa ta’u.¹¹ Hirbaata guyyaa guyyaan nyaannu hara’a nuuf kenni.¹² Balleessaa keenya unuuf dhiisi; Nutis akka warra unuun midhaniin dhiifama goonu nu godhi.¹³ Gara qormaataattis nuuni hin galchin; Hamaa irraa unuun oolchi malee.¹⁴ Namootaaf balleessaa isaanii yoo dhiiftaniif, Abbaan keessan inni waaqa irraa immoo isiniif ni dhiisa.¹⁵ Garuu isin namootaaf balleessaa isaaniif dhiisuufii yoo dhiistan, Abbaan keessanis balleessaa keessaniif isiniif hin dhiisu.’¹⁶ “Yeroo nyaata lagattanis, akka warri of-jajjootaa akka isaan nyaata lagachaa jiran namootni akka beekaniif jedhanii fuula isaanii gurraachessaniitti, isinis fuula keessan hin gurraachesiinaa. Ani dhuguma nan isinitti hima, isaan gatii isaanii guutummaatti argatanii jiru.¹⁷ Ati garuu, yeroo nyaata lagattu, mataa kee dibadhu; fuula kees dhiqadhu.

¹⁸ Nyaata lagachuu kee Abbaa kee isa dhoksaatti arguu malee, namota duratti akka hin mul’annetti godhi; Abbaan kee inni dhoksaatti argu immoo gatii kee siif ni kenna.¹⁹ “Qabeenya ofii keessaniif lafa irratti, iddoo rirmii fi daana’oon nyaatutti, iddoo hattuunis cabsitee seentee hattutti, walitti hin qabiinaa.²⁰ Akkana irraa garuu, qabeenya ofii keessaniif waaqa irratti iddoo rirmii fi daana’oon nyaachuu hin dandeenyetti, iddoo hattuunis cabsitee seentee hatuu hin dandeenyetti, walitti qabadhaa.²¹ Kunis kan ta’e, garaan keessan kan jiraatu bakka qabeenyi keessan jiru waan ta’eef dha.²² Ijji ibsaa qaamaa ti; ijji kee gaarii yoo ta’e, qaamni kee hundi ifaan ni guutama.²³ Ijji kee gadhee yoo ta’e garuu, qaamni kee hundi dukkanaa ni guutama. Kanaafuu, ibsaan inni qaama kee keessa jiru dhugumatti yoo dukkanaa’e, dukkanichi hangam guddaa dha! ²⁴ Eenyumtuu gooftolii lamaaf ergamuu hin danda’u; yookiin isa tokko jibbee isa biraa jaalata; yookiin immoo, isa tokko of-kenneetu, isa biraa immoo gadi dhiisa malee. Isinis, Waaqayyoofis, qabeenyaafis ergamuu hin dandeessani.²⁵ Kanaafuu, ani nan isinitti hima; waa’ee jireenya keessaniif, waan nyaattanii fi waan dhugdaniif, yookiin immoo waa’ee qaama keessanii, waa’ee waan uffattaniif hin yaadda’iinaa. Jireenyi isa nyaatamuu fi isa uffatamu irra guddaa mitii?

²⁶ Simbirtoota samii keessa ilaalaa. Isaan hin facaasani; hin haamani; yookiin immoo waan gumbiitti naqatan hin qabani; garuu Abbaan keessan inni waaqa keessa isaaniin ni soora. Isin immoo isaan caala faayidaa hin hin qabdanii?²⁷ Isin keessaa namni tokko waan dhiphateef, bara jireenya isaa irratti waggaa tokko illee namni dabalachuu danda’u jiraa? ²⁸ Waa’ee waan uffataa maaliif dhiphattu? Abaabonni goodaa keessatti biqilanii attamitti akka guddatan mee yaadaa. Isaan hin dhama’ani; uffatas hin fo’ani (dha’ani). ²⁹ Ani nan isinitti hima; Salamoon inni ulfina hundaa qabu ture illee, akkuma isaan kana keessaa, isa tokkoo, hin uffatne ture,³⁰ Yaa isin, warra amanntiin xinnoo, Waaqayyo biqiltuu goodaa keessaa, isa har’a bakkeetti argamee, boru immoo ibiddatti affeelamu, yoo uffisa ta’e, hammam caalaatti isinitti uffisa? ³¹ Kanaafuu, ‘Maal nyaanna? Maal dhugna? Maal uffanna?’ jettanii of hin dhiphisiinaa.³² Warri Waaqayyoon hin amanne waantota kana barbaadaa jiru; isiniifis akka barbaachisu Abbaan keessan inni waaqa keessa ni beeka.³³ Waantotni kun hundumtuu isiniif ni kennamu; isin garuu dura dabarsaatii mootummaa fi qajeelummaa Waaqayyoo barbaadaa. ³⁴ Kanumaafuu, waa’ee boruu hin dhiphatiinaa; boru ofii isaafuu jedhee ni dhiphata. Tokko tookkoon guyyaa, rakkinna ga’aa kan mataa isaa ni qaba.

Chapter 7

¹ “Namatti hin faradiinaa; isin irrattis hin faradamu.²Firdiin inni isin faraddan, isinis ittiin ni faradamtu; safara isin safartanis, isiniifis ni safarama.³ Maaliif huuba xinnoo ishee ija obboleessa kee keessa jirtu ilaalta, yeroo muka isa ija kee keessa jiru hin hubannetti?⁴Otoo mukichi ija kee keessa taa’ee jiru, attamitti obboleessa keetiin, ‘Huuba ija kee keessa jiru nan siif baasa’ jechuu dandeessa? ⁵Ati yaa ofittooo nanaa! Dura dabarsiitii, muka isa ija kee keessa jiru baassadhu; isa booddee huuba ija obboleessa kee keessa jiru, hubatee baasuu ni dandeessa.⁶ Waanta qulqullaa’a ta’e sarootaaf hin kenninaa. Calleewwan keessanis booyyeewwan jalatti hin darbatiinaa. Ta’uu baannaan, isaanuu milla isaanii jalatti erga dhidhitanii booda isinitti garagalanii isiniinuu bakka hedduutti ni kukkutu.⁷ “Kadhadhaa (Gaafadhaa), isiniif ni kennamaa. Barbaadaa, ni argattuu. Balbala rurrukutaa isiniif ni banama (saaqama).⁸Kan kadhatu (gaafatu) eenyumtuu, ni fudhata; kan barbaadu eenyumtuu, ni argata; nama balbala rurrukutuufis, ni banama. ⁹Yookiin immoo, isin keessaa eenyu dha, yoo ilmi isaa buddeena (daabboo) isa gaafate, inni dhagaa kennuufi? ¹⁰Yookiin immoo, yoo ilmi isaa qurxummii kadhate, inni bofa kennuufi?¹¹ Kanaafuu, isin warri hamtoonni ijoollee keessaniif kennaa gaarii attamitti kennitan beektu erga ta’ee, Abbaan keessan inni waaqa keessaa immoo isin caalaa hammam warra isa kadhataniif waan gaggaarii kenna ree?¹²Kanaafis jecha, waantota kameen iyyuu isaan namoonni akka isiniif godhan jaalattan, isinis akkasuma isaaniif godhaa; seerrii fi raajonnis kan barsiisani isuma kana dha.¹³ “Karra isa dhiphaa ta’een ol-seenaa. Karri inni bal’aa fi dheeraan, isa gara badinsaatti (balleessaatti) nama geessu dha; achi irraanis namoota hedduutu seena.¹⁴Karri inni gara jireenyaatti geessu garuu dhiphaa dha; karaan (daandiin) isaas rakkisaa dha; namoonni isa argatanis muraasa dha.¹⁵ “Raajota sobdoota, warra raro hoolaa uffatanii gara keessan dhufanii, kessi isaanii garuu, dhugaa dhumatti yeeyyota butanii nyaatan warra ta’an, irraa of eeggaa.¹⁶Firiiwwan (bu’aawwan) hojii isaaniitiin isaaniin ni beektu. Namoonni muka qoraattii irraa ija waynii funaanuu ni danda’uu; yookiin immoo muka kosorruu irraa harbuu funaanuu ni danda’uu?¹⁷Haaluma walfakkaatuun, mukti gaariin midhaan ba’eessa ni godhata; mukti gadheen immoo midhaan badaa ni godhata.¹⁸Mukti gaariin tokko midhaan hamaa hin godhatu; mukti gadheen is midhaan ba’eessa godhachuu hin danda’u.¹⁹Mukti kam iyyuu inni midhaan gaarii hin godhanne, murameetu, ibidda keessatti darbatama.²⁰Kanaafuu egaa, isin midhaan (bu’aa) isaaniitiin isaan baruu ni danddeessu.²¹ Warra jaalala Abbaa koo isa waaqa keessaa hojjetan irraa kan hafe, inni ‘Gooftaa keenya, Gooftaa ko’ anaatiin jedhu hundumtuu mootummaa waaqaa keessa hin seenuu.²²Gaafa guyyaa isa dhumaa sanattis, namoonni baay’een, ‘Gooftaa, Yaa Gooftaa ko, nuti maqaa keetiin raajii hin dubbannee? Nuti maqaa keetiin afuura seexanaa hin baafnee? Nuti maqaa keetiin raajiiwwan hedduu hin hojjennee?’ anaan ni jedhu.²³Yeroo sanatti, ani immoo, ‘Ani tasuma isin hin beeku! Isin warra seeraan dhala hojjetani mitii; ija koo duraa achi deemaa!’ jedheen ifatti saaxileen isaanitti nan hima.²⁴“Kanaafuu egaa, namni kam iyyuu inni dubbiiwwan koo dhaggeeffatee isaaniifis abboomame, inni akka mana isa mana isaa dhagaa irratti ijaarratetti beekaa dha.²⁵Bokkaan itti roobees, lolaan itti yaa’es, qilleensis itti qilleensa’e yoo itti bu’es, manichi bu’uurri isaa dhagaa irra waan dhaabbateef homaa hin ta’u.²⁶ Namni kam iyyuu inni dubbiiwwan koo dhaggeeffatee isaaniif hin abboomamne garuu, inni akka mana isa mana isaa cirracha irratti ijaarratetti gowwaa dha.²⁷Bokkaan itti roobee, lolaan itti yaa’e, qilleensis itti qilleensa’e itti bu’e, manichis ni jige; manichis guutummaan guutuutti bade.²⁸Yasuus dubbiiwwan isaa kanneen dubbatee akkuma xumureenis, namoonni achitti walitti qabamanii barsiisa isaa dhaggeeffachaa turanis hedduu dinqisiifatanii,²⁹Kunis kan ta’e, inni akka barreesitoota sanaa otoo hin ta’iin, akka nama aboo qabuutti waan isaan barsiisa tureef dha.

Chapter 8

¹ Yeroo Yasuus gaara (tabba) sana irraa gadi bu'ettis, namoonni isa biratti walitti qabamanii turan hedduunis isa duukaa bu'ani. ² Kunoo, namichi lamxaa'aan (qomaaxaan) tokko gara isaa dhufee, fuula isaa fuul dura isaattis jilbeeffatee, "Yaa Gooftaa, fedhii kee yoo ta'e, na fayyisi" jedhee isa gaafate. ³ Yasuusiis harka isaatiin hiixatee namicha qabuudhaan, "Fedhii kooti; fayyitee jirta" jedheen. Battaluma sanattis, namichi qomaaxummaa isaa irraa ni fayye. ⁴ Yasuusiis, "Namatti waan tokko iyyuu akka hin jenneef beekkadhu. Garuu immoo, karaa kee irra bu'ii deemiitii lubichatti of argisiisitii akkuma Museen ajajee turetti kennaa kee dhiyyeessiitii fayyuu kee isaaniif dhugaa ba'i" isaatiin jedhe. ⁵ Yommuu Yasuus gara Qifirnaahom deemaa turettis, ajajaan dhibbaa tokko gara isaatti dhufee isa kadhate, ⁶ "Yaa Gooftaa ko, hojjetaan koo qaamni isaa hadoodde mana ciisee baay'ee dhukubsachaa jira" jedhe. ⁷ Yasuusiis, "Anuu dhufeen isa fayyisa" jedheen. ⁸ Ajajaan dhibbaa sunis, "Yaa Gooftaa ko! Ani nama ati mana koo keessa seenuun isaaf malu miti. Waan jettu qofaa dubbadhuutii, ergamaan koo ni fayya. ⁹ Anis nama aangoo qabu waanan ta'eef, loltoota ana jalatti bulan nan qaba. Isa tokkoon 'Deemi' yoon jedhu, ni deema; isa biraatinis, 'Koottu' yoon jedhu, ni dhufa; ergamaa kootiinis, 'Kana godhi' yoon jedhu, innis ni godha" jedhe. ¹⁰ Yasuus kana yeroo dhaga'ettis, dingisiisamuudhaan warra isa duukaa bu'anii jiraniin akkas jedhe: "Dhuguman isiniitin jedha, ani Israa'el keessatti nama akka kanaatti amantii qabu hin argine;" ¹¹ Ani nan isinitti hima; namoonni hedduun karaa ba'a biiftuu irraas, karaa lixa biiftuu irraas dhufanii mootummaa waaqaa keessatti Abrahaam, Yisihaqii fi Yaaqoobii wajjin maaddiitti ni dhiyaatu. ¹² Ijoolleen mootummichaa garuu, dukkana keessatti alaatti ni darbatamu; achittis boo'aa ilkaan isaani walitti ni qaru". ¹³ Yasuusiis, ajajaa dhibbaa sanaatiin, "Deemi! Akkuma ati amantetti, siifis haa ta'u" jedheen. Sa'aatti dhuma sanattis ergamichi ni fayye. ¹⁴ Yasuus mana Pheexroos yeroo dhufee turettis, amaatiin Pheexroos dhukkuba dhaqna-gubaadhaan dhukkubsattee otoo ciisaa jirtuu arge. ¹⁵ Akkuma Yasuus harka ishee qabeenis, dhukubichi ishee gadhiise. Isheen is achumaan kaatee isa keessummeessuu jalqabde. ¹⁶ Galgala sanas namoonni warra afuura seexanaatiin qabamanii jiran gara Yasuusiitti fidanii dhufani. Innis sagalee dhuma tokkoon afuurota sana isaan irraa baasee (ari'ee), warra dhukkubsatan hundumaa fayyise. ¹⁷ Kunis kan raawwate isa karaa raajicha Isaayyasiin dubbatamee ture guutuufidha. Innis, "Inni dhibee keenya unu irraa fuudhe; dhukkuboota keenyas unu irraa baate" kan jedhu ture. ¹⁸ Amma immoo, Yasuus tuuta namootaa isaatti naanna'anii jiran erga ilaalee booda, gara Galaana Galiilaa duubatti darbanii akka deeman isaan ajaje. ¹⁹ Achumaanis, barreessaan tokko gara isaa dhufetuu, "Barsiisa! Garuma ati deemtutti, anis si duukaa nan deema" jedheen. ²⁰ Yasuus immoo, "Waangonni (sardiidonna) boolla qabu; simbironni waaqa keessaas, godoo simbraa qabu; Ilmi Namaa garuu, bakka mataa isaa itti hirkifatuu illee hin qabu" ittiin jedhe. ²¹ Barattoota isaa keessaa inni biraa tokko immoo, "Yaa Gooftaa! Dura abbaa koo awwaalladhee akkan deebi'uuf naaf eeyyami" jedhee isa gaafate. ²² Yasuus garuu, "Du'aa warri du'aan haa awwaalatani; dhiisitii anaduukaa bu'i" ittiin jedhe. ²³ Yeroo Yasuus bidiruu yaabbatee turettis, barattoonni isaas isaa wajjin yaabbatani. ²⁴ Kunoo qilleensi hamaan galaanicha irraa waan ka'eef, bidiruun sunis humna qilleensichaatiin uffisamee raasame. Yasuus garuu rafee ture. ²⁵ Barattoonni isaas gara isaa dhufanii isa dammaqsanii, "Yaa Gooftaa, nuti dhumuuf jirraattii, kana jalaa nu baasi," ittiin jedhani. ²⁶ Yasuusiis, "Yaa warra amantii xinnoo; maaliif sodaattu?" jedhee isaaniif deebise. Achumaanis ka'eetu qilleensichaa fi bishaanicha akka dhaabbataniif isaa abboome (ifate). Battaluma sanattis, tasgabbii guddaan ni uumame. ²⁷ Namoonni achi jiranis waan arganitti ajaa'ibamanii, "Kuni nama attamiiti kan qilleensii fi bishaan illee isaaf abboomamani?" jedhani. ²⁸ Yeroo Yasuus galaanicha ce'ee gara biyya Gadaraa dhufee turettis, namoonni lama warri afuura seexanaatiin qabamanii jiran gara isaa dhufani. Namoonni warri bakka awwaalcha namaa keessaa ba'anii dhufan kunis hamtoota waan ta'aniif, karaa deemaan karaa sana darbu tokko illee hin jiru ture. ²⁹ Kunoo isaanis, "Yaa Ilma Waaqayyoo, ati unu irraa maal qabda? Ati as kan dhufte, yeroon jedhame otoo hin ga'iin nu gidiruuf (dhiphisuuf) dhaa?" jechaa iyyanii caraananii. ³⁰ Yeroo sanas, hoomaan booyyee, bakka isaan jiran irraa baay'ee kan hin fagaatne, bobba'anii dheedaa jiru turani. ³¹ Afuuronni seexanaa namoota sana irra jiran sunis, "Yoo baastee nu ariita ta'e, gara hoomaa booyyee sanaatti nu ergi" jedhanii isa kadhachaa turani. ³² Yasuusiis, "Dhaqaa!" isaaniin jedhe. Isaanis namoota sana keessaa ba'anii booyyota sanatti galani; kunoo, hoomaan booyyee sun hundumtuu gaara ol jedhee dhaabbatee jiru irraa furguggisamanii galaana keessatti namm'anii, bishaanicha keessatti dhumani. ³³ Warri booyyee tiksaa turanis baqatanii gara magaalichaa deemuudhaan waan raawwatee ture tokko tokkoon, keessumattuu immoo, waa'ee namoota warra afuura seexanaatiin qabamanii turan sanaa, warra magaalaa jiranitti odeessani. ³⁴ Kunoo, magaalicha keessa namoonni jiraatan hundumtuu Yasuusiin qunnamuudhaaf yaa'anii dhufani. Yeroo isa arganis, naannoo biyya isaanii gadi dhiisee akka adeemuuf isa kadhataani.

Chapter 9

¹ Yasuuis bidiruu yaabbatee galaanicha ce'uudhaan gara magaala isaa dhufe. ² Kunoo, jaronni tokko nama qaamni isaa hadooddee ture tokko siree irra ciibsanii gara isaatti fidani. Yasuuis amantii isaanii waan argeef, namicha qaamni isaa hadooddee tureetiin "Ilma ko, jabaadhu! Cubbuuwwan kee siif dhiifamaniiru" jedhe. ³ Warra barreesitoota keessaa muraasni isaanii, garaa isaaniitti, kunoo, "Namichi kuni Waaqayyoon arrabsaa jira" jedhanii dubbatani. ⁴ Yasuuis waan isaan yaadaa jiran waan bareef, "Maaliif garaa keessan keessatti waan cubbuu yaaddu?" Isa kamtu irra salphaa dha? "Cubbuuwwan kee siif dhiifamaniiru" jechuu moo 'Ka'ii dhaabbadhuutii deemi' jechuutu salphaa dha? "Ilmi Namaa lafa irratti cubbuuwwaniif dhiifama gochuuf aboo (aangoo) akka qabu garuu beekuu ni maltu..." erga isaaniin jedhee booda, namicha isa qaamni isaa hadooddee tureetiin immoo, "Ol ka'i; siree kees fudhadhuutii mana keetti gali" jedhe. ⁷ Namichis ka'ee gara mana isaatti adeeme. ⁸ Namoonni achitti walitti qabamanii turan, yeroo kana argan ni sodaatani; Waaqayyo, isa aboo akkasii namootaaf kenneefis, ulfina kennani. ⁹ Yasuus otoo achii ka'ee gara biraatti darbaa jiruu, nama Maatiwoos jedhamu tokko, otoo inni dunkaana gibira keessatti sassaabanii keessa ta'ee jiruu arge. Yasuuis, "Ana duukaa bu'i" ittiin jedhe. Innis ka'ee isa duukaa bu'e. ¹⁰ Yeroo Yasuus manicha keessa taa'ee maaddiitti dhiyaatee turettis, kunoo, warri gibiraa sassaabanii fi warri cubbamtoonni dhufanii Yasuusi fi barattoota isaa wajjin maaddiitti dhiyaatani. ¹¹ Warri Faarisootaa yeroo kana araganis, barattoota isaatiin, "Barsiisaan keessan maaliif warra gibiraa sassaabanii fi warra cubbamtootaa wajjin nyaata?" jedhanii gaafatani. ¹² Yasuus yeroo kana dhaga'es, "Namoonni warri qaamni isaanii dadhabaa ta'e malee, warri qaamni isaanii cimaa ta'e, yaala hakiimii hin barbaadani. ¹³ Hiikni kanaa maal akka ta'e, deemtanii barachuu qabdu: 'Kan ani barbaadu dhiifama dha malee, akka aarsaa anaaf ta'ani miti'. Anis kanan dhufe warra qajeelotaa waamuudhaaf otoo hin ta'iin, warri cubbamoota cubbuu isaaniitti gaabbanii akka dhufaniif waamuufi dha" jedhe. ¹⁴ Achiin boodas, barattoonni Yohaannis gara isaa dhufanii, "Barattoonni kee nyaata hin lagatani; nutiifi fi Faarisoona garuu maaliif nyaata lagannaa?" jedhanii Yasuusiin gaafatani. ¹⁵ Yasuuis, "Hanga mushurraan (aruusni) isaan bira jirutti, miinzoliin (waa'iloona) isaa gadduu danda'uu? Guyyaan mushurraan suni isaan biraa fudhatamu yeroo dhufutti garuu, miinzoliin sunis nyaata ni lagatu. ¹⁶ Namni erbee haaraa uffata moofaa irratti hoddhu (erbu) tokko iyyuu hin jiru; sababni isaas, erbeen inni haaraan suni uffata moofaa sana irraa citee (tarsa'ee) waan bu'uuf, uuffatichis isa duraa caalaa tarsa'a ta'a. ¹⁷ Akkasumas, namoonni waynii haaraa qodaa dulloometti tasuma hin naqani. Akkas goonaan garuu, qodichi ni caba; wayinichis ni dhangala'a; qodichis ni bada. Kana irra garuu, waynii haaraa qodaa haaraatti ni naqu; akkanattis, wayinichis, qodichis badii irraa ni oolu (hafu)" jedhee isaaniif deebise. ¹⁸ Yeroo Yasuus kana isaanitti dubbachaa turetti, kunoo namni taa'itaa qabu tokko dhufee isaaf sagade. Innis, "Intalli koo ammuma na duraa duute; maaloo kottuutii harka kee ishee irra kaa'iitii naaf fayyisi" jedhee Yasuusiin kadhate. ¹⁹ Sana boodas, Yasuus ka'ee barattoota isaa wajjin namicha sana duukaa deemani. ²⁰ Kunoo, dubartiin, waggaa kudha lamaaf dhiigni ishee waan dhangala'uuf rakkachaa turte tokkos, dugda duuba isaatiin dhuftee, fiixee uffata Yasuus tuqxe. ²¹ Isheenis, "Uffatuma isaa illee otoon tuqee, ani nan fayya" jettee garaa isheetti yaaddee turte. ²² Yasuuis duuba isaatti garagalee, ishee argee, "Intala koo, jabaadu; amantiin kee si fayyiseera" isheetiin jedhe. Sa'aati dhuma sanattis, dubartittiinis ni fayyite. ²³ Yasuus mana abbaa taa'itaa sanaa bira yeroo ga'ettis, waca warra ulullee (xurumbaa) gaddaa afuufanii fi namoota naanna'anii boo'anii arge. ²⁴ Achumaanis, Yasuus, "Asii deemaa! Intalli raftee jirti malee, hin duune" isaaniin jedhe. Isaan garuu, qeeqiidhaan isatti kolfani. ²⁵ Namoonni erga gadi baafamanii boodas, Yasuus mana keessa ol lixee, intalattii harka ishee qabee ol kaase; isheenis ol kaatee dhaabbatte. ²⁶ Oduun isaas naannoo sanatti bakka hundumaatti ni dhaga'ame. ²⁷ Yasuus achii irraa gara biraatti otoo darbaa jiruu, ija jaamonni lama isa duukaa bu'ani. Isaanis, "Yaa Ilma Daawwit, ati mee nu fayyisi!" jechaa iyyanii isa kadhata. ²⁸ Yeroo Yasuus manatti ol seenee ture sanattis, jaamonni sunis gara isaatti dhiyaatani. Yasuuis, "Kana gochuu akkan danda'u ni amantuu?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, "Eyyee, yaa Goofta" jedhanii isaaf deebisani. ²⁹ Sana booddees, Yasuus ija isaanii qabee, "Egaa akkuma amantiin keessanii isiniif haa ta'u!" jedhe. ³⁰ Battaluma sanattis, iji isaanii baname. Achiin boodas, Yasuus, "Beekkadhaa, namni tokko illee waa'ee kana akka hin dhageenye" jedhee of eeggannoodhaan isaan akeekkachiise. ³¹ Namoonni lameen suni garuu akkuma achii ba'aniin oduu isaa naannoo sanatti bakka hundumaatti tamsaasani. ³² Akkuma namoonni lameen suni achii ba'anii deemaniinis, namni arrabni isaa afuura seexanaatiin xaxamee dubbachuu dadhabe tokko, gara Yasuusitti fidame. ³³ Afuurichi namicha keessaa erga ari'amee boodas, namichi ni dubbate. Namoonni achitti walitti qabamanii jiranis, isa ta'e raajeffachaa, "Waanti akkasii kun Israa'el keessatti tasuma argamee hin beeku" jedhani. ³⁴ Faarisoonna garuu, "Inni seexanoota kan baasu humna isa seexanoota bulchuutiini dha" jedhani. ³⁵ Achiin boodas, Yasuus magaalotaa fi gandoota hunduma bira deeme. Manneen sagadaa isaanii keessattis, wangeela mootummaa Waaqayyoo lallabee barsiisuu,

dhukkubootaa fi dhibeewwan hundumaas fayyisuu itti fufe.³⁶ Yasuus, namoota hedduu walitti qabamanii isa wajjin jiran, yeroo arges, waan isaan rakkachaa fi haamlee dhabanii tureef, isaaniif gadde. Isaan akka hoolota tiksee hin qabnee turani.³⁷ Barattota isaatiinis, “Midhaan sassaabamu baay’ee dha; hojjetoonni sassaaban garuu muraasa dha;”³⁸ Kanaafuu, dafaatii Gooftaa midhaanichaa, hojjetoota gara midhaan isaaatti akka ergu, kadhadaa” jedhe.

Chapter 10

¹Yasuus barattoota isaa kudha lamaan bakka tokkotti waamee, afuurota hin qulqulloofne akka baasaniif, dhukkubootaa fi dhibeewwan hundumaas akka fayyisaniif aangoo isaaniif kenne.² Maqaan ergamoota (barattoota) kudha lamaanis kunooti: Inni duraa, Simi'oon (isa inni Pheexroos jedhees moggaase); Indriiyaas, obboleessa Pheexroos; Yaaqoob, ilma Zabdiwoos; Yohaannis, obboleessa Yaaqoob; ³Filiphoosii fi Bartolomewoos; Toomaasii fi Maatiwoos, isa gibira sassaabu; Yaaqoob, ilma Alfewoosii fi Taadiwoos; ⁴Simi'oon, isa inaaftichaa fi Yihudaa Keeriyoot, isa Yasuusiin gane (dabarsee kenne).⁵ Isaan kudha lamaan kunneenis ni ergamani. Yasuusiis “Iddoo warri Waaqayyoon hin amanne jiraatan hin deemiinaa; magaala warra Samaaritaanii keessa hin seeniinaa. ⁶Bakka kanaa immoo, gara mana Israa’el warra hoolota badanii dhaqaa; ⁷Yeroo dhaqxanis, ‘Mootummaan waaqaa dhiyaatee jira’ jedhaatii lallabaa. ⁸Dhukkubsataa fayyisaa; du’aa, kaasaa; qurcoota fayyisaa; afuura seexanootas baasaa. Tolaan waan argattaniif, isinis tolaan kennaa. ⁹Warqee, meetii yookiinis sibiila diimaa hin gudunfatiina; ¹⁰Imala keessaniif jettanii, korojoos, qomee dabalataas, kophee dabalataas, ulees hin baatiinaa; hojjetaan tokko nyaata isa barbaachisu argachuun isaaf ni mala. ¹¹Magaala fi ganda deemtan bakka hundumaatti iyyu nama ta’u barbaadaatii, hanga achii deemtanitti isa bira turaa. ¹²Mana isaatti yeroo lixxanis, naga gaafadhaa. ¹³Manichi gaarii yoo ta’e, nagaan keessan isa irratti haa dhufu; gaarii ta’uu yoo baate garuu, nagaan keessan isiniif haa deebi’u. ¹⁴Yeroo mana yookiin immoo magaala warra sirriitti isin hin simanne yookiin immoo waan isin dubbattan hin dhaggeeffanne gadi dhiistanii deemtan, awwaara isaanii miilla keessan irraa dhadha’adhaa. ¹⁵Ani dhuguma nan isinitti hima; gaafa guyyaa firdii inni warra Sodoomii fi Gomoraa irra ga’u, kan magaala kanaa irra ga’u caalaa salphaa ni ta’a” jedhee isaan hubachiise. ¹⁶“Hubadhaa! Ani akka hoolotaatti kan ani isin ergu yeeyyii gidduutti waan ta’eef, akka bofaa gamna ta’aa; akka gugees garraamii ta’aa. ¹⁷Namoota irraa of eeggaa! Isaan yaa’ii mama murtiitti dabarsanii isiniin ni kennu; manneen sagadaa isaanii keessattis isiniin ni reebu. ¹⁸Sana boodas, anaaf jettanii warra Waaqayyoon hin amanneef akka dhugaa baataniif jedhanii, fuula warra biyya bulchanii fi fuula moototaa duratti isiniin ni dhiheessamtu. ¹⁹Yeroo qabanii isin kennanis, waa’ee waan dubbattanii fi attamitti akka dubbattan hin yaadda’iinaa; maal akka jettan yeroodhuma sana isiniif ni kennama. ²⁰Kan dubbattu isin miti; Afuurri Abbaa keessanii garuu isin keessaa ni dubbata. ²¹Obboleessi obboleessa isaa, abbaanis mucaa isaa dabarsee ni kenna. Ijoolleenis warra isaanii irratti ka’anii, warra isaanis ni in ajjeesus. ²²Isinis, sababa maqaa kootiif jettanii, hundumaa biratti ni jibbamtu. Eenyumtuu inni hanga dhumaatti rakkina isa irra ga’u obsu garuu, inni ni fayya. ²³Magaala isa tokko keessaa yoo isin ari’atan, gara magaala isa biraatti baqadhaa; ani dhuguma nan isinitti hima, Ilmi Namaa hanga dhufutti magaalota Israa’el adeemtanii waliin hin geessani. ²⁴“Barataan tokko barsiisaa isaa hin caalu; hojjetaan tokkos ajajaa isaa (nama isa hojjechiisu) hin caalu. ²⁵Barataan akka barsiisaa isaa, hojjetaanis akka hojjechiisaa isaa taanaan ni ga’a. Abbaa manaatiin Biilzebuul (Alaqaa Seexanaa) jedhanii waamu yoo ta’e, maqaan warra maatii mana sanaa ittiin waaman immoo hangam caalaatti gadhee ta’a ree! ²⁶Kanaafuu, dhoksaatti waan jiru keessaa waanti ifa hin baane waan hin jiraanneef, iccitiidhaan waan eegamee jiru keessaas, waanti hin beekamne waan hin jiraanneef, isaanii hin sodaatinaa. ²⁷Dukkana keessatti waantan ani isinitti himu, ifa guyyaa keessatti dhageessisaa; waanta gurra keessaniitti asaasame, bantii manaa irra dhaabbadhaatii labsaa. ²⁸Warra foon ajjeesan, lubbuu garuu ajjeesuu hin dandeenye, hin sodaatinaa. Isa foonii fi lubbuu ajjeesee boolla ibiddaatti naquu danda’u sana garuu sodaadhaa. ²⁹Simbirroonni lama saantima tokkootti hin gurguramnee? Garuu immoo, otoo Abbaan keesan hin beekiin, tokkoon isaanii illee lafatti hin kufani; ³⁰Garuu, rifeensi mataa keessanii illee hundumti isaa ni lakaa’ama. ³¹Hin sodaatinaa. Isin simbirroota caalaa faayidaa ni qabdu. ³²Kanaafuu, nama namoota duratti anaaf dhugaa ba’eef, anis Abbaa koo isa waaqa keessa jiru duratti isaaf dhugaa nan ba’aaf. ³³Isa namoota duratti anaan kaade (gane) garuu, anis Abbaa koo isa waaqa keessa jiru duratti isaatiin nan kaada. ³⁴“Ani biyya lafaa irratti naga fiduudhaaf waanan dhufe isinitti hin fakkaatin. Ani haaduu fiduudhaaf malee, naga fiduudhaaf hin dhufne. ³⁵Ani, ilma abbaa isaa irratti, intala haadha ishee irratti, haadha manaa ilmaa amaatii ishee irratti kaasuudhaafi kan ani dhufe. ³⁶Diinonni nama tokkoos namootuma warra maatii mana sana ta’anii jirani dha. ³⁷Namni anaan caalsisee abbaa yookiin haadha isaa jaalatu, inni anaaf gatii hin qabu; akkasumas, namni anaan caalsisee ilma yookiin intala isaa jaalatu, inni anaaf gatii hin qabu. ³⁸Namni fannoo isaa baatee ana duukaa hin buune, inni anaaf gatii hin qabu. ³⁹Namni inni jireenya ofii isaa barbaadu, jireenya isaa ni dhaba. Inni anaaf jedhee jireenya isaa dhabu garuu, jireenya ni argata. ⁴⁰“Namni inni siitiin simatu, anaatiinis ni simata; inni anaatiin simatus, isa ana ergeetiin ni simatama. ⁴¹Namni inni raajii tokko, raajii ta’uu isaatiif simate, gatii raajii tokkoo ni argata; namni inni nama qajeelaa tokko, qajeelaa ta’uu isaatiif simate, gatii nama qajeelaa tokkoo ni argata. ⁴²Dhuguman isinitti hima, eenyumtuu inni isaan xixiqqaa kana keessaa, isa tokkoof waan inni barataa koo ta’eef, bishaan qabbanaa’aa hullee tokko illee yoo kennef, karaa kam illee yoo ta’e, inni gatii isaa hin dhabu.

Chapter 11

¹ Yasuus barattoota isaa kudha lamaan waan gochuu qabani isaanitti himuu erga raawwatee boodas, iddoo jiru sana gadi dhiisuudhaan gara magaalota isaanii barsiisuudhaa fi lallabuudhaaf deeme. ²Yohaannis otoo mana hidhaa keessa jiruu, hojiiwwan Kiristoos yeroo dhaga'etti, karaa barattoota isaa Yasuusitti dhaamsa erge; ³Ergaa isaatiinisoolotas, "Kan dhufuudhaaf jiru si dha moo kan biraa haa eegganuu?" isaatiin jedhee gaafate. ⁴Yasuusis, "Deemaatii waan argitanii fi waan dhageessan Yohaannistti himaa. ⁵Warri jaamanii turan, deebisanii argani; waarri miilli isaanii laamsha'ee ture, ni adeemani; qurcoonni ni fayyani; warri duudaan, deebisanii ni dhaga'ani; warri du'ani, deebisanii lubbuu horani; warra hiyyeessotaafis wangeelli lallabamaa jira. ⁶Eenyumtuu inni waa'ee kootiif hin gufanne, ebbisamaa dha" jedhee isaaniif deebise. ⁷Warri ergaman kunis erga deebi'anii, Yesuus waa'ee Yohannis cuuphaa namootatti dubbachuu jalqabee, "Maal arguu Yohannis bira gara lafa onaa dhaqxaan? Jajjaba qilleensi raasuu? ⁸Garuu maal ilaaluudhaaf deemtani ture? Nama uffata bareedaa uffatee jiru miti hin turree? Dhugumatti garuu, warri uffata bareedaa uffatan mana moototaa keessa jiraachaa jiru. ⁹Garuu maal ilaaluuf baatani? Raajii ilaaluudhaafii? Eyyee, ani nan isinitti hima, isin ilaaluuf kan baatani isa raajii irra iyyuu kan caaluu dha. ¹⁰Inni kuni isa waa'een isaa barreessameefi dha. Innis, "Hubadhu, ani ergamaa koo, isa karaa kee siif qopheessuu, si dura nan erga" jedhamee kan barreessame dha. ¹¹Ani dhuguman isinitti hima, namoota dubartiin deesse gidduudhaa, namni Yohaannis Cuuphaa caalaa cimaan hin dhalanne. Garuu, mootummaa waaqaa keessatti inni hundumaa irra xinnaa ta'e iyyuu immoo isa ni caala. ¹²Baroota Yohaannis Cuuphaa irraa jalqabee hanga ammaatti, mootummaan waaqaa finciltootaan dhiibbachaa jira; warri finciltootnis humnaan mootummaa waaqaa ni fudhatu. ¹³Raajonni hundumtuu fi seerri hanga bara Yohaannis Cuuphaatti turaniis, kanuma raajii ba'aa turani. ¹⁴Kana fudhachuudhaaf qophaa'ota yoo taatani, inni dhufuuf jedhee ture Eeliyaas dha. ¹⁵Inni gurra dhagga'u qabu, haa dhagga'u. ¹⁶Dhaloota bara kanaa, maal waliin wal bira qabee madaaluun natti jiraa? Eeyyee, dhalootni bara kanaa akka ijoollee lafa gabaa keessa taa'anii hiriyyoota isaanii waamanii ti; ¹⁷Isaanis, 'Nuti ulullee isiniif afuufnaan, isin garuu hin sirbine (shubbisne); nuti faaruu gaddaa isin dhageessifne, isin garuu hin boonye' warra jedhanii dha. ¹⁸Yohaannis otoo hin nyaatiin, otoo hin dhugiinis waan dhufeef, isaan garuu, 'Inni Seexana qaba' jedhani. ¹⁹Yeroo Ilmi Namaa nyaatees, dhugees dhufe immoo, isaan, 'Ilaalaa, namicha kana, isa albaadhessaa fi machaa'aa kana, isa michuu warra gibira sassaabanii fi hiriyyaa warra cubbamtoota!' jedhani. Ogummaan garuu hojiiwwan isheetiin ni qulqulloofti. ²⁰Sana boodas, Yasuus magaalota warra raajiiwwan isaa garri caalaan keessatti hojjetaman, waan isaan balleessaa isaaniitti gabbanii dhiifamaan irraa deebi'uu didaniif, isaan qeequu jalqabe. ²¹"Siif wayyoo, yaa Koraaziin! Siif wayyoo, yaa Beetesaayida! Raajiiwwan isin keessatti hojjetaman, otoo Xiirrosii fi Sidoon keessatti hojjetamanii ture ta'ee, sabni isaan keessa jiraatu yoona kana duruu uffata gaddaa uffatanii, daaraas uffitti dibanii cubbuu isaanii of irraa dhiqaniiru ture. ²²Ani garuu nan isinitti hima, guyyaa firdiin itti kennamu sana, firdiin Xiirrosii fi Sidooniif kennamu kan keessan irra ni salphata. ²³Yaa Qifirnaahoom, amma ati waaqaatti waan ol fudhatamtu sitti fakkaataa? Hin ta'u; ati boolla ibiddaatti gadi darbatamta. Raajiiwwan si keessatti hojjetamanii turani, otoo Sodoom keessatti godhamtanii ture ta'ee, hanga har'aatti Sodoom dhaabatee ni argama ture. ²⁴Ani garuu nan isinitti hima, guyyaa firdiin kennamu sana, kan biyya Sodoom kan kee caalaa ni salphata. ²⁵Sa'aatii sanattis, Yasuus, "Yaa Abbaa, Gooftaa waaqaa fi lafaa, waantota kana warra gamnaa fi beekaa jalaa dhoksatee, ijoollee xixinnootti waan mul'ifteef sin galateeffadha; ²⁶Eeyyee, yaa Abbaa, kuni isa siitiin gammachiisu dha. ²⁷Waanti hundumtuu kan kan anaaf laatame Abbaa irraati; Abbaa irraa kan hafe, namni Ilma beeku hin jiru; Ilma irraa kan hafe, Abbaa kan beeku hin jiru; nama Ilmi itti mul'isuuf filate malee, Abbaa kan beekus hin jiru. ²⁸Warri itti dhamaatanii dadhabdanii fi warri ba'aan keessanis isinitti ulfaate hundumti keessanuu gara koo kottaa; ani boqonnaa isiniif nan kenna. ²⁹Waanjoo koo ana irraatti fuudhadhaa; ana irraattiis baradhaa, ani garaa kootti garraamii fi nama gadi jedhee jiraatu silan ta'eef, boqonnaa lubbuu keessaniifis ni argattu. ³⁰Waanjoon koo salphaa dha; ba'aan koos hin ulfaatu" jedhe.

Chapter 12

¹ Yeroo sana Yasuu guyyaa gaafa Sanbataa maasii midhanii tokko keessa darbe. Barattoonni isaa beela'anii waan tureef, asheetii isaa ciranii nyaachuutti ka'ani. ² Warri Faarisootaa yeroo kana argan garuu, Ysuusiitiin, "Ilaali; barattoonni kee waanta gaafa Sanbataan hojjechuun seeraan ala ta'e hojjechaa jiru" jedhani. ³ Yasuus garuu, "Daawwitii fi namoonni isa wajjin turani yeroo beela'anii turani waan godhanii ture isin tasuma hin dubbifne?" jedhee isaaniif deebise. ⁴ Daawwit mana Waaqayyoo keessa seenee, buddeena kennaaf dhiyaate, isa luboota irraa kan hafe namni biraan nyaachuun seeraan ala ta'e, innis, namootni isa wajjin turanis, ni nyaatani. ⁵ Guyyaa gaafa Sanbataa, luboonni mana sagadaa keessatti Sanbata akka xureessan, garuu immoo akka balleessaatti akka isaanitti hin lakkaa'amne, isin seericha keessaatti hin dubbifnee? Ani garuu nan isinitti hima; mana sagadaa kan caalu as jira. ⁷ Isin, inni 'Ani dhiifama (garaalaafina) malee, aarsaa hin barbaadu' jedhu, hiikni isa maal jechuu akka ta'ee, otoo beektaniittu ture ta'ee, warra yakka hin qabne, hin yakkitani ture. ⁸ Ilmi Nammaa suni, Gooftaa guyyaa gaafa Sanbataa sanaati" isaaniin jedhe. ⁹ Achiin boodas, Yasuus bakka sana gadi dhiisee deemee, mana sagadaa isaanii keessa lixe. ¹⁰ Kunoo, namni harkii iaa naafaate tokko achi ture. Warri Faarisootas cubbuudhaan isa yakkuudhaaf jedhanii, "Guyyaa Sanbataa fayyisuun seeraan danda'amaa dha?" jechuudhaan isa gaafatani. ¹¹ Yasuusiis, "Isin keessaa namni hoolaa tokko qabuu fi hoolaan isaas guyyaa Sanbataa boolla keessatti yoo kufe, inni hoolaa isaa qabee achi keessaa hin baafne, nama isa kami dha?" Egaa, faayidaan namaa kan hoolaa irra hangam caalaatti guddaa dha! Kanaafuu, guyyaa Sanbataa waan gaarii hojjechuun seeruma dha" jedhee isaanitti hime. ¹³ Sana booddees, Yasuus namichaatiin, "Harka kee diriirsi!" jedhe. Innis harka isaa ni diriirse; harki isaas, akkuma harka isa fayyaa, deebi'ee fayyaa ta'e. ¹⁴ Warri Fariisootaa garuu gadi ba'aniisa irratti mari'atani. Isaan isa balleessuudhaaf barbaadu. ¹⁵ Yasuusiis kana waan bareef, achii deeme. Namoonni baayy'eenis isa duukaa deemani; innis hunduma isaanii ni fayyise. ¹⁶ Namoota biraattis akka isa hin beeksifne isaan akeekkachiise. ¹⁷ Kunis isa Isaayyas raajichaan dubbatamee ture akka raawwatamuufi dha. ¹⁸ Innis, "Hojjetaa koo isa ani filadhe, isa jaallatamaa koo, isa lubbuun koo itti gammadu, ilaalaa. Ani Afuura koo isa irra nan buusaa (kaa'a); innis warra Waaqayyoon hin amanneef firdii qajeelaa ta'e ni labsa. ²⁰ Inni hin jeequ; hin iyyus; namni tokko illee sagalee isaa daandii irratti hin dhaga'u. ²⁰ Hanga dhugaan firdii akka argattu godhutti, shambaqqoo cabuu ga'e iyyuu hin cabsu; fo'aa (kirrii) laambaa (kurraazii) aaraa jiru iyyuu hin dhaamsu; ²¹ Warri Waaqayyoon hin amannees, maqaa isaatti ni abdatu" isa jedhamee ture dha. ²² Sana boodas, namni jaamaa fi arrabni isaa hidhamee, afuura seexanaatiinis qabamee jiru tokko, gara Yasuusitti fidame. Yasuusiis, akka arrabni isaa dubbatuttii fi akka ijji isaa argutti godhee isa fayyise. ²³ Namoonni achitti walitti qabamanii jiran hundumtuu waan ta'etti dinqamanii, "Kuni Ilma Daawwit ta'uu ni danda'aa?" jedhani. ²⁴ Warri Faarisootaa yeroo raajii kana dhaga'ani garuu, "Namichi kuni, Bi'eel Zebuliitiin, isa ilma angafa Seexanootaatiin, yoo ta'ee malee, afuura seexanaa baasu hin danda'u" jedhani. ²⁵ Yasuus garuu yaada isaanii baree waan tureef, "Mootummaan inni tokkummaan isaa gargar ba'e inni kam iyyuu, magaalli inni tokkummaan isaa gargar ba'e inni kam iyyuu, akkasumas, manni inni tokkummaan isaa gargar ba'e inni kam iyyuu, dhaabachuu hin danda'u. ²⁶ Seexannis Seexana baasa yoo ta'e, inni tokkummaan isaa gargar ba'ee jira. Mootummaan isaa egaa attamitti dhaabachuu danda'a? ²⁷ Ani Bi'eel Zebuliitiin afuurota seexana nan baasa yoo ta'e, ilmaan keessan eenyuutiin isaan baasu? Sababa kanaafis jecha, isaan isin irratti warra faradan ni ta'u. ²⁸ Ani afuura seexanootaa kan ani baasu Afuura Waaqayyootiin yoo ta'e garuu, mootummaan Waaqayyoo isin irratti dhufeera. ²⁹ Eenyumtuu mana nama cimaa tokko keessa seenee qabeenya isaa saamee deemuu attamitti danda'a, namicha cimaa sana duraa dabarsee yoo hidhe malee? Erga isa hidhee booda garuu, qabeenya isaa saamee deemuu ni danda'a. ³⁰ Namni inni ana wajjin (faana) hin taane, inni anaaf diina koo ti; akkasumas, namni inni ana wajjin walitti hin qabamne, ni bittinsa. ³¹ Kanaafuu, ani isinitti nan hima; cubbuu fi arrabsoon inni kam illee namootaaf ni dhiifamu; arrabsoon Afuura Qulqulluu irratti ka'u garuu hin dhiifamu. ³² Namni inni hamaa Ilma Nama dubbatu kam iyyuu dhiifama ni argata. Namni inni hamaa Afuura Qulqulluu dubbatu kam iyyuu garuu, biyya lafaa isa kanattis, biyya lafaa isa dhufuuf jedhuttis, dhiifama hin argatu. ³³ Muka gaarii dhaabaa; midhaan isaas gaarii ni ta'a; yookiin immoo, muka gadhee dhaabaa; midhaan isaas gadhee ni ta'a; mukti addaan baasamee kan beekamu, midhaan inni baasuun (kennuun) dha. ³⁴ Isin warra sanyii mar'ataa; isin cubbamtoota (hamtoota) waan taataniif, attamitti waan gaarii dubbachuu dandeessu? Afaan kan dubbatu isa garaa keessa guute jiru dha. ³⁵ Namni gaariin, qabeenya gaarummaa garaa isaa keessaa jiru keessaa, gaarii ni baasa; namni hamaanis, qabeenya hammina garaa isaa keessaa jiru keessaa, hamaa ni baasa. ³⁶ Ani nan isinitti hima, gaafa guyyaa firdii, namoonni dubbii yaada malee afaan isaanii keessaa ba'e hundumaaf, itti ni gaafatamu. ³⁷ Dubbiiwwa keessaniin, dhugaa ni argattu; dubbiiwwan keessaniinis, isinitti ni yakkamtu". ³⁸ Yeroo sanattis, warra barreessitoota fi Faarisoota keessaa namoonni muraasni, "Yaa barsiisaa, akka ati mallattoo (milikkita) nutti argisiiftu ni barbaanna" jedhanii Yasuusiin gaafatani. ³⁹ Yasuusiis, "Dhaloonni cubbamaa fi sagaagalaan

milikkita ni barbaada. Milikkita Yoonaas raajicha irraa kan hafe garuu, milikkinni tokko illee issaf hin kennamu. ⁴⁰Akkuma Yoonaas garaa qurxummii guddaa keessa guyyaa sadii fi halkan sadii ture, Ilmi Namaas guyyaa sadii fi halkan sadiif garaa lafaa keessa turuuf ni jira. ⁴¹Gaafa guyyaa firdiis, uummanni Nanawwee dhaloota kana wajjin ka'anii, ittis ni faradchiisu. Isaan lallaba Yoonaas dhaga'ani, balleessaa isaanitti gaabbanii dhiifamaan irraa deebi'anii jiru; amma garuu, kunoo, inni Yoonaas caalaa cimaa ta'e tokko as jira. ⁴²Mootitiin biyya Kibbaa guyyaa firdiitti dhaloota si'anaa kanaa wajjin ni kaati; isaaniinis yakkitee firdiitti isaan dhiheessiti. Isheenis biyya fagoodhaa kan dhufte ogummaa Solomoon dhaggeeffachuudhaaf ture; amma garuu, kunoo, inni Solomoon irra cimaa ta'e as jira. ⁴³Afuurri qulqulluu hin taane name keessaa yeroo ba'u, iddoowwan bishaan hin qabne keessa darbuudhaan bakkeewwan itti aara galfatu barbaada; garuu immoo hin argatu. ⁴⁴Sana boodas, inni 'Mana koo isan keessaa ba'ee dhufeetti nan deebi'ee gala' ni jedha, manichis qulqulleessamee haramee waan sirreessamee jiruuf, duwwaa isaa ni argata. ⁴⁵Itti aanees, afuurota toorba warra isa caalaa hamaa ta'an of duukaa fudhatee deemuudhaan hundumti isaanis achi manicha keessa ni jiraatu. Achiin boodas, jireenyi namichaa isa duraa caalaa hammaataa ta'a. Kan dhaloota cubbamaa ammaa kanaas akkasuma ni ta'a" jedhe. ⁴⁶Yeroo Yasuus namootaa isa biratti walitti qabamanii jiran itti dubbachaa turettis, kunoo, haati isaa fi obboloonni isaa, isatti dubbachuu waan barbaadaniif, ala dhaabachaa turani. ⁴⁷Namni tokkos, "Kunoo ilaali; haati kee fi obboloonni kee, sitti dubbachuu barbaadaniitu ala dhaabatanii jiru" ittiin jedhe. ⁴⁸Yasuus garuu, "Haati koo eenyu dha? Obboloonni koos eenyufaa dha?" jedhe namichatti deebise hime. ⁴⁹Sana boodas, harka isaa gara barattoota isaatiitti qabee, "Haati koos, obboloonni koos, kunooti! ⁵⁰Eenyumtuu, inni jaalala Abbaa koo isa waaqa keessaa hojjetu, inni obboleessa koo ti, obboleettii koo ti, haadha koo ti" jedhe.

Chapter 13

¹ Guyyaadhuma sanas Yasuus manaa ba'ee galaana qarqara taa'e.² Namoonni hedduun isatti naanna'anii waan walitti qabamaniif, bidiruu tokko yaabbatee isa keessa taa'e; namoonnis qarqara galaanichaa dhaabbatani.³ Sana booddees, Yasuus, fakkeenya garaa garaatiin, waan heduu isaanitti hime. Innis, "Kunoo, qotee bulaan tokko sanyii facaasuudhaaf gadi ba'e." ⁴Yeroo facaasuus, sanyiin tokko tokko karaa bukkeetti bu'ani (harca'ani); simbirroonni immoo dhufanii isaan nyaatani. ⁵Sanyiin warri kaan immoo lafa dhagaa biyyoo baay'ee hin qabne irratti bu'ani. Biyyoon isaan irra bu'ani gadi fageenya waan hin qabneef, isaan dafanii biqilani. ⁶Akkuma aduun isaanitti ba'een garuu ni cooligani; hiddas waan hin qabneef, ni gogani. ⁷Sanyiin warri kaan immoo mukoota qoraattii qaban gidduutti bu'ani. Mukoonni qoraattii qaban yeroo guddatan, isaan wawwaraanani. ⁸Sanyiin warri kaan biyyoo gaarii irra bu'anii midhaan godhatani; oomishni isaaniis, kan gar tokkoo dachaa dhibba, gar tokko dachaa jaatama, gar tokko immoo dachaa soddoma ta'e. ⁹Namni inni gurra qabu, haa dhagga'u" isaaniin jedhe. ¹⁰Barattoonni isaas dhufanii, "Maaliif fakkeenyaan isaanitti dubbatta?" jedhanii Yasuusiin gaafatani. ¹¹Yasuusis, "Iccitiiwwan mootummaa waaqaa beekuun isiniif kennameera; isaaniif garuu hin kennamne. ¹²Isa qabuuf, dabalataan waan isaaf kennamuuf, inni kan isa irraa hafu iyyuu ni qaba. Inni hin qabne garuu, waan inni qabu iyyuu isa irraa ni fudhatama. ¹³Ani fakkeenyaan kan isaanitti dubbadhus, kanaafi dha. Isaan ni ilaalu yoo ta'es, hin argani; ni dhaga'u yoo ta'es, hin dhaggeeffatanii; yookiin immoo isaaniif hin galu (hin hubatani).. ¹⁴Inni Isaayyas raajee ture isaan irratti raawwatamee jira; innis isa, 'Dhaga'uummaa, ni dhageessu; garuu, isin tasuma hin hubatani; ilaaluummaa, ni ilaaltu; garuu, isin tasuma hin beektani. ¹⁵Yaadni garaa saba kanaa hadoodde waan jiruuf, gurri isaanii hin duudeera; ijji isaaniis dununfachisameera. Akkas ta'uu otoo baatee, ija isaaniitiin akka argan, gurra isaaniitiin akka dhaga'an, akkasumas, yaada garaa isaaniitiinis akka deebi'ani hubataniif, anuu nan isaan fayyisa ture' inni jedhee ture dha. ¹⁶Ijji keessan waan arguuf, gurri keessanis waan dhaga'uuf, isin garuu eebbifamtoota dha. ¹⁷Ani dhuguman isinitti hima; raajonni fi namoonni qajeelloo baay'een isa isin argitan kana arguuf barbaadanii ture; garuu immoo hin argine; akkasumas, waan isin dhageessan, dhaga'uuf hawwanii ture; garuu immoo hin dhageenye" jedhee isaaniif deebise. ¹⁸Egaa, hiikkaa fakkeenya namicha isa sanyii facaasee dhaggeeffadhaa. ¹⁹Namni tokko dubbii mootummichaa dhaga'ee hubachuu yoo baate, inni cubbamaan (hamaan) dhufetu dubbicha isa garaa isaa keessatti facaasamee ture butee ni deema. Kuni sanyii isa karaa bukkeetti facaasamee ture dha. ²⁰Sanyiin inni lafa dhagaa irratti facaasame, nama isa dubbicha akkuma dhaga'een fudhatee gammadu dha. ²¹Inni hidda (hundee) kan mataa isaa waan hin qabneef, yeroodhaaf qofaa tura. Sababa dubbicha irraa kan ka'e, gaafa rakinni yookiin immoo ari'atamuun ka'u, dafetu kufa. ²²Namni inni dubbicha dhaga'u, garuu immoo inni waa'ee biyya lafaa waan dhimmamuuf, qabeenyaanis waan gowwomsamuuf, dubbichi isa jalaa waan wawwaraanamuuf, bu'aa (firii) otoo hin horiifiin hafa; namnichi kunis, sanyii isa qoraattii gidduutti facaasamee dha. ²³Sanyiin inni biyyoo gaarii irratti facaafame immoo, namicha isa dubbicha dhaga'uu fi hubatu bakka bu'a. Inni ija ni godhata; midhan isaas inni tokko harka dhibba, inni tokko harka jaatama, inni kaan immoo harka soddoma ni baayy'ata" jedhe. ²⁴Yasuus ammas fakkeenya biraa tokko isaanitti hime. Innis akkas jedhe: "Mootummaan waaqaa nama sanyii gaarii lafa qotisa isaa irratti facaafate wajjin wal fakkaata. ²⁵Yeroo namoonni rafanitti garuu, diinni namichaa dhufee qamadii gidduutti sanyii aramaa facaasee deeme. ²⁶Midhaanichi guddatee ija yeroo godhate, aramaan sunis(inkirdaadichis) ni mul'ate. ²⁷Hojjettoonni abbaa lafaa sunis isa bira dhufanii, 'Goofta, ati sanyii gaarii facaftee hin turee? Amma immoo attamitii aramaa godhate?" jedhanii isa gaafatani. ²⁸Inni immoo, 'Diinatu akkas godhe' jedhe. Hojjettoonni isaas, 'Akka nuti dhaqnee aramaa sana buqqifnee gatnu ni barbaaddaa?" jedhaniin. ²⁹Abbaan lafaa sun garuu, 'Yeroo aramaa sana buqqifan, qamadii faana buqqisuu waan maltaniif, lakki dhiisaa. ³⁰Hamma midhaan ga'ee sassaabamutti lachuu walumaa faana haa guddatani. Yeroo midhaan sassaabamu, anuu warra haamaniitiin, "Dura aramicha (inkirdaadicha) bubuqqisanii bilsii bilshiidhaa (kaasuu kaasuudhaan) walitti qabanii hidhuudhaan akka guban, qamadicha garuu gumbii kootti akka anaaf naqan nan isaanitti hima" jedhee isaanii deebise. ³¹Itti aansees, Yasuus fakkeenya biraa tokko isaanitti hime: "Mootummaan waaqaa nama sanyii sanaaficaa fuudhee lafa qotisaa isaa irratti facaase wajjin wal fakkaata. ³²Dhugaa dhumatti, ijji sanyii kanaa ija sanyii hundaa irra xiqqaa dha. Yeroo guddatutti garuu midhaan maasaa keessa jiran hunduma irra caalee guddaa ta'a. Muka guddaa waan ta'uufis, simbirroonni waaqaa dhufanii dameewwan isaa irratti godoo isaanii ni ijaarratu" jedhe. ³³Yasuus ammas itti dabalee fakkeenya biraa isaanitti hime. "Mootummaan waaqaa raacitii dubartiin fuutee daakuu safartuu sadii itti maktee hanga bukoon bukaa'utti bukeessitu fakkaata" jedhe. ³⁴Yasuus, waantota kanneen hunda namoota achitti walitti qabamani jiranitti, fakkeenyaan dubbate; fakkeenya malees waan tokko iyyuu isaanitti hin dubbanne. ³⁵Kunis kan ta'e, inni raajichaan dubbatamee ture akka raawwatamuufi dha. Innis, "Ani fakkeenyaan afaan koo saaqqa dha. Uumamuu biyya lafaa irraa jalqabee waantota dhokatani turanis, nan hima"

kan jedhu ture.³⁶ Achiin boodas, Yasuu namoota achitti walitti qabamanii jiran gadi dhiisee, gara manaa lixe. Barattoonni isaas gara isaa dhufanii, “Fakkeenya aramaa maasaa keessaa sana unuuf hiiki” jedhanii isa gaafatani.³⁷ Yasuus, “Namichi inni sanyii gaarii facaasu, Ilma Namaa ti.”³⁸ Lafti qotisaa, biyya lafaa ti; sanyiin gaariin sunis, ilmaan mootummaa ti. Aramoonni suni immoo, ilmaan isa cubbamaa (hamaa) ti.³⁹ Diinichi inni sanyii aramaa facaase immoo Seexana dha. Sassaabbiin midhaanii immoo guyyaa dhuma biyya lafaa ti; warri haaman immoo ergamoota Waaqayyoo ti.⁴⁰ Kanaafuu, yeroo aramaan walitti qabamee ibiddaan gubamu, yeroon kuni dhuma biyya lafaa tis.⁴¹ Ilmi Namaa ergamoota isaa ni erga; isaanis mootumma isaa keessaa waantota nama gufachiisan fi warra seeraan ala hojjetan hunduma walitti qabu.⁴² Ergamoonni sunis, waantota walitti qaban, boolla ibiddaa, iddoo itti boo’anii fi ilkaan walitti qaran, keessatti gadi darbatu.⁴³ Achiin booda egaa, namoonni warri qajeelloon mootummaa Abbaa isaanii keessatti akka biiftuutti ni ifu. Namni inni gurra qabu, mee haa dhaggeeffatu” jedhee isaaniif deebise.⁴⁴ “Mootummaan waaqaa akka qabeenya lafa qotisaa keessa dhokfamee kaa’amee tokkoo ti. Namni tokkos qabeenya kana argee deebisee erga dhoksee. Innis gammachuudhaa deemuudhaan waan qabu hundas gurguruudhaan laficha ni bitata.⁴⁵ Ammas, mootummaan waaqaa daldalaa isa calleewwan gatii guddaa qaban barbaadaa jiru fakkaata.⁴⁶ Naggaadichis callee gatii guddaa baasuu waan argateef, deebiuudhaan waan qabu hunduma gurguruudhaan callee sana bitate” jedhe.⁴⁷ Ammas, “Mootummaan waaqaa kiyyoo galaana keessatti darbatamee qurxummoota adda adda hunduma walitti qabe fakkaata.⁴⁸ Kiyyichi yeroo guutettis, warri qurxummii baasan qarqara galaanaatti harkisanii baasanii. Isaanis, gadi taa’ani, qurxummoota isaan gaggaarii qodaa isaaniitti naqantanii; isaan gaggadhee ta’an immoo achi gatani.⁴⁹ Gaafa guyyaa isa dhumaas, akkasuma in ta’a. Ergamoonni Waaqayyoo dhufanii warra hamoota warra qajeelota gidduudhaa ni baasu.⁵⁰ Warra hamoota sanas boolla ibiddaa, iddootti boo’amuu fi ilkaan walitti qaramu, keessatti ni darbatu jedhe.⁵¹ Waantota kana hunduma hubattaniittuu?” jedhees isaan gaafate. Isaanis, “Eeyyee” jedhanii isaaf deebisani.⁵² Sana boodas, Yasuus, “Kanaafuu egaa, barreessaan kam iyyuu inni barataa mootummaa waaqaa ta’ee jiru, abbaa manaa, isa qabeenya isaa keessaa warra moofaa fi warra haaraa ta’ani gadi baasu, ni fakkaata” jedhe.⁵³ Yeroo sanattis, Yasuus fakkeeniyota kanneen xumuree waan tureef, iddoo sana gadi dhiisee deeme.⁵⁴ Achiin boodas, Yasuus naannoo bakka dhaloota isaa seenee, namoota achii mana sagadaa isaanii keessatti isaan barsiise. Kana irraa kan ka’eenis, namoonni waan ta’etti dinqisiisamani, “Namichi kuni ogummaa isaa kanaa fi humna (aangoo) raajii hojjetu kan eessa argate?”⁵⁵ Namichi kuni ilma isa muka soofu sanaa mitii? Haati isaa ishee Maariyaam jedhamtu mitii? Obbolonni isaa Yaaqoob, Yooseef, Simi’oonii fi Yihudaafaa mitii?⁵⁶ Obboleetonni isaa hundumtuu as unu bira jiru mitii? Waantota kanneen hunda eessaa argatee ree?” jedhani.⁵⁷ Kanaafis, isaan isatti ni aarani. Yasuus garuu, “Raajiin bakka biraatti malee, biyya isaa fi, maatii isaa keessatti ulfina hin argatu” isaaniin jedhe.⁵⁸ Sababa isaan amantii dhabaniifis jecha, Yasuus raajiiwwan baay’ee achitti hin hojjenne.

Chapter 14

¹ Yerooduma sanattis, Herood, inni abbaa biyyaa sanaa, oduu waa'ee Yasuus dhaga'ee ture.² Innis hojjetoota isaatiin, "Inni kuni Yohaannis cuuphaa dha; inni du'aa kaafameera. Kanaafuu, humnoonni kunneen isaatiin hojjetamaa jiru" jedhe.³ Herood Yohaannisiin qabee hidhuudhaan mana hidhaatti kan galchee waa'ee Heroodiyaas, haadha manaa obboleessa isaa Filiphooosiif jedheetu ture.⁴ Sababni isaas, yeroo sana, Yohaannis Heroodiin, "Ati ishee haadha manaa godhatee fuudhuun kee seera miti" jedhee waan tureef dha.⁵ Innis Yohaannisiin ni ajjeesa ture; garuu immoo namootni Yohaannisiin akka raajiitti waan ilaalaniif, isaaniin sodaateetu dhise.⁶ Gaafa guyyaan dhaloota Heerood kabajamaa turetti garuu, intalli Heroodiyaas namoota gidduutii baatee waan shubbisteef (sirbiteef) Heroodiin gammachiifte.⁷ Heroodis waan isheen kana isaaf jettee gooteef jecha, waanuma isheen gaafatte isheedhaaf akka kennu kakaadhaan waadaa gale.⁸ Intalattiinis, haadha ishee irraa gorsa erga fudhatee booda, "Mataa Yohaannis isa cuuphaa gabatee kana irratti as fidii anaaf kenni" jette.⁹ Mootichis waan isheen isa gaafattetti ni gadde; garuu immoo sabaa kakatee fi sababa, warra affeerraa hirbaata sana irratti isa wajjin jiran hundumaaf jedhee, waan isheen gaafatte akka raawwatu ajaje.¹⁰ Namootas ergee, Yohaannisiin mana hidhaa keessatti morma isaa irraa kuchisiise.¹¹ Mataan isaas fidamee gabatee irra kaa'amee intalattiidhaaf kenname; isheenis haadha isheetti geessite.¹² Achiin boodas, barattoonni Yohaannis dhufanii reeffa isaa fuudhanii awwaalani. Erga kana godhanii booddees, deemanii Yasuusitti himani.¹³ Yasuus yeroodhuma kana dhaga'etti, bakka sana gadi dhiisuudhaan, bidiruu yaabbatee gara bakka namni hin jirre tokkotti deeme. Namoonni isa biratti walitti qabamanii turan deemuu isaa yeroo dhaga'anis, magaalota keessaa ba'anii miillaan isa duukaa bu'ani.¹⁴ Sana boodas, Yasuus dura isaanii dhufee, tuta namootaa sana arge. Innis isaaniif waan gaddeef (garaa laafeef), dhukkubsatoota isaanii ni fayyise.¹⁵ Yeroo galgalli ga'ettis, barattoonni isaa gara isaa dhufanii, "Bakka kana homtuu hin jiru; sa'aatiinis sokkeera. Gara gandootaa deemanii waan nyaatan bitachuu akka danda'aniif, namoota asitti walitti qabamanii jiran kana gaggeessi" jedhanii isa gaafatani.¹⁶ Yasuus garuu, "Deemuun isaan hin barbaachisu. Isinumti waan nyaatan wa'ii kennaafi" isaaniin jedhe.¹⁷ Isaanis deebisanii, "Nuti daabboo (buddeena) shanii fi qurxummii lama qofaa asii qabna" jedhanii itti himani.¹⁸ Yasuusis, "Gara kootti fidaa" jedhe.¹⁹ Achiin boodas, namoonii marguma irra akka taa'an isaanitti hime. Buddeena shananii fi qurxummii lamaan sanas ni fuudhee. Gara waaqaatti ol ilaaluudhaanis erga eebbisee booda cacabsuudhaan barattoota isaatti kenne; isaanis namootaaf kennani.²⁰ Hundumti isaaniis nyaatanii quufani. Achiin boodas, barattoonni nyaatamee kan hafe qircaatii kudha lama guutuu walitti qabani.²¹ Warri nyaatanis, dubartootaa fi ijoollee otoo hin dabalatiin, dhiirota (namoota) gara kuma shanii turani.²² Yasuus, battaluma sanatti, hanga inni namoota gaggeessutti, barattoonni isaa bidiruu yaabbatanii isa dura gamatti akka ce'an godhe.²³ Namoota sana erga gaggeessee booddees, Yasuus kophaa isaatti kadhachuudhaaf tulluu irratti ol ba'e. Hanga galgalaa'uttis, kophaa isaa achi ture.²⁴ Yeroodhuma kanattis, bidiruun suni qarqara galaanaa irraa erga fagaatee booda garuu qilleensi gara isheetti waan qilleensa'eef, bubbee (qilleensa) galaanaatiin asii fi achi raasamaa turte.²⁵ Halkan keessaa sa'aatii kudhan yeroo ta'utti Yasuus bishaan galaanaa irra adeemaa gara isaaniitti hiiqe.²⁶ Barattoonni isaas, otoo inni bishaan galaanaa irra adeemaa jiruu yeroo arganitti, baay'ee na'anii, "Kuni ekeraa dha" jechaa, sodaatanii iyyani.²⁷ Yasuus garuu, "Gootomaa (Gootota ta'aa)! Ana dha! Hin sodaatinaa!" jedhee dafee isaanitti dubbate.²⁸ Pheexroos, "Gooftaa, si dha yoo ta'e, bishaan irra adeemee gara kee akkan dhufu, nan ajaji" jedhee isaaf deebise.²⁹ Yasuusis, "Kottu" jedhe. Pheexroosis bidiruu keessaa ba'ee gara Yasuusitti galaana irraa adeemuutti ka'e.³⁰ Pheexroos qilleensa cimaa yeroo argetti garuu, ni sodaate. Akkuma gadi liqimfamuu jalqabeenis, "Maaloo Gooftaa ko, na oolch (kana jalaa na baasi)!" jedhee iyye.³¹ Yasuusis dafee harka isaa hiixatee Pheexroosiin erga qabee booda, "Yaa namicha amantii xinnoo! Maaliif shakkite?" isaatiin jedhe.³² Sana boodas, yeroodhuma Yasuusii fi Pheexroos bidiruu yaabbatanitti, qilleensi sunis ni dhaabbate.³³ Achumaanis, barattoonni warri bidiruu keessaa Yasuusiiif sagadanii, "Ati dhugumatti ilma Waaqayyoo ti!" ittiin jedhani.³⁴ Galaanas ce'anii, biyya Genesaareet jedhamutti ba'ani.³⁵ Namoonni bakka sanaa Yasuus ta'uu isas yeroo baranittis, ergaa naannoo bakka sanaa hundumaatti erganii; wara dhukkubsachaa jiran hundumas gara isaatti fidani.³⁶ Warri dhukkubsattoonnis fiixee wayyaa isaa takkaa dhuma illee akka tuqaniif isa kadhatani; warri fiixee wayyaa isaa xuqan hundumti isaaniis ni fayyani.

Chapter 15

¹ Sana boodas, Faarisoonnii fi barreesitoonni muraasni Yerusaalem irraa gara Yasuus dhufanii. ² Isaanis, “Barattoonni kee maaliif aadaa (barsiisa) abboota keenyaa cabsu (irra daddarbu)? Isaan harka otoo hin dhiqatiin buddeena nyaatu” jedhanii isa gaafatani. ³ Yasuusis, “Ergasii, isinis barsiisa keessaniif jettanii maaliif abboommii Waaqayyoo cabsitu (irra daddarbitu)?” ⁴ Waaqayyoo, ‘Abbaa fi haadha keef ulfina kenni’; akkasumas, ‘Namni inni hammeenya waa’ee abbaa isaa fi haadha isaa odeessu dhugaa dhumatti ni du’u’ jedheera. ⁵ Isin garuu, ‘Namni kam iyyuu inni abbaa isaa fi haadha isaatiin, “Gargaarsi ati Ana irraa argattee turte inni kam iyyuu kennaa Waaqayyoof kenname dha”’; ⁶ Namichi suni abbaa isaa kabajuun isa hin barbaachisu. Akka kanaanis, isin barsiisa keessaniif jettanii dubbii Waaqayyoo gadi gattanii jirtu. ⁷ Isin, yaa warra ofitto! Isaayyas waa’ee keessan gaariitti raajee ture yeroo inni akkas jedhee ture. ⁸ Namoonni kuni afaan isaanitiin ni na kabaju; garaan isaanii garuu baay’ee ana irraa fagaata. ⁹ Isaan sobanii anaaf ni sagadu; sababni isaas, isaan akka seeraatti kan barsiisan seera namootaa waan ta’eef dha”’ isaanin jedhe. ¹⁰ Sana boodas, Yasuus namoota achitti walitti qabamanii jiran ofitti waamee, “Dhaggeeffadhaatii hubadhaa” ¹¹ Waanta afaan seenu keessa kan nama xureessu hin jiru. Kana irra garuu, kan nama xureessu waanta afaan namaa keessaa ba’u dha” isaanin jedhe. ¹² Achiin booddes, barattoonni gara isaa dhufanii, “Warri Faarisoootaa dubbii ati jette yeroo dhaga’ani akka aarani beektee jirtaa?” jedhanii isa gaafatani. ¹³ Yasuusis, “Biqiltuu Abbaan koo inni waaqa keessaa hin dhaabne kam iyyuu ni buqqifama. ¹⁴ Waa’ee isaanii dhiisaa. Isaan jaamota warra jaamaa harkisani dha. Jaamaan tokko jaamaa isa biraa harkisa yoo ta’e, lamaan isaanii iyyuu boolla keessa ni bu’u” jedhee isaaniiif deebise. ¹⁵ Pheexroos garuu, “Fakkeenya kana mee unuuf ibsi” deebisee isa gaafate. ¹⁶ Yasuusis immoo deebisee “Atis hanga ammaatti hin hubannee?” ¹⁷ Waanti afaan keessa seenu kam iyyuu garaacha keessatti erga darbee booda mana fincaanii keessatti akka gadi ba’u hin hubannee?” ¹⁸ Waantotni afaan keessaa ba’an garuu, yaada garaa namaa keessaa ba’u. Isaan waantota nama xureessani dha. ¹⁹ Yaadonni hammeenyaa kan akka, nama ajjeesuu, ejjuu, halalummaa wal qunnamtii saalaa, hanna, sobaan dhugaa ba’uu fi nama salphisuun hundumtuu kan maddan yaada garaa keessaa irraa ti. ²⁰ Waantotni nama xureessani isaan kana dha. Harka hin dhiqamneen nyaachuun garuu, nama hin xureessu” jedhee itti hime. ²¹ Achiin boodas, Yasuus bakka sana gadi dhiisee gara naannoowwan magaalota Xiirsoosii fi Sidoonitti deeme. ²² Kunoo, dubartiin Kana’aan tokko naannoo sanaatii dhufte. Isheen isagalee ishee ol fudhatee, “Yaa Ilma Daawwit, Gooftaa koo! Intalli koo afuura seexanaatiin qabamtee jirtu kana anaaf maari” jettee Yasuusiin kadhate. ²³ Yasuus garuu waan tokko iyyuu isheetti hin dubbanne. Barattoonni isaa “Waan Nuti iyyaa jirtuuf, achi ishee gaggeessi” jedhatanii isa kadhata. ²⁴ Yasuus garuu, immoo deebisee, “Ani kanan ergame hoolotaa warra mana Israa’el keessaa badaniif malee kan biraaf hin ergamne” jedhee isaaniiif deebise. ²⁵ Isheen garuu miilla isaa jalatti dhuftee kuftee, “Gooftaa ko, na gargaari” jetteeni. ²⁶ Yasuusis, “Buddeena ijoollootaa fuudhanii ilmaan sarootaaf darbachuun sirrii miti” jedhee isheef deebise. ²⁷ Isheen is, “Eyyee, dhugaa dhuma, Gooftaa ko. Garuu immoo, ilmaan sarootaas, maaddii gooftota isaanii irraa lafatti gadi harca’u hinuma nyaatu” jette. ²⁸ Sana boodas, Yasuus, “Dubartii nana, ati amantiin kee guddaa dha, akkuma ati barbaadde siif haa ta’u” jedhee isheef deebise. Sa’aatii dhuma sanattis intalli ishees ni fayyite. ²⁹ Sanaan boodas, Yasuusis bakka sanaatii gara qarqara Galaana Galiilaa deeme. Achiin boodas, tabbatti ol ba’ee achi taa’e. ³⁰ Namoonni baay’eenis gara isaa dhufani. Isaanis namoota warra naafaa, warra jaama, warra kottaa’an (meelatan), warra arrabni hidhame (warra hin dubbane) fi warra biroo dhukkubsatan hedduu isaanii gara isaatti fidanii dhufani. Fidaniis miilla Yasuus jala kaa’ani; innis isaan ni fayyise. ³¹ Namoonni achitti walitti qabamanii jiranis warri arrabni hidhamee ture yeroo dubbatan, warri kottaa’anii turan yeroo deebi’anii fayyan, warri naafatanii turan, yeroo adeeman, warri jaamanii turan, yeroo argan waan arganiif, ni raajeffatani. Kana irraa kan ka’eenis, Waaqayyoo Israa’eliif galata galchani (ulfina kennani). ³² Yasuus barattoota isaa ofitti waamee, “Namoonni asitti walitti qabamanii jiran kuni waan tokko illee otoo hin nyaatiin anaa wajjin erga turani guyyaa sadii ta’ee waan jiruuf, isaaniiif gaddeen jira. Beelaan karaa irratti kufuu waan danda’aniif, isaan otoo hin nyaatiin asii isaan gaggeessuu hin barbaadu” jedhee isaanitti hime. ³³ Barattoonni sunis, “Bakka lafa onaa kana namoota hedduu kana buddeena quuphsu eessaa arganna ree?” jedhaniin. ³⁴ Yasuusis, “Buddeena meeqa of harkaa qabdu?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Buddeena toorbaa fi qurxummiiwwan muraasa qabna” jedhaniin. ³⁵ Achiin boodas, namoonni suni lafuma irra akka tattaa’an isaanitti hime. ³⁶ Buddeen toorbaa fi qurxummiiwwan sana fuudhee, Waaqayyoof galata erga galchee booda, buddeena sana kukkutee barattootatti kekkenne. Bartoonnis namoota sanaaf kennani. ³⁷ Namoonni sun hundumtuu quufanii nyaatani. Sana boodas, isa irraa hafe gundoo gurguddaa toorba kan guute walitti sassaabani. ³⁸ Dubartootaa fi ijoollee otoo hin dabalatiin, warri nyaatan namoota kuma afur turani. ³⁹ Ergasiin booda, Yasuus namoota sana erga gaggeessee booda, bidiruu yaabbatee gara naannoo Magadaan itti deeme.

Chapter 16

¹ Warri Faarisootaa fi warri Saaduqootaa dhufanii, Yasuusiin qoruudhaaf, akka inni waaqa keessatti mallattoo (milikita) isaanitti argisiisu isa gaafatani. ²Yasuus garuu, “Galgala yeroo ta’u, ‘Samiin waan diimatuuf, haalli qilleensaa gaarii dha’ jettu.” ³Ganama yeroo ta’u immoo, ‘Samiin diimatee duumessaan waan uffifamuuf, haalli qilleensaa gaarii miti’ jettu. Isin bifa samii ilaaluudhaan attamitti akka hiikamu ni beektu, mallattoowwan yeroo kana garuu hiikuu hin dandeessani. ⁴Dhalootni hamaa (cubbamaa) fi sagaagaltootaa mallattoo ni barbaada; garuu mallattoo Yoonas irraa kan hafe, mallattoon kennamuufi hin jiru” jedhee isaaniif deebise. Sana booddes, Yasuus isaaniin gadi dhiisee achiitii deeme. ⁵Barattoonni galaana gamatti yeroo ce’an, buddeena fudhachuu hirraanfatanii ture. ⁶Yasuusis, “Raacitii Faarisootaa fi Saaduqootaa irraa of eeggadhaa!” isaaniin jedhe. ⁷Barattoonnis, waan inni akkas nuun jedheef “Innis waan nutti buddeena tokko illee hin fudhaneef dha” jedhanii walitti dudubbatani. ⁸Yasuusis waan isaan jechaa jiran waan hubateef, “Yaa warra amantii xinnoo, sababni isaa waan nuti buddeena tokko iyyuu fudhanne hin dhufneefidha jettanii maliif walitti dudubbattu?” Isiniif hin galuu? Buddeena shanannamoota kuma shaniif kennamee, kan irraa hafe immoo gundoo meeqa akka walitti qabdan hin yaadattanii? ¹⁰Yookiin immoo, buddeena toorba namoota kuma afuriif kennamee, kan irraa hafe immoo gundoo meeqa akka walitti qabdan hin yaadattanii? ¹¹Ani waa’ee buddeenaa akkan isinitti dubbachaa hin jirre attamitti isiniif hin galu? Ani kanan jechuu barbaade, raacitii Faarisootaa fi Saaduqootaa irraa of eeggadhaa dha” isaaniin jedhe. ¹²Achiin boodas, kan inni isaan akeekkachiisaa jiru waa’ee raacitii isa kan buddeenaa otoo hin ta’iin, waa’ee barsiisa Faarisootaa fi Saaduqootaa irraa akka of eeggan akka ta’e isaanii gale. ¹³Yasuus naannoowwan Qiisaariyaa Filiphos itti dhihoo jiranitti yeroo dhufettis, “Namoonni ilma Namaatiin inni eenyu dha jedhu?” jedhee barattoota isaa gaafate. ¹⁴Isaanis, “Namoonni tokko tokko, Yohaannis isa cuuphaa dha jedhu; namoonni tokko tokko immoo, Eeliyaas dha jedhu; Eermiyaasi dha kan jedhanis jiru; warri inni raajota keessaa isa tokko dha jedhani jiru” jedhani. ¹⁵Yasuusis, “Isin garuu eenyu anaan jettu?” jedhee isaan gaafate. ¹⁶Simi’oon Pheexroos, “Ati Kiristoos, Ilma Waaqayyoo isa jiraataa dha” jedhee deebise. ¹⁷Yasuusis, “Simi’oon, ilma Yoonas, eebifami! Kana kana sitti mul’ise foon yookiin dhiiga otoo hin ta’iin, Abbaa koo isa Waaqa keessa jiru dha. ¹⁸Anis nan sitti hima; atis Pheexroosi dha [Pheexroos jechuun dhagaa jechuu akka ta’e ibsuuf dha]; anis dhagaa kana irratti waldaa koo nan ijaara. Karri boolla du’aas waldaa kana tasuma hin danda’u (argatu)” ¹⁹Anuu bantuu (saaqxuu) balbala mootummaa waaqaa siifan kenna. Waanti kam iyyuu inni ati lafa irratti hiite, waaqa keessattis ni hidhamaa; waanti kam iyyuu inni ati lafa irratti hiiktes, waaqa keessattis ni hiikamaa” isaan jedhe. ²⁰Achiin boodas, Yasuus, akka inni Kiristoos ta’e, nama tokkottuu aka hin himne barattoota isaa akeekkachiise. ²¹Yeroo sana irraa kaasees, Yasuus gara Yeruusaaleem deemuu akka qabu, harka manguddoota, dura bu’oota lubootaa fi barreessitoota seeraatiin akka hedduu dararamu, akka ajjefamuu fi guyyoota sadii boodas du’aa akka ka’u barattoota isaatti himuu jalqabe. ²²Achumaanis, Pheexroos bukkee isaatti isa ofitti qabee, “Gooftaa ko, kana irraa Waaqayyoo si haa oolchu! Mee kuni tasuma si irratti hin raawwatiin!” jechaa yaada inni dubbate mufachuutti ka’e. ²³Yasuus garuu gara Pheexroositti garagaluudhaan, “Duuba kootti darbi, Seexana nana! Ati waa’ee waantota namootaa malee, waa’ee waantota Waaqayyoo waan hin yaadneef, gufuu anatti taata” ittiin jedhe. ²⁴Sana boodas, Yasuus barattoota isaatiin akkas jedhe: “Namni tokko ana duukaa bu’uu barbaada yoo ta’e, waa’ee ofii isaa dhiisee, fannoo isaa ol fudhatee, ana duukaa bu’uu qaba. ²⁵Namni kam iyyuu inni jireenya isaa oolfachuu barbaadu, jireenya isaa ni dhaba; namni kam iyyuu inni anaaf jedhee jireenya isaa dhabu immoo, jireenya ni argata. ²⁶Namni tokko guutuu biyya lafaa argatee, garuu immoo lubbuu isaa ni dhaba yoo ta’e, inni bu’aan isaa maali dha? Namni lubbuu isaa maaliin jijjiiruu danda’a?” ²⁷Ilmi Namaas ulfina Abbaa isaatiin ergamoota isaa wajjin ni dhufa. Yeroo sanattis, inni tokko tokkoo namaaf akkaataa dhuma hojiiwwan isaatti gatii isaa ni kennaafi. ²⁸Ani dhuguman isiniin jedha, namoota as dhaabatanii jirtan keessaa, hanga yeroo Ilmi Namaa mootummaa isaa keessaa dhufu arganitti, namoonni duuni isaan bira hin geenye ni jiru” jedhe.

Chapter 17

¹ Guyyoota ja'a booddee, Yasuus Pheexroos, Yaaqoob fi Yohaannis, obboleessa Yaaqoob qophaatti fudhatee gara tulluu dheeraa tokkotti ol isaan fide. ²Innis fuul dura isaaniiti ni jijjiirame. Fuulli isaas akka biiftuu ife; uffanni isaas akka ifaatti addaatee calaqise. ³Kunoo, Muusee fi Eeliyaas isa wajjin dudubbachaa otoo jiranitti isaanitti mul'atani. ⁴Pheexroosis, "Gooftaa, asitti argamuun keenya gaarii dha. Ati yoo barbaadde immoo, anuu mana sadii Asia nan ijaara: tokko siif, tokko Muusee dhaaf, tokkoo immoo Eeliyaasiif" jedhee Yasuusitti deebisee dubbate. ⁵Otoodhuma inni dubbachaa jiruu, kunoo, gaaddisni hurri addii dhufee isaan haguuge (uffise); akkasumas, kunoo, sagaleen, "Inni kuni ilma koo isa jaalatamaa, isa ani itti gammadu dha. Waan inni jedhu dhaggeeffadha" jedhu hurrii sana keessaa dhaga'amaa ture. ⁶Barattoonni sunis yeroo sagalee sana dhaga'anis, baay'ee sodaatani; addaanis lafatti gadi gombifamani. ⁷Achiin boodas, Yasuus gara isaanitti dhufee harka isaan qabee, "Ol ka'aa; hin sodaatinaa" isaaniin jedhe. ⁸Isaanis erga ol ka'a boodas, ol ilaalani; Yasuus irraa kan hafe nama biraa garuu hin argine. ⁹Tulluu sana irraa yeroo gadi bu'aa turanittis, Yasuus, "Hanga Ilmi Namaa du'aa ka'utti, mul'ata kana nama tokkotti hin himinaa" jedhee isaan akeekkachiise. ¹⁰Barattoonni isaas, "Ergasii, barreesstittoonni maaliif 'Eeliyaas dura dhufuu qaba' jedhu?" jedhanii isa gaafatani. ¹¹Yasuus, "Dhugumadha Eeliyaas waan hunda iddootti deebisuudhaaf ni dhufa. ¹²Ani garuu nan isinitti hima; Eeliyaas duruu dhufee jira; isaan garuu isa hin barre (hubanne). Sana irra garuu, isaan waanta barbaadan hunda isa irratti hojjetaa turani. Haaluma wal fakkaatuun, ilma Namaas harka isaanitiin baay'ee ni dararama" jedhee isaanii deebise. ¹³Sana boodas, barattoonnis akka inni waa'ee Yohaannis isa Cuuphaa isaanitti dubbachaa jiru hubatani. ¹⁴Yeroo isaan gara namoota walitti qabamanii jiranitti dhufaa turanitti, namichi tokko gara isaatti dhufee, jilbeeffachuudhaan akkas jedhe: ¹⁵"Gooftaa ko, ilma koo maraanmartoo (dhukkuba isa nama kuffisu) tiin garmalee rakkachaa waan jiruuf, anaaf fayyisi (maari). Yeroo hedduuf ibidda keessattis, bishaan keessattis ni kufa. ¹⁶Barattoota kee bira fideen ture; isaan garuu isa fayyisuu hin dandeenye". ¹⁷Yasuus, "Yaa dhaloota hin amannee fi jallataa nana, hanga yoomiitti isinii wajjin jiraachuun ana irra jira? Hanga yoomiittis isin ba'aa anatti taatu? Gara kootti as fidaa" jedhee deebise. ¹⁸Yasuus afuura seexanaa ifachuudhaan gurbaa sana keessaa baase; sa'aatii sanaa kaasees gurbichi ni fayye. ¹⁹Ergasii boodas, barattoonni kophaatti gara Yasuusitti dhufuudhaan, "Nutu maaliif afuuricha sana baasuu hin dandeenye?" jedhanii isa gaafatani. ²⁰Yasuus, "Sababa amantiin keessan xinnoo ta'eef. Ani dhuguman isiniin jedha, amantiin hamma ija sanaaficaa geessu illee otoo qabdu ta'ee, tulluu kanaan, 'Asiitii gara achiitti siiqi' jechuu dandeessu; innis ni siiqa; waanti isiniif hin danda'amnes tokko iyyuu hin jiraatu. ²¹[Inni akkasii kunis Kadhannaa fi toomiidhaan malee gonkumaa hin baafamu]" isaaniin jedhe. This is missing in the original version. ²²Yeroo Galiilaa turanittis Yasuus Barattoota isaatiin, "Ilmi Namaa harka namootaatti dabarfamee ni kennama; ²³Isaanis isa ni ajjeesu; inni garuu guyyaa sadaffaatti du'aa ni kaafama" jedhee isaanitti hime. Barattoonni isaas hedduu gaddani. ²⁴Yeroo isaan gara Qifirnaahomitti dhufani turettis, warri gibira mana qulqullummaa fuudhan Pheexroos bira dhufanii, "Barsiisaan keessan gibira mana qulqullummaa hin kaffaluu?" jedhanii isa gaafatani. ²⁵Pheexroosis, "Eeyyee, ni kaffala" jedhee deebise. Akkuma Pheexroos gara manaatti dhufeenis, Yasuus dura dabarsee, "Maal sitti fakkaata Simi'oon? Mootonni biyya lafaa qaraxa yookiin immoo gibira eenyu irraa fudhatu? Ilmaan isaanii irraati moo warra kaan irraa fudhatu?" jedhee isa gaafate. ²⁶Pheexroosis, "Warra kaan irraatti" jedhee deebise. Yasuus, "Akkas taanaan egaa ilmaan isaanii gibira irraa bilisa dha. ²⁷Kanaafuu, nuti warra gibira sassaaban dogogorsiisu waan hin qabneef, gara galaana deemiitii, hokkoo ittiin qurxummii qaban erga galaana keessatti darbattee booda, qurxummii isa dura ba'u fuudhiitii ol baasi. Yeroo afaan isaa bantus, birrii tokko ni argatta. Birrii kanas fuudhiitii anaa fi ofii keetiif jedhii warra gibira sassaabanitti kenni" isaatiin jedhe .

Chapter 18

¹ Yeroo sanattis Barattoonni Yasuus bira dhufanii, “Mootummaa waaqaa keessatti hundumaa irra kan caalu eenyu dha?” isa gaafatani.² Yasuusis mucaa tokko gara isaatti waamee, isaan gidduu dhaabachiisee,³ “Ani dhuguman isinitti hima, isin deebitanii akka mucoolii xixinnoo yoo taatan malee, gonkuma mootummaa waaqaa keessaa hin galtani.”⁴ Kanaafuu, namni eenyumtuu inni akka mucaa kanaatti gadi of qabu, inni mootummaa waaqaa keessatti hundumaa irra kan caalu dha.⁵ Eenyumtuu inni maqaa kootiin mucaa akka kanaa ofitti qabee simatu, inni anaan ni argata (fudhata) ⁶Eenyumtuu inni mucoolii xixinnoo warra anatti amanan kana keessaa tokko illee gufachiisuu garuu, dhagaa isa midhaan daakuu guddaa tokko morma isaatti rarraafatee hallayyaa galaanaa keessatti otoo liqimsamee isaaf wayya.⁷ “Wayyoo yaa biyya lafaa, sababa gufannaa keetiif! Gufannaan dhufuun isaa barbaachisaa dha; nama gufannaan karaa isaa dhufu sanaaf garuu, wayyoo!”⁸ Kan si gufachiisu harka kee yookiin immoo miilla kee yoo ta’e, isa of irraa kutiitii achi of irraa darbadhuu gati. Harka lama yookiin immoo miilla lama qabaatee ibidda bara baraatti darbatamuu kee mannaa, harka citaa yookiin immoo miilla citaa taatee gara jireenyatti galuuu siif wayya.⁹ Ijji kee si gufachiisa yoo ta’e, of keessaa baasiitii achi of irraa gati. Ija lama qabaatee boolla ibiddaatti gadi darbatamuu kee mannaa, ija tokkoon gara jireenyatti galuu siif wayya.¹⁰ Isaan xixinnoo kana tokkoo isaanii iyyuu akka hin tuffanne of eegadhaa! Ani nan isinitti hima, waaqa keessatti ergamoonni isaanii yeroo hunda fuula Abbaa koo isa waaqa keessa ni ilaalu.¹¹ [Ilmi Namaas kan dhufe isa bade fayyisuudhaafi.]¹² Maal isinitti fakkaata? Namni hoolota dhibba qabu tokko, tokkoo yoo keessaa bade, sagaltamii salgan gaara irratti dhiisee, isa bade sana barbaacha hin deemuu? ¹³ Ani dhuguman isinitti hima, isa bade yoo argates, warra sagaltamii salgan hin badne caalaa itti ni gammada. ¹⁴Haaluma wal fakkaatuun, isaan xixinnoo kana keessaa tokko illee baduun fedhii Abbaa keessan isa waaqa keessa miti.¹⁵ “Obboleessi kee yoo si yakke, bakka isin lamaan kophaa jirtanitti dhaqiitii, balleessaa isaa itti himi. Innis yoo si dhaga’e, obboleessa kee deebiftee ni argatta.”¹⁶ Inni yoo si dhaga’uu dide garuu, afaan nama lamaatiin yookiin sadiitiin dhugaan waan ba’uuf, nama tokko yookiin lama fudhuutii dhaqi.¹⁷ Yoo inni isaaniiis dhaga’uu dide immoo, dhimma isaa waldaatti himi. Yoo inni waldaas dhaga’uu dide immoo, akka nama amantii hin qabnee fi akka nama gibira sassaabuutti isa lakkaa’i (ilaali).¹⁸ Ani dhuguman isiniin jedha, Waantotni isin lafa irratti hiitan hundumtuu, waaqa irrattis ni h ¹⁹Ammas dhuguman isiniin jedha; isin keessaa lamaan keesan waan isaan isin gaafatan irraatti biyya lafaa kana irratti yoo walii galtanii, Abbaa koo isa waaqa keessa jiruutiinis isaanii fi ta’a.idhamu; waantotni isin lafa irratti hiiktan hundumtuu immoo, waaqa irrattis ni hiikamu. ²⁰Bakka namoonni lama yookiin sadii ta’anii maqaa kootiin walitti qabamani jiranittis, achitti anis isaan gidduutti nan argama” jedhe.²¹ Sana boodas, gara Yasuusitti dhufee, “Gooftaa, obboleessi koo yoo na yakke, si’a meeqan Pheexroos isaafii dhiisaa? Hamma si’a toorbaatii?” jedhee isa gaafate. ²²Yasuusis, “Ani hamma si’a torbaatamii toorbaatti malee, hamma si’a toorbaati siin hin jedhu” jedhee isaaf deebise.²³ Kanaafuu, mootummaan waaqaa, mootii isa hojjetoota isaa wajjin hisaaba (kaffaltii) wal biraa qaban heddu tokko wajjin wal fakkaata.²⁴ Akkuma inni heduu jalqabeenis, nama inni qarshii kuma kudhan irraa qabu tokko itti fidani. ²⁵Namichi waan kaffalu waan dhabeef garuu, gooftaan isaa akka inni, haati manaa isaa, ijoolleen isaa fi waantotni inni qabu hundumtuu gurguramanii idaan suni isaafii kaffalamu ajaje.²⁶ Hojjetaan sunis, miilla gooftaa isaa jalatti kufuudhaan, ‘Maaloo gooftaa ko, xinnuma naaf obsi, anuu waan ana irraa qabdu hunda siifan kaffala’ jedhee kadhate. ²⁷Kana irraa kan ka’eenis, gooftaan isaa hojjetaa sanaaf garaa waan laafeef, gatii isa irraa qabus isaaf dhiisee, isa gadi dhiise.²⁸ “Hojjetaan sunis akkuma gadi ba’een, hojjetaa dhuma akka isaa kan inni qarshii dhibba tokko irraa qabutti arge. Innis, ‘Idaa (Liqii) isa ani si irraa qabu anaaf kenni’ jedhee morma isaa hudhee qabee ²⁹“Hojjetichi akka isaa sunis miilla isaa jalatti kufee, ‘Xinnuma anaaf obsi; liqii kee anuu siifan kaffala’ jedhee kadhate. ³⁰ Hojjetaan inni gatii irraa qabu suni garuu ni dide. Sana irra darbees, hamma inni gatii isaa kaffaluufitti, mana hidhaatti isa galchisiise.³¹ Hojjetoonni akka isaa warri kaan waan uumamee ture yeroo arganittis, gar malee gaddani. Waanta ta’e hundas gooftaa isaanii bira dhufani iisatti himani.³² “Sana boodas, gooftaan hojjetaa sanaa ofitti isa waamee , ‘Ati yaa hojjetaa gadhee nana! Ani, waan ati ana kadhatteef jedheen, gatii si irra qabu sana hundumaa siif nan dhiise.³³ Akkuma ani siif dhiise, atis immoo hojjetaa akka keetiitiif dhiisuun sitti hin jiruu?’ ittiin jedhe. ³⁴ Achiin boodas, gooftaan isaa waan aareef,, hamma inni gatii isa irra jiru hundumaa kennuufiitti, namoota warra nama reebaniitti (dararaniitti) dabarsee isa kenne. ³⁵Kanaafuu egaa, isinis obboleessa keessaniif garaa guutuudhaan dhiifama hin gootan yoo ta’e, Abbaan koo inni waaqa keessaas dhiifama isiniif hin godhu” jedhe.

Chapter 19

¹Yasuus erga dubbiiwwan kanneen raawwateen boodas Galiilaadhaa ka'ee gara biyyaa Laga Yordaanos gama jirtutti, naannoo Yihudaa deeme. ²Namoonni hedduunis isa duukaa bu'ani; innis achitti isaan fayyise. ³Warri Faarisootas gara isaa dhufanii isa qoruudhaaf, "Namni tokko sababuma kamiinuu haadha manaa isaa hiikun seerumadha mitii?" jedhanii isa gaafatani. ⁴Yasuusis, "Inni jalqabuma isaan uume dhiiraa fi dubartii godhee akka uume hin dubbifnee?" Inni isaan uumes, 'Sababa kanaaf dhiirri abbaa fi haadha isaa dhiisee haadha manaa isaa wajjin jiraata; isaan lachanuus foon tokko ni ta'u'. ⁶Kana boodas, isaan lama miti, foon tokko dha malee. Kanaafuu, waanta Waqayyo walitti fide, eenyumtuu gargar baasuu hin qabu" jedhee iisaaniif deebise. ⁷Isaanis, "Yoo akkas ta'e egaa, Muuseen maaliif waraqaa wal hiikumsaa kenniifitii achi ishee gaggeessi jedhee nu ajajee ture ree?" jedhanii deebisanii isa gaafatani. ⁸Innis deebisee, "Muuseen haadha manaa keessan akka hiiktan kan isiniif eeyyamee ture, sababa garaa jabeenya keessanii irraa kan ka'een malee, jalqabatti akkas hin turre. ⁹Ani isinittan hima, sababa sagaagalummaa irraa kan hafe, namni haadha manaa isaa hiikee kan, biraa fuudhu inni kam iyyuu balleessaa ejjummaa (sagaagalummaa) hojjetee jira" isaaniin jedhe. ¹⁰Barattoonni isaa immoo, "Dhimmi namni tokko haadha manaa isaa wajjin qabu akkas yoo ta'e, fuudhuun gaarii mitii" ittiin jedhani. ¹¹Yasuus garuu, "Jechaa kana warra isaaniif kenname malee, namni hundumtuu fudhachuu hin danda'u. ¹²Yeroo garaa haadha isaanii keessaa ba'anii jalqabee dhalootumaan warri xu'aashii (kolaasamaa) ta'anii uumaman ni jiru; warri harka namaatiin xu'aashii ta'anis ni jiru; mootummaa waaqaatiif jedhanii warri xu'aashii of godhanis ni jiru. Namni barsiisa kana fudhachuu danda'u, haa fudhatu" isaaniin jedhe. ¹³Sana boodas, akka Yasuus harka isaa isaan irra kaa'ee isaaniif kadhatuuf jecha, mucooliin xixinnoon tokko gara isaatti fidamanii ture; barattoonni isaa garuu ifatanii isaan dhoowwani. ¹⁴Yasuus garuu, "Mucooliin xixinnoo sanaaf eeyyamaa; mootummaan waaqaa kan warra akka isaanii kanaa waan ta'eef, akka isaan gara koo dhufan hin dhoowwiinaa" jedhe. ¹⁵Harka isaa isaan irra erga kaa'ee boodas, bakka sana gadi dhiisee deeme. ¹⁶Kunoo, namichi tokko gara Yasuus dhufee, "Barsiisa, jireenya bara baraa argachuuf waantota gaarii attamii hojjechuun natti jiraa? jedhee isa gaafate. ¹⁷Yasuusis, "Isa kamtu gaarii dha jettee maaliif ana gaafatta? Gaariin tokko qofaa dha; jireenyatti seenuu yoo barbaadde garuu, abboommiiwwan sana eegi" jedhee itti hime. ¹⁸Namichis, "Abboommiiwwan isaan kam?" jedhee isa gaafate. Yasuusis, "Hin ajjeesin; hin ejjiin; hin hatiin; sobaan nama irratti dhugaa hin ba'iin; ¹⁹Abbaa kee fi haadha keef ulfina kenni; ollaa kees akkuma mataa ofii keetiitti jaaladhu" jedhe. ²⁰Namichi dargaggeessi sunis, "Isaan kana hundumaaf abboomameen jira. Kan na hafe (barbaachisu) kan biraa jiraa?" ittiin jedhe. ²¹Yasuusis, "Waan hundumaan guutuu ta'uu barbaada yoo ta'e immoo, deemiitii qabeenya kee gurguriitii hiyyeessotaaf kenni; waaqa irrattis qabeenya ni argatta. Achiin boodas, koottuutii ana duukaa bu'i!" isaan jedhe. ²²Dargaggeessichi garuu qabeenya guddaa waan qabuuf, dubbii isa Yasuus jedhee erga dhaga'ee booda, gadda guutuudhaan achii deeme. ²³Yasuusis barattoota isaatiin, "Ani dhuguman isinitti hima, mootummaa waaqaa keessa lixuun nama soorressa ta'e tokkoof rakkisaa (cima) dha. ²⁴Ammas nan isinitti hima, soorressi tokko mootummaa Waqayyoo keessa seenuu irra, yoo gaalli qaawwa lilmoo keessa baatetu irra salphata" jedhe. ²⁵Barattoonni isaas kana yeroo dhaga'ani, hedduu ajaa'ibamanii, "Egaa eenyutu fayyisamuu danda'a ree?" jedhanii isa gaafatani. ²⁶Yasuusis isaaniin ilaalee, "Kuni namootaaf hin danda'amu; Waqayyoof garuu waantotni hundumtuu ni danda'amu" isaaniin jedhe. ²⁷Sana boodas, Pheexroos, "Akkuma argitu, nuti waanta hundumaa dhiifnee, si duukaa buunee jirra. Egaa nuti maal arganna laata ree?" jedhee isa gaafate. ²⁸Yasuusis, "Ani dhuguman isinitti hima, bara haaraa sanatti, yeroo Ilmi Namaa ulfina isaatiin barcuma (teessoo) isaa irra taa'u, isin warri ana duukaa buutani, barcumoota kudha lamaan irra teessanii, gosoota Israa'el kudha lamaan sanaaf firdii ni kennitu. ²⁹Tokko tokkoon namaa inni maqaa kootiif jedhee mana, obboloota, obboleettota, abbaa, haadha, ijoollee, yookiin immoo lafa isaa dhiisee ana duukaa bu'e, dachaa dhibbaan ni fudhata; jireenya bara baraas ni dhaala. ³⁰Warra dura jiran keessaa baayy'een isaanii boodatti ni hafu; warra booda irraa jiran keessaa garuu baayy'een isaanii dura ni ta'u" isaaniin jedhe.

Chapter 20

¹Yasuus itti fufuudhaan, “Mootummaan waaqaa akka abbaa lafaa isa maasii wayinii isaatiif hojjetoota qacaruuudhaaf jedhee bariidhaan ba’ee deemee tokkoo ti.”²Innis guyyaatti nama tokkoof miindaa qarshii tokko kaffaluuf hojjetoota sanaa wajjin erga walii galee booda, gara maasii wayinii isaatti isaan erge.³Gara sa’aatii sadii boodas, abbaan lafaa suni gadi ba’ee hojjetoota hojii malee lafa gabaa keessa dhaabatanii jiran arge.⁴Isaaniinis, ‘Isinis gara maasii waynichaa dhaqaa; waan isiniif malu immoo anu nan isiniif kenna’ isaaniin jedhe. Isaanis gara hojiitti deemani.⁵Ammas gara saa’atii ja’aatti, gara sa’aatii sagaliittis gadi ba’ee akkasuma godhe. ⁶Si’a tokkos dabaluudhaan, gara sa’aatii kudha tokkootti gadi ba’ee namoota biraa hojii malee dhaabbachaa jiran arge. Isaaniinis, ‘Maaliif guyyaa guutuu hojii malee addana dhaabattu?’ jedhee isaan gaafate. ⁷Isaanis, ‘Sababa namni tokko iyyuu nu hin qacarreefi’ jedhaniini. Innis, ‘Isinis gara maasii waynichaa dhaqaa’ isaaniin jedhe. ⁸Galgalli yeroo ga’us, abbaan lafaa suni hojii gaggeessaa isaatiin, ‘Hojjetoota sana waamiitii, warra booda dhufan irraa jalqabiitii, dhuma irratti immoo warra dhufaniif, mindaa isaanii kaffaliif’ jedhee itti hime. ⁹Warri gara sa’aatii kudha tokkootti qacaraman dhufanii, miindaa guyyaa tokkoo qarshii tokko tokkoo fudhatan. ¹⁰Warri duraa dhufan yeroo fudhachuu dhufan kan caalu akka fudhatan yaadanii yoo ture iyyuu, isaanis tokko tokkoo isaaniif qarshii dhuma tokkotu kenname. ¹¹Mindaa isaanii erga fudhatanii boodas, simootaa isaanii abbaa lafaa sana irratti dhiyeessani. ¹²Isaanis, ‘Hojjetoonni warri booddee kuni sa’aatii tokko duwwaa hojjetani; ati garuu unu warra guyyaa guutuu aduu nama gubu keessa dhaabbannee hojjechaa oolle wajjin wal qixxee dhuma nuu kaffalte’ ittiin jedhani. ¹³Namichi garuu isaan keessaa isa tokkoon, ‘Yaa namicho! Ani waan tokko illee sitti hin balleessine; ati miindaa guyyaa tokkootti anaa wajjin walii hin gallee ree?’ ¹⁴Amma kan kee fudhadhuu dhaqi! Ani namicha isa booddee kanaafis hammuma kan keetii kennuufii nan fedha. ¹⁵Ani immoo horii ofii kootiitiin waanan fedhe gochuun anaaf hin ta’uu ree? Yookiis arjummaa koo weennaattaa?’ jedheen. ¹⁶Akkasuma warri booddee warra duraa, warri duraas warra booddee in ta’u” jedhe. ¹⁷Yasuus gara Yerusaalemitti ol ba’aa yeroo turettis, karaa irraati barattoota isaa kudha lamaan kophaatti fudhatee, ¹⁸“Kunoo, nuti gara Yerusaalemitti ol ba’aa jirra; Ilmi Namaas dura buutota luboota fi barreessitoota seeraatiin dabarfamee ni kennama. Isaanis yakka du’aa itti ni murteessu; ¹⁹Warra hin ammannettis, akka isaan itti dhaadatanii, isaas reebanii fi dhuma irrattis isa fannisaniif dabarsanii isa ni kennu. Gaafa guyyaa sadaffaa garuu inni du’aa ni kaafama” jedhee isaanitti hime. ²⁰Sana boodas, haati ilmaan Zabdiwoos, ilmaan ishee wajjin, gara Yasuusitti dhuftee. Waan tokko isa kadhachuudhaafis, miilla isaatti kufte. ²¹Yasuusis, “Maal akkan siif godhu barbaadda?” jedhee ishee gaafate. Isheenis, “Ilmaan koo lamaan kuni mootummaa kee keessatti, inni tokko gara mirga kee, inni tokko immoo gara bitaa kee, akka taa’an itti naaf himi (naaf abboomi)” isaan jette. ²²Yasuus garuu, “Waan gaafachaa jirtan kana hin beektani. Isa ani waancaa keessaa dhuguuf jiru kana isinis dhuguu ni dandeessuu?” jedhee deebise isaan gaafate. Isaanis, “Ni dandeenya” jedhaniin. ²³Innis, “Isa waancaa koo keessaa illee dhuguma ni dhugdu. Karaa mirga koo fi karaa bitaa koo taa’uuf garuu, kennuun kan koo miti; taa’umsi suni garuu kan warra Abbaan koo kanaan dura isaaniif qopheessee ture dha” isaaniin jedhe. ²⁴Barattoonni warri kaan kurnan yeroo kana dhaga’anis, obbolaa lamaan sanatti ni aarani. ²⁵Yasuus garuu ofitti isaan waamee, “Bulchitoonni warra Waaqayyoon hin amanne isaaniin akka hakuucanii fi namoonni isaanii warri gurguddon humnaan akka isaan bitan, isinuu ni beektu. ²⁶Isin gidduutti garuu akkas ta’uu hin qabu. Kana irraa garuu; isin keessaa eenyumtuu inni guddaa ta’uu barbaadu, hojjetaa keessan ta’uu qaba. ²⁷Isin keessaa eenyumtuu inni tokkoffaa ta’uu barbaadu, hojjetaa keessan ta’uu qaba. ²⁸Akkasuma, Ilmi Namaas kan dhufe ergachuuf otoo hin ta’iin ergamuudhaafi bakka namoota hedduus bu’ee lubbuu isaa kennuudhaafi dha” jedhe. ²⁹Yeroo isaan Iyyaariikoo keessaa ba’anii deemanis, namoonni hedduun isaan duukaa bu’ani. ³⁰Namoonni jaamaa ta’an lama daandii bukkee taa’anii ture. Isaanis Yasuus achiin darbaa akka jiru yeroo dhaga’anii, “Gooftaa, yaa Ilma Daawwiit, nu maari (fayyisi)” jedhanii iyyani. ³¹Namoonni achitti walitti qabamanii jiran suni garuu akka isaan callisaniif isaanitti orihani. Isaan garuu isa duraa caalaa iyyaa, “Gooftaa, yaa Ilma Daawwiit, nu maari (fayyisi)” jedhani. ³²Sana boodas, Yasuus dhaabatee isaan waamuudhaan, “Maal akkan isiniif godhu barbaaddu?” jedhee isaan gaafate. ³³Isaanis, “Gooftaa, ija keenya akka unuuf bantuufi dha” jedhanii deebisani. ³⁴Yasuusis hedduu waan isaaniif gaddeef, ija isaanii qaqabe. Battaluma sanattis iiji isaanii ni arge; isaanis isa duukaa bu’ani.

Chapter 21

¹Yasuusii fi barattoonni isa Yerusaaletti dhiyaataniin, Tulluu Ejersaa bira Beetefaagee akkuma ga'aniin, Yasuus barattoota lama ergee, ²Innis "Gara ganda asitti aanee jiru sana dhaqaa; akkuma achi geessaniinis harree achitti hidhamtee dhaabbattuu fi ilmoo ishee ni argattu. Hiikaatii as naa fidaa. ³Eenyumtuu waa'ee isaa yoo isin gaafate immoo, 'Gooftichatu isaan barbaade' jedhaatii itti himaa; namtichis battalumatti harroota sana isin duukaa ni erga" jedhee isaan erge. ⁴Kuni hunduu amma kan raawwate, inni karaa raajichaatiin dubbatamee ture akka guutuufi dha; innis: ⁵"Intala Tsiyoonitti himaa; 'Mootiin keessan kunoo gara keessan dhufaa jira; Gadis of qabee harree fi ilmoo ishee yaabbatee dhufaa jira'" kan jedhu dha ture ⁶Achiin boodas, barattoonni sunis deemanii akkuma Yasuus isaan ajajetti raawwatani. ⁷Isaanis harree sanaa fi ilmoo ishee fidanii gilaasa (uffata) isaanii irra buusani; Yasuus gilaasa sana irra taa'e. ⁸Namoonni achitti walitti qabamanii jiran keessaa harki caalaan isaanii uffata isaanii karaa inni deemu irra afani; warri kaan immoo dameewwan mukaa ciruudhaan karaa irra firfirsani. ⁹Achiin boodas, namoonni hedduun warri dura fi booda Yasuus deema jirani sagalee isaanii ol fudhatanii, "Hosaa'inaa, Ilma Daawwiitiif! Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha! Hosaa'inaa gara ol gubbaatii!" jedhani. ¹⁰Yasuus Yerusaaletti keessa yeroo lixee turetti, guutuun magaalittii ni raafame; "Inni kuni eenyu dha?" jedhaniis gaafatani. ¹¹Namoonni isaa wajjin achi turanis, "Inni kuni Yasuus isa raajicha isa Naazireet biyya Galilaa irraa dhufe dha" jedhanii isaaniif deebisani. ¹²Sanaan boodas, Yasuus mana sagadaa keessa seene. Innis namoota warra mana sagadaa keessatti bitanii fi gurgurani hundumaa isaanii gadi baase; gabatoota (xarapheezota) warra horii callaa gegeddaranii fi taa'umsa warra gugee gurguraniis gadi gagaragalche. ¹³Innis, "Manni koo mana kadhannaa jedhamee waamama' jedhamee barreessameera; isin garuu gola saamtotaa isa godhattani" isaaniin jedhe. ¹⁴Sana boodas, warri jaama fi warri naafni mana sagadaa keessatti isa bira dhufani; innis isaan fayyise. ¹⁵Dura buutonni lubootaa fi barreesitoonni seeraa waanta raajii inni gochaa turee yeroo arganii fi ijoolleen mana sagadaa keessatti sagalee isaanii ol fudhatanii, "Hosaa'inaa, Ilma Daawwiitiif!" yeroo jedhan dhaga'anii, isaan baayy'ee ni aarani. ¹⁶Isaanis, "Waan isaan jechaa jiran ni dhageessaa?" jedhanii isa gaafatani. Yasuusis, "Eyyee! Isin garuu, 'Afaan ijoollee xixinnoo fi daa'imman keessaa, ati galateeffannaa ni qopheesita' isa jedhu tasuma hin dubbifnee?" jedhee isaaniif deebise. ¹⁷Sanaan booddees, Yasuus isaaniin dhiisee magaalittii keessaa ba'ee Bitaaniiyaa dhaqee achi bule. ¹⁸Ganamas yeroo magaalittiitti deebi'aa turetti, Yasuus ni beela'e. ¹⁹Muka harbuu tokkos karaa bukkeetti waan argeef, gara mukichaatti goree yeroo ilaalu baala malee homaa irraa hin arganne. Innis mukchaatiin, "Bara baraan iji midhaanii sirratti hin margiin" jedhe; muktii harbuu sunis battalumatti ni goge. ²⁰Barattoonni isaas mukichi gogu isaa yeroo arganitti, ni raajeffatani; achumaanis, "Attamitti mukti harbuu kun battalumatti gogee?" jedhani. ²¹Yasuusis, "Ani dhuguman isiniin jedha, amantii qabdu yoo ta'ee fi hin shakkitan (mamatan) yoo ta'e, isin kan gochuu dandeessani waanta mukicha irratti ta'e duwwaa otoo hin ta'iin, tulluu kanaan iyyuu, 'Ol ka'itii galaana keessatti gadi darbatami' jechuu ni dandeessu; inni jettanis ni raawwatama. ²²Amantaniidhaan kadhattanii waanta gaafaffan hundumaa ni argattu" jedhee isaaniif deebise. ²³Yasuus mana sagadaatti ol deebi'ee barsiisaa yeroo inni turetti, dura buutonni lubootaa fi manguddoonni uummataa gara isaa dhufanii, "Humna (Aangoo) maaliitiin kana hundumaa goota; humna (aangoo) kanas eenyutu siif kenne?" jedhanii isa gaafatani. ²⁴Yasuusis, "Anis gaaffii tokkon isin gaafadha. Yoo isin anatti himtan, anis humna maaliitiin waantota kana akkan godhu isinitti nan hima. ²⁵Cuuphaan Yohaannis eessaa dhufee? Waaqa biraa moo, namoota biraatii?" jedhee deebisee isaan gaafate. Isaanis akkas jedhanii wal mari'atani: "Yoo nuti 'Waaqa biraati' jenne, inni immoo, 'Erga akkas ta'ee, isin maaliif hin amantani ree?' nuun jedha. ²⁶Yoo nuti 'Namoota biraati' jenne garuu, namoonni Yohaannisii akka raajitti waan fudhatanii, isaaniitiin ni sodaanna". ²⁷Sanaan boodas, "Nutii hin beeknu" jedhanii Yasuusiif deebisani. Innis, "Anis humna maaliin waantota kana akkan godhu isinitti hin himu. ²⁸Isin garuu maal isinitti fakkaata? Namichi tokko ilmaan lama qaba ture. Innis ilma isaa isa tokko bira deemee, 'Ilma ko, har'a deemiitii maasii waynii keessa hojjedhu' ittiin jedhe. ²⁹'Ilmi isaa sunis, 'Hin dhaqu' jedhee erga deebiseefii booda garuu, yaada isaa jijjiiree, ni dhaqe. ³⁰'Achiin boodas, namnichi ilma isaa isa lammaffaa bira dhaqee, isuma ilma isaa isa duraatiin jedhee ture, isa kanattis hime. Innis, 'Tole nan dhaqa, yaa abbaa ko' jedhee abbaa isaaf deebise; garuu immoo hin deemne. ³¹Ilmaan isaa lamaan kana keessaa, isa kami dha inni fedhii abbaa isaa guute?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, "Isa duraa ti" jedhanii deebisani. Yasuusis, "Ani dhuguman isiniin jedha; warri qaraxa sassaabanii fi warri sagaagalani iyyuu dura keessan mootummaa Waaqayyoo keessa ni seenu. ³²Yohaannis gara keessan kan dhufee ture qajelummaa keessaniif ture; isin garuu isa hin amanne. Warri qaraxa sassaabanii fi warri sagaagalani garuu isa ni amanani. Isin garuu, erguma kana argitanii booda illee, gaabbitanii isa hin amanne. ³³'Fakkeenya biraa tokko mee dhaggeeffadhaa. Namni abbaa lafaa ta'e tokko ture Innis lafa isaa irratti wayinii dhaabe; dallaas itti naannessee ijaare; boolla waynii keessatti cuunfanis ni qote; gamoo irra taa'anii maasicha eeganis ni ijaare; sanaa boodas,

namoota warra wayinii hoomishanitti kireesse. Innis achiin booda gara biyya biraa deeme.³⁴Yeroon midhaan wayinii itti sassaaban akkuma dhiyaatettis, midhaan waynichaa akka isaaf sassaabaniif jedhee hojjetoota muraasa gara warra wayinii hoomishan sanaatti erge.³⁵Warri wayinii hoomishan suni garuu hojjetoota sana qabanii, isa tokko ni reebani; isa biraa ni ajjeesani; isa hafe immoo dhagaadhaan rukutani. ³⁶Abbaan lafaa sunis ammas hojjetoota biraa, warra duraa irra kan baay'atan, isaanitti erge; warri wayinii hoomishan suni garuu akkuma warra duraa isaan godhani. ³⁷Sanaan booddees, abbaan lafaa suni, 'Ilma koo illee ni kabaju' jedhee, ilma isaa gara isaaniitti erge.³⁸“Warri wayinii hoomishan sunis ilmicha isaa yeroo argan, ‘Kuni isa dhaalu dha. Koottaa, isa ajjeesnee dhaala isaas haa fudhannu’ waliin jedhani. ³⁹Akkuma jedhanis, isa qabanii, maasii waynichaa keessaa gadi isa baasanii, isa ajjeesani.⁴⁰ Amma egaa abbaan waynichaa yeroo dhufu, warra wayinii hoomishan sana maal isaan godha laata?” isaaniin jedhe. ⁴¹Isaanis, “Inni immaa warra abaaramtoota (gadhoota) sana dimshaashumaan erga isaan balleessee booda, maasii wayinii isaa sanas namoota biraa, warra yeroo wayinichi ga'ee funaanamu ga'ee isaa isaaf kennaniif, ni kireesa” jedhanii isaaf deebisani.⁴²Yasuusis, “Isin Kitaaba Qulqulluu keessatti isa, ‘Dhagichi inni mana ijaarttonni gadi gatani, Dhagaa bu'uuraa godhame. Kunis gocha Gooftaa ti; Ijji keenyas dinqii kana ni arge’ jedhu gonkuma hin dubbifnee?”⁴³Kanaafuu, mootummaan Waaqayyoo isin irraa fudhatamee, biyya isa midhaan kan isaa hoomoshu (horu) sanaaf akka kennamu isinittan hima.⁴⁴Eenyumtuu inni dhagaa kana irratti kufu, ni caccaba. Eenyumtuu inni dhagaan kuni irratti kufu garuu, ni daakama” isaaniin jedhe.⁴⁵Warri dura buutota lubootaa fi warri Faarisootaa fakkeeniyota isaa yeroo dhaga'anis, akka inni waa'ee isaanii dubbaachaa jiru, beekanii ture.⁴⁶Isa hidhuus barbaadanii ture, garuu namoonni achitti walitti qabamanii jiran Yasuusiin akka raajiitti waan ilaalaniif, ni sodaatani.

Chapter 22

¹Yasuus ammas fakkeenyaan isaanitti dubbate; ²“Mootummaan waaqaa akk mootii isa diggisii cidha ilma isaa qopheesse tokkooti. ³Mootichi warra cidhicha irratti hirmaatan hojjetoota isaa ergee waamsisee ture; warri affeeramani garuu hin dhufne. ⁴Mootichi ammas, ‘Warra affeeramaniitiin, “Kunoo, affeermaa hirbaataa qopheesseen jira. Sangoonni koo fi horiin furdisaman qalamanii, waanti hundumtuu qophaa’ee jira. Diggisii cidhaatti kootta” jedhaatii waamaa jedhee hojjetoota isaa kan biraa isaanitti ergee. ⁵Warri waamaman garuu affeermaa isaaf gurra dhoowwatanii, gar tokko gara qotiisa isaanii, gar tokko immoo gara daldala isaanii deemani. ⁶Warri kaan immoo hojjetoota mootichaa qabanii, salphisanii, dhuma irrattis ajjeesani. ⁷Mootichis waan aareef, loltoota isaa isaanitti erge; isaanis warra hojjetaa isaa ajjeesan sana ni balleessani; magaala isaaniis ni gubani. ⁸Sana boodas, mootichi hojjetoota isaatiin, ‘Cidhichi qophaa’eera; warri waamamanii turan garuu warra gatii hin qabne dha. ⁹Kanaafuu, gara daandii guddaa wal qaxxaamuru sana dhaqaatii, namoota argachuu dandeessan hunda gara diggisii cidhichaatti affeermaa’ jedhe. ¹⁰Hojjettoonni sunis gara daandii guddaa wal qaxxaamuru sana deemanii, namoota argatan hundumaa, warra hamaas warra gaariis, walitti qabanii fidani. Manni cidhichaas keessumootaatiin guutame. ¹¹Mootichis keessummoota achitti argaman ilaaluuf yeroo ol lixettis, nama uffata cidhaa hin uffatne tokko arge. ¹²Mootichis namichaatiin, ‘Firana, uffata cidhaa malee attamitti as dhufte?’ jedhe. Namichis waan dubbatu dhabe. ¹³Achiin boodas, mootichi hojjetoota isaatiin, ‘Namicha kana harka fi miilla isaa hidhaatii, iddoo boo’ichii fi ilkaan walitti qaruun jiru dukkana alaa keessatti gadi darbadhaa’ jedhe. ¹⁴Namoonni waamaman baay’ee dha; warri filataman garuu muraasa dha” jedhee fakkeenya isaa isaanitti hime. ¹⁵Sanaa boodas, warri Faarisootaa isuma inni dubbateen attamitti Yasuusiin kiyyoo keessa isa gashuu akka danda’an irratti deemanii mari’atani. ¹⁶Achiin boodas, hordoftoota isaanii, warra garee Herood wajjin, gara Yasuusitti ergani. Warri ergamanis Yasuusiin, “Barsiisa, nuti akka ati nama dhugaa taatee fi daandii Waaqayyoo dhugaadhaan akka ati barsiiftu ni beekna. Ati yaada namootaaf iddoo hin laattu; namas wal hin caalsitu. ¹⁷Kanaafuu, maal akka sitti fakkaatu mee nutti himi? Qeesaarii gibira kaffaluun sirrii dha immoo seeran ala dha?” jedhaniini. ¹⁸Yasuus garuu sharri isaanii waan bareef, “Warra ofittoon nana, ammaa maaliif ana qortu? ¹⁹Maallaqa gibira sanaa mee anatti argisiisaa” jedhe. Isaanis qarshii tokko isatti fidani. ²⁰Yasuusis, “Kunneen bifa eenyuu fi maqaa eenyuu ti?” isaanin jedhe. ²¹Isaanis, “Kan Qeesaari dha” jedhaniini. Sana booddees, Yasuusis, “Waantota Qeesaar kan ta’an, Qeesaariif, waantota Waaqayyoo kan ta’an immoo, Waaqayyoo kennaa” isaanin jedhe. ²²Yeroo kana dhagaa’anittis, ni dinqisiifatani. Achumatti isa dhiisaniis, achiitii deemani. ²³Guyyaa dhuma sanas, Saaduqoonni, warri du’aa ka’uun hin jiru jedhan tokko, gara Yasuus dhufani. ²⁴Isaanis, “Yaa barsiisa, Muuseen ‘Namni tokko dhala otoo hin godhatin yoo du’e, obboleessi isaa haadha manaa isaa fuudhee obboleessa isaatiif ijoollee ni guddisa’ jedhee ture. ²⁵Obbolaawwan toorba turani. Inni angafni niitii erga fuudhee booda ni du’e. Ijoollee otoo hin godhatiin, niitii isaa obboleessa isaatti dhiisee du’e. ²⁶Achiin boodas, inni lammaffaanis, inni sadaffaanis, hamma isa toorbaffaattis ishee fuudhanii, dhala otoo hin godhatiin hundumtuu irraa du’ani. ²⁷Hundumti isaanii erga du’anii boodas, dubartittiinis ni duute. ²⁸Toorban isaanii iyyuu ishee fuudhanii waan tureef, amma yoo du’aa ka’ani, isheen niitii isa kamii taati egaa?” jedhanii isa gaafatani. ²⁹Yasuusis, “Isin waan Kitaabni Qulqulluu jedhu, yookiin immoo, humna Waaqayyoo waan hin beekneef, dogogortanii jirtu. ³⁰Du’aa ka’ina booda, isaan hin fuudhani, hin heerumanis. Bakka kanaa garuu, isaan waaqa keessatti akka ergamoota ti. ³¹Waa’ee du’aa ka’uu warra du’anii ilaalchisee garuu, isin isa Waaqayyoo isinitti dubbatee ture hin dubbifnee? Innis, ³²“Ani Waaqayyoo isa kan Abrahaam, Waaqayyoo isa kan Yisihaaq, Waaqayyoo isa kan Yaaqoobi dha’ kan jedhu ture. Inni Waaqayyoo warra jiraataniiti malee, Waaqayyoo warra du’anii miti” jedhee isaaniif deebise. ³³Namoonni achitti walitti qabamanii jiranis yeroo kana dhaga’ani, barsiisa isaatti ni ajaa’ibamani. ³⁴Yasuus warra Saaduqootaa akka afaan isaanii isaan qabaxhiise erga dhaga’anii booda, warri Faarisootaa walitti qabamani. ³⁵Isaan keessaas, namichi inni ogeessa seeraa tokko Yasuusiin qoruudhaaf gaaffii isa gaafatee, ³⁶“Barsiisa, seera keessaa abboommiin inni warra hundumaa irra cimaan isa kami dha?” jedhee gaafate. ³⁷Yasuusis, “Gooftaa kee Waaqayyootiin garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan jaaladhu”. ³⁸Inni kuni abboommii isa cimaa fi isa duraa ti. ³⁹Abboommiin inni lammaffaas akkuma isa duraa ti – ‘Ollaa kee akka mataa keetiitti jaaladhu’. ⁴⁰Seerichii fi barsiisni raajotaa hundumtuu abboommiiwwan lamaan kana irratti hundaa’u” jedhee isaaniif deebise. ⁴¹Warri Faarisootaa akkuma walitti qabamanii jiranitti, Yasuus gaaffii tokko isaan gaafate. ⁴²Innis, “Waa’ee Kiristoos maal yaaddu? Inni ilma eenyuu ti” kan jedhu ture. Isaanis, “Ilma Daawwiit dha” jedhani. ⁴³Yasuusis, “Erga akkas ta’ee, attamitti Daawwiit Afuuraatiin Gooftaatiin akkas jedhe ree?” ⁴⁴“Gooftichi Gooftaa kootiin, Karaa harka mirgaa koo taa’i, Hanga ani diinota kee barcuma miilla kee irra kaawwattu godhutti” jedhee dubbateera. ⁴⁵Egaa Daawwiit Kiristoosiin ‘Gooftaa’ jedhee waama yoo ta’e, attamitti ilma

Daawwiit ta'a” jedhe.⁴⁶ Namni tokko illee deebi'ii isaaf kennuu hin dandeenye; guyyaa sana irraa kaasees, namni garaa jabaatee gaaffii biraa tokko illee isa gaafachuudhaaf yaale hin turre.

Chapter 23

¹Sanaan boodas, Yasuus namoota achitti walitti qabamanii jiran fi barattoota isaatti dubbate, ²Innis, “Barreessitootni seeraa fi warri Faarisootaa iddoo taa’umsa (teessoo) Muusee taa’anii jiru. ³Kanaafuu, waantota isaan godhaa jedhanii isin ajajan godhaa; eegaas. Isaan ni jedhu male, waantota jedhan garuu waan hin gooneef, hojiiwwan isaanii duukaa hin bu’inaa. ⁴Eeyyee, isaan ba’aa ulfaataa namni baachuu hin dandeenye hidhanii gatiittii namootaa irra ni kaa’u. Isaan, ofii isaanii baachuuf garuu, quba isaanii illee itti hin butani. ⁵Isaan, hojiiwwan isaanii hundumaa kan hojjetaan, akka namoonni isaan arganiif dha. Isaan rarraatoowwan (phylacteries) ni bal’isu; fiixee uffata isaaniis dheerassanii ni hoddu. ⁶Isaan, bakka diggisiwwaniitti, iddoo ulfinaa; manneen sagadaa keessattis, teessoowwan warra angafaa, taa’uu jaalatu. ⁷Lafa gabaa keessattis, namoonni haala adda ta’een nagaa akka isaan gaafatanii fi namoonni ‘Barsiisa’ jedhanii akka isaan waaman ni jaalatu. ⁸Isin garuu barsiisa tokko qofaa waan qabdaniif, hundumti keessan iyyuu obboloota dha malee, ‘Barsiisa’ jedhamtanii waamamuun isinitti hin jiru. ⁹Lafa irratti nama tokkoon iyyuu abbaa koo jettanii hin waamiinaa; Abbaan keessan inni tokkichi isa waaqa keessa jiru dha. ¹⁰‘Barsiisa’ jedhamtaniis waamamu hin qabdani; barsiisaan keessan inni tokkichi Kiristoosi dha. ¹¹Isin gidduudhaa inni caalaatti cimaa ta’ee garuu, inni hojjetaa keessani dha. ¹²Nammi eenyumtuu inni ol of qabu, gadi ni qabama; inni gadi of qabu immoo, ol ni qabama. ¹³Wayyoo garuu warra of jajjoota nanaa – yaa warra barreessitoota seeraa fi yaa warra Faarisootaa! Isin mootummaa waaqaa namoota duraa cuftaniittu. Ofii keessanii itti hin galtan; warra itti galuu barbaadan immoo akka isaan itti hin galle ni hoowwitu. ¹⁴Wayyoo garuu warra of jajjoota nanaa – yaa warra barreessitoota seeraa fi yaa warra Faarisootaa! Isin warri dubartii ishee gaalamoota sana jalaa waan isheen qabdu nyaattanii fixxan, fakkeessuudhaaf jettanii immoo kadhannaa keessan dheeresitan, yakki caalaan isin irratti ni murama. ¹⁵Wayyoo warra of jajjoota nanaa – yaa warra barreessitoota seeraa fi yaa warra Faarisootaa! Isin galaana fi lafa irraa asiif achi deemtanii amantii namaa jijjiirtu; erga inni amanticha fudhatee boodas, hamminni isaa harka lamaan kan caalu ilma du’a bara baraa isa gootu. ¹⁶Wayyoo yaa jaamtota warra jaamtota akka keessanii harkiftan nanaa; isin warri ‘Namni eenyumtuu inni maqaa mana sagadaatiin kakatu, kakaan isa homaa miti. Namni eenyumtuu inni maqaa warqee mana sagadaatiin kakatu garuu, inni kakaan isaa amanamaa dha’ jettani. ¹⁷Isin jaamtota gowwoota nana! Isa kamtu caala, warqee moo, mana sagadichaa isa warqee sana iyyuu qulqulluu godhutu, caala?’ ¹⁸Isinis warri ‘Namni eenyumtuu inni maqaa iddoo aarsaa itti kennaniin kakatu, kakaan isa gatii hin qabu. Namni eenyumtuu inni maqaa aarsaa achi irraa kaa’ameen kakatu garuu, kakaan isa guutuu dha’ jettani, ¹⁹Isin yaa namoota jaamtota nanaa! Isa kamtu caala, kennaa sana moo, iddoo aarsaa sana, isa kennaa sana iyyuu qulqulluu godhutu, caala?’ ²⁰Kanaafuu, namni inni iddoo aarsaa sanaatiin kakatu, inni kan kakatu iddoo aarsaa sanaatiin, akkasumas kennaa isa iddoo aarsaa sana irra kaa’ameetiinis dha. ²¹Namni inni maqaa mana sagadaatiin kakatus kan kakatu maqaa mana sagadaa sanaa fi maqaa isa achi keessa jiraatuunis dha. ²²Namni inni maqaa waaqaatiin kakatu sunis kan kakatu maqaa barcuma (teessoo) Waaqayyootiinii fi maqaa isa barcumicha irra taa’uutiinis dha. ²³Wayyoo warra of jajjoota nanaa – yaa warra barreessitoota seeraa fi yaa warra Faarisootaa! Baala kefoo, inchilaala fi ija dimbilaalaa illee harka kudhan keessaa harka tokko Waaqayyoo fi kennitu; seera Waaqayyoo keessaa warra caalaatti barbaachisaa ta’an –firdii qajeelaa, gara laafinaa fi amanamummaa – garuu otoo hin godhiin ni dhiiftu. Garuu immoo, warra sanas gochuu otoo hin dhiisiin, isaan kanas gochuun isinitti jira ture. ²⁴Isin yaa jaamtota warra jaamtota harkiftan nanaa! Isin warra bookee liqimsuun isinitti cimee, gaala garuu liqimsitani dha! ²⁵Wayyoo warra of jajjoota nanaa – yaa warra barreessitoota seeraa fi yaa warra Faarisootaa! Keessi kubbayyaa fi gabatee saammii fi gabgaabbumaadhaan guutamee otoo jiru, isin garuu duuba duuba isaanii qulqulleessitu. ²⁶Faarisootaa warra jaamtota nana! Duubni isaaniis akka qulqullaa’uuf, dura dabarsaatii keessa kubbayyaa fi gabatee sanaa qulqulleessaa! ²⁷Wayyoo warra of jajjoota nanaa – yaa warra barreessitoota seeraa fi yaa warra Faarisootaa! Isin akka bakka awwaalcha isa duubaan nooraa dibamee addaatee bareedu, keessi isaa garuu lafeewwan warra du’anii fi waantota qulqulluu hin taane biraatiinis guutamee jiruu ti. ²⁸Haaluma wal fakkaatuun, isinis duubaan namootatti qajeellota ni fakkaattu; keessi keessan garuu ofittummaa fi seeraan alummaatiin guutamee jira. ²⁹Wayyoo warra of jajjoota nanaa – yaa warra barreessitoota seeraa fi yaa warra Faarisootaa! Isin bakka awwaalcha raajotaa ni ijaartu; bakka awwaalcha warra qajeelotaas ni miidhagsitu. ³⁰Isin, ‘Bara abboota keenyaa sana jiraanneerra otoo ture, nuti isaan wajjin dhiiga raajotaa hin dhangalaasnu ture’ ni jettu. ³¹Kanaafuu egaa, isin ilmaan warra raajota ajjeesanii ta’uu keessan of irratti dhugaa bahaa jirtu jechaa dha. ³²Isinis egaa safartuu abbootii keessanii guuttaniittu jechaa dha. ³³Yaa bofoota nanaa, yaa ijoollee mar’attoota nana! Egaa isin firdii hallayyaa boolla du’a bara baraa jalaatii attamitti baatu ree? ³⁴Kanaafuu, kunoo ani raajota, namoota ogeeyyii fi barreessitoota gara keessaniitti na erga. Isinis, gar tokkoo isaanii ajjeestanii ni fanniftu; gar tokkoo isaanii immoo manneen sagadaa keessan keessatti ni reebdu; magaala tokko irraa gara magaala biraattis

isaan ni ariitu. ³⁵Kanaanis, dhiigni warra qajeelotaa inni lafatti dhangala'ee ture hundumtuu isin irratti ni dhufa; kunis kan ta'u, dhiiga Abeel isa qajeelaa sana irraa kaasee hanga dhiiga Zakkaariyaas, ilma Baraakiyaa, isa isin bakka mana sagadaa fi iddoo aarsaa gidduutti ajjeeftaniitti, isa jiru dha. ³⁶Ani dhuguman isiniin jedha, hundumti kuni iyyuu kan dhufu. dhaloota ammaa kana irratti dha. ³⁷“Yaa Yersaalem, yaa Yersaalem, ishee raajota ajjeeftuu; ishee warra gara isheetti ergamanis dhagaadhaan rukuttuu! Akkuma handaaqqoo wicii ishee kaattuu ishee jalatti sassaabduu, ijoollee kee walitti qabuuf, yeroo hammamii anatti fudhatee? Ati garuu indaanqoon cuucota ishee qoochoo ishee jalatti akkuma walitti qabatutti, si'a meeqan ijoollee hin barbaanne. ³⁸Kunoo ilaali; manni kee onee duwwaatti sii hafee jira. ³⁹Ani nan isinitti hima; ammaa irraa kaasee hanga isin 'Inni maqaa Gooftaatiin dhufu suni eebbifamaa dha' jettanitti ana hin argitan” jedhe.

Chapter 24

¹Yasuus mana sagadaa keessaa ba'ee, karaa isaa irra bu'e adeemsa jalqabe. Barattoonni isaas ijaarsa mana sagadaa isatti argisiisuudhaaf gara isaa dhufani. ²Inni garuu, "Isin waantota kana hundumaa hin argitanii? Ani dhuguman isiniin jedha; bakka kanatti, lafatti cacabsameetu diddiigama malee, dhagaan tokko iyyuu dhagaa biraa irratti taa'ee hin hafu" jedhee isaaniif deebise. ³Akkuma inni Tulluu Ejersaa irra taa'eenis, barattoonni isaa gara isaa dhufanii, "Nutti himi mee, waantotni kun kan raawwatan yoomi dha? Mallattoon dhufaati kee fi xumurri barichaa maali dha?" jedhanii kophaatti isa gaafatani. ⁴Yasuusis, "Eenyumtuu daandii keessan irraa akka isin hin kaachisne of eeggadhaa! ⁵Warri maqaa kootiin dhufan baay'ee dha. Isaanis, 'Ani Kiristoos dha' jedhanii namoota baay'ees karaa irraa ni kaachisu. Isin waranotaa fi waa'een waraanotaa yeroo asaasamu ni dhageessu. Kunis raawwachuun waan qabu sila ta'eef, isin garuu akka hin na'iinaa; guyyaan suni garuu amma iyyuu akka hin geenye hubadhaa. ⁷Biyyi biyya irratti ni ka'a; mootummaan mootummaa irratti ni ka'a. Beellii fi kirkirri lafaas, bakka adda addaatti ni uumamu. ⁸Waantonni kunneen hundumtuu garuu jalqaba ciniinsuwwan da'umsaa ti. ⁹Achiin boodas, isaan rakkinatti dabarsanii erga isin laatanii booda, isin ni ajjeesu. Maqaa koofis jettanii biyya lafaa hundaa irrattis ni jibbantu. ¹⁰Yeroo sanatti namoonni baay'een ni gufatu, wal ganu; walis ni jibbu. ¹¹Raajonni sobduun baay'een ni ka'u (dhufu); namoota baay'ees ni dogogorsiisu. ¹²Seeraan-alummaan waan baay'atuuf, jaalalli namoota baay'ee qabbanaa'aa ni deema. ¹³Namni hamma dhumaatti rakkoowwan kanneen danda'ee turu garuu ni fayyisama. ¹⁴Oduun gammachisaan kunis mootummaa Waaqayyoo akka dhugaa ba'uuf guutummaa biyya lafaa irratti namoota biyya lafaa hundumatti ni lallabama. Kanaan boodas, inni dhuma ni dhufa. ¹⁵"Kanaafuu, akkuma raajicha Daani'eeiin dubbatamee ture sanaatti, waanti jibbisiisaan bakka qulqulluu ta'e keessa dhaabbatee yeroo jiru yoo argitani", namni kana dubbisu haa hubatu. ¹⁶"Yeroo sanatti, warri Yihudaa keessa jiran, gara tulluwwaniitti haa baqatani; ¹⁷Namni inni bantii manaa irra jirus, waan tokko iyyuu mana isaa keessa fudhachuudhaaf jedhee gadi hin bu'iin; ¹⁸Namni inni goodaa jirus, uffata (wayyaa) isaa fudhachuudhaaf jedhee gara mana isaatti hin deebi'in. ¹⁹Yeroo sanatti warra ulfaa ta'anii fi warra hoosisaniif garuu wayyoo! ²⁰Yeroon itti baqattan yeroo gannaa fi guyyaa Sanbataa akka hin taaneef kadhadaa! ²¹Yeroodhuma sanattis, rakkoo guddaan, inni erga uumama biyya lafaa irraa jalqabee hanga ammaatti uumamee hin beekne, gara fuul duraatiis kan deebi'ee hin uumamne, ni uumama. ²²Guyyoonni suni otoo hin gabaabsifamani ta'ee ture, namni fooniin jiru tokko illee hin hafu (fayyuu) ture. Warra filataman sanaaf jecha garuu, guyyoonni suni ni gabaabsamu. ²³Yeroo sanatti, eenyumtuu, 'Ilaalaa, inni kuni Kiristoos dha'; yookiin immoo, 'Inni suni Kiristoos dha' yoo isiniin jedhe, hin amaninaa! ²⁴Kiristoosonni sobaa fi raajonni sobaa ka'uudhaan karaa irraa isin jallsuu (isin dogogorsiisuuf), yoo isaaniif danda'ame immoo warra filataman iyyuu karaa irraa jallsuu (dogogorsiisuuf), mallattoowwanii fi dinqiwwan gurguddaa ni argisiisu. ²⁵Hubadhaa, ani duraan dursee isinitti himeera. ²⁶Kanaafuu, isaan 'Inni kunoo lafa onaa keessa jira' yoo isiniin jedhan, gara lafa onaa sana hin deemiinaa. Yookiin immoo, 'Inni kunoo mana keessa jira' yoo isiniin jedhanis, hin amaniinaa. ²⁷Gaafa guyyaa bakakkaan ba'a biiftuu irraa ka'ee hanga lixa biiftuutti balaqqisee ifu sana, dhufaatiin Ilma Namaas ni ta'a. ²⁸Eessumayyuu taanaan, bakka raqni (horiin du'e) jiru sanatti, joobirri walitti ni qabama. ²⁹Battaluma guyyoonni rakkinnaa suni darbeen immoo, biiftuun ni dukkanoofti; jiinis ifa ishee hin laattu; urjoonnis waaqa irraa gadi ni harca'u; humnoonni waaqa keessaas ni raafamu. ³⁰Achiin boodas, mallattoon Ilma Namaa waaqa keessatti ni mul'ata; yeroo sanattis, sanyiin namaa biyya lafaa irra jiraatan hundumtuu ni gaddu. Isaanis Ilmi Namaa humnaa fi ulfina guddaadhaan hurrii waaqa keessaa irra yeroo inni dhufuu ni argu. ³¹Innis ergamoota isaa waaqa keessaa, sagalee xurumbaa guddaa wajjin, ni erga; isaanis warra filataman handaara samii karaa tokkoo irraa hanga fiixee isa biraatti, karaa kallattii arfaniin iyyuu walitti ni qabu. ³²"Muka harbuu irraa barumsa baradhaa. Yeroo dameen isaa gogee baalli isaa harca'uu jalqabu, bonni akka dhiyaate ni hubattu. ³³Akkuma kanaatti, waantota kanneen hunda yeroo argitan, akka inni dhufee balbala biraatti dhiyaatee jiru beekuun isinitti jira. ³⁴Ani dhuguman isiniin jedha; waantotni kunneen hundumtuu hanga raawwatamutti, dhaloonni ammaa kuni hin darbu. ³⁵Waaqnii fi lafti ni darbu; dubbiiwwan koo garuu gonkumaa hin darbani (badani). ³⁶Guyyaa fi sa'aatii dhufaati sanaa ilaalchisee garuu, Abbaa irraa kan hafe, ergamoonni waaqa keessaas, Ilmis, hin beekani. ³⁷Akkuma dhufaatiin guyyoota Nohi hin beekamne ture, guyyaan dhufaati Ilma Namaas hin beekamu. ³⁸Bara sana, lolaan suni otoo hin dhufiin dura, hanga gaafa Nohi doonii keessa gale sanaatti, namoonni nyaachaas, dhugaas, fuudhaas, heerumaas turani. ³⁹Hanga lolaan suni dhufee hunduma isaanii haree fudhatee deeme sanaatti, isaan homaa tokko iyyuu hin beekani ture – barri dhufaati Ilma Namaas akkasuma dha. ⁴⁰Gaafa guyyaa sanaas, namoonni lama maasii keessatti ni argamu – inni tokko ni fudhatama; inni tokko immoo ni dhiifama. ⁴¹Dubartoonni lamas majiitiin midhaan ni daaku – isheen tokko ni fudhatamti; isheen tokko immoo ni dhiifamti. ⁴²Kanaafuu, guyyaa gaafa Gooftaan keessan dhufu hin beektan waan ta'eef, qophaa'aatii eeggadhaa!

⁴³Abbaan manaa tokko halkan keessaa yeroo kam itti hattuun akka dhufu otoo beeka ta'e turee, dammaqee waan eeggatuuf, mana isaa akka hin cabsisiifne ture, garuu ni beektu. ⁴⁴Kanaafuu, Ilmi Namaas sa'aatii isin hin eegnetti waan dhufuuf, isinis qophaa'aatii eeggadhaa. ⁴⁵"Egaa hojjetaan amanamaanii fi ogeessi kan gooftaan isaa akka inni maatii isaaf nyaata isaanii yeroodhaan isaaniif kennuuf jedhee mana isaa dabarsee itti kennu isa kami dha ree? ⁴⁶Hojjetaan inni otoo inni hojii isaa hojjetaa jiruu gooftaan isaa dhufee isa argu suni eebbifamaa dha. ⁴⁷Dhuguman isiniin jedha; hojjetaa sanaatiin, gooftaan isaa, akka inni qabeenya isaa hundumaa irratti ajajjuus ni godha. ⁴⁸Hojjetaan inni hamaan suni garuu, garaa isaa keessatti, 'Gooftaan koo ni tura' jedhee ni yaada; ⁴⁹Kana irraa kan ka'eenis, hojjetoota akka isaa reebuu fi isaaniin dhoowwatee, warra machooftota wajjin nyaachuu fi dhuguu ni jalqaba. ⁵⁰Gooftaan isaa garuu guyyaa inni hin eeginettii fi sa'aatii inni hin beekinetti ni dhufa; ⁵¹Gooftaan isaas hojjetaa sana bakka hedduutti isa ni kukkuta; achiin boodas, iddoo warri ofittoo jiraatan – iddoo ittii boo'anii fi iddoo ilkaan walitti qaran sana – isaaf ni kenna.

Chapter 25

¹“Mootummaan waaqaa egaa mishirroota kurnan warra mushurraa isaan fuudhu simachuudhaaf jedhanii ibsaa isaanii fudhatanii deemanii ture wajjin wal fakkaata.²Mishirroota sana keessaa shanan isanii gowwota turani; shanan isaanii immoo abshaalota (gamnoota) turani. ³Warri gowwoonni ibsaa isaanii fudhatanii yeroo deemanii turetti, naafxaa garuu fudhatanii hin deemne ture.⁴Warri abshaalonni garuu, ibsaa isaanii wajjin, naafxaa qoodaa isaatti naqantanii fudhatanii ture.⁵Mushurrooni isaanii otoo hin dhufiin waan turaniif hunduma isaanii iyyuu hirribni waan qabeef ni rafani.⁶Halkan walakkaa keessa garuu, sagaleen, ‘Mushurraan kunoo ti! Gadi ba’iitii simadhu’ jedhee iyyu ni dhaga’ame.⁷Yeroo sanattis mishirroonni sun hundumtuu ka’uudhaan ibsaa isaanii qopheessatani.⁸Warri gowwoonnis warra abshaalotaatiin, ‘Ibsaan keenya nu jalaa baduuf waan ta’eef, naafxaa keessan irraa waa nuuf kennaa’ jedhani.⁹“Warri abshaalonni garuu, ‘Inni nuti qabnu, unuu fi isiniif ga’aa waan hin taaneef, warra gurguran bira deemaatii bitadhaa’ jedhanii isaaniif deebisani.¹⁰Yeroo isaan bitachuuf deemanii turettis mushurraan ni dhufee; warri duruma qophaa’anii turanis, isa wajjin gara mana cidhichaatti deemani; sanaan boodas, balballi mana cidhichaa ni cufame.¹¹Erga manni cidhaa sun cufamee boodas, warri gowwoonni suni dhufanii, ‘Gooftaa, gooftaa, maaloo nuuf bani’ jedhani. ¹²Inni garuu, ‘Ani dhuguman isiniin jedha; ani isin hin beeku’ jedhee isaaniif deebise. ¹³Kanaafuu egaa, isin guyyaa fi sa’aatii isaa waan hin beekneef, of eegadhaa.¹⁴“Dhimmi kuni egaa akka nama biyya biraa deemuuf jiru tokkoo ti. Innis hojjetoota isaa waamee, qabeenya isaa isaanitti kennate. ¹⁵Innis, isa tokkotti qarshii kuma shan, isa biraatti qarshii kuma lama, isa hafetti immoo qarshii kuma tokko kennee. Nantichis, tokko tokkoo isaaniitti akkuma dandeetti isaaniitti erga kenne boodas, gara biyya biraatti ni deeme. ¹⁶Hojjetichi inni kuma shan fudhatee ture sunis, battalumatti deemee ittiin hojjetee kuma shan buufate.¹⁷Haaluma wal fakkaatuun, hojjetaan inni kuma lama fudhatee tures, hojjetee kuma lama buufate. ¹⁸Hojjetaan inni kuma tokko fudhatee ture suni garuu, deemee boolla qotuudhaan maallaqa gooftaan isaa itti kennate sana ni awwaale.¹⁹Yeroo dheera booddees, gooftaan hojjetoota sanaa deebi’ee dhufe; horii isaa isa isaan irraa qabus shallagee fudhate. ²⁰Hojjetaan inni qarshii kuma shan fudhatee tures, qarshii biraa kuma shan dabalee fidee dhufe. Innis, ‘Yaa gooftaa, qarshii kuma shan anatti kennattee turte. Kunoo ani immoo qarshii kuma shan buufadheen jira’ ittiin jedhe. ²¹“Gooftaan isaas, ‘Gaarii goote; ati hojjetaa gaarii fi amanamaa dha! Ati waan xinnoo irratti amanamtee jirta. Ani immoo waantota baay’ee irratti itti gaafatummaa nan siif kenna. Gara gammachuu gooftaan kee seeni’ isaatiin jedhe. ²²“Hojjetaan inni qarshii kuma lama fudhatee tures dhufee, ‘Yaa gooftaa, ati qarshii kuma lama anatti kennattee turte. Kunoo ani immoo qarshii kuma lama buufadheen jira’ jedhe. ²³“Gooftaan isaas, ‘Gaarii goote; ati hojjetaa gaarii fi amanamaa dha! Ati waan xinnoo irratti amanamtee jirta. Ani immoo waantota baay’ee irratti itti gaafatummaa nan siif kenna. Gara gammachuu gooftaan kee seeni’ isaatiin jedhe. ²⁴“Achiin boodas, hojjetaan inni qarshii kuma tokko fudhatee tures dhufee, ‘Yaa gooftaa, akka ati garaa jabeessa taate nan beeka. Ati bakka facaastee hin turreetii ni haammatta; bakka bittinsinee hin turreetiis, ni sassaabbatta. ²⁵Kanaaf jedheen anis waanan si sodaadhee tureef, qarshii kee fuudhee deemeen boolla keessa awwaaleen ture. Qarshiin kee kunoo ti’ jedhe. ²⁶“Gooftaan isaa garuu, ‘Ati yaa hojjetaa hamaa fi dhibaa’aa nana; ani bakkan facaasee hin turree akkan haammadhu; bakkan bittinsee hin turreetiis, akkan sassaabbadhu garuu ni beekta ture mitii? ²⁷Kanaafuu, maallaqa koo mana baankii keessa otoo anaaf keessee turteetta ta’ee, amma yeroon deebi’ee dhufu dhala isaa wajjin nan fudhadha ture. ²⁸Kanaafuu egaa, qarshii koo kuma tokko sana harkaa fuudhaatii, hojjetaa isa qarshii kuma kudhan qabu sanaaf kenna. ²⁹Isa qabuuf, dabalamee ni kennama; hanga isa irraa hafuttis ni hora. Isa hin qabne irraa garuu, innumti inni qabu iyyuu isa irraa ni fudhatama. ³⁰Hojjetaa isa gatii hin qabne kana alatti baasaatii dukkana keessatti, iddoo boo’anii fi ilkaan walitti qaramutti, gadi darbadhaa. ³¹“Ilmi Nammaa, ergamoota hundumaa wajjin ta’ee, ulfina isaatiin yeroo dhufus, barcuma ulfinaa isaa irra ni taa’a. ³²Namoonni biyya lafaa hundumtuu fuul dura isaatti walitti ni qabamu; akkuma tikseen tokko hoolota ro’oota keessaa footee addaan baaftutti, innis namoota sana gargar ni fo’a. ³³Innis hoolota karaa harka mirgaa isaa, ro’oo immoo karaa bitaa isaa ni kaa’a. ³⁴Achiin boodas, Mootichi warra karaa mirga isaa jiraniin, ‘Isin Abbaa kootiin eebbifamtanii waan jirtaniif, mootummaa isa uumama biyya lafaa irraatii jalqabee isiniif qophaa’ee jiru kootaati dhaalaa. ³⁵Isin yeroo ani beela’ee ture, beela na baaftaniittu; yeroon dheebodhee turettis, dheebuu na baaftanii jirtu; yeroo ani keessummaa ta’ee dhufes, na keessummeessitanittu. ³⁶Isin yeroo ani qullaa hafee turettis, natti uffiftanii jirtu; yeroon dhukkubsadhee tures, na waldhaantaniittu; yeroon mana hidhaa keessa tures, dhuftanii na gaafattanii jirtu’ jedhe. ³⁷“Achiin boodas, warri qajeelonni, ‘Gooftaa, yeroo ati beeloftu yoom arginee, si nyaachifnee beekna? Yoomis dheebuu kee arginee, si obaafnee beekna? ³⁸Keessumummaa kees yoom arginee, si keessumeessinee beekna? Yookiin immoo, yoom qullaa ta’uu kee arginee, sitti uffifnee beekna? ³⁹Dhukkubsachuu kees, mana hidhaa galuu kees yoom arginee, dhufnee si gaafannee beekna?’ jedhanii deebisu. ⁴⁰“Mootichis, ‘Ani dhuguman isiniin jedha; inni isin obboloota

koo warra hundaa gadi ta'aniif goochaa turtan, akka anaaf gootaniitti ilaalama' jedhee isaaniif ni deebisa.⁴¹ Achiin boodas, Mootichi warra karaa harka bitaa isaa jiraniitiin, 'Isin warra abaaramtoota nanaa, ana biraatii gara boolla ibiddaa isa kan bara baraa, iddoo Seexanaa fi ergamoota isaaf qophaa'ee jirutti, badaa.⁴² Sababni isaas, yeroo ani beela'ee turetti, isin beela nan baafne; yeroon dheebodhee turettis, dheebuu nan baafne.⁴³ Isin, yeroo ani keessummaa ta'ee dhufee turettis, ana hin keessummeessine; yeroo ani qullaa hafee turettis, natti hin uffifne; yeroon dhukkubsadhee turettis, yeroon hidhamee turettis, isin homaa anaaf hin goone ture' ni jedha.⁴⁴ Isaanis, 'Gooftaa, ati beela'uu kee, dheechohuu kee, keessummaa ta'uu kee, qullaa ta'uu kee, dhukkubsachuu kee, akkasumas immoo, hidhamuu kee, yeroo kami kan nuti si arginee, si tajaajiluu dhiifne?' jedhanii deebisanii isa ni gaafatu.⁴⁵ "Achiin boodas, Inni immoo, 'Ani dhuguman isiniin jedha; warra hundumaa gadi ta'aniif homaa gochuu dhiisuun keessan, anaaf akka homaa hin gooneetti fudhatama' jedhee isaaniif ni deebisa.⁴⁶ Isaan kuni gara adabbii bara baraatti ni deemu; warri qajeelonni garuu, gara jireenya bara baraatti ni deemu" jedhe.

Chapter 26

¹Yasuus dubbiiwwan kana hundumaa erga xumuree boodas, barattoota isaatiin, ²“Guyyaa lama booddee ayyaanni Faasikaa akka dhufu ni beektu; Ilmi Nammaas fannifamuudhaaf dabarfamee ni kennama” jedhe.

³Achiin boodas, dura buutonni lubootaa fi manguddoonni uummataa masaraa luba ol aanoo, isa Qayyaafaa jedhamee waamamu ture, keessatti walitti qabamani. ⁴Yasuusiin malaatiin attamitti akka qabsiisanii fi achiin boodas, ajjeesan irratti mari’atani. ⁵Yeroo mari’atanittis, “Namoonni jeequmsa akka hin kaafneef, yeroo ayyaana sanaa ta’uu hin qabu” jechaa turani. ⁶Yasuus biyya Bitaaniiyaa, mana Simi’oon isa lamxaa’a keessa, ture. ⁷Yeroo sanattis, yeroo Yasuus maaddiitti dhiyaatee turetti, dubartiin tokko, shittoo gatii guddaa baasu qodaa shurrubbee keessatti qabattee, gara isaa dhuftee shittoo sana mataa isaa dibde. ⁸Barattoonni isaa garuu yeroo kana argan waan aaraniif, “Sababa maalif jetteetu akkas balleessita?” Kuni horii baay’eeitiin gurguramee warra hiyyeessotaaf kennamuu ni danda’a ture” jedhani. ⁹Yasuus garuu sababa isheen kana gootuuf waan beekuuf, “Maaliif dubartii kana rakiftuu? Isheen waan gaarii anaaf gootee jirti. ¹⁰Warra hiyyeessota yeroo hundumaa of biratti ni argattu; anaan garuu yeroo hundumaa of biratti hin argattani. ¹¹Isheen shittoo kana dhaqna kootti yeroo dibdu, isheen awwaalcha koof ana qopheessuudhaaf kana goote. ¹²Ani dhuguman isiniin jedha; guutummaa biyya lafaa, iddoo oduun gammachuu kuni lallabamu, irratti, waanti isheen goote kunis, seenaa ishee ta’ee, ni dubbatama” isaaniin jedhe. ¹³Achiin boodas, barattoota warra kudha lamaan keessaa tokko, inni Yihudaa isa Iskaariyoot jedhamu, gara dura buutota luboota deeme. ¹⁴Innis, “Yoo ani isa dabarsee isiniif kenne, isin immoo anaaf maal gootu?” ittiin jedhee isaan gaafate. Isaanis meetii soddoma isaaf murani. ¹⁵Yihudaanis yeroo sanaa irraa jalqabee, mala ittiin dabarsee isa kennu barbaadaa barbaada ture. ¹⁶Guyyaa jalqabaa gaafa ayyaana Maxinoos, barattoonni isaa gara Yasuus dhufanii, “Hirbaata ayyaana Faasikaa eessatti akka siif qopheessinu barbaadda?” jedhanii isa gaafatani. ¹⁷Innis, “Gara magaalaa deemaatii gara nama tokkoo dhaqaatii, namichaatiinis, ‘Barsiisaan “Yeroon koo ga’ee jira. Ayyaanna Faasikaa, barattoota koo wajjin, mana keettin ayyaaneffadha jedha’ jedhaatii itti himaa” isaaniin jedhe. ¹⁸Haaluma Yasuus isaan ajajeenis, barattoonni isaas Hirbaata Faasikaa ni qopheessani. ¹⁹Yeroo galgalli ga’es, Yasuus, barattoota isaa kudha lamaan wajjin, hirbaata nyaachuuf maaddiitti dhiyaatani. ²⁰Otoo dhuma nyaachaa jiraniis, Yasuus, “Dhuguman isiniin jedha; isin keessaa tokko hin nagana” jedhe. ²¹Isaanis hedduu gaddani; tokko tokkoon isaaniis, “Dhugaa dubbachuuf, ana miti mitii, Goofta?” jedhanii isaa gaafachuu jalqabani. ²²Innis, “Isa harka isaa gara maaddiitti ana wajjin hiixatee xuqatu sanatu na gana. ²³Ilmi Nammas, akkuma waa’ee isaa barreessamee jiru sanaatti, ni deema. Namicha isa Ilmi Namaa ittiin ganamu sanaaf garuu, wayyoo! Namichi suni otoo dhalachuu baatee isaafi wayya ture” jedhee isaaniif deebise. ²⁴Yihudaan, inni isa ganuuf jedhu sunis, “Ana dhaa, Barsiisa?” jedhee Yasuus gaafate. Innis, “Sumatu ofiin jedhe” ittiin jedhe. ²⁵Otoo dhuma nyaachaa jiraniis, Yasuus buddeena fuudhee erga eebbisee booda buddeenichas ni mummure. Barattoota isaatiinis, “Fudhadhaatii nyaadhaa. Kuni foon qaama kooti” jedhee buddeena mummure sana isaaniif kennee, ²⁶Kubbaayyaas fuudhee erga galateeffatee booda isaaniif kennee, “Hundumti keessanuu dhugaa. ²⁷Kuni dhiiga koo, isa namoota baay’ee cubbuuwwan isaanii isaaniif dhiisuudhaaf isa kakuutiin waadaa galamee ture sana cimsuuf, kan dhangala’u dha. ²⁸Ani garuu, hanga gaafa guyyaa ani mootummaa Abbaa koo keessatti wayinii isa haaraa isin wajjin dhugutti, wayinii kana deebi’ee akkan hin dhugne isinittan hima” jedhe. ²⁹Faarfannaa erga faarfatanii boodas gara Tulluu Ejersaatti ol ba’ani. ³⁰Sana boodas, Yasuus, “Hardha galgala hundumti keessan iyyuu, sababa koo irraa kan ka’e, ana jalaa ni mucucaattu; kunis kan ta’u, ‘Ani tiksee sana nan rukuta; Achiin boodas hoolonni sunis ni bittinna’u’ jedhamee haaluma barreessamee jiru sanaatiini dha. ³¹Du’aa eergan kaafamee booda garuu, anatu isin durseen Galiilaa dhaqa” isaaniin jedhe. ³²Pheexroos garuu, “Hundumti isaanii iyyuu si jalaa yoo mucucaatan (si irraa yoo baqatan) illee, ani garuu gonkuma hin mucucaadhu” ittiin jedhe. ³³Yasuusis, “Dhuguman siin jedha, halkanuma kana, handaaqoon otoo hin iyyiin dura, ati si’a sadii na ganta” isaatiin jedhe. ³⁴Pheexroosis, “Sii wajjin du’uun dirqama natti yoo ta’e illee, ani siitiin hin ganu” jedheeni. Barattoonni warri kaanis akkasuma jedhani. ³⁵Achiin boodas, Yasuus isaan wajjin gara bakka Geetesemmaanee jedhamu tokkoo deemee, barattoota isaatiinis, “Ani achi deemeen kadhadaa; isin asuma ta’aa” jedhe. ³⁶Yasuusis Pheexroosis fi ilmaan Zabdiwoos lamaan of faana fudhatee deemuudhaan gadduu fi jeeqamuu (dhiphachuu) jalqabe. ³⁷Sana boodas, isaaniitiin, “Lubbuun koo hamma du’aatti illee gadi fageenyaan gaddaan guutamee jira. Isin asuma turaatii anaa eegaa” jedhe. ³⁸Innis xinnoo achi siiqee adda isaatiin gombifamee kadhate. Innis “Yaa Abbaa koo, yoo ni danda’ama ta’e, kubbaayyaan dhiphinaa kun ana irra haa darbu. Garuu immoo akka fedhii koo otoo hin taane, akkuma fedhii keetti haa ta’u” jedhee kadhate. ³⁹Ergasiis, gara barattoota sanaa dhufee otoo isaan rafa jiraniis waan argeef, Pheexroosiin “Maali, isin saa’aatii dhuma tokkoof illee anaa eeguu hin dandeenye jechaa dha? ⁴⁰Gara qormaataatti akka hin galleef jabaadhaatii kadhaahaa. Afuurri fedhii qabaatu illee, foon garuu dadhabaa dha” jedhe. ⁴¹Yeroo lammaffaafis achi deemee ni kadhate. “Yaa Abbaa koo, yoon dhuge malee

kuni ana irraa darbuu hin danda’u yoo ta’e, fedhiin inni kan kee haa ta’u” jedhees kadhate.⁴³ Ammas deebi’ee yeroo dhufu, otoo isaan rafaa jiranii isaan arge; ijji isaanii itti ulfaatee ture. ⁴⁴Kanaafuu, isaaniin achumatti dhiisee, ammas achi siiqee yeroo sadaffaadhaaf isuma dura jechaa ture jedhee kadhate. ⁴⁵Achiin boodas, Yasuus gara barattoota sanaatti debi’ee dhufee, “Amma iyyuu raftanii boqachaa jirtuu? Yeroon suni kunoo ga’ee jira; Ilmi Namaas harka cubbamtootaatiin ni ganama. ⁴⁶Ka’aa, haa deemnu! Inni ana ganu sunis kunoo as dhiyaatee jira” isaaniin jedhe. ⁴⁷Otoo dhuma Yasuus dubbachaa jiruus, Yihudaan, inni warra kudha lamaan keessaa tokko ta’e, gara isaanii ni dhufe. Namoonni hedduunis, warri dura buutota luboota fi manguddoota uummataa biraa ergamani, isa wajjiniin dhufani. Isaanis cuubee (billaa) fi eeboo qabatanii dhufani. ⁴⁸Namichi inni Yasuusiin ganee dabarsee isa kennuuf jedhe sunis, “Inni ani dhungadhu suni namicha dha. Isa qabadhaa” jedhee milikkitaan isaanitti himee ture. ⁴⁹Battaluma sanattis, Yihudaan gara Yasuus dhufuudhaan, “Attam jirta, Barsiisa!” jedhee isa dhungate. ⁵⁰Yasuusis, “Michuu ko, waan gochuuf as dhufte godhi” ittiin jedhe. Achiin boodas, jaronni dhufanii harka isaanii Yasuus irra godhanii isa qabani. ⁵¹Kunoo, warra Yasuus wajjin turan keessaa inni hiixatee cuubee isaa erga luqqifatee booda, hojjetaa luba ol’aanoo rukutee, gurra isaa irraa kutee buuse. ⁵²Sana boodas, Yasuus, “Cuubee kee mann’ee isaatti deebisi; warri cuubee luqqifatan hundumtuu cuubeedhaan ni badu. ⁵³Ani Abbaa kootti iyyadhee (himadhee), inni immoo waraana ergamoota isaa kudha lama irra kan caalan iyyuu akka anaaf ergu, gochuu waan ani hin dandeenye sitti fakkaataa? ⁵⁴Kuni ta’uu akka qabu, isa Kitaabni Qulqulluu jedhu garuu attam godheetu raawwata ree?” isaatiin jedhe. ⁵⁵Yeroodhuma sanattis, Yasuus namoota achitti walitti qabamanii jiraniitiin “Akka hattuu (saamtuutti) ana lakkooftaniitu (ilaaltaniitu) anaan qabuudhaaf cuubee fi eeboo qabattanii dhufanii? Ani guyyaa guyyaadhaan mana sagadaa keessa taa’een barsiisaa ture; isinis ana hin qabne ture. ⁵⁶Hundumti kunuu amma kan raawwate garuu, inni raajonni barreessanii ture akka guutamuu jedheetu” jedhe. Achiin boodas, barattoonni hundumtuu achitti isa gatanii baqatani. ⁵⁷Warri Yasuus qaban sunis isa fuudhanii iddoo barreessitootni seeraa fi manguddoonni walitti qabamanii jiranitti, gara Qayyaafaa, isa luba ol’aanoo, isa geessani. ⁵⁸Pheexroos garuu hanga dallaa mana luba ol’aanoo sanaatti, irraa fagaatee Yasuus duukaa bu’ee deeme. Waanta ta’u ilaaluudhaafis, ol seenee warra eegdotaa wajjin taa’e. ⁵⁹Dura buuttonni lubootaa fi guutummaan walii gala yaa’ii Yasuusiin ajjeesuu kan isaan dandeessisu yakka sobaa irratti barbaaduu jalqabani. ⁶⁰Dhugaa baastonni baay’een dhufanii sobaan isa irratti dhugaa ba’an illee, balleessaa tokko illee irratti hin arganne. Booda irra garuu, namni lama fuul duratti dhufani. ⁶¹Isaanis, “Namichi kuni, ani mana sagadaa diigee eergan balleessee booda, guyyaa sadii keessatti deebisee ijaaruu nan danda’a jedhee ture” jedhan. ⁶²Lubni ol’aanaanis ol ka’ee erga dhaabbatee booda, “Deebi’ii hin qabduu? Inni isaan si irratti dhugaa ba’aa jiran kuni maali dha?” jedhee Yasuus gaafate. ⁶³Yasuus garuu cal jedhe. Lubni ol’aanaanis, “Maqaa Waaqayyoo isa jiraataatiin nan si ajaja (gaafadha); ati akka Kiristoos, Ilma Waaqayyoo, taate nutti himi” isaatiinjedhe. ⁶⁴Yasuusis, “Atumtuu ofiin kee jettee jirta. Garuu, nan sitti himaati, amma irraa jalqabee, ati Ilma Namaa kan argitu yeroo inni karaa harka mirgaa isa Abbaa Angoo taa’uu fi yeroo iinni karaa hurrii waaqa keessaa dhufu dha” jedhee isaaf deebise. ⁶⁵Achiin boodas, lubni ol’aanaan suni aaree uffata isaa tarsaasee, “Kan inni dubbate arrabsoo dha! Kana irra egaa dhugaa baatota maalii nu barbaachisaa? Kunoo, amma iyyuu arraboo isaa dhageessani jirtu. ⁶⁶Maal isinitti fakkaata?” jedhe. Isaanis, “Inni ajjeefamuu (du’uu) qaba” jedhanii deebisani. ⁶⁷Sanaan booddees, fuula isaa irratti tufanii; ulee qabatanii jiraniitiins, isa reebani; warri kaanis isa kakkabalani. ⁶⁸“Mee raajii keetiin nutti himi, Kiristoos. Inni si rukute eenyu dha?” jedhaniini. ⁶⁹Yommus Pheexroos ala dallaa keessa taa’aa turetti, intalli hojjettuu taate tokko gara isaa dhuftee, “Atis Yasuus isa Galiilaa sanaa wajjin turte” jette. ⁷⁰Inni garuu, “Waa’ee maalii akka dubbachaa jirtu ani hin beeku” jedhee hunduma isaanii fuul duratti kaade. ⁷¹Yeroo inni gara karra balbalaatti gadi ba’aa turettis, intalli hojjettuun isheen biraa tokkos isa argitee, “Namichi kun Yasuus isa Naazireet sanaa wajjin ture” jettee warra achi dhaabatanii jiranitti himte. ⁷²Innis ammas, “Ani namicha kana hin beeku” jedhe kakachuudhaan kaade. ⁷³Yeroo muraasa booddees, warri achi dhaabbachaa turani dhufanii, “Dhuguma dha; ati isaan keessaa isa tokko dha; akkaataan ati itti dubbattu iyyuu, ni si hima” jedhani. ⁷⁴Innis, “Ani namicha kana hin beeku” jedhee of abaaruu fi kakachuut akkuma inni jalqabetti handaanqoon iyyite. ⁷⁵Pheexroosis waan Yasuus itti dubbatee ture, “Handaanqoon otoo hin iyyin dura, ati yeroo sadii na ganta” sana yaadate. Achiin boodas, Pheexroos gadi ba’ee maassanee boo’e.

Chapter 27

¹Akkuma lafti bari'eenis, dura buuttonni lubootaa fi manguddoonni uummataa hundumtuu akkaataa Yasuus ajjeesuu danda'an irratti mari'atani. ²Isaanis, isa hidhanii gara bulchaa biyyaattii, Philaaxoos, geessanii dabarsanii isa kennani. ³Achiin boodas, Yihudaan, inni dabarsee isa kenne, Yasuusitti faradamuu isaa erga baree booda, waan godhetti gaabbuudhaan, meetii soddoma sana dura buutota luboota fi manguddootatti deebisee kenne. ⁴Innis, "Ani dhiiga balleessaa hin qabnee (qulqulluu ta'e) kaaduudhaan cubbuu hojjedheera" isaaniiin jedhe. Isaan garuu, "Unuutiin maaltu nu dhibe ree? Atumti ofii keef maladhu malee" isaatiin jedhani. ⁵Achiin boodas, Yihudaanis meetii sana mana sagadaa keessatti darbatee achiitii deeme; achi sokkees of fannise. ⁶Dura buuttonni lubootaas meetii sana fuudhanii, "Meetiin kuni gatii dhiigaaf kaffalame waan ta'eef, qabeenya keenyatti dabaluu seera miti" jedhani. ⁷Dhimma kana irratti erga mari'atanii boodas, maallaqichaatiin iddoo awwaalcha warra keessummoota ta'aniif kan oolu, lafa nama suphee dha'u tokkoo bitani. ⁸Sababa kanaafis, lafti suni hanga har'aatti iyyuu "Lafa Dhiigaa" jedhamee waamama. ⁹Achumaanis, inni Ermiyaas raajichaatiin dubbatamee ture sunis ni raawwatame. Innis, "Isaanis meetii soddoma, gatii isa ilmaan Israa'el isa irratti muran sanaa, ni fuudhanii. ¹⁰Isaanis, akkuma Gooftichi anaan ajajee turetti, gatii lafa namicha isa suphee dha'u sanaaf kennani" kan jedhu ture. ¹¹Yasuus fuul dura bulchaa biyyaa dhaabate; bulchaan biyyaa sunis, "Ati Mootii Yihudootaa ti?" jedhee isa gaafate. Yasuusis, "Sumatu akkas jedha" jedhee isaaf deebise. ¹²Yeroo dura buuttonni lubootaa fi manguddoonni isa yakkan (himatan) garuu, inni deebii'ii tokko iyyuu hin laanne ture. ¹³Achiin boodas, Philaaxoos, "Dhimma meeqaan akka isaan si himachaa jiran hin dhageessuu?" ittiin jedhe. ¹⁴Inni garuu jecha tokko illee waan hin deebisneef, bulchaan biyyaa sunis baay'isee ajaa'ibame. ¹⁵Bulchaan biyyaa yeroo ayyaana hidhamaa tokko filannoo uummataatiin akka hiiku kan baratame dha. ¹⁶Yeroo sanatti hidhamaan baay'ee rakkisaa (gidiramaa) kan ta'e, inni Baraabaas jedhamu, tokko hidhamee ture. ¹⁷Yeroo namoonii dhufanii achitti walitti qabamanii turettis, Philaaxoos, "Eenyuun akkan isiniif hiiku barbaaddu? Baraabaas moo Yasuus, isa Kiristoos jedhamu, dha?" jedhee isaan gaafate. ¹⁸Isaan Yasuusiin dabarsanii isaatti kan kennan hinaaffaadhaan akka ture inni ni beeka. ¹⁹Otoodhuma inni barcuma firdii irra taa'ee jiruuttis, haati manaa isaa ergaa, "Namicha qulqulluu sana homaa hin godhiin. Abjuu kootiin waa'ee isaa kanan argee ture irraa kan ka'e, har'a baay'ee dhiphachaan jira" jedhu itti ergite. ²⁰Dura buuttonni lubootaa fi manguddoonni garuu, akka isaan Baraabaas nuu hiikiitii Yasuus immoo balleessi jedhanii isa gaafatan namoota sana dura dabarsanii amansiisanii jiru. ²¹Bulchaan biyyaa sunis, "Isaan lamaan kana keessaa eenyuun akkan isiniif hiiku barbaaddu?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, "Baraabaas" jedhani. ²²Philaaxoosis, "Yasuus, isa Kiristoos jedhamu immoo, maal godhu?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, "Isa fannisi" jedhani. ²³Achiin boodas, innis, "Maaliif? Yakka attamii hojjetee jira?" jedhee isaan gaafate. Isaan garuu isa duraa irra caalchisanii, "Isa fannisi" jedhanii iyyani. ²⁴Philaaxoosis caalaatti jeequmsa kaasuu irraa kan hafe, homaa buusuu akka hin dandeenye waan hubateef, bishaan fudhatee fuul dura namoota sanaatti "Ani dhiiga nama kanaa irraa bilisa dha (Ani dhiiga nama kanaa keessaa harka hin qabu). Isin garuu beekkadhaa" jedhee harka isaa dhigatee. ²⁵Namoonni hundumtuu, "Dhiigni isaa nu fi ijoollee keenya irraatti haa ta'u" jedhani. ²⁶Sanaan boodas, Philaaxoos Baraabaas isaaniif hiike; Yasuusiin garuu, garafee akka fannifamuuf dabarsee isa kenne. ²⁷Achiin boodas, loltoonni bulchaa biyyaa Yasuusiin gara mana mootummaa gidduu galeessaatti fudhatanii; loltoota biyyaattii hundumas achiitii walitti qabani. ²⁸Isaanis wayyaa isaa irraa baasanii, uffata diimaa itti uffisani. ²⁹Gonfoo qoraattiis hojjetanii, mataa isaa irra kaa'ani; ulees harka mirgaa isaa keessas kaa'ani. Fuuldura isaattis jilbeeffatanii, "Nagaa keetii ree, yaa Mootii Yihudootaa" jedhanii itti qoosani. ³⁰Isattis tufanii; ulee sanas fuudhanii mataa isaa irra deddeebi'anii rurrukutani. ³¹Erga itti qoosaa turanii boodas, uffata sana irraa baasanii wayyaa isaa deebisanii itti uffisanii fannisuudhaaf isa fuudhanii deemani. ³²Akkuma gadi ba'aniinis, nama biyya Qareenaa, kan Simi'oon jedhamu tokko, argatanii akka inni fannoo Yasuus baatee isaan wajjin deemu isa dirqisiisani. ³³Isaan bakka Golgootaa, (isa hiikni isaa "Bakka Lafee Mataa" ta'e) jedhamutti dhufani. ³⁴Bakka sanattis, waynii, hadhooftuu wajjin walitti makame, akka inni dhuguuf isatti kennani. Innis erga qammasee booda, dhuguuf garuu ni jibbe. ³⁵Erga isa fannisanii boodas, uffata isaas safaranii hirmaatan. ³⁶Taa'aniis isa eegani. ³⁷Barreeffama inni ittiin yakkame kan ibsu, "Inni kuni Yasuus, Mootii Yihudootaa, dha" kan jedhu mataa isaa irra kaa'ani. ³⁸Samtonni lamas, inni tokko karaa mirga isaatti, inni kaan immoo karaa bitaa isaatti, isaa wajjin fannifamanii turani. ³⁹Warri achiin darbanis mataa isaanii itti raasanii isa arrabsaa turani. ⁴⁰Isaanis, "Ati inni mana sagadaa diigdee, guyyaa sadii keessatti ijaaruuf turte, mee of fayyisika! Ilma Waaqayyoo yoo taate, fannoo irraa mee gadi of buusika!" jedhanii arrabsu turani. ⁴¹Haaluma wal fakkaatuun, dura buuttonni lubootaa, warra barreesitoota seeraa fi manguddootaa wajjin ta'anii isaatti qoosaa turani. ⁴²Isaanis, "Inni warra kaan fayyisaa ture, ofii isaa garuu fayyisuu hin dandeenye! Inni Mootii Israa'eli dha. Fannoo irraa yoo inni gadi bu'e, nuti immoo isatti ni amanna. ⁴³Inni Waaqayyotti ni amana; Waaqayyo isatti gammada yoo ta'e, mee amma

du'a irraa isa haa oolchu (baasu) ka. Siluma iyyuu 'Ani Ilma Waaqayyooti' ofiin jechaa ture miti" jedhanii ittii qoosaa turani. ⁴⁴Akkasumas, saamtonni isaa wajjin fannifamanis haaluma walfakkaatuun isa arrabsaa turani. ⁴⁵Sa'aatii ja'aa jalqabee hanga sa'aatii sagaliitti dukkanni biyyaa lafaa hundumaa irratti dhufe. ⁴⁶Gara sa'atii sagaliittis, Yasuus sagalee guddaadhaan, "Eelii, Eelii lamaa sabaktaanii?" jedhee waammate; kana jechuunis, "Waaqayyoo ko, Waaqayyoo ko maaliif gadi na gatte?" jedhamee hiikama. ⁴⁷Warra achi dhaabbachaa turan keessaa muraasni isaanii kana dhaga'anii, "Namni kun Eeliyaasiin waammataa jira" jedhani. ⁴⁸Battaluma sanattis, warra achi jiran keessa inni tokko fiigee ispoonjii fuudhee wayinii hadhaahaa keessatti erga cuuphee booda uleetti kaa'ee akka inni dhuguuf itti kenne. ⁴⁹Warri kaan garuu, "Dhiisiin! Eeliyaas dhufee akka isa fayyisu (oolchu) mee ni ilaalla" jedhani. ⁵⁰Achiin boodas, Yasuus sagalee guddaadhaan iyyee afuura isaa kenne. ⁵¹Kunoo, golgaan (maggaarrajaan) mana sagadaa, gubbaattii hamma gajjallaatti, bakka lamatti tarsi'ee; lafti ni socho'e; kattaawwanis dhodho'anii adda addaan ba'ani. ⁵²Boollonni awwaalchaas ni banamanii; reeffonni namoota qulqulluu isaan ciisaa turanis ni kaafamani. ⁵³Isaanis, eerga du'aa ka'uu Yasuus booddee, boolla awwaalchaa keessaa ba'anii, magaala qulqulluu keessa seenanii namoota hedduuttis mul'atani. ⁵⁴Dhibbaalaaan lolaa fi warri isaa wajjin Yasuusiin egaa turan, kirkira lafaa fi wantota yeroo sana ta'ani hundumaa waan arganiif, baay'ee sodaatanii, "Kuni dhuguma iyyuu Ilma Waaqayyoo ture" jedhani. ⁵⁵Dubartoonni baay'een warri Galiilaa irraa jalqabee isa duukaa bu'anii isaaf hojjetaa turanis, halaala irra dhaabatanii ilaalaa turani. ⁵⁶Isaan gidduudhaas, Maariyaam ishee Maagdaliin, Maariyaam ishee haadha Yaaqoobii fi Yooseef fi haati ilmaan Zabdewoos achi turani. ⁵⁷Yeroo galgalli ga'us, sooressi Armaatiyaa, kan Yooseef jedhamu tokko ni dhufe; inni isa barataa Yasuus ture dha. ⁵⁸Innis Philaaxoositti siiqee, reeffa Yasuus gaafate. Achiin boodas, Philaaxoosis akka isaaf kennamu ajaje. ⁵⁹Yooseefis reeffa isaa fuudhee, wayyaa haarrii quncee talbaatiin (wayyaa laayineeniitiin) kafane. ⁶⁰Reeffa sanas boolla awwaalchaa haaraa isa ofii isaatiif garaa dhagaa keessatti qopheessee ture keessatti awwaale. Sana boodas, dhagaa guddaas balbala awwaalichaatti erga hirkisee booda achi deeme. ⁶¹Maariyaam isheen Maagdaliinii fi Maariyaam isheen biraas fuullee awwaalichaa taa'aa turani. ⁶²Guyyaan itti aanus, Guyyaan Qophaa'ummaa erga darbee isa boruusaa, dura buutonni lubbootaa fi Faarisoanni Philaaxoos wajjin walitti qabamani. ⁶³Isaanis, "Gooftaa! Inni nama gowwoomsaan suni yeroo lubbuudhaan ture sana, 'Erga guyyaa sadii booda, ani deebi'ee nan kaafama' akka jechaa ture yaadanneerra. ⁶⁴Kanaafuu, awwaalichi hamma guyyaa sadaffaatti akka eegamu nuu ajaji; kuni ta'uu baannaan garuu, barattoonni isaa dhufanii isa hatanii, namootaanis, 'Innii du'aa ka'eera' ni jedhu. Gowwoomsaan isaa inni dhuma kuni immoo isa duraa irra hamaa ni ta'a" jedhanii Philaaxoositti himani. ⁶⁵Philaaxoosis, "Nama eegu fudhadhaa. Dhaqaatiis akka beektanitti eegsisaa" isaaniin jedhe. ⁶⁶Isaanis bakka awwaalchaa sana deemanii dhagaa sana erga saamsanii booda nama eegus achi kaa'uudhaan awwaalicha eegsisani.

Chapter 28

¹Guyyaan Sanbataa erga darbee booda, gaafa barii jalqaba torbanii, Maariyaam isheen Maagdaliinii fi Maariyaam isheen biraas awwaalicha ilaaluuf achi dhaqani. ²Kunoo, ergamaan Goofticha tokko waaqa keessaa gadi bu'ee dhufee dhagaa isa balbala awwaalichaa irraa jiru sana achi garagalche yeroo inni irra taa'etti, kirkirri lafaa guddaan ni uumame. ³Bifti isaa akka bakakkaati; uffanni isaa akka cabbiitti addaata. ⁴Wardiyyoonni (Eegdonni) bakka awwaalichaas garmalee waan sodaataniif, akka namoota du'anii ta'ani. ⁵Ergamichis dubartoota sana waamee, "Hin sodaatinaa; akka isin Yasuus isa fannifamee ture barbaadaa jirtan anuu beeka. ⁶Inni as hin jiru; akkuma jedhee ture sanattis, inni kaafameera. Kootaatii iddoo inni itti awwaalamee ture iyyuu ilaalaa. ⁷Ammas dafaa deemaatii barattoota isaatti, 'Inni du'aa ka'eera. Kunoo, inni isin dura Galiilaa ni dhaqa. Achittis isa ni argitu' jedhaatii himaa. Kunoo, ani isinitti himeera" jedhe. ⁸Dubartoonni sunis sodaa fi gammachuu guddaadhaan awwaalicha keessaa dafanii ba'anii, barattoota isaatti himuudhaaf fiigani. ⁹Kunoo, Yasuus isaanitti dhufee, "Nagaa jirtuu!" jedhee nagaa isaan gaafate. Isaanis, gara isaa dhaqanii miilla isaa qabatanii isaa sagadani. ¹⁰Achiin boodas, Yasuus, "Hin sodaatinaa. Deemaatii gara Galiilaatti akka dhufan obboloota kootti himaa. Isaanis achitti na argu" isaaniin jedhe. ¹¹Dubartoonni suni ootodhuma gara jedhametti deemaa jiranii, kunoo, warra awwaalicha egaa turan keessaa muraasni isaanii duruu gara magaalittii dhaqanii, waantota ta'anii turan hundumaa dura buutota lubootaaatti himanii ture. ¹²Luboonni sunis manguddoota wajjin wal arganii erga mari'atanii booda, maallaqa hedduu warra loltoota sanaaf kennani. ¹³Achumaanis, "Waa'ee isaa immoo, 'Barattoonni isaa, yeroo nuti rafnee jirutti, dhufanii reeffa isaa hatani' jedhaatii warra kaanitti himaa. ¹⁴Dubbiin kuni bulchaa biyyaa bira yoo ga'es, akka rakinni tokko iyyuu isin irra hin geenye goonee, nutuu isa ni amansiifna" jedhanii isaanitti himani. ¹⁵Loltoonni sunis, maallaqicha fudhatanii, akkuma isaanitti himame turettiis godhani. Dubbiin kunis warra Yihudoota gidduutti bal'inaan tamsaasamee odeeffame; hanga har'aatti illee, ittuma fufee jira. ¹⁶Barattoonni kudha tokko suni garuu, haaluma Yasuus isaanitti ergeen gara Galiilaa iddoo tulluu sanaa deemani. ¹⁷Yeroo isa arganis, isaa sagadani; muraasni isaanii garuu ni shakkani. ¹⁸Yasuus gara isaaniitti dhufee isaanitti dubbate; innis, "Aangoon hundumtuu waaqa fi lafa irratti anaaf kennameera. ¹⁹Kanaafuu, deemaatii uummattoota biyya lafaa hunda barattoota koo godhaa. Maqaa Abbaa, Ilmaa fi Afuura Qulqulluutiinis isaan cuuphaa. ²⁰Waantota ani isin ajajee (abboomee) ture hundumaafis akka abboomaman isaan barsiisaa. Hubadhaa! Ani yeroo hundumaa isin wajjin nan jira, hanga dhumaatii bara kanaatti illee" isaaniin jedhe.

Mark

Chapter 1

¹Kun Jalqaba wangeela Yesuus Kiristoos, ilma Waaqayyooti. ²akkuma Isaayaas raajicha keessatti barreeffame. "Ilaalaa, ani ergamaa koo fuula keessan dura ergaan jira, isa daandii kee qopheessu. ³Sagaleen nama tokkoo lafa onaa keessaa ni iyya, gooftichaaf daandii tolchaa; daandicha qajeelchaa." ⁴Yoohaannis ni dhufe, lafa onaa keessatti cuuphaa fi cuuphaa qalbii jijjiirrannaa labsaa isa kan dhiifama cubbuu. ⁵Gutuummaan biyya Yihudaa fi Yersaalen gara isaa dhaqani. Isaanis, galaana Yordaanos keessatti isaan cuuphamani, cubbuu isaaniittii qalbii jijjiirrachaa. ⁶Yohaannis gogaa gaanaa uffatee, mudhuu isaas saqqi gogaan hidhate, hawaannisaa fi damma daammuus nyaate. ⁷Innis "Namni tokko ana booda ni dhufa, innis ana caalaa humna qaba; anis gadi jedhee illee hidhaa qophees isaatii hiikuun anaaf hin malu, ⁸Ani bishaaniin isin nan cuupha, inni garuu hafuura qulqulluun isun cuupha." ⁹Kunis, guyya itti Yesuus Naazireet ishee Galiilaa keessaa dhufe ta'e; inni galaana Yoordaanos keessatti Yohaannisiiin cuuphame. ¹⁰Akkuma Yesuus bishaanicha keessaa ba'een, utuu waaqni gargar saaqamuu argee, utuu hafuurri bifa gugeetiin isa irratti gadi bu'uu. ¹¹Sagaleenis waaqa irraa dhufe, "Ati ilma koo isa jaallatamaadha. Ani baay'een sitti gammada." ¹²Hafuurris akka inni gara lafa onaa dhaqu isa dirqisiise. ¹³Innis guyyaa afurtama lafa onaa keessa ture; Seexanaanis qoramutti ka'e. Inni bineesnota bosonaa wajjin ture, ergamoonnis isa tajaajilaniiru. ¹⁴Amma erga Yohaannis qabamee, Yesuus wangeela Waaqayyoo lallabaa gara Galiilaa dhufe. ¹⁵Innis, "Yerichi ga'eera, mootummaan Waaqayyoo dhiyaateera. Qalbii jijjiirradhaatii wangeelattis amanaa." ¹⁶Inni utuu galaana Galiilaa cina adeemaa jiruu, Simoonii fi obboleessa isaa Indiriyaasiin utuu kiyoo darbatanii arge, isaanis qurxummii qabdoota turan. ¹⁷Yesuus, "Kottaatii ana duukaa bu'aa, anis kan namoota qabdan isin nan godhaa." isaaniin jedhe. ¹⁸Isaanis battaluma kiyoo isaanii dhiisanii isa duukaa bu'an. ¹⁹

Yesuus utuu xiqqoo irra siqee adeemuu, Yaaqob ilma Zebdiyoosii fi obboleessa isaa Yohaannisiin arge. Isaani doonii keessaa kiyyoo isaanii suphaa turan.²⁰ Innis isaan waame, isaanis abbaa isaanii Zebdewoosiin hojjetaa isaa qacaree wajjin doonii keessatti dhiisanii isa duukaa bu'an.²¹ Isa booda isaan gara Qifirnaahoma dhufan; guyyaa sanbataa irra, Yesuusis gara mana sagadaatti ol seenee barsiise.²² Isaanis barsiisa isaa ni dinqifatan, waan inni akka warra barreessitotaatti utuu hin ta'in, akka nama aboo qabuutti barsiiseef.²³ Yeroo sana mana sagadaa isaanii keessatti namni hafuura hamaan keessa ture tokko ni iyye.²⁴ "Yaa Yesuus isa Naazireet, nuti sii wajjin maal walittii qabna; ati nu balleessuu dhuftee? Ani eenyuun akka ati taate beeka. Ati isa qulqulluu kan Waaqayyooti"²⁵ Yesuusis seexanicha ifatee, "cal jedhii isa keessaa ba'i!" jedhe.²⁶ Hafuurri xuraa'aan sunis isa kuffisee sagalee guddaadhaan iyyee isa keessaa ba'e.²⁷ sabni hundumtuus ni aja'ibsiifatan, barsiifni haaraan aboo wajjinii "kun maali?" jedhaniis wal-gaafatan. Inni hafuurota hamaa illee ni abbooma, isaanis ni abboomamuuf!" jedhan.²⁸ Oduun waa'ee isaatiis guutummaa kutaa Galiilaa keessa wal ga'e.²⁹ Erga mana sagadaa keessaa ba'anii, gara mana Simoonii fi Indiriyaas dhufan; Yaaqobii fi Yohaannisii wajjin.³⁰ Amaatiin Simoonii dhukkuba qaama gubaan dhukkubsattee ciisaa turte, isaanis waa'ee ishee Yesuusuttu himan.³¹ Innis dhufee, harka ishee qabee, ol ishee kaase, ho'i qaamaa ishees ni dhiise, isheenis isa tajaajiluu eegalte.³² Galgala sana erga aduun seentee, namoota dhukkubsatan hundumaa fi warra hafuurri hamaan keessa jiru gara isaa fidan.³³ warri magaalattiis balbala duratti walitti qabaman.³⁴ Namoota namoota baay'ee dhukkuba addaa addaa qaban fayyise, seexanoota hamoota baay'ees baase; garuu akka hafuuronni hamoonni sun dubbatan hin barbaanne waan isa beekaniif.³⁵ Inni ganama barii dukkanaa'e utuu jiruu ka'ee, gara bakka qoofni dhaqee, achittis kadhate.³⁶ Simoonii fi warr isaa wajjin turan isa barbaadani.³⁷ Isa arganiis "Namni hundumtuu si barbaadaa jira" jedhan.³⁸ Inni immoo, "bakka tokko gara mandaroota naannoo jiranii haa adeemnu, achittis akkan lallabuuf, anis kanumaafin dhufe." Jedhe.³⁹ Inni lallabaa, seexanootas baasaa Galiilaa hundumaa keessa darbe.⁴⁰ Laxaa'aan gara isaa dhufe. Isas kadhate, inni jilbeefatee "yoo fedha kee ta'e ana qulleessuu dandeessa" jedhe.⁴¹ Gara laafinaan itti dhiyaatee, Yesuus harka isaa qabaa'e, itti bu'e, "ani fedheera, qullaa'i" ittii jedhe.⁴² Battaluma lamxiin isaa bade, innis ni qulleeffame.⁴³ Yesuus cimsee isa akeekkachiisee gad isa dhiise.⁴⁴ "Nama tokkotti homaa tokko hin himin, garuu dhaqiitii, lubatti of argisiisi, waan qulloofteef immoo waan Museen abboome dhiyeessi, dhuga ba'uma isaaniif akka ta'utti" ittiin jedhe.⁴⁵ Inni garuu adeemee walabumaan labsee sagalicha tamsaase, Kana booddee, Yesuus mulinaan gara magaalaatti hin seenne, garuu, irraa fagaatee taa'e. amma iyyuu namoonni bakka addaa addaati gara isaa dhufaa turan.

Chapter 2

¹ Yersoo Yesuus guyyoota murasa boosa deebi'ee gara Qifirnaahom dhufe, akka inni mana jiru dhagaa'ame.

² Namoonni baay'eenis hanga bakki dhibutti achitti walitti qabaman, balbala duratti illee, innis sagalicha isaanitti dubbate. ³ Namoonni tokkos nama qaamni isaa lawaasa'e tokko gara isaatti fidani, namoota afur ta'anii baatanii.

⁴ Isaan baay'ina namootaaf yeroo isa bira ga'uu dadhaban, guutuu guutuu manaa isa Yesuus gubbaa ture bananii, afata isa isa namichi lawaasa'aan sun irra ciisaa ture gara Yesuusitti gadi buusani. ⁵ Yesuus amantii isaanii ilaalee, namocha lawwaasa'aa sanaan "Yaa ilmaa, cubbuu kee siif dhiifameera." ⁶ Amma warri barreessitootaa achi ta'aa turan, garaa isaanittis yaadani, ⁷ "Namni kun akkamitti akkasitti dubbachuu danda'a? Inni Waaqayyoon arrabsa! Waaqayyoo malee eenyuutu cubbuu dhiisuu danda'a?" ⁸ Battaluma, waan isaan walii isaanii wajjin yaadan hafuura isaatiin hubate. "Garaa keessanitti maal yaadaa jirtu?" ittiin jedhe. ⁹ Isa kamtu salphaadha, nama isa lawwaasa'aa "cubbuun kee siif dhiifameera" jechuumoo, "ka'ii dhaabadhu, afata kees fudhadhuu adeemi" jedhuudha? ¹⁰ Garuu, akkuma beetu, ilmi namaa biyya lafaa irratti cubbuu dhiisuudhaaf aboo qaba" jedhe isa qaama miidhamaa sanaan. ¹¹ "ani sittin hima, ka'I, afata kee fudhadhu, gara mana kees dhaqi." ¹² Inni battaluma ka'ee afata isaa fudhatee, utuu hundumtuu ilaalalanii gara mana isaa dhage; isaan hundumatuus ajaa'isiifatanii Waaqayyoo is ulfina kennani, "Kan akkasii arginee hin beeknu" jedhani. ¹³ Inni ammas gara ciisa bishaanii dhage, namoonni heduunis gara isaa dhufan, innis isaan barsiise. ¹⁴ Yeroo inni bira darbe, godoo warra qaraxa fuudhanii jalattii Leewwii ilma Alfewos argee "Ana duukaa bu'i" ittiin jedhe, innis ka'ee isa duukaa bu'e. ¹⁵ Yesuus mana Leewwiitti nyaata nyaachaa ture, namoonni qaraxa funaanan baay'een, akkasuma warri cubbmoonni isaa wajjin nyaachaa turan, bartoonni isaas. Isaan baay'ee waan ta'aniif isa duukaa bu'a. ¹⁶ Yeroo warri barreessitootaa, warri Fariisota ta'an, akka inni warra cubbamootaa fi warra qaraxa fuudhanii wajjin utuu inni nyaatuu argan bartootaan "Inni maaliif warra qaraxa fuudhanii fi warra cubbamootaa wajjin nyaata?" jedhan. ¹⁷ Yesuus yeroo kana dhaga'e, "Namoonni warri qaamni isaanii jabaan, ogeessa fayyaa hin barbaadani, warra dhukkubsatan gofaa malee. Ani namoota warra qajeelota waamuudhaaf hin dhufne, warra cubbamoota malee" isaaniiin jedhe. ¹⁸ Amma bartoonni Yohaannisii fi fariisonni soomaa turani. Namoonni tokko dhufanii "Bartoonni Yohaannisii fi duuka buutoonni fariisotaa maaliif soomi, bartoonni kee garuu hin soomani?" ittiin jedhan. ¹⁹ Yesuusis, "utuu misirroon isaanii wajjin jiruu, namoonni cidhatti hirmaatan ni soomuu? ittiin jedhe. Hanga misirroon isaan bira jirutti, isaan hin soomani. ²⁰ Garuu guyyaan itti misirroon isaan biraa itti adeemu jira, guyyaa sana isaan ni soomu. ²¹ Namni erbee moofaa uffata haaraa irratti hodhu hin jiru. Yoo kanaa achii erbicha moofaa sana ni tarsaasa, isa moofaa isa haaraa irraa, tarsaasuun isaas isa duraa irra kan caalu ta'a. ²² Namni kam iyyuu wayinii isa haaraa qodaa wayinii isa dullomaa keessa hin kaa'u. akka goonaan wayinichi qodicha ni dhoosa, wayinichaa fi qodaan sunis ni badu. Qooda kanaa, wayiniin haaraan qodaa wayinii isa haa kaassa ni ka'ama." ²³ Guyyaa sanbataa tokko Yesuus oyiruu midhaanii keessa darbaa ture, bartoonni isaas mataa midhaanichaa kutatanii fudhatan. ²⁴ Fsiisonnis, "Ilaali, isaan maaliif waan guyyaa sanbataa seera hin taane hojjetu?" jedhan. ²⁵ Innis, "Waan Daawwit yeroo beela'ee nyaachuaa barbaade godhe dubbiftaniittuu, isaa fi namoonni isaa wajjin turan ²⁶ akka inni gara mana Waaqayyootti ol seen yeroo Abitaat luba ol aanaa ture, daaboo aarsaas nyaate, isa luba malee namni nyaachuu hin dandeenye. Keessa iyyuu namoota warra isaa wajjin turaniid kenneera." Jedhe. ²⁷ Yesuus, "Sanbatni namaaf hojjetame malee, manatu sanbataaf hojjetame miti." ²⁸ Kanaaf, Ilmani namaa sanbata irratti illee gooftaadha." Jedhe.

Chapter 3

¹ Yesuus ammas gara mana sagadaa dhaqe, namni harki isaa naafaa tokkos isaa wajjin ture. ² Namoonni yoo inni guyyaa sanbataatti isa fayyisa ta'e isa himachuudhaaf jedhanii isa ilaalani. ³ Yesuus namicha harka naafaa sanaan, "ka'itii namoota kana gidduu dhaabadhu," ittiin jedhe. ⁴ Isa booda inni namootaan, "Guyyaa sanbataatti waan gaarii gochuumoo, waan miidhaa qabu gochuutu seera, lubbuu fayyuuf yookaan ajjeesuuf?" isaan garuu ni callisani. ⁵ Innis aariidhaan gara isaanii ilaale, inni gara jabina isaaniitti aaree, "harka kee diriirsi." ittiin jedhe. Inni ni diriirse, harki isaas ni fayye. ⁶ Warri fariisotaad gadi ba'anii battaluma, warra garee Heroodisii wajjin karaa ittiin isa ajjeesuu danda'aan mala maluu eegalan. ⁷ Yerusus, bartoota isaa wajjin, gara galaanaa dhaqee, namoonni hedduunis Galiilaa fi Yihuudaatii isa duukaa bu'an. ⁸ Yersaalemii fi Edoomiyaasii, akkasuma Yoordaanosii fi naannoo Xiirrosii fi Sidoonaatii. Isaan yeroo waa'ee hojii inni hojjechaa turee dhagaa'an, sabni guddaan gara isaa dhufan. ⁹ Inni akka bartoon isaa sababii baay'ina namaa irraa kan ka'e doonni xiqqoo isaaf qopheessaniif itti hime. Akka isaan isa hin dhiphisnetti. ¹⁰ Waan inni namoota baay'ee fayyiseef, namoonni rakkin qaban hawwiidhaan isa tuquudhaaf itti siqan. ¹¹ Hafuurri hamaan yeroo isa arge, isa datatti lafatti kufanii iyyan, isaanis, "Ati ilma Waaqayyooti." jedhan. ¹² Inni akka isaan waa'ee isaa hin dubanne jabeessee isaan dhuwwe. ¹³ Inni gara gaaraatti ol ba'e, warra barbaadus waame, isaanis gara isaa dhufan. ¹⁴ Inni warra kudha lamaanii muude (warra duuka buutota jedhaa waame) akka isaan isaa wajjin ta'anii fi adeemaniis ergicha labsaniif. ¹⁵ akkasuma akka isaan seexana baasuudaafis aboo qabaataniif. ¹⁶ Inni warra kudha lamaa muude, Simoon, isa inni maqaa Pheexiroos jedhu kenneef, ¹⁷ Yaaqob ilma Zabdiyoos fi Yohaannis obboleessa Yaaqob, inni ilmaan qaqawweessaa, ¹⁸ Indiriyaas, Filiphos, Batelemewos Maatewos, Toomaas, Yaaqob ilma Alfewos, taadewos, Simoon isa hinaafticha fi ¹⁹ Yihudaa isa Asqoroticha, isa isa gane, ²⁰ Isa booda inni gara manaa dhaqe, namoonni baay'een ammas isaa wajjin dhuufan, kanaaf isaan nyaata illee nyaachuu hin dandeenye. ²¹ Yeroo maatiin isaa kana dhaga'aan, isa dhaabsisuu dhaqana, isaanis, "Inni sammuu isaan ala ta'eera" jedhan. ²² Warri barreessitootaa Yersaalemii dhufan, "Inni Bi'eelxebuliin qaba" akkasuma, "ajaja seexanaan seexanootas baasa" jedhan. ²³ ²³25 Yesuus isaanii gara ofii isaatti waamee fakkeenyaan "seexanni akkamitti seexana baasa? ²⁴ ²⁴ manii yoo walii gar gar cabe, dhaabachuu hin danda'u. ²⁶ seexannis yoo ka'ee walii isaa irratti ka'ee gar-gar cabe, innis dhaabachuu hin danda'u, garuu ni bada. ²⁷ Garuu, utuu nama isa jabaa sana dura jebeessee hin hidhun, namni nama jabaatti seenee qabeenyaa isaa hatu hin jiru. ²⁸ Ani dhuguman isinitti hima, cubbuun ilma namaa kam iyyuu ni dhiifama, inni isaa Waaqayyoo arrabsan illee, ²⁹ Garuu namni Hafuura qulqulluu arrabsu tasuma dhiifama hin argatu, gaabbii cubbuu bara baraa malee." Jedhe. ³⁰ Yesuus waan isaan "Inni hafuura xuraa'aa jedhaniif" jedhaniif kana jedhe. ³¹ Isa booda haati isaa fi obbolaan isaa dhufanii bakkee dhaabatan. Isa waamsisuuf itti ergan. ³² Namoo baay'ee isa duratti walitti qabamanii, "Haati kee fi obbolaa fi obboleettonni kee ala jiru, isaan si barbaadu." Ittiin jedhan. ³³ Innis "Haati koo fi obboleen koo eenyu?" jedhe. ³⁴ Inni gara warra isatti naanna'anii ta'anii ilaalee, "Ilaalaa, haati koo fi obboleen koo kunooti! Jedhe. ³⁵ Namni fedha Waaqayyoo raawwatu, obboleessi, obboleettii fi haati koo isaani" jedhe.

Chapter 4

¹ Ammas galaana qarqaratti barsiisuu itti fufe, namoonni baay'eenis isa biratti walitti qabamani. Inni gara doonii isa galaana keessa jiruu dhaqe, isa keessas taa'e. guutummaan namoota baay'ee sun galaana qarqara galaanaa turan. ²Inni waantota baay'ee fakkeenyaan barsiise, barsiisa isaa keessattis, kana dubbate. ³"Dhaggeeffadhaa! Qotee bulaan sanyii facaasuu ba'e. ⁴akkuma inni facaaseen, keessaa, kan daandii cina bu'e, simbirroonis dhuftee funaannatte. ⁵Sanyiin kaan dhagaa keessa bu'e, bakka itt biyyoon ga'aan hin arganne. ⁶Yeroo aduun baate garuu, biqiltuun sun ni goge, hidda waan waan hin qabneef, hin goge. ⁷Sanyiin kaan immoo qoraattii gidduu bu'e. qoraattiinis guddatee isa hudhe, kanaaf ija hin godhanne. ⁸Sanyiin inni kaan immoo biyyoo isa gaarii irra bu'eef biqilee guddate, ijas ni godhate, tokko soddoma, tokko ja'aatamaa fi kaan immoo dhibba godhate." ⁹Kanaaf inni "Dhaga'uuf gurra kan qabum haa dhaga'u!" jedhe. ¹⁰Yeroo Yesuus qofaa ture, warri warra kudha lamaa wajjin isa bira turan waa'ee fakkeeniyhcaa isa gaafatan. ¹¹Innis, "Isiniif dhoksaan mootummaa Waaqayyoo isiniif kennameera. Garuu, warra bakkee jiran hundumaatti garuu waan hundumtuu fakkeenyaan dubbatama, ¹²kanaaf yeroo, ilaalan, eyyee ni ilaalu, garuu hin argani, akkasuma yeroo dhagaa'an, eyyee ni dhaga'u, garuu hin hubatani; yookaan deebi'anii, Waaqayyos isaaniif dhiisa." ¹³Innis, "fakkeenya kana hin hubattanii? Ittiin jedhe. Akkamitti fakeenyota hundumaa hubachuu dandeessuree?" ¹⁴Inni facaasu sagalicha ni facaasa. ¹⁵Isaan kun warra daandii cinaati, bakka sanyihci bu'e. Isaan yeroo dhagaa'an, seexanni battaluma dhufee, sanyii isa isaan keessatti faca'e keessaa funaannate. ¹⁶Isaan kun immoo, sanyii warra dhagaa irra bu'eedha. Warra yeroo sagalicha dhagaa'an, gammachuudhaan dhagaa'an. ¹⁷Garuu, ofiif hidda gadi fagoo hin qabani, yeroo muraasaaf immoo ni jiraatu. Itti fufee, yeroo rakinni yookaan ari'atamni dhufu sababii sagalichaaf, isaanbattaluma ni kufu. ¹⁸Amma iyyuu warri kaan warra qoraatti gidduutti facaafamaniidha. Isaan warra sagalicha dhagaa'aniidha. ¹⁹Garuu, yaadni biyya lafaa, gowoomsaan qabeenyaa fi fedhiin waanota kan biraa dhufee sagalicha ni hudha, inni bu'aa maleessa ta'a. ²⁰Warri lafa isa gaarii irra facaaman immoo, warra sagalicha dhagaa'anii, fudhatanii ijas godhataniidha, soddoma, jaa'atamaa fi dachaa dhibba akkasuma. ²¹Yesuus, "Ibsaa mana keessa jiru guuboo jala, yookaa siree jala kaa'uuf ni fidduu? Fiddanii baattuu ibsaa irra ni keessu. ²²Waan dhokfame waan hin mullanneef, waan banaa ta'ee hin dhinaanne dhoksaa miti. ²³Namni dhaga'uuf gurra qabu, haa dhaga'u!" ²⁴Inni, "Waan dhageessanitti xiyyeeffanaa kennaa, safartuun ati gargaaramtu siifis waan itti safamuuf, kan caaluns itti siif dabalama. ²⁵Sababiin isaa kan qabuuf itti dabalama, isa hin qabne jalaa immoo kan inni kabu iyyuu duraa dudhama. ²⁶Inni "Mootummaa Waaqayyoo akka nama lafa irratti sanyii facaasuuti" jedhe. ²⁷Inni halkaniin rafee, guyyaa immoo ka'a, sanyichis biqilee ni guddata, yoodhuma inni akkamitti akka ta'e hin beeku ta'e. ²⁸Lafti ofiidhuma isheen midhaan ni biqilichiti. Jalqaba haadduu, itti fufee gurra, isa booda gurraa isaa keessatti midhaan bilchaataa. ²⁹Midhaannichi yeroo ga'u, yeroon sassaabuu waan ga'eef, battaluma haamtuu ni erga." ³⁰Inni ammas, "Mootummaa waaqayyoo maalitti fakkeessinaree, ibsuudhaafis fakkeenya akkamii gargaaramna? Jedhe. ³¹Inni akka ija sanaaficaati. Isa yeroo faca'u, sanyii lafa irra jiran caalaa xiqqoodha. ³²Eyyee, yeroo facaafamu, guddatee midhaan oyiruu mukeetii keessa jiran ni caala, dame gurguddaas ni baafata, akka simbirroonni waaqaas man'ee isaanii irratti ijaarratanitti" jedhe. ³³Inni fakkeeniyota akkasii baay'eetiin sagalicha isaanitti dubbate. Hanga isaan hubachuu dandaa'an. ³⁴Inni fakkeenyaan malee isaanitti hin dubbanne. Garuu yeroo qofaa ture, waan hundumaa bartoota isaatiif ni ibse. ³⁵Guyyaa sana, yeroo bari'e, "gara gamaatti haa ceenu." jedhe. ³⁶Kanaaf namoota baay'ee sana dhiisanii, Yesuusiin of biratti fuudhanii, akkuma inni doonii keessa jirutti. Doonniwwan kan biraan isaanii wajjin turaniiru. ³⁷Isa booda bubbeen jabaan ni ka'e, dha'aan isaan hanga dooniin sun bishaaniin guutetti itti gale. ³⁸Yesuusiis doonicha keessa ture, boraattii irra rafee. Isaanis ka'anii, "barsiisa, du'uun keenya sin dhibuu?" ittiin jedhan. ³⁹Innis ka'ee, bubbicha ifate, galaanichaanis, "Nagaa, haa ta'u!" isa booda bubbichi ni dhaabate, isa booda tasgabbiin guddaan ni ta'e. ⁴⁰Innis, "Maaliif sodaattu? Amma iyyuu amantii hin qabdanii?" ⁴¹Isaanis sodaan guddaan guutamanii, "Inni kun eenyuudha, bubblee fi galaannis kan isaas abboomamu?" waliin jedhan.

Chapter 5

¹ Isaan gamatti ni ce'ani, gara kutaa Genesaarexitti. ²Yeroo Yesuus doonii keessaa bu'e, namni hafuurri hamaan keessa jiru tokko awwaalcha keessaa itti ba'e. ³Namicha awwaalcha keessa jiraata. Namni isa dhaabuu danda'u hin jiru, fuuncaadhaan illee. ⁴Inni yeroo baay'ee isa ittiin harka hidhanii fi fuuncaadhaan hidhameera. Fuunichas kukkutee, isa ittiin harka isaa hidhanis ni caccabsa ture. Namni isa dhaabuuf humna qabu hin turre. ⁵Guyyaa fi halkna awwaalcha keessatti, tulluuwwan keessattis, dhagaa qara qabu baatee ittiin ofii isaa kuta. ⁶Inni yeroo fageenya irratti Yesuusiin arge, gara isaatti fiigee fuula isaa duratti gadi gombifame. ⁷Sagalee guddaadhaanis iyyee, "Sii wajjin maalin walittii qaba, ilma Waaqayyoo isa guddaa? Ani Waaqayyoodhuma mataa isatiin sin kadhana, ana hin dhiphin." Jedhe. ⁸Innis akkas ittiin jedhe, "hafuura hamaanana, namicha keessaa ba'i" jedhe. ⁹"Maqaan kee eenyuudha?" jedhee gaafate. Innis, "Maqaan koo Leegiyoona, nuti baay'eedhas." jedhe. ¹⁰Inni akka inni kutaa sana keessaa isa hin ariineef irra deddeebi'ee kadhate. ¹¹Baay'een baay'een bakka sana, tulluu irra dheedaa turan. ¹²Isaanis "Gara booyyeewwaniitti nu ergi, isaanitti gallaa" jedhanii isa kadhahan. ¹³Inni hin eyyameef, hafuurroonni hamoon sunis keessaa ba'anii booyyeewwanitti galan. Booyyeewwan sunis gaara irraa gara galaanaatti gadi fiigan; gara booyyeewwan kuma lamaatus galaanatti seene. ¹⁴Isa booda warri booyyeewwan sana tiksaa turan fiigani dhaqanii magaalotaa fi baadiyaatti himan, kanaaf namoonnis waanta ta'e ilaaluudhaaf ba'an. ¹⁵Isa booda gara Yesuus dhufanii nama hafuurri hamaan Leegiyoona keessa ture achi taa'ee argan. Uffataa sammuutti deebi'ee, isaanis ni sodaatan. ¹⁶Warra waan nama hafuurri keessa ture kana irratti waan ta'e argan, gadi fageessanii isaanitti himan, waa'ee booyyeewwaniis itti himan. ¹⁷Isa booda akka inni naannoo isaaniitii adeemuuf kadhachuutti ka'an. ¹⁸Yeroo inni doonii seenaa ture, namichi hafuurri hamaan keessa ture akka inni isaa wajjin turuuf isa kadhate. ¹⁹Yesuus garuu tole hin jenne, garuu, "gara mana keessa fi gara namootaa dhaqiitii waan gooftichi siif godhe itti himi, akkamittis akka araara sitti argisiise." ²⁰Inni dhaqee Dikaapolisitti waan gudda Yesuus isaad godhe labsuutti ka'e, namni hundumtuus ni ajaa'ibsiifate. ²¹Yesuus amma yeroo galaana ce'e, namoonni baay'een naannoo isaatti walitti qabaman, inni galaana qarqara ture. ²²Yeroo sana geggeessitoota mana sagadaa keessaa namni maqaan isaa Yaa'iroos jedhamu tokko dhufe, innis yeroo isa arge, miilla isaa jalatti kufe, ²³Irra deddeebi'ee "mucaan durbaa koo isheen xiqoon du'uuf jetti, sin kadhada akka ati dhuftee harka kee irra keessuus akka isheen fooyyotee fayyitutti" jedhee kadhate. ²⁴Innis isaa wajjin dhage, namoonni baay'een isaa hordofani, nannoo isaattis wal dhiiban. ²⁵Dubatiin dhiigni ishee waggoota kudha lamaaf dhanga'e tokkos achi turte. ²⁶Ogeessota yaffaa biratti baay'ee dhiphattee, waan qabdu maras fixxe, garuu qooda itti fooyy'u itti hammaate. ²⁷Isheen yeroo waa'ee Yesuus dhageesse, isa cina dhuftee qarqara uffata isaatii tuqxe. ²⁸Isheenis, "yoon uffatuma isaa tuqe, nan fayya." Jette. ²⁹Isheen yeroo isa tuqxe, dhiigni ishee ni dhaabate, isheenis qaama ishee keessatti akka dhiphina ishee irraa fayyiye itti dhagaa'ame. ³⁰Yesuusis battaluma akka humni isa keessa ba'e itti dhagaa'ame. Inni gara sabichaatti gara galee, "eenyuutu ana tuqe?" jedhe. ³¹Bartoonni isaas, "namoota hedduu naannoo kee jiran ni argita, ati immoo eenyuutu ana tuqe jettaa?" jedhan. ³²Yesuus garuu eenyu akka isa tuqe baruuf naannoo isaa ilaale. ³³Dubartittiin, waan isheef ta'e beektee, sodaattee dhiphatte. Dhuftees isa duratti kufte, dhagaa hundumaas itti himte. ³⁴Innis, "amantiin kee si fayyiseera ittiin jedhe, nagaan dhaqiitii dhipha keettiis fayyi." Ittiin jedhe. ³⁵Utuu inni dubbachaa jiruu, geggeessitoota mana sagadaa keessaa jarri tokko dhufanii, "intalli kee duuteetti. Maaliif barsiisaa rakkifta?" jedhan. ³⁶Garuu Yesuus yeroo dubbii dubbatame dhaga'e, geggeessitoota mana sagandaan, "hin sodaatinaa, amanaa malee" jedhe. ³⁷Pheexiroos, Yaaqobii fi Yohaannis obboleessa Yaaqob malee akka namni kan biraanisa duukaa hin adeeme godhe. ³⁸Isaanis gara mana geggeessaa mana sagadaa dhufanii, utuu namoonni iyyanii argan, isaanii boo'aa, sagalee isaanii ol kaasanii iyyaas turan. ³⁹Inni manatti ol seenee, "Maaloof aartanii boossu? Mucichi ni rafe malee hin duune." Jedhe. ⁴⁰Isaanis isatti qoosootti ka'an. Inni garuu, isaaniin dhiisee, abbaa mucaa, haadha fi warra isa bira turan fuudhee bakka mucaattiin jirtu seene. ⁴¹Innis harka mucattii fuudhee, "xaalita quumii!" jedhe, hiikaan isaas, "mucaa durbaa xiqqoonana, ani siinan jedhaa, ka'i" jechuudha. ⁴²Mucattiinis battaluma kaatee dhaabatte (isheenis mucaa waggaa kudha lamaa turte). Isaanis battaluma dinqii humnaan olii kana dinqifatan. ⁴³Inni akka eenyu illee waa'ee kanaa hin dhageenyeeff cimsee isaan abboome. Isa booda akka isaan waan ishee nyaattu isheef kannaniif ishee abboome.

Chapter 6

¹ Inni bakka sanaa adeemee, gara dhaloota isaa dhufe, duuka buutonni isaas isa hordofani. ²Yeroo guyyaa torbaffaan ga'e, inni mana sagadaa keessatti barsiise. Namoonni baay'een isa dhagaa'anii dinqifatan. Isaanis, "Inni barsiisa kana eessaa fide?" jedhan. "Ogummaa akkamiitu isaaf kenname?" "diniin inni harka isaatiin hojjetu maali?" ³"Kun isa muka soofticha mitii, ilma Maariyaam, obboleessa Yaaqobii fi Yooses, Yihudaa fi Simoon mitii? Obboleettonni isaa as nuu wajjin jiru mitii?" jedhanii isa maman. ⁴ Yesuusis, isaaniin, "Raajiin kabaja qaba, bakka dhalootaa fi firoota isaa fi maatii isaa gidduutti malee." Jedhe. ⁵Inni hojii guddaa kam hojjechuu hin danda'u, harka isaa namoota dhukkubsatan muraasa irra kaa'ee fayyisuu malee. ⁶Inni amanuu diduu isaanii ni sinqifate. Isa booda gara naannoo magaalaatti ba'e barsiisuudhaaf. ⁷ Isa boosa warra kudha lamaa waamee lama, lamaan isaan erge. Hafuurota hamoo irrattis aboo kenneef. ⁸ akka isaan imla isaaniif homaa homaa hin fudhanneefis isaan gorse; daabboo, qalqalloo, qarshii fi saqii isaanii. ⁹ Garuu immoo akka qophees kaa'atanii fi qomee lama garuu akka hin uffanne. ¹⁰ Inni, "Yeroo manatti ol seentan, hanga achii adeemtanitti achuma turaa; ¹¹ yoo magaalaan tokko sin hin simatu ta'e yookaan isin hin dhaggeeffatu ta'e, yeroo bakka sanaa adeemtan, dhuga ba'umsa isaaniif awaara miilla keessanii of irraa dhadhaa'adhaa." Jedhe. ¹² Isaanis ba'anii akka sabni qalbii jijjiirratuuf itti lallaban. ¹³ seexanootas baasan, namoota dhukkunsatan baay'ees zayitii dibanii fayyisan. ¹⁴ Mootichi Heroodis kana dhaga'e. akka maqaan Yesuus ballinaa beekame. Namoonni kaan, "Yohaannis cuuphaatu du'aa ka'e, kanaaf hojii dinqii kun isaan hojjetama." Jedhan. ¹⁵ Warra kaan immoo, "Inni Eliyaasi." jedhan. Amma warri kan biraan immoo, "Inni raajiidha, akkuma raajota warra bara durii." jedhan. ¹⁶ Heroodis garuu yeroo kana dhaga'e, "Yoohaannis isa ni morma irraa kuchisiisetu ka'e." jedhe. ¹⁷ Heroodis Yoohaannisitti ergee qabsiisee, hiisisee ture, waan Heroodis, (haadha manaa obboleessa isaa Filiphos), fuudheef. ¹⁸ Yohaannis, "Ati, haadha manaa obboleessa keetii fuudhuun seera miti." ittiin jedheef. ¹⁹ Heroodiyaas garuu, garuu itti aartee isa ajjeesuuf barbaadde, garuu hin dandeenye, ²⁰ Heerodis inni nama qajeelaa fi qulqulludha jedhaa waan sodaateef. Kanaaf ni dhiise. Yeroo dubbii isaa dhaga'es walii isaa wallaale, garuu immoo gammachuudhaan dhaggeeffate. ²¹ Yeroo sana carraan, guyya itti Heroodis guyyaa dhaloota isaa kabajatu fi warra aangawoota isaa fi ajajoota isa geggeessitaooa galiilaaf irbaata qopheessee ni dhufe. ²² Intallo Heroodiyaas ol seentee isaaniif ragadde, isheenis Heroodisii fi keessummoota warra nyaachaa jiran gammachiifte. Mootichis, mucattii durbaan, "Waan fedha kee ta'e ana gaafadhu, ani siifan kennaa." ittiin jedhe. ²³ Innis, "Waan ati ana gaafattu hundumaa, ani siifan kenna, hanfa walakkaa mootummaa kootitti illee" jedhee kakateef. ²⁴ Isheenis dhaqxee, haadha isheetiin, "Maal isa gaafadhu?" jette. Isheenis, "Morma Yohaannis cuuphaa." jette. ²⁵ Isheen ariiffattee gara mootiitti deebitee, "Amma, akka ati, mataa Yohaannis cuuphaa gabatee mukaatti akka ati anaaf kennituuf nan barbaada," jettee gaafate. ²⁶ Kun yoodhuma mooticha gaddisiise ilee, inni waan waadaa isheedhaaf galee turee fi akkasuma sababii keessummaato isaa warra nyaata irra turaniif. ²⁷ kanaaf mootichi eegdotaa isaa keessa loloota ergee, akka isaan morma Yoohaannis fidaniif abboome. Loltuunis dhaqee, mana hidhaa keessatti maraa isaa irraa kute. ²⁸ Inni mataa isaa gabatee irra kaa'ee fidee mucattii durbaaf kenne; mucattiinis haadha isheetiif kennite. ²⁹ Bartoonni isaa yeroo kana dhagaa'an, dhufanii reeffa isaa fuudhanii awwaalcha keessa kaa'ani. ³⁰ Bartoonni Yesuus duukaa dhufanii, waan hojjitanii fi barsiisan isatti himan. ³¹ Isa booda, inni, "Ofii keessaniif gara bakak duwwaatti ba'aatii yeroo muraasaaf boqodhaa." Jedhe. Baay'een waan dhufanii adeemaniif, isaan nyaachudhaaf illee yeroo hin arganne. ³² kanaaf isaan dooniidhaan, ofii isaaniitiin gara bakka qoofniitti adeemani. ³³ Garuu isaan utuu isaan adeemanii arganii baay'eenis hubatniiru, isaan faanas miillaan magaalota hundumaa keessaa itti fiigan, isaan duras bakka sana ga'an. ³⁴ Isaan yeroo galaana galaanaa ga'an, inni namoota baay'ee sana argee, o'eef, sababiin isaa, isaan akka hoolota tiksee hin qabnee turan. Kanaaf waantota hedduu isaan barsiisuu eegale. ³⁵ Yeroo guyya'e, bartoonni isaa gara isaa dhufanii, "Kun bakka onaadha, guyya'eeras, ³⁶ akka isaan gara baadiyaa fi magaalota dhiyoo jiranii dhaqanii, waan ofii isaaniif nyaatan bitaniif ergi." Ittiin jedhan. ³⁷ Garuu inni deebisee, "isin waan nyaatamu isaaniif kennaa." Jedhe. Isaanis deebisanii, "Dhaqnee buddeen diinaarii dhibba lamaa bitnee isaaniif kennuu ni dandeenyaa?" ittiin jedhan. ³⁸ Innis isaaniin, "buddeena meeqa qabdu? Dhaqaa ilaalaa." Ittiin jedhe. Isaan yeroo argatan, "buddeenya shanii fi qurxummii lama." Jedhan. ³⁹ Inni akka namoonni gareedhaan marga isa lalisaa irra ta'aniif abboome. ⁴⁰ isaaniif gareedhaan dhibbaan shantamaanis ni ta'an. ⁴¹ Innis budeena shanii fi qurxummii lama fuudhee, waaqa keessa ilaalee, eebbisee, cabsee, bartootatti kenne, akka isaan namoota hiraniif. Akkasuma inni qurxumiiwwan lamaan sanas namootaa ni qoode. ⁴² Isaanis hanga quufanitti ni nyaatani. ⁴³ Isaanis buddeena isa harca'e gundoo kudha lama guutuu fuudhani, akkasuma haftee qurxummiis. ⁴⁴ Namoonni buddeena nyaatanis dhiirota kuma lama. ⁴⁵ Inni, battaluma akka bartoonni isaa doonii yaabanii isa dura gara gamaatti ce'an godhe, gara Bee-sayidaatti, hanga ofii isaatiif namoota baay'ee sana geggeessutti. ⁴⁶ Erga geggeessee booda, kadhachuudhaaf gara gaaraatti ol ba'e. ⁴⁷ Halkanis ta'e, dooniin amma gara walakkaa galaanaa

jirti, inni qofaa isaa lafa jira.⁴⁸ Inni akka isaan rakkachaa jiran argee, qilleensi akka isaan rakkisaa jiru. Halkan keessa gara sa’atii afurii keessa, galaana irra adeemaa gara isaanii dhufee isaan bira darbuu barbaade.⁴⁹ Garuu yeroo inni galaana irra adeemuu argana, hafuura isaanitti fakkaatee guddisanii iyyan.⁵⁰ Sababiin isaa isaan isa arganii sodaatan. Inni battaluma isaanitti dubbatee, “Jabaadhaa! Inni ana, hin sodaatinaa!” jedhe.⁵¹ Isaanii wajjin doonii seenee, qilleensichis gab jedhe. Isaanis guddaa dinqifatan.⁵² Buddenicha maal jechuu akak tura waan hin hubatiniif. Qooda isaa, garaan isaanii ni jabaate.⁵³ Isaan yeroo ce’an, Geneseraaxiin ga’anii doonicha dhaabana.⁵⁴ Yeroo doonii keessaa bu’an, namoonni battaluma isa hubatan,⁵⁵ Guutmmaa naannoo keessa fiigani, namoota afata isaanii wajjin fiduudhaaf, gara bakka inni jira jedhanii dhagaa’anitti.⁵⁶ Mandara, magaalaa yookaan biyya inni seenetti, dhukkubsatoota bakka gabaatti itti fidu. Isaan qarqara uffata isaatii tuquudhaaf isa gaafatu, namoonni baayyeenis tuganii fayyaniiru.

Chapter 7

¹ Fariisotaa fi warri barreessitootaa baay'een, warri Yersaaleemii dhufan isa cinatti walitti qabaman.² Isaanis, utuu bartoonni isaa warri xuraa'otaa wajjin nyaatanii argan; utuu harka hin dhiqatin. ³(Fariisonnis, Yihuudonni hundumtuus utuu sirriitti harka hin dhiqatin hin nyaatani, sababiin isaa duudhaa maanguddota eegu. ⁴Fariisonni yeroo gabaatii galan, utuu hin dhiqatin hin nyaatani, akkasuma waantota kan biraa fudhatan hedduu ni eegu, kan akka kubbayyaa dhiquu, gaanii, qodaa sibiila diimaa irraa hojjetamee fi teessuma isa irra ta'anii nyaatanis.)⁵ Fariisonnii fi barreessitoonni, "Bartoonni kee maaliif akka seera abbootaatti hin adeemani, maaliif utuu harka hin dhiqatin nyaatu?" jedhanii Yesuusiin gaafatan. ⁶Inni, "Isaayaas waa'ee keessa warra of tuultotaa raajii dubbateera, akkuma barreeffamee jiru,"⁸ Isin babboommii Waaqayyoo dhiiftanii, aadaa namootaa eegdu." Jedhe. ⁹Akkasuma, "aadaa ofii keessanii eeguuf jettanii, akkas abboommii Waaqayyoo tuffattu! Ittiin jedhe. ¹⁰Museen, "abbaa kee fi haadha keef ulfinna kenni," "namni abbaa fi haadha isaatti hamaa dubbate du'a dhugumaan ni du'a." jedheera. ¹¹Isin immoo namni abbaa isaa fi haadha isaa gargaaruuf ture tokko isaaniin, waanti na biraa isiniif kenname, waa'ee isiniif baasuuf ture, amma qurbaana ta'eera", kana jechuunis Waaqayyoo kennameera' yoo jedhe ba'eessa godhe' jettu. ¹²Isa booda isin akka inni abbaa isaa yookaan haadha isaaf waa hojjetuuf hin eyyamtani. ¹³Isin aadaa keessan isa fudhattaniin, sagalee Waaqayyoo gatii dhabsiiftu. Akkasuma waantota kana fakkaatan hedduus ni raawwattu."¹⁴¹⁵¹⁶ ¹⁴Inni ammas namoota baay'ee sana waamee akkas ittiin jedhe, "ana dhaggeeffadhaa, hundumti keessan, hubadhaas. ¹⁵Waanti bakkeedhaa seenee nama xureessuu hin jiru, yeroo inni gara isaatti seenu. Isa namicha keessaa ba'utu isa xureessa." ¹⁶¹⁷Yeroo Yesuus namoota baay'ee sana dhiisee mana seene, bartoonni isaa waa'ee fakkeenychaa isa gaafatan. ¹⁸Yesuus, "Amma iyyuu hin hubatin jirtuu? Akka waanti bakkeetii gara namaatti seenu nama hin xureessine hin beektanii, ¹⁹Sababiin isaa gara onnee hin dhaqu, garuu gara garaa dhagee, kosii ta'ee ba'aa? Dubbiin kanaa Yesuus qulqulluu ga'uu nyaata hundumaa labse." ²⁰Inni, "waan bakkeedhaa dhufutu, nama xureessa." ²¹Inni keessa namaatii dhufu, onnee keessaa, yaada hamaa hordofee, ejja, hanna, ajjeesuu, ²²hawwii, hameenya, gowwomsaa, miirummaa, hameenya, maqaa balleessuu, of tuuluu, dhibaa'ummaa. ²³Isaan hamoon kun hundumtuu keessaa ba'u, isaanis warra nama xureessaniidha." sabni kun hidhii isaatiin ana kabaja, garaan isaa garuu ana irraa fagadoodha. ⁷isaan akkasumaan ana waaqessu, Abboommii namaa akak barumsa bu'uura amantiitti barsiisu." ²⁴Inni achii ka'ee gara kutaa Xirosii fi Sidoonaa dhage. Achitti manatti ol seenee, bakka inni jirus akka namni beeku hin barbaanne, garuu dhukachuu hin dandeenye. ²⁵garuu, battaluma, dubrtiin mucaa durbaa xiqqoo hafuurri hamaan keessa jiru tokko, waa'ee isaa dhageessee, dhuftee miillaa isaa jalatti kufte. ²⁶Dubartiin sun Girikii turte, Finiiqee Sooriyaatii dhufte. Isheen akka inni seexana sana mucaa ishee keessaa baasuuf isa kadhatte. ²⁷Innis, "Ijoollaan jalqaba haa nyaatani. Nyaata ijoollan fuudhanii sarootaaf kennuun sirrii miti." Ittiin jedhe. ²⁸Isheen garuu deebiftee, "Eyyee, yaa gooftaa, sareen minjaala jalaa isa haca'e nyaatu." Jette. ²⁹Innis deebisee, "sababii waan dubbatteef, ati adeemuuf walaba. Seexannis mucaa durbaa keessaa ba'eera." ³⁰Isheen gara mana isheetti deebitee mucaan ishee siree irra raftee argite, seexannis keessaa ba'eera. ³¹Isa booda, inni nannoo Tiroosii ni adeeme, karaa Sidoonaa ba'ee gara Galaana Galiilaa dhage, hanga kutaa Diqaaphoolisitti. ³²Isaani, nama dhaga'uu hin dadneenyee fi haasa'uu hin dandeenye tokko gara isaatti fidani. Akka inni harka isaa isa irra kaa'us isa kadhatan. ³³Namoota baay'ee irraa qophaatti adda baasanii, inni quba isaa gurra isaa keessa kaa'ee, inni itti tufees, arraba isaa qabe. ³⁴isa booda waaqa keessa ilaalee, hafuura baafatee, "Eftaa," jedhe; hiikaan isaas "banami" jechuudha. ³⁵battaluma gurri isaa baname, hidhaan arraba isaatiin gad dhiifame, innis walabaan dubbachuu eegale. ³⁶Yesuus akka isaan namatti hin himne isaan akeekkachiise. Garuu hanga inni isaan abboome, isaan immoo caalchisanii lallabani. ³⁷Isaan baay'ee dinqifatanii, "inni waan hundumaa gaarii godhe, inni duudaa bane, akka inni haasa'u gochuus ni danda'a" jedhan.

Chapter 8

¹ Guyyoota sana, amma namoonni hedduun turani, isaanwaan nyaatan hin qabani. Yesuus bartoota isaa waamee, ²“Ani namoota baay’ee kanaaf na o’a, sababiin isaa isaan guyyoota sadii nu bira turanii, waan nyaatanu hin hin qabani, ³utuu isaan hin nyaatin yoon gara mana isaaniitti erge, karaa irratti kukkuufuu danda’u. isaan keessaa kan lafa fagootii dhufan jiru.” Jedhe. ⁴Bartoonni isaa, “lafa onaa kana keessatti buddeen ga’aa namoonni kun qoofan eessaa arganna?” jedhan. ⁵Innis, “Buddeen meeqa qabdu?” jedhee gaafate. Isaanis, “Torba.” Jedhan. ⁶Inni akka namoonni baay’een sun lafa irra ta’an abboome. Buddeena toraban sana fuudhee, galateeffatee, cabse. Akka bartoonni isaaniif dhiyeessaniif itti kenne. Isaanis namoota baay’ee sanaad dhiyeessani. ⁷akkasuma isaan qurxummii muraasa tokkos qabu turani. Inni erga isaaniif galateeffatee booda, isa kanas akka isaan dhiyeessaniif abboome. ⁸Isaanis nyaatanii quufan, isaan nyaata isa isaan irraa hafe funaanani. ⁹Isaanis akka namoota kuma afurii turan, isa booda inni isaaniin gad dhiise. ¹⁰Battalumas bartootaa wajjin doonii seenee, isaanis gara kutaa Daalmaatiyaa dhaqan. ¹¹Isa booda fariisonni dhufanii isaa wajjin falmuutti ka’an. Isaan mallattoo waaqa irraa isa irraa barbaadan, isa qoruudhaaf. ¹²Innis hafuura isaan guddisee hafuura baafatee, “dhaloonni kun maaliif mallaattoo barbaada? Ani dhuguman isinitti hima, dhaloota kanaaf mallattoon hin kennamu.” Jedhe. ¹³Ammas isaaniin dhiisee gara dooniitti deebi’e, gara gamaatti ce’e. ¹⁴Amma, bartoonni buddeen fuudhuu irraanfatani. Isaan buddeen tokko isa doonii keessa jiruun ala homaa hin qabani. ¹⁵Innis, “Ilaalladhaa, raacitii warra fariisotaa fi raacitii Heroodis irraa of eeggadhaa!” jedhee akeekkachiise. ¹⁶Bartoonni waa’ee buddeenya dhabuu isaanii walitti falmuutti ka’an. ¹⁷Inni yeroo kana hubate, “maaliif waa’ee buddeenya dhabuu walitti falmitu? Amma iyyuu argitanii hun hubannee? Garaa jabaataa qabduu?” Ija qabdu, hin argitanii? Gurraas qabdu, hin dhageessanii? Hin yaadattanii? ¹⁹yeroo budeenya dhan warra kuma shaniif kenne, nyaata irraa hafe, guuboo meeqa funaantan?” jedhe. Isaanis, “kedha lama.” Jedhan. ²⁰“Yeroo buddeenya torba warra kuma afuriif kenne, harca’aa buddeenii guuboo meeqa funaantan?” Isaanis, “torba” jedhan. ²¹Innis, “hin hubattaniiree?” jedhe. ²²Isaan gara Beet-sayidaa dhufan, namoonni achi jiran, nama qaro dhaneessa tokko fidanii akka Yesuus isa qaqqabatuuf kadhatan. ²³Yesuus nama qaro dhabeessa sana harka isaa qabee, magaalaa keessaa baase. Yeroo inni ija isaatti tufee harka isaa irra kaa’e, “waa ni argitaa?” jedhee gaafate. ²⁴Innis ilaalee, “ani akka muka adeemuttin nama arga.” Jedhe. ²⁵Inni ammas harka isaa ija isaa irra kaa’e, namichisa ija isaa bane, hafuurri isaas ni deebi’e, waan hundumaas sirriitti arguutti ka’e. ²⁶Yesuus gara mana isaatti ergee, “gara magaalatti hin seenin.” Jedhe. ²⁷Yesuus, bartoota isaa wajjin gara magalaa Qeesaar Filiphos dhaqe. Daandii irratti “Namoonni eenyu anaan jedhu?” jehee bartoota isaa gaafate. ²⁸Isaanis deebisanii, “Yohaannis cuuphaa, warr kaan immoo, “eliyaas,’ warri kaan, “raajota keessaa tokko.” Jedhan. ²⁹Inni, “isin immoo eenyu anaan jettu?” jedhe. Pheexiroos, “Ati kiristoosi.” Jedhe. ³⁰Yesuus akka isaan waa’ee nama kamitti iyyuu hin himne akeekkachiise. ³¹Inni akka ilmi namaa waan baay’eedhaan dhiphachuuf jiru barsiisuutti ka’e, geggeessitootaan, angafa lubootaa fi barreessitootaan jibbamuuf akka jiru, ajjeefamuufis akka jiru, guyyaa sadaffaattis du’aa akka ka’u. ³²Inni mul’inaan ergicha dubbate. Isa booda Pheexiroos kophaatti baasee ifachuu eegale. ³³Yesuus garuu deebi’ee bartoota isaa ilaalee, Pheexiroosiin ifatee, “Seexanana, ana duraa adeemi, ati isa kan Waaqayyoo irra yaada kee keessee hin jirtu; waanta isa kan namaa irra malee.” Jedhe. ³⁴Isa booda inni saba baay’ee sanaa fi bartoota isaa walitti waame, “Namni ana duukaa bu’uu barbaadu, ofii isaa ganuutu irra jira, fayyoo isaas baatee, ana duukaa haa bu’u.” jedhe. ³⁵Nami lubbuu isaa oolfachuu barbaadu isa ni dhaba, garuu name anaaf jedhaa, akkasuma wangeelaaf lubbuu isaa dhabu ni oolfata.” Jedhe. ³⁶Nami guutummaa biyya lafaa bu’aa isa godhatee, lubbuu isaa yoo dhabe maal buufata? ³⁷Namni jijjiirraa lubbuu isaatii maal kenna? ³⁸Dhaloota ejjaa fi cubbamaa kana keessatti, nama anatti, dubbii koottis yeela’utti, ilmi namaas ulifna abbaa isaatiin ergamoota qulqullootaa wajjin yeroo dhufu itti yeella’a.

Chapter 9

¹ Inni, “ani dhuguman isiniin jedha, Isin warra as keessa dhaabatta keessaa, utuu mootummaan Waaqayyoo humnaan dhufuu isaa hin argina, hin argina du’a kan argine jirtu.” Ittiin jedhe. ² Guyyoota ja’a booda, Yesuus, Pheexiroosiin, Yaaqobii fi Yohaannisii of duukaa fuudhee, gara gaara dheeraa tokkotti kophaatt isaan baase. Achitti bifni isaa jijjiirame. ³ Uffatani isaa baay’ee ife, baay’ee addii, muuccituun lafa irraa uffata addeessitu caalaa addaata. ⁴ Isa booda Eliyaas Musee wajjin isaanitti mul’ate, isaanis Yesuusii wajjin adeemaa turan. ⁵ Pheexiroos deebisee, Yesuusiin, “Rabbin as turuun nuuf gaariidha, manneen sadii haa ijaarru, tokko siif, tokko Musees, tokko immoo eliyaasiif.” Jedhe. ⁶ (Inni waan jedhu hin beeku ture, isaan sodaatanii waan turaniif. ⁷ Duumessi dhufee isaan haguuge. Sagaleenis duumessa keessa dhagaa’ame, “Kun ilma koo isa jaallatamaadha, isa dhaga’aa.” ⁸ Akka tasaa, yeroo naanoo ilaalan, of biratti homaa iyyuu hin argine, Yesuus kophaa malee. ⁹ Utuu gaara irraa gadi bu’aa jirani, akka isaan waan argan hana ilmi namaa du’aa ka’utti eenyuutti iyyuu hin himneef akeekkachiise. ¹⁰ Kanaaf isaan dhimmicha ofidhuma isaaniif qabatani. Garuu immoo, “du’aa ka’uu jechuun maal jechuudha” jedhanii walii isaanii gidduutti haasa’ani. ¹¹ Isaan, “warri barreessitootaa maaliif eliyaas dursee dhufuutu irra jira jedhu?” jedhanii isa gaafatan. ¹² Innis, “waan hundumaa bakka deebisuudhaaf, Eliyaas dursee hin dhufu. Isa immoo maaliif ilmi namaa naaf guddaa dhiphachuu fi tuffatamuutu irra jira, jedhamee caafameree?” isaaniiin jedhe. ¹³ Ani garuu akka Eliyaas dhufe isinittin hima, isaanis waan barbaadan isa irratti hojjetan, akkum isa waa’ee isaaf barreeffamee jiru.” Jedhe. ¹⁴ Isaan yeroo gara bartootaa dhufan, naannoo isaaniitti namoota baay’ee argan, warri barreessitootaas isaanii wajjin falmiitti turan. ¹⁵ Yeroo akkuma Yesuusiin arganiin, guutummaan sabichaa ni dinqifate, gara isaatti fiiganiis nagaa isa gaafatan. ¹⁶ Bartoota isaas, “isaanii waa’ee maali walitti falmitu?” jedhee gaafataa. ¹⁷ Sabicha keessaas namni tokko, “yaa barsiisa, ani mucaa dhiiraa koon sitti fide. Inni hafuura akka inni hin dubbanne isa taasisu qaba. ¹⁸ Iddoodhuma isa qabutti lafaan isa dha’a, oomochas afaan isaa keessa guuta, ilkaan isaa walitti riga, qarattis ni goga. Ani akka bartoonni kee isa keessaa baasaniif gaadheen ture, isaan garuu hin dandeenye.” Jedhe. ¹⁹ Innis, “dhaloota hin amanne, hanga isin bira turu? Hanga yoomiittis ba’aa anatti taatu? Anatti fidaa.” Jedhe. ²⁰ Isaanis mucicha gara isaatti fidani. Hafuurichi yeroo Yesuusiin battaluma darbatee oollate. Mucichis lafatti kufee afaan isaatiin oomocha baase. ²¹ Yesuus “yeroo hangamiif akka ta’e?” jedhee abbaa isaa gaafate. Abbaan isaas, “mucummaa isaatti kaasee” jedhee deebise. ²² Yeroo baay’ee abiddatti, bishaanitti, isa darbata isa balleessuus ni barbaada. Yoo waa gochuu ni dandeessa ta’e, nuuf gaddiitii nu gargaari jedhe.” ²³ Yesuus deebisee, “Yoon ni dandeessa ta’ee? Warra amananiif waanti hundumtuu ni dandaa’ama.” Jedhe. ²⁴ Abbaan mucichaa iyyee, battaluma “ani nan amana! Amanuu diduu kootti ana gargaari!” jedhe. ²⁵ Yesuus yeroo uttu namoonni hedduun gara isaatti utuu fiigani arge, inni hafuurota hamoota ifatee, “ati hafuurri didaadhaa fi duudaanana, ani sin abbooma, keessaa ba’i, deebitees itti hin seenin” jedhe. ²⁶ Innis iyyee, cimsee mucicha oollachiisee, keessaa ba’e. mucichis akka nama du’ee ta’e. kanaa namoonni baay’een, “Inni du’eera” jedhan. ²⁷ Yesuus garuu harka isaan qabee ol isa kaase, inni ka’ee dhaabate. ²⁸ Yesuus Yesuus ol seene, bartoonni isaa “nuti maaliif baasuu dadhabne?” jedhanii qofaatti isa gaafatana. ²⁹ Inni immoo, “inni akkasii kun kadhannaadhaan malee hin ba’u” ittiin jedhe. ³⁰ Inni achii ba’ee, Galiilaa keessa darbe. Inni eessa akka isaan jiran eenyu illee akka beeku hin barbaanne. ³¹ ³¹ bartoota isaa barsiisaa waan tureef. Inni “ilmi namaa harka namootaatti dabarfamee ni kennama, isaanis isa ni ajjeesu. Inni yeroo du’u, guyyoota sadii booda immoo deebi’ee ni ka’a.” ittiin jedhe. ³² ³² Isaan garuu jecha kana hin hubanne, isa gaafachuus ni sodaatani. ³³ Isa booda gara Qifirnaahom dhufan. Erga manatti ol seenee booda, “daandii irratti maal mari’chaa turtan?” jedhee isaan gaafate. ³⁴ Isaan garuu ni callisani, daandii irratti waa’ee eenyuutu caalaa irratti walitti falmaa waan turaniif. ³⁵ Taa’aniis, inni warra kudha lamaanii walitti waamee, “namni isa jalqabaa ta’uu barbaadu, dhuma ta’uu fi tajaajilaa hunudmaa ta’uutu irra jira.” Jedhe. ³⁶ Inni mucaa xiqqoo fuufhee gidduu isaanii dhaabe. Bobaa isaattis baatee, ³⁷ ³⁷ namni mucaa akkasii maqaa kootiin simatu, anas ni simata, namni ana simatu ana simata miti, isa ana ege simata malee” jedhe. ³⁸ Yoonnis, “yaa barsiisa, utuu namni tokko maqaa keetiin seexana baasuu arginee, isa dhowwine, sabaiin isaa inni nuun hin hordofu” jedhe. ³⁹ Yesuus garuu, “isa hin dhowwinaa, namni maqaa kootiin hojii aangoo hojjetee, dafee immoo waa’ee koo hamaa dubbachuu danda’u hin jiru’oo.” Jedhe. ⁴⁰ Namni faallaa keenya hin taane gara keenya. ⁴¹ Waan isin kan Kiristoos taataniif, namni akka isin dhugdaniif maqaa kootiin bishaan isiniif kennu, dhuguman isinitti hima, inni gatii isaa hin dhabu. ⁴² ⁴² Namni warra anatti amanan xixiyyannoota kana gufachiisu, utuu dhagaan daakuu guddaan isaa morma isaatti hidhamee galaanatti darbatee isaaf wayya ture. ⁴³ Haki kee yoo si gufaachiise, of irraa muri. harka lamaanuu qabattee gara qiliilee abida hin dhaamnee, dhaquu kee irra, harkuma tokko qabattee jireenyatti galuu siif wayya. ⁴⁷ Iji kee yoo si gufachiise, of keessaa baasi. Ija lamaanuu qabaattee qilileetti darbatamuu kee manna, ija tokko qabaattee mootummaa Waaqayyootti galuu siif wayya. ⁴⁸ bakka raammoon hin duune, abiddi isaas hin dhaamne. ⁴⁹ namni hundumtinuu

abiddaan minyaa'a. ⁵⁰Soogiddi gaariidha, garuu yoo soogiddummaa isaa dhabe, akkamitti deebi'ee minyaa'uu danda'aree? Soogidda of keessa qabaadhaa, walii keessaniifis nagaan qabaadhaa."

Chapter 10

¹Yesuus bakka sanaa adeemee gara kutaa Yihudaa dhaqe, akkasuma bakka isa galaana Yordaanos duuba ture. Namonni immoo ammas gara isaa dhufan. Immoo ammas isaan barsiise, akkuma gochaa ture. ²Fariisonni isa qoruudhaaf gara isaa dhufanii, “abbaan manaa tokko haadha manaa isaa hiikuun seeraa?” jedhanii isa gaafatani. ³Innis, “Museen maal isin abboome?” jedhee deebise. ⁴Isaanis, “Museen akka abbaan manaa xalayaa, wal hiikuu barreessuu fi hiiku, akkasuma, ishee geggeessuuf eyyame” jedhan. ⁵Yesuus “Inni sababaii mata jaban keessaaniif kana isiniif barreesse” jedhe. ⁶garuu jajqaba uumamaatii kaasee, “Waaqayyo dhiiraa fi shamarran uume.” ⁷‘Kana irraan kan ka’e, namni abbaa isaa haadha isaa ni dhiisa, haadha manaa isaattis ni maxxana.” ⁸Isaan lamaanuu foon tokko ni ta’u. ⁹Kanaaf waan Waaqayyo walitti qabsiise, namni gar gar hin basin. ¹⁰Yeroo isaan mana keessa turan, bartoonni isaa ammas waa’ee kanaa isa gaafatan. ¹¹Innis, “namni haadha manaa isaa hiikee kan biraa fuudhu, ishee irratti ejja raawwata.” Jedhe. ¹²Isheenis yoo abbaa manaa ishee hiiktee kan biraatti heerumte, ejja ni raawwatti.” Jedhe. ¹³Isa booda isaan, mucoolii xixiqqoo gara isaa fidani, akka inni harka isaa isaan irra kaa’uuf, bartoonni garuu isaani dheekkamani. ¹⁴Yesuus garuu yeroo hubate, isaaniin hin dhowwinaa, mootummaan Waaqayyoo warra akkasiitiif waan ta’eef jedhe. ¹⁵Ani dhuguman isiniin jedha, namni akka mucoolitti mootummaa Waaqayyoo hin fudhanne, dhugumaan mootummaa Waaqayyootti hin galu.” ¹⁶Isa booda mucoolii bobaa isaatti fuudhee, akkuma harka isaa isaan irra kaa’etti isaan eebbise. ¹⁷Inni yeroo imala isaa eegale, namni tokko gara isaatti fiigee jilbeenfatee, “Yaa barsiisa gaarii, mootummaa Waaqayyootti galuudhaaf maal gochuutu anaaf ta’e?” jedhe. ¹⁸Yesuusis, “Maaliif gaarii jeytaa ana waamta? Waaqayyo qofaa malee gaariin hin jiru. ¹⁹Abboommota isaas beektu, “hin ajjeesin, hin ejjin, hin hatin, sobaan dhugaa hin ba’in, hin gowwomsin, waliin hin dha’in, abbaa kee fi haadha kee kabaji” jedha jedhe. ²⁰Namichis, “Barsiisa, waantota kana hundumaa xinummaa kootii eegalee raawwadheera” jedhe. ²¹Yesuus isa ilaalee, jaallates. Innis, “waan tokkotu sitti hir’ata” jedhe. “waan qabdu hundumaa gurgurii warra hin qabneef kenni, waaqa irraa badhaadhummaa ni qabaattaa.” Isa booda, kottuu ana duukaa bu’i ittiin.” Jedhe. ²²Jecha isaa kana irraan kan ka’en inni baay’ee gadde, gaaddees ba’ee sokke, sababiin isaa inniq qabeenyaa guddaa qaba ture. ²³Yesuus naanoo isaa ilaalee, bartoota isaatiin, “Warra badhaadhotaad mootummaa Waaqayyootti galuun akkam cimaadha!” jedhe. ²⁴Bartoonni isaas dubbii isaa kana ni ajaa’ibsiifatan. Yesuus garuu, “Ijoolle, Mootummaa Waaqayyootti galuun akkami cimaadha! jedhe. ²⁵Gaalli qaawwa lilmoo keessa ba’uutu irra salphaadha, soressii mootummaa Waaqayyootti galuu caalaa.” ²⁶Isaan guddaa dinqifatanii walii isaaniitiin, “Yoos eenyuutu fayyuu danda’aree?” jedhan. ²⁷Yesuus isaaniin ilaalee, “namaaf hin dandaa’amu, Waaqayyoof malee, Waaqayyoof waanti hundumtuu ni dandaa’ama.” Jedhe. ²⁸Pheexiroosisi isatti haasa’uu eegale, “Ilaali, nuti waan hundumaa dhiifnee si duukaa buuneerra.” ²⁹Yesuusis, “dhuguman isinitti hima, namni anaaf wangeelaafis jedhee, mana yookaan obboleessa, yookaan obboleettii, yookaan haadha yookaan abbaa yookaan ijoollee yookaan oyiruu isaa dhiise hin jiru. ³⁰Amma bara kanatti ari’atamuu wajjin manneen, obboloota, obboleettota, haadholii, ijoollee, qonnaa harka dhinna kan hin fudhanne, mootummaa isa dhufutti, namni jireenya bara baraa hin arganne hin jiru. ³¹gaaruu baay’een warra duraa kan turan, dhuma ni tau. Warri dhumaas jalqaba.” ³²Isaan gara Yerusaleemitti ol ba’uu daandii irra turan, Yesuus isaan dura adeemaa ture. Bartoonnis ni dinqifatan, warra boodaan adeemaa turanis ni sodaatan. Isa booda Yesuus amma bara kudha lamaanii addatti fuudhee, waanta yeroo dhiyoo keessatti isa irra ga’uuf jiru itti hime. ³³Ilaalaa, Nuti Yerusaleemitti ol ba’uuf jenne, ilmi namaas harka warra angafa lubootaa fi warra barreessitoaatti dabarfamee ni kenname.” Jedhe. Isaanis du’atti dabarsanii ni kenni, warra ormaattis dabarsanii ni kennu. ³⁴Isaanis, itti qoosu, itti tufu, ni rebus, akkasumas ni ajjeesu. Guyyoota sadii booda du’aa ni ka’a.” ³⁵Yaaqobii fi Yohaannis, ilmaan Zabdiyoos, dhufanii, “Yaa bariisa, waan nuti si kadhannu akka nuuf gootu ni barbaanna.” Jedhan. ³⁶Innis isaaniin, “maal akka an isiniif godhu barbaaddu?” jedhe. ³⁷Isaanis, “akka nuti ulfinicha keessa sii wajjin teenyuuf nuuf eyyami, tokko mirka kee, inni kaan immoo bitaa kee.” Jedhan. ³⁸Yesuus garuu, isaaniif deebisee, “waan gaafattan hin beektani. Dhugaatii isa ani dhugu dhuguu ni dandeessuu, yookaan cuuphaa isa ani ittiin cuphamuun cuupahmuun cuuphanii ni dandeessuu?” jedhe. ³⁹Isaani, “nuti ni dandeenya” jedhan. Yesuus, “xooffoo ani dhugu, isin ni dhugdu, cuuphaa isa ani ittiin cuuphamu isinis ni cuuphamtu. ⁴⁰isa mirga koo yookaan bitaa koo ta’u kennuun garuu kan koo miti. Inni garuu kan warra qophaa’eefiiti.” ⁴¹Bartoonni warri kudhanii yeroo kana dhagaa’an, Yaaqobii fi Yohaannisitti baay’ee aarani. ⁴²Yesuus gara ofii isaatti isaan waamee, “warri saba biyya lafa kanaa abboomuutti beekan, gooftummaadhaan akka isaan seerratan isin iyyuu ni beektu, gurguddoonni isaaniis aboo isaanii isaan irratti ni argisiisu.” Jedhe. ⁴³Isin gidduutti garuu akkas miti. Isin gidduuttii guddaa ta’uu kan barbaadu hojjetaa keessan ta’uutu irra jira. Jedhe. ⁴⁴akkasuma isin gidduutti isa duraa ta’uu kan barnaadu, hunda keessaniif garbicha ta’uutu irra jira. ⁴⁵Ilmi n amaa tajaajilamuudhaaf hin dhufne, lubbuu isaa furii godhee baay’eedhaaf kennuuf malee” jedhe. ⁴⁶Isaan gara Yeriikoo dhufan. Yeroo inni

bartoota isaa fi namoota baay'ee wajjin Yerikootii adeeme, ilmi Ximewos, Barximewos, kadhataan qaro dhabeessi tokko, daandii cina ta'aa ture. ⁴⁷Inni yeroo Yesuus Zaazireet ta'uu isaa dhaga'e, iyyee, "Yesuus, ilma Daawwit, ana fayyisi!" jedhe. ⁴⁸Baay'een naa qaro dhabeessa sana ni ifatani. Akka inni callisuuf. Inni garuu ittuma caalchisee iyye, "Ilma Daawit, ana fayyisi!" jedhe. ⁴⁹Yesuus dhaabatee akka isa fidaniif abboome. Isaanis namicha qaro dhabeessa sana ni waamani, "Jabaadhu! ka'i! inni si waama" jedhan. ⁵⁰Inni kootii isaa darbatee, utaalee, gara Yesuus dhufe. ⁵¹Yesuus deebisee, "maal akkan siif godhu barbaadda?" jedhe. Qaro dhabeessichis, "rabbi, akka ati qaroo koo anaaf deebift" jedhe. ⁵²Yesuusis, "Dhaqi, amantii kee si fayyiseera." Jedhe, battalumas deebisee arguu danda'e. daandii irrattis isa duukaa ba'e.

Chapter 11

¹ Amma akkuma isaan Yersaalemiin dhufaniin, Bee-faagee fi Bitaniyaa Gaara Ejersaatti dhiyoo turan, Yesuusis bartoota isaa lamaan of dura erge. ²Isaaniinis, “gara mandara isa nu fuula dura jiruu dhaqaa, akkuma seentaniinis, hara takkaa irra hin taa’amin tokko ni argitu. Isas hiikaatii anaaf fidaa. ³Yoo namni, “Maaliif kana gootu?” isiniin jedhe, “Gooftaatu barbaada, dafees immoo deebisa.” Jedhaa jedhe. ⁴Isaanis ba’anii harree balbalaan ala daandii irratti hidhame arganii, isas hiikan. ⁵Namoonni achi dhaabataa turan tokko, “maal gochaa jirata, maaliif harree kana hiiktu?” ⁶Isaanis akka Yesuus itti hime itti himani, namoonni sunis akka isaan adeemaniif eyyamaniif. ⁷isaanis harree sansa fidanii, uffata isaaniis irra buusan. Inni irra taa’e. ⁸namoonni hedduunis uffata isaanii daandii irra afanii, warri kaan immoo dame mukaa isa bakkeetii kutan facaasan. ⁹warri isa dura adeemanii fi isa duubaan adeeman ni iyyani. “Hoosaa’inaa! Maqaa Waaqayyootiin kan dhufu inni eebbifamaadha. ¹⁰Mootummaan abbaa keenya Daawwit inni dhufe eebbifamaadha! Hoosaa’inaa ol gubbaatti!” ¹¹Isa booda Yesuus Yersaalemitti galee, gara mana sagadaa dhaqee, waan hundumaa ilaale. Amma yeroo yeroon darbaa jira, warra kudha lamaanii wajjinis gara Bitaniyaatti darbe. ¹²guyyaa itti aanu utuu, Biyaaniyaatii dhufaa jiruu, beela’e. ¹³fageenyaa irrattis muka Harbuu baala qabu tokko arge, yoo ija qabaate jedhee gara mukichaa dhaqe, yeroo bira ga’es, ija malee homaa irraa hin arganne, yeroo isaas yeroo habuu hin turre. ¹⁴Inni itti dubbate, “deebisee namni sitti hin nyaatin.” jedhe. Bartoonni isaa ni dhagaa’ani. ¹⁵Isaan gara Yersaalem dhufan. Innis mana sagadaatti seenee warra bitanii guguran mana sagadaa keessaa gadi baase. Minjaala warra maallaqa jijjiirani baay’ee gara galche, teessuma warra gugee gurguraniis. ¹⁶Inni, akka namni tokko illee, mana sagadaa keessatti waanta gurgutamu baatuuf hin eyyamne. ¹⁷Inni isaan barsiisee, “manni koo saba hundumaaf mana kadhataa jedhamee” “caafamee hin jiruuree?” jedhe. ¹⁸Angafoonni lubaa fi barreessitoonni waan inni jedhe, karaa ittiin isa balleessan barbaadan. Isaan waan guutummaan sabichaa barsiisa isaa dinqifatanii isa sodaatan. ¹⁹Yeroo dhiyes, isaan magaalichaa ba’ani. ²⁰Ganama utuu adeemanii, mukti harbuu sun hanga idda isaatti gogee argan. ²¹Pheexiroos yaadatee, “Rabbi! Mukti harbuu ati abboomte gogee.” jedhe. ²²Yesuusis, “Waaqayyooti amanaa. ²³ani dhuguman isiniin jedha, namni tokko tulluu kanaan, “buqqa’iitii galaanatti gadi gadi darbatami,’ yoo jedhe, garaa isaatti utuu hin shakkin, waanti inni jedhe ni ta’a jedhee yoo amane, Waaqayyoo isa akkasii ni hojjeta. ²⁴kanaaf ani isiniinan jedha, waanta kadhattanii fi gaafatan hundumaa, nana argadha jedhaa amanaa, kan keessanis ni ta’a. ²⁵Yeroo kadhattan, waan namatti gadditan hundumaa dhiisuutu isin irra jira, abbaan keessan inni waaqa irraas, irra daddarbaa keessanakka isiniif dhiisutti.” Jedhe. ²⁷Isaan ammas gara Yersaalem dhufan. Utuu Yesuus gara mana qulqullummaatti adeemaa jiruu, angafni lubootaa, barreessitoonni fi warri geggeessitootaa gara isaa dhufan. ²⁸Isaanis, “Ati humna maaliitiin hojii kana hundumaa hojjetta, akka ati kana gootuufis maaltu aboo kana siif keene?” ²⁹Yesuusis, “ani gaaddii tokkon isin gaafadhha. Anatti himaa, anis humna maaliitiin akkan kana hundumaa hojjedhu isinittin himaa.” Jedhe. ³⁰Cuuphaan Yohaannis, waaqa irrattimoo, nama biraa ture? Anaad deebisaa.” ³¹isaanis walii isaanii wajjin mari’tanii irratti waliif galanii, Yoo, “Waaqa irratti” jenne, inni immoo, “maalii isa hin amanneree?” jedha. ³²garuu yoo, “nama biraatti jenne,’ namoota sodaatani, namoonni hundumtuu Yohaannis raajii akka ta’e waan amananiif. ³³Kanaaf isaan deebisanii, Yesuusiif “hin beeknu” jedhan. Yesuusis, “ani aboo maaliitiin akka kana hundumaa hojjedhu isinitti hin himu” jedhe.

Chapter 12

¹ Isa booda Yesuus fakkeenyaan isaan barsiisuu eegale. Inni, “Namni tokko mukeetii wayinii hedduu oyiruu isaa irra dhaabee, dallaas itti ijaare, boollaa wayinicha keessatti cuunfanis qote. Siree irra ta’anii eeganis ijaaree, namoota hojjetanii eeganitti kennee adeeme.” ²Yeroon isaa geenyaan, akka inni dhaqee, muka wayiniittii ija fiduu gara wara wayinii eeganiitti hojjetaa isaa erge. ³Isaan garuu isa fuudhanii, rukutanii, harka isaa duwwaa isa deebisan. ⁴Inni, ammas hojjetaa kan biraa erge, isaanis mataa isaa madeessanii, isa qaannessan. ⁵Inni amma kan biraa erge, isa kana immoo ni ajjeesan. Isaa namoota baay’ee bifa kanaan akka godhan, warra kaan ni reebani, warra kaan immoo ni ajjeesan. ⁶Inni amma nama erguudhaaf nama hafe tokko qaba, ilma isaa isa jaallatamaa. Inni kuun isa dhuma ergamuudha. Inni, “isaan mucaa koo ni kabaju” jedhe. ⁷“Garuu warri wayinii guddisan, “Kun isa dhaaltuudha. Kottaa, isa ni ajjeesnaa, dhaalichis kan keenya ta’aa.” Waliin jedha. ⁸Isaan qabanii isa ajjeesani oyiruu wayinii keessaa isa darbatan. ⁹Kanaaf, abbaan oyiruu wayinii sanaa maal godha? Inni dhufee warra wayinii eegan sana ni balleessee namoota kan biraatti ni kenna” ¹⁰caaffata qulqullaa’aa kana hin dubbifnee? Dhagaan inni warri ijaartuun tuffatan, dhagaa-golee ta’e. ¹¹Kun Waaqayyoo biraa ture, ija keenyattis dinqiidha.” Jedhu. ¹²Kana booda, geggeessitoota warra Yihuudotaa, karaa ittiin Yesuusiin qaban barbaadan, sababiin isaa akka inni fakkeenya faallaa isaanii dubbate hubatan. Garuu immoo saba baay’ee sana sadataniiru. Kanaaf isa dhiisanii sokkan. ¹³Isa booda fariisota keessaa, akkasuma warri garee Heroodis keessa namoota gara isaatti ergan haasaa isaatiin isa qoruudhaaf. ¹⁴Isaan yeroo dhufan, “Yaa barsiisa, ati dhuga qabeessa akka taate nuti ni beekna, nama tokko illees hin sodaattu, karaa Waaqayyoo dhugaadhaan barsiifta malee, namas wal hin caalsiftu. Egaa Mootii warra Roomaaf gibira baasuu seeramoo seera miti? Moo dhiifnu?” jedhaniin. ¹⁵Yesuus garuu of tuulummaa isaanii baree, “isin maaliid ana qortu? Mee akka ilaalutti Diinaaricha anatti fidaa.” Jedhe. ¹⁶Isaanis tokko Yesuusitti fidan. “fakkiin kana irraa eenyuun fakkaata?” jedhe? “Isaanis, “Qeesaar” jedhan. ¹⁷Yesuus, “waanta isa qeesaar, qeesaariif kennaa, isa kan Waaqayyoo immoo Waaqayyoof kennaa” jedhe, isaanis isa ni dinqifatan. ¹⁸Warri saaduqootaa, warri du’aan hin jiru jedhan. Gara isaa dhufan. Akka jedhaniis isa gaafata. ¹⁹“Yaa barsiisa, Museen nuuf barreesseera, yoo obboleessi nama tokkoo, haadha manaa dhiisee du’e, mucaa immoo hin qabu ta’e, namichia haadha manaa obboleessa isaatii fuudhuutu irra jira, ijoollee obboleessa isaatiis guddisuuti irra jira jedhee nuuf barreesseera” jedhan. ²⁰Obboloota torbatu turan, inni jalqabaa haadha manaa fuudhee du’e, ijoollee utuu hin fodhatin. ²¹Inni lammaffaan fuudhee irraa du’e, ijoollee utuu hin godhatin, inni sadaffaanis akkasuma. Dhuma irratti, dubartitiinis ni duute. ²³Du’aa ka;uutti, yeroo du’aa ka’an, isheen kan eenyuu taati? Obboloonni turban hunduntuu akka haadha manaattoo ishee fuudhaniiru?” ²⁴Yesuus, “kun sababii isin ittiin dogoggrtan mitii, isin yookaan caafata qulqulla’aa, yookaan immoo humna Waaqayyoo hin beektan” jedhe. ²⁵Isaan yeroo du’aa ka’an, akka ergamoota warra keessaa ta’u malee, hin fuudhan hineerumani. ²⁶Garuu waa’ee warra du’aa ka’anii ilaalchisee, isin macaafa Musee keessatti hin dubbifne, waa’ee daggala isa boba’uu, akkamitti akka Waaqayyoo itti dubbatee fi “ani Waaqayyoo isa kan Abrahaamii fi Waaqayyoo isa ka Yisiyaaqi, Waaqayyoo isa kan Yaaqobis” jedhe? ²⁷Inni Waaqayyoo warra du’anii miti, kan warra jiraatooti. Isin sirriiti dogoggartaniitu.” ²⁸Warra barreessitootaa keessaa tokko dhufee isaanii wajjin mari’ate, utuu Yesuus siirriitti isaaniif deebisuus dhaga’e. Inni “abboommiiwwan keessa isa kamtu caalaa barabaachisaadha?” jedhee isa gaafate. ²⁹Yesuus, “inni baay’ee barbaachisaan, Yaa Israa’el dhaga’i Waaqayyoo kee Waaqayyoo tokkicha. ³⁰Waaqayyoo kee garaa kee guutuu, lubbuu kee guuuu, sammuu kee guutuu, human hundumaan jaalladhau” isa jedhu jedhe. ³¹Abboommiin inni lammaffaan, “olloota kee akka ofii keetti jaalladhu” abboommiin isaan kana caalu hin jiru jedhe. ³²Barreessichis, “Yaa barsiaa gaarii! Ati dhuguma Waaqayyoo tokko jette, isa birattis Waaqayyoo kan biraan akka hin jirre. ³³garaa hundumaan isa jaallachuun, hubannaa hundumaa fi humna hundumaa, akkasuma olloota ofii akka ofiitti jaallachuun aarsaa gubamuu aarsaa irra akkka caalu. Siirri jette jedhe. ³⁴Yesuus yeroo inni gaafii gaarii ta’e kennuu isa arge, “ati mootummaa Waaqayyoo irraa fagoo miti” ittiin jedhe. Isa booda, eenyu illee Yesuusiin gaadii gaafachuudhaaf kan ija jabaate hin turre. ³⁵Yeroo Yesuus mootaa mana sagadaa keessatti barsiisaa ture, “warri barreessitootaa akkamitti, Kiristoos ilma Daawwiti” jedhu. ³⁶Daawwit ofii isaatiif, hafuura qulqulluudhaan, ³⁷Daawwit mataan isaa iyyuu “gooftaa” jedhee isa waame, kanaaf akkamitti Kiristoos ilma daawwit ta’aree?” jedhe. Sabichis gammchuudhaan isa dhaggeeffate. ‘Gooftaan koo gooftaa kootiin,’ karaa mirga koo taa’i, hangan diinota kee miilla kee jala kaa’utti.” ³⁸Yesuus barsiisa kana keessatti, “warra barreessitoota irraa of eegaaa, warra dhedheeraa uffatanii fi bakka gabaattis nafaa gaafatamuu barbaadan irraa of eeggadhaa, ³⁹warra yaa’ii keessattis teessuma isa baay’ee barbaachisaa qabanii fi bakka dhangaattis bakka kabajaa qaban. Jedhe. ⁴⁰Isaan mana dubartoota abbaa manaa hin qabnee ni saamu, akkasuma isaan namootaafis kadhannaa dheeraa kadhatu arguudhaaf, namoonni kun ifatamuu guuddaa ni fudhatamu.” ⁴¹Yesuus al tokko fuullee qodaa buusii taa’ee ture, inni yeroo namoonni buusii isaanii qodaa buusii keessa buusaa turan ilaalaa

ture. Namoonni sooresootni baay'een, maallaqa baay'ee kennaa turan.⁴² Dubartiin abbaa manaa hin qabne tokkos dhuftee horii sibiilaa kan akka saantima lama buuste.⁴³ Inni bartoota isaa waamee, “ani dhuguman isinniin jedhe, haati hiyyeessaa kun, isa warri kaan qodaa buusii keessa buusan caalaa buuste.⁴⁴ warra kaan isa isaan irraa hafe buusani. Dubartiin abbaa manaa hin qabne kun, dhaba ishee keessaa kennite, qabeenyaa ishee hundumaa isa ittiin jiraattu buuste.” Jedhe.

Chapter 13

¹ Utuu Yesuus mana sagadaa keessaa ba'uu, bartoota isaa keessaa tokko, "Yaa barsiisaa, dhagoota fi gamoo ajaaiboo kana ilaali" jedhe!" ² Yesuusis, "Gamooowwan gaarii kana ni ilaaltuu? Dhanaan kam iyyuu dhagaa irratti hin hafu, ni diigama malee." ³ Yeroo inni tulluu Ejersaa irra fuullee mana qulqullummaa taa'e, Pheexiroos, Yaaqob, Yohaannisii fi Indiriyaasiin qoofniitti gaafate. ⁴ "Nutti himi, Kun yoom ta'a? yeroo kun ta'uudhaaf jedhu mallattoo akkamiitu ta'a?" ⁵ Yesuus akka ittiin jechuutti ka'e, "eenyu illee akka isin hin gowwomsineef of eeggadhaa. ⁶ Baay'een maqaa kootiin dhufanii, 'Ani isa,' isaan garuu baay'ee isin gowwomsu. ⁷ Yeroo lolaa fi oduu lolaa dhageessan, hin sodaatinaa, kun ta'uutu irra jira, garuu dhumni isaa amma iyyuu hin geenye. ⁸ sabni saba irratt ni ka'a, mootummaanis mootummaa irratti. Bakka hedduuttis sochiin lafaa ni ta'a, beellis akkasuma. Kun jalqaba miixuu da'umsaati. ⁹ "Of eeggadhaa. Isaan yaa'ii duratti isin dhiyeessu, yaa'ii duratti isin dhaanu. Isaan waa'e koof jedhanii abboota biyyaa fi mootota dura isin dhaabu. Kun dhugaa isinitti ni ba'a. ¹⁰ Garuu jalqaba saba hundumaatti wangeelli lallabamutu irra jira. ¹¹ Isaan yeroo isin qaban, waan waa'ee dubbattaniif hin dhipatinaa. Yeroo sana, waanis isin dubbatan isiniif ni kennama, kan dubbatu isin miti, hafuura qulqulluudha malee. ¹² Obboleessi dabarsee obboleessa isaa du'atti ni kenna, abbaanis mucaa isaa. Ijooleen maatii isaanii irratti ni ka'u, isaan ajjeesisuudhaaf. ¹³ Maqaa koof jettanii nama hundumaa biratti ni jibbamtu. Garuu hanga dhumaatti kan obsu, ni fayya. ¹⁴ "Inni jibbisiisaan iddoo qulqull'aa xureessu sun, iddoo isaaf hin malle dhaabachuu isaa yeroo argitan namni kana dubbisu haa hubatu, warri Yihudaa jiran gara gaarotaatti haa baqatan. ¹⁵ Namni inni guutuu manaa irra jiru waa fudhachuudhaa gara manaatti gadi hin bu'in, ¹⁶ Inni oyiruu keessa jiru uffata isaa fudhachuudhaaf hin deebi'in. ¹⁷ Garuu guyyaa sana warra ulfia ta'aniif ijoollee guddisaniif wayyoo! ¹⁸ Akka inni yeroo gannaatti hin taaneef kadhadaa. ¹⁹ Guyyoonni sun guyyoota dhiphinaa waan ta'aniif, rakinni akkasii erga Waaqayyo biyya lafaa uumee, jalqabee hanga ammaatti hin taane, deebi'ees hin ta'u. ²⁰ Yoo Waaqayyo guyyicha gabaabse malee, namni tokko iyyuu hin fayyu. Garuu warra fo'amanii jedhee, warra inni fo'ate, guyyicha ni gabaabsa. ²¹ Kanaaf namni kam iyyuu yoo "Ilaalaa, Kiristoos as jira!" jedhan hin amaninaa. ²² Kiristoos warri sobduu fi raajonni waan ka'aniif, akkasuma isin gowwomsuudhaaf mallattoo fi dinqii isin argisiisu, yoo dandaa'ame warra fo'aman illee. ²³ Of eeggadhaa! Ani waanta kan dursee isinitti himeera. ²⁴ "Garuu dhiphina guyyoota kanaa booda, ²⁵ Urjoonnis waaqa irraa ni harca'u, Humnoonni bantii waaqaa keessaas ni raafamu.' ²⁶ Isa booda utuu ilmni naa duumessa keessan humnaa fi ulfina guddaadhaan dhufuu ni argu. ²⁷ Isa booda, inni ergamoota isaa ergee, warra Waaqayyoof fo'aman qixa arfani, andaara lafaatii, andaara bantii waaqatiis walitti ni qaba, jedhe.' aduun ni dukkanoofti, Jiinis ifa ishee hin kennutu, ²⁸ Muka harbuu irraa fakkeenya fudhadhaa. Dameen isaa quqquuqee baala yeroo biqilchu, bonni akka dhiyaate ni beektu. ²⁹ Akkasuma, yeroo kun ta'u yeroo argitan, inni akka dhiyaate beekaa, gara balbalaatti akka dhiyaate. ³⁰ Ani dhuguman isinitti hima, hanga waanti kun hundumtuu ta'utti dhaloonni kun hin darbu. ³¹ Waaqayyo lafti ni darbu, garuu, dubbiin koo tasa hin darbu. ³² Garuu guyyaa yookaan yeroo sana ilaalchisee, eenyu illee hin beeku, ergamoonni waaqa keessaa illee, ilmis, abbaa qofaa malee. ³³ "Dammaqaa! Ilaalaa, yoom akka ta'e waan hin beekneef. ³⁴ Inni akka nama karaa adeemuuti, mana isaa warra hojjetootatti kennaa adeema, tokkoo tokkoo isaaniifis hojii ni kenna, akka inni balbala eegu dammaqaa ta'uufis ni abbooma. ³⁵ kanaaf, abbaan manichaa yoom akka ddeebi'ee gara manaa dhufu, waan hin beekneef dammaqqee ni eega. Tarii ganama ta'uu danda'a, halkan ta'uu danda'a, yeroo Indaaqqoon iyyu ganama barii. ³⁶ Inni akka tasaa dhufe, utuu isin rafaa jirtanii akka isin hin argine. ³⁷ waan an isiniin jedhe kana nama hundumaatti nan hima. Ilaalaa!"

Chapter 14

¹Amma yyaana Faasikaa fi ayyaana Maxinoo dura guyyaan lama hafee ture. Angafoonni lubootaa fi warri barreessotootaa akkaataa dhoksaadhaan itti Yesuusiin qabanii ajjeesan barbadaa turan. ²Isaanis, “Yeroo ayyaanaa miti, akka saba gidduutti jeequmsi hin kaanetti.” Jedhan. ³Utuu Yesuus Bitaaniiyaa mana Simoon isa lamxii qabuu jiruu, utuu inni minjaala irra ta’uu, dubatiin tokko urgooftuu dibata makaa hin qabne, baay’ee gatiin isaa jabaa ta’e, hidda biqiltuu Naardo jedhamu irraa kan hojjetame, shurrubeetti qabattee dhufte, isheenin shurrubee sansa cabsitee, urgooftuu sana mataa Yesuus irratti naqxe. ⁴Garuu, namoonni aaran immoo turaniiru. Isaan walii isaanii gudduutti haasa’anii, “hiikaan urgooftuu kana balleessuu maaloodha? Jedhan. ⁵Urgooftuun kun Diinaarii dhiibba lama caalaatti gurguramee, warra hiyyeessotaaf kennamuu ni danda’a ture.” Jedhanii ishee arrbsan. ⁶Yesuus garuu, “ishee dhiisaa. Maaliif ishee dhiphifu? Isheen waan gaarii anaaf hojjetete. Jedhe. ⁷warri hiyyeessotaa yeroo hundumaa isin gidduu jiru, kanaaf yeroo barbaadanitti isaaniif waan gaarii ta’e gochuu dandeessu, anaan garuu yeroo hundumaa of gidduutti ana hin argitan,” jedhe. ⁹ani dhuguman isinitti hima, yeroo wangeelli guutummaa biyya lafaa keessatti lallabamu, waan dubartiin kun hojjetete ni himama, yaadannoo isheetiif.” Jedhe. ¹⁰Yidudaan inn Asqorotoichi, warra kudha lamaanii keessaa, dabarsee isa kennuudhaaf gara angafa lubootaa dhaqe. ¹¹Angafni lubootaas yeroo dhagaa’an, gammadanii qarshii isaaf kennuuf waadaa galaniif. Inni isa dabrsee kennuudhaaf carraa barbaadaa ture. ¹²Guyyaa jalqabaa ayyaana maxinootti, yeroo isaan hoolaa faasikaa qalan, bartoonni isaa, “eessatti akka qopheessini barbaadda, akka nyaata ayyaanaa nyaattuuf?” jedhan. ¹³Innis bartoota isaa lama ergee, “gara mandaraa dhaqaa, nanmi okkotee bishaanii baatu tokkos isinitti ni dhufa. Isa duukaas bu’aa. ¹⁴mana inni itti seenus, duukaa seenaatii abbaa mana sanaan, “barshiisaan, kutaan koo meerree, bakki ani bartoota koo wajjin itti faasikaa nyaadhu? “ jedhaa jedhe. ¹⁵Inni kutaa isa gara olii miidhagaa fi qophaa’aa ta’e isnitti ni argisiisa. Achittis nuuf qopheessaa.” ¹⁶bartoonnis dhiisanii gara magaalichaa dhaqan. Akkuma inni jedhettis waan hundumaa argan. Achittis faasikaa qopheessan. ¹⁷Yeroo dhiyes, inni warra kudha lamaanii wajjin dhufe. ¹⁸Utuu maaddiitti ta’anii nyaataniis, Yesuus, “Dhuguman isiniin jedha, warra anaa wajjin nyaattan keessaa tokko ana gana.” Jedhe. ¹⁹Hundumti isaaniis ni gaddani, tokko tokkoonis, “anaaree?” jedhan. ²⁰Yesuusis deebisee, “warra kudha lamaanii keessaa, isa anaa wajjin qodaa ittoottii cuuphatuudha, ²¹Ilma namaa akkuma waa’ee isaaf barreeffame ni ta’a. garuu waa’ee isa ilmi namaa karaa isaa darbarfamee kennamuuf wayyoo! Utuu hin dhalanne ta’ee isaaf wayyoo ture.” jedha. ²²Utuu nyaachaa jiraniis, Yesuus buddeen fuudhee, eebbisee, cabse. Isaaniifis kennee, “kana fudhadhaa, kun qaama kooti.” Jedhe. ²³Inni xooffoo fudhatee, galatteeffatee, isaaniifis kenne, hundumti isaaniis ni dhugani. ²⁴“Kun dhiiga kakuu kooti, dhiiga isa baayyeef dhangala’e. jedhe. ²⁵dhuguman isinitti hima, ani deebisee wayinii kanattii hin dhugu, hanga guyyaa sanaatti, mootummaa Waaqayyoo isa haaraatti.” Jedhe. ²⁶Erga faarfannaa faarfatanii booda, gara gaara ejrsaatti ol ba’ani. ²⁷Yesuus, “Hundumti keessan na dhiiftu, barreeffamee akkuma jiru, ²⁸Garuu ergan ka’ee booda, isin dura gara Galiilaa nan dhaqa.” Jedhe. ²⁹Tiksee nan rukuta, hoolotnis ni faca’u. ³⁰Pheexiroos, “yoo hundumtuu si dhiisan, ani sin dhiisu.” Jedhe. ³¹Yessuusis, “ani dhuguman siin jedha, har’a, eyyee, halkan kana, utuu Indaaqoon hin iyyin yeroo lama ana ganta.” Ittiin jedhe. ³²Pheexiroos garuu jabeessee, “Yoo sii wajjin du’uun ana irra jiraate, ani sin ganu.” Jedhe. Hundumti isaaniis waafaa wal fakkaatu seenan. ³³Isaan gara baka iddoo Geetesemaanee jedhamu dhufan, Yesuusis bartoota isaatiin, “hangan kadhadhutti asuma turaa.” ³⁴Inni Pheexiroosiin, Yaaqobii fi Yohaannisiin fudhatee, dhiphachuu fi guddisee yaadda’uutti ka’e. ³⁵“Lubbuun koo guddaa dhiphatteetti, hanga du’aatti illee. As turaatii ilaalaa.” isaaniin Jedhe. ³⁶Erga muraasa adeemee booda, Yesuus lafatti gadi gonbifamee kadhate, yoo danda’ame yeroon kun ana irra haa darbu jedhee. ³⁷Inni, “Yaa, abbaa, yaa abbaa, siin waanti hundumtuu ni danda’ama. Xooffoo kana ana duraa kaasi. Garuu fedha koo miti, kan kee malee.” Jedhe. ³⁸Inni deebi’ee dhufee utuu isaan rafanii arge, Pheexiroosiin, “Simoon, ni raftuu? Yeroo sa’atii tokkoof illee dammaquu hin daneenyee? ³⁹Dammaqaa, kadhadaa, akka qormaatatti hin galletti jedhe. Hafuurri dammaqaadha. Foonni garuu dadhabaadha.” Jedhe. ⁴⁰Ammas, dhaqee kadhate, jechuma wal fakkaatu gargaarame. ⁴¹Ammas yeroo deebi’ee dhufe, rafanii isaan arge, inis itti ulfaatee ture. Isaan waan ittiin jedhan dhaban. ⁴²Innis yeroo sadaffaas dhufee, “amma iyyuu ni raftu, boqochaa jirtuu? Jedhe. Ni ga’a! Yerichi ga’eera. Ilaalaa! Ilmi namaa harka warra cubbamootaa keessatti ganamaara.” Jedhe. ⁴³“Ka’aa, haa adeemnuu. Ilaalaa, inni ana ganu asuma jira.” Jedhe. ⁴⁴Utuu inni haasa’aa jiruu, Yihudaan, warra kudha lamaanii keessaa, achi ga’e, namoonni baay’eenis, isaa wajjin billaa fi bokkuu qabatanii dhufan, angafoota lubootaa biraa, warra barreessitoota biraa fi geggeessitoota biraa. ⁴⁵Amma egaa inni ganu kun mallattoo kenneef, “Namichi inni ani dhungadhu isa. Isa qabaatii eeggadgaa fuudhaatii sokkaa.” ⁴⁶Yihudaan yeroo ga’e, battaluma gara Yesuus dhufee, “Rabbi,” jedhee isa dhungate. ⁴⁷Isa booda isaan harka isa irra kaa’anii isa qaban. ⁴⁸Isaan keessaa tokko inni cina dhaabachaa ture, billaa isaa baasee gurra angafa lubaa irraa kute. ⁴⁹Yesuus, “akka nama saamtuu qabuutti, billaa fi bokkuu qabattanii ana qabuu

dhuftanii? Jedhe. ⁴⁹Yeroon guyyaa hundumaa isini bira turee fi mana sagadaa keessatti barsiisaa ture, isin ana hin qabne. Kun garuu akka caaffatni qulqull'aan fiixaan ba'uuf ta'e." ⁵⁰Warri Yesuusii wajjin turan hundumtuu dhiisanii baqatan. ⁵¹Dargaggessi tokko, uffata quncee talbaa tokko qofaa uffate, Yesuus duukaa bu'e. Namoonni yeroo isa qaban. ⁵²Uffata isaa sana gatee qullaa isaa baqate. ⁵³Isaan Yesuusiin gara angafa lubaatti geessan. Angafoota lubootaa, geggeessitootaa fi warra barreessitootaa hundumaa wajjin wal-ga'iin ture. ⁵⁴Pheexiroosis fageenya irraa isa hordofaa ture. Hanga mooraa mana angafa lubaatti. Inni warri geggeessitoota gidduu taa'e, abidda qaammachaa. ⁵⁵Egaa, angafoonni lubootaa fi guutummaan yaa'ii Yihuudotaa faallaa Yesuus, isa ajjeesuudhaaf dhuga ba'umsa barbaadan. Garuu hin arganne. ⁵⁶Warri kaan waa'ee isaatiif dhuga ba'umsa dharaa fidan. Garuu immoo dhuga ba'umi isaanii illee waliif hin galle. ⁵⁷kaan dhaabatanii sobaan isa irratti dhugaa baa'an, ⁵⁸Utuu inni "Mana qulqullummaa harkaan ijaarame kana nan diiga;, deebisee immoo hojii harkaa malee guyyoota sadii keessatti nan ijaara" jedhuu dhegeenyeerra jedhan. ⁵⁹amma iyyuu dhuga ba'umsi isaanii waliif hin galle. ⁶⁰Angafni lubaa gidduu isaanii dhaabatee, Yesuusiin, "deebii qabdaa? Inni dhugaa sirratti ba'amaa jiru kun maali?" jedhee gaafate. ⁶¹Yesuus garuu callise, homaa hin dubbanne. Angafni lubaa sun ammas, "Ati Kiristoosii, ilma isa eebbifamaa sanaa?" jedhe. ⁶²Yesuusiis, "eyyee, utuu ilmni namaa mirga humna qabuu ta'uu ni argitu; duumessa waaqaatiinis utuu dhufuu ni argitu." Jedhe. ⁶³Angafni lubaas uffata isaa tarsaasee, "amma iyyuu dhuga ba'umsa ni barbaanaa? Jedhe. ⁶⁴Waaqayyoon arrabsuu isaa dhageessaniittuu, egaa murtoon keessan maaliree?" jedhe. Isaan hundumti isaanii du'uun ni ta'aaf jedhanii ceepha'an. ⁶⁵Jarreen tokkos isatti tufan, ija isaa hidhanii rukutanii, "eenyuutu si rukute? Raajii keetiin nutti himi!" ittiin jedhu turan, warri eegdonnis, isaan harkaa fuudhanii isa kakkabalan. ⁶⁶Utuu Pheexiroos oobdii keessa jiruu, durboota warra tajaajiltoota angafa lubaa keessaa gara isaa dhufte. ⁶⁷Utuu Pheexiroos abidda qammatuu argite, isheenis isatti siqxee ilaaltee, "Atis Yesuus isa Naazireetichaa wajjin turte." Jette. ⁶⁸Inni garuu isa gane, "An isa hin beeku, waan isin waa'ee isaaf dubbachaa jirtanis hin beeku." Jedhe. Isa booda gara balbalaatti sokke. Indaaqqoonis ni iyye. ⁶⁹Mucaan durbaa isheen hojjettuun sun garuu, mmas isa argitee, warra achi dhaabatanii turaniin, "Namni kunis isaan keessa tokko." Jette. ⁷⁰Inni garuu ammas ni gane. Yeroo muraasa booda warri achi dhaabachaa jiran, Pheexiroosiin, "ati dhugaadhumaan isaan keessaa tokko, ati nama Galiilaati." Jedhan. ⁷¹Inni garuu of abaaruu fi kakachuutti ka'e, "ani namicha isin waa'ee isaa dubbattan kana hin beeku." Jedhe. ⁷²Indaaqqoon yeroo lammaffaaf iyyite. Isa booda Pheexiroso dubbii isa Yesuus itti himee ture yaafate. "Utuu Indaaqqoon hin iyyin, ati yeroo sadii ana gantan" isa inni jedhe. Kufees ni boo'e.

Chapter 15

¹Ganama barii, angafoonni lubootaa, warra geggeessitootaa, barreessitotaa fi guutummaan yaa'ii Yihuudotaa, wal ga'aan. Yesuusiinis qabanii fuudhanii sokkani. Philaaxoosittis isa kennan. ²Philaaxoosis, "Ati mootii Yihuudotaatii?" jedhe. Innis, "Ati iyyuu jetteettaka," jedheee deebiseef. ³Angafoonni lubootaas waan baay'eedhaan isa himataa turan. ⁴Philaaxoos amma "deebii qabdaa?" jedhee isa gaafate. Waantota meeqaan akka isaan si himatan ilaali! Jedhe. ⁵Yeruus garuu kana caalaa Philaaxoosiif hin deebinfe, inni immoo isa dinqifate. ⁶Amma, guyyaa ayyaana sana, Philaaxoos nama hidhaman tokko gad ni dhiisaaf ture, hidhamaa isaan gaafatan. ⁷Namni maqaan isaa Barabbaa jedhamu tokko, mormitoota yeroo mormii nama ajjeesan tokkoo wajjin mana hidhaa keessa ture. ⁸Sabni sunis gara Philaaxoos dhufanii, akka inni waan kanaan dura isaaniif godhe ture isaaniif hojjetuuf isa gaafatan. ⁹Philaaxoosis deebiseefii, "Akkan mootii warra Yihuudotaa isiniif gad dhiisuuf ni barbaadduu?" jedhe. ¹⁰Inni waan angafoonni lubootaa jibba isaa irraan kan ka'e Yesuusiin isatti kennan beeka. ¹¹Angafoonni lubootaas, akka sabni sun iyyee qooda isaa Barabbaa gadi nuuf dhiisi, jedhuuf kakaasan. ¹²Philaaxos amma irra deebi'ee, "egaa ani mootuu Yihuudotaa maal godhuree?" jedhe. ¹³Isaan ammas iyyanii, "isa fannisi!" jedha. ¹⁴Philaaxoosis, "Inni maal maal hojjete?" jedhe. Isaan garuu irra deddeebi'anii iyyanii, "isa fannisi." ¹⁵Philaaxoos sab asana gammachiisuudhaaf jedhee Barabbaa gadi dhiis. Inni Yesuusiin reebbe, aarsaattis dabarsee kenne. ¹⁶Loltoonnis mooraa keessaa isa baasan (isa waajjira ol aanaa mootii ture), isaan garee loltootaa hundumaa waaman. ¹⁷Isaan uffata dhiilgee Yesuusitti uffisan. Gonfoo qoraarriis hojjetanii mataa isaa irras kaa'an. ¹⁸Isaan nagaa gaafatanii, "Attamiree, mootii Yihuudotaa!" ¹⁹Uleedhaanis mataa isaa rukutanii, itti tufan. Jibeenfataniis fuula isaa duratti kufan. ²⁰Itti ga'isaniis, uffata isaa isa dhiilgee isa irraa baasanii uffata ofii isaanii isa irra buusani, isa booda gara isa fannisuutti geessan. ²¹Namni tokko, Simoon isa Qareenaa, namni biyya (Inni abbaa Alekzaanderiyaa fi Ruufos), isaanis akka namni kun fannoo isaa baatuuf isa dirqisiisan. ²²Loltoonni gara bakka Golgootaa jedhamuutti Yesuusiin fidani (Hiikaan maqaa bakka kanaas, "bakka lafee mataa" jechuudha. ²³Isaani daadhii wayinii qumbiidhaan makame kennaniif, inni garuu hin dhugne. ²⁴Isaan erga isa fannisanii booda, warri loltootaa carraa irra buusaniis uffata isaa addaan qooddatani. ²⁵Yeroo isaan kana fannisan guyyaa keessaa sa'atii sadii ture. ²⁶Yakka inni ittiin himatame mulisuudhaaf, "Mootii Yihuudotaa." Jedhanii barreessan. ²⁷Isaa wajjinis namoota saamota lama fannisani. Bitaa isaa fi mirga isaatti. ²⁸Waari isa bira darban isa arrabsan, harka isaanii raasanii, "Eenyuudha kana kan mana qulqullummaa diigee, guyyaa sadii booda immoo ijaaru, ³⁰Ofii kee oolchiitii, fannoo irraas gadi bu'i" ittiin jedhan. ³¹Bifuma wal fakkatuun angafoonni lubootaas walii isaanii fi, warra barreessitootaa wajjin, itti ga'isaniis, "Inni warra kaan fayyiseera, ofii isaa garuu oolchuu hin dandeenye," ³²Kiristoos inni mootiin Israa'el mee fannoo irraa gadi gaa ba'u, akka nuti arginee amanutti." Ittiin jedhan. Warri isaa wajjin fannifaman illee isa arrabsan. ³³Sa'atii ja'aa eegalee, hanga sa'atii sagalitti guutummaa lafaa irra dukkanni buufatee ture. ³⁴Sa'atii salgaffaatti Yesuus sagalee isaa ol fuudhee, "Elo'ii, Elo'ii, lamaa sabaktaanii?" jedhe. Innis yeroo hiikamu, "Waaqayyoo ko, Waaqayyoo ko, maaliif ana dhiifte?" jechuudha. ³⁵Warra isa bira dhaabatan keessaa kaan, "Ilaalaa, inni Eliyaasiin waamaa jira." Jedhan. ³⁶Namni tokko fiigee, wayinii dhangaggaa'aa, waan akka cumaatti kaa'ee mataa uleetti kaa'ee, akka inni dhuguud isaaf kenne. Namichis, "Mee utuu Eliyaas si oolchuu dhufuu ni ariginaka." Jedhe. ³⁷Yesuus yemmus, sagalee gudda dhageessisee du'e. ³⁸Golgaan mana qulqullummaas bakka lamaatti gubbaadhaa hanga godaatti tarsa'e. ³⁹Angafni dhibbaa inni dhaabatee ture, yeroo Yesuus bifa kanaan du'uu isaa arge, "Inni kun dhuguma ilma Waaqayyootti" jedhe. ⁴⁰Dubartoonni fageenya irraa isa hordofaa turanis turaniiru. Isaan keessaa, Maariyaan ishee Magdala, Maariyaan ishee (haadha Yaaqobii fi isa quxisuu kan Yosees), ⁴¹Isaan yeroo inni Galiilaa ture isa duukaa ba'anii isa taajaajilan. Akkasuma dubartoonni baay'een isaa wajjin gara Yerusaleem dhufaniiru. ⁴²Yeroo dhi'es, waan guyyaa qophe turee, inni guyyaa isa sanbata duraa, ⁴³Yoosef namni Armaatiyaas achi dhufe. Inni miseensa yaa'ii, kabajamaa isa mootummaa kabajamaa Waaqayyoo eeggachaa tureedha. Inni ija jabinaan gara Philaaxoos dhaqee, reeffa Yesuus gaafate. ⁴⁴Philaaxos du'uu Yesuus ni dinqifate. Inni angafa dhibbaa sana waamee yoo Yesuus du'eera ta'e gaafate. ⁴⁵Philaaxos yeroo akka Yesuus du'e angafa dhibbaa sana irraa adda baafate, reeffa isaa Yooseff kenne. ⁴⁶Yoosefis, wayyaa quncee talbaa irra hojjetame bite. Isas fannoo irraa buusee, uffata sanaanis mare, awwaalcha keessa kaa'e, isa dhagaa irraa murame. Isa booda dhagicha gara balabala awwalichaatti gara galche. ⁴⁷Maariyaan isheen Magdallaa fi Maariyaan isheen haadha, Yosees bakka Yesuus itti awwaalame arganiiru.

Chapter 16

¹Yeroo guyyaan torbaffaan dhume, Maariyaam isheen Magdala, Maariyaam haati Yaaqobii fi Saloomen, urgoofuu bitanii ittiin qaama Yesuus dibuuf jedhan. ²Ganama barii jalqaba torbanii, yeroo isaan lafa awwaalichaa dhaqa aduun baate. ³Akkasis waliin jedhan “Eenyutu balbala awwaalichaa irraa dhagicha nuuf gara galcha?” jedhan. ⁴Isaan yeroo ol ilaalan, dhagicha irraa gara galee argan, innis guddaa ture. ⁵Isaanis gara awaalichaatti seenanii, dargaggeessa uffata adii uffate tokko, karaa mirgaa ta’ee arganii na’an. ⁶Innis, “Hin na’inaa. Isin Yesuus nama Naazireet barbaadduu, isa fannifame. Inni ka’eera! Inni as hin jiru. Bakka inni kaa’amee tures ilaalaa. ⁷garuu dhaqaatii, bartoota isaa fi Pheexiroositti himaa, “Inni isin dursee gara Galiilaa ni dhaqa, achisttis isa ni argitu, akkuma inni isiniti himee ture” ittiin jedhe. ⁸Isaanii fiiganii awwalicha keessaa baa’anii fiigan, oollataniis dinqifatan. Isaan sodatanii waan turaniif nama tokkotti illee homaa hin dubbanne. ⁹[jalqaba guyyaa torbaniitti, erga ka’ee booda, jalqaba Maariyaam ishee Magdala ishee seexana torba keessaa baasetti mul’ate. ¹⁰Isheenis dhaqxee warra isaa wajjin turanitti himte, utuu isaan gaddaa fi boo’uuutti jiranii. ¹¹Isaanis akka inni lubuun jiruu fi isheenis immoo argite ni dhagaa’an, garuu hin amanne. ¹²Waantota kana booddee, inni bifa kan biraadhaan isaan keessa lamatti mul’ate, utuu isaan magaalaa keessaa ba’anii. ¹³isaanii deebi’anii dhaqanii warra kaanitti himan, isaan garuu isaaniin hin amanne. ¹⁴Yesuus booda immoo, warra kudha lamaanii mul’ate, utuu isaan maaddiiti ta’anii, innis amanuu diduu isaanii fi gara jabina isaaniif isaan ifate, sabaiin isaa isaan warra erga inni du’aa ka’e isa argan hin amanne. ¹⁵Innis, “Gara biyya lafaa hundumaa dhaqaa, uumama hundumaattis wangeela lallabaa. ¹⁶namni amanee fi cuuphame ni fayyaka, kan hin amanneetti garuu ni faradama.. ¹⁷mallattoon kun warra amanii wajjin ni ta’a, isaan maqaa kootiin seexanoota ni baasu, afaanota haaraa ni dubbatu. ¹⁸harka isaaniitiin bofa ni qabu, yoo waan nama ajjeesu dhufanis, isaan hin miidhu. Dhukkubsataa irra harka isaanii ni kaa’u, isaanis ni fayyu.” Jedhe. ¹⁹Gooftaan Yesuus erga isaanitti dubbatee booda, gara waaqa keessatti ol fudhatamee gara mirga Waaqayyoo taa’e. ²⁰Bartoonnis dhaqanii bakka hundumaatti wangeela lallabani, gooftaan isaanii wajjin hojjetee, dubbichas mallattoon isaaniif mirkaneessuu.

Luke

Chapter 1

¹Namoonni hedduun wantoota nu gidduutti raawwatamaa turanii kanneen dabarsanii warra kaaniin ga’uudhaaf yaalaniiru; ²keessumattuu wanneen kanneen warri ija isaaniitiin argan, warri hojjetootaa fi dhuga-baatota dubbichaa turan duraan dursanii nuuf lafa kaa’anii turan. ³Anis immoo jalqabuma irraa eegalee dhuga-baatu dubbii kanaa waanan tureef, toora qabsiisee siif barreessuun barbaachisaa ta’ee natti mul’ateera, yaa ulfaataa Tewofilos! ⁴kunis immoo dubbii barsiifamte kana atis dhugaa ta’uu isaa akka ati hubattee amantuufi. ⁵Bara Herodis mootichi biyya Yihuudaa bulchaa turetti, qomoo warra Abiyaa keessa lubni maqaan isaa Zakkaariyaas jedhamu tokkoti ture; ⁶In the days of Herod king of Judea there was a certain priest named Zechariah from the division of Abijah; haati warraan isaa Elsaabexis qomoo Aroon keessaa kan turte dha. ⁷Lamaan isaanii iyyuu Waaqayyo duratti mudaa tokko male deddeebi’aa abboommotaa fi seera Gooftaa eegaa kan jiraatan qajeelota turan. ⁸Garuu Elsaabex da’uu kan hin dandeenye waan turteef dhala hin qaban turan; umuriin isaanis dheeratee ture. ⁹Amma dabareen Gooftaa duratti dhi’aatanii tajaajiluu Zakkariyaasiin geenyaan, inni hojii lubummaa raawwachuudhaaf ni dhi’aate. ¹⁰Akka hojimaata luba tajaajila kennu filachuu yeroo sana tureetti, inni aarsaa gubamu dhi’eessuudhaaf carraan isatti baanaan gara mana qullullummaatti ol seene. ¹¹Yommuu aarsaan gubamu dhi’eeffamaa turetti, murni uummataa hedduun bakkee dhaabbataa ture. ¹²Yeruma sanatti ergamaan Waaqayyoo isatti mul’atee, bakka itti ixaanni aarfamu gara mirgaatiin dhaabatee. ¹³Zakkaariyaas yommuu ergamicha argetti, naasuudhaan soda keessa seene. ¹⁴Ergamichi garuu akkana isaan jedhe, “hin sodaatin, yaa Zakkaariyas, kadhannaan kee siif dhaga’ameeraatii. Haati warraan kee Elsabeex ilma siif ni godhatti. Atis maqaa Yohaannis jedhamutti isa ni moggaafte. ¹⁵Ati guddaa ni gammadda, namoonni hedduunis dhalachuu isaatti ni gammadu. ¹⁶Sababii inni fuula Waaqayyoo duratti guddaa ta’uuuf. Inni daadhii wayiniitii fi dhugaatii nama macheessu tasa hin dhugu, gara haadha isaatii keessatti eegalee Hafuura Qullulluudhaan ni guutama. ¹⁷Dhaloota Israa’el keessaa hedduun gara Waaqayyo Gooftaa isaaniitti ni deebi’u. ¹⁸Inni hafuura fi humna Eliyaas raajichi qabaataa tureen fuula Waaqayyoo dura ni deddeebi’a, yaada abbootaa fi kan ijoollotaa walitti ni deebisa, warra hin abboomaman turanis gara qajeelinaatti isaan ni fida-saba Gooftaa qophaa’oo akka isaan ta’aniif ni godha.” ¹⁹Zakkaariyaas ergamichaan akkana jedhe, “Kana akkamittan beeka? Anis haati warraa koos umuriin keenya

dheerateera." ¹⁹ Ergamichis deebisee akkana ittiin jedhe, "Ani Gabri'eel isa fuula Waaqayyoo dura dhaabatuu dha. Akkan sitti dubbadhuuf, oduu gammachiisaa kanas akkan sitti himuuf ergameen dhufe. ²⁰ Hubadhu! Hanga wanti dubbatame kun raawwatamutti dubbachhuu kaaan hin dandeenye ni taata. Kun immoo kan inni ta'uuf, ati waanan sitti hime nan hin amanne, inni garuu yeroo isaa eegee ni raawwatama" ²¹ Yeroo kana hundumaatti namoonni Zakkaariyaasiin eegaa turan, mana qulqullummaa keessa maaliif hanga kana waan inni tureefis ni ajaa'ibsiifatan. ²² Inni garuu yommuu gadi ba'u isaanitti dubbachuu hin dandeenye. Isaanis akka inni yommuu mana qulqullummaa keessa ture akka inni mul'ata argee ture ni hubatan. Inni mallattoodhaan isaanitti argisiisuu malee homaa isaanitti dubbachuu hin dandeenye. ²³ Yeroon darabee tajaajila isaatii raawwannaan, Zakkaariyaas gara mana isaatii deeme. ²⁴ Guyyoota kanneen booddee, haati waraa isaa Elsaabex ulfooftee ji'oota shaniif mana ishee keessaa utuu hin ba'in teesse. Isheen akkana jette, ²⁵ "Kun waan Gooftaan ceephoo ana irra ture ana irraa kaasuudhaaf fuula ifaadhaan ana ilaalee dha." ²⁶ Ji'a ja'affaatti, ergamaan Gabri'eel gara magaalaa Naazireet jedhamtu ishee Galiilaa keessa jirtuutti ni ergame, ²⁷ kan inni ergames qomoo Daawit keessaa kan ta'e nama Yoseef jedhamee beekamu tokkoof kaadhimatamtee kan turte gara durbee Maariyaam jedhamtuu tokko ture. ²⁸ Ergamichis gara ishee dhufee akkana ittiin jedhe, "Nagaan siif haa ta'u, ati hedduu jaallatamteetta! Gooftaanis si waliin jira." ²⁹ Isheen garuu bitaa itti galee jechi isaatii fi nagaan akkasii maal akka ta'e ni ajaa'ibsiifatte. ³⁰ Ergamichis akkana isheedhaan jedhe, "Yaa Maariyaam, hin sodaatin, Waaqayyoo biraa ayyaana argatteettaa. ³¹ Argitaa, ati ulfooftee ilma da'uudhaaf jirta. Maqaa isaas 'Yesuus' jettee ni moggafta. ³² Inni immoo guddaa ni ta'a, ilma Waaqa isa hundumaa ol jiruu jedhamee ni waamama. Waaqayyoo Gooftaanis teessoo abboota isaatii kan Daawit ni kennaaf. ³³ Inni bara baraan teessoo Yaaqob irratti ni mo'a, mootummaan isaas daangaa hin qabaatu." ³⁴ Maariyaamis ergamichaan akkana jette, "Kun akkamitti ta'a, ani hanga ammaatti dhiiraan wal bira hin geenyee?" ³⁵ Ergamichis deebisee akkana isheedhaan jedhe, "Hafuurri Qulqulluun si golbooba, humni inni hundumaa ol jiruus si marsa. Kanaafuu inni qulqulluun dhalachuuf jiru sun ilma Waaqayyoo jedhee ni waamama. ³⁶ Argitaa, fira kee isheen taate Elsaabexis bara dulluma ishee keessa mucaa ilmaa ulfooftee jirti. Isheen dhabduu jedhamtee waamamaa kan turte, amma erga ulfooftee ji'a ja'affaa ishee ti. ³⁷ Waaqayyoo kan hin danda'amne waan hin jirreef." ³⁸ Maariyaamis akkana jette, "Argitaa, ani garbittii Waaqayyoo ti. Akkuma ati jette kana naaf haa ta'u." Achumaan ergamichi ishee dhiisee deeme. ³⁹ Achumaan Maariyaam kaatee arriitiidhaan gara biyya gaarotaa magaalaa Yihuudaa jedhamuu ni deemte. ⁴⁰ Isheen gara mana Zakkaariyaas deemtee Elsaabexiin dubbifte. ⁴¹ Akkuma Elsaabex nagaa gaaffii maariyaam dhageesseen, mucaan garaa ishee keessa ture ni utaale, Elsaabexis Hafuura Qulqulludhaan ni guutamte. ⁴² Isheenis sagalee guddaadhaan iyyitee akkana jette, "Ati dubartoota gidduudhaa eebbifamtuu dha, firiin gadameessa kee keessa jirus eebbifamaa dha. ⁴³ Haati Gooftaa kootii gara koo akka dhufu maaliif ta'e? ⁴⁴ Akkuma nagaan kee gurra koo seeneen, mucaan gadameessa koo keessa jiru gammachuudhaan ni utaale. ⁴⁵ Abdii isa Gooftaa biraa kenname beektee lubbuun amantu hedduu kan eebbifamtee dha." ⁴⁶ Maariyaam akkana jette, "Lubbuun koo Waaqayyoon kabajji, ⁴⁷ hafuurri koos Waaqayyoo Fayyisaa kootti ni gammaddi. ⁴⁸ Inni haala garbittii isaatii ilaaleeraatii. Kanaafuu, dhaloonni hundumtuu eebbifamtittii jedhanii na waamu. ⁴⁹ Inni hundumaa danda'u inni maqaan isaa qulqulluu ta'e waan guddaa naaf godheeraatii. ⁵⁰ Warra isa sodaataniif araari isaa bara hanga baraatti ni jraata. ⁵¹ Inni irree isaatiin jabina argisiiseera; warra yaada garaa isaaniitti of-tuulummaan isaanitti dhaga'amu inni isaan facaaseera. ⁵² Inni warra mootota ta'an teessoo isaanii irraa gadi darbateera, warra gadi deebi'oo immoo ol kaaseera. ⁵³ Inni warra beela'an waan gaariidhaan isaan guutera, warra dureeyyii garuu harka duwwaa isaan hambiseera. ⁵⁴ Inni Israa'el garbichaa isaatiif gargaarsa godheera, Araara itti argisiisuu yaadachuudhaaf ⁵⁵ (abboota keenyatti dubbatee akka turetti) Abrahaamii fi ijoollee ijoollee isaatiif bara baraan." ⁵⁶ Maariyaam ji'oota sadii Elsaabexiin bira erga turtee booda, gara mana isheetiitti ni deebite. ⁵⁷ Yeroon da'umsa isheetii yommuu ga'e Elsaabex mucaa ilmaa ni deesse. ⁵⁸ Olloonna isheetii fi fironni ishee akka Gooftaan araara isheetti argisiise yommuu dhaga'anitti, ishee waliin ni gammadan. ⁵⁹ Guyyaa ja'affaan yommuu ga'etti mucicha kittaanuudhaaf ni dhufan. Isaan maqaa abbaa isaatiitti "Zakkaariyaas" jedhanii moggaasuudhaaf turan. ⁶⁰ Haati isaa garuu akkana jettee yaada kennite, "Lakkii. Inni Yohaannis jedhamaa." ⁶¹ Isaan akkana isheedhaan jedhan, "Qomoo keessan keessa namni akkana jedhamee beekamu hin jiru." ⁶² Abbaan isaas maqaan mucicha eenyuun akka ta'u fedha isaa gaafachuudhaaf mallattoodhaan ni gaafatan. ⁶³ Abbaan isaas waan irratti barreessan akka dhi'eesaniif gaafatee akkana jedhee irratti barreesse, "Maqaan isaa Yohaannis." Hundumti isaanii isa kana ni ajaa'ibsiifatan. ⁶⁴ Yommusumas afaan isaa banameeffii arrabni isaas ni hiikame. Innis dubbatee Waaqayyoon galateeffate. ⁶⁵ Namoota isaan waliin jiraatan hundumaa sodaan ni qabate. Dubbiin kun hundumtuu Yihuudaa biyya ishee gaara gubbaa jirtu bakka hundumaatti ni faca'e. ⁶⁶ Warri dhaga'an hundumtuus dubbicha yaada garaa isaanii keessatti qabatanii akkana jedhan, "Egaa mucaan kun maal ta'uf jira ree?" Harki Waaqayyoo isa waliin jira woo. ⁶⁷ Abbaan isaa Zakkaariyaas Hafuura Qulqulluudhaan guutamee, akkana jedhee dubbachuu eegale, ⁶⁸ "Ulfinni Gooftaadhaaf haa ta'u, Waaqa Israa'eliif, waan inni gargaarsaaf gara keenya dhufee fi saba isaa gidduuttis hojii fayyisuu isaatii waan

raawwateef.⁶⁹ Fayyisuu isaatiin gaanfa keenya ol nuuf fuudhe mana Daawit garbicha isaatii keessatti ⁷⁰ (bara dheeraaa duraa jalqabee akkuma afaan raajota isaatiitiin dubbatee turee), ⁷¹ diinota keenyaa fi harka warra nu jibbanii keessaa fayyinaan nu baase .⁷² Inni abboota keenyatti araara argisiisuudhaa fi Kakuu isaa yaadachuudhaafis isa kana ni raawwata, ⁷³ kakuu isaa isa abbaa keenya Abrahaamiif kakate. ⁷⁴ Nuyi warri harka diinaa keessaa bane, akka soda tokko malee isa tajaajilluuf inni nuuf kakateera, ⁷⁵ bara keenya hundumaas qulqullinaa fi qajeelummaadhaan akka deddeebinuuf. ⁷⁶ Eeyyee, atis yaa mucaa nana, raajii isa Hundumaa Ol jiruu jedhamtee ni waamamta, fuula Gooftichaa dura karaa isaaf qopheessaa waan adeemtuuf, ⁷⁷saba isaatiifis beekumsa fayyinaa kennuufiidhaan dhiifamuu cubbuu isaanii akka argatan wan gootuuf. ⁷⁸ Kun kan inni ta'uuf sababa araara gara laafina Waqayyoo irraa madduun, sababa kanaatiif warra dukkana keessaa fi gaadidduu du'aa jala jiraataniif ⁷⁹. aduun ba'a biiiftuutii kaatee nu gargaaruuf ni dhufti. Kan inni kana godhuufis miillota keenya gara karaa nageenyaatti qaueelchuudhaafi. ⁸⁰ Achumaan mucichis guddachaa, hafuuraanis jabaachaa ni adeeme, hanga ifatti saba Israa'elitti mul'atuttis bakka onaa keessa ni jiraate.

Chapter 2

¹Bara sana keessa Awugustos Qeesaar mootiin namoonni addunyaa irra jiran hundumtuu akka galmaa'aniif labsii baase. ²Bara Qeriniwoos bulchaa Sooriyaa turetti lakkoofsi uummataa kun isa jalqabaa ture. ³Kanaafuu namni hundinuu galmaa'uudhaaf gara gara magaalaa ofii isaatiitti deebi'e. ⁴Yoseefis qomoo hidda Daawit keessaa waan tureef, Galiilaa ishee magaalaa Nazireet taatee ke'ee gara Yihuudaa, ishee magaalaa Daawit jedhamtee beekamtuu, Betelihemis kan jedhamtuu, adeeme. ⁵Inni galmaa'uudhaaf yommuu deemetti kaadhima isaa Maariyaamiin, ishee ulfa turtes fudhatee deeme. ⁶Utu isaan bakka sana jiraniis yeroo n da'umsa Maariyaam ni ga'e. ⁷Isheenis ilma ishee isa angafa deessee, wayyaa itti martee siree beyiladni keessaa nyaattu irra ni ciibsite, sababii bakka sanaa iddoo ciisichaa hin argatiniif. ⁸Bakka sana immoo tiksoonni halkan sanatti beeyilada sana eegan turaniiru. ⁹Ergamaan Gooftaa isaanitti mul'atee, surraan Waaqayyoo isaan marsinaan, isaan soda guddaa keessa seenan. ¹⁰Ergamtichis akkana isaaniin jedhe, "Hin sodaatinaa, ani nama hundumaaf kan ta'u gammachuu isinitti himuudhaaf dhufeeraatii. ¹¹Har'a magaalaa Daawit keessatti Fayyisaan isiniif dhalateera! Innis Kirstoos Goofticha! ¹²Mallattoon kunis isiniif ni kennama: mucaa wayyaadhaan maramee bakka beeyiladni keessaa nyaatan kan ciisu ni argitu." ¹³Battaluma sanatti tuutni guddaan waaqa irraa ertamticha waliin mul'atee, akkana jechuudhaan Waaqayyoon galateeffate, ¹⁴"Galanni Waaqayyoo waaqa irratti, Lafa irrattis nagaan, Namoota warra inni itti gammde gidduuttis jaalalli haa baay'atu." ¹⁵F¹⁵ Ergamoonni kunneen isaan dhiisanii gara waaqaatti erga ol ba'anii, tiksoonni akkana waliin jedhan, "Kottaa gara Beeteliheemitti ol baanee waan Gooftaan nutti mul'ise kana haa ilaalluu." ¹⁶Ariitiidhaan gara sana yommuu deemanitti Maariyaam, Yoseefi fi mucicha, isa bakka beeyiladni irraa nyaatan irra ciisuus ni argan. ¹⁷Erga isa arganii boodas, waa'ee mucichaatiif waan isaanitti himamee ture ni beeksisan. ¹⁸Warri kana dhaga'an hundumtuus waa'ee waan tiksoonni sun isaanitti himanii ni ajaa'ibsiifatan. ¹⁹Maariyaam immoo callistee waan dhaga'aa turte hundumaa irratti yaaddi turte, yaada garaa isheetii keessatti isaan qabatee. ²⁰20 Tiksoonni sunis waan akkuma isaanitti himamee ture sana waan arganii fi waan dhaga'niif Waaqayyoon eebbisa fi galateeffachaa gara bakka hojii isaaniitti deebi'an. ²¹Guyyaa sadettaffaan geenyaan, yommuu inni kittaaname, akkuma utuu inni garaa haadha isaatii keessatti hin uumamin ergamtichi Waaqayyoo jedhee turetti, maqaan isaa Yesus jedhame. ²²Akka seera Museetti yeroon qulqulleeffamuu isaanii yommuu raawwatetti, isaan Gooftaa duratti isa dhi'eessuudhaaf, gara mana qulqullummaa isa Yerusaaalem jirutti isa ni fidan. ²³Akkuma seera Gooftichaa keessatti barreeffamee jirutti, "Ilmi gara-saaqiin hundumtuu Gooftaadhaaf adda baafama." ²⁴Haaluma kanaan, seera Gooftichaa keessatti, "gugee lama yookaan guchii sosokkee lama" jedhamee akkuma jirutti, aarsaa ni dhi'eessan. ²⁵Kunoo, namni maqaan isaa Simoon jedhamu tokko Yerusaaalem keessa ture, innis nama qajeelaadhaa fi amantii isaatti cimaa ture. Jajjabina Israa'elis eeggataa nama turee dha; Hafuura Qulqulluunis isa irra ture. ²⁶Utuu inni Kiristoos isa Fayyisaa utuu hin argin akka inni hin dune Hafuura Qulquluun isatti mul'isee ture. ²⁷Hafuurichaan geggeeffamee, Simoon gara mana qulqullummaa ni dhufe. Akka amala seerichaatti warri isaa Yesuusiin fudhatanii yommuu ol seenan, ²⁸inni mucicha of fuudhee baatee Waaqayyoon galateeffatee, akkanas jedhe, ²⁹"Amma garbichi kee nagaadhaan haa boqotu, yaa Gooftaa, akkuma dubbattee turtetti. ³⁰Ijji koo fayyisuu kee argeeraatii, ³¹isa ati ija namoota hundumaa duratti qoopheessite: ³²Ifa warra Ormootaatti mul'atee fi kabaja saba Israa'eliif." ³³Abbaanii fi haati isaaF waa'ee isaatiif waan dubbatame ni ajaa'ibsiifatan. ³⁴Simoonis isaan eebbisee Maariyaam haadha mucichaatiin immoo akkana isheedhaan jedhe, "Dhaga'i, mucaan kun Israa'el keessatti kufaatiidhaa fi ol ka'umsa namoota hedduutiif muudameera, mallattoo isa tuffatameefis— ³⁵eeboonis lubbuu kan kee ni waraana—yaadni garaa namoota hedduu keessa jiru akka mul'atuuf." ³⁶Raajittiin Annaa jedhamtu tokkos achi turte. Isheen intala Faanu'eel isa qomoo Asheer keessaa turee ti. Isheen bara ishee keessa nama guddoo turte. Durbummaa ishee boodas abbaa warraa ishee waliin waggoota torbaaf jiraatteetti, ³⁷waggoota saddetamii saddetiif immoo nama abbaa warraa hin qabne turte. Isheen takkumaa mana qulqullummaa keessaa utuu hin dhibamin halkanii fi guyyaa soomaa fi kadhannaadhaan ni tajaajilti turte. ³⁸Battaluma sanattis isheen bakka isaan jiranitti dhi'aatte Waaqayyoon galateeffatte, namoota warra fayyifamuu Yerusaaalem eegachaa turan hundumaattis waa'ee mucichaa isaanitti himte. ³⁹Akka seera Gooftichaatti wanneen isaan irraa eegamu erga xumuranii booda, isaan gara Galiilaa, gara magaalaa ofii isaanii gara Naazireetitti ni deebi'an. ⁴⁰Mucichis guddatee nama jabaa ta'e; inni nama ogummaadhaan guutee fi ayyaanni Waaqayyoo nama isa irra buufate ture. ⁴¹Warri isaa waggaa waggadhaan Ayyaana Faasikaa kabajuudhaaf gara Yerusaaalem ni demu turan. ⁴²Yommuu inni nama waggaa kudha-lamaa ta'utti, isaan ayyaanicha isa baratame sana kabajuudhaaf ammas yeruma isaatti ol ba'an. ⁴³Guyyoota turuun isaan irra jiru ayyaanicha kabajaa erga turanii booda, gara mana isaaniitti deebi'uu eegalan. Yesus mucichi garuu Yerusaaalemitti isaan biraa hafe hennaa ta'u isaan isa kana hin beekne turan. ⁴⁴Akka inni tuuta kan biraa waliin deemaa tureetti yaaduudhaan karaa guyyaa tokkoo ni deeman. Kana booddee, firootaa fi

hiriyoota isaanii gidduu isa barbaaduu eegalan.⁴⁵ Argachuu waan hin danda'iniif gara Yeruusaalemitti deebi'anii achi keessa isa barbaaduu eegalan.⁴⁶ Guyaa sadaffaattis mana qulqullummaa keessatti utuu inni barsiisota gidduu taa'ee isaan dhaggeeffatuu fi gaaffii isaan gaafatu isa ni argatan.⁴⁷ Namoonni isa dhaga'an hundumtuu hubannaadhaa fi deebiiwwan inni kennaa ture ni ajaa'ibsiifatan.⁴⁸ Warri isaas yommuu isa argatan, ni ajaa'ibsiifatan. Haati isaa immoo akkana isaan jette, "Gurbaa, maaliif akkas nu goote? Ilaali, abbaan keetii fi ani dhimmamnee si barbaadaa turre."⁴⁹ Inni garuu akkana isaaniin jedhe, "Maaliif na barbaaddu? Akkan hojii Abbaa kootii hojjedhu hin beektan moo? F"⁵⁰ Garuu jechoota kanneeniin maal jechuu isaa akka ta'e isaan hin hubanne.⁵¹ Kana booddee inni isaan waliin gara Naazireetitti deebi'ee isaaniif abboomamuu itti fufe. Haati isaa wanneen kana hundumaa garaa ishee keessa ni kaawwate.⁵² Yesuus garuu hubannaadhaa fi qaamaan guddachuu isaa ittuma fufee, Waaqayyoo fi namoota durattis fudhatama ni argate.

Chapter 3

¹ Bara mootummaan Xiberiyuus Qeesaar waggaa kudha-shan guutee—Phontiyuus Philaaxos immoo bulchaa Yihuudaa turetti, Heroodis Galiilaa irratti, obboleessi isaa Philiphoos naannoowwan Ixuriyaa fi Xirakoonitisitti, akkasumas Liisaaniyaas Abiliiniyaatti bulchitoota turan, ² bara Hanaaniyaasii fi Qayyaafaan angafoota luboota turanitti—sagaleen Waaqayyoo lafa onaa keessatti gara Yoseef ilma Zakkaariyaas ni dhufe. ³ Innis dhiifamuu cubbuu argachuudhaaf waa'ee qalbii jijjiirrannaa cuuphaa lallabaa kutaa biyyaa naannoo Yordaanos jiran hundumaa ni deeme. ⁴ Akkuma afaan Isaayyaas raajichaatiin dubbatamee kitaaba keessatti akkana jechuudhaan barreeffametti, "Sagaleen nama tokkoo lafa duwwaa keessatti utuu iyyee dubbatuu, 'Karaa Gooftichaa qopheessaa, Daandii isaas qajeelchaa.' ⁵ Dachaana hundumtuu haa guutamu, Tabbii fi gaarri hundinuus gadi haa jedhu, Daandii jajallaanis haa qajeelfamu, Karaan inni hin tolinis haa tottoolfamu, ⁶ dhaloonni hundumtuus fayyisuu Waaqayyoo arguudhaaf jiraatii." ⁷ Achumaan Yohaannis uummata cuuphamuudhaaf gara isaa dhufaa ture sanaan akkana ittiin jedhe, "Isin ilmaan bofaa! Dheekkamsa isa dhufuudhaaf jiru jalaa akka ofkaltaniif eenyutu isin gorse?" Kanaafuu, qalbii jijjiirrachuu keessan mul'isuudhaaf ija godhadhaa, akkana ofiin jechuu keessanis dhiisaa, 'Nuyi abbaan keenya Abrahaam,' sababiin isaas Waaqayyoo Abrahaamiif dhagoota kanakeessaa ijoollee kaasuudhaaf jiraatii. ⁸ Ammuma illee qottoon hundee mukaa irra jiraa. Kanaafuu mukni ija gaarii hin godhane murmuramee gara ibiddaatti ni darbatama. ⁹ Achumaan uummanni achi true sun akkana jechuudhaan isa gaafachuu itti fufe, "Egaa maal gochuu qabna ree?" ¹⁰ Innis akkana jechuudhaan isaanif deebise, "Namni inni qomee lama qabu isa tokko iyyu hin qabneef isa tokko haa kennu, namni inni waan nyaatu qabus akkanuma haa godhu." ¹¹ Warri ashuuraa funaanis cuuphamuudhaaf dhufanii, isaan immoo akkas jedhaniin, "Yaa barsiisaa, nuyi maal gochuu qabna?" ¹² Innis akkana isaaniin jedhe, "Mahaallaqa akka funaantaniif abboomamtan gararraa nama iraa hin fuudhinaa." ¹³ Warri raayyaa waraanaa keessaa ta'an tokko tokkos akkana jechuudhaan isa gaafatan, "Waa'ee keenya woo maal jetta? Maal gochuutu nu irraa eegama?" Inni akkana isaaniin jedhe, "Eenyuma irraa illee humnaan horii hin fudhatinee, eenuun illee sobaan hin himatinaa. Mindaan isin argattan isin haa ga'u." ¹⁴ Amma egaa namoonni dhufaatii Kiristtos hawwiidhaan eeggachaa waan turaniif, hundumtuu garaa isaanii keessatti waa'ee Yohaannis ajaa'ibsiifataa turan, inni Kiristoosiin ta'innaa jechuudhaan. ¹⁵ Yohaannis immoo hundumaa isaaniitiif akkana jedhee deebiseef, "Waa'ee kootiif yoo ta'e, ani bishaaniinan isin cuupha, garuu dhufuudhaaf kan jiru tokko ana irraa humni isaa jabaa dha, ani hidhaa kophee miilla isaatii illee gadi jedhee hiikuudhaaf nama malu miti. Inni Hafuura Qulqulluudhaa fi ibiddaan isin cuupha. ¹⁶ Hafarsaa ittiin midhaan isaa qulleeffatu of harkaa qaba, isaaniis midhaan isaa sirriitti qulleessee habaqii isaa gatuudhaan midhaan isaa qulqulluu immoo gumbii isaatti ni galfata. Habaqii sana garuu ibidda isa takkumaa hin dhamneen ni guba." ¹⁷ Yohaannis gorsa heddu isaaniif kennuudhaan, hodu gammachiisaa wangeelaa isaanitti lallabaa ture. ¹⁸ Herodis inni bulchaa biyyaa ture haadha manaa obboleessa isaatii ishee Heroodiyaas jedhamtu fuudhuudhaan yommuu inni yakke, akkasumas cubbuu kan garaa garaa inni hojjetaa tureefis, Yohaannis isa ceephaanaan, ¹⁹ mootichi garuu cubbuu dabalataa hojjechuudhaan, Yohaannisiin mana hidhaa keessa isa buuse. ²⁰ Amma egaa yommuu namoonni hundumtuu cuuphamanitti, Yesuusis immoo ni cuuphame, utuu inni kadhataa jiruus, samiiwwan banamanii, ²¹ Hafuura Qulqulluun bifa gugeetiin dhufee isa irra ni buufate, achumaanis sagaleen samii irraa dhufee, akkana jedhe, "Ati ilmaa koo isan jaalldhuu dha. Ani sitti nan gammada." ²² Yesuus yommuu tajaajila isaa eegale, nama naannoo waggaa soddomaa ture. Akkuma tilmaamaatti, inni ilmaa Yoseef, kan Heelii, ²³ ilma Maataat, ilma Leewwii, ilma Malkii, ilma Yanaayi, ilma Yoseef. ²⁴ Yoseef ilma Matatataas, ilma Amoos, ilma Naahuum, ilma Eslii, ilma Nagaayi, ²⁵ ilma Maat, ilma Mataataas, ilma Semeeyiin, ilma Yosee, ilma Yoodaa ti. ²⁶ Yoodaan ilma Yo'aanaan, ilma Reesaa, ilma Zerubaabeel, ilma Salati'eel, ilma Neerii, ²⁷ ilma Malkii, ilma Adii, ilma Kosaam, ilma Elmadaam, ilma Eerii, ²⁸ ilma Iyyaasuu, ilma Eli'eezeer, ilma Yoriim, ilma Maataat, ilma Leewwiii. ²⁹ Leewwiin ilma Simoon, ilma Yihuudaa, ilma Yoseef, ilma Yoonaam, ilma Eli'aakiim, ³⁰ ilma Mele'aa, ilma Mennaa, ilma Mataataa, ilma Naataan, ilma Daawit, ³¹ ilma Issey, ilma Obeed, Bo'aaz, ilma Saalmoon, ilma Naahishoon. ³² Naahishoon ilma Aminaadaab, ilma Admiin, ilma Arnii, ilma Heziroon, ilma Pheereez, ilma Yihuudaa, ³³ ilma Yaakoob, ilma Yisaaq, ilma Abrahaam, ilma Teeraa, ilma Nahor turan, ³⁴ ilma Seruug, ilma Re'uu, ilma Pheeleg, ilma Ebeer, ilma Sheelaa. ³⁵ Sheelaan ilma Qaayinaan, ilma Arphaaxaad, ilma Sheem, ilma Nohaa, ilma Laemek, ³⁶ ilma Maatuusaalaa, ilma Enook, ilma Yaareed, ilma Mahaalaaleel, ilma Qaayinaan, ³⁷ ilma Enoos, ilma Seet, ilma Addaam, ilma Waaqayyoo. ³⁸

Chapter 4

¹ Achumaan Yesuus, Hafuura Qulqulluudhaan guutamee, Laga Yordanosii deebi'ee, Hafuurri gara lafa onaatti isa qajeelche, ² achittis guyyaa afurtamaaf seexanaan qorame. Guyyoota sana hundumaatti homaa hin nyaanne waan tureef, dhuma irratti ni beela'e. ³ Seexannis akkana isaan jedhe, "Yoo ilma Waaqayyoo taateef, dhagaan kun akka inni buddeena ta'uuf isa abboomi." ⁴ Yesuus akkana jedhee isaaf debise, "Barreeffamee jiraam, 'Namni buddeena qofaan akka hin jiraanne.'" ⁵ Achumaan seexanni Yesuusiin gara bakka ol ka'aa tokkotti ol isa baasee, mootummoota biyya lafaa kanaa hundumaa battalatti isatti argisiise. ⁶ Seexanni akkana isaan jedhe, "Qabeenyii fi ulfinni kun hundumtuu anaaf kennamaniiru waan ta'ee fi anis abbaan jaalladheef kennuu waanan danda'uuf, yoo ati gadi jettee naaf sagadde, kana hundumaa siifan kenna, isaanis hundumtuu kan kee ni ta'u." ⁸ Yesuus garuu akkana jechuudhaan isaaf deebise, "Barreeffameera, 'Gooftaa kee Waaqayyoo qofa sagadda, isumaafis tajaajilta.'" ⁹ Achi irraa seexanni Yesuusiin gara Yeruusaalemitti geessee fiixee mana qulqullummaa irra isa dhaabee, akkana ittiin jedhe, "Yoo ilma Waaqayyoo taate, as irraa gadi of darbadhu." ¹⁰ Akkana kan jedhu barreeffamee waan jiruuf, 'Inni akka isaan si eeganiif, ergamoota isaa siif ni abboomaatii,' ¹¹ 'Isaan immoo harka isaanii keessatti si baatuutii, akka dhagaan illee miilla kee si hin rukunneef.'" ¹² Yeroo deebii kennuuf, Yesuus akkana jedhe, "Akkana jedhameera, 'Waaqayyoon Gooftaa kee hin qorin.'" ¹³ Seexanni qormaata isaa yommuu xumurutti, Yesuusiin dhiisee bakka biratti ni adeeme, hanga yeroo kan birootti. ¹⁴ Achii Yesuus humna Hafuura Qulqulluutiin gara Galiilaatti ni deebi'e, waa'een isaa immoo guutummaa naannoo sanaatti ni faca'e. ¹⁵ Achumaan inni mana sagadaa isaanii keessatti barsiisuu eegalee, hunduma isaaniitiin ni jajame. ¹⁶ Bakka itti guddate Nazireetiin dhufee, akkuma barsiifata isaatii, guyyaa Sanbataatti mana qulqullummaatti ol seenee, ol ka'ee dhaabbatee sagalee isaa ol fudhatee dubbisuufii eegale. ¹⁷ Maraan macaafa raajicha Isaayyaasis ni kennameef. Innis maraa sana bane, wanti armaan gadi jiru kun bakka itti argamu ni banate, ¹⁸ "Hafuurri Gooftichaa ana irra jira, Sababiin isaa inni akkan hoduu gaarii warra hiyyeessotaatti labsuuf an., Warra jaamaniifis agartuu isaanii akkan deebisuuf, Warra gadi qabaman akkan billisa baasuuf, ¹⁹ guyyaa ayyaana Gooftichaas akkan labsuuf." ²⁰ Achumaan maraa sana iddoo isaatti deebisee, nama isa ergamutti kennee, deebi'ee ni taa'e. Iji namoota mana qulqullummaa keessa taa'an hundumtuu isa irratti irraanfata. ²¹ Innis isaanitti dubbachuu eegale, "Har'a dubbiin wangeelaa kun dhageetti keessaniin fiixa ba'e." ²² Tokkoon tokkoon nama achi turee waa'ee isaa waan gaarii dubbate, jechoota gaggaarii afaan isaa keessaa ba'aa turanittis ni ajaa'ibaman, , akkas jechuudhaanis ni gaafatan, "Inni ilma Yoseef miti moo?" ²³ Innis akkana isaaniin jedhe, "Dhugumaan isin mammaaksa kana ana irratti mammaaktu, Yaa abbaa qorichaa, ofii kee mee fayyisi. Qifirnaahomitti waan hojjechuu kee dhageenyee turee, mee biyya dhalootaa keettis hojjedhu." ²⁴ Inni garuu akkana jedhe, "Dhugumaan ani akkanan isiniin jedha, raajiin kam illee bakka dhaloota ofii isaatti fudhatama hin argatu." ²⁵ Garuu bara Eliyaasitti dubartiin abbaa warraa hin qabne hedduutu Israa'el keessa ture, yeroo samiiwwan waggoota sadii fi ji'oota ja'aaf cufamanii beellis biyya sana hundumaa qabatetti. ²⁶ Eliyaas garuu tokkoo isaanitti iyyuu hin ergamne, dubartii ishee Saraaphxaa in Sidoon keessaa sanatti malee. ²⁷ Bara Eliishaa raajichaattis warri lamxaa'an hedduutu Israa'el keessa ture, garuu Naamaan nama Sooriyaa sana malee kan qullaa'an hin turre." ²⁸ Mana sagadaa sana keessa warri turan hundumtuu dubbii isaa kanneen yommuu dhaga'an aariidhaan ni guutaman. ²⁹ Lafaa ka'anii, magaalaa keessaa isa baasanii, gadi isa darbachuudhaaf akka toluuffitti bantii tulluu irratti ol isa baasan. ³⁰ Garuu inni gidduudhuma isaanii darbee bakka birootti ni adeeme. ³¹ Achii inni gara Qifirnaahoom, magaalaa ishee Galiilaa keessa jirtutti, ni adeeme, achitti guyyaa Sanbataatti isaan barsiisuu eegale. ³² Isaanis barsiisa isaa ni ajaa'ibsiifatan, aangoodhaan dubbataa waan inni tureef. ³³ Mana sagadaa sana keessa namni hafuura hamaadhaan qabamee tokkottu ture, innis sagalee guddaadhaan iyyee, ³⁴ "Ah! Sii wajjin maal wal irraa qabnaa, yaa Yesuus Nazireetichaa? Nu balleessuudhaaf dhufta moo? Ani eenyuun akka ati taate nan beeka—Qulqulluu Waaqayyo isa tokkichaa!" ³⁵ seexanicha ni ifate, akkana jedheen, "Hin dubbatin! Keessaa ba'i!" Seexanichi yommuu namicha gidduu isaaniitti lafatti darbatee, isa keessaa ba'e, homaa illee isa hin miine ture. ³⁶ Namoonni hundumtuu isa kana hedduu ajaa'ibsiifatanii, walii wajjinis waa'ee isaa dubbachuu itti fufan. Akkana jedhan, "Isaan kun jechoota akkamii ti? Inni hafuurota xuraa'oo aangoodhaa fi humnaan isaan abbooma, isaanis nama keessaa ni ba'u." ³⁷ Kanaafuu oduun waa'ee isaatii bakkawwan naannoo sana keessa jiran hundumaatti faffaca'uu eegale. ³⁸ Achii Yesuus mana sagadaa sana keessaa ba'ee gara mana Simon ni dhage. Yeroo kanatti immoo amaatiin Simon dhagna gubaadhaan dhiphataa turte, isaanis isheedhaaf isa ni kadhatan. ³⁹ Inni ishee irra dhaabbatee, dhagna gubaa sana ni ifate, innis ishee dhiisee adeeme. Isheenis yeruma sanatti ol kaatee isaan tajaajilu ni eegalte. ⁴⁰ Yommuu aduun gadi lixuu eegaltetti, namoonni namoota dhukkuba akaakuu adda addaatiin qabaman hundumaa gara Yesuusitti ni fidu turan. Innis hunduma isaanii irra harka isaa kaa'ee isaan ni fayyise. ⁴¹ Hafuurri hamoonis hedduu isaanii keessaa ni ba'an, akkana jedhanii iyyuudhaan, "Ati ilma

Waaqayyoo ti!" Yesuus isaan ifatee akka isaan hin dubbannes ni godhe, isaan Kiristoos ta'uu isaa beekanii waan turaniif.⁴² Yeroo lafti bari'etti, inni gara iddoo namni hin jirree ni adeeme. Namoonni hedduun isa barbaadaa waan turaniif, bakka inni turetti isa bira ni adeeman. Akka inni isaan biraa hin adeemne gochuudhaafi yaalii godhan.⁴³ Inni garuu akkana isaaniin jedhe, "Ergamuun koo isa kanaaf waan ta'eef, waa'ee mootummaa Waaqayyoo magaalota kan biroottis deemee lallabuutu ana irra jira."⁴⁴ Achii inni mana sagadaa Yihuudaa keessa jiran hundumaa keessatti lallabuu isaa itti fufe.

Chapter 5

¹ Amma akkana ta'e; Yesuus haroo Gensaarex cina dhaabbatee yommuu turetti namoonni hedduun isatti marsanii dubbii Waaqayyoo dhaggeeffataa turan. ² Innis dooniwwan lama qarqara haroo sanatti hirkatanii ni arge. Qurxummi qabdoonni isaan keessaa bu'anii kiyyoowwan isaanii miiccataa turan. ³ Yesuus gara doonnii isa tokkoo, isa kan Simoon ta'eetti seenee, akka inni bishaan keessaa gara bakkeetti achi butuuf isa gaafate. Achumaan inni achi keessa taa'ee uummata sana barsiisuu barsiise. ⁴ Barsiisa isaa yommuu xumuretti, Simooniin akkana ittiin jedhe, "Doonii kee gara iddoo gadi fagoo harichaatti butadhuutii kiyyoowwan kee qurxummii akka siif qabaniif gadi ergi." ⁵ Simoon deebisee akkana isaan jedhe, "Yaa Gooftaa, halkan guutuu dadhabne homaa iyyuu hin qabanne, garuu waan ati jetteef kiyyoowwan koo nan darbadha." ⁶ Yommuu kiyyoowwan isaanii darbatanitti, kiyyoon isaanii hanga tarsi'uu ga'utti qurxummii hedduu qabatan. ⁷ Kanaafuu hiriyoonna isaanii doonii warra biroo keessa jiran dhufanii akka isaan gargaaraniif mallattoodhaan waammatan. Isaanis erga dhufanii dooniwwan lamaanuu guutanii, hanga bishaaniin liqimfamutti ni ga'an. ⁸ Simoon Phexroos, yommuu kana argetti, miilla Yesuus irratti kufee, akkana isaan jedheen, "Yaa Gooftaa, ana irraa fagaadhu, ani nama cubbamaa dha waanan ta'eef." ⁹ Innii fi namoonni isa waliin turan heddummina qurxummii qabataniitti hedduu ajaa'ibamaniiruutii. ¹⁰ Hiriyoonna Simoon, ilmaan Zabdewoos warri ta'an Yaaqoobii fi Yohaannis, akkanuma ni ajaa'ibsiifatan. Yesuus Simooniin akkana jedhe, "Kana booddee kan namoota qabdu taataatii, hin sodaatin." ¹¹ Dooniwwan isaanii gara bakkeetti erga ol baafatanii booddee, waan hundumaa dhiisaanii isa ni hordofan. ¹² Magaalota jiran keessaa gara isa tokkoo yommuu inni dhaqetti immoo namni dhukkuba lamxiitiin guutummaan qaama isaatii rukutame tokko achi ture. Innis yommuu Yesuusiin argetti, adda isaatiin lafatti kufee, akkana jedhuudhaan isa ni kadhate, "Yaa Gooftaa, yoo fedha kee ta'eef, na qulleessuu ni dandeessa." ¹³ Achumaan Yesuus harka isaatiin hiixatee isa tuquudhaan akkana ittiin jedhe, "Ani nan fedha. Qullaa'i." Battalumaa sanatti lamxiin sun isa gadi dhiise. ¹⁴ Akka namichi waan ta'e kana nama tokkotti iyyuu hin himnee isa abboomee, garuu akkana isaan jedhe, "Gara karaa kee deemii, lubatti of agarsiise, dhuga-ba'umsa akka isaaniif ta'uufis akka seera Museen tumeetti, aarsaa qulqullaa'uu keetiif ta'u of irraa baasi." ¹⁵ Garuu waa'een isaa caalaadhumatti fagaatee tatamsa'e, ummanni hedduunis barnoota inni kennuu dhaggeeffachuudhaa fi dhukkuba qabu irraa fayyuudhaaf walitti ni qabamee. ¹⁶ Inni garuu yeroo hedduu isaan irraa adda ba'e gara lafa duwwaa dhaqee ni kadhata ture. ¹⁷ Guyyaa tokko immoo utuu inni barsiisaa jiruu, Fariisotaa fi barsiisonni seeraa mandara Galiilaa, Yihuudaatii fi Yerusaleemii kan dhufan achi taa'anii turan. Humni Gooftaas fayyisuudhaaf isa waliin ture. ¹⁸ Amma namoonni tokko nama qaamni isaa du'e tokko gasaatti baadhatanii gara isaa ni dhufan, karaa itti ol seenanii namicha dhukkubsate sana fuula Yesuus dura kaa'anis barbaaddataa turan. ¹⁹ Heddumina namootaa irraa kan ka'e karaa ol seenan waan hin argatiniif, bantii manichaa irratti ol ba'anii karaa qaawwaatiin namicha gasaa isaatiin maranii namoota walakkaatti, fuula Yesuus duratti, gadi isa buusan. ²⁰ Amantii isaanii arguudhaan, Yesuus akkana jedhe, "Namicho, cubbuun kee siif dhiifameera." ²¹ Warri barreessitootaati fi Fariisonni kana irratti akkana jechuudhaan gaaffii kaasuu eegalan, "Inni Waaqayyoo irratti arrabsoo dubbatu kun eeny inni? Waaqayyoon malee cubuu namaaf dhiisuu kan danda'u eenyu inni?" ²² Yesuus garuu, waan isaan jedhan beekke, akkana jechuudhaan isaaniif deebise, "Maaliif gaaffii akkasii garaa keessan keessatti yaaddu?" ²³ Isa kamiin jechuutu salphata, 'Cubbuun kee siif dhiifameera' jechuu moo yookaan 'Ka'ii adeemi jechuu?' ²⁴ Garuu kun kan inni ta'eef, Ilmi Namaa akka Inni laf irratti dhiifamuu cubbuu kennuu danda'u,—"namicha isa naafatee ture sanaanis akkana jedhe—"Sittan himaa, ka'I, gasaa kee fudhadhuu gara mana keetti gali." ²⁵ Yommuusuma fuula isaanii duratti lafaa ka'ee gasaa isaa isa irra ciisee ture fudhatee Waaqayyoon galateeffataa gara mana isaatii deeme. ²⁶ Hundumtuu ajaa'ibsiifatee, Waaqayyoon galateeffate. Sodaadhaan guutamanis, akkana jedhan, "Har'a waan takkaa ta'ee hin beekin argine." ²⁷ Wanneen kunneen hundumtuu erga raawwatamanii booda, Yesuus acguu ba;ee utuu adeemuu Leewwii nama jedhamu utuu inni godoo ashuura-funaantuu keessa taa'ee ashuuraa walitti qabuu ni arge. Innis akkana ittiin jedhe, "Na hordofi." ²⁸ Achumaan, Leewwiin waan qabu achumatti dhiisee Yesuusiin ni hordofe. ²⁹ Achumaan Leewwiin Yesuusiif afeerraa guddaa qopheesse. Yeroo kanattis warri ashuura walitti qaban hedduunii fi namoonni kan biroo hedduun isa waliin afeerricha irratti hirmaataa fi isa waliin nyaataa turan. ³⁰ Garuu Fariisotaa fi barreessitoonni isaanii bartoota isaatiin akkana jechuudhaan komii dhi'eessaa turan, "Isin maaliif warra ashuuraa walitti qabani fi cubbamoota warra kaan waliin nyaattanii dhugdu?" ³¹ Yesuus akkana jechuudhaan isaaniif deebise, "Namoota warra dhukkubsatan malee, warri fayyaan abbaa qorichaa hin barbaadan. ³² Ani warra qulqulloota waamuudhaaf hin dhufne, garuu warra cubbamoota gara qalbii jijjiirranatti waamuufan dhufe malee." ³³ Isaanis akkana isaan jedhan, "Hordoftoonni Yohaannis soomanii ni kadhata, hordoftoonni Fariisotaas akkasuma. Hordoftoonni kan kee garuu nyaatanii dhugu." ³⁴ Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Namni isaan misirricha waliin jiranii amaamonni misirrichaa akka sooman

godhu jiraa? ³⁵ Garuu guyyaan itti misirrichi isaan biraa adeemu waan dhufuuf jiruuf, gaafa sana isaanis ni soomu." ³⁶ Achumaanis Yesuus mammaaksa isaanitti mammaake. "Eenuyu illee huccuu haaraa fuudhee huccuu moofa'e ittiin suphuudhaaf itti hin fayyadamu. Yoo akkas godhes, huccuu isa haaraa tarsaasuu isaa ti, huccuun inni haaraan isa moofaa waliin wal hin fudhatu. ³⁷ Eenyu illees daadhii wayinii haaraa meeshaa moofaatti hin naqu. Yoo akkana godhes, daadhiin wayinii haaraan sun meeshaa isa moofaa ni dhoosa, daadhiin wayiniis lafatti dhangala'a, meeshaan sunis tajaajilaa ala ta'a. ³⁸ Garuu dadhiin wayinii haaraan meeshaa haaratti naqama. ³⁹ Eenyu illee erga daadhii wayinii isa ture dhugee booda, isa haaraa dhuguu hin fedhu, akkana waan jedhuuf, 'Isa ture sana wayya.'"

Chapter 6

¹ Guyyaa Sanbataa tokkotti immoo akkana ta'e, Yesuus lafa midhaanni qotamee jiru tokko keessa utuu adeemaa jiruu, hordoftoonni isaa asheeta buqqifatanii harka isaanii keessatti qola isaa irraa baasanii nyaachuu eegalan. ² Fariisota keessaa tokko tokko akkana jedhan, "Maaliif waan guyyaa Sanbataatti gochuun seeraa ala ta'e raawwattu?"³ Yesuus yommuu deebii isaaniif kennu akkana jedhe, "Daawit yeroo beela'etti waan inni godhe isin hin dubbifne moo, innii fi namoonni isa waliin turan?"⁴ Inni mana Waaqayyoo seenee buddeena kennaadhaaf dhi'aate keessaa fudhatee akka nyaatee fi isa kaan immoo namoota isa waliin turaniif akka nyaataniif akka inni kenne, kana nyaachuun kan ta'uuf luboota qofa utuma ta'ee jiruu."⁵ Achumaan akkana isaaniin jedhe, "Ilmi Namaa Sanbataa irratti Gooftaa dha."⁶ Sanbata kan biro irratti immoo akkana ta'e, Yesuus gara mana sagadaa dhaqee achitti namoota barsiise. Namni harki isaa naafate tokko immoo achi ture. ⁷ Warri barressitootaa fi Fariisotaa immoo ittiin isa himachuudhaaf guyyaa Sanbataatti ni fayyisaa fi ni dhiisaa isaa hordofaa turan. ⁸ Inni garuu waan isaan garaa isaaniitti yaadaa turan beekke, namicha harki isaa naafate sanaan akkana ittiin jedhe, "Lafaa ol ka'ii namoota as jiran gidduu dhaabbadhu."⁹ Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Ani isinan gaafadha, Guyyaa Sanbataatti waan gaarii moo waan hamaa gochuutu seera, lubbuu namaa fayyisuu moo ajjeesuutu fudhatamaa dha?"¹⁰ Achumaan asii fi achi isaan ilaalee namichaan akkana isaan jedhe, "Harka kee diriirsi." Innis akkuma abboomame godhe, harki isaas ni fayyeef. ¹¹ Isaan garuu aarii sababa hin qabneen guutaman, Yesuusiin maal gochuu akka qabanis waliin dudubbachuu eegalan.¹² Gaaf tokko immoo ka'ee kadhannaadhaaf gara gaaraatti ol ba'e. Halkan guutuus Waaqayyoon kadhachuu isaa itti fufe. ¹³ Yommuu lafti bari'us, bartoota isaa ofitti waamee, isaan keessaa kudha lama filatee ergamoota jedhee isaan moggaase.¹⁴¹⁵¹⁶ ¹⁴ Maqaan ergamoota kanneeniis Simoonii (isa inni Pheexros ittiin jedhe) fi obboleessa isaa Indiriyaas, Yaaqob, Yohaanis, Filiphoos, Bartaleemos, Maatewoos, Toomaas, Yaaqob ilma Alfewoos, Simoon isa hinaafticha jedhame, Yihuudaa ilma Yaaqobii fi Yihuudaa isa Isqorticha, isa booda irratti isa gane.¹⁷ Achumaan Yesuus isaan waliin gaaricha irraa gadi bu'ee bartoota isaa hedduudhaa fi namoota hedduu Yihuudaadhaa fi Yeruusaalema akkasumas qaraqara galaana Xirosii fi Sidoonaatii walitti qabaman hedduu waliin lafa wal qixxaataa irra ni dhaabbate. ¹⁸ Isaan isa dhaggeeffachuudhaa fi dhukkubawwan qaban irraa fayyuudhaaf gara isaa kan dhufan turan. Namoonni hafuura hamoodhaan qabamanii dhiphataa turanis fayyifamaniiru. ¹⁹ Humni nama fayyisu isa keessaa maddaa waan tureef, namni achi ture martinuu isatti bu'uudhaaf yaalii godhaa ture sababiin isaas, innis hunduma isaanii ni fayyise.²⁰ Innis gara galee bartoota isaa ilaalee akkana ittiin jedhe, "Isin warri hiyyeessonni kan eebbifamtanii dha, mootummaan Waaqayyoo kan keessan waan ta'eef. ²¹ Warri amma beela'aa jirtan kan eebbifamtanii dha, ni quuftu waan ta'eef. Warri amma boo'aa jirtan kan eebbifamtanii dha, kolfuudhaaf jirtu waan ta'eef."²² Namoonni yommuu isin jibban kan eebbifamtanii dha, yeroo isaan adda isin baasanii fi isin arrabsan, akka nama yakkamaatti yommuu isaan isin tuffatanis, waa'ee Ilma Namaatiif jedhanii. ²³ Guyyaa sana gammadaa, utaalaas, waaqa irratti badhaasa guddaa waan argattaniif, abbootiin isaanii raajota akkasuma godhaa turaniiru.²⁴ Garuu isin warra dureessotaaf wayyoo, isin gammachuu keessan raawwataniittuu. ²⁵ Wayyoo isin warri amma quuftanii jirtan, booda irratti beela'uuf jirtuutii. Wayyoo isin warra amma kolfaa jirtaniif, booda irratti gadduudhaa fi boo'uudhaaf waan jirtaniif.²⁶ Wayyoo isin yommuu namoonni waa'ee keessan gaarii dubbatan, sababiin isaa abbootiin isaanii raajota warra sobduu akkanatti isaan jajachaa turanii ti.²⁷ "Ani isin warra ana dhaggeeffataniin garuu akkanan isiniin jedha, diinota keessan jaalladhaatii warra isin jibbaniifis waan gaarii godhaa. ²⁸ Warri isin abaaran eebbisaatii warra hammina isin irratti yaadaniifis kadhadaafii."²⁹ Nama maddii keessan gara tokko isin kabaluuf, isa kaan immoo gara galchaafii. Namni tokko yoo kootii keessan isin irraa baafate, kittaa keessanis hin hambifatinaa. ³⁰ Nama isin kadhatu hundumaaf kennaafii. Qabeenya keessan keessaa namni yoo isin irraa fudhate, akka inni isiniif deebisuuf isa hin gaafatinaa.³¹ Waan namoonni akka isiniif godhan feetan, isinis akkasuma isaaniif godhaa. ³² Warra isin jaallatan qofa yoo jaallatan, badhaasa maalii qabdu? Warri cubbamoonnis akkanuma godhu woo. ³³ Warra waan gaari isiniif godhu qofaaf yoo gaarii gootan, badhaasa maalii qabdu? Warri cubbamoonnis akkanuma godhu woo. ³⁴ Warra deebisee gatii isiniif baasuu danda'u qofaaf yoo liqeessitan, badhaasa maalii qabdu? Warri cubbamoonnis warra gatii isaaniif baasuu danda'aniif liqeessu woo. ³⁵ Garuu isin diinota keessan jaalladhaatii utuma waa deebifatanii argachuudhaaf hin yaadin namootaaf liqeessaa, badhaasni keessan guddaa ni ta'aa, ijoollee Isa Ol Gubbaa jiruus ni taatu, inni ofii isaatii warra hin galateeffannee fi warra hamoota ta'aniif iyyuu gara laafessa woo. ³⁶ Warra araara qaban ta'aa, akkuma Abbaan keessan araara qabeessa ta'e.³⁷ Akka isinitti hin faradamnetti, isinis namatti hin faradinaa. Akka namoonni isin hin ceepphanetti, isinis namoota hin ceepha'inaa. Akka dhiifamni isiniif godhamuuf, isinis namootaaf dhiifama godhaa. ³⁸ Kennaa, isiniifis ni kennamaatii. Qabeenya hedduun—gadi hudumame, urgufamee fi irra dhangala'e—jilba keessan irratti ni dhangala'a. Safartuu isin ittiin safartaniin, isiniifis debi'ee ni safarama."³⁹ Achumaan inni

mammaaksa isaanitti mammaake. "Namni iji isaa hin argine tokko nama akka isaatiitti karaa argisiisuu ni danda'aa? Kana yoo godhe, lamaanuu wal qabatanii boolla keessa seenu, mitii ree? ⁴⁰Barataan tokko barsiisaa isaa irra hin caalu, garuu namni hundumtuu erga guutummaatti leenjifamee booda akkuma barsiisaa isaatii ni ta'a. ⁴¹Maaliif utubaa ija keessan keessa jiru utuu hin argin, huuba ija hiriya keessanii keessa jiru ilaaltuu? ⁴² Akkamitti obboleessa keessaniin akkana jettu, 'Obboleessa ko, mee huuba ija kee keessaan siif baasa,' utuu utubaa isa ija keessan keessa jiru hin argin? Isin warra of tuultota nana! Dursaatii utubaa ija keessan keessa jiru baasaa, sana booda huuba ija obboleessa keessanii keessa jiru sirriitti arguu dandeessuutii. ⁴³ Mukni gaariin kan ija hin taane , i hin jiru, moo mukni gaarii hin taane kan ija gaarii godhatu jira. ⁴⁴ Mukni martinuu ija ofitiin adda baafama. Namoonni muka qoraattii irraa ija harbuu cirachuu hin danda'an, yookaanis ija wayinii muka kombolchaattii hin ciratu. ⁴⁵ Namni gaariin waan gaarii garaa isaa keessa guute keessaa waan gaarii baasa, namni hamaanis hammina garaa isaa keessa guute keessaa waan hamaa baasa. Waan garaa namaa keessa guutee irraa hafetu afaaniin dubbatamaatii. ⁴⁶ "Maaliif 'Yaa Gooftaa' 'Yaa Gooftaa' naan jettuu, waanan isiniin jedhu erga hin raawwannee? ⁴⁷ Namni gara koo dhufee jecha ani dubbadhu dhaga'u, kan abboomamus, maal akka inni fakkaatu ani isinittan hima. ⁴⁸ Inni akka nama mana isaa ijaarratuu ti, lafa isa irratti ijaaru gadi fageessee qotee hundee manichas dhagaa jabaa irra ni dhaabe. Lolaan yommuu dhufetti, bishaannis humnaan dhufee yommuu itti bu'etti, manicha sochoosuu hin dandeenye, jabaatee ijaaramaera waan inni ta'eef. ⁴⁹ Garuu namichi dubbii koo dhaga'ee hin abboomamne, nama mana isaa irra keessa lafaa irratti bu'uureesse fakkaata. Bishaan guutee yommuu manii isaa irra dhangala'ee lola'etti, manichi battalumatti ni manca'e, barbadaa'uun manichaas isa dhumaa ta'e."

Chapter 7

¹Yesuus dubbii gurra namootaatti dubbatu erga xumuree booddee, gara Qifirnaahomitti ol seene.²Achittis oogkana dhibbaa tokko hojjetaa isaaf abboomamu tokko qaba ture, innis dhukkubsatee du'atti dhi'aatee ture.³ Ooggantichi waa'ee Yesuus yommuu dhaga'etti, inni maanguddoota Yihuuda keessaa gara Yesuusitti ergee, akka Yesuus dhufee hojjetaa isaa sana fayyisuufiif isa gaafat ⁴Yommuu isaan gara Yesuus dhufanitti, isaan akkana jechuudhaan jabeessanii isa ni kadhatan, "Isa kana hojjechuufiin kee nama ta'uufii dha, ⁵inni nama biyya keenya jaallatu dhaatii, mana sagadaa keenya kanas kan nuuf ijaare isa dha."⁶ Achumaan Yesuus isa waliin daandii irra bu'ee isaan waliin deemu eegale. Garuu yommuu inni mana irraa fagaatetti, ooggantichi dhibbaa hiriyoota isaa Yesuusitti ergee, akkana ittiin jedhe, "Yaa Gooftaa, ati bantii mana kootii jala seenuun siif hin malu waan ta'eef, hin dhama'in." ⁷Kanuma irraa kan ka'e, anis gara kee dhufuudhaaf naman hin malle akkan ta'e beekeera, garuu jechuma tokko yoo ati dubbatte, hojjetaan koo ni fayya. ⁸Anis of jalatti loltoota anaaf abboomaman kanan qabu oogkanaa waanan ta'eef. Isa tokkoon yoon 'Deemi' jedhe, innis ni deema, isa kaaniin immoo 'Kottu' yoon jedhe, innis ni dhufa, hojjetaa kootiinis 'Kana godhi' yoon jedhe, innis ni godha."⁹ Yesuus yommuu kana dhaga'e, ni ajaa'ibsiifate, uummata isa faana turetti gara galee akkana isaaniin jedhe, "Ani isinittan hima, ani amantii akkanaa Israa'el keessatti illee hin argine."¹⁰ Warri ergaman yommuu gara manaatti deebi'an, hojjetichi fayyaa isaa ta'ee argatan.¹¹ Sana booda, Yesuus gara magaalaa Naain jedhamtu tokkoo deeme, barattoonni isaatii fi uumanni hedduus isa waliin ni deeman. ¹²Akkuma inni gara karra magaalichaatti dhi'aateen, namni haadha isaa (kan kopha-galeettii taateef) tokkicha kan ta'e tokko du'ee baatamee, uummanni magaalichaa hedduunis ishee waliin deema ture. ¹³Gooftaan yommu ishee argetti, garaan isaa hedduu isheedhaaf gaddee, akkana ittiin jeheen, "Hin boo'in." ¹⁴Achumaan itti adeemee siree ittiin reefficha baatanii adeeman harkaan qabe, warri baatanii adeemanis dhaabbatanii hafan. Innis akkana ittiin jedhe, "Yaa dargaggeessa nana, ani siinan jedhaa, ol ka'i." ¹⁵ Inni du'es lafaa ka'ee haasa'uu eegale, Yesuus immoo haadha isaatiif isa kenne. ¹⁶ Achumaan sodaan hunduma isaanii irra buufate, Waaqayyoonis akkana jechuudhaan galateeffachuu itti fufan, "Raajii guddaan nu gidduutti kaafameera" akkanumas, "Waaqayyo gara saba isatii ilaaleera." ¹⁷Oduun waa'ee Yesuus kun guutummaa Yihuudaatii fi naannoolee ollaa ishee hundumaatti ni faca'e. ¹⁸Barattoonni Yohaannis waa'ee isa kana hundumaa isatti ni himan. Yohaannis bartoota isaa keessa lama ofitti waamee, ¹⁹akkana jechuudhaan gara Gooftaatti isaan erge, "Ati isuma dhufuuf jiruu dha moo kan biro eeggannu?" ²⁰Isaan gara Yesuus yommuu dhufanitti, akkana jedhan, "Yohaannis Cuuphaan akka nuyi 'Inni dhufuuf jiru sun si'I moo kan biro eeggannu?' jedhee gara keetti nu ergeera"²¹ Inni yeroo sanatti namoota hedduu dhukkubawwanii fi dhiphuu isaanii irraa isaan fayyisee namoota iji isaanii hin argine hedduudhaafis agartuu isaanii ni deebiseef. ²²Yesuus akkana jechuudhaan isaaniif deebise, "Yeroo gara dhufanitti deebitan, waan argitanii fi waan dhageessan Yohaannisitti himaa. Warri iji isaanii hin argine, agartuun isaanii deebi'aafii jira, warri miilli isaanii naafate adeemuu eegalaniiru, warri lamxaa'an qulleeffamaniiru, warri gurri isaanii duudee ture dhaga'niiru, namoonni du'an deebi'anii jraataniiru, hiyyeessonnis hodu gaarii dhaga'aa jiru. ²³Waan ani godhu irraa kan ka'e namni anatti amanuu hin dhiifne eebbifamaa dha."²⁴ Ergamtoonni Yohaannis erga deebi'anii deemanii booda, Yesuus waa'ee Yohaannis namoota isa waliin jiranitti himuu eegale, "Maal arguudhaaf gara lafa onaatti baatanii? What did you go out into the desert to see? Jajjaba isa qilleensi raasuu?" ²⁵Garuu maal ilaaluudhaaf baatan? Warra huccuu mimmiidhagaa uffatan ilaaluudhaafii? Ilaalaa, warri huccuu mimmiidhagaa uffatanii fi jireenya qananii jiraatan mana mootummaa keessa jiru. ²⁶Garuu maal ilaaluudhaaf gadi baatani? Eeyyee, ani akkanan isiniin jedha, kan raajii irra caalutu as jira. ²⁷ Inni kun isa waa'ee isaatiif akkana jedhamee barreeffamee dha, ²⁸ani isinittan hima, dubartii irraa kan dhalatan keessaa Yohaannis irra kan caalu hin jiru. Garuu mootummaa Waaqayyoo keessatti namni hundumaa gadi ta'e mul'atu isa irra ni caala. "²⁹ (Namoonni martinuu isa kana yommuu dhaga'anitti, warra ashuuraa funaanan dabalatee, Waaqayyo qajeelaa akka ta'e ni labsan, cuuphaa Yohaannisniin cuuphamanii turanii ti. ³⁰Garuu Fariisonnii fi beektonni seeraa cuuphaa Yohaannis hin cuuphamin waan hafaniif, kaayyoo Waaqayyo isaaniif qabu lafatti hambisan.)"³¹ gaa dhaloota har'aa kana maalittan fakkeessa? Isaan maal fakkaatu? ³²Isaan akka daa'imman gabaa keessa xabatanii ti, walii walii isaanii wal waamani akkana kan waliin jedhan, 'Ulullee isiniif afuufnaan sirbuu diddan. Faarsaa gaddaa isiniif faarfannaan boo'uu diddan.'³³ Yohaanni Cuuphaan yommuu dhufee hin nyaane hin dhugne waan ta'eef, akkana jettan, 'Inni hafuura hamaatu keessa jira'. "³⁴Ilmi Namaa immoo nyaataa fi dhugaa yommuu gara keessan dhufe, akkana jettan, Ilaa, inni albaadhessaa fi dhugduu dha, hiriyaa warra ashuuraa funaananii fi cubbamootaatis! "³⁵Ogummaan garuu ijoollee isheetiin ni dhugoomfanti." "Argituu, ani ergamaa koo fuula kee dura nan erga, Inni immoo si dura bu'ee daandii ni qopheessa."³⁶ Achumaan Faariisiin tokko akka Yesuus isa waliin nyaatuuf isa afeere. Yesuus mana Fariisichatti erga ol seene booda, nyaachuudhaaf gara maaddiitti dhi'aate. ³⁷Iddoo sanatti, dubartiin magaala sana keessatti

cubbamtuu ta'uu isheetiin beekamtu tokko turteetti. Akka inni mana Fariisichaatti nyaatatti taa'e yommuu argitetti, isheen dibata zayitaa bilqaaxii tokko fudhattee dhufte. ³⁸ Akkuma isheen miilla isaa bira geeseen, boo'aa, miilla isaa dhudhungataa, urgooftuu gati jabeessa itti dibdee, rifeensa mataa isheetiitiin ni haxoofti turte. ³⁹ Fariisichi inni Yesuusiin afeere yommuu kana argetti, akkana jechuudhaan of keessatti yaaduu eegale, "Namichi kun utuu raajii ta'ee, dubartiin eenyuu fi nama akkamii taate akka isa tuqaa jirtu ni beeka ture, akka isheen cubbamtuu taate." ⁴⁰ Yesuus deebiseefii akkana isaan jedhe, "Yaa Simoon, waanan sitti himun qaba." Innis akkana jedhe, "Dubbaddhu, Yaa barsiisaa!" ⁴¹ Yesuus akkana jedhe, "Namni horii liqeessuudhaan beekamu tokko, nama gatii irraa qabu lama qaba ture. Inni tokko qarshii dhibba shantu isa irra jira, isa kaan irra immoo shantama. ⁴² Jarri lamaanuu gatica of irraa baasuu dadhabnaan, inni immoo isaaniif ni dhiise. Kanaafuu, namicha isa kamtu caalaa isa jaallata?" ⁴³ Simoon deebisee akkana isaan jedhe, "Isa inni caalaa dhiiseef jedheen yaada." Yesuus akkana jedhe, "Sirriitti murteessiteetta." ⁴⁴ Yesuus gara dubartittiitti gara galee Simooniin akkana jedheen, "Dubartii kana ni argitaa, ani mana keen seena. Ati garuu bishaan miilla kootiif naaf hin kennine, isheen garuu miilla koo imimmaan isheetiin jiiiftee, rifeensa mataa isheetiitiin haxoofti. ⁴⁵ Ati ana hin dhunganne, isheen garuu ergan as dhufee, miilla koo dhungachuu irraa hin boqonne" ⁴⁶ Ati mataa kootti zayita hin dibne, isheen garu zayita foolii gaarii qabuun miilla koo dibde. ⁴⁷ Kanaafuu, ani sittan hima, cubbuuwwan ishee, warri hedduun, isheedhaaf—isheen guddaa waan jaallatteef. Garuu namni xiqqoon dhiifameef, xiqqoo jaallata." ⁴⁸ Isheedhaan immoo akkana ittiin jedhe, "Cubbuun kee siif dhiifameera." ⁴⁹ Warri nyaataaf isa waliin dhi'aatanii turanis walii isaanii gidduutti akkana jechuu eegalan, "Inni cubbuu namaa iyyuu namaaf dhiisu kun inni eenyu?" ⁵⁰ Achumaan JYsuus dubattittiidhaan akkana ittiin jedhe, "Amantiin kee si fayyiseera. Nagaadhaan dhaqi."

Chapter 8

¹ Yeroo gabaabaa booda, Yesuus gara magaalaawwanii fi mandaroota hedduu irraa naanna'ee oduu gammachiisaa waa'ee mootummaa Waaqayyoo ni barsiisa ture. Warreen kudha lamaaniis isa waliin turan, ²akkanum immoo dubartiin haffurota xuraa'oodhaa fi dhukkubawwan adda addaa irraa fayyifamtee turte tokkos turteetti: Maariyaam ishee Magidallaa kan jedhamte, hafuurota xuraa'oon torba kan ishee keessaa ba'an; ³haadha warraa Chuuzaa kan taate, Yo'aanaan, geggeessaan hojii Heroodis; Susaanaadhaa fi kan biro hedduu, warra qabeenya isaanii keessaa fedha ofii isaanii guuttataniif kun marti turaniiru. ⁴ Uummanni hedduun yommuu achitti walitti qabamanitti, magaalaa adda addaa irraa namoonni gara isaa dhufaa yeroo turanitti, inni mammaaksa isaanitti mammaake: ⁵"Qottuun tokko sanyii isaa facaafachuudhaaf ba'e. Yommuu inni facaasetti, kaan isaa karaa cina bu'ee namoonni miilla isaaniin isa dhidhiitan, simbirroon waaqa irraas ni nyaatan. ⁶Kaan immoo dhagaa irra bu'ee, yommuu biqiluu eegalutti, bishaan waan hin qabneef, ni coollage. ⁷Kaanis qoraattii keessatti kufee, aramaan waliin biqilee isa ni liqimse. ⁸Kaan isaa garuu lafa gaarii irratti kufee midhaan iji isaa isa kaan irra harka dhibba caalu godhate." Yesuus kana jedhee erga raawwatee booda, sagalee isaa ol fudhatee akkana jedhe, "Namni gurra dhaga'u qabu haa dhaga'u." ⁹Barattoonni isaa mammaaksi kun maal jechuu akka inni ta'e isa gaafatan. ¹⁰Innis akkana isaaniin jedhe, "Isiniif dhoksaa mootummaa Waaqayyoo beekuun isiniif kennameera, warra kaanitti garuu mammaaksaanan isaanitti dubbadha, akka isaan, 'utuma ilaalanii hin argineef, utumaa dhaga'aniis hin hubanneef." ¹¹Kunoo, hiikaan mammaaksichaas isa kana: Sanyichi dubbii Waaqayyoo ti. ¹²Warreen karaa cina bu'an isaan warra dubbicha dhaga'ee, garuu diyaabilos dhufee akka isaan dhaga'anii ittiin hin fayyineef dubbicha garaa isaanii keessaa funaannatuu dha. ¹³Warreen dhagaa irratti kufan immoo warra yeroo dubbicha dhaga'an gamachuudhaan fudhatanii, garuu hundee waan hin qabneef, yeroo muraasaaf erga amananii booda, qoramsi yommuu itti dhufu kan kufanii dha. ¹⁴Sanyiin warri qoraattii keessatti faca'an warreen dubbicha dhaga'anii, garuu akkuma isaan daandii isaanii irra bu'aniin, dhimmoota adda addaa, qabeenyaa fi gammachuu jireenya biyya lafaa kanaan hudhamanii iji isaanii utuu hin guddatin kanneen hafanii dha. ¹⁵Garuu sanyiin inni lafa gaarii irratti faca'e, warreen dubbicha garaa amantiitii fi gaariidhaan fudhatanii, sirriitti qabatanii obsaa jabnaadhaan kanneen itti jiraatanii dha. ¹⁶"Namni ibsaa qabsiisee guuboodhaan qadaadu yookaan siree jala kaa'u hin jiru. Ijaa kanaa, mi'a ibsaan irraa ifu irra kaa'ee akka namni manicha seenu martinuu ifa argu ni godha. ¹⁷Wanti dhokfamee utuu hin beekamin hafu, yookaan iccitiin hin beekamin yookaan ifatti utuu hin ba'in hafu hin jiru. ¹⁸Kanaafuu sirriitti ana dhaggeeffadhaa, nama waa qabu tokkoof itti ni dabalamaaf, isa hin qabne garu, ishumi inni qaba jedhee yaadu iyyuu isa irraa ni fudhatama." ¹⁹Achumaan haati isaatii fi obbolaan isaa gara isaa ni dhufan, garuu namoota hedduutu ture waan ta'eef isa bira ga'uu hin dandeenye. ²⁰Namoonni akkana jedhaniin, "Haati keetii fi obbolaan kee bakkee dhaabatanii si eegaa jiru." ²¹Yesuus garuu deebiseefii akkana isaaniin jedhe, "Haati kootii fi obbolaan koo warra dubbii Waaqayyoo dhaga'anii hojiitti hiikanii dha." ²²Guyyaa tokko immoo bidiruu keessa bartoota isaa waliin seenee, akkana isaaniin jedhe, "Mee kaanee gara haroo kana gamaatti ceena." Achumaan haricha irra adeemuutti ka'an. ²³Akkuma adeemsa eegalaniin garuu, hirribni isa fudhate. Bubbeen hamaanis doonicha irratti ni dhufe, bidiruun isaaniis bishaaniin guutamuu eegale, balaanis isaanitti dhufe. ²⁴Achumaan barattoonni Yesuus gara isaatti dhi'aatanii isa dammaqsanii, akkana isaan jedhan, "Gooftaa! Gooftaa! Du'uuf jennaam!" Innis hirriba isaa irraa dammaqee, bubichaa fi sochii bishaanichaa ni abboome, isaanis ni dhaabbatan, martinuus bakkatti deebi'ee qabbanaa'e. ²⁵Innis akkana isaaniin jedhe, "Amantiin keessan meerre eessa jira?" Isaan garuu sodaatanii ni ajaa'ibsiifatan, walii isaaniis akkana jechuudhaan wal gaggaafatan, "Kun egaa eenyu ree, bubbeenii fi bishaanni illee yommuu inni itti dubbatu kan abboomamaniif?" ²⁶Achi irraa gara naannoo Geraasenees, isa Galiilaa irraa haroo gamatti argamutti ce'an. ²⁷Yesuus yommuu gara lafaatti ol ba'u, magaalicha keessaa namni hafuura hamaadhaan qabamee ture tokko isatti dhufe. Inni yeroo dheeraadhaaf huccuu ciccitaa uffatee, manaa ba'ee bakka awwaalaa keessa jiraataa tureera. ²⁸Inni yommuu Yesuusiin argetti, iyyee fuula Yesuus duratti kufee, sagalee guddaadhaan akkana jedhee iyye, "Ati ana waliin maal qabdaa, Yesuus, Yaa Ilma Gooftaa Guddaa? Ani sin kadhada, ana hin dhiphisin." ²⁹Waan Yesuus hafuura hamaa sana akka inni namicha keessaa ba'uuf isa ifatee tureef. Inni yeroo hedduu namicha qabatee, utuma inni cancalaan hidhamee jiruu illee, hidhaa sana keessatti eeguun barbaachisaa ture, utuma ta'ee jiruus inni cancala sana kutee gara lafa onaatti isa oofa ture. ³⁰Achumaan Yesuus akkana jechuudhaan isa gaafate, "Maqaan kee eenyu?" Innis akkana jedhe, "Legiyoon," hafuuronni hamoon hedduun wal ta'anii isatti galanii waan turaniif. ³¹Akka inni hallayyaatti isaan hin ergine cimsanii isa kadhahan. ³²Yeroo sanatti hoomaan booyyee tokko tulluu jala marga dheedaa turan. Hafuuronni hamoonis akka Yesuus gara isaanitti isaan erguuf ni gaafatan, innis isaaniif ni ayyame. ³³Achumaan hafuuronni hamoon namicha keessaa ba'anii gara booyyewwanii ni deeman, tuutni booyyee sunis gara allayyaatti gadi fiigani achitti dhuman.

³⁴ Warreen booyyeewwan sana tiksanis waan ta'e kana yommuu arganitti, achii fiiganii deemani waa'ee kanaa magaalaadhaa fi baadiyyaatti ni oddeessan. ³⁵ Namoonnis waan uumame kana arguudhaaf manaa ni ba'an, gara Yesuusiis dhufanii namicha isa hafuurri hamaan keessaa ba'e sana ni argan. Inni miilla Yesuus jala taa'ee ture, uffatee fi yaada isaattis deebi'ee; namoonni warri ilaalu dhufan sun ni sodaatan. ³⁶ Warri dursanii akka inni itti fayye argan akkamitti akka inni fayye isaanitti himan. ³⁷ Achumaan uummanni naannoo Geraaseenes jiraatu akka Yesuus isaan irraa adda ba'uuf isa gaafatan, guddaa sodaatanii waan turaniif. Innis bidiruu keessa seenee deebi'e. ³⁸ Namichi inni hafuurri hamaan keessaa ba'e sun isa duukaa bu'uudhaaf Yesuusiin ni gaafate, garuu Yesuus akkana jechuudhaan of irraa isa deebise, ³⁹ "Gara mana keetti deebi'ii gochaa Waaqayyo siif godheef isaaf galata galchi." Namichis waan Waaqayyo isaaf godhe guutummaa magaalaatti gochaa Yesuus isaaf godhe labsaa gara mana isaatti gale. ⁴⁰ Amma yommuu Yesuus deebi'e, tuutni achi ture isa eegaa ture waan ta'eef, isa simate. ⁴¹ Hubadhaa, namni Yaaros jedhamu, geggeessaa mana sagadaa keessaa tokko kan ta'e, dhufee miilla Yesuusitti kufee, akka inni gara mana isaatii dhufuuf isa kadhate, ⁴² sababiin isaa shamarree tokkittiin inni qaba ture, kan waggaa kudha lamaa, du'aaf kaatee turte. Yesuus deemaa yeroo turetti, tuutni namoota isatti marsee lafti dhiphatee ture. ⁴³ Amma dubartiin waggoota kudha lamaaf dhiigni ishee dhangala'aa turte tokko achi turte; F isheen eenyuun illee fayyifamuu hin dandeenye turte. ⁴⁴ Isheen gara Yesuus dhuftee fiixee huccuu isaatii turqxe, dhiigni ishees battaluma sanatti dhaabbate. ⁴⁵ Yesuus akkana jedhe, "Eenyu inni kan tuqe?" Ana namni jedhu yommuu dhibette, Pheexroos akkana ittiin jedhe, "Gooftaa, namoota hedduutu naannawa kee ture, isaan immoo si dhiibaa turan." ⁴⁶ Yesuus garuu akkana jedhe, "Namni na tuqe tokko jira, akka humni ana keessaa ba'e nan beeka." ⁴⁷ Dubartittiin dhokattee akka hin baane yommuu hubatte, hollataa gara isaa dhuftee miilla isaa jalatti kufte. Isheenis namoota sana hundumaa gidduutti maaliif akka isa tuqxee fi akkamitti battaluma akka fayyite ni labsite. ⁴⁸ Achumaan inni akkana isheedhaan jedhe, "Intala koo, amantiin kee si fayyiseera. Nagaadhaan dhaqi." ⁴⁹ Utuma inni dubbataa jiruu, namni tokko wara mana sagadaa geggeessan gidduudhaa dhufee, Yaayiroos nama jedhamuun akkana jedhe, "Hintalli kee duutettii, barsiisaa akkanumaan hin dadhabsiisin." ⁵⁰ Yesuus garuu yommuu waan kana dhaga'etti, Yaa Yaayiroos, "Hin sodaatin; Amani malee, isheen ni fayyitii." ⁵¹ Inni gara manichaa yommuu dhufetti, Phexroos, Yohaannisii fi Yaaqob akkasumas abbaadhaa fi haadha hintalattii malee irraa kan hafe namni biroon akka isa waliin ol hin seenne ni dhorke. ⁵² Amma namoonni martinuu boo'aa ishee eegaa turan, inni garuu akkana jedhe, "Hin boo'inaa; isheen rafteetti malee hin duunee." ⁵³ Isaan garuu akka isheen duute waan beekaniif, isatti ni qoosan. ⁵⁴ Inni garuu harka ishee qabee ishee waame, akkana jechuudhaan, "Muchayyo, ol ka'i!" ⁵⁵ Hafuurri ishee itti deebi'ee, isheen battalumatti lafaa kaate. Inni akka waan isheen nyaattu isheedhaaf fidan isaan abboome. ⁵⁶ Maatiin ishee ni gammadan, inni garuu waan ta'e kana eenyutti iyyuu akka hin himne isaan akeekkachiise.

Chapter 9

¹ Inni bartoota isaa kudha lamaan walitti waameehafuurota hamoota mara akka baasanii fi dukkubsaatootas akka fayyisaniif aboo isaaniif kenne. ² Akka isaan mootummaa Waaqayyoo labsanii fi dhukkubsaatootas akka isaan fayyisaniif inni isaan erge. ³ Inni akkana isaaniin jedhe, "Imala keessaniif homaa hin fudhatinaa—meeshaa, korojoo, waan nyaatamu, horii fi huccuu jijjiirran naa illee taanaan. ⁴ Mana itti seentan isa kamiin iyyuu, hama achii deemtanitti achuma keessa tura. ⁵ Bakka namoonni itti isin hin simannetti, isaan irratti akka inni dhuga-baatu ta'uuf awwaara miilla keessan irra jiru of irraa urgufaa." ⁶ Achumaan isaan mandaroota jiranitti ni bobba'an, wangeela labsaa fi bakka hundumaatti nama dhukkubsate fayyisaa. ⁷ Heroodis inni biyya bulchu waan achitti ta'aa jiru kana ni dhaga'e; garuu addaan baafachuu hin dandeenye, sababiin isaa namoonni tokko tokko Yohaannis cuuphaan akka du'aa ka'e waan dubbataniif, ⁸ kaan immoo Eliyaas akka dhufe, kaanis akka waan raajonni bara durii ka'an ni dubbatan. ⁹ Heroodis akkana jedhe, "Ani Yohaannisiin mataa isaa irraa mureera. Inni waa'ee isaa dhaga'u kun eenyuu dha?" Kana irraa kan ka'e inni Yesuusiin arguu barbaade. ¹⁰ Yommuu bartoonni deebi'anitti, waan raawwatan hundumaa ni gabasaniif. Achumaan innis isaan fudhatee, bakka kophaa ta'uu danda'an gara magaalaa Betasaiydaa jedhamtu dhaqan. ¹¹ Ummanni achi turan yommuu kana dhaga'anitti, isa ni hordofan. Innis isaan simatee waa'ee mootummaa Waaqayyoo isaanitti dubbate, warra fayyuu barbaadanis ni fayyise. ¹² Amma guyyaan galgala ta'e, warri kudha lamaanis gara dhufanii akkana isaan jedhan, "Ummata kana of irraa geggeessi akka isaan gara mandarootaa fi baadiyyaa jiranii dhaqanii iddoo bulanii fi waan nyaatan barbaaddataniif, nuyi as bakka kophaa kana jirra waan ta'eef." ¹³ Garuu inni akkana isaaniin jedhe, "Isin waan isaan nyaatan kennaafii." Isaan akkana jedhaniin, "Nuyi buddeena ija shanii fi qurxummii lama caalaa hin qabnu—baanee waan namoota kana mara ga'u yoo bitne malee." ¹⁴ (Namoota dhiira ta'an gara kuma shaniitu achi ture.) Inni bartoota isaatiin akkana ittiin jedhe, "Gartuu namoota shantama shantamaatiin isaan teessisaa." ¹⁵ Isaanis akkasuma godhan, namoonnis akka tataa'an ni godhan. ¹⁶ Inni buddeena shananii fi qurxummiiwwan lamaan fudhatee, asii ol gara samii ilaalee, eebbisee fi caccabsee, akka isaan namoota sanaaf hiraniif bartootatti kenne. ¹⁷ Isaan martinuu nyaatanii ni quufan, wanti irraa hafes walitti qabame—hambaan isaa gundoo kudha lama ta'e. ¹⁸ Kana booddee yommuu Yesuus kophaa isaa kadhataa turetti, bartoonni isaa immoo isa waliin turan. Inni akkana jechuudhaan isaan gaafate, "Ummanni kun eenyu anaan jedhu?" ¹⁹ Isaan akkana jedhanii deebisaniif, "Yohaannis Cuuphaa. Kaan immoo garuu Eliyaas, kaanis raajota keessaa isa tokkodu ka'e jedhu." ²⁰ Achumaan inni akkana isaaniin jedhe, "Iiniinoo eenyu anaan jettu?" Phexroos akkana jedhee deebise, "Kiristoos isan kan Waaqayyoo." ²¹ Inni garuu isa kana eenyutti iyyuu akka hin himne isaan akeekkachiise, ²² akkana isaaniin jechuudhaan, "Ilmi Namaa harka warra manguddootaa, luboota ol aanoodhaa fi barreessitoota keessatti dhiphina guddaa arguudhaa fi tuffatamuudhaaf jira, ajjeefamuudhaafis jira, garuu gaafa guyyaa sadaffaatti du'aa ni ka'a." ²³ Achumaan isaan maraan akkana jedhe, "Eenyu illee ana hordofuu yoo barbaade, ofii isaa ganee guyyaa guyyaadhaan fannoo koo baadhatee na faana bu'uu qaba. ²⁴ Namni jireenya ofii oolfachuu barbaadu isa ni dhaba, garuu namni anaaf jedhee jireenya ofii gate isa ni oolfataz. ²⁵ Namni tokko guutummaa biya lafaa kanaa buufatee jireenya ofiitti yo hir'ise maal faayidaa qabaaf?" ²⁶ Eenyu iyyuu anatti yookaan dubbii kootti yoo yeella'e, Ilmi Namaa immoo yommuu ulfina isaatti dhufuu fi ulfina kan Abbaa isaatti dhufu akkasumas kan ergamoota qulqullootaatti isatti ni yeella'a. ²⁷ Ani garuu dhugaatti isinittan hima, namoota amma as dhaabbatan kana keessaa utuu hin darbin dura mootummaa Waaqayyoo argudhaaf jiru." ²⁸ Amma erga Yesuus dubbii kana dubbatee guyyoota saddet booda, inni Phexroosii fi Yohaannisiin akkasumas Yaaqobiin kadhachuudhaaf gara gaaraatti ol ba'e. ²⁹ Kadhataa utuu jiruus, fuulli isaa ni jijjiirame, huccuun isaas hedduu adii ta'e. ³⁰ Hubadhaa, namoonni lama, Musee fi and Eliyaas, isa waliin haasa'aa turan ³¹ isaanis ulfinaan mul'atanii isa waliin waa'ee addaan ba'umsa isaatii, isa inni Yerusaleem keessatti xumuraan ga'uudhaaf jiruu ni dudubbatan. ³² Amma Pexroosii fi warri isa waliin turan hirribni ija isaaniitti ulfaatee ture, garuu yommuu isaan guutummaatti dammaqan, isa ulfina isaa keessatti, namoota warra isa waliin dhaabbataa turanis ni argan. ³³ Yeroo isaan Yesuus irraa adda ba'anii adeemuuf ka'anitti, Pexroos akkana isaan jedhe, "Yaa Gooftaa, nuuf as jiraachuun gaarii dha. Godoowwan sadii asitti haa ijaarru, tokko siif, tokko Museedhaaf, tokko immoo Eliyaasiif." (Inni waan jechaa ture hin beekne.) ³⁴ Utuu inni kana jechaa jiruu, duumessi dhufee isaanitti aguuge, isaanis duumessicha keessa waan seenaniif ni sodaatan. ³⁵ Achi irraa sagaleen akkana jedhu duumessicha keessaa ni dhufe, "Inni kun Ilma koo ti, isa filatame; isa dhaga'aa." ³⁶ Sagalichi yommuu dubbatetti, Yesuus kophaa isaa ture. Isaan waa'ee waan achitti argan Sanaa nama tokkotti iyyuu utuu hin himin turan. ³⁷ Amma guyyaa lammaffaatti, gaaricha irraa yommuu gadi bu'anitti, ummanni hedduun isaanitti ni dhufe. ³⁸ Hubadhaa, namni tokko tuuta sana keessaa akkana jechuudhaan ni iyye, "Yaa Barsiisaa, akka ati gara mucaa kootii ilaaltu sin kadhada, inni ilma koo tokkicha. ³⁹ Argitaa, hafuurri isa qabateetu yeroo tokko tokko ni caraansisa; hoomachi afaan isaa keessa guutee afaan

isaatiin ni ba'a. Yeroo hedduu isa irraa hin adeemu, gar-malee isa rakkisa. ⁴⁰Bartoota kee yoon kadhades isaan isa keessaa baasuu hin dandeenye. ⁴¹Yesuus deebiseefi akkana ittiin jedhe, "Isin dhaloota hin amannee fi dhibaa'oo nana, ani hanga yoomiittan isin waliin turee dubbii isiniif qajeelchaa? Ilma kee as fidi." ⁴²Mucichi utuu dhufaa jiruu, hafuurichi hamaan lafatti isa rukutee, hoomacha afaan isaa keessaa baase. Yesuus garuu hafuuricha hamaa sana ifatee mucichas fayyisee abbaa isaatiif deebise kenne ⁴³Achumaan isaan marti waa'ee guddina Waaqayyoo ni ajaa'ibsiifatan. Utuu isaan waan inni gochaa ture maratti ajaa'ibamanii, inni bartoota isaatiin akkana jedhe, ⁴⁴"Dubbiin kun gurra keessan keessa gadi fagaatee haa seenu: Ilmi Namaa harka namootaa keessatti ganamuudhaaf jira." ⁴⁵Isaan garuu dubiin isaa kun hin galleef. Isaan jalaa dhokatee ture, kanaafuu isaan hiikaa isaa beekuu hin dandeenya, garuu gaafachuudhaafis ni sodaatan. ⁴⁶Isaan gidduudhaa immoo inni kam caalaa akka ta'e walitti falmuutti ka'an. ⁴⁷Yesuus garuu, yaada garaa isaanii keessaa beekuudhaan, daa'ima xiqqaa fudhatee of cina dhaabee ⁴⁸akkana isaaniin jedhe, "Namni daa'ima kana maqaa kootiin simatu, ana simata; Namni ana simatus, isa ana erge ni simata. Namni isin keessaa isa xiqqaa ta'e immoo hundumaa caalaa isa ol aanu ta'uudhaaf jira." ⁴⁹Yohaannis deebisee, "Yaa Gooftaa, nuyi nama maqaa keetiin hafuura hamaa baasu tokko arginee isa dhorkine, inni nu waliin hin jiru waan ta'eef." ⁵⁰"Hin dhorkinaa," ittiin jedhe Yesuus, "namni faallaa keessan hin taane marti isin waliin jiraatii." ⁵¹Guyyaan inni itti ol fuudhamu dhi'aataa yommuu deemetti, gara Yerusaalem deemudhaaf fuula isaa achi qajeelfate. ⁵²Inni of dura ergamtoota ergee, isaanis isa dura bu'anii waan mara isaaf qopheessuudhaaf gandoota warra Samaariyaa seenan. ⁵³Garuu inni fuula isaa gara Yerusaalemitti waan inni deebifateef, isaan isa hin simanne. ⁵⁴Bartoonni Yaaqobii fi Yohannis yommuu kana argan akkana jedhan, "Yaa Gooftaa, waaqa irraa akka ibiddi bu'ee isaan fixuuf akka itti waamnu nuu eyyamtaa?" ⁵⁵Inni garuu isaanitti gara galee, isaan ifate, ⁵⁶achumaan ba'anii gara biraatti adeeman. ⁵⁷Utuu karaa irra adeemaa jiranii, namni tokko akkana isaan jedhe, "Bakka ati dhaqxu hundumaatti sin hordofa." ⁵⁸Yesuus akkana isaan jedhe, "Jeedaloonni boolla qabu, simbirroonnis man'ee qabu, Ilmi Namaa garuu bakka mataa isaa jala galfatu hin qabu." ⁵⁹Nama kan biroodhaan immoo akkana jedhe, "Na hordofi." Namichi garuu akkana isaan jedhe, "Yaa Gooftaa, duraan dursa dhaqeen abbaa koo awwaalladha." ⁶⁰Inni garuu namichaan akkana jedhe, "Warri du'an du'aa isaanii haa hawwaallatanii, isaan dhiisi. Ati garuu dhaqii Leave the mootummaa Waaqayyoo bal'inaan labsi." ⁶¹Namni kan biroon tokko immoo akkana isaan jedhe, "Ani sin hordofa, yaa Gooftaa, garuu dura dhaqeen warra mana koo keessa jiranitti nagaa dhaama." ⁶²Yesuus deebisee akkana isaan jedhe, "Namni hordaan harkaan qabatee utuu qotaa jiruu gara booddee isaa ilaalu mootummaa Waaqayyoof hin malu."

Chapter 10

¹ Amma wanneen kana mara booda, Gooftaan kan biro torbaatamatti F mul'atee, lama lamaan isaan godhee bakka ofii isaatii booda irratti deemuuf jiru magaalotaa fi gandoota maratti of dura buusee isaan erge. ²Inni akkana isaaniin to jedhe, "Qonna bal'aatu jira, garuu hojjetoonni achi irra hojjetan muraasa. Kanaafuu, Gooftaa maasichaa akka inni hojjetoota itti bobbaafatuuf isa kadhada³ Daandii keessan irra adeemaa. Ilaa, ani akka hoolota jeedala gidduutti bobba'aniittan isin erga. ⁴Korojoo mahaallaqaa hin baadhatinaa, yookaan borsaa imaltootaa, yookaan kophee, daandii irrattis eenyuun illee nagaa hin gaafatinaa. ⁵Mana isa kamiin iyyuu yommuu seentan, dursa akkana jedha, 'Nagaan mana kanaaf haa ta'u!' ⁶Ilmi nagaa yoo achi jiraate, nagaan keessan isa irra buufata, yoo ta'uudhaa baate garuu, gara keessanitti deebi'a. ⁷Hojjetaan mindaa isaa argachuu waan qabuuf, mana itti seentan sana keessa turaa, achumaa nyaataa fi dhugaa. Mana isa tokko gara isa kaaniitti asii fi achi hin deeminaa. ⁸Magaalaa itti seentan kamitti iyyuu, yommuu isaan isin simatan, waanuma isaan isiniif kennan nyaadhaa ⁹namoota achi keessaa dhukkubsatanis fayyisaa. Akkana immoo isaaniin jedhaa, 'Mootummaan Waaqayyoo isinitti dhi'aateera.' ¹⁰Magaalaa isa kam iyyuu yommuu seentanitti yoo isaan isin hin simatin, gara daandiitti ba'aatii akkana jedhaa, ¹¹Awwaara magaalaa keessan keessa miilla keenyatti qabate illee isin irratti of irraa urgauffanneerra! Garuu isa kana beekaa: Mootummaan Waaqayyoo dhi'oo kana jira.' ¹²Isinittan himaa akka inni guyyaa isa dhumaatti magaalaa sana irra Sodoomtu dhiifama argata. ¹³Wayyoo siif, Yaa Koraazin! Wayyoo siif, Yaa Beetsayidaa! Hojiin ulfinaa si keessatti hojjetame utuu Xirosii fi Sidoonaa keessatti hojjetameera ta'ee, isaan huccuu gaddaa uffatanii daaraa keessa taa'anii yeroo dheeraa dura qalbii jijjiiratanii turan. ¹⁴Garuu guyyaa murtoo isa dhumaatti, si'i irra Xirosii fi Siidonaadhaaf ni salphata. ¹⁵Atis, Yaa Qiffirnaahum, gara waaqaatti waan ol fudhatamte sitti fakkaataa? Lakkii, gara qileetti gadi ni darbatamtaa. ¹⁶Namni isiniin dhaga'u ana dhaga'a, inni isin jalaa didus ana jalaa ni dida, inni ana jalaa didu immoo isa ana erge sana jalaa dida." ¹⁷Warreen torbaatamaa kunneen gammachuudhaan gara isaatti deebi'an, akkana jedhaanii, "Yaa Gooftaa, hafuuronni hamoon illee maqaa keetiin nuuf ni abboomaman." ¹⁸Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Seexanni akka bakakkaatti utuu inni waaqa irraa gadi darbatamuun arge. ¹⁹Ilaa, ani akka isin mar'ataadhaa fi torbaan qabaa irra ejjettaniif aboo isiniif kenneera, humna diinaa mara irratti, kan isin miidhuu danda'us tokko illee hin jiru. ²⁰Haa ta'u malee kanneen qofatti hin gammadinaa, waan hafuuronni isiniif abboomamaniif, garuu maqaan keessan galmee isa waaqa irraatti waan barreeffameef gammadaa malee." ²¹Yeroodhuma sanatti inni Hafuura Qulqulluudhaan gammachuu guddaa argatee, akkana jedhe, "Yaa Abbaa, Gooftaa waaqaa fi lafaa, ani sin jajadha, waan ati wanneen kanneen warra ogeessotaa fi hubattoota jalaa dhoksitee, warra hin baratin, kanneen akka daa'ima ta'anitti waan mul'ifteef. Eeyyee, Yaa Abbaa, inni kun immoo fuula kee duratti gammachiisaa waan inni ta'eef. ²²"Wanti marti Abbaa koo biraa anatti kennameera, Abbaa irraa kan hafe eenyu illee Ilmi eenyuun akka inni ta'e kan beeku hin jiru, Abbaan eenyuun akka inni ta'es Ilmaa fi warra Ilmi isaanitti mul'isu malee kan beeku hin jiru." ²³Achii inni gara bartootaatti gara galee, kophaatti akkana isaanii jedhe, "Wanneen isin argaa jirtan kanneen warri argan eebbifamoo dha. ²⁴Ani isinittan hima, raajonnii fi mootonni hedduun wanneen isin argaa jirtan kana utuu arguu barbaadanii arguu hin dandeenye, wanneen isin dhageessan kanneenis dhaga'uudhaaf utuu fedhanii dhaga'uu hin dandeenye." ²⁵Hubadhaa, beekaan seeraa tokko isa qoruudhaaf fuula isaa dura dhaabbatee, akkana isaan jedhe, "Yaa Barsiisaa, akkan jireenya bara baraa argadhuuf maal gochuutu anaaf ta'a?" ²⁶Yesuus akkana isaan jedhe, "Seera keessatti maaltu barreeffamee jira? Ati akkamitti isa hubatte?" ²⁷Innis akkana jechuudhaan deebii kenne, "Ati Waaqayyoo Gooftaa kee yaada kee, lubbuu kee, jabina keetii fi beekumsa kee maraan isa jaalladhu, olla kees akka ofii keetiitti jaalladhu." ²⁸Yesuus akkana isaan jedhe, "Ati sirriitti. Akkana godhi, ni jiraattaa ti." ²⁹Inni garuu, qajeelaa of fakkeessuudhaaf jedhee, Yesuusiin akkana jedhe, "Ollaan koo eenyuu dha?" ³⁰Yesuus deebisee akkana isaan jedhe, "Namni ta'e Yeruusaalemii gara Yeriikoo deema ture. Saamtonni isa qabatanii lafatti isa kuffisanii, qabeenya inni qabu irraa fudhatanii, isa reebanii akka waan du'ee isa godhanii lafatti gatanii adeeman. ³¹Akka carraa ta'ee lubni tokko achiin darba ture, namicha kufe kana yommuu argetti isa irraa goree darbe. ³²Haaluma wal fakkatuun, Leewwiin tokkos immoo dhufee namicha kufe kana argetti, irraa goree darbe. ³³Namni Samaariyaa tokko garuu utuu imalaa jiruu bakka namichi itti kufe sana ni dhufe. Yommuu namicha sana argetti, gara laafinatu isatti dhaga'ame. ³⁴Innis namichatti dhi'aate madaa isaa irraa miicee, dibataa fi daadhii waynii itti cobseefii isa wal'aane. Horii ofii isaatii irra namicha kaa'ee, gara bakka iddoon bultii jirutti isa fidee, waan barbaachisu isaaf godhe. ³⁵Gaafa guyyaa lammaffaa diinaarii lama baasee namicha nama keessummeessutti kennee, akkana isaan jedhe, 'Namicha kana naaf kunuunsi, wanta ati dabalataan isa irratti baafte immoo ani yommuun deebi'u siifan deebisaa.' ³⁶Jarreen kanneen keessaa namicha saamtonni miidhan kanaaf isa kamtu ollaa isaa ta'eef?" ³⁷Innis akkana jedhe, "Namicha isa gaarummaa isatti argisiisee dha." Yesuus akkana isaan jedhe, "Atis dhaqii akkasuma

godhi."³⁸ Amma isaan utuu imalaa jiranii, inni mandara tokko seene, achitti dubartin Maartaa jedhamtu tokko mana isheetti isa simatte.³⁹ Isheen obboleetti maqaan ishee Maariyaam jedhamtu, miilla Gooftaa jala teessee dubbii isaa dhaggeefataa kan turte tokko qabdi turte.⁴⁰ Martaan garuu nyaata isaaf qopheessuudhaaf dhama'aa turte. Isheen gara Yesuus dhuftee akkana isaan jette, "Yaa Gooftaa, si hin gaddisiisuu yommuu obboleettiin koo akkan kophaa koo isin tajaajilu ana gootutti? Kanaafuu, akka isheen ana gargaartu itti naaf himi." ⁴¹ Garuu Gooftaan deebisee akkana isheedhaan jedhe, "Yaa Martaa, Yaa Martaa, ati wanta hedduutti yaaddoftee of dhiphifto," ⁴² garuu kan barbaachisu waan tokko kophaa dha. Maariyaam isa hundumaa caalu filatteetti, ishee irraa waan hin fudhamne."

Chapter 11

¹ Gaaf tokko Yesuus bakka tokkotti kadhataa ture. Yommuu inni xumuretti bartoota isaa keessaa inni tokko akkana isaan jedhe, "Yaa Gooftaa, akkuma Yohaannis bartoota isaa barsiisetti atis akka itti kadhannu nu barsiisi."² Yesuus akkana isaan jedhe, "Yommuu kadhannan akkana jedhaa, 'Yaa Abbaa, maqaan kee haa qulqullaa'u, Mootummaan kee haa dhufu."³ Kan nu ga'u buddeena keenya guyyaa guyyaa nuuf kenni. ⁴ Cubbuu keenyas nuuf dhiisi, nuyis warra nu yakkaniif akkuma dhiifnu . Qorumsatti nu hin galchin."⁵ Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Isin keessaa eenyu hiriyaan kan qabu, halkan walakkaas gara siaa deemee, 'Yaa hiriyaan ko, mee buddeena sadii naaf liqeessi, ⁶ hiriyaan koo tokko daandii irraa gara kootti goree, ani immoo waan isaaf dhi'eessu waan tokko illee hin qabu? ⁷ Namichi inni mana keessa jiru sun immoo deebisee akkana isaan jedha ta'a, 'Ana hin rakkisin. Balballi cufaamee jira, ijoolleen koos ana waliin rafanii siree keessa jiru. Ani amma ka'ee buddeena siif kennuu hin danda'u." ⁸ Ani isinittan hima, hiriyaan keessan kun waan isin hiriyaan isaa taataniif hirriba isaa keessaa ka'ee buddeenicha yoo isiniif hin kennine iyyuu, waan isin qaani tokko malee isa dirqisiiftaniif jedhee ka'ee buddeena hanga isin barbaaddan isiniif ni kenna.⁹ Ani dabalees akkanan isiniin jedha, kadhaddhaa, innis isiniif ni kennamaa; barbaaddadhaa, ni argattuu; balbala rurrukutaa, innis isiniif ni banamaa. ¹⁰ Namni kadhatee martinuu ni fudhata; kan barbaades ni argata; kan balbala rurrukutuufis ni banama.¹¹ Isin keessaa abbaa isa kami yommuu mucaan isaa qurxummii kadhatu kan ijaa qurxummii bofa isaaf kennu? F ¹² Yookaan yoo inni anqaaquu kadhate, bofa? ¹³ Kanaafuu, isin warri yakkamtoonni akka itti waan gaarii ijoollee keessaniif gootan erga beektanii, Abbaan keessan inni waaqa irraa immoo hangam caalchisee Hafuura Qulqulluu warra isa kadhataniif hin kennu ree?"¹⁴ Amma Yesuus hafuura hamaa isa duudaa ta'e tokko baasaa ture. Yommuu hafuurichi hamaan sun ba'etti, namichi inni duudaa ture sun dubbannaan, namoonni achi turan ni ajaa'bisiifatan. ¹⁵ Garuu naoonni warri kaan immoo akkaana jedhan, "Kan inni sexanoota baasu, Bi'eelzebuul, anagaficha seexanootaatiin, ta'uu qaba."¹⁶ Warri kaanis isa qoruudhaaf jedhanii samii irraa mallattoo akka inni isaanitti argisiisu isa gaafatan. ¹⁷ Yesuus garuu yaada isaanii beekke, akkana isaaniin jedhe, "Mootummaan tokko ofii isaa gidduutti gargar baanaan baduu isaa ti, manni gargar hirames ni jiga."¹⁸ Seexannis yoo ofii isaa gidduutti gargar ba'e, mootummaan isaa akkamitti dhaabbata? Isin akka ani Bi'eelzebuliin seexanoota baasu dubbattuutii. ¹⁹ Yoo ani Bi'eelzebuliin xeezanoota baase, hordoftoonni keessan immoo maaliin isaan baasu ree? Sababa kanaatiif, isaan isin irratti murto kennitoota ni ta'u. ²⁰ Garuu yoo ani quba Waaqayyootiin seexanoota baasa ta'e, yoo mootummaan Waaqayyoo isinitti dhufeera.²¹ Namni jabaan guutummaatti hidhannaa qabu tokko yommuu masaraa isaa eeggatutti, qabeenyi isaa nagaatti jiraata, ²² garuu yommuu namni isa irra caalaa jabaa ta'e isatti dhufutti, inni irra jabaatu sun hidhannaa isaa irraa hiikkatee, qabeenya isaas jalaa ni fudhata. ²³ Namni ana waliin hin taane, faallaa koo ti, inni ana waliin walitti hin qabnes, ni tamsaasa.^{24,25} Hafuurri qulqulluu hin ta'in nama gadi dhiisee yommuu adeemu, inni bakka bishaan hin qabne irra boqochuudhaaf ni ilaallata. Yoo hin aegatin, inni akkana jedha, 'Ani gara mana koo isan irraa dhufettan deebi'a. ²⁶ Achii inni adeemee kana akka isaatii hafuurota kan biro torba dabalatee, marti isaanii achi keessa jiraachuudhaaf ni dhufu. Kanaafuu haalli namichaa isa duraa irra kan hammaatu ta'a."²⁷ Akkuma inni wanneen kana jedheen, dubartiin tokko sagalee ishee uummata keessaa ol kaaftee akkana jette, "Gadameessi si baatee fi harmi ati hoote kaan eebbifamee dha." ²⁸ Inni garuu akkana jedhe, "Kana irra iyyuu, isaan warri sagalee Waaqayyoo dhaga'anii itti jiraatan kan eebbifamanii dha."²⁹ Akkums nssy'inni nsmooys fnslls deemeen, Yesuus akkana jechuu eegale, "Dhaloonni kun dhaloota hamaa dha. Inni mallattoo barbaada, utuma mallattoo kan Yonaas malee mallattoon kan biroon hin kennamuuf ta'ee jiruu. ³⁰ Akkuma Yonaas saba Nanawweetiif mallattoo ta'e, Ilmi Namaas akkanuma dhaloota amma jiru kanaaf mallattoo dha."³¹ Mootittiin Kibbaa guyyaa isa murtoo dhumaatti dhaloota amma jiru kana waliin kaatee isaan ni abaarti, isheen dhuma lafaatii ogummaa Solomoon arguudhaaf waan dhufteef, kanaaf ilaalaa, Solomoon irra kan caalu as jiraa."³² Namoonni Nanawwee guyyaa murtoo isa dhumaatti dhaloota kana waliin dhaabbatani, isa ni abaaru, isaan lallaba Yonaasiin qalbii jijjiirrataniiru waan ta'eef, kanaaf ilaalaa, kan Yonaas irra caalu as jira."³³ Eenyu illee erga ibsaa qabsiisee booda bakka dhokataa yookaan guuboo jala hin kaa'u, garuu warri ol seenan ificha akka arganitti baattuu ibsaa irra kaa'a. ³⁴ Iji keessan ibsaa qaamaa ti. Iji kee yoo gaarii ta'e, qaamni kee marti ifaan ni guuta. Garuu yoo iji kee gaarii hin ta'in, qaamni kee kukkanaa guutama. ³⁵ Kanaafuu, ifni si keessa jiru dukkanaa'aa hin taanetti eeggadhu. ³⁶ Yoo qaamni kee marti ifaan guutuu dha, bu'aan isaa tokko iyyuu dukkanaa'aa hin ta'u, yoo guutummaan qaama keetii akka waan ibsaan qaama kee mara irratti ifu taasisa."³⁷ Inni dubbatee yommuu raawwatetti, namni Faarisiin tokko akka inni isa waliin mana isaatti nyaat nyaatuuf isa afeere, kanaafuu Yesuus isa waliin nyaatatti taa'e. ³⁸ Yesuus nyaata dura utuu hin dhiqatin hafuu isaatti Faarisichi ni ajaa'ibame."³⁹ Gooftaan garuu akkana isaan jedhe, "Amma egaa, isin warri Fariisotaa meeshaa keessan kan itti nyaattani fi dhugdan irra isaa qulqulleessitu, garuu keessi keessan

saamtummaadhaa fi hamminaan guuteera.⁴⁰ Isin warra gowwaa nana! Isuma keessa uumetu bakkee isaas hojjete mitii ree?⁴¹ Isa keessaa kennaa godhaatii kennaa, yoos wanti hundinuu qulqullaa'aa ni ta'a.⁴² "Garuu wayyoo isin warra Fariisotaatiif, isin wanneen xixiqqoo keessaa illee herregdani kurnoo keessan ni baaftu, garuu hojii qajeelinaatii fi jaalala Waqayyo immoo irra darbitu. Qajeelinaan hojjechuunii fi jaalala Waaqayyoo qabaachuun barbaachisaa dha, wanneen kaanis hojjechuu utuu hin dagatin."⁴³ Wayyoo isin warra Fariisotaatiif, isin mana sagadaa keessatti bakka ol aanaa taa'uudhaa fi gabaa keessattis ulfinaan nagaan gaafatamuu jaallattuu.⁴⁴ Wayyoo isiniif, isin awwaala mallattoo hin qabne, kan namoonni utuu hin beekin irra adeeman fakkaattuutii."⁴⁵ Beektota seeraa keessaa inni tokko akkana isaan jedhe, "Yaa Barsiisaa, wanti ati dubbattu kun nuufis arrabsoo dhaam."⁴⁶ Yesuus akkana isaan jedhe, "Wayyoo isiniif, barsiisota seeraatiif! Namoota irratti ba'aa isaan baachuu hin dandeenye itti feetu, ofii keessanii garuu ba'aa sanatti quba keessan illee hin buuftaniitii."⁴⁷ Wayyoo isiniif, isin raajotaaf iddoo awwaalaa ijaartu, kan isaan ajjeese garuu abboota keessani.⁴⁸ Kanaafuu isin dhuga baatota taatanii hojii abboota keessanii raggaasiftu, isaan kan ajjeesaniif isin immoo bakka awwaalaa ijaartu waan ta'eef.⁴⁹ Isa kanaaf uedhee ogummaan Waaqayyoo akkana jedhe, Ani isaanitti raajotaa fi ergamoota nan erga, isaan immoo kaan kaan isaanii ari'atanii isaan ni ajjeesu."⁵⁰ Haaluma kanaan, dhaloonni kun dhiiga raajotaa isa erga biyyi lafaa uumamtee kaasee dhangala'aa tureef itti gaafatamaa dha,⁵¹ dhiiga Abeel irraa eegalee hanga dhiiga Zakkaariyaas, isa bakka aarsaatii fi mana qulqullummaa gidduutti ajjeefameetti.⁵² Wayyoo isiniif beektota seeraa, isin bantuu beekumsaa bakkeetti gadi baaftanii, ofii keessaniif garuu itti hin seentan, warra ol itti seenanis ni dhorkitaniitii."⁵³ Erga Yesuus achii adeemee, barreessitoonnii fi warri Fariisotaa dhimmoota hedduu irratti isa waliin wal morkatan,⁵⁴ waanuma inni dubbatuun isa qabudhaaf jedhanii.

Chapter 12

¹ Yeruma sanatti, namoonni kumootatti lakkaa'aman hanga wal irra eejjetanitti yommuu walitti qabamanitti, inni duraan dursee bartoota isaatiin akkana jechuu eegale, "Raacitii warra Fariisotaa irraa of eeggadhaa, innis of tuulummaa dha." ² Garuu wanti dhokatee utuu ifatti hin ba'in hafu hin jiru, kan dhokatee hin beekamin hafus hin jiru. ³ Kanaafuu wanti isin dukkana keessatti dubbattan ifa keessatti dhaga'amuudhaaf jira, wanti isin mana keessatti gurratti himtan bantii manaa irratti labsamuudhaaf jira. ⁴ Ani isinittan hima, firoota koo, isaan warra qaama namaa ajjeesan hin sodaatinaa, isaan sana booda waan godhan kan biro hin qabanii. ⁵ Garuu ani isinan akeekkachiisa eenyuun sodaachuun akka isiniif ta'u. Isa sodaadhaa, isa erga ajjeesee booda, qiliileetti gadi darbachuudhaaf aboo isa qabu. Eeyyee, ani isinittan hima, isa sodaadhaa. ⁶ Simbirroonni shan saantima xixiqqoo lamatti ni gurguramu mitii? Ta'us isaan keessaa tokko illee ija Waaqayyoo duratti irraanfatumuu hin dandeessu. ⁷ Garuu rifeensi mataa keessanii marti lakkaa'amaa dha. Hin sodaatinaa. Isin simbirroota hedduu irra gati qabeeyyii dhaatii. ⁸ Ani isiniinan jedha, eenyu illee namoota duratti yoo dhugaa anaaf ba'e, Ilmi Namaas ergamoota Waaqayyoo duratti dhugaa ni ba'aaf, ⁹ garuu kan namoota duratti ana ganu, ergamoota Waaqayyoo duratti ni ganama. ¹⁰ Eenyu illee Ilma Namaa irratti hamaa yoo dubbate, ni dhiifamaafi, garuu namni Hafuura Qulqulluu maqaa xureessu, dhiifamni hin godhamuufi. ¹¹ Yommuu isaan fuula mna sagadaa duratti, geggeessitoota duratti, aanga'oota duratti, bulchitootaa fi hooggantoota duratti isin dhi'eessan waa'ee maal akka dubbattanii yookaan maal akka jettan hin yaadda'inaa, ¹² Hafuura Qulqulluun yeruma sana waan isin jechuu qabdan isin barsiisaatii. ¹³ Achumaan namoota achi turan keessaa inni tokko akkana isaan jedhe, "Yaa Barsiisaa, obboleessi koo akka inni dhaala anaaf hiruuf itti naaf himi." ¹⁴ Yesuus akkana isaan jedhe, "Namicha nana, eenyutu abbaa seeraa yookaan araarsituu godhee ana muude?" ¹⁵ Inni akkana isaaniin jedhe, "Fedha albaadhummaa irraa of eeggadhaa, jireeny namaa heddumina qabeenya inni qabuutiin hin madaalamuutii." ¹⁶ Achumaan Yesuus mammaaksa isaanitti hime, akkana jechuudhaan, "Bakki gonnaa namicha sooreessa tokkoo hedduminaan midhaan godhate, ¹⁷ namichis ofii isaatti dubbachuu eegale, akkana jechuudhaan, 'Eгаа maal gochuutu anaaf ta'aa, midhaan koo kana bakkan tuulladhu hin qabuutii?' ¹⁸ Akkana jedhe, Wantan godhu kunoo ti. Gombisaa koo diigeen bal'isee ijaara, midhaan kootii fi meeshaan qabu kan biro achittan kuufadha. ¹⁹ Lubbuu kootiin immoo akkanan ittiin jedha, "Yaa lubbuu ko, ati qabeenya hedduu waggoota hedduudhaaf si ga'u kuufatteetta. Boqodhu, nyaadhu, dhugi, gammadi." ²⁰ Garuu Waaqayyoo akkana isaan jedhe, "Yaa namicha gowwaa, galgala kanatti lubbuun kee si harkaa ni barbaadama, eгаа wanneen ati qopheeffatte, kan eenyuu ta'uuf jiru?" ²¹ Namni qabeenya isaa lafa irratti kuufatee garuu Waaqayyotti hiyyeessa ta'e, dhumni isaa kan akkanaa ti." ²² Yesuus bartoota isaatiin akkana ittiin jedhe, "Kanaafuu, ani isinittan hima, waa'ee jireenya keessanii hin dhiphatinaa, waa'ee waan nyaattanii; yookaan qaama keessanitti waa'ee waan uffatanii. ²³ Jireenyi nyaata irra caalaatii, qaamni namaas uffata irra. ²⁴ Mee waa'ee simbirrootaa yaadaa, isaan hin facaasan, hin haammatanis. Kutaa yookaan gombisaa keessa tuullatanis hin qaban, garuu Waaqayyoo isaan ni soora. Isin immoo hangam simbirroota caalaa gati qabeeyyii dha ree! ²⁵ Isin keessaa eenyutu dhiphachuudhaan jireenya isaa irratti yeroo muraasa ida'achuu danda'a? ²⁶ Eгаа erga waan xiqqoo akkasii gochuu hin dandeenyee, waa'ee wanneen kaanii maaliif dhiphattu?" ²⁷ Waa'ee ililliiwwanii mee yaadaa—akkamitti akka isaan guddatan. Isaan hin hojjetan, jirbiisa hin fo'an. Garuu ani isinittan hima Solomoon illee ulfina isaa sanatti isaan keessaa akka isa tokkootti hin uffanne. ²⁸ Erga Waaqayyoo marga bakkee keessaa isa har'a argame bor ibiddatti darbatamuuf jiru akkanatti uffisa ta'ee, iniin immoo hangam caalchise haa uffisu, yaa isin warra amantii xiqqaa nana! ²⁹ Waan nyaattanii fi waan dhugan hin barbaadinaa, waa'ee isaaniis hin dhiphatinaa. ³⁰ Biyyoonni addunyaa kana keessa jiran marti isa kana godhuutii, Abbaan keessan isaan kunneen akka isin barbaachisan ni beeka. ³¹ Garuu isin mootummaa isaa barbaaddadhaa, yoos isaan kunneen itti isiniif ida'amuutii. ³² Hin sodaatinaa, yaa karra xiqqoo nana, Abbaan keessan mootummaa isaa isiniif kennuudhaaf ni gammadaatii. ³³ Qabeenya keessan gurguraa warra hin qabneef kennaa. Ofii keessaniif korojoo isa hin uranne qopheeffadhaa—qabeenya isa samii irraa isa hin dhumne, hattuun itti dhi'aachuu kan hin dandeenye, daana'oon kan hin nyaanne. ³⁴ Bakka qabeenyi keessan jiru immoo garaan keessanis immoo achi jiraatii. ³⁵ "Mudhiin keessan hidhatamaa fi ibsaan keessan ifaa haa ta'u, ³⁶ akka namoota warra oogganaa isaanii isa niitii fuudhee dhufaa jiru abdiidhaan eeggataniis ta'aa, yommuu inni dhufee balbala rurrukututti, isaan battalatti isaaf balbala ni banuuf. ³⁷ Hojjetoonni yommuu hoogganaan isaanii deebi'ee dhufutti dammaqanii eeggatan eebbifamoo dha. Dhugumaan ani isinittan hima, inni marxifatee, akka isaan tataa'an godhee isaan ni tajaajila. ³⁸ Hooggantichi halkan keessaa kutaa isa lammaffaatti dhufee, yookaan gara bariitti dhufee, idaan qophaa'anii isaan argate, hojjetoonni sun kan eebbifamanii dha. ³⁹ Garuu isa kana hubadhaa, abbaan manaa utuu yeroo hattuun itti dhufu beekke, manni isaa akka cabsamee hatamuuf hin callisuu ture. ⁴⁰ Isinis qophaa'oo ta'uu qabdu, Ilmi Namaa yeroo isin isa hin eeggannetti dhufuuf jiraatii." ⁴¹ Pheexros akkana

jedhe, "Yaa Gooftaa, ati mammaaksa kana nu qofatti himta moo, nama marattis ni himta?"⁴² Gooftaan akkana jedhe, "Eenyu ree hojjetaan amanamaadhaa fi hubataan, kan ooggganaan isaa hojjetoota warreen kaan irratti akka inni nyaata isaanii yeroo isaa eegee kennuufiif isa muudu?"⁴³ Hojjetaan inni ooggganaan isaa yommuu deebi'ee dhufutti utuu inni akkana godhuu isa argu eebbifamaa dha.⁴⁴ Dhugaatti ani isinittan hima akka ooggganaan isaa qabeenya isaa mara irratti akka inni abboomu ni godha.⁴⁵ Garuu hojjetaan sun yoo garaa isaa keessatti akkana jedhe, Oogganaan koo dafee hin deebi'u ta'a,' kanaafuu hojjetoota warra dhiiraa fi dubartii kan biroo reebuudhaa fi nyaatee dhugee machaa'uu yoo eegale,⁴⁶ ooggganaan hojjetaa kana yeroo inni hin eeginittii fi sa'atii inni hin beekinitti dhufee gargar isa kukkutee bakka warra hin amanamneef qopheeffametti isa ni gata.⁴⁷ Hojjetaan sun, fedha ooggganaa isaatii utuma beekuu hin raawwatani hafuu isaatiin rukutaa guddaan isa irra ni ga'a.⁴⁸ Garuu hojjetaan inni utuu hin beekin hafee rukuttaan isa irra ga'e, inni rukutaa muraasa ni argata. Garuu hedduun kan kennameef irraa hedduutu barbaadama, hedduu irratti itti gaafatamni kan itti kenname irraa caalaatu eegama.⁴⁹ "Ani lafa irratti ibidda qabsiisuudhaafan dhufe, akkuman fedhutti ibiddichis qabsiifameera.⁵⁰ Garuu ani cuphaanan cuuphamuuf jira, hanga inni raawwatamuttis ani gammachuu hin qabu!"⁵¹ Waanan lafa irratti nagaa fiduudhaaf dhufe isinitti fakkaataa? Lakkii, ani isinittan hima, ani gargar baasuufan dhufe.⁵² Ammaa kaasee mana tokko kessa kan jiraatan namoonni shan gargar ni ba'u—namoonni sadii faallaa namoota lamaa, namoonni lama immoo faallaa warra sadanii.⁵³ Isaan gargar hiramuu, abbaan faallaa ilmaa fi ilmii faallaa abbaa isaatii, haati faallaa intalaa fi intallis faallaa haadha isheetii, amaatiin faallaa haadha manaa ilma isheetii fi isheenis faallaa amaatii isheetii."⁵⁴ Yesuus namoota walitti qabamanii turaniinis akkana jedhaa ture, "Duumessi gara lixaatti yommuu inni ol ka'uu isaa argitan, yommuuma akkana jettu, 'Roobni dhufa jira,' akkasumas ni ta'a.⁵⁵ Yommuu qilleensi gara kibbaa qilleensa'u immoo, isin akkana ni jettu, 'Ho'aa guddaatu dhufaa jira,' akkanumas ni ta'a.⁵⁶ Isin of tuultotaa, isin haala samiitii fi kan lafaa himuu ni dandeessu, garuu akkamitti haala yeroo ammaa kana immoo himuu hin dandeessan ree?"⁵⁷ Maalif waan gaarii isiniif ta'e murteessuu dadhabdan?⁵⁸ Mormituu keessan waliin gara mana murtii yommuu adeemtan, daandii keessan irratti mormituu keessan waliin araaramuudhaaf yaalii godhi akka inni gara abbaa murtiitti si hin geessinetti, abbaan murtiis gara nama isa waajjira keessa jirutti sikennee inni immoo mana hidhaatti akka si hin darbinetti.⁵⁹ Ani isinittan hima, hanga saantima ishee dhumaa of irraa baaftutti achi keessaa hin baatu."

Chapter 13

¹ Yeroo sanatti, namoonni tokko tokko waa'ee namoota Galiilaa warra Philaaxoos dhiiga isaanii aarsaa isaan dhi'eessan waliin make isatti himan. ² Yesuus deebisee akkana isaaniin jedhe, "Namoonni kunneen namoota Galiilaa warra kaan caalaa cubbamoota waan ta'aniif kun kan isaan irra ga'e isinitti fakkaataa? ³ Lakkii, ani isinittan hima. Garuu isin yoo qalbii hin jijjiirratin, marti keessan akkanumatti ni balleeffamtu. ⁴ Yookaan, namoonni kudha saddettan warri gamoon isaan irratti jigee isaan ajjeese, isaan namoota Yeruusaalem keessa jiraatan warra hafan caalaa cubbamoota isinitti? ⁵ Lakkii, ani isinittan hima. Garuu isinis yoo qalbii hin jijjiirratin, marti keessan akkanumatti ni dhumtu. ⁶ Yesuus mammaaksa kana immoo isaanitti hime, "Namni tokko muka harbuu maasaa isaa keessaa dhaabbatee ture irraa ija isaa argachuudhaaf gara mukichaa yommuu dhufetti homaa isa irraa hin arganne. ⁷ Namichis nama isa maasaa irraa hojjetuun akkana ittiin jedhe, 'Ilaali, waggoota sadii guutuu muka kana irraa ija argachuudhaaf yoon deddeebi'e iyyuu homaa irraa argachuu hin dandeenye. Murii isa jigsi. Inni maaliif akkanumaan lafa balleessa?' ⁸ 'Hojjetichis deebisee akkana isaan jedhe, 'Obbo, mee waggaa tokoof hin tuqiniitti ani immoo naannoo isaatti biyyoo godheen xaa'oos itti naqeen ilaalaatii. ⁹ Yoo inni waggaa dhufu ija godhateefi, gaarii; garuu yoo inni ija hin godhatin, haa muramu!' ¹⁰ Amma Yesuus guyyaa Sanbataatti mana sagadaa tokko keessatti ni barsiisa ture. ¹¹ Kunoo, dubartiin waggoota kudha saddetiif hafuura dadhabsiisaadhaan qabamte tokko achi turte. Isheen gadi goophatee ol qajeeltee dhaabbachuudhaaf hin dandeessu turte. ¹² Yesuus yommuu ishee argetti, ishee waamee akkana isheedhaan jedhe, "Dubartii nana, dadhabina kee irraa billiisomteetta." ¹³ Inni harka isaa ishee irra kaa'ee, isheen battalumatti kaatee qajeeltee dhabbattee Waaqayyoon galateeffatte. ¹⁴ Namichi mana sagadaa sana geggeessu garu Yesuus waan inni guyyaa Sanbataatti ishee fayyiseef hin gammadne. Kanaafuu geggeessaan mana sagadaa sun deebisee namoota achitti walitti qabamaniin akkana ittiin jedhe, "Guyyoonni itti hojjetamuun ta'u guyyoonni ja'a jiru. Guyyoota kanneenitti kottaa fayyifamaa, guyyaa Sanbataatti utuu hin ta'in." ¹⁵ Gooftaanis deebisee akkana isaan jedhe, "Isin of tuultota nana! Tokkoon tokkoon keessan qotiyyoon isaa yookaan harreen isaa yoo boolli qabatee achi keessaa baasee akka inni bishaan dhuguuf gara bishaaniitti kan hin geessine jiraa? ¹⁶ Hintalli Abrahaam kunis akkanuma, isheen Seexanni waggoota kudha sadet guutuu ishee dhiphisaa ture kun, hidhaan ishee kun guyyaa Sanbataatti irraa hiikamuu hin qabuu ree?" ¹⁷ Utuma inni wanneen kana jechaa jiruu, warri isaan mormaa turan sun martinuu ni qaana'an, garuu namoonni achi turan marti hojii guddaa inni hojjeteef ni gammadan. ¹⁸ Achumaan Yesuus akkana jedhe, "Mootummaan Waaqayyoo maal fakkaataa, ani maalitti isa fakkeessu? ¹⁹ Inni muka sanaaficaa namni fuudhee maasaa isaa keessatti darbatee fakkaata, innis guddatee muka guddaa ta'e, simbirroonni samiis dhufanii godoo isaanii dameewwan isaa irratti ijaarratan." ²⁰ Ammas irra deebi'ee akkana jedhe, "Ani mootummaa Waaqayyoo maalitti fakkeessu? ²¹ Inni raacitiin dubartiin fuutee daakuu safara sadiitti dabaltee hanga inni bukaa'utti eeggattu fakkaata." ²² Achii Yesuus magaalotaa fi mandaroota keessa adeemee barsiisaa fi imala isaa immoo gara Yeruusaalemitti qajeelfatee ture. ²³ Namni tokko akkana isaan jedhe, "Yaa Gooftaa, namoota muraasa qofaatu fayyaa?" Kanaaf inni immoo akkana isaaniin jedhe, ²⁴ "Balbala isa dhiphaadhaan ol seenuudhaaf dhama'aa, sababiin isaa, ani isinittan himaa, hedduun ol seenuu barbaadu, garuu seenuu hin danda'an. ²⁵ Abbaan manichaa ka'ee balbala erga cuufee booda, isin bakkee dhaabbattanii balbalicha rurrukutaa akkana jettu, Yaa Gooftaa, Yaa Gooftaa, ol nu seensisi." ²⁶ "Isinis akkana ittiin jettu, Nuyi si fuul duratti nyaannee dhugneerra, ati immoo daandiiwwan keenya irratti barsiisaa turte." ²⁷ "Garuu inni akkana jedhee isiniif ni deebisa, 'Ani isinittan hima, ani eessaa akka isin taatan hin beeku. Ana irraa deemaa, isin martinuu hojjetoota jal'inaatii!' ²⁸ Achitti boo'ichii fi ilkaan walitti qaruun ni ta'a yommuu isin Abrahaamiin, Yisaaqiin, Yaaqoobii fi raajota mara mootummaa Waaqayyoo keessatti argitan, garuu isin gadi darbatamtaniittu. ²⁹ Namoonni ba'a biiftuutii, lixaa, kaabaa fi kibbaa dhufanii mootummaa Waaqayyootti nyaataaf ni dhi'aatu. ³⁰ Isa kana beekaa, warreen gadi deebi'oon kan duraa ni ta'u, warreen ol aanoon kan dhumaa." ³¹ Yeruma sanatti, Fariisonni tokko dhufanii akkana isaan jedhan, "Heroodis si ajjeesuu waan barbaaduuf bakka kana gadi dhiisii adeemi." ³² Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Dhaqii nama sanaan akkana jedhiin, 'Ilaa, ani hafuurot hamoo nan baasa, har'as boris dhukkubsatoota nan fayyisa, guyyaa sadaffaattis itti galma koo bira nan ga'a." ³³ Haala kam keessatti iyyuu, har'a hojii koo itti fufuun ko barbaachisaa dha, borii fi iftaan garuu raajiidhaaf Yeruusaaleemii ala balleeffamuun waan hin taaneef. ³⁴ Yaa Yeruusaalem, yaa Yeruusaalem, ishee raajota ajjeestuu, warreen sitti ergamanis kan dhagaadhaan isaan rukuttuu. Yeroo meeqan ijoollee kee akka hindaqqoon cuucota ishee qoochoo ishee jalatti ammattutti walitti isaan qauuf dhama'e, ati garuu isa kana hin barbaanne. ³⁵ Ilaa, manni kee oneera. Ani sittan hima, hanga akkana jettutti ana hin argitu, 'Maqaa Gooftaatiin kan dhufu inni eebbifamaa dha.'"

Chapter 14

¹ Guyyaa Sanbataa tokkotti akkana ta'e, inni buddeena nyaachuudhaaf mana Faarisii tokkoo seenee utuu inni jiruu, namoonni dhimmanii isa ilaalu turan. ² Kunoo, namni qaamni isaanii iita'e tokko fuula isaa dura taa'ee ture. ³ Yesuus beektota seera Yihuudotaatii fi Fariisota akkana jechuudhaan isaan gaafate, "Guyyaa Sanbataatti fayyisuu seerri ni eyyama moo hin eyyamu?" ⁴ Isaan garuu ni callisan. Kanaafuu Yesuus isa qabee, isa fayyisee gadi isa dhiise. ⁵ Inni akkana isaaniin jedhe, "Isin keessaa eenyu mucaa yookaan qotiyyoo kan qabu guyyaa Sanbataatti yoo inni boolla keessatti kufe achi keessaa kan isa hin baafne?" ⁶ Isaan garuu dubbiiwwan kanneeniif deebii kennuu hin dandeenye. ⁷ Yesus warri afeeraman bakka ol aanaa akka isaan filatan yommuu argette, mammaaksaan isaanitti dubbate, akkana jedhee, ⁸ "Cidha gaa'elaatti yommuu namni tokko isin afeerutti, bakka kabajaa hin taa'inaa, namni isin irra kabajamaa ta'e tokko afeerameera ta'aatii. ⁹ Namichi lamaan keessan iyyuu afeere yommuu dhufutti, lamaan keessaniin iyyuu akkana jedha, 'Bakka kee kana namicha isa kaaniif gadi dhiisi,' egaa ati qaaniidhaan gara bakka gadi aanaa ta'e deemta." ¹⁰ Garuu yommuu afeeramtanitti, dhaqaatii bakka gadi aanaa taa'aa, namni inni isin afeere yommuu dhufutti, akkana isiniin jedha ta'aa, 'Yaa hiriya ko, gara bakka ol aanaa naaf dhaqi.' Yoos isin namoota nyaatatti isin waliin taa'an giduutti ni kabajamtuutii. ¹¹ Namni inni ol ol of qabu gadi ni deebi'a, inni gadi of qabu garuu ol ni qabama." ¹² Yesuus namicha isa afeereenis akkana jedhe, "Irbaata yookaan nyaatatti yommuu nama afeertu, hiriyoota kee yookaan obboloota kee yookaan firoota kee yookaan warra dureeyyii hin waamin, isaan deebisanii si afeeruutii, atis gatii kee ni deebifattaatii." ¹³ Garuu yommuu nyaata qopheessitu, warra hiyyeessa, warra okkolan, warra naafatanii fi warra iji isaanii hin argine waami, ¹⁴ atis ni eebbifamtaa, isaan siif deebisuu hin danda'aniitii. Guyyaa du'aa ka'uu warra qajeelotaatti siif deebi'aatii." ¹⁵ Warra nyaatatti Yesuus waliin taa'an keessaa inni tokko dubbiiwwan kanneen yommuu dhaga'etti, akkana isaan jedhe, "Namni mootummaa Waaqayyooti buddeena nyaatu eebbifamaa dha!" ¹⁶ Yesuus garuu akkana isaan jedhe, "Namni tokko irbaata guddaa qopheessee namoota hedduu afeere. ¹⁷ Yeroon irbaatichaa yommuu ga'etti, hojjetaan isaa gara warra afeeramanii deemee 'Wanti hundinuu qophaa'eeraa, kottaa' akka isaaniin jedhuuf ni erge." ¹⁸ "Marti isaanii haaluma wal fakkaatuun dhiifama gaafachuu eegalan. Inni jalqabaa akkana jedheen, 'Lafa bitadheen jira, achi adeemee isa ilaaluun qaba. Dhiifama naaf godhi.' ¹⁹ 'Inni tokkos akkana jedheen, 'Qotiyyoo hidhata shan bitadheera, dhaqee isaan leenjisuun qaba. Dhiifama naaf godhi.' ²⁰ 'Ammas inni biroon akkana ittiin jedhe, 'Reefuun haadha warra fuudhe, kanaafuu dhufuu hin danda'u." ²¹ "Hojjetichi deebi'ee ooganaa isaatti wanneen kanneen itti hime. Abbaan manichaas aaree, hojjetaa isaatiin akkana jedheen t, 'Ariifadhuutii gara daandii magaalaatti ba'ii hiyyeessota, warra hokkolan, warra iji isaanii hin arginee fi warra naafatan waami.' ²² "Hojjetichi akkana jedhe, 'Yaa gooftaa, wanti ati jette raawwatameera, manni garuu amma iyyu hin guunne." ²³ "Abbaan manichaas hojjetaa isaatiin akkana jedheen, 'Gara daandii isa guddaatti achi ba'iitii kaanis akka isaan dhufaniif isaan dirqisiisi, manni koo akka guutuuf. ²⁴ Ani immoo akkanan siin jedhaatii, warreen waamaman sana keessaa tokko illee irbaata koo afaaniin hin qabu." ²⁵ Amma immoo namoonni hedduun isa waliin imalaa turan, innis itti gara galee akkana isaaniin jedhe, ²⁶ "Eenyu illee gara koo kan dhufu yoo abbaa isaatii fi haadha isaa, haadha warraa isaa, daa'imman isaa, obbolaa isaatii fi jireenya ofii isaatii illee kan hin jibbine, bartuu koo ta'uu hin danda'u. ²⁷ Eenyu illee fannoo ofii isaatii baadhatee kan nah in hordofne bartuu koo ta'uu hin danda'u." ²⁸ Isin keessaa namni gamoo ijaarrachuu fedhu duraan dursee taa'ee gamoo sana ijaaree xumuruudhaaf wanneen isa barbaachisan kan hin erregne isa kami? ²⁹ Yoo kanaa achii, yommuu inni ijaaruudhaaf bu'uura isaa kaa'ee garuu xumuruu hin dandeenyetti, kan isa argan marti isa tuffachuu eegalu, ³⁰ akkana isan jechuudhaan, 'Namichi kun ijaaruu eegalee garuu xumuruu hin dandeenye." ³¹ Yookaan mootii isa kami, isa kaaniin wal loluudhaaf yommuu adeemutti, gadi taa'ee namoota kuma kudhaaniin yookaan kuma digdamaan isa kaanitti ba'uu akka qabu kan gorsa hin gaafanne? ³² Yoo kana hin godhin, raayyaan inni faallaa isaatii utuma fagoo jiruu, ergamoota itti ergee haala araaraa ni gaafata. ³³ Kanaafuu egaa, isin keessaa kan qabeenya qabu mara kan hin dhiifne bartuu koo ta'uu hin danda'u. ³⁴ Soogiddi gaarii dha, garuu soogiddi minyaa'ina isaa yoo of keessaa dhabe, akkamitti deebi'ee soogidda ta'uu danda'a ree? ³⁵ Inni lafaaf illee xaa'oo ta'uu hin danda'u. Namni gurra ittiin dhaga'u qabu, haa dhaga'u."

Chapter 15

¹ Amma warri ashuura walitti qabanii fi cubbmoonni kan biroon Yesuusiin dhaggeeffachuudhaaf isa biratti walitti qabamu turan. ² Warri Fariisotaatii fi warri barreessitootaa akkana jechuudhaan walii isaanii gidduutti guunuman, "Namichi kun cubbamoota simata, isaan waliinis ni yaata." ³ Yesuus mammaaksa kana isaanitti dubbate, akkana jechuudhaan, ⁴ "Isin keessaa namni hoolota dhibba qabu, isaan keessaa isheen tokko yoo badde, warra sagaltamii sagalii dirree irratti dhiisee ishee badde sana hanga argatutti barbaacha kan hin deemne eenyu?" ⁵ Achii gaafa ishee argatus immoo gatiittii isaatti ishee baadhatee ni gammada. ⁶ Gara mana isaatti yommuu galus, firootaa fi olloota isaa walitti waamee, akkana isaaniin jedha, 'Ana waliin gammadaa, hoolaa koo ishee badde argadheeraatii.' ⁷ Ani isinittan hima, waaqa irratti yommuu cubbamaan tokko qalbii isaa jijjiirratutti gammachuu guddaa isaatu ta'a, warra qulqulloota sagaltamii sagal qalbii jijjiirrachuun kan isaan hin barbaachifne irra. ⁸ Yookaan dubartii ishee kami kan saantima meetii kudhan kan qabdu, isaan keessaa tokko yoo duraa bade, ibsaa kan hin qabsiifanne, hamma isa argattuttis dhimmittee kan hin barbaanne? ⁹ Yommuu argattettis, firootaa fi olloota ishee walitti waamtee, akkana jetti, Ana waliin gammadaa, saantima koo isa bade argadheeraatii.' ¹⁰ Anis egaa akkanan isiniin jedha, bakka ergamoonni Waaqayyoo argamanitti gammachuu guddaa isaatu ta'a yommuu cubbamaan tokko qalbii jijjiirratutti." ¹¹ Achumaan Yesuus akkana jedhe, "Namni tokko ilmaan lama qaba ture, ¹² inni quxisuunis akkana abbaa isaatiin jedhe, Yaa abbaa koo, qabeenya kee keessa dhaala anaaf ga'u naaf kenni.' Kanaafuu inni qabeenya isaa isaan lamaaniif addaan qoode. ¹³ Guyyoota muraasa booddee, qabeenya argate sana mara walitti qabatee gara biyya fagootti qajeele, bakka dhaqe sanattis jireenya hin taane jiraachuudhaan qabeenya qabu sana mara ni balleesse. ¹⁴ Amma erga waan qabu mara balleessee booda, biyyi sun beela hamaadhaan ni rukutamte, innis rakkina keessa seene. ¹⁵ Inni hojii barbaachaaf gara nama biyya sana keessa jiraatu tokkoo dhaqnaan, namichi akka inni booyyee isaaf eeguuf isa ramade. ¹⁶ Namni waan tokko iyyuu akka inni nyaatuuf kennuuf waan hin turreef, inni nyaata booyyeen nyaatu sana illee ni kajeela ture. ¹⁷ Garuu gurbaan dargaggeessi kun yommuu gara yaada isaatiitti deebi'utti, akkana jedhe, 'Abbaa kootiif warri hojjetan meeqan isaaniitu nyaata isaan irraa hafaa argata, ani garu asitti beelanan du'aa jira! ¹⁸ Asii ka'een gara abbaa koo deema, isaanis akkanan ittiin jedha, "Yaa abbaa koo, ani waaqas siinis yakkeera. ¹⁹ armaan booda mucaa kee jedhamuun naaf hin malu; hojjetoota kee keessaa akka isa tokkootti na lakkaa'i." ²⁰ Achumaan ka'ee dargaggeessichi gara abbaa isaatii deeme. Utuu inni mana isaa irraa fagoo jiruu, abbaan isa argee isaaf ni gadde, itti fiiges isa ammatee ni dhudhungate. ²¹ Gurbaansi akkana siaan jedhe, 'Yaa abbaa ko, ani waaqas siinis yakkeera. Ani armaan booda ilma kee jedhamuun naaf hin malu. ²² "Abbaan isaa hojjetoota isaatiin akkana ittiin jedhe, 'Dafaatii dhaqaa huccuu isa gaggaarii fidaatii isatti uffisaa, quba isaattis amartii itti kaa'aa, kopfes miilla isaatti. ²³ Jibicha isa gabbataa isaa immoo fidaatii qalaa. Haa nyaannu, haa gammadnus! ²⁴ Ilmi koo kun du'ee ture, amma garuu jiraateera. Badee ture, amma garuu argameera.' Achumaan isaan gammadu eegalan. ²⁵ "Yeroo kanatti ilmi isaa inni hangafni dirree irra ture. Yommuu dhufee manatti dhi'aatetti, sagalee muuziqaatii fi sirbaa ni dhaga'e. ²⁶ Inni hojjetoota keessaa isa tokko ofitti waamee wanti kun maal akka inni ta'e ni gaafate. ²⁷ Hojjetichis akkana isaan jedhe, 'Obboleessi kee gara manaatti deebinaan abbaan kee waan inni nagaadhaan manatti deebi'eef, jibicha isa gabbataa tokko qale. ²⁸ "Gurbaan inni hangafni aarii irraa kan ka'e mana seenuu ni dide, abbaan isaas dhufee isa kadhate. ²⁹ Garuu gurbaan inni hangafni deebisee akkana isaan jedhe, 'Ilaa, baroota hedduu kana mara ani hojjetaa siif ta'eera, abboommii ati anaaf kennite takkaa iyyuu didee hin beeku, ati garuu ilmoolee hoola tokko illee naaf hin kennine akkan hiriyoota koo waliin itti gammaduuf, ³⁰ garuu ilmi kee inni qabeenya kee warra gaalamoota waliin balleessaa ture yommuu dhufetti, ati jibicha isa gabbataa isaaf qalte. ³¹ "Abbaan isaas akkana isaan jedhe, 'Yaa mucaa ko, ati yeroo mara ana waliin jirta, wanti ani qabu marti kan kee ti. ³² Garuu nuyi gammaduun nuuf ni ta'a, obboleessi kan kee kun du'ee ture, amma garuu deebi'ee jiraateera; badee ture, amma garuu argameera.'"

Chapter 16

¹ Yesuusis bartoota isaatiin akkana isaaniin jedhe, "Namichi dureessa tokkotu ture, nama qabeenya isaa isaaf bulchu kan qabu, bulchaan kun akka inni qabeenya isaa jalaa balleessutu isatti himame. ² Kanaafuu namichi dureessi sunis isa waamee akkana isaan jedhe, 'Wanti ani waa'ee kee dhaga'u kun maal inni? Mee herrega bulchiinsa keetii anaaf kenni, ati armaan achitti bulchaa anaaf ta'uu hin dandeessuutii.' ³ "Bulchaan sunis akkana ofiin jedhe, 'Maal gochuutu anaaf ta'a, oogganaan koo itti gaafatama anatti kenne ana irraa fudhachuu isaa ti woo? Ani qotuudhaaf dandeettii isaa hin qabu, kadhachuunis na yeellasisa. ⁴ Waanan godhu beeka, akka namoonni yommmuu ani itti gaafatama koo irraa bu'u mana isaaniitti ana simataniif. ⁵ Achumaan inni warra gatiin oogganaa isaatii irra jiru tokko tokkoon waamee, isa duraatiin akkana jedhe, 'Horiin oogganaa kooti hangamtu si irra jira?' ⁶ "Inni akkana jedheen, 'Dhadhaa ejersaa quunnaa dhibba tokko.' ⁷ "Innis akkana ittiin jedhe, 'Waraqaa walii galtee keetii baasii, gadi taa'ii daffi shantama jedhii barreessi.' ⁸ "Bulchaan kun liqeeffataa isa kan biroodhaanis akkana jedhe, 'Gatii hangamtu si irra jira?' ⁹ "Innis akkana jedheen, 'Garbuu quunaa dhibba tokko.' Isaanis akkana jedheen, 'Waraqaa walii galtee keetii baasii, saddettama jedhii barreessi.' ¹⁰ Ooggantichi bulchaa jal'aa ta'e kana ni jaje, inni gamnummaadhaan waan adeemeef. Ijoolleen biyya lafaa kanaa ijoollee ifaa irra akka itti uummata isaanii walin jiraatan ni beeku. ¹¹ Ani isinittan hima, qabeenya jal'inaatiin ofii keessaniif hiriyoota horadhaa isaan immoo yommuu qabeenyichi dhumutti, gara jireenya isa bara baraatti isin simatuutii. ¹² Namni kan waan muraasa irratti amanamaa ta'e, waan hedduu irrattis ni amanama, inni waan muraasa irratti hin amanamin garuu waan hedduttis hin amanamu. ¹³ Isin qabeenya isa jal'inaan argame kan biyya lafaa kana irratti erga hin amanamnee, qabeenya isa dhugaa irratti eenyutu isin amanuuf jira ree? ¹⁴ Isin qabeenya kan nama kan birootti yoo hin amanamin, qabeenya mataa keessanii eenyutu isiniif kennuuf jira ree? ¹⁵ Hojjetaan tokko nama lamaaf ergamuu hin danda'u, inni yookaan isa tokko jaallatee isa kaan jibba malee, yookaan isa tokkotti maxxanee, isa kaan tuffata. Isin Waaqayyoo fi qabeenya tajaajiluu hin dandeessan. ¹⁶ Amma Fariisonni, warri horii jaallaan, wanneen kana mara ni dhaga'an, isatti qoosanis. ¹⁷ Inni akkana isaaniin jedhe, "Isin ija namaa duratti qajeelota of fakkeessitu, garuu Waaqayyoo garaa keessan ni beeka. Namni inni namoota duratti ol ol jedhe Waaqayyoo duratti tuffatamaa dha. ¹⁸ Hanga Yohaannis dhufutti seeraa fi raajonni fudhatama qabu turan. Yeroo sana irraa kaasee garuu, wangeelli mootummaa Waaqayyoo ni lallabame, namni martis gara sanatti of geessa. ¹⁹ Garuu samii fi lafti darbuun ni salphata qubeewwan seeraa keessaa tokkoon ishee illee lafatti baduu irra. ²⁰ Namni kam iyyuu kan haadha warraa isaa hiikee kan biroo fuudhu ejja ni raawwata, inni ishee hiikamte sana fuudhus akkanuma ejja ni raawwata. ²¹ "Amma namichi dureessi hhuccuu bifa tolu kan quncee talbaa irraa dha'ame uffate tokko kan jireenya isaatti guyyaa guyyaadhaan gammadu tokko achi ture. ²² Kadhataan Laazarus jedhamu tokkos balbala isaa dura ni ciisa ture, inni qaamni isaa madaadhaan guutee, ²³ wanneen maaddii dureessichaa irraa harca'u ni kajeela ture. Saroonni illee dhufanii madaa isaa ni arraabu turan. ²⁴ Achii yeroon isaa geenyaan kadhataan sun ni du'ee ergamoonni baatanii gara Abraahamitti isa geessan. Namichi inni dureessi sunis du'ee ni awwaalame, ²⁵ 23 qiliilee keessatti dhiphataa utuu jiruu, ija isaa ol kaasee fageenyatti Abrahaamiin Laazarusiinis isa cinatti ni arge. ²⁶ Achumaan inni sagalee isaa ol kaasee, akkana jedhe, 'Yaa abbaa koo Abrahaam, maaloo araara naaf godhiitii Laazarusiin akka inni quba isaa bishaan cuuphee arraba koo naaf jiisuuf naaf ergi, ani ibidda kanaan dhiphadheraatii.' ²⁷ "Garuu Abrahaam akkana isaan jedhe, 'Ilma koo, ati bara jireenya keetii waan gaarii hedduu argatteetta, Laazarusis akkanuma waan hamaa margeera. Amma garuu inni asitti itti toleera, ati immoo dabaree kee ni dhiphatta. ²⁸ Kana mara cinatti immoo, gidduu kanatti allayyaan guddaan tolfameera, warra as jiran keessaa gara keessanitti ce'uu kan barbaadan akka hin dandeenyetti, akkasumas warri isin bira jiranis yoo as ce'uu barbaadan hin danda'an.' ²⁹ "Namichi dureessi sun deebisee akkana jedhe, 'Ani sin kadhada, yaa abbaa koo Abrahaam, akka ati mana abbaa kootiitti isa ergituuf— ³⁰ ani obboloota shaman qaba—akka inni isaan akeekkachiisuuf, akka isaanis bakka ani jiru kana hin dhufneef.' ³¹ "Abrahaam garuu akkana isaan jedhe, 'Isaan Museedhaa fi raajota qabu; isaaniin haa dhaggeeffatan.' ³² "Namiichi inni dureessi sun deebisee akkana jedhe, 'Lakkii, yaa abbaa koo Abrahaam, yoo warra du'an keessaa namni tokko dhage, isaan qalbii jijjiirratu.' ³³ "Abrahaam garuu akkana ittiin jedhe, 'Yoo Museedhaa fi raajota hin dhaga'in, warra du'an keessaa namni yoo dhages hin jijjiiraman.'"

Chapter 17

¹Yesuus bartoota isaatiin akkana isaaniin jedhe, "Dhagaawwan nama gufachiisan akka jiran kan mirkanaa'ee dha, garuu wayyoo namicha karaa isaatiin kun ta'uuf! ²Isaaf ni wayya ture utuu dhagaan daakuu morma isaatti rarraafamee innis gara galaanaatti darbatamee warreen xixiqqoo kanneen keessaa isa tokko gufachiisuu isaa irra. ³Ofii keessan eeggadhaa. Yoo obboleessi keessan cubbuu hojjete, isa ifadhaa, inni yoo deebi'ee, dhiisaafi. 'Yoo inni guyyaa tokko keessatti si'a torba isin yakke, si'a torbanuu gara keessanitti deebi'ee akkana jedhee, 'Ani balleesseera,' dhiisuufii qabdu!"⁴ Bartoonni Gooftaadhaan akkana ittiin jedhan, "Amantii keenya nuuf guddisi."⁵ Gooftaan akkana jedheen, "Utuu amantii hanga ija sanaaficaa geessu qabaattanii, muka ejersaa kanaan akkana ittiin jettu, 'Asii buqqa'ii, galaana keessa dhaabbadhu,' innis isiniif abboomama."⁶ Garuu isin keessaa eenyu namni hojjetaa isaaf qotu yookaan hoolaa tiksu kan qabu, yeroo inni hojii irraa gara manaatti deebi'u kan akkana jedhuun, 'Kottuu ariifadhuu taa'ii nyaadhu?'⁷ Akkana isaan jedha mitii, 'Waan nyaadhu mee anaaf qopheessi, mudhii keetti marxifadhuutii hangan nyaadhee dhugee xumurutti na tajaajile. Sana booddee ati immoo nyaattee ni dhugdaa?'⁸ Waan abboomame kanneen waan inni raawwateef inni hojjetaa sana hin galateeffatu, ni galateeffataa ree?⁹ Isinis immoo akkasuma, wannneen abboomamtan mara yommuu raawwatan, akkana jechuu qabdu, 'Nuyi hojjetoota waa'ee hin baafnee dha. Waanuma raawwachuu qabnu qofa raawwanne.'"¹⁰ Inni utuu gara Yeruusaaleemitti imalaa jiruu, daandii daangaa Samaariyaatii fi Galiilaa giddu jiru keessa darbe. ¹¹Akkuma inni mandara tokko seeneen, namoota dhukkuba lamxiitiin dhukkubsatan kudhan ni arge. Isaan isa irraa fagaatanii dhaabbatanii ¹²sagale isaanii ol fudhatanii akkana isaan jedhan, "Yaa Yesuus, yaa Gooftaa, araara nutti argisiisi."¹³ Inni yommuu isaan arge, akkana isaaniin jedhe, "Dhaqaatii lubootatti of argisiisaa." Akkuma achii deemaniin, isaan ni qullaa'an. ¹⁴Isaan keessaa inni tokko akka qullaa'e yommuu argette, of irra gara galee, sagalee guddaadhaan Waaqayyoon ni galateeffate. ¹⁵Miilla Yesuus jalatti fuula isaatiin lafatti gombifamee, isa galateeffate. Namichi kun nama Samaariyaa ture ¹⁶Achumaan Yesuus akkana jedhe, "Nama kudhan hin turre mooo kanneen qulleefaman? Salgan meerre ree?" ¹⁷Namicha isa horma ta'e kana malee warreen kan Waaqayyoof galata galchuudhaaf kan deebi'an hin jiranii?" ¹⁸Isaan immoo akkana jedheen, "Ol ka'ii deemi. Amantiin kee si fayyiseeraatii."¹⁹ Mootummaan Waaqayyoo yoom dhufuuf akka jiru Fariisotaan gaafatamee, Yesuus akkana jedhee isaaniif deebise, "Mootummaan Waaqayyoo akka namni isa eegetti hin dhufu. ²⁰Yookaan akkana hin jedhamu, 'kunoo ti, inni as jira!' yookaan, 'Inni achi jira!' Hubadhaa, mootummaan Waaqayyoo isin gidduu jiraatii."²¹ Inni bartoota isaatiin akkana jedhe, "Guyyoonni isin Ilma Namaa arguudhaaf itti hawwitan ni dhufu, garuu hin argitan. ²²Namoonnis akkana isiniin jedhu, 'Ilaa, achi jira! Ilaa as jira! Garuu isaan waliin hin adeeminaa, ²³bakakkaan samii gar tokko irraa gara isa kaaniitti calaqqisuu guddaadhaan akkuma mul'atu, Ilmi Namaas guyyaa isaatti akkasuma"²⁴ Garuu inni duraan dursa wanneen hedduudhaan dhiphachuuf jira, dhaloota kanaanis tuffatamuudhaaf. ²⁵Akkuma bara Nohitti ta'ee turetti, guyyoota Ilma Namaattis akkanuma ta'uuf jira. ²⁶Isaan nyaataa, dhugaa, fuudhaa fi heerumaa, fuudhaa fi heerumatti waliif kennaa turan hanga guyyaa Noh doonii isaatti seeneettii—fi lolaanis dhufee isaan mara balleesseetti. ²⁷Haaluma wal fakkaatuun, akkuma bara Looxitti ta'e iyyuu—isaa nyaataa fi dhugaa, bitaa fi gurguraa, biqiltuu dhaabbataa fi mana ijaarrataa turan. ²⁸Garuu guyyaa gaafa Loox Sodoomii ba'etti, ibiddaa fi diiniin samii irraa roobee isaan mara balleesse. ²⁹Haaluma kana fakkaatu boodaan guyyaa mul'achuu Ilma Namaattis akkanuma ni ta'a. ³⁰Guyyaa sanatti namni inni bantii manaa irra jiru meeshaalee ofii kanneen mana keessa jiran fudhachuudhaaf gadi hin bu'in, haaluma wal fakkaatuun namni dirree irra jirus ol deebi'uudhaaf hin yaalin. ³¹Haadha warraa Looxiin yaadadhaa. ³²Eenyu illee jireenya ofii oolfachu kan fedhu isa ni dhaba, namni jireenya ofii gatu garuu isa ni oolfata. ³³Ani isinittan hima, halkan sanatti namoonni lama siree tokko irra ni jiraatu. Inni tokko ni fudhatama, inni kaan immoo ni hafa. ³⁴Dubartoonni lama waliin midhaan daaku. Isheen tokko ni fudhatamti, isheen garuu ni hafti. ³⁵"waraabbiin gaggaariin warri duraanii 36 hin qaban, Namoonni lama dirree irra jiru; inni tokko ni fudhatama, inni kaan garuu ni hafa. ³⁶Isaan isa ni gaafatan, "Eessatti, yaa Gooftaa?" Inni akkana isaaniin jedhe, "Bakka reefi jirutti, allaattiwwan achitti wal ga'u."

Chapter 18

¹Achumaan akka isaan dammaqanii kadhataani fi akka isaan abdii hin kutanneef mammaaksa isaanitti hime, ²akkana jedheen, "Magaalaa tokko keessa abbaan murtii Waaqayyoon hin sodaannee fi namootaafis kabaja hin qabne tokkodu ture." ³Dubartiin tokkos magaalaa sana keessa kan jiraattu, gara abbaa murtii kanatti deddeebitee, akkana isaan ni jetti turte, 'Ana gargaari, mormituu koo irratti murtii qajeelaa naaf kenni.' ⁴Inni yeroo dheeraadhaaf ishee gargaaruudhaaf hin feene, garuu booda irratti akkana ofii isaatiin jedhe, 'Yoon Waaqayyoon hin sodaatin, namootaafis kabaja hin qabaatin illee,' ⁵haati hiyyeessaa kun anatti deddeebite waan ana rakkiiftuuf, akka isheen murtii argattu nan godha, anatti deddeebi'udhaan akka isheen ana hin rakkiifneef.' ⁶Achumaan Gooftaan akkana jedhe, "Mee waan abbaan murtii jal'aan kun jedhu dhaga'aa." ⁷Amma Waaqayyo warra filatamoo isaa ta'anii halkanii fi guyyaa gara isaatti boo'aniif murtoo qajeelaa hin kennuufii ree? Isaan jalaas ni tursaa ree? ⁸Ani isinittan hima akka inni ariitiidhaan murtoo qajeelaa isaaniif godhu. Kunis ta'ee, Ilmi Namaa yommuu deebi'ee dhufutti, dhugaatti lafa kana irratti amantii ni argata ta'aa? ⁹Achumaan inni ammas warra akka waan qajeelota ta'aniitti ofitti amananii warra kaan garuu tuffatanitti mammaaksa kana isaanitti dubbate, ¹⁰"Namoonni lama kadhannaadhaaf gara mana qulqullummaa adeeman—inni tokko Faarisii hennaa ta'u inni kaan immoo nama ashuuraa funaanu ture." ¹¹Farisichi dhaabbatee wanneen kana waa'ee ofii isaatii kadhate, 'Yaa Waaqayyo, ani akka namoota warra kaanii waanan hin ta'iniif sin galateeffadha—akka warra saamtuu, warra qajeelota hin ta'ini, ejjitoota—yookaan akka namicha ashuuraa funaanu kanaa illee." ¹²Ani torbanitti guyyoota lama nan sooma. Waanan argadhuu keessaas kurnoo nan baasa." ¹³Namichi ashuuraa funaanu sun garuu, fageenya irra dhaabatee, ija isaa illee utuu samiitti ol hin kaasin, qoma ofii rurrukutataa, akkana jedhe, 'Yaa Waaqayyo, ana nama cubbamaatti araara kee natti argisiisi.' ¹⁴Ani isinittan hima, namichi kun qulqullaa'ee mana ofiitti gale namicha isa kaan caalaa, sababiin isaa namni ol ol of qabu gadi ni qabama, namni gadi of qabu garuu ol ni qabama." ¹⁵Akka inni isaan tuquuf namoonni daa'imman isaanii gara isaatti ni fidu turan, garuu bartoonni yommuu kana arganitti, isaan ni ifatan. ¹⁶Yesuus garuu ofitti isaan waamee, akkana jedheen, "Daa'imman gara koo haa dhufaniif eyyamaafii, ana irra isaan hin dhorkinaa. Mootummaan Waaqayyoo kanneen akkasiitiif malaatii." ¹⁷Dhugaatti ani isinittan hima, mootummaa Waaqayyoo akka daa'imaatti kan hin simanne tasa itti hin galu." ¹⁸Geggeessaan tokko gaaffi isa gaafate, akkana jechuudhaan, "Yaa Barsiisaa gaarii, mootummaa Waaqaa akkan dhaaluuf maal gochuutu anaaf ta'aa?" ¹⁹Yesuus akkana isaan jedhe, "Maaliif gaarii anaan jetta? Namni gaariin hin jiru, Waaqayyo tokkicha malee." ²⁰Ati abboommiiwwan ni beekta—hin ejjin, hin ajjeesin, hin hatin, sobaan dhugaa hin ba'in, abbaadhaa fi haadha kee kabaji." ²¹Geggeessichis akkana isaan jedhe, "Wanneen kana yommuun dargaggeessa ture irraa eegalee egeera." ²²Yesuus yommuu kana dhaga'etti, akkana isaan jedhe, "Wanta tokkotu sitti hir'ata. Wanta qabdu mara gurgurtee warra hiyyeessotaaf kennuu qabda, waaqa irratti qabeenya horattaatii—yeroo sanatti kottuu, ana hordofi." ²³Geggeessichi yommuu wanneen kanneen dhaga'etti, hedduu ni gadde, qabeenya guddaa qaba waan tureef." ²⁴Achumaan Yesuus isa ilaalee F akkana jedhe, "Warra dureeyyii ta'aniif mootummaa Waaqayyotti galuun hangam ulfaataa dha!" ²⁵Gaalli qaawwa lilmoo keessa seenutu salphata dureessa tokkoof mootummaa Waaqayyootti galuu irra." ²⁶Warreen kana dhaga'an akkana jedhan, "Yoos eenyutu fayyuu danda'a ree?" ²⁷Yesuus akkana jedhee deebise, "Wanneen namootaaf hin danda'amne Waaqayyoof ni danda'amu." ²⁸Pheexroos akkana isaan jedhe, "Tole, nuyi wanta qabnu mara dhiifnee si hordofne." ²⁹Yesuus immoo akkana isaaniin jedhe, "Dhugumaan isinittan hima, akka namni tokko illee kan mana isaa, haadha warraa isaa, yookaan obboloota isaa, yookaan hidhata isaa, yookaan ijoollee isaa mootummaa Waaqayyoof jedhee dhiise, ³⁰yeroo kanattis caalchisee kan hin fudhanne, baroota dhufuuf jiranittis, jireenya bara baraa kan hin arganne hin jiru." ³¹Warra kudha lamaan of biratti erga walitti isaan qabee booda, akkana isaaniin jedhe, "Ilaa, gara Yerusaaalem deemna, wanneen raajotaan waa'ee Ilma Namaatiif barreeffaman marti ni raawwatamu." ³²Inni warra ormootatti dabarfamee ni kennamaatii, itti ga'ifama, ni salphifama, ittis ni tufama." ³³Erga isa garafanii booda, isa ni ajjeesu, guyyaa sadaffaattis inni ni ka'a" ³⁴Isaan wanneen kanneen keessaa homaa hin hubanne, jechi kunis isaan jalaa dhokfame ture, wanneen jedhaman kanneen hin hubanne." ³⁵Akkana ta'e, akkuma Yesuus Yeriikootti dhi'aateen, namni iji isaa hin argine tokko daandii cina taa'ee ni kadhata ture, , ³⁶gaafa namoota hedduu achiin darbaa jiran dhaga'u, waan ta'aa ture ni gaafate." ³⁷Akka Yesuus namni Naazireet achiin darbaa ture namoonni isatti ni himan." ³⁸Kana irratti namichi iji isaa hin argine sun sagalee isa ol kaasee, akkana jedhe, "Yaa Yesuus, Ilma Daawit, araara anatti argisiisi." ³⁹Namoonni warri fuul dura deeman namicha isa iji isaa hin argine kana ni ifatan, akka inni callisus isatti himan. Inni garuu itti caalchisee iyyuu ni iyye, "Yaa Ilma Daawit, araara anatti argisiisi." ⁴⁰Yesuus dhaabbatee namicha gara isaatti akka fidan ni abboome. Achii yommuu namichi iji isaa hin argine sun isatti dhi'aatetti, Yesuus akkana jedhee isa gaafate, ⁴¹"Maal akkan siif godhu barbaadda?" Innis akkana jedhe, "Yaa Gooftaa, agartuu koo deebisee

argachuun barbaada."⁴²Yesuus akkana isaan jedhe, "Agartuu kee fudhadhu. Amantiin kee si fayyiseera."

⁴³Battaluma sana agartuun isaa deebi'eefii innis Waaqayyoon galateeffataa isa hordofe. Yommuu kana arganitti, namoonni marti Waaqayyoon ni galateeffatan.

Chapter 19

¹Yesuus achi keessa darbuudhaaf Yeriikotti seena. ² Kunoo, achis namichi maqaan isaa Zakkewoos jedhamu tokkodu ture. Inni warra ashuuraa funaananiif oogkanaadhaa fi dureessas ture. ³ Inni Yesuus eenyu akka ta'e arguudhaaf hawwii qaba ture, garuu gabaabaa waan ta'eef hedduumina namaatiif isa arguu hin dandeenye. ⁴ Kanaafuu inni namoota gidduudhaan fiigee darbee dhaqee muka harbuu tokko irra ba'e, Yesuus achiin darbaa tureetii ⁵ Yesuus yommuu bakka sana ga'etti, asii ol ilaalee namichaana akkana jedheen, "Yaa Zakkewoos, dafiitii gadi bu'i, ani har'a mana keettan goraatii." ⁶ Kana irratti ini atattamaan gadi bu'ee gammachuudhaan isa ni simate. ⁷ Namni marti yommuu kana argetti, isaan marti ni guunguman, akkana jechuudhaan, "Inni gara nama cubbamaatti gore." ⁸ "Zakkewoos dhaabbatee Gooftaadhaan akkana ittiin jedhe, "Ilaa, yaa Gooftaa, walakkaa qabeenya kootii warra hiyyeessotaaf nan kenna, nama tokko irraa illee waanan gar malee fudhadhe yoo jiraate, dacha afur godhee nan deebisa." ⁹ Yesuus akkana isaan jedhe, "Har'a fayyinni mana kanaaf dhufeera, inni mucaa Abrahaami woo. ¹⁰ Ilmi Namaa namoota warra badan barbaadee fayyisuudhaaf dhufetii." ¹¹ Isaan wanneen kanneen yommuu dhaga'an, inni dubbachuu itti fufee mammaaksa isaanitti hime, Yerusaaalemitti dhi'aatee tureetii, isaan immoo mootummaan Waqayyoo battaluma sanatti waan mul'atu isaanitti fakkaatee waan tureef. ¹² Inni kanaaf akkana jedhe, "Mootiin tokk biyya fagoo dhaqee mootummaa isaa fudhatee deebi'uuf ni adeeme. ¹³ Hojjetoota isaa keessaa kudhan ofitti waamee akkana isaaniin jedhe, 'Hangan deebi'utti hojii koo sirriitti anaaf hojjedhaa." ¹⁴ "Garuu lammiin isaa isa jibbanii, isa duubaan ergamoota ni ergan, akkana jedhanii, 'Namichi kun akka inni nu irratti mo'u hin barbaannu.' ¹⁵ Yommuu inni deebi'etti akkana ta'e, inni mootummaa isaa fudhatee, hojjetoota isaa warra horii isaa isaanitti kennee ture akka waamaniifiif ni abboome, hojii hojjetan irraa maal akka isaan buufatan to'achuudhaaf. ¹⁶ Inni duraa fuula isaa duratti dhi'aatee, akkana isaan jedhe, 'Yaa gooftaa ko, qarshiin kee kan biraa kudhan argamsiiseera.' ¹⁷ Mootichis akkana isaan jedhe, 'Gaarii goote, hojjetaa gaarii nana. Ati waan xiqqootti amanamteettaatii, magaalota kudhan irratti muudamteetta.' ¹⁸ Inni lammaffaanis dhufee, akkana jedheen, 'Yaa gooftaa, qarshiin kee kan biro shan buufateera.' ¹⁹ Motichis akkana isaan jedhe, 'Ati immoo magaalota shan irratti oogkanaa taateetta.' ²⁰ Inni kan biroon dhufee, akkana isaan jedhe, 'Yaa mootii, qarshiin kee kunoo ti, ani huccuutti mareen siif kaa'ee, ²¹ an sin sodaadhee, ati waan hedduu barbaaddaa. Waan hin kaa'inis ni fudhattaa, waan hin facaasinis ni haammataatii.' ²² Mootichis akkana isaan jedhe, 'Ani jechuma keetiinan sitti murteessa, ati hojjetaa hamaa nana. Akka ani waan hedduu barbaadu ni beekta, waanan hin kaa'in kanan fudhadhu, kanan hin facaasin kanan haammadhu. ²³ Yoos maaliif horii koo baankii keessa anaaf hin keenye ree, yommuun deebi'ee dhufutti akkan dhaa isaa waliin isa argadhutti?' ²⁴ Mootichi warreen achi dhaabbatanii turaniin akkana isaaniin jedhe, 'Qarshii ishee inni qabu isa harkaa fuudhaa, isa kudhan qabu sanaafis kennaafii.' ²⁵ Isaan akkana isaan jedhan, 'Yaa mootii, inni qarshii kudhan qaba woo.' ²⁶ Ani isinittan hima, namni waa qabu itti ida'amee isaaf kennama, isa hin qabne irraa garuu, ishumi inni qabu iyyuu irraa fudhatama. ²⁷ Garuu diinonni koo kunneen, akkan isaan irratti mo'u warreen hin barbaadin, as fidaatii fuula koo duratti isaan ajjeesaa.' ²⁸ Wanneen kanneen erga jedhee booda, imala isaa itti fufee, Yerusaaalemitti ol ba'e. ²⁹ Yommuu inni Beetafaageedhaa fi Bitaniyaatti, tulluu isa Oliif jedhamutti dhi'aatetti akkana ta'e, bartoota isaa keessaa lama of dura erge, ³⁰ akkana isaaniin jedhee, 'Gara mandara isa as dhi'oo jiruu dhaqaatii, akkuma itti seentaniin, harree takkumaa yaabbatamtee hin beekne kan hidhamtee jirtu ni argattu. Hidhaattii ishee hiikaatii anaaf fidaa. ³¹ Yoo namni tokko 'Maaliif hiiktu?' jedhee yoo isin gaafate, 'akkana ittiin jedhaa, Gooftaatu ishee barbaada.' ³² Wareen ergaman sun harrettii akkuma Yesuus isaaniin jedhetti ishee argatan. ³³ Harrettii utuu isaan hiikaa jiranii, abbaan qabeenyaa akkana isaaniin jedhe, 'Maaliif harree kana hiiktuu?' ³⁴ Isaan akkana isaan jedhan, 'Gooftaatu ishee barbaada.' ³⁵ Isaan Yesuusitti ishee fidan, huccuu isaaniis dugda ishee irra buusanii Yesuusiin ni yaabbachiisan. ³⁶ Imalaa utuu jiranii, isaan huccuwwan isaanii daandii irra ni afaniif. ³⁷ Akkuma inni bakka tulluun Oliifota itti gadi bu'utti dhi'aateen, guutummaan bartoota isaatii gammaduudhaa fi Waqayyoon sagalee ok ka'aadhaan galateeffachuu eegalan hojiwwan gurguddaa isa inni hojjetee arganiif, ³⁸ akkana jechaa, 'Mootiin inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha! Nagaan waaqa irratti, ulfinnis isa ol gubbaa jiraatuuf!' ³⁹ Fariisota keessaa tokko tokko uummata achitti wal ga'e sana keessaa akkana isaan jedhan, 'Yaa Barsiisaa, bartoota kee ifadhu.' ⁴⁰ Yesuus deebisee akkana isaaniin jedhe, 'Ani isinittan hima, yoo isaan kun callisan iyyuu, dhagoonni iyyuudhaaf jiru.' ⁴¹ Yommuu Yesuus magaalichatti dhi'aatetti, inni isaaf ni boo'eef, ⁴² akkana jechuudhaan, 'Guyyaa kana dursite beektee utuu jiraattee, ati iyyuu, wanneen nagaa siif fidan! Amma garuu isaan ija kee duraa dhokataniiiru.' ⁴³ Guyyoonni dhufuuf jiruutii kan itti diinonni kee si marsanii dallaa sitti ijaaranii kallattii maraan si dhiiban. ⁴⁴ Isaan lafatti si dabalu, daa'imman kees si waliin. Isaan dhagaa isa tokko illee kan biroo irratti hin hambisan ati yeroo ilaalamuu keetii hin argineetii.' ⁴⁵ Yesuus gara mana qulqullumaatti seenee warreen gurguraa jiran gadi isaan ari'e, ⁴⁶ akkana isaaniin jedhaa, 'Barreeffamee jira,

'Manni koo mana kadhataa ta'a,' isin garuu bakka saamtotaa isa gootan."⁴⁷Kanaafuu Yesuus mana qulqullummaa keessatti guyyaa guyyaadhaan ni barsiise. Angafoonni lubootaatii fi barreessitoonni isa balleessuudhaaf ni yaadu turan, geggeessitoonni sabaas akkanuma, ⁴⁸garuu namoonni marti dhimmanii isa dhaga'aa waan turaniif, isaan karaa argachuu hin dandeenye.

Chapter 20

¹Guyyaa tokko immo utuu Yesuus namoota achitti wal ga'an barsiisaa fi wangeela isaanitti lallabaa jiruu, angafoonni lubootaatii fi barreessitoonni maanguddoota waliin gara isaa ni dhufan. ² Isaan akkana jechuudhaan isatti dubbatan, "Nutti himi, ati aangoo maaliitiin wanneen kanneen mara kan gootu, yookaan aangoo kana eenyu akka siif kenne."³Inni deebisee akkana isaaniin jedhe, "Anis immoo gaaffiin isin gaafadha, isinis anatti himaa. ⁴Cuuphaan Yohaannis: Inni waaqa irraa ti moo nama biraa ti?"⁵ Isaan of keessatti yaadan, akkana jechuudhaan, "Yoo 'Waaqa irraa ti,' jenne, inni immoo akkana nuun jedha, 'Yoos maaliif isa hin ammanne ree?' ⁶Yoo nuyi, 'Nama biraa ti,' jennes, namoonni marti dhagaadhaan nu rukutu, isaan Yohaannis akka inni raajii ta'e amananiiruutii."⁷Kanaafuu isaan eessa akka inni ta'e akka hin beekne isaaf deebisan. ⁸Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Anis aangoo maaliitiin wanneen kanneen akkan godhu isiniti hin himu."⁹ Inni mammaaksa kana namootatti ni dubbate, "Namni tokko waynii dhaabbatee warra waynii guddisanittis kiraa kennatee yeroo dheeraadhaaf gara biyya fagoo adeeme. ¹⁰Yeroo itti waliif galanitti hojjetaa isaa gara warra waynii guddisan sanatti ni ergate, akka isaan ija waynichaa isaaf kennaniif. Isaan garuu hojjetaa sana reebanii harka qullaa isa deebisan. ¹¹ Achuumaan inni hojjetaa kan biroo isaanitti erginaan, isas reebanii, isa qaannessanii harka qullaa deebisanii isa ergan. ¹²Inni ammas isa sadaffaa isaanitti erginaan isaan isa mammadeessanii, gadi baasanii isa ni gatan. ¹³Kanaafuu abbaan lafa waynii sanaa akkana jedhe, 'Maal godhu? Ilma koo isan jaalladhu nan erga. Tarii isa ni kabaju ta'aatii.' ¹⁴ "Garuu warreen waynii gudisan sun yommuu isa argan, akkana jechuudhaan waliin mari'atan, 'Inni kun dhaaltuu isaa ti. Kottaa isa ni ajjeefnaa, dhaalli isaa kan keenya akka ta'utti.' ¹⁵Isaan lafa waynichaatii gadi isa baasanii isa ni ajjeesan. Egaa abbaan waynichaa maal isaan gochuutu isaaf ta'a ree? ¹⁶ Inni dhufee warra saynii guddisan kanneen ni balleessa, lafa waynichaa namoota kan birootti ni keennata. 'Isaan yommuu isa kana dhaga'anitti, akkana jedhan, 'Kun ta'uun haa hafu!' ¹⁷ Garuu Yesuus gara isaanii ilaalee, akkana isaaniin jedhe, "Inni akkana jedhamee barreeffame maal jechuu dha: ¹⁸Eenyu illee dhagaa sana irratti yoo kufe inni ni caccaba, kan inni isa irratti kufus ni daakama." "Dhagaan inni warri ijaartuun tuffatan kan golee qajeelchu ta'e?"¹⁹ Kanaafuu warri bareessitoonni fi angafoonni lubootaa battaluma sanatti harka isaanii isa irratti diriirsuu barbaadanii turan, akka inni mammaaksa kana waa'ee isaaniitiif dubbatee baraniiruutii. Garuu uummata immoo ni sodaatan. ²⁰ Of eeggannaadhaan isa ilaalaa, isaan basaastota warra namoota qajeeloo of fakkeessan ergatan, akka isaan dubbii isaa keessa dogongora barbaadaniif, isaan qabanii seeraa fi anga'oota bulchiinsa biyyaatti isa kennuudhaaf akka ta'uufitti. ²¹Isaan akkana jedhanii isa gaafatan, "Yaa Barsiisaa, nuyi akka ati waan sirrii ta'e dubbattuu fi barsiiftu ni beekna, akka ati nama gidduutti garaa garummaa hin goones, garuu waa'ee karaa Waaqayyoo barnoota sirrii ta'e kennita malee. ²²Ashuuraa Qeesaariif baasuun seera moo, seera miti?"²³Yesuus garuu gamnuma isaanii hubatee, akkana isaaniin jedhe, ²⁴ "Mee dinaarii keessan anatti argisiisaa. Fakkiidhaa fi maqaa eenyuutu isa irra jira?"Isaan akkana ittiin jedhan, "Kan Qeesaar."²⁵ Inni akkana isaaniin jedhe, "Yoos waan kan Qeesaar ta'e Qeesaariif kennaa, waan kan Waaqayyoo ta'e immoo Waaqayyoof." ²⁶ Isaan wanneen inni saba duratti dubbatee keessaa homaa dogongora argachuu hin dandeenye, garuu deebii inni isaaniif kennette ajaa'ibamaa, callisan. ²⁷ Warri Saaduqootaa, warri du'aa ka'uun warra du'anii hin jiru jedhanii kanneen amanan, tokko tokko yommuu gara isaa dhufanitti, ²⁸ akkana jedhanii isa ni gaafatan, "Yaa Barsiisaa, Museen akka barreessee turetti, yoo obboleessi nama tokko utuu haadha warraa qabu du'e, garuu yoo daa'ima hin qabaatin, namichi haadha warraa obboleessa isaa isa du'ee haa fuudhu, obboleessa isaaf daa'imas haa godhatuuf. ²⁹Obbolaan torba kan turan yommuu ta'u, inni angafni haadha warraa fuudhee, utuu daa'ima hin godhatin ni du'e, ³⁰ inni lammaffaanis akkasuma. ³¹Inni sadaffaan ishee fuudhee, haaluma kanaan torbanuun isaanii kan daa'ima godhate utuu hin jiraatin ni du'an. ³²Dhuma irratti dubartittiinis ni duute. ³³Egaa yeroo du'aa ka'uutti isheen haadha warraa isa kami taati? Torbanuun isaanii haadha warraa ishee godhataniiruutii." ³⁴Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Ijoolleen bara kanaa wal fuudhu, fuudhaa fi heerumaanis waliif kennamu. ³⁵Garuu bara isa sanatti warri bakka argatanii du'aa ka'an, hin fuudhan, hin heerumanis. ³⁶Sana booda du'uunis hin jiraatu, isaan ergamootaa fi ijoollee Waaqayyoo waliin wal qixa ni ta'u, ijoollee du'aa ka'uu ta'aniiruutii. ³⁷ Garuu warreen du'an ni ka'u, Museenis isa kana argisiise, bakka margaa keessatti, bakka inni itti Waaqayyoon Gooftaa Abrahaam, kan Yishaaqii fi kan Yaaqob waammatetti. ³⁸ Amma inni Waaqayyoo warra du'anii miti, garuu kan warra jiranii ti, martinuu isaaf jiraatuutii." ³⁹Warreen barreessitootaa keessaa tokko tokko akkana jechuudhaan isaaf deebisan, "Yaa Barsiisaa, ati gaarii deebifteetta." ⁴⁰ Kana booda namni gaaffii isa gaafachuudhaaf ija jabaate hin turre. ⁴¹Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Isaan akkamitti Kiristoos ilma Daawiti jedhu? ⁴²Daawit ofii isaatii Kitaaba Faarfannaa keessatti akkana jedhaatii, ⁴³ Daawit egaa Kiristoosiin 'Gooftaa' jedhee waama, kanaafuu inni akkamitti ilma Daait ta'a ree?"Gooftaan Gooftaa kootiin akkana jedhe, 'Gara harka koo isa mirgaa taa'i, ⁴⁴hangan diinota kee ejjennaa miilla keetii siif godhutti." ⁴⁵ Utuma namoonni marti dhaga'anii inni bartoota isaatiin akkana

isaaniin jedhe, ⁴⁶"Barreessitoota irraa of eeggadhaa, isaan warra huccuu gadi dheeraa ufgatanii daandii irraa naanna'anii fi nagaa gaaffii adda ta'e bakka gabaa keessatti argachuu barbaadanii fi bakka taa'umsaa ol aanaa mana sagadaatii fi bakka afeerraan jirutti ofiif kennanii dha woo. ⁴⁷ Isaan mana haadha hiyyeessaa ni saamu, mul'achuudhaaf jedhaniis kadhannaa isaanii ni dheeressu. Namoonni akka kanneenii dheekkamsa guddaa ni dheekkamamu."

Chapter 21

¹Yesuus asii ol ilaalee namoota warra dureeyyii utuu isaan meeshaa buusiin itti funaanamu keessa kennaawwan isaanii buusanii ni arge. ²Haati hiyyeessaa tokkos saantima lama utuu isheen keessa buuftuu ishees ni arge. ³Kana irratti inni akkana jedhe, "Dhugumaan ani isinittan hima, dubartiin iyyeettiin kun isaan mara caalaa kennaa ishee kenniteetti. ⁴Isaan kunneen marti waan isaan irraa hafe kennan. Isheen garuu, hiyyuma ishee keessa waan silaa ittiin bultu kenniteeti. ⁵Namoonni tokko tokko utuu waa'ee mana qulqullummaa dubbataa jiranii, dhagaawwan mimmidhagoodhaan akka inni miidhagfamee fi kennaa isaan ittiin miidhagfamaniis, inni akkana isaaniin jedhe, ⁶"Waa'ee warreen isin argaa jirtan kanaatiif, yeroon dhufuudhaaf jira kan itti dhagaan tokko illee isa kaan irratti hin hafne utuu hin harca'in." ⁷Kana irratti isaan akkana jedhanii isa ni gaafatan, "Yaa Barsiisaa, wanneen kunneen yoom raawwatamu? Wanneen kunneen yommuu isaan raawwatamuudhaaf jedhanitti mallattoowwan akkamittu mul'ata?" ⁸Yesuus akkana jedhee isaaniif deebise, "Of eeggadhaa akka hin gowwomfamnetti. Hedduun maqaa kootiin dhufuudhaaf jiruutii, akkana jechaa, 'Ani isa dha,' akkasumas, 'Yerichi dhi'aateera.' Isaan faana hin adeeminaa. ⁹Lolaa fi jeequmsa yommuu dhageessanitti, hin raafaminaa, isaan kunneen dursanii ta'uudhaaf jiruutii, garuu dhumni battaluma saanatti hin ta'u." ¹⁰Achumaan inni akkana isaaniin jedhe, "Biyyi biyya irratti ni ka'a, mootummaan isin mootummaa irratti. ¹¹Sochiin lafaa jabaan isaa ni ta'a, bakka hedduutis beelaa fi hawaannisni ni jiraatu. Wanneen nama sodaachisanii fi mallattoon hedduun samii irraa ni mul'atu. ¹²Garuu wanneen kanneen mara dura, isaan isin irratti harka isaanii ol fudhatanii isiniin ni ari'atu, gara mana sagadaatii fi mana adabaatti isin harkisu, moototaa fi bulchitoota duratti isin dhi'eessu maqaa kootiif jedhanii. ¹³Inni kun immoo carraa isin ittiin dhugaa baatan isiniif ta'a. ¹⁴Kanaafuu dursitanii of irraa qolachuudhaaf akka hin qophoofne murteeffadhaa, ¹⁵ani jechootaa fi ogummaa isin ittiin mormitoota keessan ittiin of irraa dhorkitan kan isaan fuul dura dhaabbachuudhaa fi ittiin mormuu hin dandeenye isiniifan kennaatii. ¹⁶Garuu isin dabarfamtanii warra keessaniin, obboloote keessaniin, firootaan, hiriyootea ni kennamtu, kaan keessan du'atti iyyu ni kennamtu. ¹⁷Isin nama maraan ni jibbamtu maqaa kootiif jettanii. ¹⁸Garuu rifeensa mataa keessanii keessaa isheen tokko illee hin baddu. ¹⁹Jabina keessaniin jireenya keessan ni oolfattuutii. ²⁰"Yeruusaalem akka isheen raayyaa waraanaatiin marfante yommuu argitan, hubadhaa yeroon inni itti diigamee badu akka dhi'aate beekaa. ²¹Gaafas warreen Yihuudaa gara gaarotaatti haa baqatan, warreen magaalaa keessa jiranis keessaa haa ba'an, warreen baadiyyaa keessa jiranis gara magaalatti ol hin seenin. ²²Isaan guyyoota ijaa baafannaatii, wanneen barreeffaman marti akka raawwatamaniif. ²³Warreen ulfaatii fi warreen hoosisaniif wayyoo guyyoota sanatti! Laficha irratti gadda guddaa isaatu ta'aatii, saba irrattis balaa guddaa. ²⁴Isaan eeboowwaniin ni kukkufu, biyyoota marattis boojuu ta'anii ni fudhatamu, Yeruusaalemis Ormootaan ni diigamti hanga yeroon Ormootaa raawwatamutti. ²⁵"Biiftuu irratti, ji'a irrattii fi urjoota irratti, lafa irrattis mallattoowwan ni mul'atu. Biyyoonni gaddaa fi soda keessa ni seenu, huursaa galaanaatii fi bubbee irraa kan ka'e. ²⁶Namoonni sodaadhaa fi eegumsa wanneen biyya lafaa irratti dhufaa jiranii irraa kan ka'e of wallaalan ni jiraatu. Humnoonni samiiwwanii ni raafamuutii. ²⁷Kana booda isaan Ilmi Namaa duumessa keessaan humnaa fi kabaja guddaadhaan utuu dhufuu ni argu. ²⁸Garuu wanneen kunneen ta'uu yommuu eegalanitti, dhaabbadhaatii mataawwan keessan ol qabadhaa, fayyinni keessan isinitti dhi'aateeraatii." ²⁹Yesuus mammaaksa isaanitti hime, "Muka harbuu ilaalaa, mukkeetii warreen kaanis. ³⁰Yommuu isaan daraaraa baafatanitti, isin ofuma keessanii ilaaltanii akka bonni dhi'aate ni beektu. ³¹Egaa akkasuma, wanneen kunneen utuu raawwatamanii yommu argitanitti, mootummaan Waaqayyoo akka inni dhi'aate beeka. ³²Dhugaatti ani isinittan hima, utuu wanneen kunneen hin raawwatamin, dhaloonni kun hin darbu. ³³Samiidhaa fi lafti darbuudhaaf jiru, dubbiin koo garuu hin darbu. ³⁴Garuu ofii keessan ilaalladhaa, garaan keessan dhugaatiidhaa fi machiidhaan akkasumas yaaddoo jireenyaatiin akka hin guutamnetti, guyyaan sunis tasa akka isin irra hin geenyetti ³⁵akka kiyyootti. Inni nama irra lafaa irratti argamu maratti dhufuuf jiraatii. ³⁶Garuu yeroo maratti dammaqaa, wanneen ta'uuf jiran kana jalaa ba'uudhaaf jabina barbaachisu akka qabbaattanii fi Ilama Namaa fuul dura dhaabbachuu akka dandeessaniif kadhadaa. ³⁷Egaa guyyoota inni mana qulqullummaa keessatti barsiisaa ture sanatti, halkaniin gadi ba'ee tulluu isa Oliif jedhamu irra ni ture. ³⁸Namoonni marti isa dhaggeeffachuudhaaf ganamaan gara mana qulqullummaatti ni yaa'an.

Chapter 22

¹Guyyaan Ayyaana Maxinoo, inni Faasikaa jedhamee beekamu, ni dhi'aate. ²Angafoonni lubootaatii fi barreessitoonni uummata waan sodaataniif akkamitti Yesuusiin ajjeesan karaa barbaadaa turan. ³Achumaan Seexanni Yihuudaa isa Asqorticha isa kudha lamaan keessaa tokko ta'etti ni seenee. ⁴Yihuudaanis gara angafoota lubootaatii fi geggeessitoota waraanaa deemee akkamittiin Yesuusiin dabarsee akka isaanitti kennu irratti ni mari'atan. ⁵Isaanis gammadanii mahaallaqa isaaf kennuudhaaf waliif ni galan. ⁶Innis isaaniin waliif galee akkamitti isa uummata keessaa qabee akka isaanitti kennu carraa barbaaddataa ture. ⁷Achii guyyaan ayyaana maxinoo, inni hoolaan Faasikaa itti gorra'amu, ni ga'e. ⁸Kanaafuu Yesuus Pheexroosii fi Yohaannisiin akkana ittiin jedhee ni erge, "Dhaqaatii irbaata Faasikaa nuuf qopheessaa, akka nyaannuuf." ⁹Isaanis akkan isaan jedhan, "Eessatti akka siif qopheessinu barbaadda?" ¹⁰Inni immoo deebiseefii, "Ilaa, yommuu magaalaatti seentanitti, namichi meeshaa bishaan itti waraaban baatu tokko isinitti ni dhufa. Mana isa inni itti seenutti isa faana bu'aa. ¹¹Achumaan abbaa manichaatiin akkana jedhaanii, 'Barsiisaan akkana siin jedha, 'Manni keessummaa eessa jira, bakki ani bartoota koo waliin nyaata Faasikaa itti nyaadhu?" ¹²Innis kutaa ol aanuu keessaa bakka tottolfamaa isinitti ni argisiisa. Achitti qophii nuuf godhaa." ¹³Achumaan isaan ni deeman, akkuma inni isaaniin jedhettis waan mara ni argatan. Nyaatas achitti ni qopheessan. ¹⁴Yommuu yeroon ga'etti, inni ergamoota waliin ni taa'e. ¹⁵Achumaan akkana isaaniin jedhe, "Utuun hin dhiphatin fuul dura isin waliin Faasikaa kana nyaachuudhaaf hawwiin koo guddaa ture. ¹⁶Waan akkana isiniin jedhuuf, hanga inni mootummaa Waaqayyotti ta'utti deebi'ee isin waliin hin nyaadhuutii." ¹⁷Achumaan Yesuus xooffoo fudhatee, erga galateeffatee booda, akkana jedhe, "Kana fudhadhaa, waliifis hiraatii dhugaa. ¹⁸Ani akkanan isiniin jedhaatii, hanga mootummaan Waaqayyoo dhufutti, ani isin waliin deebi'ee xooffoo kanattii hin dhugu." ¹⁹Achii inni buddeena fudhatee, erga galata dhi'eessee booda, akkana jedhaa isaaniif kenne, "Kun qaama koo ti, isiniif kan kennamu. Kana yaadannoo kootiif godhadhaa." ²⁰Irbaata booddee haaluma wal fakaatuun xooffoo fudhatee akkana jedheen, "Xooffoon kun dhiiga koo isa isiniif dhangala'uuntiin kan mallatteeffame kakuu haaraa dha." ²¹Garuu hubadhaa. Harki nama na ganuuf jiruu ana waliin maaddiitti hiixataa jira. ²²Ilmi Namaa akkuma dursee murtaa'etti, ni deema. Garuu wayyoo namicha isa karaa isaatiin inni dabarfamee kennamuufi!" ²³Isaan inni kun eenyuun ta'uu akka danda'u walii isaanii gidduutti waliin mari'achuu eegalan. ²⁴Kana booda immoo isaan gidduutti eenyu isaan keessaa kan caalu akka ta'e irratti wal morkiin ni uumame. ²⁵Inni akkana isaaniin jedhe, "Mootiin warra Ormootaa isaan irratti gooftaadha, warri isaan irratti aboo qabanis warreen hojiiwwan gaggaarii hojjetan jedhamanii beekamu. ²⁶Isin biratti garuu kun ta'uu hin malu. Ijaa kanaa, isin keessaa inni ol aanu akka isa booddee haa ta'u, inni geggeessus akka nama isa tajaajiluu haa ta'u. ²⁷Egaa inni mara keessaa inni caalu eenyu, isa nyaatatti dhi'aatee taa'u moo isa tajaajilu? Isa taa'ee nyaatuu dha mitii? Ani garuu isin gidduutti akka nama tajaajiluu ti. ²⁸Isin garuu qoramuu koo keessatti kan ana waliin hanga dhumaatti turtanii dha. ²⁹Akkuma Abbaan koo mootummaa irra ana kaa'e, anis mootummaa irra isiniin nan kaa'a, ³⁰akka isin mootummaa koo keessatti ana waliin nyaatanii dhugdaniif, qomoo Israa'el kudha lamaan irratti murtoo kennuudhaafis akka isin teessoo irra teessaniif. ³¹"Yaa Simon, yaa Simon, dammaqi, Seexanni si argachuudhaaf gaafateeraatii, akka qamadiitti si gingilchuudhaaf. ³²Ani garuu siif kadhadeeraa, amantii kee akka hin badneef. Erga asii deebitee galtee immoo obboloota kee jajjabeessi. ³³Pexroos akkana isaan jedhe, "Yaa Gooftaa, ani si waliin mana adbaas ta'e gara du'aa iyyuu dhaquudhaaf qophaa'eera." ³⁴Yesuus deebiseefii akkana isaan jedhe, "Ani sittan hima, yaa Phexroos, ati akka ana beektu utuu si'a sadii ana hin ganin har'a hindaqqoon hin iyyitu." ³⁵Achumaan Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Yommuu ani korojoo, meeshaa kan itti baadhattan, yookaan kophee malee isin bobbaasee turetti wanti isinitti hir'atee tureeraa?" ³⁶Isaanis deebisanii akkana jedhaniin, "Homaa." ³⁷Achumaan inni akkana isaaniin jedhe, "Amma garuu, namni inni korojoo qabu haa fudhatu, waan meeshaa itti baadhattanis akkasuma. Namni gooraadee hin qabne, huccuu ofii illee gurguree haa bitatu. ³⁸Ani isinittan himaa, waa'ee kootiif wanti barreeffamee ture raawwatamuun ni ta'aaf, 'Inni warra seera maleeyyii duukaa lakkaa'ame.' Wanti waa'ee kootiif raajame raawwatamaa jiraatii." ³⁹Achumaan isaan akkana jedhan, "Yaa Gooftaa, ilaa! Goraadeen lama as jiru." ⁴⁰Inni akkana isaaniin jedhe, "Ga'aa dha." ⁴¹Yesuus akkuma yeroo kaan godhaa turetti gara Tulluu Oliifitti ol ba'e, bartoonni isaas isa n hordofan. ⁴²Yommuu achi ga'an, inni akkana isaaniin jedhe, "Akka qoramsatti hin seenneef kadhadaa." ⁴³Inni isaan irraa hanga darbannaa dhagaa tokkoo ni fagaate, jilbeenfatees ni kadhate, ⁴⁴akkana jedhee, "Yaa Abbaa, yoo fedha kee ta'e, xooffoo kana ana irra dabarsi. Haa ta'u malee kan koo utuu hin ta'in, fedhi kan kee ha raawwatamu." ⁴⁵Achumaan ergamaan waaqa irraa isatti mul'atee isa ni jajjabeesse. ⁴⁶Dhiphinuma keessa taa'ee, inni dhimmee ni kadhate, dafqi isaas akka dhiiga lafatti dhangala'aa jiruu ta'e. ⁴⁷Yommuu inni kadhannaa isaa irraa ka'etti, inni dhufee bartoonni isaa gadda isaanii irraa kan ka'e rafanii isaan argatee ⁴⁸akkana jedhee isaan gaafate, "Maaliif raftanii? Ka'atii kadhadaa, qoramsatti akka hin seenneef." ⁴⁹Utuma inni dubbataa jiruu, kunoo, namoonni hedduun Yihuudaa isa warra

kudha lamaanii keessaa ta'een geeggeeffamanii gara isaa ni dhufan. Yihuudaan isa dhudhungachuudhaaf gara isaatti ni dhi'aate, ⁴⁸Yesuus garuu akkana isaan jedhe, "Yaa Yihuudaa, ati Ilma Namaa dhudhungachuudhaan dabarsitee kennitaa?"⁴⁹ Warreen Yessu waliin turan wanneen ta'aa jiran kanneen yommuu arganitti, akkana jedhan, "Yaa Gooftaa, goraadeedhaan isaan rukunnuu?"⁵⁰ Achumaan isaan keessaa inni tokko hojjetaa angafa lubootaa tokko rukutee gurra isaa irra kute.⁵¹ Yesuus akkana jedhe, "Ni ga'a!" Gurra namichaa ni tuqe, innis ni fayyef.⁵² Yesuus angafa lubootaatiin, ooggantoota mana qulqullummaatii fi maanguddoota warreen isa irratti dhufaniin akkana jedheen, "Akka nama saamtuu irratti duuluutti anatti dhufanii, goraadeedhaa fi hoomaadhaan?"⁵³ Isin waliin guyyaa guyyaadhaan yommuun mana qulqullummaa keessa turetti, harka keessan anatti hin buufne. Amma garuu kun yeroo keessanii fi kan aangoowwan dukkanaa ti."⁵⁴ Isaan isa qabanii, gara mana hangafa lubootaatti isa ni geessan. Phexroos garuu fageenyaan hordofaa ture.⁵⁵ Isaan erga oobdii keessatti ibidda bobeessanii booda, itti marsanii taa'an, Phexroosis isaan gidduu ni taa'e.⁵⁶ Ifa ibiddaatiin isa argitee, hojjetuun dubartii tokko ija isaa keessa ilaaltee, akkana jette, "Namichi kunis isa waliin ture."⁵⁷ Phexroos garuu akkana jechuudhaan ni gane, "Dubartii nana, ani isa hin beeku."⁵⁸ Yeroo gabaabduu booddee, namni kan biroon tokkos isa argee, akkana jedheen, "Atis isaan keessaa tokko." Phexroos garuu akkana jedhe, "Namicha nana, ani isaan keessaa miti."⁵⁹ Naannoo sa'atii tokkoo booda, namni kan biroon tokko jabeessee akkana isaan jedhe, "Dhugumaan namichi kun isa waliin ture, inni nama Galiilaa ti woo."⁶⁰ Phexroos garuu akkana jedhe, "Namicha nana, waan ati dubbattu kana ani hin beeku." Battalumatti, utuu inni dubbataa jiruu, hindaaqqoon ni iyyite.⁶¹ Gara itti galee, Gooftaan Phexroosiin ni ilaale, Phexroosis dubbii Gooftaan dubbatee ture ni yaadate, isa inni akkana jedhee ture, "Har'a utuu hindaaqqoon hin iyyin si'a sadii na ganta."⁶² Phexroos manaa gadi ba'ee boo'icha guddaa ni boo'e.⁶³ Achumaan namoonni Yesuusiin qabatanii jiran isatti ni qoosu, ni rebus turan.⁶⁴ Isaan huccuu isatti maranii isa gaafatan, akkana jedhanii, "Raaji! Eenyu kan si rukutaa jiru kun?"⁶⁵ Isaan Yesuus irratti wanneen isa gadi qaban hedduu dubbatan.⁶⁶ Akkuma lafti bari'een, maanguddoonni biyyaa, hangafoonni lubootaa fi barreessitoonni walitti ni qabaman. Isaan gara yaa'iiti isa ni geessan⁶⁷ akkana jedhan, "Ati yoo Kiristoosiin taate nutti himi." Inni garuu akkana isaaniin jedhe, "Yoon isinitti hime, isin hin amantan, ⁶⁸yoon isin gaafadhes, isin hin deebifan."⁶⁹ Garuu amma irraa eegalee, Ilmi Namaa gara harka mirgaa humna Waaqayyoo taa'uuf jira."⁷⁰ Isaan marti akkana jedhan, "Egaa ati Ilma Waaqayyootii ree?" Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Isini iyyuu akkan ta'e jechaa jirtu."⁷¹ Isaan akkana jedhan, "Nuyi amma iyyuu maaliif raga barbaadnaa? Nuyi ofii keenyaa afaan isaa irraa dhageenyeeraatii."

Chapter 23

¹Martii isaanii lafaa ka'anii Yesuusiin gara Philaaxoositti fidan. ²Akkana jedhaaniis isa himachuu eegalan, "Namichi kun utuu inni uummata keenya gara dabarsuu isa arganneerra, Qeesaariif ashuraan akka hin kennamne gochuu isaatii fi ofii isaatiin immoo Kiristoos mooticha ofiin jechuu isaas."³ Philaaxoosis akkana jedhee isaa ni gaafate, "Ati mootii warra Yihuudotaa tii?" Yesuus akkana jedhee isaaf deebise, "Ati akkas jechaa jirta."⁴ Philaaxoos angafoota lubootaatii fi uummata achitti walitti qabame saanaan akkana jedheen, "Ani balleessaa tokko illee nama kana irratti hin argine."⁵ Isaan garuu akkana jechuudhaan isa ni dirqisiisan, "Inni saba kakaasaa jira, Yihuudaa mara keessatti, Galiilaadhaa eegalee hanga bakka kanaatti iyyuu, mara isaanii barsiisuudhaan."⁶ Kanaafuu Philaaxoos yommuu isa kana dhaga'etti, akka namichi nama Galiilaa ta'e isaan gaafate. ⁷Akka inni bulchiinsa Heroodis jala ta'e yommuu dhaga'etti, Yesuusiin gara Heroodis isa ofii isaattii yeroo sanatti Yeruusaalemiin jirutti isa erge.⁸ Heroodis Yesuusiin yommuu argetti, inni guddaa ni gammade, yeroo dheeraadhaaf isa arguudhaaf fedha qaba waan tureef. Waa'ee isaa dhaga'ee waan tureef, ajaa'iba inni hojjetu keessaa arguudhaaf ni hawwas ture. ⁹ Heroodis Yesuusiin jechoota hedduudhaan gaaffi isaaf dhi'eesse, Yesuus garuu homaa isaaf hin deebifne ¹⁰ Angafoonni lubootaatii fi barreessitoonni achi dhaabbatanii cimsanii isa himataa turan.¹¹ Heroodis raayyaa waraanaa isaa waliin Yesuusitti tuffii ni argisiise, isaanis isatti ni qoosan. Kana booda isaan huccuu miidhagaa isatti uffisanii deebisanii Philaaxoositti isa ni ergan. ¹² Heroodisii fi Philaaxoos warreen sana dura diinota waliif turan guyyuma sana irraa kaasee walitti ni michooman.¹³ Achumaan Philaaxoos angafoota lubootaa, geggeessitootaa fi uummata mara walitti qabee ¹⁴ akkana isaaniin jedhe, "Isin namicha kana akka namaa karaa irraa kaachisuutti himachuudhaan anatti isa fiddan, egaa ilaalaa, ani isin fuul duratti isa gaafadheera, wanneen isin ittiin isa himattan ilaalchisee garuu homaa isa irratti hin arganne."¹⁵ Lakkii, Heroodis akkanuma, inni deebisee gara keenyatti isa ergeetii, egaa ilaalaa, isaan wanti hojjetame wanti du'aan isa ga'u tokko illee hin jiru. ¹⁶ Kanaafuu ani adabeen gadi isa dhiisa. "¹⁷ hin qaban, Amma Philaaxoos guyyaa ayyaanaatti nama tokko gadi dhiisuudhaaf dirqama qaba"¹⁸ Isaan garuu martinuu wal faana ni iyyan, akkana jechuudhaan "Balleessi namicha kana, Baraabaasiin gadi nuuf dhhisi!" ¹⁹ Baraabaas nama jeequmsa magaalaa keessatti uumuudhaa fij ajjeechaa namaatiinis hidhame ture.²⁰ Philaaxoos ammas deebisee isaanitti dubbate, Yesuusiin gadi dhiisuu fedhee. ²¹ Isaan garuu ni iyyan, akkana jedhanii, "Isa fannisi, isa fannisi."²² Inni yeroo sadaffaadhaaf akkana issaaniin jedhe, "Maaliif, namichi kun yakka maalii hojjete? Ani waan du'aan isa ga'u waan inni hojjete isa irratti hin argine. Kanaafuu, ergan isa adabee booda, gadi isa nan dhiisa."²³ Isaan garuu sagalee guddaadhaan isa dirqisiisuu ittuma fufan, akka inni fannifamu gaafachuudhaan. Sagaleen isaanii Philaaxoosiin ni amansiise. ²⁴ Kanaafuu Philaaxoos fedha isaanii ni raawwateef. ²⁵ Isa isaan akka gadi dhiifamuuf gaafatan namicha isa jeequmsa uumuudhaa fi ajjeechaadhaan hidhamee ni hiikeef. Yesuusiin garuu fedha isaaniitti dabarsee isa kenne.²⁶ Isaan utuu isa fuudhanii ba'aa jiranii, Simoon nama jedhamu nama Qareenaa tokko utuu inni gara biyyaattii deebi'aa jiruu qabatanii, akka inni fannoo sana baatee Yesuusiin faana bu'u isa ni godhan.²⁷ Uummanni hedduunii fi dubartoonni isaa fi gaddaa fi boo'aa turan isa faana bu'aa turan. ²⁸ Yesuus garuu isaanitti gara galee, akkana isaaniin jedhe, "Yaa ijoolota Yeruusaalem, anaaf hin boo'inaa, ofii keessanii fi ijoolota keessaniif boo'aa malee."²⁹ Ilaa, guyyoonni akkana itti jedhamu dhufuuf jiruutii, 'Warri dhabduunii fi garaan dhala hin baatin eebbifamoo dha, harmi hin hoosifaminis. "³⁰ Achumaan isaan tullootaan akkana jechuu ni eegalu, 'Nu irratti jigaa,' tabbawwaniinis, 'Nu dhoksaa.' "³¹ Isaan utuu baalli mukkeetii magariisaa ta'anii jiranii erga akkana jedhanii, yommuu isaan gogan immoo maaltu ta'uuf jira ree?"³² Namoonni kan biroon, yakkamtoonni lama ta'an, isa waliin du'atti kennamuuf isa waliin geeffamaa turan.³³ Yommuu bakka "Lafee Mataa" jedhamee beekamu ga'nitti, isaan isaa fi warra yakamtoota sana lamaan ni fannisan—isa tokko harka mirgaa isaatti, isa kaanis harka bitaatti. ³⁴ Yesuus akkana jedha, "Yaa Abbaa. Isaaniif dhiise, waan godhaa jiran hin beekaniitii." Achumaan isaan huccuu isaa qoqqooddachuudhaaf carraa ni buufatan.³⁵ Uummanni dhaabbatee warra bulchitootaa ilaalaa ture, yommuu isaan isatti qoosan, akkana jechuudhaan, "Inni namoota kan biroo oolcheera. Ofii isaas mee haa oolchu kaa. Yoo dhuguma Kiristoos isa kan Waaqayyoo, isa filatame sana, yoo ta'e."³⁶ immoo isatti qoosan, isatti dhi'aatanii dhangaggaa'aa isaaf kennuudhaan, ³⁷ akkanas isaan jedhaa, "Ati Mootii Yihuudotaa yoo taate, ofii kee oolfadhu kaa."³⁸ Mataa isaa irras mallattoon akkana jedhu tureera, "Inni kun Mooticha Yihuudaa ti."³⁹ Warreen yakkamtoota isa waliin fannifaman keessaa inni tokko akkana jechuudhaan isa arrabsaa ture, "Ati Kiristoosi miti moo? Ofii kee oolfadhu, nuunis." ⁴⁰ Inni kaan garuu isa ni ifate, akkana isaan jechuudhaan, "Ati Waaqayyoon hin sodaattu moo, atis abaarsa wal fakkaatu keessa jirtaatii? ⁴¹ Nuyi kan as jirru seeraan nutti murtaa'ee ti, waan hojii keenyaaf ta'utu nuuf keenname. Namichi kun garuu homaa hin balleessine."⁴² Achumaan inni akkana jedhe, "Yaa Yesuus, mootummaa keetti yommuu dhuftu ana yaadadhu." ⁴³ Yesuus akkana isaan jedhe, "Dhugumaan ani akkanan siin jedha, ati har'a ani waliin jannatatti ni galta."⁴⁴ Amma yeroo sa'atii ja'a ta'etti, hanga sa'atii sagaliitti

kan turu dukkanni lafa mara ni uffise ⁴⁵biiftuun dukkanatti waan jijjiiramteef. Achumaan golgaan mana qulqullummaa bakka lamatti ni tarsa'e. ⁴⁶Sagalee guddaadhaan iyyee, Yesuus akkana jedhe, "Yaa Abbaa, ani hafuura koo harka keettan kennadha." Erga kana jedhee booda inni ni boqote. ⁴⁷Ajajaan dhibbaa achi ture yommuu waan ta'e kana argetti, Waaqayyoon ni galateeffate, akkana jechuudhaan, "Dhugumaan kun nama qajeelaa ture."⁴⁸ Uummanni waan ta'aa ture kanaaf raga ba'uudhaaf achitti walitti qabaman waan raawwatame kana yommuu argan, isaan qoma isaanii rurrukutataa deebi'anii deeman. ⁴⁹Warri isa beeku turanii fi dubartoonni warreen Galiilaadhaa isa hordofan garuu faggenya dhaabbatanii wanneen kanneen ni ilaalu turan. ⁵⁰Kunoo, namni maqaan isaa Yoseef jedhamu tokko achi ture, inni miseensa Yaa'ii ture. Inni nama gaariidhaa fi qajeelaa ture. ⁵¹Namichi kun karoora fi tarkaanffii isaaniitti waliif hin galle ture. Inni Armaatiyaa, magaalaa warra Yihuudaatii ture, mootummaa Waaqayyoos nama eeggachuu turee dha. ⁵²Namichi kun, Philaaxoositti dhi'aatee reefa Yesuus ni kadhate. ⁵³Inni gadi buusee, huccuu naayilooniitiin maree, awwaala isa dhagaa irraa qirixame, namni kan biroon keessa kaa'amee kan hin beekne, keessa ni kaa'e. ⁵⁴Guyyichi Guyyaa Qophiitii fi Sanbanni yeroo itti seenuudhaaf jiru ture. ⁵⁵Dubartoonni warreen Galiilaadhaa isa hordofan awwaalichaa fi reefi isaas akkamitti akka achi keessa kaa'ame ni ilaalan. ⁵⁶Isaan achii deebi'anii urgooftuudhaa fi dibata ni qopheeffatan. Achii booda guyyaa Sanbataatti akka abboommichaatti ni boqotan.

Chapter 24

¹jalqaba torbaniitti isaan ganameeffatanii urgooftuu isa qopheeffatanii turan qabatanii gara awwaalichaa ni dhufan. ²Dhagichi awaalicha ittiin cufanii turanis garagalfamee argatan. ³Isaan keessa seenanii, garuu reeffa Gooftaa Yesuus achi keessatti argachuu hin dandeenye. ⁴Yeroo isaan waan godhan wallaalanii jiranitti, akkuma tasaa namoonni lama huccuu hedduu adii ta'e uffatanii achi dhaabbatanii argan. ⁵Utuu dubartoonni sun sodaatanii gadi guggufanii jiranii, jarri dubartoota sanaan akkana jedhaniin, "Isin maaliif isa jiraataa warreen du'an keessa barbaaddu?" ⁶Inni as hin jiru, garuu du'aa kaafameera! Yaadadhaa, Galiilaa yommuu turetti wanneen inni isinitti dubbataa ture, ⁷Ilmi Namaa harka warra cubbamootaatti dabarfamee akka kennamuudhaaf jiru, akka fannifamuu fi guyyaa sadaffaattis akka du'aa ka'u. ⁸"Dubartoonni sun jechoota isaa ni yaadatan ⁹bakka awwaalichaatii deebi'aniis wanneen kanneen warra kudha tokkootii fi warreen kaanittis ni odeessan. ¹⁰Achumaan Maariyaam isheen Maqidallaa, Yohaanaan, Maariyaam haati Yesuusii fi kan Yaaqobii fi dubartoonni kanneen isaan waliin achi turan wanneen kanneen ergamootatti ni gabaasan. ¹¹Garu ergaan kunneen ergamootatti akka waan oduu gatii hin qabnee isaanitti fakkaate malee isaan dubartoota sana hin amanne. ¹²Achumaan Phexroos ka'ee gara awwaalichaati ni fiige, gadi gugguufee achi keessa yommuu ilaalu, huccuu naayiloonii sana kophaa arge. Phexroos achumaan gara mana isaatiitti deebi'e, waan uumame kana ajaa'ibsiifataa. ¹³Kunoo, isaan keessaa lama guyyuma sanatti gara mandara Emaawus jedhamee beekamu Yerusaaalem irraa kiiloo meetira jaatama kan fagaatu tokkootti imalaa turan. ¹⁴Isaan waa'ee wanneen gidduu sana raawwatamanii waliin dudubbataa adeemu turan. ¹⁵Utuma isaan wanneen kanneen waliin dudubbataa adeemanii, Yesuus ofii isaatii isaanitti dhi'aatee isaan waliin imaluu eegale. ¹⁶Garuu iji isaanii akka isa hin hubanneef itti dukkanaa'ee ture. ¹⁷Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Maal wanti isin lamaan waliin dudubbataa adeemtann kun?" Isaan fuula gaddaatiin achi dhaabbatan. ¹⁸Isaan keessaa inni tokko, Kliyooopaas kan jedhame, akkana jedhee isaanf deebise, "Ati qofaan waan gidduu kana Yerusaaalem keessatti ta'e kan hin beekne maali?" ¹⁹Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Waa'ee maali?" Isaan akkana jedhaanii deebisaniif, "Waa'ee Yesuus isa Nazireet, isa raajii ture sana, Waaqayyoo fi namoota biratti hojiin isaa guddaa kan ture, ²⁰angafoonni lubootaatii fi geggeessitooti keenya dabarsanii dhiphinatti isa kennanii dhuma irratti isa ni fannisan. ²¹Nuyi garuu inni Israa'eliin ni fura jennee abdannee turre. Eeyyee, caalatti immoo, erga wanneen kunneen raawwatamanii har'a guyyaa sadaffaa dha. ²²Garuu immoo, dubartoonni nu waliin turan tokko ganameeffatanii gara awwaala isaatii deemanii, waan ajaa'ibaa nutti himan. ²³Reeffa isaa bakka isaatii yommuu dhabanitti, isaan deebi'anii, mul'ataan ergamoota warra akkan inni jiraataa ta'e isaanitti himan arguu isaanis nutti himan. ²⁴Nu keessaas namoonni tokko tokko gar asana adeemanii, akkuma dubartoonni sun jedhan ta'ee argatan. Garuu isa hin argine. ²⁵Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Isin yaa gowwota yaadni keessan waan raajonni dubbataa amanee fudhachuutti suuta jedhaa kan ta'e! ²⁶Kiristoosiif dhiphina kana fudhachuun barbaachisaa hin turree, ulfina isaatti seenuudhaaf?" ²⁷Achumaan Yesuus Musee irraa eegalee hanga raajotaatti waa'ee isaatiif wangeela keessatti wanneen barreeffaman isaaniif ni ibse. ²⁸Isaan gandicha isa itti adeemanitti akka dhi'aataniin Yesuus akka waan darbee adeemuu fakkaatee itti mul'ate. ²⁹Isaan garuu akkana jechuudhaan isa dirqisiisan, "Lafti dhi'era waan ta'eef nu bira buli." Kanaafu Yesuus isaan bira buluudhaaf isaan waliin ol seene. ³⁰Achumaan akkana ta'e, yommuu inni isaan waliin nyaataaf taa'etti, inni buddeena fudhatee, eebbisee fi cabsee isaaniif ni kenne. ³¹Yommuu iji isaanii ni baname, isas ni beekan, inni garuu ija isaanii duraa ni miliqe. ³²Isaan akkana waliin jedhan, "Daandii irratti yommuu inni nu waliin haasa'aa turetti, yommuu inni wangeela nuuf ibsetti, garaan keenya nu keessatti gubataa ture mitii?" ³³Isaan yeruma sanatti ka'anii gara Yerusaaalemitti ni deebi'an. Isaan warreen kudha tokkoo walitti qabamanii warreen isaan waliin turan waliin walitti qabamanii argatan, ³⁴akkana jechaa, "Dhugaatti Gooftaan du'aa ka'eera, Simoonittis mul'ateera." ³⁵Achumaan isaan daandii irratti waan raawwatamee fi Yesuus akkamiti buddeena cabsuudhaan isaaniin akka inni hubatame isaanitti ni himan. ³⁶Isaan wanneen kanneen dudubbataa utuu jiranii, Yesuus ofii isaatii gidduu isaanii dhaabbatee, akkana isaaniin jedhe, "Nagaan isiniif haa ta'u." ³⁷Isaan garuu sodaadhaan guutamani hafaara argaa waan jiran isaanitti fakkaate. ³⁸Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Maaliif jeeqamtan? Maaliif gaaffiin yaada keessan keessatti uumama? ³⁹Harka kootii fi miilla koo ilaalaa, innoo anumaa. Na qaqqabadhaa ilaalaa. Hafuurri foonii fi lafee hin qabuutii, ani garuu akka isin argitan nan qaba." ⁴⁰Inni erga kanneen jedhee booda, harka isaatii fi miilla isaa isaanitti argisiise. ⁴¹Isaan amma iyyuu gammachuu irraa kan ka'e amanuu hin dandeenye, isaan guddaa ajaa'ibsiifatan. Yesuus akkana isaaniin jedhe, "Waan nyaatamu ni qabduu?" ⁴²Isaanis qurxummi waadama muraa tokko isatti kennen, ⁴³innis isa fudatee isaan fuul duratti ni nyaate. ⁴⁴Inni akkana isaaniin jedhe, "Isaan kunneen jechoota ani yeroon isin waliin ture itti fayyadamaa turee dha, wanneen seera Musee, raajotaa fi Faarfannaa Daawit keessatti kanneen dubbataman akka raawwatamaniif jedhee." ⁴⁵Achumaan inni sammuu isaanii baneefii akka isaan wangeela hubatan isaan

godhe. ⁴⁶Inni akkana isaaniin jedhe, "Kanaafuu kan akkana jedhu barreeffameera, Kiristoos akka inni dhiphachuudhaaf jiruu fi guyyaa sadaffaatti garuu akka inni du'aa ka'u. ⁴⁷Qalbii jijjiirraannaanii fi dhiifamuun cubbuu maqaa isaatiin saboota maratti ni lallabama, Yerusaaalem irraa eegalee. ⁴⁸Isin immoo wanneen kanneeniif dhuga baatota. ⁴⁹Argituu, ani waan Abbaan koo abdachiisettan isin erga. Isin garuu ol irraa hanga humna uffattanitti magaalaa keessa turaa. ⁵⁰Achumaan Yesuus hanga isaan Bitaanayaatti dhi'aatanitti isaan fuudhee ni deeme. Inni harka isaa ol fuudhee isaan ni eebbise. ⁵¹inni isaan eebbisaa jiruu, isaan dhiisee gara waaqaatti ol ni fudatame. ⁵²Kanaafuu isaan isaaf sagadaa gammachuu guddaadhaan gara Yerusaaalemitti ni deebi'an. ⁵³Isaan yeroo mara mana qulqullummaatti Waaqayyoon eebbisaa nj deddeebi'an.

John

Chapter 1

¹Jalqabatti Sagalee ture. Sagalichis Waaqayyo waliin ture. Sagalichis Waaqayyo ture. ²Innis jalqabumatti Waaqayyo waliin ture. ³Waanti hundumtu Isaan uumame ; waanti ta'e hundu Isaan male tokkolle kan uumame hin jiru. ⁴Isa keessa ture; jireenyi kunis ifa namootaa ture. ⁵Iftichis dukkana ibsa, dukkanichis isa hin injifatu. ⁶Waaqayyo biraa kan ergame Yohaannis nama jedhamutu ture. ⁷Innis akka namoonni hundinu amananiif dhugaa bahuf dhufe. ⁸Yohaannis waa'ee Ifaa dhugaa bahuf malee inni ofii isaatiin ifa hin ture ⁹Ifichi inni dhugaa nama hundaaf ifusun gara biyya lafaa dhufa ture. ¹⁰Innis biyya lafaa keessa ture biyyi lafaas isaan uumame, biyyi lafaa garuu isa hin beekne. ¹¹Innis gara isaaf ta'anii dhufe, sabni isaas garu isa hin simanne. ¹²Warra isa simatanifi maqaa isaattin amananiif hundaa garu ilmaan Waaqayyoo akka ta'aniif aangoo kenneef. ¹³Isaan kunis Waaqayyo Waaqayyoorraa male, dhiigarraa yookiin fedhii fooniirra akkasumas feedhii dhiiraarra hin dhalanne. ¹⁴foon ta'ee ayyaanaafi dhugaadhaan guutamee jidduu keenya jiraate. Nutis ulfina isaa, ulfina ilmi tokkichi Abbaa isaa biratti qabu argine. ¹⁵waa'ee isaa sagalee isaa olkaasee iyyuun dhugaa ba'ee, akkannas jedhe, 'Inni kun, isan ani waa'ee isaa 'Inni na duuba dhufu, na caala, na duras ture, ¹⁶Guutumma isaa irraa hundi keenya ayyaanarratti ayyaan fudhanneerra. ¹⁷karaa Museetiin keenname ture, ayyaaniifi dhugaan garuugaruuu kara Iyyasuus Kiristoosiin dhufe. ¹⁸gonkumaa Waaqayyo kan arge hin jiru, garu ilmi isaa inni tokkichi Abbaa isaa bira jirutuu akka beekamu godhe. ¹⁹Yihudoonni yammuu lubootaafi Leewata Iyyarusaaleemiraa gara Yohaannis 'ati eenyu?' jedhanii akka gaafatannif eergan. ²⁰Innis dhugaa ba'ee, utuu hin haalin 'Ani kiristoos miti. ' jedhe. ²¹Isaanis 'yoos ati eenyuudha?' Eliyaasiidhaayyii? jedhanii gaafatan. Innis 'miti' jedhe. ²²Isaanis 'yoos ati raajichaadhaa? jedhaniin. Innis 'miti' jedhe. Isaanis 'ega ati eenyuudha? akka warra nu erganiif deebii akka kenninuuf ati waa'ee kee maal jetta? jedhaniin. ²³"akkuma raajichi Isaayyas dubbatetti ani sagalee nama lafa onaatti 'Goftaaf karaa sirreessaa jedhee iyyuudha.'" jedheen. ²⁴Fariisoota ergaman keessaa tokko tokko. ²⁵Akkana jechuun isa gaafatan 'ati erga Kiristoos yookaan Eliyaas akkasumas raajicha hin taanee maliif cuuphxaree?' ²⁶akkana jedheet isaaniif deebise 'ani bishaaniin cuupha, namni isin hin beekne garuu jidduu keessan dhaabate jira. ²⁷isa na duubaan dhufuu dha, kophee isaa hiikuufuu ga'uumsa hin qabu. ²⁸Kun hundu kan ta'aa jiru Bitaaniiyaa gama Yoordaanos bakka yohaannis itti cuupha jiru keessatti dha. ²⁹Guyyaa itti aanutti yohaannis otoo Iyyasuus gara isaatti dhufu argeeti akkana jedhee 'Ilaa hoolaa Waaqayyoo kan cubbuu biyya lafaa irraa dhabamsiisu. ³⁰isan ani na duubaan dhufa nadura jira ture, na caalas jedheedha. ³¹Anumtuu ofii kootii isa hin beekneen ture garu kaniin bishaaniin cuphaa dhufeef akka inni saba Israa'eelitti muldhatuufiidha. ³²Yohaannis akkana jedhe dhugaa ba'e 'Ani Afuurii samidha otoo akka gugeetti (bullaallaatti) irratti gadi bu'ee isarra qubatu arge. ³³Inni akkan ani bishaaniis cuuphuuf kan na erge, otoo hafuurri gadbu'ee isarra qubatu argte sun, inni isa Hafuura Qulqulluun cuuphuudha jedhee otoo natti himu baatee anuu isa hin beekun ture. ³⁴Anu argeera, akka inni ilma waaqaayyoo ta'es dhugaa ba'eera. 'Ani sagalee (dubbii) lafa onaa keessatti iyyuudha: 'Goftaaf karaa nama sirressuudha. ³⁵itti aanuus, Yahaaniis hordoftoota isaa kessaa lamaan isaani waliin dabalee otoo achuma dhaabatee ture. ³⁶Isaanis otoo Iyyasuus achiraan darbaa jiru argan. Yohaannis "ila hoolaa Waaqayyoo" jedhe. ³⁷isaa lamaanu waan inni dubbate kana dhaga'uun Iyyasuusiin hordofan. ³⁸gargaleet yammuu Isa hordofan ilaaluun "maal barbaaduu?" jedhee gaafate. Isaanis 'Rabbii (Barsiisa jedhamuun hiikama) eesa jiraataa?' jedhaniin. ³⁹Innis 'kootaa ilaalaa' jedheen. Akkasuma isaanis dhaqanii bakka inni jiraatu argan, guyyaa sanas isa waliin oolan, yeroon suniin gara sa'aatii kudhanii ture. ⁴⁰waan yohaannis dubbate dhaga'uun Iyyasuus hordofan lamaan saanii kessa tokko Indiriyaas obboleessa Simi'oon Pheexiroos ture. ⁴¹Innis duraan dursee obboleessa isaa Simi'oon barbaadeen argun 'nut Masiihii (Kiristoos jedhamuun hikama) argine' jedheen. ⁴²Innis isaa gara Iyyasuusitti fide. Iyyasuus isa ilaaluun 'ati Simi'oon ilma Yohaannis. Ati Kefaa (PheexiroosPheexiroos jedhamuun hikama) jedhamuun waamamta.

⁴³ Guyyaa itti aanutti Iyyasuus gara Galiilaa dhaquu barbaadeet, Filiiphoos argee, 'na hordofi' jedheen. ⁴⁴Filiiphoos akkuma Indiriyaasiifi Pheexiroos nama magaalaa Beetasayidaa ture. ⁴⁵Filiiphoos Naatinaa'eel argee 'Isa Museen kitaaba seeraa keessatti waa'ee isaa barreesse, raajonnis immoo waa'ee isaa kan barressan, Ilma Yooseef. Iyyasuus nama Naazreet argineerra' jedheen. ⁴⁶'Naazreetii waantii gaariin bahuu danda'aa? ' jedheen; Filiiphoosiis 'kootuu ilaali' jedheen. ⁴⁷'Naatnaa'eel gara isaa otoo dhufu argee 'Ilaa nama Israa'eel isa dhugaa, kan soba hin qabne' jedhee dubbate. ⁴⁸'Naatnaa'eelis 'akkamitti na beekta? jechuun gaafate. Iyyasuus akkas jedheet deebise 'otoo Filiiphoossi hin waaminiin dura yammu ati muka harbuu jala jirtuun si arge' jedheen. ⁴⁹'Naatnaa'eelis 'yaa Rabbi (Barsiisaa) ati Ilma Waaqayyooti ati Mootii Israa'eeliiti' jedheen. ⁵⁰Iyyasuus akkana jechuun deebiseef 'ati sababiin ani muka harbuu jala osoo jirtuun si arge jedheef amante, mitii? waantoo kana caalan argita. ⁵¹tti aansuunis akkana jedhe 'ani dhugaa, dhugaan isiniini jedha, samiin banamee Malaakonni Waaqayyoo ilma nama irra ba'aniifi bu'an ni argitu jedheen.

Chapter 2

¹Guyyaa sadiin booda kutaa Galiilaa magaalaa Qaanaa keessatti cidhatu ture, haati Iyyassusis achi turte.

²Iyyassuusiifi hordoftooni isaa gara cidha sanaatti waamamanni turan. ³Yammuu daadhii wayinii dhumus haati Iyyaasuus 'jarri daadhii wayinii hinqaban' jetteen. ⁴'ati dubartii maal godhi naan jetta? yeroon koo ammallee hin geenye 'jedheen. ⁵Haati isaas tajaajiltootaan 'waan inni isiniin jedhu hunda godhaa' jetteen. ⁶Akka sirna qulqullina Ayihudotaati gaanii waandhagaa ja'a achi dhaabatanii turan, tokko tokkoon isaaniis liitira 75 hanga 115 qabatu turan. ⁷Iyyasuusis tajaajiltootaan 'gaaniwwan bishaaniin guuta' jedheen, isaanis amma irraan bahutti gaaniwwan guutan. ⁸Innis 'amma irraa waraabaatii abbaa cidha qophesuu kannaa' jedhee tajaajiltoota ajaje. Isaanis akkasuma godhan. ⁹cidha qopheesses bishaan gara daadhii wayinitti jijjiirame sana dhandhamatee ilaale, garu daadhiin wayinii eessaa akka dhufe hinbeekne ture (haa ta'u malee tajaajiltootni bishaan waraabani beeku ture.) Akkasumas mushirricha offitti waamee ¹⁰akkana jedheen; 'namni hundi daadhii wayinii isa gaarii jalqabatti dhiyeesse, erga kessummoonni quufanii booda isa laafaa immoo dhiyeessa: ati garu daadhii isa gaarii hanga ammaatti tursiifte. ¹¹Iyyasuus mallattoo isa jalqabaa magaalaa Qaanaa kutaa Galiilaatti hojjatee ulfina isaas muldhisa, hordoftootni isaas isatti amanan. ¹²Kanaan booda Iyyasuus, haati isaa, obbolowwan isaafi hordoftootni isaa gara Qifirnaahoomitti gad bu'anii guyyoota muraasa qofa achi turan. ¹³waan Faasiigaan Yihuudootaa dhiyaateef, Iyyasuus gara Iyyarusaaleemitti ol ba'e. ¹⁴Mana Qulqullummaa keessatti warra sangoota, hoolotaafi booyyeewwan gurguraniif warra taa'anii diinaara (qarshii) waljijjiran arge. ¹⁵Innis qaccee hojjachuunbhunda isaanii dabaltee mana qulqullummaa keessa ari'ee baase Diinara (qarshii) isaaniin jalaa bittineese, minjaala isaanis jalaa gargalche. ¹⁶Warra booyyee gurguraniinis akkan jedhe, 'wantota kana hunda asii fageessaa, Mana Abbaa Kootiis mana daldalaa gochu dhiisaa. ¹⁷kana hordoftooni isaa "Inaafaan mana keetii na guba " jedhamee kan barreeffame yaadatan. ¹⁸Abbaan taayitaa Yihuudotaa deebisanii kana hunda waan gootuuf, mallattoon nutti agarsiiftu maaliidha jedhaniin. ¹⁹Iyyasuusis "Isin mana qulqullummaa kana diiga ani immoo deebiseen guyyaa sadi'iittin ijaara "jedheen. ²⁰Abbaa taayitootaa Yihuudotaas deebisanii 'mana qulqullummaa kan ijaaruuf waagoota afurtamaafi ji'a ja'a fudhate, ati immoo gara guyyaa sadii keessattiin "ol kaaftaa? "" jedhaniin. ²¹ta'u malee, inni mana qulqullummaa kan jedhe garu waa'ee nafa isa dubbate ture. ²²Erga inni du'aa ka'ee booda hordoftootni isaa waan inni dubbatee ture yaadatanii kitaabaafi dubbii Iyyasuus dubbatetti amanan. ²³Amma yeroo inni ayyaana Faasiigaaf jedhee Iyyaruusaaleem keessa turetti namoonni baay'een mallattoo inni taasisa arganii maqaa isaatti amanan. ²⁴Garu Iyyasuus sababbii hunda isaanii beekuuf isaan hin amanu ture. ²⁵Kanaafuu eenyumtu waa'ee biraa akaa isaaf dhuga ba'an hin barbaadu ture, nama keessa maal akka jiru waan beekuuf.

Chapter 3

¹Farisoota keessaa ajajaa kan ta'e namni maqaa isaa Niqoodimoos jedhamutu ture. ²Namichi kunis halkaniin gara Iyyasuus dhufee akkana jedheen 'Yaa Rabbii, ati barsiisaa Waaqayyo biraa akka dhufte ni beekna, Yoo Waaqayyoo isa waliin ta'e malee, namni mallatto ati gootu kana gochuu danda'u gonkumaa hin jiru' jedheen. ³Iyyasuus deebisee 'dhugaa dhugaa siin jedha namni yoo lammaffa dhalatee malee mootummaa Waaqayyoo argu hin danda'u' jedheen. ⁴Niqoodimoosis 'namni erga dulloomee boodee akkamitti dhalachuu danda'aa? Gara garaa haadhaa isaatti lammaffaa deebi'ee dhalachuu danda'aayyii? jedheen. ⁵Iyyasuus deebisee "dhugaa dhugaa siin jedha namni bishaaniifi Hafuurarraa yoo hin dhalannee malee gara mootummaa Waaqayyo galuu hin danda'u." jedheen. ⁶Kan fooni irraa dhalate foonii dha, kan Hafuurarraa dhalate garuu hafuura. ⁷Isan ani 'lammaffaa dhalachuu qabda' sin jedhen hin diniqfatiin. ⁸Qilleensi gara barbaadetti qilleensa'aa, atis sagalee hursuu isaa dhageessa malee eessaa akka dhufuufi eessaa akka dhaqu (deemu) hin beektu. Mamni Hafuurarraa dhalate hundinuus akkanuma. ⁹Niqoodimoosis deebiseen 'kun akkamitti ta'uu danda'a' jechuun gaafate. ¹⁰Iyyasuus akkana jechuun deebiseef 'ati barsiisaa Israa'eel otoo taatee jirtuu waanta kana akka mitti hin beekne? ¹¹dhugaa sitti hima, nuti waan beeknu dubbanna, waa'ee waan arginees dugaa baana, isingaroo waan nuti dhugaa baane hin fudhattan. ¹²Yammuun waa'ee biyya lafaa isinitti himu yoo hin amaniin, waa'ee waan sami yammuun isinitti himu akkamitti amanturee? ¹³Ilma namaa Isa samii dhaa gad-dhufe malee eenyumtuu gara samitti ol hin baane. ¹⁴Museen lafa onaa keessatti akka bofa fannise sana ilmi namaas fannifamuu qaba. ¹⁵Kunis akka namni isaatti amanu hundi jireenya barabaraa qabaatuudhaaf. ¹⁶Akka namni isatti amanu hundi jireenya barabaraa qabaatuuf malee akka hin bannee, Waaqayyo amma (hanga) ilma isaa tokkichaa kennutti akkasumaan addunyaa jaalateera. ¹⁷Waaqayyo ilma isaa gara biyya lafaatti kan ergeef, addunyaattu murteesuuf otoo hin ta'iin itti amananii akka fayyaniifiidha. ¹⁸Kan isatti amanu hunduu itti hin murteeffamu; kan isatti hin amaniin garu waan innibmaqaa tokkicha ilma Waaqayyootti hin amanneef itti murtaa'eera. ¹⁹Sababbiin murtiis kanadha, Ifti gara biyya lafaa dhufe, namoonnibgaruu ifarra dukkana jaalatu turee, sababniis hojiin isaanii hamaa waan ta'eefi. ²⁰Namni waan hamaa hojjatu hunduu ifa jibba, hojiin isaas akka hin muldhannee gara ifaatti hin dhufu. ²¹ta'u male inni dhugaan deddeebi'u garu hojiin isaa Waaqayyoon akka hojjatame muldhisuuf gara ifaatti dhufa. ²²Kanaan booda Iyyasuusiifi hordoftootni isaa gara biyya Yihuudoota deeman, achittis isaan waliin yeroo muraasa ture, ni cuuphas ture. ²³Yohaannis naannoo saaleem bakka Heenoon jedhamutti bishaan baay'een waan jirtuuf ni cuupha ture. Namoonnis gara isaa dhufuun ni cuuphamu ture. ²⁴Kunis kan ta'e otoo Yohaannis gara mana hidhaatti hin darbamiin ture. ²⁵Yammuu kanas hordoftoota Yohaanniis tokko tokkoofi Yihudii tokko jiddutti waa'ee sirna qulqullina irratti walmormiin uumame. ²⁶Isaanis gara Yohaannis dhaquun akkana jedhaniin 'yaa barsiisaa, namni siin waliin gama Yoordaanos ture kan ati waay'ee isaa dhugaa baateef sun kunoo ni cuuphaa, namoonni hundis gara isaa dhaqaat jiru 'jedhaniin. ²⁷Yohaannis akkana jechuun deebise 'Namni yoo samii irraa isaaf kenname malee homaa fudhachuu hin danda'u. ²⁸Isin ofiin keessan akkan ani Kiristoosii mitti garuu isa dura kaniin ergame jedhee akkan dubbadhe dhugaa naaf baatu. ²⁹Mushiirroon kan mushirraati, Amma eegaa sagalee isaa dhaga'uuf miizeen mushirra bira dhaabatu garu yammuu sagalee isaa dhaga'uu baay'iseeti gamada. Egaa gammachuun kun kan kooti, innis amma raawwatameera (fixaan ba'eera). ³⁰Inni ol ol jechuu, ani garuu xiqqachuun qaba. ³¹Inni olii dhufu waan hundumaatii oli inni lafaa immoo kanuma lafaati, waanuma lafaa dubbatas. Inni samii dha dhufu garuu waan hundaa oli. ³²waa'ee waan argeefi dhaga'ee dhugaa baha, garu waan inni dhugaa bahu namni fudhatu eenyumtuu hin jiru. ³³Namni inni dhugaa ba'uumsa isaa kana fudhate Waaqayyo akka dhugaa ta'e mirkaneeffata ³⁴Waaqayyo erge inni dubbii waaqayyoo dubbata. Waaqayyoos Hafuura safaree hin kennu. ³⁵Abbaan Ilma ni jaalata, waan hundumaas harka isaatti kennera. ³⁶Namni inni ilmatti amanun jireenya barabaraa qaba, namni ilmatti hin amanne garu dallansuu Waaqayyootti isarra t'a malee jireenya Ilmaa hin argu '

Chapter 4

¹Fariisonni akka Iyyasuus Yohaaniis caala hordofootaa baayifachaa, cuphaas jiru dhaga'an. ²Haa ta'u male hordofootaa isaa cuuphaa ture male Iyyasuus ofii isaatii hin cuuphne ture. ³Innis Yiihuudaa gad lakkisuun gara Galiilaatti deebi'e. ⁴Garuu isaafa Samaariyaa keessa darbuun barbaachiisaa ture. ⁵Kanaafuu gara magaalaa Samaariyaa bakka Siikaar jedhamu, lafa Yaa'iqoob ilma isaa Yooseefiif kennetti dhiyoo ta'etti dhufe. ⁶bishaanii kan Yaa'iqoob achi ture. Iyyasuus karaarraa kan ka'e waan dadhabeef boollicha qarqara taa'e yeroon isaas gara sa'atii ja'aa ture. ⁷Samaariyaa tokkos bishaan waraabuu dhufte; Iyyasuusis 'Akkan dhuguuf bishaan xiiqoo naa kenni' jedheen. ⁸Hordofootni isaas nyaata bituuf gara magaalaa deeman ture. ⁹Dubartiin Samaariyaa sunis Iyyasuusiin 'ati otoo nama Yiihuudaa taatee jirtu akkamitti dhagaati ana dubbartii Samaariyaa gaafattaa?' jetteen. Yihuudonni warra Samaariyaa waliin walqunnamtii hinqaban turan. ¹⁰Iyyasuusis deebisee 'kenna Waaqayyoofti inni waaniin dhugu naa kenni siin jedhu kun otoo eenyu akka ta'e beektee situu isa gaafata ture. Innis bishaan jireenyaa siif kenna ture' jedheen. ¹¹Dubartiinis akkana jetteen, 'yaa gooftaa ati waan ittiin waraabduu hin qabdu, boollichiis gadi fagoodha, egaa bishaan jireenyaa kana essaa argatta?' ¹²Ati immoo Abbaa keenya Yaa'iqoob isa boolla kana nuuf kenne caaltaayyii? Inni mataa Isaa, Ijoolleefi horiin isaas boolluma kana keessaa dhuganii turan. ¹³Iyyasuusis akkana jechuun deebiseef 'namni bishaan kana dhugu hundu deebi'ee ni dheebota. ¹⁴Garuu namni bishaan ani kennuuf dhugu kamiyyuu yoomumaa deebisee hin dheebotu, bishaan innin ani isaaf kennu isa keessatti burqaa bishaan jireenya barabaraaf burqa ta'a. ¹⁵Dubartiinis 'yaa gooftaa akkan hin dheeboonnee fi akkan waraabuuf asitti hin deebinee bishaan sana naaf kenni' jetteen. ¹⁶Iyyasuusis 'deemiiti dhirsa kee waamitti deebi'ii kootu jedheen. ¹⁷Ishiinis deebiftee akkana jetteen 'ani dhirsa hinqabu. Iyyasuusis deebisee 'dhirsa hinqabu jechuun kee sirrii dha.' ¹⁸'Sababnisaa 'kanaa dura dhirsoota shan qabda ture, ammas namni siin waliin jiru dhirsa keetii mitti. Waantii ati dubbatte dhugaadha. ¹⁹Dubartiinis akkana isaan jette 'yaa Gooftaa akka ati raajaa taaten arga. ²⁰Abbotiin keenya tulluu kana irratti sagadu turan, isin immo garuu bakki namootni sagaaduu qaban Iyyaruusaaleemiidha' jettu. ²¹Iyyasuusis akkana ishii dhaan jedhe. 'Yaa dubartii na amanii, yeroo isiin tulluu kana irrattiis ta'ee Iyyaruusaaleemitti Waaqa Abbaatiif hin sagadnetuu dhufa. ²²Isiin waan hin beekneef sagaddu, nuti garu sababbii fayyinni Yiihudoota keessa dhufuuf waan beeknuuf sagadna. ²³dhugaan sagadan yeroon isaan itti haafuura fi dhugaan Waaqa Abbaaf sagadan tokko ni dhufa, ammayyuu dhufeera Abbaan warreen akkana kanneen isaaf sagadan barbaada.' ²⁴Waaqayyoo Hafuura, warri isaaf sagadanis hafuura fi dhugaadhaan ta'u qabu. ²⁵'Akka Masihiin dhufu, yammuu inni dhufus waan hunda akka nutti himu nan beeka' jetteen. ²⁶Iyyasuusis 'namni inni amma siin waliin haasayaa jiru kun isaa dha' jedheen. ²⁷Yeroodhumasana hordofootni isaa deebii'anii dhufan. Isaanis Iyyasuus dubartii tokko waliin otoo haasayuu arganii diniqfatan. Garuu eenyumtuu 'maal barbaadaa? Yookiin maaliif ishii waliin haasofta?' Isa gaafate hin jiru ture. ²⁸Dubartiin suniis ubboo (okkotee) bishaan ishii dhiftee gara magaalaatti deebi'uun namoota akkana jetteen ²⁹'kootaa, naman, waanin ani hojjadhe hunda natti hime tokko ilaala, inni Kiristoos ta'uu diidaalaata?' jetteen. ³⁰magaalicha keessaa ba'uun Iyyasuus bira dhufan. ³¹Yammuma sana hordofootni isaa "yaa Rabii (barsiisaa) mee waa nyaadhu" jechuun kadhatan. ³²Garu, Innis akkana isaaniin jedhe "ani nyaatan nyaadhu 'kan isin hin beeknen qaba.'" ³³Kanaafu hordofootni 'namatuu waan nyaata wayii isaaf fidemoo laata?' Waliin jedhan. ³⁴Iyyasuusis akkana jedheen "Nyaanni koo fedhii Isa na erge hojjachuu fi hojii isaa raawwachuu dha." ³⁵Isin 'ji'ota afurtu hafe, sana booda midhaan walitti qabna (sasaabna) jettu mitii? Ani isinittin hima akka midhaan bilchaatee walitti qabamuu (sasaabamu) ga'e ija keessan ol kaasaatti oorruu ilaalaa. ³⁶Inni walitti qabu (sasaabu) mindaa ofi ni argata firiis jireenya barbaraatiif walitti qabata, kunis akka inni facaaseefi walitti qabe (sasaabe) waliin gamadaniifi. ³⁷Kanaafu mammaaksa 'tokko ni facaasaa kaan immoo ni haama' jedhu dhugaadha. ³⁸Ani isiin waan itti hin dadhabnee akka haamtaniifiin isin erge. Warri kaan itti dadhabu isiin immoo gara firii dadhabbii isaaniitti galtan. ³⁹dubartittin 'Inni waaniin ani hojjadhe hunda isa natti hime' jette waan dhugaa ba'uun gabaafteef namootni baay'een magaalaa Samaariyaa keessaa isaatti aman. ⁴⁰Kanaafuu namoonni Samaariyaa yammuu gara isaa dhufan akka inni isaan waliin turuuf gaafatan, inni guyyoota lama achi ture. ⁴¹dubbii isaatiifis namoonni biroo baay'een aman. ⁴²Isaaniis dubartii dhaan 'kanaa booda waan ati nuun jetteef otoo hin ta'iin waan ofiin keenya dhageenyeeff akka inni dhugaadhumaan fayyisaa addunyaa ta'u beekneerra' jedhaniin. ⁴³Guyyoota lamaan sana booda Iyyasuus bakka sana gad lakkisuun Galiilaa deeme. ⁴⁴Iyyasuus ofiin isaa akka raajni tokko biyya isaa keessatti ulfina hin qabu jedhee dubbatee turetti ⁴⁵yammuu inni Galiilaa dhufee tureetti warri Galiilaa isa simatan. Isaanis yeroo ayyaanaa gara Iyyaruusaaleem deemanii waan turaniif, sababbii kanaa waan Iyyasuus ayyanicharratti hojjate hunda arganii jiru. ⁴⁶Iyyasuusis deebi'uun gara Qaanaa ishii Galiilaa keessaa bakka inni bishaan gara daadhii wayiniitti jijjiire deeme. Qifirnaahoom keessas qondaallii kanaa dura ilmi isaa dhukkubsate tokkotu ture. ⁴⁷Namni kuniis yammuu Iyyasuus Yihuudaa gara Galiilaa akka dhufe

dhagahu isa bira deemuun gara isaatti gad dhufe ilma isaa isa gara dhu'aatti dhiyaatee akka fayyisuuf gaafate.

⁴⁸Akkasumas Iyyasuus 'Isin yoo mallattoofi dinqii argitan malee hin amantan'jedheen. ⁴⁹Qondaaltichiis 'yaa gooftaa otoo mucaan koo hin du'iin dafi koottu 'jedheen. ⁵⁰Iyyasuusis 'deemi ilmi kee fayyeera' jedheen. Namichis waan Iyyasuus isaan jedhetti amanuun deeme. ⁵¹Otoo inni deemaa jiru tajaajiltootni isaa gara isaatti dhufuuf akka ilmi isaa fayye itti himan. ⁵²Innis sa'aatii mucaatti foyyaa'uu jalqabe isaan gaafate. Isaanis deebisuun akkana jedhaniin 'kalleessa sa'atti torbatti nafa gubaan isa dhiise 'jedhaniin. ⁵³Abbaanis akka yeroo sun sa'aatti Iyyasuus 'Ilmi kee fayyeera' isaan jedhe ta'uu hubate. Kanaafuu inniifi maatiin isaa hunduu amanan. ⁵⁴Egaa suun Iyyasuus Yihuudaadha bahe gara Galiilaa erga dhufe booda mallattoo isa lammaffaa inni hojjate ta'u dha.

Chapter 5

¹Kanaan booda ayyaana Yihuudotaatu ture. Iyyasuusis gara Iyyaruusaaleemitti ol-ba'e. ²Iyyaruusaaleem keessa karra hoolaa bira bishaan afaan Armaayikootaatiin 'Beetazaataa' jedhamu tokko kan dafoowwan shan qabantuu ture. ³Namoonni lakkofsaan baay'ee turan kanneen dhukkubsatan jaamoonni, hokkooloonni, laamshonni achi ciisu turan. ⁴Maleekaan Gooftaas yeroo tokko gad-bu'uun bishaan sana ni raasa ture. ⁵Raafama bishaanichaatiin booda namni jalqaba bishaan keessa seenee kamiyyuu dhibee qabu hunda irraa ni fayya. Namni waggaa soddonii seddeet dhukkubsate tokkoos achi ture ⁶Iyyasuusis yammu namtichi achi ciisee argee akka yeroo dheeraafis achi ture yammuu hubatu akkana jedheen 'fayyuu barbaadaayyii?' ⁷Dukkubsataan suniis 'yaa Gooftaa ani nama na gargaaree yammuu bishaan raafamu achi keessa naseensisu hin qabu yammun yaaluus nama biraatu na dursee seena' jedheen. ⁸Iyyasuusis 'ol-ka'i, siree kees qabadhu deddeebii.' ⁹Ennasuma fayyee siree isaa fudhatee deeme.' Guyyaan suniis sanbata ture. ¹⁰Yihuudootni namicha fayyee sanaan 'hardhi sanbata, kanaafu siree kee baattattee deemuun siif hin eyyamamu' jedhaniin. ¹¹Inni garuu namichi na fayyise sun siree keen fudhadhuutii deemi naan jedhe' jedheen. ¹²Isaanis 'namninsiree kee fudhadhuutii deemi siin jedhe sun inni eenyu?' Jedhanii gaafatan. ¹³Haa ta'uuti namichi fayyee suun eenyu akka ta'e hin beekne ture, sababni isaa namootni bakka sanatti walitti qaban baay'ee waan turanif Iyyasuus dhokatee waan achii deemeefii. ¹⁴Ergasii Iyyasuus namicha mana qulqulummaa keessatti argee, kunoo ati amma fayyiteetta, rakkinni kana caalu akka sira hin geenyeef ammaan achi cubbuu hin hojjatiin' jedheen. ¹⁵Namichis deemee gara warra Yihuudootaa dhaqun kan isa fayyise Iyyasuus ta'u gabaaseef. ¹⁶Sababa waantota kanneen guyyaa sanbataatiin hojjateef yihuudotni Iyyasuus hari'atan turan. ¹⁷Iyyasuus akkan isaaniin jedhe 'Abbaan koo hanga ammaatti hojjachhaat jira, aniis immoo kunoo hojjachaan jira.' ¹⁸Egaa waa'ee sanbata cabseef qofa otoo hin ta'iin, sababbii inni ofii isaa Waaqaan walqixxeeseefi fi Waaqni Abbaa kooti jedheef yihuudoonni itti caalchiisuun isa ajjeesuuf barbaadan. ¹⁹Iyyasuusis 'dhugaa dhugaa isiiniin jedha 'ilmi ofii isaatiin waan tokkoollee gochuu hin danda'u, waanta Abbaan hojjatu yoo arge malee, waanta Abbaan godhu hunda akkasuma Ilmis ni hojata. ²⁰Abbaan Ilma ni jaalata; waan godhu hunaas itti agarsiisa, akka isin diniqfattaniifis hojii kana caalu itti agarsiisa. ²¹Akkuma Abbaan warra du'an kaasee jireenya ni kennaaf. ²²nama tokkottiyyuu hin murteesu, garuu murtii hunda Ilmaaf keenera. ²³namni hundi akkama Abbaa ulfeessanitti Ilmaafis ulfina kennaniifi; Namni ilmaaf ulfina hin kenne Abbaa isa ilma erges hin ulfeessan. ²⁴Dhugaa, dhugaa namni inni dubbii koo dhagawu fi isa na erettis kan amanu jireenyaatti darbe malee. ²⁵Dhugaa, dhugaa ani isinittan himaa, yeroo warrii du'an sagalee Ilma Waaqayyo itti dhagayan ni dhufa, innis ammumaa dha; issan warri dhagayanis ni jiraatu. ²⁶Abbaan jireenya of keessatti ofumaa qabu, akkasuma ilmisa akka ofii isaatiin jireenya qabaatuu isaafis kenneeraaf. ²⁷Sababa inni Ilma Namaa ta'eefis akka inni murtii kennuu Abbaan aangoo isaaf kenneera. ²⁸Waan kanaaf hin diniqfatiina, yeroo warrii awwaala keessa jiran hundi sagalee isa dhagayan ni dhufa. ²⁹Warrii waan gaarii hojjatan du'aa ka'iinsa jireenyaatiif warrii waan bodaa hojjatanis immoo du'aa ka'iinsa murtiitiif awwaala keessaa ni ba'u. ³⁰Ani ofii kootiin waan tokkollee gochuu hin danda'u garuu ani akkumman dhagawuttiin murteessa; ani fedhii isa na ergee malee fedhii ofii kootii waaniin hin barbaadneef murtiin koo qajeelaadha. ³¹Ani yoo dhan waa'ee ofikootii dhugaa ba'e. Dhugaa ba'iinsi koo dhugaa miti. ³²Kan waa'ee koo dhugaa ba'u kan biroo ni jira, anis akka inni dhugaa ba'iinsa waa'ee koo kennu dhugaa ta'e nan beeka. ³³gara Yohaannisitti ergitanii jirtu: innis dhugaa dhaaf dhugaa ba'ee jira. ³⁴Kun garuu dhuga ba'iinsa namaa nan fudhadha jechaa miti. Waantota kanneen kanan jedhu akka isin fayyitaniifi. ³⁵Yohaannis ibsaa isa boba'aa ifu ture, isin immoo yeroo xiqqoof ifa isaatti gamaduu barbaaddan. ³⁶Dhuga ba'iinsiin ani qaba isa kan Yohaaniisii sana caala, hojiin akkan ani raawwadhuf Abbaan naa kenne, inniin ammayyuu jira kun akkan Abbaan na erge waa'ee koo dhugaa ba'a. ³⁷Abbaan inni na erges ofii isaatii waa'ee koo dhugaa ba'eerra. Isin sagalee isaas takkumaa hin dhageenye, bifa isaas hin argine. ³⁸Isiin sababbii isa inni ergetti hin amanneef dubbi isaa kan isin keessatti hafe hin qabdan. ³⁹Isiin kitaaboota qulqullu qu'atu, sababni isaa jireenya barabaraa isaan keessaa arganna jettanii waan yaaddaniif, garuu Kitaabbotuma kanatuu waa'ee koo dhugaa ba'a. ⁴⁰Isin garuu jireenya argachuuf gara koo dhufuu hin barbaadan. ⁴¹Ani nama irraa ulfina hin fudhadhu. ⁴²Isin garuu akka jaalala Waaqayyoo of keessaa hin qabne nan beeka. ⁴³Ani maqa Abbaa kootiitiinin dhufee, isin immoo na hin simanne. Isin wal irraa ulfina yoo fudhattan, ulfina isa Waaqayyoo tokkicha irraa dhufu garuu hin barbaadan. ⁴⁴Akkamitti amanuu dandeesu isin warrii wal irraa ulfina fudhattan ulfina isa Waaqayyoo tokkicha irraa dhufu garuu hin barbaaddan. ⁴⁵Ani Abbaa fulduratti waaniin isin himadhu isinitti hin fakkaatiin. Kan isin himatu tokko jira, innis Musee isa isiin abdattanii dha. ⁴⁶Otoo Museetti amantanii, anattis ni amantubture, sababnis inni waa'ee koo waan barreesseef. ⁴⁷Waan inni barressetti yoo hin amaniin, hojii kootii akkamitti amanturee?

Chapter 6

¹booda Iyyasuus, gama galaana Galiilaa isa galaana Xibriyaadoos jedhamee waamamuutti ce'e. ² Namootni baay'ee ta'anis sababa mallattoo inni warra dhukkubsatoota ta'an fayyisuudhaaf argisiise waan arganiif isa hordofan. ³Iyyasuus hordoftoota isaa waliin gaaratti ol bahee ta'e. ⁴Yeroo kana Faasiigaan, ayyaani Yihuudotaatuu dhiyaate ture.) ⁵Yammuu Iyyasuus ija isaa olkaasuu namoonni baay'ee ta'an gara isaa dhufan arge, Filiiphoosiin; 'namoota kanaaf biddeena isaan nyaatan eessaa binaafi?' Jedheen ⁶Iyyasuus garu Filliphoos) qoruuf kan jedhe inni ofuma isaatiin waan gochuu qabu ni beeka ture. ⁷Filiiphoosis deebisee 'tokko tokkoon isaanii akka xiqoo xiqqoo argataniif, yoo biddeena diinaara dhibba lamaan binnellee wal isaan hin gahu ' jedheen. ⁸ Hordoftoota isaa keessaabtokko Indiriyaas, obboleessi Simi'oon Pheexiroos Iyyasuusiin akkana jedhe. ⁹Gurbaan biddeena garbuu shaniifi qurxummii lama qabu tokko kunoo as-jira, garuu kun namoota kan hundaaf akkamitti gahaa? ¹⁰Iyyasuus 'namoota akka taa'an godhaa' jedheen. Bakka sanas margi baay'inaan jira ture, kanaafuu namoonnis ni tataa'an, lakkoofsi isaaniis dhiirri gara kuma shanii ture. ¹¹Iyyasuus biddeena sana fuudhee erga galateesse booda warra taa'an sanaa hanga isaan barbaadan hire, qurxummis akkasuma godhe. ¹²Erga namoonni quffanii booda innis hordoftoota isaatiin. 'Otoo waanti tokkollee hin hafiin hurraa'aa walitti sasaabaa ' jedheen. ¹³ Isaaniis hurraa'aa biddeena garbuu shanii isa hafe sana Zanziila kudha lama guutuu walitti qaban. ¹⁴sana namoonni mallattoo Iyyasuus taasise arganii 'kuni dhugaadhummaan raajaa gara addunyaa kana dhufuf jiru 'jedhan. ¹⁵ Iyyasuus akka namootni dhufanii humnaan mootii isa gochuuf yaalan hubatee achii gad-lakkisee qophaa isaa debi'ee gaaratti olba'e. ¹⁶ Yammu galgalaa'ee hordoftootni isaa gara galaanaatti gadi bu'an. ¹⁷Isaanis bidiruu yaabachuun galaana irra gara gama Qifirinaahoomitti ce'uuf ka'an yeroo kanas dukkanaa'ee ture, akkasumas Iyyasuus ammallee gara isaanii hin dhufne ture. ¹⁸Bubbeen jabaan waan bubbiseef galaanichi ni raafama ture. ¹⁹kiiloo meetira shan yookiin ja'a kan ta'u erga bidiruudhaan deemanii booda otoo Iyyasuus galaana irra deemaa gara bidiruutii dhiyaatu arganii sodaatan. ²⁰ Innis garu 'Inni Anaa! Hin sodaatinaa' jedheen. ²¹Isaanis gara bidiruu keessatti isa fudhachuu barbaadan, battalumatti bidirichis gara bakka deemanii gahe. ²²Guyyaa itti aanutti namoonni galaanicha gamatti hafan akka bidiruun tokko qofti achi turte male kan biroo akka achi hin jire argan, qkka hordoftootni isaa qofti kophaa isaanii ce'an male, akka Iyyasuus isaan waliin hin yaabadne beekan. ²³Haa ta'u malee bidiruwwan muraasni Xibriyaadoosii ka'anii gara bakka Goftaan galata kenneefi isaanis biddeena itti nyaatan ture. ²⁴ Yammuu kana namootnii akka Iyyasuusii fi hordoftootni isaa achi hin jirre yammuu qoratani baratan isaanumtii ofii isaaniitiin bidiruwwan yaabbatani Iyyasuus barbaacha gara Qifrinaahiom deeman. ²⁵Isaanis erga galaanicha gamatti isa arganii booda 'Rabbi (barsiisaa) yoom asi dhuftee?' jedhanii isa gaafatan. ²⁶Iyyasuus akkana jechuun deebiseef 'dhugaa dhugaa isiniin jedha isin kan na barbaaddaniif sababa mallattoo argitaniif otoo hin taane, garuu sababa biddeena nyaataanii quuftaniifi. ²⁷Nyaata baduuf hin hojjatina, nyaata jireenya barabaraatiif jiraatu kan Ilma Namaa isiniif kennuuf hojjadhaa malee, kanaafis Waaqni Abbaa isaa irratti chaappeseera. ²⁸Akkasumaan isaaniis 'Maal gochuu qabna, akka hojii Waaqayyo hojjanuu' iisaan jedhan. ²⁹Iyyasuus deebisuun 'isa inni ergetti amanuun keessan kun hojii Waaqayyooti' jedheen. ³⁰ Kanaafuu isaaniis akkana isaan jedhan 'akka arginee si amannuuf mallattoo maalii hojjata? ³¹Akka 'nyaataaf samii irraa biddeena isaaniif kenne' jedhamee barreeffame, abbootiin kenya lafa onaatti Mannaa nyaatan' ³² Iyyasuus akkana isaaniin jedhe. 'Dhugaa, dhugaa kan samii irraa biddeena isiniif kenne Musee mitu, garuu samii irraa kan biddeena dhagaa isiniif kenne Abbaa kootii malee.' ³³Biddeenni Waaqayyoo inni samii irraa gadi bu'ee addunyaa kanaaf jireenya kennuu dha. ³⁴ Isaaniis 'yaa Gooftaa yeroo hunda biddeena kana nuuf kenni' jedhaniin. ³⁵ Iyyasuus akkana isaaniin jedhe 'biddeenni jireenya anaadha, namni gara koo dhufe gonkumaa hin beela'u, kan anatti amanuus gonkumaa hin dheebotu. ³⁶ Garuu akkaman isinitti hime na argitaniyyuu hin amanatan. ³⁷Abbaan ka naa kenne hunduu garabalaatti of irraa hin aru'u. ³⁸Ani kaniin samii irraa gad dhufeef fedhii koo raawwachuuf otoo hin ta'iin fedhii isa na ergee raawwachhuu dhaafi. ³⁹Fedhiin isa na ergees bakkan ani warra inni natti kenne hundi tokkollee otoo na jalaa hin badiin gaaf guyyaa dhuma akka kaasuufii dha. ⁴⁰Fedhiin Abbaa kootii akka namni Ilma argee isatti amanu hundi jireenya barabaraa qabaatuufii dha, anis gaaf guyyaa dhuma isa nan kaasa. ⁴¹Kanaafuu Yihuudootni sababa inni 'ani biddeena samii irraa gad bu'ee dha.' jedheef guunguman. ⁴²Isaaniis 'kun Iyyasuus ilma Yooseef miti, isa abbaafi haadha isaa beeknu sana? Yoos akkamittin 'ani samii irraan gad bu'e' nuun jedharee amma' jedhan. ⁴³ Iyyasuus deebiseeti akkan jedheen 'Walitti gungumuu dhaabaa. ⁴⁴ Abbaan na erge yoo harkise malee namni kamiyyuu gara koo dhufuu hin danda'u, anis gaaf guyyaa dhuma nan isa kaasa. ⁴⁵Akka raajota keessatti barreefametti hundi warra Waaqayyorraa baratan ni ta'u' jedhameera. Kan Abbaarraa dhaga'eefi kan isarra baratee hundi gara koo ni dhufa. ⁴⁶ Isa Waaqayyo biraa dhufe sana malee namni kamiyyuu Abbaa hin argine. Isa qofatuu Abbaa arge. ⁴⁷Dhugaa, dhugaa kan amanu hundi jireenya barabaraa qaba. ⁴⁸Biddeenni jireenyaa ana dha. ⁴⁹Abbootiin keessan lafa onaa keessatti mannaa nyaatan. Haa ta'u garuu ni

du'an.⁵⁰ Bideenni samii irraa gad bu'e isa kana dha, namni isa nyaatuua hin du'u. ⁵¹Biddeenni jireenyaa inni samii irraa bu'e ana dha. Namni kamiyyuu yoo biddeena kana nyaatee barabaraan ni jiraata Biddeenni ani akka addunyaa dhaaf jireenya ta'uu kennu foon koori.⁵² Akkasuma Yihuudoonis 'Namichi kun akkamitti foon isaa akka nyaatuuf nuu kennuu danda'a?' jechuun dallanuufi wal-mormuu jalqaban. ⁵³Iyyasuusis akkana isaaniin jedhe 'Dhugaa, dhugaa isin foon ilma Namaa yoo nyaatanifi dhiiga isaas yoo dhugdan malee ofii keessaniin jireenya qabaachuu hin dandeessan⁵⁴ Namni foon koo nyaatuufi dhiga koo dhugu enyumtuu inni jireenya barabaraa qaba; Anis gaaf guyyaa dhumaa isaa kaasa. ⁵⁵Foon koo nyaata dhugaa, dhiigni koos dhugaatii dhugaati. ⁵⁶Namni Foon koo nyaatuufi dhiiga koo dhugu eenyumtu na keessa jiraata, anis isa keessan jiraadha. ⁵⁷Akkuma Abbaan jiraataan na erga, akkasuma anis sababbi Abbaatiin jiraadhu, namni na nyaatu enyumtuu akkasuma sababbii kootiin ni jiraata. ⁵⁸Biddeenni samii irraa bu'e isa kana dha, innis akka mannaa isa Abbotiin keessan nyaatannii du'an sana moti; namni biddeena kana nyaatu garuu barabaraan ni jiraatan. ⁵⁹Garuu Iyyasuus waantota kana kan dubbatee Qifirnaahoom mana sagadaa Siinaagog keessatti otoo barsiisa jiruu ture. ⁶⁰Hordofoota isaa keessaa baay'een yammuu waan kana dhaga'an akkana jedhan 'barnoonni kun cimaadha, eenyutuu dhaga'uu danda'a? ⁶¹Iyyasuus sababa ofuma isaa keessatti akka hordofootni isaa waan kana irratti guunguman beekeef akkan isaaniin jedhe 'kun isin dallansiisaa?'⁶² Yoos yammuu Ilmi Namaa bakka duri turetti ol-ba'uu argitan maal taaturee?' ⁶³Inni jireenya kennu Hafuura; foon omaa faayidaa hin qabu. Dubbiin ani isinitti dubbadhu Hafuura, jireenyas. ⁶⁴Haa ta'u malee, isiin keessaa kanneen hin amaniin tokko tokko ni jiru.' Iyyasuus jalqabumarraa kaasee isaan keessaa eenyu akka hin amanneefi eenyu akka dabarsee isa kennu ni beeka ture. ⁶⁵Innis akkana jedhe 'sababiin ani yoo Abbaa biraa isaaf kenname malee namni tokkollee gara kootti hin danda'u isiniin jedhee ture kanuma. ⁶⁶Sababa kanaaf hordofoota isaa keessaa baay'een gara dubatti deebi'an, kana boodas isa waliin hin deemne. ⁶⁷Akkasumaan Iyyasuus warra kudha lamaatiin 'Isiniis deemuu barbaaduu?' jedheen. ⁶⁸Simi'oon Pheexiroosis akkana jechuun deebiseef 'yaa Gooftaa gara eenyuu deemnaa? ati dubbii jireenya barabaraa qabda. ⁶⁹Nuti akka ati Qulqullu kan Waaqayyoo taate ni amanne, ni beeknas. ⁷⁰Iyyasuusiis akkana isaaniin jedhe.' Ani kudha lamaan keessanuu kanin isin filadhe mitii? Isin keessaa garu tokko Dabiloos.' ⁷¹Innis amma waa'ee Yihuudaa ilma Simi'oon Asqoroo dubbata ture, innis warra kudha lamaan keessa tokko isa Iyyasuus dabarsee kennuuf jiru.

Chapter 7

¹kanaan booda Iyyasuus sabab Yihuudonni isa ajjeesuuf barbaadanii, Galiilaa keessa dedeebi'a ture, Yihuudaa keessa hin dedeebi'uu ture. ²Amma ayyaanii daasii Yihuudotaa dhiyaatee ture. ³Obboloowwan isaas akkana isaan jedhan 'bakka kana dhisiitii gara Yihuudaa ka'ii deemi, yoos hordfootni kee hojjii atti gootu sana arguu.' ⁴Namni tokko otoo muldhatee beekamuu barbaaduu dhoksaatti waa hojjatuu hin jiru. Atis yoo wantota kana hojjattu taate addunyaatti of muldhisi. ⁵Obboloonii isaallee isatti hin amanan turan. ⁶Kanaafuu Iyyasuus akkana isaaniin jedhe 'yeroon koo amalle hin geenye, isiinif garuu yeroon hundi mijataadha. ⁷Addunyaan isin jibbuu hin danda'u, garu sababan hojjiin isaanii akka badaa ta'e dhugoomsuuf ana ni jibu. ⁸Isiin gara ayyaanichaa oldeemaa, Ani saba amma ammatti yeroon koo hin guunneef gara ayyanatti ol hin deemu.' ⁹Innis waantoota kana erga isaaniin jedhee booda Galiilaati hafe ¹⁰'Garuu erga obboloonii isaa gara ayyanichaatti ol deemanii booda innis muldhachaa otoo hin ta'in dhoksaadhaan ol deeme. ¹¹'Yihuudonnis ayyanicha irratti 'namni sun eessa jira?' jechuun gaafachaa isa barbaadaa turan. ¹²Namoota jidduuttis waa'ee isaa marii baay'ee ture, namootni tokko tokko 'inni nama gaarii dha' jedhuu. Isaan kaan immoo 'akkas miti inni karaa irraa nama jallisa jedhan. ¹³'Garuu waan Yihuudoota sodaataniif namni tokkollee waa'ee isaa muldhinatti hin dubbanne. ¹⁴'Yammu ayyanichi gara walkaa ta'u, Iyyasuus mana qulqullina seenuun barsiisuu jalqabe. ¹⁵'dinqiffachuun 'namni kun akkamitti otoo hin baratiin beekumsa akkanaa qabaate?' jedhan. ¹⁶Iyyasuusis akkana jechuun deebiseef 'barsiisni koo kan isa na ergeetti malee kootii miti. ¹⁷Namni feedhii Waaqayyoo raawwachuu barbaadu hundi waa'e barsiisni kun Waaqayyoo biraa dhufuu fi yookin ani ofuma koottiin irraa ta'uu ni beeka. ¹⁸Namni ofumarraa dubbatu kamiyyuu inni ofuma isaatii ulfina barbaada, namni ulfina isa erge sanaa barbaada, namni sunis dhugaa dha, sobni isa keessa hin jiru. ¹⁹Museen seera isinii kenneerra miti? Garuu isin keessaa namni seera san eegu hin jiru. Isin maaliifi na ajjesuu barbaaddu? ²⁰Namoonnis deebisanii 'jinniituu si keessa jiraa eenyutuu si ajjeessuu barbaada' jedhaniin. ²¹Iyyasuusis deebisee akkana isaaniin jedhe 'Ani hojii tokkon hajjannaan hundi keessan dinqifattan. ²²Museen seera kiittaanaa isiniif kenne (sun garuu abbootarraayyi malee Museerra miti.) Isinis guyyaa sanbataa nama kittaantu. ²³Akkanum seera Musee isa hin cabnee sana erga namni tokko guyyaa sanbataatillee kiitaanamuu danda'e, isin maaliif yoodhan ani guyyaa sanbataatiin nafa namaa guutuu fayyisuuf jettanii maliif natti dallantu. ²⁴Murtii qajeelaa kennaa malee; bifa ilaaluun hin murteesiina. ²⁵7 Namootni muraasni Iyyarusaaaleemii akkana jedhan 'Inni kun nama isaan ajjeesuuf barbaadanii dha miti?' ²⁶Kinoo inni addabaayitti dubbata, isaaniis homaa isaan hin jenne. Abboonii seeraas bakka inni Kirisoos ta'e nuti ni beekniiruu laata? ²⁷'namni nama eessaa akka ta'e nuti ni beekna. Yammuu Kiristoos dhufu garuu inni eessaa akka dhufu namni tokkollee hin beeku. ²⁸'Yammuu Iyyasuus otoo mana qulqullinaa keessatti barsiisuu sagalee isaa ol kaasee akkana jedhe 'Isin hundi na beektu, akkan eessaa dhufes na beektu. Ani ofii kootiin hin dhufne, garuu isa inni na erge dhugaa dha, isiinis isa hin beektan. ²⁹Sababani inni na erge isa biraa dhufeef ani isa nan beeka. ³⁰Isaaniis isa qabuuf yaalan, garuu yeroon isaa waan hin geenyeef namni tokkollee herka isaa irra diriirsee qabuu hin dandeenye. ³¹Ta'uus namootni baay'een isatti amanan isaanis akkan jedhan 'Yammuu Kiristoos dhufu mallattoo namni kun agarsiise caala agarsiisa laata?' jedha. ³²Fariisootnis otoo namoonnii waantoota kanneen waa'ee Iyyasuus amatanuu dhaga'an. Luboonni hangafootniifi Fariisotni akka Iyyasuus qabanii eegdota mana qulqullina isatti erga. ³³Iyyasuusis 'Ani amma ammaatti yeroo gabaabaa isin waliinin jira, kanaan booda gara isa na ergen deema. ³⁴Isinis na barbaaddu, garuu na hin argitan bakkan ani jirus dhuf hin dandeessan' jedheen ³⁵ofumasaaniitiin akkana waliin jedha 'namni kun akka nuti isa arguu hin dandeenyeef eessa dhaqaa? Gara saba warra Giriikota keessa fafaca'anii deemee Giriikota barsiisuu barbaadeemoo? ³⁶Dubbiin kun kan inni jedhu maaliidha? 'Isin na barbaadu garu na argu hin dandeessan, bakka ani jirus dhufu hin dandeessan jechuun isaa maal jechuu isaati' jedhan. ³⁷Amma guyyaa ayyanicha isa guddaafi isa dhumaa irratti Iyyasuus ka'ee dhaabachuun sagalee guddaadhaan akkana jedhe 'namni kamiyyu yoo dheebote gara koo dhufe haa dhugu. ³⁸Inni kan anatti amanu hundi bishaan jireenyaatu garaa isaa keessaa burqa. ³⁹'garuu waa'ee Hafuura qulqullu kan warri isatti amanan argachuuf jiran dubbachuu isaati sababbi Hafuura qulqulluun ammaatti hin kennamneef Iyyasuus ammallee hin ulfaanne. ⁴⁰Namoota sana keessa muraasni yammuu dubbii kana dhaga'an 'kun dhugummatuu raajicha' jedhan. ⁴¹Isaan kaan immoo 'inni kiristoos' jedhan. Namootni kaanis 'Kiristoos Galiilaadhaa dhufaa?' jedhan. ⁴²Akka Kiristoos sanyii Daawit keessaa dhalatuufi akka inni magaala Daawit Beetaliheemii dhufu kitaabni ni dhubata miti? ⁴³waa'ee isaa irratti garaagarummaan isaan jidduutti uumame. ⁴⁴'Isaaniis muraasnis isatti dhufan, garuu namni tokkollee harka isaa isarrati hin diriirsine. ⁴⁵Kana boodas eegdoni gara Luboota hangafootaafi gara Fariisotaatti warreen isaan erganitti deebi'anii dhufan 'Amliif isa as hin fidne' jedhanii eegdota gaafatan. ⁴⁶Eegdonnis akkan jedhanii deebisan 'namni kamiyyuu akka nama kanatti hin dubbatu. ⁴⁷Fariisotniis isaaniif deebisuun 'isinis ni gowwoomse jechuu dha' jedhaniin. ⁴⁸Namoota bulchootaa

keessaa kan isaatti amananii yookiin Fariisotaa?. ⁴⁹Namootni kun isaan kan seera hin beekne kun abaaramoo dha⁵⁰Niiqoodimoos (Fariisota keessaa inni tokko, kan kanaan dura isa bira dhufee ture) akkana isaaniin jedhe, ⁵¹'seerri keenya otoo isarraa hin dhaga'iin yookiin waan inni godhu otoo hin beekiiniin dura nama tokkotti murteessa? ⁵²Isaanis 'ati nama Galiilaatii? 'akka Raajaan Galiilaa keessaa hin kaane qoradhuu irra ga'i' jedhaniin. ⁵³Kana boodas hundi isaanii gara mana ofiitti deeman.

Chapter 8

¹Iyyasuus garu garabgaara ejersaa deeme. ²Ganama barii dhaan gara mana qulqullummaatti deebi'ee dhufe. Innis namni hundumtu gara isaatti walitti qabaman, innis gad-taa'ee isaan barsiisee. ³Barsiisonni Seeraatiifi Fariisotni dubartii ejja irratti qabamte tokko fidan. Jidduu isaanii dhaabuun. ⁴Isaanis akkana isaan jedhan 'yaa barsiisaa dubartiin kun ejja irratti qabamte. ⁵Seera Museen nu ajaje keessatti namni akkanaa akka dhagaadhaan tumamu nu ajajeeraa ati waa'ee ishii maal jettaa? ⁶Isaanis waan ittiin isa himatan argachuu jedhanii isa qoruuf waan kana jedhan. Iyyasuus garuu gad-jedhee lafa irratti quba isaatiin barreessuu jalqabae. ⁷Yammuu isaanis gaafachuutti fufan ol jedhee, 'isin keessaa namni cubbu hin qabne yoo jiraate duraan dursee ishiitti dhagaa haa darbatu' jedheen. ⁸Deebisee ammas gad jedhee lafa irratti quba isaatiin barreesse. ⁹Isaanis yammuu kana dhaga'an maanguddoota irraa jalqabee tokkuma tokkon ba'aanii deeman. Dhumarrattis Iyyasuus fi dubbartittii walakaa dhuma dhaabate sana waliin qophaatti hafan. ¹⁰ol jedhee, ati yaa dubartii warri si himatan meerre?, namni tokkollee sitti hin murteesinee? Jedhen. ¹¹Ishinis 'yaa Gooftaa namni tokkollee' jetteen. Iyyasuus 'anis sitti hin murteesu, deemi kanaan achis cubbu hin hojjatiin' jedheen. ¹²Deebisee Iyyasuus isaanitti dubbate 'Ani ifa Addunyaati namni na hordofu hundi dukkana keessa hin adeemu, ifa jireenyaa qaba malee' jedheen. ¹³Fariisootniis ati waa'ee keetii dhugaa baata, ofii keetii kan dhugaa baatuus dhugaa miti' isaan jedhan. ¹⁴Iyyasuus deebiseefi akkana isaaniin jedhe 'Ani waa'ee ofii kootii dhugaa ba'uullee akkan eessaa dhefee fi akkan eessa deemuwaaniin beekuufin dhugaa ba'iinsi koo dhugaa dha. Isin garuu akkan ani eessaa dhufe yookiin akkan ani eessa deemu hin beektan. ¹⁵Isiin akkuma foonitti murteessitu, Ani nama tokkotillee hin murteessu. ¹⁶Sababan ani qophaa koo hin taaneef yoodhan murteessellee murtiin koo dhugaa dha, ani Abbaa isa na erge waliin jira. ¹⁷Eeyyeen dhugaa ba'iinsa nama lamaa akka dhugaa ta'e seera keessan keessatti barreefameera. ¹⁸Ani isa ofii kootii dhugaan ba'u Abbaan inni na erges waa'ee koo dhugaa ba'a. ¹⁹Isaanis 'Abbaan kee eessa jira?' Jedhanii isa gaafatan. Iyyasuus 'Isin anas Abbaa koos hin beektan 'jedhee deebiseef. Otoo ana beektanii, Abbaa koos immoo ni beektuuyyuu. ²⁰Iyyasuus otoo mana ququllinaa keessatti kutaa buusiin kuufamu keessattibakkuma barsiisa tureen waantoota kana dubbate, yeroo isaas waan hin geenyeef namni tokkollee isa hin qabne. ²¹Innis deebisee akkana isaaniin jedhe 'Ani nan deema isinis na barbaaddu, cubbu keessaniinis ni duutu, bakkan ani deemus dhufuu hin dandeessan.' ²²Yihuudootnis bakkan ani deemu dhufuu hin dandeessan kan jedhuu of ajjeesuuf ta'inna jedhan. ²³akkana isaaniin jedhe 'Isin gadirraayyi ani olirraayyi, Isin kan addunyaati, Ani immoo kan addunyaatii miti. ²⁴Kanaafu akka cubbu keessaniin duutan ani isinittiin hima. Yoo isin Inni Ana ta'utti amantan malee cubbu keessaniin ni duutu. ²⁵Isaanis kanaafuu akkana isaan jedhan 'Ati eenyuu dhaa? Iyyasuus akkana isaaniin jedhe ani isuman jalqaabaa kaasee isinitti dubbachaa turee dha. ²⁶Ani waan baay'ee waantin dubbadhuufi waa'ee keessan waantin murteessu nan qaba. Maalumaahaata'uu inni na erge dhugaa dha. Anis waantotnin isa irraa dhagayeen waantoota kanan addunyaatti hima. ²⁷Isaan akka inni waa'ee Abbaa issanitti himaa ture hin hunbanne. ²⁸Iyyasuus akkana isaaniin jedhe 'yammuu Ilma Namaa ol-kaaftan akkan Ani Isa ta'e ni beektu, akkuma Abbaan na barsiisetin dubbadha malee ani ofi kootii homaa hin hojjadhu. ²⁹Inni na erge ana waliin jira sababbii ani yeroo hunda waan isa gamachisu hojjadhuuf inni qophaa koo na hin dhifne. ³⁰Akkuma Iyyasuus waantota kana dubbatteen namoonni baay'een isatti amanan. ³¹Iyyasuus Yihuudoota isaan isatti amananiin akkana jedhe 'yoo dubbii kottii cimtanii haftan isain dhugaadhumaan hordoftoota kooti. ³²Dhugaas ni beektu, dhugaanis bilisa isin baasa. ³³Isaanis 'nuti sanyii Abrihaamiiti, eenyumaafuu takkumaa garboota taanee hin beeknu, kanaafuu akkamitti bilisa baatu nuun jetta' jedhaniin. ³⁴Iyyasuus akkana jechuun isaaniif deebise 'Dhugaa, dhugaa isiniin jedha namni inni cubbu hojjatu hundi garba cubbuuti. ³⁵Garbi barbaraan mana keessa hin hafu, ilmo garuu barbaraan manuma keessatti hafa. ³⁶Ega Ilmi yoo bilisa isin baasee dhugaadhumaan bilisa baatu. ³⁷Akka sanyii Abrihaam taatan nan beeka garu dubbiin koo waan isin keessa hin jiraanneef na ajjeesuuf murattanii kaatan. ³⁸Ani waantan Abbaa koo biratti argeen dubbadha ;isiniis immoo waan abbaa keessan biratti argitan hojjatu. ³⁹Isaanis 'abbaan keenya Abrihaamidha' jedhaniin. Iyyasuus akkana jedheen 'otoo ilmaan Abrihaam taatanii waan Abirihaam hojjate hojjattuuyyuu. ⁴⁰Isin garuu amma Waaqayyorraa dhugaa dhaga'ee isinitti himnaan na ajjeesuuf murattanii kaatan. Abrihaam garu waan akkanaa hin hojjanne. ⁴⁰'Hojii abbaa keessanii isinis hojjattu.' ⁴¹Isaanis 'nuti ejjaan hin dhalanne abbaa tokko "Waaqa qofa qabna" isaan jedhan. ⁴²Iyyasuus otoo waaqni abbaa keesan ta'e ne jaalattu turtan, ani Waaqaa biraan dhufe, asin jiras; isatu na erge malee ofuma kootii hin dhufne' isaanin jedhe. ⁴³Maaliif waaniin dubbiin koo isinii hin gallee? Sababni isaa dubbii koo waan dhaga'uu hin dandeenyeefi. ⁴⁴Isin ijoollee abbaa kessan kan daabiloosi;fedhiin keessan hawwii abbaa keessanii hojjachuu dha. Inni jalqabumarraa kaasee lubbuu ajjeesaa dha, waan dhugaadhaan hin dhaabannee isa keessas dhugaan hin jiru. Inni sobaafi abbaa sobaa waan ta'eef yammuu soba dubbatu ofuma isaa keessaa dubbata ⁴⁶⁴⁵ Sababan ani dhugaa dubbadhuuf isin na hin amantan.

⁴⁷ Isa, inni Waaqa biraa ta'e dubbii Waaqayyoo dhaga'a, sababa isin kan Waaqayyoo hin taaneef dhaga'uu hin dandeessan.⁴⁸ Yihuudoonnis deebisanii 'ati nama Samaariyaatti jinniituu si keessa jira jechuun keenya dugaa mitii? isaan jedhan. ⁴⁹Iyyasuusis jinniin na keessa hin jiru, ani garuu Abbaa koon ulfeessa, isin moo na salphiftu 'jedhee deebiseef. ⁵⁰Ani ulfina ofii kootii hin barbaadu, kan barbaadu tokko jira, murteessaanis isaa dha. ⁵¹Ani dhugaa, dhugaa isiniin jedha eenhumtuu yoo dubbii koo dubbii koo eege yoomumaa du'a hin argu. ⁵²akkana isaa jedhan 'Akka jinniin qabdu nut amma beekne, Abrihaamiif Raajonni du'aniiru, ati garuu "eenyumtuu yoo dubbii koo eege yoomuma du'a hin dhandhamatu" ⁵³Ati abbaa keenya Abrihaam, isa du'e hin caaltu, ni caaltaa? Akkasuma Raajonnis du'aniiru. Ati eenyu ofgoota? ⁵⁴Iyyasuusis akkana jedhee deebiseef 'Ani yoo n ulfina ofii kenne, ulfinni koo faayidaa hin qabu, kan na ulfaassu Abbaa koo isa isin Waaqa keenya jeetan sanaa dha. ⁵⁵Isin isa hin beektan, ani garuu nana beeka, otoon 'Ani isa hin beeku' jedhe akkuma keessaniin sobaa dha. Maalumaafuu anu isa nan beekaa dubbii isaas nan eega. ⁵⁶Abbaan keessan Abrihaam guyyaa koo waan argeef gamade, argeera gamadeeras. ⁵⁷Yihuudootnis 'umriin kee waggaa shantamaa hin guunnee, Abrihaam argitee jirtaa?' ⁵⁸akkana isaanii jedhe 'Dhugaa, dhugaa isiniin jedha Abrihaamiin dura, "Ani Ana" ⁵⁹yeroodhumaa kana dhawuudhaf dhagaa fudhatan, Iyyasuus garuu jalaa dhokkotee mana qulqullinaa keessaa ba'ee deeme.

Chapter 9

¹ Iyyasuus otoo karaa darbuu nama dhaloota isaatii jalqabee jaamaa ture tokko arge. ² Hordoftootni isaa 'yaa Rabbii namni kun akka jaawaa ta'ee dhalatuuf eenyutu cubbuu hojjate? Isa moo abbaafi haadha isaatii?' Jedhanii isa gaafatan. ³ Iyyasuusis akkana jedhee deebiseef 'Inni yookiin abbaafi haatii isaa cubbuu hi hojjanne, garuakka hojiin Waaayyoo isa keessatti muldhatuufi malee.' ⁴ Otoo guyyaa ta'e jiruu hojii isa na ergee hojjachuu qabna, halkan namni tokkollee itti hojjachuu hin dandeenye ni dhufa. ⁵ Amma ani addunyaa keessa jiruutti ani ifa addunyaati⁶ Erga Iyyasuus kana jedhee booda, lafatti tufee dhoqqee biyyee irraa hojjatee dhoqqe sana ija namichaa dibe.' ⁷ Innis nama sanaan 'deemii bakka cuuphaa Saliihoomitti (ka "ergame" jechuun hiikama) dhiqadhu' jedheen. Kanaafu namichis dhageedhiqatee argaa deebi'ee dhufe⁸ Ennasuma olloonna fi namoonni duraan otoo inni kadhatuu isa argan, 'namni kun isuma taa'ee kadhataa ture sanaadhaa mitu? jedhan. ⁹ Muraasnis 'Ini isaa dha' jedhan. Kaan immoo 'miti, garuu inni isa fakkaata' jedhan. Garuu inni 'Inni ana dha' jedhe. ¹⁰ Isaanis 'Ijji kee akkamitti banameree' isaan jedhan. ¹¹ Innis 'namni Iyyasuus jedhamu dhoqqee biyyee ijaa koo dibe' gara cuuphaa Saliihoomitti deemii dhiqadhu naan jedhe, anis deemeen dhiqadhe, argu nan danda'e' isaanin jedhe. ¹² Isaanis isaan 'Inni eessaa jira' jedhaniin. Innis 'ani hin beeku' jedheen. ¹³ Isaanis nama jaamaa ture sana gara Fariisotaa geessan. ¹⁴ Guyyaan itti Iyyasuus dhoqqee biyyeetiin ija namicha bane sanbata ture. ¹⁵ Fariisotnis ammas akkamitti akka arguu danda'e isa gaafatan; Innis 'dhoqqee biyyee ija koo dibe, anis nan dhiqadhe, nan arges' isaanin jedhe¹⁶ muraasnis 'namni kun sababa sanbata hin eegnef namni kun Waaqa bira miti' jedhan. Kaan immoo 'namni cubbamaan tokko akkamitti mallattoo akkana hojjata?' jedhan. Kanaafuu walakaa isaaniitti wal-hiruu ta'e. ¹⁷ Kanaafu isaanis nama jaamaa ture deebisanii 'waan ija kaa baneef ati waa'ee nama kana maal jetta? jedhanii gaafatan. Namni jaamaa turees 'Inni raajaa dha' jedheen. ¹⁸ Yihuudootnis haga abbaa fi haadha nama agartuu isaa argate sana waaman: akka inni jaamaa ture fi akka inni agartuu isaa argate ammallee hin amanne. ¹⁹ Isaanis 'inni kun ilma keessan isa isin jaamaa ta'eet dhalate jettan sanaadha? Yoos amma akkamitti arguu danda'eree?' jedhanii gaafatan. ²⁰ Kanaafuu abbaa fi haatii isaa 'Akka inni ilma keenya ta'e fi akka jaamaa ta'ee dhalates ni beekna. ²¹ Garuu amma akkamitti akka arguu danda'eefi eenyu ija isa akka baneef, nuti hin beeknu, Inni nama ga'eessa waan ta'eef isa gaafadha, inni waa'ee ofiisaatii dubbachuu ni danda'a.' jedhanii deebisaniif. ²² Abbafi Haatii isaa waantota kana kan jedhaniif sabba Yihuudota sofaataniifi. Namni kamiyyuu Iyyasuus inni Masiihii dha jedhee yoo dubbate akka mana sagadaatii ari'atamu Yihuudotni duraan dursanii waan murteessaniidhaafi. ²³ Kanaafu abbaa fi haati isaa inni nama ga'eessa isuma gaafadhaa jedhan. ²⁴ Isaanis yeroo lammaffaf nama jaamaa ture sana waamanii 'Waaqayyoo ulfina kenni. Nuti namni kun cubbbamaa ta'u isaa ni beeknaa' jedhaniin. ²⁵ Namni sunis deebisee 'Ani inni cubbamaa ta'u isaa hin beeku. Waantii beeku tokko ani jaamaan ture, amma garuu nan arga' jedheen. ²⁶ Isaanis 'maal sii godhe? akkamitti ija kee bane? jedhaniin. ²⁷ Innis 'Ani mee isinitti himeen jiraa, isinimmoo hin dhageenyee, amma maaliff deebiftanii dhaga'uu barbaadu? Hordoftoota isaa ta'uufis hin barbaadani moo, barbaaduu? jedheen. ²⁸ Isaanis akkana jechuun isa deebisan 'Ati hordofaa isaati, nuti garuu hordoftoota Museeti. ²⁹ akka Waaqayyoo Museetti dubbate ni beekna, namni kun eessaa akka dhufe garuu hin beeknu. ³⁰ Namichis deebise akkana isaaniin jedhe 'Inni eessaa akka dhufe beekuu dhabuun keessan waan nama dingu dha, kan ija kiyaa naaf bane garuu isaa. ³¹ nama Isa waaqeffatuufi nama fedhii Isaa hojjatu malee, akka isaan cubbamoota hin dhageenye ni beekna. ³² Eenyyullee ija nama isa jaamaa ta'ee dhalate tokko akka bane uumama addunyaarraa jalqabee dhagaaye hin beeknu. ³³ kun otoo Waaqa biraa dhufuu baatee homaa gochuu hin danda'u. ³⁴ Isaanis akkana jechuun deebisaniif 'ati kan dhalatte gonkumaa cubbudhaan, situ nu barsiisaa' jedhanii gad isa baasan. ³⁵ Iyyasuus akka isaan mana sagadaatii gad baasan dhaga'ee yammuu isa argu 'Ati Ilma Namaatti ni amantaa? jedheen. ³⁶ deebise 'Gooftaa, inni eenyuu dha, akkan ani isatti amanuu?' jedheen. ³⁷ Iyyasuusis 'Ati amma isa argitee jirta, inni si waliin haasa'aa jiru isaa dha' jedheen. ³⁸ 'yaa Gooftaa nan amana' jedhee sagadeef. ³⁹ Iyyasuusis 'warri jaamaan akka arganiif warri argan immoo akka jaamaniif murtii keennuuf gara addunyaa kanaa dhufeera' jedheen. ⁴⁰ Fariisota keessaa muraasni warri isa wajjin turan tokko tokko waan kana jechuu isaa dhageenyaan 'nutis immoo jaamotaa dha? jedhanii gaafatan. ⁴¹ Iyyasuusis 'otoo jaamota taatanii cuubbuu hin qabdan turtan, isin garuu waan hin argina jettaniif cubbuun keessan ni jiraata' jedheen.

Chapter 10

¹Ani dhugaa, dhugaa isinin jedha, namni inni balbalaan gara mooraa hoolotaa hin seene, garu karaa birootiin utaalee kan seenu eenyumtu, namni sun hattuu fi saamtuu dha. ²Namni inni balbalaan seenu tiksee hoolotaa dha. ³Eegduun karaa isaaf ni bana. Hoolonnis sagalee isaa ni dhaga'uu, innis hoolota isaa maqaadhaan waamee yaasa. ⁴Erga isaan kan isaa ta'an hunda baasee booda isaan dura deema. Hoolonni isaas sagalee isaa waan beekaniif isa duukaa bu'u. ⁵Sababa sagalee isa isaanitti keessumaa ta'ee waan beeknef gonkumaa isa hin hordofan, ofiraa isa fageesu malee. ⁶Iyyasuus fakkeenya kana issanitti hime isaan garu waan inni isaanitti himaa ture hin hubanne. ⁷Kanaafu Iyyasuus deebisee 'Dhugaa, dhugaa isiniin jedha. "Ani balbala hoolotaati. ⁸Isaan ana dura dhufan hunduu hattootaa fi saamtota, hoolonni garuu isaan hin dhageenye. ⁹Balballii ana dha, namni kamiyyuu yoo karaa koo ol-galu ni fayya. Inni ni gala, ni ba'as, waan dheedus ni argata. ¹⁰Hattuun hatuuf, ajjeesuufi balleessuuf malee hin dhufu. Ani akka isaan jireenya qabaataniif innis isa irraa haafaa akka isaanii ta'uuf dhufeera. ¹¹gaariin ana, tikseen gaariin hoolotaa isaatiif jedhee jireenya isa dabarsee ni kenna. ¹²Hojjataan qaxarame inni tiksee dha miti hoolonnis kan isaa miti. Inni yammu yayyiin dhufu argeet hoolota dhiisee baqata. Yayyiinis hoolota ni butataa, ni bittinneesas. ¹³Sababa qaxaramaa ta'eef ni baqata hoolotaafis hin yaadu. ¹⁴gaarii ana dha, Ani hoolota koo nan beeka, hoolonii koos immoo na beeku. ¹⁵Abbaan ana ni beeka a is Abbaa nan beeka, jireenya koos dabarsee hoolotaaf nan kenna. ¹⁶hoolota biroo isaan mooraa ka aa hin taane nan qaba isaanis immoo fiduun qaba, isaanis sagalee koo ni dhaga'uu, kanaafuu hoolota mooraa tokkoo ni ta'uu tikseenis tokko. ¹⁷Ani deebisee fudhachuuf lubbuu koo dabarsee waaniin kennuus Abbaan koo na jaalata. ¹⁸Anumatuuf ofii kootiin lubbuu koo dabarsee kenna male eenyumtuunarraa hin fudhatuu. Ani dabarse ishii kennuuf aangoo nan qaba, deebisee fudhachuufi aangoo qaba. Ajaja kanas Abbaa koo biraa fudhadheera. ¹⁹Sababa dubbii kanaatiif ammas yihuudoota jidduutti garaagarummaan uumame. ²⁰Baay'een isaanis 'inni jinni qaba, maraateeras, isin maaliif isa dhageessu' jedhan. ²¹kaanis 'kun jecha nama jinniidhaan qabameetii miti, jinniin ija nama jaamaa ta'ee banuu ni danda'aa? jedhan. ²²Yeroon sunii Iyyaruusaaleem keessatti 'Ayyaana kennaa' ture, innis ganna ture. ²³Iyyasuus mana qulqullummaa keessa dedeebi'a Salamoon keessa adeema ture. ²⁴Yihuudootnis isa marsanii, hanga yoomitti onnee keenya raraafta? Ati yoo Kiristoos taate ifatti baasii nutti himi' jedhaniin. ²⁵Iyyasuusis 'Ani isinitti himeera, isin garuu hin amantan' isaaniiin jedhee deebiseef. 'Hojiin suni, innin ani Maqaa Abbaa kootiitiin hojjadhu kun waa'ee koo dhugaa ba'a' isaanii jedhe. ²⁶Isin garuu hoolotaa koo waan hin taaneefbhin amantan. ²⁷Hoolonni koo sagalee koo ni dhaga'u, Anis isaan nan beeka, isaanis na duukaa bu'u. ²⁸Anis jireenya barabaraan isaaniiif kenna, isaanis gonkumaa hin badan. Eenyumtuu harka koo keessa isaan hin butu. ²⁹Abbaan koo inni natti isaan kenne sun hunda caala, namni tokkollee harka Abbaa kootii keessaa isaan baasuu hin danda'u. ³⁰Aniifi Abbaan tokko dha. ³¹ittiin dha'uuf dhagaa guurratan. ³²Iyyasuusis 'ani hojiiwwan gaarii baay'ee kanneen Abbaa koo biraa ta'anin isinitti agarsiise. Hojiiwwan kanneen keessa sababa isaan kamiitiif dhagaan na dha'uuf kaaturee?' Jedheen. ³³Yihuudootnis 'waanti dhagaa dhaan si dhoofnuuf, sababa ati hojii gaarii hojjattu kamiifuu miti, garu sababa ati waaqa arrabsituufi malee, ati otoo nama taatu. Waaqa of gootuufi' jedhaniin. ³⁴Iyyasuusis akkana jedhee deebiseef 'seera keessan keessatti isin waaqota "isiiniiin jedheera" jedhamee hin barrefamnee? ³⁵Inni erga warra dubbin Waaqaayyoo isaaniiif dhufeef waaqoota jedhee isaan waame (barreefamnis cabu hin danda'u.) ³⁶Sababbi ani 'ani Ilma Waaqaati' jedheef, isin maaliif isabAbbaan qulqulleessa gara addunyaa kanaatti erge sanaan 'Ati Waaqa arrabsita naan jettu? ³⁷Yoodhan ani hojii Abbaa kootii hin godhiin na hin amaniina, ³⁸Garuu yoodhan ani isaan hojjadha, yoo natti amanu baattan illee hojiiwwan amana, yoo sana akka Abbaan na keessa jiru, akkan anis Abbaa keessa jiru ni beektu, ni hubatuus. ³⁹Isaanis deebisanii isa qabuuu yaalan, inni garuu harka isaanii jalaa ba'ee. ⁴⁰Iyyasuus deebi'ee gama Yoordanoos bakka Yohaaniis jalqaba itti cuuphaa ture sana deemee achi ture. ⁴¹Namootni baay'eenis gara isaa dhufanii 'Yohaaniis mallattoo tokkolle hin goone, garuu waanti inni waa'ee nama kanaa dubbate hundutuu dhugaadha' jedhan. ⁴²Bakkuma sanaatti namootni baay'een itti aman.

Chapter 11

¹Amma namni maqaan isaa Alaazaar jedhamu ni dhukkubsate. Bakki dhaloota isaa Bitaaniiyaa ganda Maariyaamii fi Obboleetti ishii Maartaa ture. ²Maariyaam ishii urgooftuu Gooftaa irratti gad-naqxee miila isaas rifeensa mataa ishiitiin haaxoofte, ishuma obboleessi ishii dhukkubsatee dha. ³Kanaaf obboleettoni isaa 'yaa Gooftaa namni ati jaalatu suun kunoo dhukkubsataa jira' jedhanii Iyyasuusitti ergan. ⁴Iyyasuus yammuu waan kana dhaga'eet 'dhukkubni kunbakka ilma Waaqayyoo ittiin ulfaatuufi ulfina Waaqayyootiif dhufe malee du'aaf miti' jedhe. ⁵Iyyasuus Maartaa fi Obboleetti ishii, Alaazaris ni jaalata ture. ⁶Innis gaaf akka Alaazaar dhukkubsate dhaga'ee jalqabee guyyota lama bakkuma sana ture. ⁷Waan kanaan booda innis hordofoota saatiin 'gara Yihuudaatti deebinee haa deemnu' jedheen. ⁸Hordofootni isaas 'Rabbii | barsiisa | Yihuudootni dhiyeenya kana dhagaadhaan si dha'uu yaalaa jiran, ati achuma deebitee deemtaa' jedhaniin. ⁹isaanii 'guyyaan tokko keessa sa'aatii kudha lama ifa ta'a miti? jedhee deebiseef. Namni guyyaan deemu waan ifa aduunyaa kanaatiin arguufi hin gufatu. ¹⁰Maalumaa haa ta'uu, inni halkaniin deema yoo ta'e, ni gufatu, sababa ifti isa keessa hin jirreefi dha.' ¹¹Innis waantota kana dubbatee, itti fufuunis 'Jaalalleen keenya Alaazaar rafeera, ani garuu achin deema yooos rafaatiirraan isa kaasa. ¹²Hordofootni isaas 'Gooftaa, innibrafee jira taanan ni dandamata' jedhaniin ¹³Iyyasuus kan dubbatee waa'ee rafiitii hiirribaa dubbate itti fakkaate. ¹⁴Kanaafuu Iyyasuus ifa baasuun akkana isaaniin jedhe 'Alaazaar du'eera.' ¹⁵Ani waa'ee keessaniif nan gamada akka isin amantaniif sababan achii hin taaneef, ammma ka'aa gara isaa haa deemnu.' ¹⁶Toomaas inni Didiimoos jedhamuun waamamu hordofoota isaan isa duukaa bu'aniin akkana jedheen 'nutis akkuma isa waliin duunuuf waliin haa deemnu' jedheen. ¹⁷Yammuu Iyyasuus achi ga'u akka Alaazaar erga awwaalamee guyyoota afur ta'uu arge. ¹⁸Bitaaniiyaan Iyyarusaaaleemirraa gara kiilomeetira sadii fagaata ture. ¹⁹Yihuudootni baay'een gara Maartaa fi Maariyaam bira waa'ee obboleessa jajjabeesuuf dhufan turan. ²⁰Maartaan yammuu dhufaatii Iyyasuus dhageessu isa simachuuf gad baate, Maariyaam garuu manumatti hafte. ²¹Iyyasuusiin akkana jetteen 'yaa Gooftaa, otoo ati asi jiraatte, taate obboleessi koo hin d'u ture. ²²Ammas taanaan akka Waaqayyoo waan ati kadhattu hunda si kennu nan baaka' jetteen. ²³Iyyasuusis obboleessi kee deebise ni ka'a' jedheen. ²⁴Maartaanis akkan isaan jetteen 'akka inni du'aaka'iinsa isa gaafa guyyaa dhumaatti ka'u nan beeka. ²⁵immoo du'aa ka'iinsiif jireenyi ana dha inni kan natti amanu yoo du'ellee ni jiraata. ²⁶Kan jiraatuuf kan natti amanu kamiyyuu gonkumaa hin du'u. Ati kana amantaa? ²⁷Ishiin jedhe. Ishiinis 'Gooftaa, eeyee akka ati Ilman Waaqayyoo nama isa gara addunyaa dhufuu taate nan amana' jetteen. ²⁸erga waan kana jetteenii booda, gara obboleetti ishi deemtee kophaatti Maariyaam oft waamuun akkana jetteen 'Barsiisaan asi jira, si waamas' jetteen. ²⁹yammee kana dhageesu dafta kaatee gara isaa deemte. ³⁰Yeroo kana Iyyasuus bakkuma Maartaan isa itti simatte ture male gara gandaatti hin dhufne. ³¹Yihuudotni yammuu ishii jajjabeesuuf mana keessa ishii waliin jiran sun akka dafta kaatee gad baatee arganii, boo'uuf jette gara bakka awwaala waan deemtu isaanitti fakaatee ishii hordofan. ³²Maariyaamis yammuu bakka Iyyasuus jiru sana geessu isa argitee miilaa isaa jalatti kuftee akkana isaan jette 'yaa Gooftaa, otoo ati asi jirta taate obboleessi koo hin du'u ture. ³³Iyyasuusis boo'uu ishii, Yihuudotni ishii waliin dhufanis boo'uu isaanii argeet hafuura isaatiin gadda keessa gale, ni dhiphate. ³⁴eessa isa keessan?' jedheen isaan gaafate. Isaanis 'yaa Gooftaa kootuutii ilaali' jedhaniin. ³⁵Iyyasuusis ni boo'ee. ³⁶Yihuudotnis 'Inni ammam akka Alaazaar jaalatu mee argaa' jedhan. ³⁷Isaan kaan garuu 'Inni kuni ija nama jaamaa sana banee ta'uu danda'a, akka namni kunis hinduune hin godhu ture' jedhan. ³⁸Iyyasuus ammas gada keessa senuun gara awwaalichaa deeme innis holqa ture, balballi bolichaas dhagaadhaan cufamee ture. ³⁹Iyyasuusis, 'dhagaa irraa kaasaa' jedheen. Maartaan obboleetiin Alaazaar isa du'e 'yaa Gooftaa erga du'ee guyyota afur waan ta'eef foolii qaba' jetteen. ⁴⁰Iyyasuusis 'yoo amante akka ulfina Waaqayyoo argitu sitti hin himnee' jedheen. ⁴¹Kanaafuu awaalicharraa dhagicha kaasan. Iyyasuus ol ilaalee akkana jedhe 'yaa Abbaa waan na dhageessuuf sin galateeffadha. ⁴²Akka ati yeroo hundumaa na dhageessuus nan beeka, garuu akka namootiin as dhabatan kunii akka ati na ergite amananiif isaaniif jedheen kana dubbadha. ⁴³Erga inni waan kana jedheen booda sagalee isaa guddisee ol kaasuun 'Alaazaar ba'ii kootu' jedheen. ⁴⁴Namni du'e sunis akkuma harkii fi miilli isaa hucuu (carqii) dhaan hidhameen (kafaname) tti, fuulli isaas uwifametti ol ba'ee. Iyyasuusis hiikaatii dhisaa haa deemuu isaniin jedhe. ⁴⁵Kanaafuu Yihuudotni gara Maariyaam dhufaniifi gocha Iyyasuus argan keessaa baay'een isaanii isatti aman. ⁴⁶Isaan keessaa muraasni garu gara Fariisotaa deemanii waantota Iyyasuus godhe isaanitti himan ⁴⁷Kanaafuu Lubbootni Hangafootnii fi Fariisootni wal gayi gumii walitti qabuun akkana jedhan 'Maal gochuu qabnaa? Namni kun mallattoo baay'ee godhaa. ⁴⁸Yoo akkasumaan isa dhiifne namni hundi isatti amana, warri Roomees dhufanii bakka fi saba keenya lachanu fudhatu. ⁴⁹Akkamuma haa ta'uu isaan keessaa namni Qayyaafa jedhamu kan waggaa sanatti Luba ol aannaa ta'ee ture, isaanin 'isin waanti beektan homaa hin jiru. ⁵⁰Sabni hunduu baduurra namni tokko namootaaf du'uun akka wayyu isin hin hubanne. ⁵¹Innis bara sana waan luba ol-aanaa ta'eef akka Iyyasuus sabaaf du'uu qaba jedhee

raajii dubbachuu isaatii malee ofii isaa keessaa miti. ⁵²qofaa otoo hin taane akka ilmaan Waaqayyoo kaneen bittinaa'aan bakka tokkotti walitti qabannaniifis malee. ⁵³Kanaafuu guyyaa sanarraa jalqabee akkamitti akka isaan isa ajjeesuu danda'an karoorfatan. ⁵⁴Kanaafuu Iyyasuus kana booda Yihuudota jidduu ifatti deddeebi'uu ni dhaabe, garu achii gad lakkisee gara magaalaa Efreem ishii lafa onaatti dhiyoo taate deeme, hordofootni isaas waliin achi turan. ⁵⁵Ayyaani Faasiigaan Yihuudotaa amma waan dhiyaateef namootni baay'een otoo faasigaan hin ga'iin dura of qulqulleesuuf jecha biyyaa gara Iyyaruusaaleem deeman. ⁵⁶Isaanis Iyyasuus barbaadaa turan, mana qulqullumma keessaas dhabatanii 'isin maal yaaduu? Inni gara ayyana kana hin dhufuu? waliin jedhan. ⁵⁷Lubootni hangafootnii fi Fariisotni garu Iyyasuus qabuuf jedhanii namni kamiyyuu bakka inni jiru beeka yoo jiraate akka isaaniif gabaasuu ajaja kennan.

Chapter 12

¹dura guyyaa ja'affaatti Iyyasuus gara Biitaaniyaa, bakka Alaazaar inni Iyyasuus du'aa kaasee ture dhufe. ²achitti irbaata isaaf hojjatan, Maartaanis ni tajaajiltii turte, Alaazaar garu warra isaan isa waliin gara mijaala irbaataatti marsanii ta'aani keessaa isa tokko ture. ³sana Maariyaam urgooftuu naardiis litira tokko kan gattin isaa mi'aa (guddaa) ta'e fuutee miila Iyyasuus ittiin dibdee rifeensa mataa ishiitiinis miila isaa haaxoofte, Manichis urgaa urgooftuu sanaatiin guutame. ⁴Hordofoota isaa keessaa isa tokkodha, Yihuudaa Asqoorot isaa dabarsee isa kennuuf jiruu akkana jedhe. ⁵Urgooftuun kun maaliif diinaara dhibba sadiitti gurguramee hiyyeeyyiif hin kennamne? ⁶Akkana kana jedheef hiyyeeyyootiif yaadee otoo hin ta'iin sababa hatuu ta'eef dha. Korojoonis harka isaa jira turee, qarshii walitti qabamu keessaa ofii isaatii itti fayyadama ture. ⁷Iyyasuus 'hayyamaaf urgooftuu kana guyyaa awwaala kootiitiif naa tursifte. ⁸Hiyyeeyyiin yeroo hundumaa isiin waliin jiru. Ana garuu yeroo huda hin argattan' jedheen. ⁹Yihuudotni baay'eenis akka Iyyasuus achi jiraachuu baranii dhufan, dhufaatiin isaaniis Iyyasuusiif qofa otoo hin ta'iin, Alaazaar isa inni du'aa kaases ilaaluuf malee. ¹⁰Kanaafuu Luboonni Angaafotni Alaazaar ajjeesuuf mari'aatan. ¹¹Yihuudoota keessaa namoonni baay'een sababbi isaatiif deemanii. Iyyasuusitti amanan. ¹²Guyyaa itti fufus hoomaan namootaa gara ayyaanichaa dhufan isaaniis yammuu Iyyasuus gara Iyyaruusaaleem dhufaa jiru dhaga'an. ¹³Meexii qabatanii isa simachuuf ba'anii sagalee guddaan akkana jedhan 'Hoosaa'inaa! Kan maqaa Gooftaatiin dhufu eebifamaadha! Mooticha Israa'eel. ¹⁴Iyyasuus ilmoo harree tokko arge irra taa'e, kunis akkuma akkana jedhamee barreefamee dha. ¹⁵Yaa intala (durba) tsiyoon hin sodaatiin, kunoo mootiin kee ilmoo harreerra taa'ee dhufuuf jiraa. ¹⁶Hordofootni isaa jalqabatti waan kannee hin hubanne turan, yammuu Iyyasuus ulfaata garu akka waantootani kun barreeffaman kun waa'ee isaa ta'eefi isaanis akka waantita kana isaaf godhan yaadatan. ¹⁷Hoomaan namootaas isa waliin turan akka inni awwaala keessaa Alaazaar waamee du'aa kaasee dhugaa ba'an. ¹⁸Akkasumas hoomaan namootaa isa simachuu ba'aniifi sababa malattoolee kana inni gochuu dhaga'aniif. ¹⁹Kanaafuu Fariisootni 'Isin akka waan gaarii tokkollee addunyaan isa duukaa bu'eera' waliin jedhan. ²⁰muraasni warra yeroo ayyaanaa sagaduuf ol-deeman keessa jiru turan. ²¹Isaani kunis gara Filiiphoos nama Beetasayidaa ishii Galiilaa keessaa bira deemanii 'Goofticha Iyyasuus arguu barbaadna' jedhaniin. ²²Filiiphoosiis deemeet Indiriyaasitti hime, Indiriyaasii fi Filiiphoos waliin deemani Iyyasuusitti himan. ²³Iyyasuusis akkana jechuun isaaniif deebise 'sa'aatiin inni Ilmi Nama itti ulfaatuu ga'eera. ²⁴Dhugaa, dhugaa isiniin jedha firiin qamadii yoo lafa buutee du'uu baatte qophaaishiin harftii, yoo duute garuu firii baay'ee buufti. ²⁵Namni inni lubbuu isaa jaalatu ni dhaba, inni addunyaa kana keessatti lubbuu isaa inni jibbu garuu jireenya barbaraatiif lubbuu isaa kaawwata. ²⁶Namni na tajaajilu barbaadu kamiyyuu, inni ana haa hordofu, bakkan ani jiru kan na tajaajiluus ni jiraata, nama na tajaajilu kamiyyuu isa Abbaan koo ni ulfeessa. ²⁷Amma lubbuun koo dhiphateerti maal haa jedhuu? Yaa Abbaa kana jalaa na eegi? garuu sababuma kanaafiin gara sa'aatii kanaa dhufeera. ²⁸Yaa Abbaa maqaa kee ulfeessi. Akkasumas sagaleen 'Ani ulfeeseera, ammas deebisee nan ulfeessa' jedhu saamii dha dhufe. ²⁹Namoonni oomaan achi dhaabachaa jiran yammuu sagalee jedhe sana dhaga'an 'bakka kaadha' jedhan, kaan immoo 'Maleekatuu itti dubbata' jedhan. ³⁰Iyyasuus deebiseef, akkanas jedhe 'sagaleen kun isiniif jedhee dhufe malee anaaf miti. ³¹Yeroon itti addunyaa kanaatti murtaa'u amma dha, amma bulchaan addunyaa kanaa gad-darbama. ³²Yammun ani lafa irraa ol-ol jedhen nama hundaa ofittin harkisa. ³³kana kan jedhe akka du'a akkamii du'u agarsiisuufi. ³⁴Namootni oomaanis deebisanii 'Nuseera irraa akka Masihiin barabaraan jiraatuu dhageenyeerra, ati akkamiti: Ilmi Namaa Ol-ol jechuun qaba jechuu dandeessaree? Ilmi Namaa kunis eenyu dha?' jedhaniin. ³⁵Iyyasuusis akkana isaaniin jedhe 'ammallee ifti yeroo gabaabaaf isiin bira jira, kanaafuu akka dukkanni isin hin fudhanne, otoo ifa qabdanuu deddebi'aa. Namni inni dukkana deemu eessa akka deemu hin beeku. ³⁶ifaa akka taataniif, otoo ifa qabdanuu, ifankanatti amanaa. Iyyasuus eega waantoota kanneen dubbatee booda achii deeme, isaan jalaas dhokate. ³⁷Iyyasuus isaan fuulduratti mallattoolee baay'ee hoojjatullee, ammas isaan isatti hin amanne. ³⁸Kanaafuu dubbiin Isaayaas Raajicha, inni "'Yaa Gooftaa dhugaa ba'iinsa keenya eenyutuu amane? Irreen Gooftaas eenyuutti muldhate?" ³⁹Sababa kanaaf usaan amanuu hin dandeenye, ammas Isaayaas akkana jedhe ⁴⁰"Inni ija isaan jaamse Onnee isaanis jabeesse Otoo ta'uu baatee ija isaaniitiin ni argu ture Onnee isaaniitiinis ni hubatu ture. ⁴¹Isaayaasis wantoota kanneen sababa inni ulfina Iyyasuus argeefi waa'ee isaas dubbateef isaaniin jedhe. ⁴²ta'ullee, warra aangoi qaban keessaa baay'een Iyyasuusitti amanan, garuu sababa Fariisonni mana sagadaatti nu baasuu jedhanii sodaataniif akka amanan hin dubbanne. ⁴³Isaanis ulfina Waaqayyoo biraa dhufu caala ulfina nama biraa dhufu jaalatu turan. ⁴⁴Iyyasuusis sagalee isaa ol-kaasuun 'Namni inni natti amanu ana qofatti otoo hin ta'iin isa na ergettis ni amana, ⁴⁵inni na erge isas ni erga. ⁴⁶addunyaa kanaatti akka ifaa ta'een dhufa, kanaafuu inni natti amanu eenyumtuu dukkana keessatti hin hafu. ⁴⁷Namni kamiyyuu yoo dubbii koo dhaga'ee garuu yoo isaan eeguu baate kan isatti murteessu anaa miti, addunyaatti murteessuuf waanin hin dhufneef, addunyaa fayyisuuf malee. ⁴⁸inni na didu

inni dubbii koos hin fudhanne, kan isatti murteessu qaba. Dubbiin ani dubbadhe gaafa guyyaa dhumaa isatti murteessa. ⁴⁹Abbaa na erge sanatuu akkan an maal dubbadhu fi maal jedhu ajaja naaf kenna malee ani ofuma kootii hin dubbadhu. ⁵⁰Akka ajajni isaa sun jireenya barabaraa ta'e ani nan beeka, kanaafuu waantiin ani jedhu akkuma Abbaan natti dubbate sanattiin dubbadha.

Chapter 13

¹amma yeroon sun ayyaana faasigaatiin dura ture Iyyasuus addunyaa kana keessaa gara Abbaa deemuuf akka sa'aatiin isaa ga'e ni beeke; Innis warra kan isaa ta'an kanneen addunyaa keessa turan ni jaalate, hanga dhumaattis isaan jaalate. ²Iyyasuusii fi hordoftootni isaa yeroo irbaatni dhiyaatu Daabiiloos akka inni Iyyasuus dabarse kennuuf yaada Yihuudaa Asqorootuu ilmi simi'oon keessa kaka'uumsa kaa'ee ture. ³Iyyasuus akka Abbaan waan hunda harka isaatti dabarsee kenne, akka Waaqayyoo biraa dhufee fi akka gara Waaqayyooti deebi'us beeka ture. ⁴Irbaata irraa ka'ee uffata isa irratti uffatamu ofirraa fuudhe lafa kaa'e. Akkasuma fooxaa mundhiitti hidhata. ⁵Eegasii bishaan gabateetti naqatee miila hordoftoota isaa dhiquufi fooxaa mundhiitti hidhate sanaa haxaa'uh jalqabe. ⁶Innis gara Simi'oon Pheexiroositti dhufe: Pheexiroosis 'yaa Gooftaa situu miila koo na dhiqaa' jedheen. ⁷Iyyasuusis deebiseef, akkanas jedheen 'waan ani hojjachaa jiru ati ama hin hubattu, booda garuu ni hubata.' ⁸akkana jedheen 'hin ta'u ati gonkumaa mila koo hin dhiqxuu.' Iyyasuusis deebise 'yoodhan ani si dhiqe malee ati na biratti qooda hin qabdu' jedheen. ⁹Pheexiroosis deebisee 'yaa Gooftaa yoo harka koofi mataa koos malee miila koo qofa hin ta'iin' jedheen. ¹⁰Iyyasuusis 'namni nafa isaa dhiqate tokko miila isaa qofa dhiqachuu qaba nafti isaa guutuun qulqulluudha.' jedheen. ¹¹eenyu dabarsee akka isa kennu waan beekuuf, sababa kanaaf 'isin hundi keessan qulqulluu miti jedheen. ¹²Iyyasuus akkuma miila isaanii dhiqeen booda uffata isaa ufatee bakka isaatti deebi'ee taa'e, akkanas jedheen 'Waan ani isniif godhe hubbatu?' jedheen. ¹³Isin Barsiisaa fi Gooftaa jettanii na waamtu sirriidhuma jettan, ani isum isin naan jettan sanaadha. ¹⁴Egaa ergan ani Gooftaa fi Barsiisaa ta'e miila keessan dhiqee, isinis akkasuma miila waliin dhiquu qabdu. ¹⁵Akkuman ani isiniif godhe kana isinis akka gootaniif ani fakkeenya isiniif kenneera. ¹⁶Dhugaan, dhugaa isinitti hima tajaajilaan gooftaa isaa hin caaluu, ergamaanis kan isa erge hin caalu. ¹⁷Egaa yoo waan kana beektan, yoo raawwatanis isin eebiifamoodha. ¹⁸waa'ee hunda keessanii dubbachuuf miti, ani warran isaan filadhe beeka, kun garuu akka kitaaba keessatti 'Inni biddeena koo nyaate inni koomee isaa ol-natti fudhata' jedhamee berreefamee sun akka raawwatamuuf. ¹⁹Isin yammuu inni raawwatamutti akka 'Inni Ana ta'e akka amantaniif otoo inni hin raawwatamiin amma isinittin hima. ²⁰Dhugaa, dhugaa isiniin jedha, kan naman ani erge siimatu eenyumtuu na simata, kan simatu enyumtuus isa na erges ni simata. ²¹erga kana dubbatee booda hafuuraan dhiphate, Ani dhugaa, dhugaa isiniin jedha isin keessaa tokko dabarsee na kenna' jedhe. ²²Hordoftootni akka inni waa'ee eenyuu akka dubbate, waan hin beekneef wal-ilaalan. ²³Hordoftoota isaa keessaa, inni Iyyasuus jaalatu tokko minjaalicha irra bokko (cinaa) Iyyasuus ta'ee ture. ²⁴Simi'oon pheexiroosis isaan 'mee eenyuu jechuu isaa akka ta'e gaafadhu' gaafadhu jedheen nyaaraan itti hime. ²⁵Kanaafuu innis Iyyasuusitti hirkachuun 'yaa Gooftaa eenyu inni' jedheen. ²⁶Iyyasuusis deebisee 'innin ani bideena kutee waciitiin cuuphee afaan kaa'u inni isaa dha' jedheen. Haaluma kanaan inni biddeena kutee waciitiin cuuphee ilma Simi'oon Asqorotuu Yihuudaatiif kenne. ²⁷Erga biddena fudhatee booda Seexanni isa keessa galee. Iyyasuusis 'waan gochuuf jortu daffi godhi' isaan jedhe. ²⁸Warra mijaalarra nyaatatti dhiyaatan sana keessaa namni tokkollee waan Iyyasuus maliif akka waan kana isaan jedhu hin beekne. ²⁹Sababa Yihuudaan qabdu qarshii (maallaqaa) ta'eef waan Iyyasuus 'ayyanichaaf waan nu barbaachisu biti' jedheen yookiin akka inni hiyyeeyyiif waa kennuuf' waan isatti hime isaanitti fakkaate. ³⁰Yihuudaan akkuma biddeena sana fudhatee booda gad-ba'e, yeroon sunis halkan ture. ³¹Erga Yihuudaan ba'ee booda, Iyyasuus akkana jedhe 'Amma Ilmi Namaa Ulfaateera, Waaqayyoo isa irratti ulfaateera.' ³²Waaqayyoo isa irratti yoo ulfaata inni ofuma isaatiin isa ulfeessa, ennasumasbisa ulfeessa. ³³Yaa daa'imman, ani yeroo gabaabaaf isin waliiniin ta'a, isin na barbaadu, ani akkuma Yihuudotaan jedhe bakka ani dhaqu isun dhufuu hin dandeessan jedheen sana amma immoo isiniin jedha. ³⁴Akka wal jaalattaniif ani, ajaja haaraan isiniif kenna, akkuman ani isin jaaladheetti isinis akkasumatti wal-jaaladhaa. ³⁵Yoo isin wal-jaalattan namoonni hunduu akka isin hordoftoota koo taatan ni beeku. ³⁶Simi'oon Pheexiroosis 'yaa Gooftaa ati eessa deemtaa?' jedhee isa gaafate. Iyyasuusis 'Bakka ani amma deemuuf jedhuu ati ana waliin dhufuu hin dandeessu, booddee garuu na hordofta' jedheen. ³⁷Pheexiroosis 'yaa Gooftaa ani amma maaliifin si hordofuu hin dandeenye? Ani lubbuu koollee dabarseen si kenna' jedheen. ³⁸Iyyasuus 'Lubbu kee dabarsitee naaf kennitaa? Dhugaa, dhugaa sitti hima otoo kormaan hndaaqoo (lukkuu) hin iyyiin ati yeroo sadii na ganta' jedheen.

Chapter 14

¹keessan hin raafamiin Waaqayyootti amanaa, anaattiis amanaa. ²Abbaa kootii keessa kutaan jireenya baay'eetuu jira, otoobakkana ta'uu baatee ani isinittin hima ture ani bakka isiiniif qopheessuuf achin dhaqa. ³Anis yoodhan achi deemee bakka isiniif qopheessa, akka isinis bakka ani jiraadhu jiraataniif deebi'ee dhufuun ofitti isin fudhadha. ⁴Isinis karaa bakkan ani deemu geessu ni beektu. ⁵Toomaasis Iyyasuusiin 'Yaa Gooftaa ati eessa akka deemtu nut hin beeknu hoo, akkamitti karaa sana nut beekuu dendeenya?' jedhe. ⁶Iyyasuusis 'Karaaf dhugaan jireenyis Ana dha, yoo anaan ta'e malee eenyumtuu gara Abbaa hin dhufu.' ⁷isin na beektanii Abbaa koos akkanuma ni beektu turtan. Ammarraa jalqabdaniis isa ni beektu, isas argitaniittu. ⁸Filiiphoosis 'yaa Gooftaa, Abbaa nutti agarsiis, kunis nu ga'a.' ⁹Iyyasuusiin jedhe. Iyyasuus 'Filiiphoos ani yeroo dheeraa ammanaa isin waliin jiraadhee, ati ammallee ana hin beeknee? isaan jedhe. Namni na arge kamiyyuu Abbaas argeera, yoos ati akkamitti Abbaa nutti agarsiis jechuu dandeesse ree?' ¹⁰Akkan ani Abbaa keessa jiruufi Abbaanis akka ana keessa jiru ati hin amantuu? Ani dubbiin isinitti dubbadhu kana aangoo ofuma kootiitiin hin dubadhu, garuu Abbaan inni ana keessa jiraatu gocha isaa ni hojjata. ¹¹ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru na amanaa. Yookiin sababuma hojiiwwan ofiibsaaniitiif jedhaatii amanaa. ¹²Dugaa, dhugaa isiiniin jedhe 'Namni natti amanu inni hojjiin ani hojjadhu ni hojjata, ani waaniin gara Abbaa deemuf kan natti amanu waan kanneen caaluu ni hojjata. ¹³Akka Abbaan Ilma isaatiin ulfina argatuuf waan kamiyyuu maqaa kootiin waan isiin gaafatan hunda ani nan raawwadha. ¹⁴Isin waanuma kamiyyuu maqaa kootiin yoo na gaafattan ani nan raawwadha. ¹⁵Isin yoo na jaalattan, ajaja koo ni eegdu, ¹⁶Anis Abbaa nan kadhada. Innis akka barabaraan isin waliin jiraatuuf jajjabeessaa biraa isiniif ni erga. ¹⁷Hafuura dhugaa Addunyaa waan isa hin beekneefi hin argineef isa fudhachuu hin danda'an isin garuu waan inni isin waliin jiruufi, isin keessas waan jiruuf isa ni beektu. ¹⁸Ani akka ijoollee Abbaa fi Haadha hin qabneetti isin hin dhiisu, gara keessan nan dhufa. ¹⁹gabaabaan booda addunyaan deebi'ee ana hin argu, isiin garuu na argitu, sababan ani jiraadhuf isinis ni jiraatu. ²⁰ani Abbaa koo keessa jiru, akka isinis na keessa jirtan, akkan anis isin keessa jiru guyyaa sana ni beektu. ²¹Namni inni ajaja koo of biraa qabu isas kan eegu inni nama na jaalatu dha, nama na jaalatu Abbaan koo ni jaalata, anis isa nan jaaladha, ofis isatti nan muldhisa. ²²Yihuudaa (Asqorootu kan hin ta'in) Iyyasuusin 'yaa Gooftaa ati maaliif addunyaatti otoo hin ta'in nutti of muldhifta?' jedheen. ²³Iyyasuus akkana jedhee deebiseef 'Namni inni kamiyyuu yoo na jaalata dubbii koo ni eega. Abbaan koos isa ni jaalata; gara isaas ni dhufna; isa biras jiraanya keenya ni taasifna. ²⁴Namni inni na hin jaalanne dunnii koos hin eegu, dubbiin isin dhageessan kunis kan Abbaa isa na erge sanaati malee kootii miti. ²⁵Ani otuman isin waliin jiru wantoota kana hunda isinitti hime. ²⁶Jajjabeesan sun -Hafuura Qulqulluu isa Abbaan maqaa kootiin erguu dha, inni waan hunda isin barsiisa, waaniin ani isinitti hime hundumaas isin yaadachiisa. ²⁷Ani nagaan isiniif dhiise, nagaan koo kaniin ani isiniif kennu nagaan kan akka addunyaan kennituuti miti. Onneen keessan hin raafamiin hin sodaatiinis. ²⁸Isin akkan ani 'nan deema deebi'ee gara keessan nan dhufa' jedhe dhageessanii jirtu, otoo na jaalatani yammuu gara Abbaa dhaquubkootti ni gamaddu turtan, waan Abbaan na caaluuf. ²⁹Amma yammuu waanti kun ta'u akka amantaniif otoo inni hin ta'iin ani duraan dursee isinitti himeera. ³⁰Waan bulchaan addunyaa kanaa dhufuuf ani kanaan achi isin waliin baay'ee hin dubbadhu, innis angoo ana irratti hin qabu. ³¹Garuu akkan an Abbaa jaaladhu addunyaan akka beekuuf, akkuma Abbaan ana ajajeettis nan raawwadha olka'aa asii haa deemnuu.

Chapter 15

¹Ani jirma Wayinii dhugaati. Kan dhaabess Abbaa kooti. ²Inni damee narra jiru kan firii hin bufne hunda muree gata, damee firii buusu immoo akka caalattu buusuuf irraa kiitaana. ³Isin ergaan ani isinitti dubbadheeraa kan ka'e qulqullooftaniirtu. ⁴Na keessa jiraadhaa, anis isin keessan jiraadhaa. Akkuma dameen yoo jirma wayiniitti jiraatu malee ofuma isaaniiin firii buusuu hin dandeenye, isinis yoo an keessa jiraattan male firii buusuu hin dandeessan. ⁵Ani jirma wayiniitti isin immoo dameewwan. Namni inni kamiyyuu yoo na keessa jiraate, anis yoodhan isa keessa jiraadhe, inni firii baay'ee buusa, isin anaan malee homaa gochuu hin dandeessan. ⁶Namni inni kamiyyuu na keessa yoo hin jiraatiin inni akka damee achi darbatamee goguti, isaanis dameewwan walitti qabani ibidda keessa darbatu, ni gubamas. ⁷Isin yoo na keessa jiraattaniif dubbiin koos yoo isin keessa jiraate, waan feetan hunda gaafadhaa, innis isinif godhama. ⁸Isin yoo firii baay'ee buufattanii fi kanaaniis hordoftoota koo akka taatan yoo mirkaneesitan, kanaan Abbaan koo ni ulfaata. ⁹Akkuma Abbaan na jaalatutti anis isin jaaladheera, Jaala koo keessa jiraadhaa. ¹⁰ani ajaja Abbaa kootii eegee jaalala isaa keessa jiraadhu, isinis yoo ajaja koo eegdan jaalala koo keessa ni jiraattu. ¹¹waantota kannen isinitti himeera, kunis immoo akka gammachuun koo isin keessa jiraatuufi gammachuun keessanis akka guutuu ta'uufi dha. ¹²Ajajni koo isa kanaadha 'akkuman ani isin jaaladhetti isinis wal-jaaladha. ¹³kamiyyuu jaalala guddaa lubbuu isaa dabarsee jaalalleewwan isaatiif keennuu caala hin qabu. ¹⁴Waanin ani isin ajaje kana yoo gootan isin michoota kooti. ¹⁵Ani ammaan booda hojjataa (garboota) isiniin hin jedhu kunis hojjataan(garbicha) waan gooftaan isaa hojjatu waan hiin beekneef, ani isinin michoota jedheera. Anis waanin Abbaa koo irraa dhaga'ee hundumaa isin beeksiiseera. ¹⁶Isin akka deemtanii firii buuftaniif, firiin keessaniin akka jiraatuuf anatu isin filate, anatu isin muude male isin na filanne, kunis akka Abbaan waan isin maqaa kootiin gaafattan hunda isinii kennufi. ¹⁷Ani isiniin ajaja, Wal-jaaladha. ¹⁸Addunyaan yoo isin jibbe, otoo isin hin jibbiiniin dura akka na jibbe beekaa. ¹⁸Addunyaan yoo isin jibbe, otoo isin hin jibbiiniin dura akka na jibbe beekaa. ¹⁹otoo kan addunyaa taatanii addunyaan akka kan ofii isaatti isin jaalata ture, garuu amma isin kan addunyaa waan hintaaneefi sababan ani addunyaa keessa isin filadheef kanaafuu addunyaa isin jiba. ²⁰Dubbun ani 'hojjataan (garbichi) gooftaa isaa hin caaluu isainiin jedhe sana yaadadha.' Isaan erga ofirraa na ariyatani, isinis akkasuma ni ariyatu, dubbii koo yoo eegan, akkasuma keessanis ni eegu. ²¹sababa isa na erge sana hin beekneef maqaa kootiif jedhanii waan kana hunda isin irratti raawwatu. ²²Otoon ani dhufee isaanitti himuu baadhee cubbuu isaanitti hin ta'u ture, amma garuu cubbuu isaaniitiif sababa dhiyeeffatan hin qaban. ²³Namni inni na jibbu Abbaa koos akkasuma ni jibba. ²⁴Otoon ani hojii namni biraa kamiyyuu hin hojjanne jidduu isaanitti hojjachuu baadhee cubbuu isaanitti hin ta'u ture. Amma garuu otuman waaniin hojjadhe argaa jiranuu anas abbaa koos jibban. ²⁵Kunis garuu akka dubbiin seera isaanii keessatti 'Isaan sababa malee na jibban' jedhamee barreeffame sun raawwatamuuf ta'e. ²⁶Yammuu jajjabeessaan innis Hafuura dhugaa innin ani Abbaa biraa isinii ergu inni Abbaa keessaa ba'u dhufu sun inni waaye koo ni dhugaa ba'a. ²⁷Isin jalqaba kaaftanii waan ana waliin turtaniif ni dhugaa baatu

Chapter 16

¹wantoota kanneen akka isin karaa irraa hin badneef jedheen isinitti himeera. ²Isaanis mana sagadaa keessaa isin ni ari'u. Garuu yeroon namni isin ajeesu kamiyyuu akka waan Waaqa tajaajiluutti itti yaadu tokko ni dhufa. ³Sababni isaan waantoota kanneen godhaniif waan Abbaa yookin ana hin beekneefi dha. ⁴Ani waa'ee isaanii isinitti dubbachuun koo yammuu yeroon isaanii dhufuu akka yaadattaniifin isinitti hime. Ani waanin isin waliin tureef kanaan dura waa'ee waantoota kanneenii isinitti hin himne. ⁵Amma garuu ani gara isa na ergee nan deema, ta'us isin keessa namni 'ati eessa deemta? jedhee na gaafatu kamiyyuu hin jiru. ⁶Garuu sababan waantoota kanneen isinitti himeef gaddi hadhaa'an onnee keessan keessa guuteera? ⁷ani dhugaan isinitti hima, yoodhan deeme isiniif wayya, ani deemu malee jajjabeessaan sun gara keessan hi dhufu, ani yoon deeme garu isa isiniif nan erga. ⁸Yammuu inni dhufu, jajjabeessan addunyaan akka dogongoran, waa'ee cubbuu, waa'ee qajeelummaa fi waa'ee murtii ni sirreessa. ⁹Waa'ee cubbu, sababa isaan anatti hin amanneef. ¹⁰Waa'ee qajeelummaa, sababan ani gara Abbaa deemuufi isinis kanaan booda na hin argineef. ¹¹waa'ee murtii, sababa bulchaa addunyaa kanaa itti murtaa'eefi. ¹²ammallee waantiin isinitti himu baay'een qaba, isin garuu amma baachuu hin dandeessan. ¹³Garuu inni, Hafuurri dhugaa yammuu dhufu, inni gara dhugaa hundatti isin qajeelcha, inni waan dhaga'ee hunda hima malee ofuma isaatiin hin dubbatu, waan dhufuuf jitu isinitti hima. ¹⁴Sababa inni waanuma koo anarraa fudhee waan isinitti himu inni na ulfeessa. ¹⁵Waanti Abbaan qabu sun hundinuun kootuma. Kanaafuu Hafuura waan kan koo ta'ee anarraa fuudhee isinitti hima kanin isiniin jedhe sanadha. ¹⁶yeroo gababaaf ana hin argitan, yeroo gabaabaan boodatti immo na argitu. ¹⁷Kanaafuu hordoftoota isaa keessaa muraasin 'Isin yeroo gabaabaaf na hin argitan, yeroo gabaabaan booda immoo na argitus sababan ani gara Abbaa deemuuf jechuun isaa maal jechuu isaati? Waliin jedhan. ¹⁸Kanaafuu isaanis 'yeroo gabaabaa jechuun isaa kun maal jechuu dha? Maal jechuu isaa akka ta'e nuti hin beeknu' jedhan. ¹⁹Iyyasuus akka isaan isa gaafachuu barbaadan beekke akkana jedheen 'waantin ani isin yeroo gabaabaaf ana hin argitan, yeroo gabaabaan booda immo na argitu jedhe kana maal jedhuu koo akka ta'e wal-gaafachaa jirtuu?' ²⁰Dhugaa, dhugaa isiniin jedha isin ni boochuu, ni gaddituus. ²¹Addunyaa garuu ni gamada, Isin akka malee gadditu, haa ta'u garuu gaddi keessan gara gammachuutti ni jijjirama. ²²Yammuu dubartiin tokko da'uuf ciniinsifattu waan yeroon ishii ga'eef ni dhaphatti, eega daa'ima deessee booda garuu waan gammadduuf dhiphina ishii sana hin yaadattu. ²³Kanaafuu isin amma gadda qabdu ani garuu deebi'ee isini ilaala, onneen keessanis gammachuudhaan guutama. Gammachuu keessanis eenyuyyuu isin irraa hin fudhatu. ²⁴Guyyaa sana isin waanti isin na gaafattan homtuu hin jiru. Dhugaa, dhugaa isiniin jedha isin waanumma kamiyyuu maqaa kootiin yoo Abbaa gaafattan, inni isa isiniif kenna. ²⁵Isin hanga ammaatti maqaa kootiin homaa hin gaafatne, gammachuun keessan akka guutuu ta'uuf gaafadhaa ni argatu. ²⁶Ani waantoota kanneen fakkeenyaan isinitti himeera, garuu yeroo ani deebi'ee fakkeenyaan isinitti hin dubbane tokko ni dhufa. Kanaan booda garu waa'ee Abbaa fakkeenyaan otoo hin ta'in ifumattin isinitti hima. ²⁷sana isin maqaa kootiin ni kadhattu anis isinif Abbaa gaafadha isinin hin jenne. ²⁸Isin waan na jaalattaniif Abbaa biraa dhufuu koos waan amantaniif Abbaan ofiin isaa isin jaalata. ²⁹Ani Abbaa biraa dhufeera, ammas deebise gara addunyaa nan dhufa. Addunyaa dhiseen gara Abbaa nan deema. ³⁰Hordoftootni isaas 'haali, ati amma fakkeenyaan otoo hin ta'in ifumatti dubbachaa jirta, ³¹akka ati waan hunda beektuufi akka eenyumtuu gaafi si hin gaafachuu hin barbaachifne nuti amma beekneerra. Kanaafuu akka ati Waaqa biraa baate nut ni amanna.' jedhaniin. ³²deebisee 'Isin amma amantaniirtu?' yeroon ni dhufa, eyyee, yeroon isin tokko tokkoon ana kophaatti na dhiftani gara mana keessaniitti faffacaatan sun ga'eera. Garuu Abbaan koo waan ana waliin jiruuf kophaa koo miti.' jedheen. ³³Akka isan na keessa jiraachuudhaan nagaa qabaataniif ani kanneen isinitti himeera, addunyaa kana keessatti rakkini qabdu, garuu jajjabaadha. Ani addunyaa kana moo'adheeraati!

Chapter 17

¹Iyyasuus erga waantoota kanneen jedhee booda, ija isaa gara samitti ol-kaasee akkanas jedhe 'Abbaa sa'atiin ga'eera, akkuma Ilmi si Ulfeesse Atis Ilm kee Ulfeessi. ²Akkuma ati nama hunda irratti aangoo isaaf kenniteef sana, innis namoota hunda ati isaaf kenniteef jireenya barabaraa kennera. ³Jireenya barbaraas isa kana. Innis isaan si Waaqa dhugaa qaffatiifi Iyasuus Kiristoos isa ati ergite sana beekuudha. ⁴Ani addunyaa kana irrattinsi Ulfeesseera. Hojii isa ati akkan ani hojjadhuuf naa kennitte sana raawwadheera. ⁵Egaa yaa Abbaa amma ati Ulfinan ani otoo addunyaan hin uumamiiniin dura si biratti qabu sanaan of-biratti na ulfeessi. ⁶Ani ummata isaan ati addunyaa irraa anatti kenniteef maqaa kee muldiseera. ⁷Isaanis kan kee turan, atimmoo isaan natti kennite; isaanis dubbii kee eeganiiru. Isaanis waantii ati natti kennite hundumtuu akka sibiraa dhufe amma beekaniiru. ⁸ati naa kennite, ani isaaniif kennera, isaanis fudhataniiru. Akkan ani si biraa dhufes dhugumaan beekaniiru, akka ati na ergites amananiiru. ⁹Ani isaaniif nan kadhada. Addunyaadhaaf hin kadhada, waan kan kee ta'aniif isaan ati naa kenniteef malee. ¹⁰Waantii kan koo ta'e hunduu keetii dha, kan kees kooti, anis kanaan ulfinan argadha. ¹¹Ani kanaan booda addunyaarra hin jiraadhu, uumanni kun garuu addunyaa irra jiraatu, ani gara kee nan dhufa. Yaa Abbaa Qulqulluu akkuma nut tokko taane kana akkasumtti isaanis akka tokko ta'aniif maqaa kee isa ana kennite sanaan isaan eegi. ¹²Yeroon ani isaan waliin jiruuyyu maqaa kee isa naa kennite sanaan isaan marsee eegera, Akka dubbii kitaaba keessatti barreefame raawwatamuuf ilma badii sana malee isaan keessa namni tokkollee hin badne. ¹³Amma ani gara keen dhufa, garuu gammachuun koo akka isaan keessatti guutuu ta'uuf waantoota kana addunyaa keessattin dubbada. ¹⁴Ani dubbii kee isaaniif kennera, akkuman ani kan addunyaa hin taane isaanis kan addunyaa waan hin taaneef addunyaan isaan jibben. ¹⁵Ani akka ati isaan isa hamaa sana irraa isaan eegduuf malee akka ati addunyaa keessa isaan baafatuf si hin gaafadhu. ¹⁶Akkuma ani kan addunyaa hin taane akkasuma isaanis kan addunyaatii miti. ¹⁷Dhugaadhaan isaan qulqulleessi, dubbiiin kee dhugaa dha. ¹⁸Akkuma ati gara addunyaatti na ergiitettin anis gara addunyaatti isaan erga. ¹⁹Isaaniif jechan ani ofi qulqulleessa. Kanaafuu akkanumattin isaanis dhugaadhaan ofqulqulleessu. ²⁰Ani isaan kana qofaaf si hin kadhaadhu, warra isaan dubbii isaaniitiin nat amananiifis maleen. ²¹yaa Abbaa, akkuma ati ana keessa jirtu, fi anis si keessa jiru, akkasuma isaanis nu keessa haa ta'an, tokko haa taa'anis. Kunis ati na erguu kee addunyaan ni amanu. ²²Akkum nuti tokko taane isaanis akka tokko ta'aniif ulfina ati anaaf kennite sana anis isaaniif kenneera. ²³Ani isaan keessa, atis na keessa, kunis akka isaan gara tokkummaa guutuuttii fiduufi kunis akka ati na ergiteefi na jaalatta akka isaanis jaalatte akka addunyaan beekuuf. ²⁴Yaa Abbaa akka isaan ati naaf kennite kun bakkan ani jiru ana waliin akka jiraataniifi akka isaan ulfina koo isa ati otoo addunyaan hin uumamii iin dura sababa na jaalatteef naa kennitte akka argan nan barbaada. ²⁵Yaa Abbaa isa qajeelaa, addunyaas si hin beeku, ani garuu si beeka, isaan kunis akka ati na ergite ni beeku. . ²⁶Jaalalli ati ittin na jaalatte isaan keessa akka jiraatuuf anis isaan keessa akkan jiraadhu, maqaan kees isaan biratti akka beekamu godheera, akka beekamuus nan godha.

Chapter 18

¹Iyyasuus erga kana dubbatee booda, hordoftoota isaa waliin ka'ee gara biraa gama Qeedaaritti bakka ashaakiltii ture tokkootti ce'enii innifi hordoftootni isaa achii keessa seenan. ²Amma Yihuudaan, inni dabarsee isa kennuuf jedhuus immoo bekka Iyyasuus yeroo baay'ee hordoftoota isaa waliin walqunnamuu tana ni beeka ture.

³Kanaafu Yihuudaan garee loltootaa, qondaaloota lubootaa keessaa murasa fu Faisoota biraa deemee isaan dura bu'uun isaanis xamboora, faanosii fi meeshaa lolaa qabachu dhufan. ⁴Inni waan isarra ga'uuf jiru hunda beeket, gadi ba'ee 'isin eenyu barbaadu? jedhee isaan gaafate. ⁵Isaanis 'Iyyasuus nama Naazireet' jedhanii deebisaniif. Iyyasuus 'Ana dha' jedheen. ⁶Yihuudaan, inni isa dabarsee kennes loltoota waliin dhaabata ture. Yammu Iyyasuus 'Ana dha' isaaniin jedhu, dugda-dubbatti lafatti kufan. ⁷Ammas deebisee 'Eenyuu dha barbaadu?' isaan gaafate. ⁸Deebisanii isaanis 'Iyyasuus nama Naazireet' jedhaniin. ⁹Iyyasuus 'Inni Ana dha isiniin jedheera, kanaafuu isin erga ana barbaaddanii isaan kan dhiisaa haa deemani' jedhee deebiseef. ¹⁰Kunis akka dubbin inni 'isaan Ati naa keniite keessaa tokkollee hin gatne' jedhee dubbata suun akka raawwatamuuf ture. ¹¹Pheexiroos, inni guraadee qabatee ture, guraadee isaa luqqifatee garbicha (hojjata)lubba ol-aanaa kan ta'erra gurra isaa isa mirgaa dha'uun irraa kute; maqaan garbichichaa (hojjatichaa) Maalkoos ture. ¹²Iyyasuus Pheexiroosiin "guraadee kee deebifadhu, ani xuwaa isa Abbaan anaaf kenne dhuguu hin qabuu' jedheen. ¹³Gareen loltootaa ajajootafi qondaalootni Yihuudootaa Iyyasuus qabuun hidhan. ¹⁴duraan dursanii gara Haannaa isa amaatii Qayyaffaa isa luba ol-aanaa bara sanaa ta'etti isa geessan. ¹⁵Qayyaaffan, nama isa Yihuudootaan 'namni tokko ummata hundaaf du'uu wayya' jedhee goraa kenneedha' ¹⁶Simi'oon Pheexiroosis Iyyasuus hordofe, hordoftoota keessayyisbinni tokkos ni hordofe, hordofaan sunis waan luba ol-aanaa biratti beekamaa tureef. Innis Iyyasuus waliin gara dalla bakka murii lubba ol-aanaa keessa seene. ¹⁷Pheexiroos garuu ala balbala irra dhaabachaa ture. Hordifaan luba ol-aanaa sana garuu sana biratti beekamaa ture sunis gad-ba'ee balbala eegduutti himee Pheexiroosii gara keessatti fide. ho'ifata ture. ¹⁸Dubartiin, ishiin balbal aegdu sunis Pheexiroosin 'ati hordofaa nama kanaa keessa isa tokko dha miti?' jette. Innis deebisee 'ani isa miti' jedheen. ¹⁹Yeroon isaa yeroo qorraa waan tureef garboonni (hojjatootni) fi qondaalootni ibida (cilee) qabsiisanii dhabbatanii ho'ifatu turan, Pheexiroosis isaan waliin dhabbatee ho'ifata ture. ²⁰Yammu sanas lubni ol-aanaan waa'ee hordooftootaa fi waa'ee baruumsa isaa Iyyasuus gaafate. ²¹Iyyasuus akkana jedheen deebiseef 'ani ifatti baasee addunyaatti dubbadheera, bakka Ayyihuudootni hundi walitti qabamanitti, mana sagadaattifi mana qulqullummaa keessaatti yeroo hunda barsiisaan ture, ani waantin dhooksaatti dubbadhe tokkollee hin jiru. ²²Ati maaliif ana gaafatta? Warreen waanin ani isaaniin jedhe dhaga'an gaafadhuu, isaan waanin ani jedhe ni beeku. ²³ammuu Iyyasuus kana jedhu qondaaloota achi dhaabatan keessaa tokko 'luba ol-aanaa dhaaf akkanatti deebiftaa' jedhee isa kabalee. ²⁴Iyyasuus 'yoo dhan ani dogorgora dubbadhee jiraadhee dogorgora sanaa dhugaa ba'i, jedhee isaaf deebise. ²⁵Haannaanis akkana Iyyasuus hidhamee jirutti gara luba ol-aanaa, gara Qayyaaffaatti isa erge. ²⁶Simi'oon Pheexiroos otoo dhaabatee ibida hoo'ifachaa jiruu 'atis hordofaa nama kanaa keessaa isa tokkodhaa' jedhaniin. Innis 'ani miti' jedheen gane. ²⁷(hojjatoota) luba ol-aanaa keessaa firri namicha isa Pheexiroos gurra isaa irraa kute sanaa tokko, 'ani bakka ashaakiltiitti isa waliin si hin arginee? jechuun gaafate. ²⁸ammam ni gane; yeroodhuma sanas kormaan lukku (handanqoo) iyyee. ²⁹Yihuudonnis mana Qayyaaffaatti Iyyasuus fuudhanii gara biroo ol-aanaa bulchaa mootummaa warra Roomaatti geessan, yeroon isaas ganama barri ture. Yihuudotnis akka hin xuroofneef jedhanii gara biroo ol-aanaa bulchiinsa mootumaatti ol-hin seenne. Kunis akka Faasigaan nyaachuu danda'aniifi. ³⁰Kanaaf Philaaxoos gara isaanitti gadi ba'ee, 'himanni isin nama kana irratti dhiyeessitan maal dha? jedhee gaafate. ³¹Isaanis 'otoo namni kun yakka hojjachuu baatee nut isa dabarsinee sitti hin kennini ture' jedhanii deebisaniif. ³²Philaaxoosis, 'isin ofuma keessanii isa fuudhaatti akka seera keessaniitti itti murteessaa' jedheen. Yihuudotnis 'nama tokkollee ajjesuun nuuf hin eyyamamu' jedhaniin. ³³Kunis waantii Iyyasuus du'a akkamiitiin akka du'u agarsiisuuf jedhee dubbate sun akka raawwatamuuf ta'e. ³⁴Philaaxoosis deebi'ee gara biroo ol-aanaa bulchiinsa mootummaa seenee, Iyyasuus ofitti gaafate. ³⁵Iyyasuus 'kun yaaduma keeti moo, namoota biraatuu waa'ee koo sitti hime?' jedhee gaafate. ³⁶Philaaxoosis deebisee 'natuu Yihuudii dhaa ree?' kan dabarsee natti si kenne sabuma keetiifi luboota angaafoota, ati garuu maal balleesitee?' jedheen. ³⁷Iyyasuus mootummaan koo kan addunyaa kanaatii miti, otoo kan addunyaa kanaa ta'ee akkanatti dabrfamee Yihuudotatti hin kennamneef maleektonni koo naa lolu turan, amma garuunmootummaan koo kan addunyaa kanaatii miti' jedheen. ³⁸Philaaxosis 'yoos ati Mootii dha kaa!' jedheen. Iyyasuus immoo 'akkan ani mootii ta'e ati dubbachuun kee sirri dha; ani dhugaaf rageessuuf jedheen dhaladhe, sababniin ani gara addunyaa kana dhufeeffis kanaa dha, namni dhugaaf dhaabatu hundumtuu sagalee koo dhaga'a' jedhee deebiseef. ³⁹Philaaxoosis 'dhugaan maali dha inni?' jedheen. Iniis erga kana dubbatee booddee ammas Yihuudotatti gadi ba'ee akkana isaaniin jedheen 'Ani ballessaa tokkollee isa irrati hin arginne. ⁴⁰Garu isin akkan ani yeroo Faasigaatti nama tokko

mana hidhatii isinii gad-ldhiisu aadaa godhattaniirtu. Kanaaf akkan ani 'Mootii Yihuudotaa isinii gad-dhiisuu barbaadduu?' ⁴⁰Isaanis Iyyudhaan 'lakki, Barbaan malee isaadhaa miti' jedhan. Barbaanis saamtuu ture.

Chapter 19

¹Philaaxiosis Iyyasuusiin ofitti fudhatee garfsiise, ²loltootnis gonfoo qoraattii Miciiranii mataa isaa irra kaa'an. Isaanis uffata huccuu diima (dhilgee) isatti uffisanii. ³Akkami yaa Mootii Yuhuudaotaa' jechaa gara isatti dedeebi'aa turan isas ni kabalan. ⁴Philaaxoos immoo gadi ba'e, Yihuudotaan 'akka ani balleessa tokkollee isa irratti hin argine akka beektaniif kunoo ani isa gadiin isinii baasa'jedheen. ⁵Iyyasuus gonfoo qoraattii keewwatee, uffata (huccuu) diimaa (dhiilqee)uffatee gadi ba'ee, Philaaxoosis, 'namichi kunooti!' isaaniin jedhe. ⁶Luboonni hangafootni fi qondaaltotni yammuu isa argan 'fannisaa! fannisaa! jechuun iyyan. Philaaxoosis immoo deebisee, 'isin ofuma keessanii fuudhaatii isa fannisa malee ani balleessaa tokkollee isa irratti hin argine' jedheen. ⁷Yihuudonnis deebisanii 'nu seera qabna namni kun waan ilma Waaqayyoo of godheef akka seera keenyaatti du'uu qaba' jedhaniin. ⁸Philaaxoosis 'yammuu dubbii kana dhaga'uu irra caala sodate. ⁹Innis biroo ol-aanaa bulchiinsa mootummaatti ol deebi'ee 'ati eessaa dhuftee?'jedheen Iyyasuus gaafate. Iyyasuus garu deebii tokkollee hin kennineef. ¹⁰Philaaxoosis, 'maaliif caldhifta ani si fannisuudhaaf aangoo qaba ati hin beektuu?' jedheen. ¹¹Iyyasuus 'ati otoo olirraa sii kennamuu baatee aangoo tokkollee ana irratti hin qabdu ture, kanaaf inni dabarsee sitti na kenne sun irra caalatti cubbuu qaba' jedhee deebiseef. ¹²Philaaxoosis yeroo sanaa jalqabee Iyyasuus gad-dhiisuu barbaada ture; Yihuudonni garu 'ati yoo nama kana kad-dhiifte jaalallee (michuu) Qeessariiti miti namni mootii of-godhu hundi inni Qeessariin morma' jedhuun iyyan. ¹³Philaaxoosiis yammuu dubbi 'paavament 'dhagaa buufamaa' kan afaan Armaayikootaatiin 'gabataa' jedhamutti barcuuma murtii irra taa'e. ¹⁴Guyyaan sunii guyyaa qophii torban faasigaa ture yeroon sunis naannoo sa'atii ja'aa ture. Philaaxoosiis yihuudotaan 'mootiin keessan kunnootti'jedheen. ¹⁵Garuu isaan moo 'dhabamsiis! dhabamsiis! isa fannisi! jechuun iyyan. Philaaxoosis 'mootii keessan haa fannisu ree?' jedhee gaafate. Luboonni hangafoonnis 'nuti Qeesaar malee mootii biraa hin qabnu' jedhanii deebisaniif. ¹⁶Kanaaf Philaaxoos akka inni fannifamuuf dabarsee isaanitti isa kenne. ¹⁷Isaanis Iyyasuus fuudhan, inni fannoo ofii isaa baadhatee bakka 'buqee mata afaan Armaayikootaatiin 'Golgootaa' jedhamuttu, ol-bahe. ¹⁸Isaanis achitti Iyasuus fannisuuf, isa waliin namoota biroo lama bitaa fi mirgaan Iyyasuus walakaa isaanitti fannisan. ¹⁹Philaaxoosis barreeffama "IYYASUUS NAMA NAAZIREET MOOTII YIHUUDOOTAA" jedhee barreessee fannoo irratti maxxanse. ²⁰Bakka Iyyasuus itti fannifame magaalaatti waan dhiyio tureef Yihuudotni baay'ee ta'an barreeffama sana dubbisanii jiru, barreeffamichiis afaan Armaayikii, Laatiinii fi Giriikiitiin barreeffame ture. ²¹hangafoonnis 'inni mootii Yihuudootaati' jettee hin barreessin ' jedhaniin ²²Philaaxoosis 'ani waaniin barreessa, bareesseera' jedhee deebiseef. ²³Erga loltootni Iyyasuus fannisanii booda uffata (huccuu) isaa bakka afuritti tarsiisuudhaan bakka afuritti qoodanii tokko tokko hiraatan, kittaa isaas akkasuma godhan. Kitaan sunis kan hin hodhamne olii irraa hanga jalaatti tokko ture. ²⁴Akkasumas isaan 'Hin taraafnuj, koottaa akka kan eenyuu ta'u carraa buufnee haa ilaallu malee' waliin jedhan. Kunis dubbiin kitaabaa kan, "Isaan uffata (huccuu) koo ofuma isaanitii hiratan Carraas itti buufatan" jedhe ²⁵Fannoo Iyyasuus bira haatii, isaa indootoon (obboleettiin haadha isaa) Maariyaam haati manaa Qaliyophaa fi Maariyaam Magdalaa dhaabatanii turan. ²⁶Iyyasuus yammuu haadha isaafi hordofaa isa inni jaalatu sun otoo haadha isaa bukkee (cinaa) dhaabachaa jiru ilaaleeti haadhaan 'yaa dubartii; kunoo ilmi kee' jedhe. ²⁷Hordoofaa sanaanis 'kunoo haadha kee' jedhe hordofichis yeroo sanarraa kaasee gara mana isaatti ishii fudhate. ²⁸Kanaan booddee Iyyasuus akka waanti hundumtuu raawwate beekke dubbiin kitaabaa akkka raawwatamuuf "dheebodhe" jedhe. ²⁹daadhii dhangaggaa'aadhan guutame tokko achi dhabate ture, isaanis daadhii sana keessa Ispoonjii cuuphanii fiixee ispoonjiitiin gara afaan isaatti qaban. ³⁰Iyyasuusi erga dhugaatii dhangaggaa'a sana fudhateen booda raawwate' jedhe. mataa isaa ga- labsee lubbuu isaa kenne. ³¹Guyyaan sun sababa guyyaa qophii ta'eefi kanaafuu imoo guyyaa sanbataa Iyyasuus reenfa isaa fannoo irraa buusuun hi danda'amneef (sanbatni sun aadatti barbaachisaa ture.) Warri Yihuudotaa akka milli isaanii caccabee fannoo irraa gad-buufamuuf Philaaxiosin gaafatan. ³²Kanaafuu loltootni deemanii mila nawa isa jalqaabaa fi miila nawa isa kaanis ka isa waliin fanniifaman cacabsan. ³³Yammuu garanIyyasuus dhufan garuu inni du'ee waan arganiif miila isaa hin cabsine. ³⁴Loltoota sana keesaa inni tokko eeboo dhaan cinaacha isaa waraane yeroodhuma sana dhigni fi bishaan ba'e. ³⁵Namni inni waan kana arges dhugaa ba'eera, dhugaa ba'insi isaas dhugaadha, innis akka dhugaa dubbatni beeja, inni bakka isin amantaniif dhugaa ba'a. ³⁶Kunis akka waantii kitaaba keessatti 'lafee isaa keessaa tokkolleen hin cabu' jedhame sun akka raawwatamuuf ta'e. ³⁷Kana malees, kitaabni bakka biraatti 'isaan isa waraanan sun ni argu' jedha. ³⁸Kana boodas Yooseef namni Armaatiyaa (inni sababa Yihuudota sodaateef dhoksaan hordofaa Iyyasuus ture sun) reenfa isaa akka fudhatuuf Philaaxoos gaafate Philaaxoosis eyyamnaaniif deemee fudhate. ³⁹Niqoodimoos inni kanaan dura halkaniin gara Iyyasuus dhufee tures wal - makaa karbee (qumbii) fi hadhaa (argeessa) gara kiloo graami soddonii afurii ta'u fudhatee dhufe ⁴⁰Isaanis reenfa Iyyasuus fudhanii akka aadaa awwaalcha Yihuudotaatti urgooftuu waliin huccuu quncee talbaa irraa

hojjatameen (Naayilanii kafanan. ⁴¹Bakka Iyyasuus itti fannifame, lafa ahhakiltii ture sana keessas bakka awwaalaa haarawaa kan namni tokkollee kanaan dura itti hin gaatamnetuu ture. ⁴²Sababii guyyaan sun guyyaa qophii yihuuditaaw tureef, bakki awwaalichaas dhiyoo waan tereef Iyyasuus achi keessa kaa'an.

Chapter 20

¹jalqaba torbanii ganama bariidhaan duukkana otoo jiru, Maariyaam ishiin Magdala bakka awwaalaa deemtee akka dhagaan awwaalicha irraa fuudhame argite? ²fiigdaa gara Simi'oon Pheexiroosii fi hordofaa isa Iyyasuus jaaltuuyyu sanaa deemtee 'Gooftaan keessaa fudhatanii eessa akka isa kaa'anis hin beeknu' jetten. ³Kanaafuu Pheexiroosii fi hordofaan inni kaan ba'ani gara awwaalichaabdeeman. ⁴Isaan lachuu ni figu turan, hordofaan inni kaan garuu Pheexiroos bira figuudhaan dursee darbee bakka awwaalaa ga'e. ⁵Inni gadi jedhee ilaaluun uffata (huccuu) quncee talbaa irraa hojjatame laffatti arge malee awwaalicha keessa hin buune. ⁶Simi'oon Pheexiroos garu isa dhuubaan dhufeebawwalicha keessa seenuun uffata (huccuu) quncee talbaa irraa hojjatame sana lafatti arge. ⁷Akkasumas uffatni (huccuun)bfiuula Iyyasuusitti haguugamee ture arge uffatni (huccuu)bsunis kophaadhumatti maramamee bakka biraa ture malee uffata (huccuu) quncee talbaa irraa hojjatame sana bira hin turre. ⁸Isaan booda hordofaan biraa inni jalqabatti awwaalicha bira ga'e sun keessa seene argee amane. ⁹Isaanis waan kitaabni akka Iyyasuus jidduu wara du'anii keessaa akka ta'u dubbatu sana ammayyuu hin hubanne turan. ¹⁰Hordiftootni sunis gara mana ofiitti deebi'an. ¹¹immoo garuu awwaala bira gara alaa dhaabatee boo'aa turte, otuma boochuus gadi jettee awwalicha keessa ilaalte. ¹²Ishinis Malaakota Waaqaa lama uffata (huccuu) adii uffatan bakka reefi Iyyasuus kaa'amee ture sana inni tokko karaa mataarraan, inni biroo immo miila jalaan taa'anii argite. ¹³Isaanis 'yaa dubartii maaliif boocha' jedhaniin. Ishiinis immoo 'Gooftaa koo fudhatanii jiru, eessa akka isa kaa'anis hin beeku' jetteen. ¹⁴Otuma waan kana dubbattuu of-duuba gargalte Iyyasuus achi dhaabatee argitee, garuuIyyasuus ta'uu isaa hin beekne. ¹⁵Iyyasuusis 'yaa dubartii maaliif boocha? Eenyuu barbaadda? jedheen. Ishiinis nama bakka ashaakiltii keessaa hojjatu isa seetee ('yaa gooftaa ati yoo isa fuutee jiraatte akkan ani deemee fudhadhuuf eessa akka isa keesse natti himi' jetteen.) ¹⁶Iyyasuusis 'Maariyaam!' jedheen. ¹⁷Iyyasuus "ani ammallee sababan gara Abbaatti ol-hin baaneef ana hin xuqiin, garu obbolewwan koo bira deemii 'ani gara Abbaa kootiifi Abbaa keessaniittii, gara Waaqa kootiifi Waaqa keessaniittin ol-ba'a' jedheera jedhiitti isaanitti himi' jedheen. Ishiinis gara isaatti gatgaltee afaan Armaayikiitiin 'Rabbuunii! jetteen. Hiiknii isaas 'Barsiisaa' jechuu dha. ¹⁸Maariyaam ishiin Magdalaas gara hordoftootaa deemtee 'ani Gooftaa argeera' jetteen ;waan inni ishiidhaan jedhee hunda isaanitti himte. ¹⁹jalqabaa torbanii sana halkan otoo Ayihudoota waan sodaataniif balbala cufatanii walitti qabamanii jiranuu Iyyasuus dhufee Isaan walkaa dhaabatee 'nageenyi isiniif haa ta'u' jedheen. ²⁰Innin erga kana jedhee booda harkaa fi cinaacha isaa isaanitti argisiise. Hordoftootnis yammuu. Gooftaa argan baay'ee baay'ee gamadan. ²¹Iyyasuus ammas deebisee 'nagaan isiniif haa ta'u, akkuma Abbaan koo na erge sanattii anis isin erga' jedheen. ²²waan kana jedheet, hafuura isaanitti baafatee, akkana isaaniin jedhe. Hafuura Qulqullu fudhadhaa. ²³Cubbuu eenyumaatuu yoo dhiifan, isaanii ni dhiifama, cubbuu enyumaatuu yo isiin hin dhiifneef, isaanii hin dhifamun. ²⁴Toomaas inni Didiimoos jedhamee waamamu, kudha lamaan keessa tokko kan ta'e, yeroo Iyyasuus dhufeeyyu sana isaan waliin hin jiru ture. ²⁵Hordoofaan inni biroos achiis 'Nuri Gooftaa arginee jira'. Innis isaaniin 'amman madaa harka isaa isa mismaaraan waraaname argee, quba koos madaa mismaaraan waraaname keessa kaa'uutti hin amanu' jedheen ²⁶Guyyoota saddeettin booda hordoftootni isaa deebi'aan keessa turan, Toomaasis isaan waliin ture, Iyyasuus balballi cufaa otoo ta'e jiruu seenee walkaa isaanii dhaabatee 'nagaan isiniif haa ta'u' jedhe. ²⁷Tomaasiinis 'quba keefidii harkoo koo ilaali harka kees asifidii cinaacha koo keessa gulchii kan amantee malee kan hin ammanne hin ta'iin' jedheen ²⁸Tomaasis 'Gooftaa koo fi Waaqa koo' jedhee isaaf deebise ²⁹Iyyasuus 'Ati sababa na argiteef amante, otoo hin argiin isaan amanan garuu ka eebbiffamanii.' usaani jedhe. ³⁰Iyyasuus bakka hordoftootni jiranitti mallattoolee biroo baay'ee, mallattota kan kitaaba keessatti hin barreeffamne hojjate. ³¹kun garuu akka isin Iyyasuus inni Kiristoos, Ilma Waaqayyootti jettanii akka amantaniifi maqaa isaatiin akka jireenya qabaataniif isiniif barraa'ee.

Chapter 21

¹Wantoota kanaan booda Iyyasuus ammas galaana Xibriiyaadoos biratti hordoftoota isaatti muldhate, haalli inni itti of-muldhises akkana ture. ²Pheexiroos, Toomaas inni Didiimoos jedhamu, Naatinaa'eel inni nama Qaana Galiilaa, ijoolleen Zabdiyoositti fi hordoftootni biroo lama wal-bira turan. ³Pheexiroosis 'ani qurxummi kiyyesuufin deema' isaaniin jedhe, isaanis 'nutis si waliin deemna' jedhaniin. Isaanis deemanii bidiruu keessa seenan halkan guutuus homa hin qabne. ⁴ganama baariidhaan Iyyasuus galaana qarqara dhaabate ture garuu hordoftootni isaa inni Iyyasuus ta'uu isaa hin beekne ture. ⁵Iyaasuusis 'Ijjollee waan nyaatamu wayii qabduu? isaanin jedhe. Isaanis 'hin qabnu' jedhanii deebisan. ⁶Innis 'kaachoo keessan bidiruudhaa gara mirgaatti gad - dabaadhaatiin ni argattuu' jedheen. Kanaafuu isaanis kaachii isaanii gad-darbatanii sababa baayiina qurxummiitif kaachoo sana keessatti harkisuu dadhaban. ⁷Hordofaan inni Iyyasuus jaalatuuyyu sun 'Inni Gooftaa dha' jedhee Pheexiroositti hime, Simi'oon Pheexiroosis immo 'Inni Gooftaa dha' jechuu isaa dhaga'ee (qullaa isaa waan tureef), uffata (huccuu) isaa marxifatee galaanatti gad- utaale. ⁸Hordoftootni isaan kaanis gara bidruutti dhufan (isaanis lafa qarara galaana irraa baay'ee fagoo hin turre, fageenyii isaas gara ciqilee dhibba lamaati), isaanis kaachoo qurxummii dhaan guutame sana harkisan, ⁹yammuu gara lafaatti ba'an ibidda cilee kan qurxummiin biddeena waliin irra jiru argani. ¹⁰Iyyasuusis 'qurxummii amma qabdan irraa mee muraasa irraa fidaa' isaaniin jedhe. ¹¹Simi'oon Pheexiroos bidiruu sana irra ba'ee kaachoo keessa qurxummi gurgudaa 153 guutame sana gara lafaattu harkise, kaachoo sunis qurxummii akkasitti baay'atanin guutamulle hin tarsiise. ¹²Iyyasuusis 'kootaati, cireebnyaadha' isaaniin jedhe. ¹³Iyyasuusis biddeena sana fudhee isaaniif kenne, qurxummi immoo akkasuma godhe. ¹⁴Kunis erga Iyyasuus du'aa ka'e kana waliin yeroo sadaffaadhaafi kan hordoftoota isaatti of muldhise. ¹⁵Iyyasuusis erga ciree nyaatanii booda Simi'oon Pheexiroosiin; "Yaa Simi'oon Ilma Yoonaa ati isaan kana caala na jaalataa? jedheen Innis 'eeyee, yaa Gooftaa akkan si jaaladhu atu ni beekta' jedheen Iyyasuus "Ilmaallan koo bobbaas" jedheen ¹⁶ammis " yaa Simi'oon Ilma Yoonaa na jaalattaa?" jedheen Innis deebisee 'eeyee, yaa Gooftaa, akkan si jaaladhu atu ni beekta' jedheen Iyyasuus immoo "hoolota (Korbeeyii fi Goromii) na eegi" jedheen ¹⁷Yeroo sadaffaadhaaf "yaa Simi'oon Ilma Yoonaa na jaalattaa?" jedheen. Pheexiroosis sababa Iyyasuus yeroo sadaffaadhaaf na jaalattaa? jechuun isa gaafateef gaddee 'Gooftaa ati waan hundaa beekta' jedheen Iyyasuusis akkana jedheen "hoolota koo bobbaas" ¹⁸Ani dhugaan siin jedhaa yeroo ati dagaggeessa turtetti ofuma keetiin mundhii kee hidhattaa, yeroo duloomtu garuu, harka kee dirirfata, namni biroos mindhii kee hidhee gara atii hin barbaadne si geessa. ¹⁹Iyyasuus akka Pheexiroos du'a akkamiitiin Waaqayyoo ulfeessu agarsiisuuf waan kana dubbate, kana booddees, "ana duukaa bu'i" jedheen. ²⁰Pheexiroosis garagalee otoo hordofaan inni Iyyasuus jaalatu suun isaan duukaa bu'uu arge, hordofaan kunis isa yeroo irbaataatti laphee Iyyasuusitti maxxanee 'yaa Gooftaa, iinni dabarsee si kennu eenyuu dha? 'jedhee sanaa dha. ²¹Pheexiroosis yammuu isa argub'yaa Gooftaa namni kun hoo? jedheen Iyyasuus gaafate. ²²Iyyasuusis deebisee "hanga ani dhufutti akka inni jiraatuu yoo feedhii koo ta'e maaltuu si dhibe 'Ati na duukaa bu'i'" jedheen. ²³Kanaaf yaadni 'hordofaan kun hin du'u' jedhu obboleewwan jidduutti oddefame, Iyyasuus garuu Pheexiroosiin, hanga ani dhufutti akka inni jiraatuuf yoo feedhii koo ta'e maaltuu si dhibee?' jedhe malee inni hin du'u hin jenne. ²⁴Hordofaan kun hordofaa isa waa'ee wantoota kanaa dhugaa ba'ee fi isa waantoota kan barreesse dha, nutis dhuga ba'iinsa isaa dhugaa ta'uu ni beekna. ²⁵Akkasumas Iyyasuus waantoota biraa baay'ee hojateera. Otoo waantootni kun hindu isaanii tokko tokkoon barreeffamanii addunyaan ofi ishiitiin akka kitaabbotaa barreeffamanii waan geessu nattu hin fakkaatu.

Acts

Chapter 1

¹Yaa Tewofiloos kitaaba koo isa kanaan duraa keessatti waan Iyyasuus hojjachuuf barsiisu jalqabe hunda si barreesseera. ²Kunis amma gaafa guyyyaa ol fudhatamuutti ergamoota isaa warra filatee karaa Hafuura qulqulluutiin isaan ajajee dha. ³Iyyasuus dhiphina isaatiin booda jiraata akka ta'e ragaalee qabatama qabaniin irra deddeebi'e isaanitti of muldhisuun guyyoota afurtamaaf akka isa argan gochuun waa'ee mootummaa Waaqayyoo isaanitti dubbate. ⁴Otoo isaan waliin jiru "abdi Abbaan koo isiniif kenne, waa'ee isa inni 'isin na irraa dhageesu' isiniin jedhe sana eegaa malee Iyyaruusaaleemii hin ba'inaa jedhee isaan ajajee.' ⁵Yohaannis bishaaniin cuuphaa ture, isin garuu guyyoota muraasaan booddee Hafuura Qulqulluutiin cuuphamtuu. ⁶Isaanis

yammuu walitti qabaman "yaa Gooftaa yeroo kanatti Israa'eeliif mootummaa ni deebiftaafii?" jechuun isa gaafatan. ⁷Innis akkana isaanii jedhe "sa'aatii yookiin yeroo Abbaan aangoo isaatiin murteesse beekuun isiniif hin kennamne. ⁸Garu yeroo Hafuurri Qulqulluun isin irratti bu'u humna ni fudhatu, Iyyarusaaleemittis, Yihuudaa hundatiifi Samaariyaa, hanga handaara (qarqara) lafaattis dhugaa baatota koo taatu." ⁹Yemmuu Gooftaan Iyyasuus waantoota kanneen dubbatu otuma isaan ilaalaa jiranu ol fudhatamee duumesis ija isaanii irraa isa dhokse. ¹⁰Otuma isaan xiyyeeffannoon yeroo inni olka'u gara samii ol ilaalaa jiranu battalumatti namootni uffata adii uffatan lama bukkee (cinaa) isaanii dhaabatan. ¹¹Isaaniis 'Isiin yaa namoota Galiilaa gara samii ol ilaalaa maliif as dhaabattan? Iyyasuus inni isin biraa gara samitti ol bahaa jiru kun, akkuma otoo ilaalatanuu ol ka'e kana akkuma kana deebi'ee dhufa" jedhaniin. ¹²Isaanis tulluu Ejersaa jedhamuu irraa gara Iyyarusaaleemittii deebi'an Gaarii kunis Iyyarusaaleemirraa adeemsa guyyaa sanbaataa fudhata. ¹³Isaaniis yemmuu Iyyaruusaaleemitti gahan gara mana isa kanaan dura turanii kutaa olii (fooqii)tti dhufan. Isaanis Pheexiroos, Yohaannis, Yaa'iqoob, Indiriyaas, Filiiphoos, Tomaas, Baaxelemyoos, Maatiyoos, Yaa'iqoob ilma Ilfiyoos, simi'oon isa inaaafichaa fi Yihuudaa ilma Yaa'iqoob turan. ¹⁴Isaan hundinuu dubartootnii fi Maariyaam haatii Iyyasuusi fi obbollaa isaa waliin kaayyoo tokkoon kadhatatti cimaan turan. ¹⁵Guyyootuma sana Pheexiroos jidduu obboloota 120 ta'anii dhaabachuun akkana jedhe, , ¹⁶"yaa obboloota akka dubbiin kitaaba inni Hafuurri Qulqulluu yeroo dheeraan dura karaa Daawiitiin waa'ee Yihuudaa isa Iyyasuus dabarsee kennee dubbata raawwatamuu qabuuf, ¹⁷Innis nu keessaa tokko ta'uun tajaajila kana fudhachuun ¹⁸(Amma namni kuni gatii hammeenya isaatiif argatee sanaan lafa bitee irratti addaan lafa dhahuun qaamni isaa dhohuun mardhimaan gara lafatti jige. ¹⁹Kunis warra Iyyarusaaleem keessa jiraatan hunda biratti waa'een kun dhagahame. Kanaafuu affan isaaniitiin lafa sanaan 'Akeeldaamaa', hiikni isaas 'lafa dhigaa' jechuu dha. ²⁰Akkuma kitaaba Faarfannaa keessatti barreeffametti ²¹Kanaafuu warrii yeroo Gooftaan Iyyasuus walakkaa keenyatti bahuufi galuu sana hunda nu waliin turan keessaa nama tokko filachuun barbaachisaa dha. ²²Kunis yeroo cuphaa Yohaannis irraa jalqabee hanga gaafa guyyaa Iyyasuus nu birraa ol ka'uutti nu wajjiin ture ta'uu qaba." Namoota kana keessaa tokko nu waliin waa'ee du'aa ka'uu Iyyasuus dhugaa bahaa ta'u qaba. ²³Namoota lama isaanis Yooseef isa Barsiyaan akkasuma Iyoosxos jedhamuu fi Maatiyaas fuldura isaanii dhaaban. ²⁴Isaanis akkana jedhanii kadhatan "yaa Gooftaa isa onnee nama hundaa beektuu namoota lamaan kana keessa eenyu akka ta'e nutti muldhisii ²⁵kunis bakka Yihuudaa isa tajaajila fi iddoo isaa gad lakkisa bakka ofii isaatii filate garagaleetti filadhuu. ²⁶Isaaniis carraa buusan carraan sunis Maatiyaasif bahe. Innis ergamoota kudha tokkoo waliin lakkaa'ame.

Chapter 2

¹Gaaf guyyaa Pheenxeeqosxee ga'ee, hundii isaanituu bakka tokkotti walitti qabamanii turan. ²Battalumatti sagaleen akka bubbee cimaa ta'ee samii irraa dhufee manaa isaan keessa jiranii hunda guute. ³Kan akka arraba ibidaa fakkaatuus isaanitti muldhachuun gargar qoqoodamuu tokko tokkoo isaanirraa qubate. ⁴Hundi isaanis Hafuura Qulqulluun guutaman, akkasumaan akkuma Hafuurri Qulqulluun dandeetti isaaniif kennetti afaan biraatiin dubbachuu jalqaban. ⁵Yeroo kana Yihuudootni namoota Waaqayyoo ta'an samiidhaa gaditti kan saba hunda keessa jiraatan Iyyarusaaleemitti dhufanii jiraatu turan. ⁶Yeroo sagalee kana dhagahan namootni baay'een walitti qabamanii dhufuun waanta namootni dubbatan afaanuma ofii isaaniitiin sababa ta'eef bitaa isaanitti ta'e. ⁷Isaaniis diniqfachuufi ajaa'ibfachuun akkana jedhan. Dhugaadhumaan warrii afaan keenyaan dubbatan kun hundi warra Galiilaadhaa mitii? ⁸Maaliree tokko tokkoon keenya kanuma ittiin dhalanneen afaanuu ofii keenyaatiin yammuu dubbatan kan dhageenyuu yoo maal ta'ee dha? ⁹Nu namoota warra Phaarteenaa, Meed, Elaameexiisii fi Mosophoxaamiyaa, Yihuudaa fi Qaaphidooqiyyaa, Phaaxxos, Isiyaa, ¹⁰Firgiyaa, Phinfiliyyaa, Misir, kutaalee biyya Liibiyaa keessa naannoo Qaareenaa kan jiraanuu fi doyy'attoo Roomee irraa dhufne. ¹¹Yihuudootaa fi Yihuudummaa kan fudhanne warra Qarxees fi namoota Arabaa otoo taanee jirru namootni kun hojii dinqisiisan Waaqayyoo yammuu afaan keenyaan dubbatan dhageenya. ¹²Hunduu isaaniituu diniqfachuufi bitaa galuun akkana waliin jedhan "kuni maal jechuu dha? ¹³Garuu kaan isaanii immoo "dhadhii baay'ee dhugan" jechuun itti qoosan. ¹⁴Pheexiroosis isaan kudha tokkoo waliin sagalee isaa olkaasuun akkana isaaniin jedhe, "yaa namoota Yuhudaa fi isin hundi keessan warrii Iyyarusaaleem keessa jiraatan, mee waanti kun isiniif haa beekamu sagalee kootiifis xiyyeeffannoo keennaa. ¹⁵Amma guyyaa keessaa sa'aatii sadaffaa waan ta'eef, akka isin yaaddan namootni kun hin dhugnee. ¹⁶Garuu karaa raajicha Iyyuu'eeliin akka waantii kun dubbatame. ¹⁷Akka Waaqayyoo dubbatetti, gaaf guyyoota dhuma'Hafuura koo namoota foon uffatan hunda irratti gadiin naqa. Ijjooleen dhiiraa fi durbi keessan raajii dubbatu Namootni ga'eessoni keessaniis muldhata argu akkasumas jaarsoliin kessan abjuu abjootu. ¹⁸Ani dhugaadhumaan, guyyoota sana, tajaajilitoota koo dhiiraa fi durbaa irratti Hafuura koo gadiin naqa, isaanis ni raaju. ¹⁹Ani olsamii irratti waan dinqiilafa irrattis mallattooleendhigaa, ibidaa fi uurrii aaraa nan agarsiisa. ²⁰Otoo guyyaan Gooftaa inni guddaa fi inniulfaataan hin dhufiniin dura biiftuun gara dukkanaati, addeessaanis gara dhiigaatti ni jijjiiramu. ²¹Namni kamiyyuu, inni maqaa Gooftaa waamu hundu ni fayya. ²²Yaa namoota Israa'eel, dubbii kanneen dhagahaa akkuma isin ofuma keessaniin beektanitti, Iyyasuus namni Naazireetti inni nama hojii cimaa fi dinqii, akkasumas mallattooleen Waaqayyoo kara isaa hojjachuun walakaa keessanitti dhugaa baheefiira. ²³Nama kana akkuma Waaqayyoo bara durii murteesee fi duraan dursee beekuutti dabarsee harka keessanitti kenne; isinis namoota hamoota waliin akka fannoo irratti fannifameebdu'u gootan. ²⁴Waaqayyoo garuu wirxifachuuf (cinqii) du'aa keessaa isa ol kaasee, duutis isa qabuu hin dandeenye. ²⁵Daawwitis waa'ee isaa akkana jedhe. Yeroo hunda Gooftaa fuldura koottin argasababa inni karaa mirgaa koo ta'eef hin dhiphadhu. ²⁶Kanaafuu onnoon koo ni gammada, arrabni koos ni ililcha, foon koos immoo abdiidhaan jiraata. ²⁷Ati ruhii (lubbuu) koo si'ool keesatti hin dhiftuu tokkicha kee isa qulqullus akka bosbosuu hin gootu. ²⁸Karaa jireenyaas akkan beeku na taasiftee jirta, fuldura keettis gammachuudhaan na guutta. ²⁹Yaa obboloota abboota durii keessaa waa'ee Daawii akka inni du'ee awwaalame, awwaalli isaas amma hardhaatti akka nuun waliin jiru afaan guutee isinitti himuu nan danda'a. ³⁰Kanaafuu innis raajaa waan ta'eef akka Waaqayyoo sanyii isaa keessaa nama tokko teessoo aangoo isaarraa ta'u. Kaasuuf akka kakuu galeef beeke. ³¹Innis waan gara fulduraatti ta'uuf jiru ni argee, waa'ee du'aa ka'iinsa Kiristoosis ni dubbate. ³²Waaqayyoo Iyyasuus kana du'aa ni kaaseera, nutis hundi keenya dhugabaatotta waan kanaati. ³³Kanaafuu erga gara mirga Waaqayyootti ol ol jedhee ulfaatee booda abdii Hafuura Qulqulluu isa Abbaan kennee ture sana fuudhee waan isin amma argaa fi dhagahaa jirtan gad-dhangalaasaa jira. ³⁴Daawii gara samitti ol hin baane, garuu akkana jedhe 'akka inni si'ool keesatti hin hafne, akka foon isaas hin bosbosne Gooftaan Gooftaa kootiin 'karaa mirga kootii taa'i. ³⁵Amman ani diinota kee ijyata miila keetiisiif goodhutti. ³⁶Kanaafuu manni Israa'eel hundumtuu akka Waaqayyoo Iyyasuus kana Gooftaafi Masihii isa godhee akka hubatu. ³⁷Namootnis amma yammuu kana dhagahan onneen saanii tuqamee Pheexiroosiifi ergamootaan kaaniin "yaa obboloota yoos maal haa goonu? ³⁸Pheexiroosis akkana isaaniin jedhe "tokkoon tokkoon keessan qalbii jijjiirradha, maqaa Iyyasuus Kiristoosisniis cuuphamaa yoos cubbuun keessan isiniif dhiifamaa, kenni Hafuura Qulqulluus isiniif kennama. ³⁹Abdiin kun isinii fi ijoollee keessaniif akkasumas isaan fagoo jiran namoota Waaqayyoo Gooftaan keenta waame hundaafi. ⁴⁰Innis dubbi biroo baay'eedhaan dhugaa bahaafii 'dhaloota jalloo kana irraa fo'amaa 'jechuun isaan gorse. ⁴¹Isaaniis dubbii isaa ni fudhatan ni cuuphamanis, namootni guyyaa sana isaanitti dabalamanis lubbuu kuma sadii ta'anii dha. ⁴²Isaanis barumsa ergamootaa fi jireenya tokkummaa biddeena waliin caphsachuu (nyaachuu) fi kadhanaan ciman. ⁴³Lubbuulee hunda irratti sodaan ni dhufe, karaa ergamootaas dinqii fi mallattoon baay'een ni

ta'e. ⁴⁴Warri amanan hundis walii jiraatu; waan qaban hundas walitti fidu. ⁴⁵Waan qabaniifi mi'a (meeshaa) isaanii gurguruun namoota hundaaf akka isaaniiif barbaachisutti hiruuf. ⁴⁶Kanaafuu guyyum guyyaan mana qulqullummaatti yaada tookkoon of cimsuu. Akkasum mana, manattis fi garaa qulqulluun biddeena waliin caphsatu (nyaatu) turan. ⁴⁷Waaqayyoos galateeffachaa namoota hunda birati fudhatama qabu turan, Goftaanii lakkofsa isaanii irratti guyyuma guyyaan namoota fayyan ida'aa ture.

Chapter 3

¹Amma pheexiroosiif Yohaannis yeroo kadhannaa sa'aatii sagal irratti gara mana qulqullumaatti olbahu turan.

²Namni tokko kan garaa haadha isaatii jalqabee naafa ta'e. Kan baatamee mana qulqullinaa fuldura bakka "miidhagaa" jedhamu ture. Namootnis guyyaa, guyyaadhaan akka namoota isaan gara mana qulqullinaa deeman irraa waa gaafachuu danda'uufbacha isa kaa'u turan. ³Yammuu Pheexiroosiif Yahaannis gara mana qulqullinaa seenuuf jedhan argu akka waa kennaniif isaan gaafate. ⁴Pheexiroosis ijaan gara isaatti garagaluun Yohaannis waliin, akkana jedheen "Garaa keenya ilaali. ⁵"Namitichi inni naafniis akka waan tokko argatu eegachuun gara isaanii ilaale. ⁶Garu Pheexiroos akkana jedhe "Ani meetii fi warqii hin qabu, garuu anii waaniin qabu siif nan kenna, maqaa Iyyasuus Kiristoos isa Naazireetiin, deemi. ⁷"Harka isaa isa mirgaas qaba, Pheexiroosisbol isa kaase, battalumaan milliifi koroonyoon namichaas jalqabaate. ⁸Namichi naafa tures utaalee ka'uun miilaan dhabatee deemuu jalqabe, Pheexiroosiifii Yohaannis waliinis gara mana qulqullummaa keessa seene, Waaqayyo galateffachaa ni deddebi'e, ni utaalees. ⁹Yammuu deddebi'uu fi Waaqayyo galateeffatu nammootni hundi isa argan. ¹⁰Isaaniis akka namni kun namicha isa kanaan dura mana qulqullinaa fuldura bakka 'midhagaa' jedhamu ta'e waa kaadhatu ta'uu beekan; namootnis maal argate jechuun ajaa'iibaafi dinqiidhaan guutaman. ¹¹Akkuma namchii kun Pheexiroosiifi Yohaannisitti maxxanee waliin jiruu, namootnibhundi waliin gara isaaniitti bakka karaa deddebi'a Salamoon jedhamee waamamuutti fiigan. ¹²Yammuu Pheexiroos waan kana argu akkana isaaniin jedhe "yaa namoota Israa'eel waanti kun maalif isin dinqisiisa? Akka waan nuti humna yookin gaarummaa keenyatti kaafu?" ¹³Waaqini Abrihaam, Yisihaaqqiif Yaa"iqoob, Isin garuu akka du'uuf dabarsitanii kennitan, Philaaxoos hiikuuf barbaadullee isin garuu fuldura isaatti isa gantan. ¹⁴Isiin isa ququlluufi qajeelaa ta'e ganuun nama isa lubbuu ajjeese akka gad lakkiffamuu kadhattan. ¹⁵Isin hundee jireenyaa ajjeftan. Waaqayyo garuu du'aa isa kaasee, nutis dhuga baatota kanaatti. ¹⁶Amantiidhaan maqaa isaatiin, maqaan isaa nama isin argitaniifi beektan kana cimaa godheera. Amantiin inni karaa Iyyasuusin fayyina guutuu kana fuldura keessanitti isaaf kenne. ¹⁷Ammas yaa obboloota koo akkuma bulchoota keessanii otoo hin beekiin akka waan kana gootan nan beeka. ¹⁸Waaqayyoo garuu dursee karaa afaan raajotaatiin akka dubatetti Kiristoos kan isaa kan ta'eerra akka rakinni gahuu kan dubbatee turee raawwatameera. ¹⁹Kanaafu akka cuphuun keessan isinii haqamuuf deebi'aa, qalbii keessan jijjiiradhaa. ²⁰Kanaafuu yeroon haaromsaa Gooftaa biraa isiiniif dhufa, akkasumas kan dursee isiniif heerame Kiristoos innis Iyyasuus isiniif erga. ²¹Akkuma Waaqayyo bara durii irraa jalqabee karaa afaan qulquloota raajotasaatiin dubbatetti hanga bara haaromsaa waan hundaatti inni isa samiin fudhattee tursiiftuu dha. ²²Museenis akkana jedheera 'Waaqayyo Gooftaan keessan raajaa akka kootii isin keessaa isiniif kaasa, waan inni isiniin jedhu hunda dhagahaa; ²³Namni isa hin dhageenye hundi namoota hunda keessaa adda bahuun ni bada. ²⁴Eyyee, Saamu'eel irraa jalqabee raajonni isa duubaan dhufan hundi isaanii waa'ee guyyoota kana dubachaa fi beeeksiisaa turan. ²⁵Isaanii ilmaan raajotaafi dhaaltoota Waaqayyo Abrihaamiif, Sanyii keetiinan qomoo lafaa irra jiran hunda eebisa jedhee kakuu galeeti. ²⁶Waaqayyo tajaajilaa isa erga kaasee booda, tokko tokkoon keessan hammeenya keessan irraa deebitanii akka eebbifamtaniif duraan dursee gara keessan erge.

Chapter 4

¹Otoo Pheexiroosiifi Yohannis namootatti dubbachaa jiranuu Faariisoonnii fi itti gaafatamaan waardiyyaa mana qulqullinaa fi Saaduqoonni isaanitti dhufan. ²Isaanis sababa Pheexiroosiifi Yohaannis namoota barsiisaniifi waa'ee du'aa ka'iinsa Iyyasuus lallabaniif baay'ee dallanan. ³Isaanis isaan qabuun mana hidhaatti galchuun hanga ganama itti fufuutti achi bulchan, erga amma galgalaa'eef. ⁴Garuu namootni ergaa isaanii dhagahan baay'ee isaanii ni amanan, lakkofsi namootni dhiiraa isaan amananii gara kuma shanii ture. ⁵Guyyaa itti aanuutti bulchitootni, jaarsooliinii fi barsiisonni seeraa isaanii dhufanii Iyyaruusaaleemitti walitti qabaman. ⁶Luba olaanaan Haanaan achi ture, Qayyaaffaafi Yohaannisis, Aleeksandari fi firootni luba olaanaa ta'an hundi isaanii achi tura. ⁷Isaanis yammu taa'an Pheexiroosiifi Yohaannis jidduu isaanii dhaabuun "Humna maalittin, yookin maqaa eenyuutiin kana gootan?" jechuun isaan gaafatan. ⁸Achiin Pheexiroos, Hafuura Qulqullutiin guutamuun isaaniin jedhe "Isi bulchootnii uumnataa fi jaarsoliin. ⁹Hardha waa'ee waanti garii dhukkubsataa kanaa godhame akkamitti akka fayyuu danda'e kan nugaafattan yoo ta'e. ¹⁰Isi hundi keessaniifi namootni Israa'eel hundaaf akka namni kun maqaa Iyyasuus Kiristoos nama Naazireetii isa isin fanniftanii, Waaqayyo immoo isa du'aa kaaseetiin fayyee fuldura keessan dhaabaachuun isaa kan beekkame haata'u. ¹¹Iyyasuus inni isin warrii ginbii ijaartaan tuffattan, inni garuu dhagaa mataa golee ta'ee dha. ¹²Fayyiinni karaa nama biroo kamiiniyyuu hin jiru, akka ittiin fayyinuuf namoota hundaaf kan kenname maqaa kana malee maqaa biraa samiidhaa gaditti hin jiru. ¹³Amma Pheexiroosiifi Yohaannis ija jebeenyaan dubbatan yammuu argan akka isaan namoota hin barannee ta'an immoo hubatan dinqisiifatan, kana irraa kan ka'ee akka Pheexiroosiifi Yohaannis Iyyasuus waliin turuu isaanii gara hubannootti dhufan. ¹⁴Sababa namachi fayyee isaan waliin dhaabatu arganiif waan kana mormannii homaa jechuu hin dandeenye. ¹⁵Garu akka bakka walgahii gad-dhiisan ergamoota erga ajajanii booda, ofii isaaniitiin wal mariyatan. ¹⁶Akkanan waliin jedhan "Egaa namoota kana maal haa goonu? 'Akka isaaniin mallatoon bekkamoon hojjataman namootni Iyyaruusaaleem keessa jiraatan hundaaf kun qabatamaa dha', nutiis mormuu hin dandeenyu. ¹⁷Garuu akka inni kana caaa uummata keessatti hin babaldhane, koota akka lammata maqaa kanaan waan tokko hindubbane isaan haa akeekfachiifnuu." ¹⁸Achiin gara keessatti isaan waaman akka isaan maqaa Iyyasuusiin homaa hin dubbanne fi hin barsiifne ajajan. ¹⁹Garuu Pheexiroosiif Yohaannis deebisaniif akkanas jedhaniin "Mee isinumti faradaa murteessaa (faradaa), Waaqayyoof ajajamuu caala isiniif ajajamuun nuuf barbaachisaa dha. ²⁰Waa'ee waan arginee fi dhageenyee dubbachuu dhaabuu hin dandeenyu. ²¹Isaanis erga Pheexiroosiif Yohaannis akkekkachiisanii booda gad-lakkisa. Sababa uummatni hundi waa'ee waan Waaqayyoo hojjateef galateeffataniif, karaa ittiin isaan adabuu danda'an argachuu hin dandeenye. ²²Namichi fayyina argatee suunis umriin isaa wagaa afurtamaa ol ture. ²³Pheexiroosiif Yohaannis erga bilisa ta'aniin booda, gara uummata isaanittibdhufanii waan hangafootni Lubootaa, fi jaarsoliin isaaniin jedhan hunda gabaasan. ²⁴Isaanis yammuu kana dhagahan tokkummaadhaan sagalee isaanii gara Waaqayyooti ol kaasanii akkana jedhan, "Yaa Gooftaa Ati samiifi ardii, galaanaafi waan isaan keessa jiran hundas uumtee jirta. ²⁵Ati Hafuura Qulqulluun karaa afaan garbicha keetii, abbaa keenya Daawiitiin ²⁶akkana jette Uumman ormaa(biraa) maaliif dallansuun dubbatu, uummanis maaliif waan faayidaa dhabeessa yaadu? Moototni lafaas walitti qabamuun hiriiran Bulchootni Gooftaa, Kiristoosiin mormuuf walitti qabaman. ²⁷Dhugaa dha, Heeroodsiifi Phiilaaxoos inni Pheenxeenaan uummata ormaa fi uummata Israa'eel waliin ta'uun tajaajilaa kee isa qulqullicha Iyyasuus, isa ati dibdeen mormuuf magaalaa kana keessatti walitti qabaman. ²⁸Isaaniis karooruma atii dursitee harka keetiin karoorsitee sana hojjachuuf wal-gahan. ²⁹Yaa Gooftaa, gara dorsiisa isaanii ilaali, akka tajaajiltootni kees ija jabummaan (bilisaan) dubbachuu danda'an gochi. ³⁰Fayyisuufis harka kee diriirsi, karaa maqaa tajaajilaa kee isa qulqullu Iyyasuusiin mallattoolee fi dinqi kenni. ³¹Erga kadhatanii booda bakki isaan walitti qabaman sun ni ollate, hundi isaaniis Hafuura Qulqulluutiin ni guutaman, sagalee Waaqayyoos ija jabeenyaan ni dubbatan. ³²Amantootni lakkopfsaan baay'ee ta'an sun hundi garaa tokko fi lubbuu(yaada)tokko qabu ture. Waan qaban hunda qabeenya walii akka ta'e malee namni tokkolle qabeenya isaa akka waan ofii qabutti hin lakkaa'uu. ³³Ergamootni humna guddaadhaan waa'ee du'aa ka'iinsa Gooftaa Iyyasuus dhugaa bahu turan, ayyanni guddaanis hunda isaanii irratti ta'e ture. ³⁴Namni iyyessa ta'e tokkollee isaan keessa hin jiru ture, hundi isaan lafa yookin mana ofiin qaban hunda gurguruun qarshii waan gurguranii sana ni fidu turan. ³⁵Miila ergamoota jala kaa'u, innis tokko tokkoo isaaniitiif akkuma isaan barbaachisuutti qoqqodama ture. ³⁶Yooseef kan jedhan Leewii kan ta'e namni Qoophiroos tokko kan booda ergamoonni Barnaabaas(hiikni isaas jajjabeessaa dha) jedhanii moggaasan. ³⁷Ooruu isaa gurguruun qarshii isaa fide miila ergamoota jala kaa'e.

Chapter 5

¹Namni maqaan isaa Hanaaniyaa jedhamu tokko, haadha manaa isaa Saphiiraa waliin qabeenya isaa gurguruun, ²qarshii itti gurgure irraa muraasa hambisee (haatii manaa isaas kana ni beekti) isa hafee fiduun miila ergamootaa jala kaa'e. ³Pheexiroosis akkana jedhe "Yaa Hanaaniyaa, akka Hafuura Qulqulluu sobduu maaliif seexanni yaada kee guutee gatii lafa gurguratee irraa hirtee hambifte? ⁴Otoo hin gurguriiniin dura kan kee hin turree, erga gurguramee hoo aangoodhuma kee jala mitiyyuu? Yoos akka ati akkana gootuuf kan yaaddee maaliifi? Ati garuu nama otoo hin ta'iin Waaqa sobde. ⁵Hanaaniyaan yammuu jechoota kana dhagahu lafa dhawun haafuura isaa isa dhuma baase, warreen kana dhagahan hundattis sodaan guddaa irraatt dhufe. ⁶Ga'eessoonniis reenfa isaa kaasanii kanaafuun gara alaatti baasanii awwaalan. ⁷Eega gara sa'aatii sadii ta'een booda otoo waan ta'e hin beekiin haati manaa isaa dhufee seente. ⁸Pheexiroosis "Mee natti himi lafa keessan gatiidhuma ammanaatti gurgurtanii?" jedhee ishii gaafate. Ishiinis ⁹Eeyyeen ammanumatti gurgurre" jetteen. Akkasumaan Pheexiroosis "Isin Hafuura Gooftaa qoqqoruudhaan akkamitti walii-galtan? Ilaali miili namoota abbaa manaa kee awwaalee balbala irraa jira, isaanis ala si baasu" ishiidhaan jedhe. ¹⁰Ishiinis miila isaa jalatti lafa dhahuun hafuura ishii isa dhuma baafte. Yammuu namootni ga'eesotni ol-dhufanii seenan, reenfa ishii arganii ala baasuun geessanii bukkee (cinaa) abbaa warraa ishitti ishii awwaalan. ¹¹Sodaan guddaan waldaa fi warra kana dhagahan hunda irratti dhufe. ¹²Uummata jidduutti mallattoo fi dinqiin baay'eenkara harka ergamootaatiin hojjatame. Isaan hundumtuu bakka deddeebi'a Salamoo jedhamutti waliin jiru turan. ¹³Namootni hafan kaan garuu isanitti makamuuf kan kaka'e hin jiru, haa ta'u malee, uummata biraatti kabaja guddaa qabu ture. ¹⁴Yeroodhaa gara yerootti amantootni dhiironnii fi dubartootni baay'ee ta'an gara Gooftaatti dabalaman. ¹⁵Kanaafuu yammuu Pheexiroos achiin darbu gadiidduun isaale namoota mumuraasa irra akka ba'uu jedhanii dhukkubsatoota siree fi wasaansaadhaan baatanii karaa irraatti baasuun qarqara daandii ciiphsuu turan. ¹⁶Ummatni lakkoofsaan baay'ee ta'an magaalota naannoo Iyyaruusaaleem jiraatan keessaa dhukkubsatootaa fi namoota hafuura hamaan qabaman ni fidu ture, hundi isaaniis ni fayyu. ¹⁷Haa ta'u malee Lubni olaanaa fi isaan isa waliin jiran hundi (kan kutaa saaduqootas ta'an) inaaffaadhaan guutaman. ¹⁸Ergamootas qabani mana hidhaatti galchan. ¹⁹Maleektotni Gooftaa halkaniin balbaloota mana hidhaa bananii isaan baasuun, akkanas jedhaniin ²⁰"Deemaa Mana Qulqulluumma keessa dhaabadhaatii uummata hundatti waa'ee sagalee jireenyaa himaa." ²¹Isaanis yammii kana dhagahan, akkuma barii'een mana qulqulumma seenani barsiisan, Garuu Luboonni olaanaa fi warrii isaan waliin turanis, gumii fi jaarsolli Israa'eel hunda walitti waamuun akka ergamoota qabanii fidanii gara mana hiidhaatti ergan. ²²Qondaaltotni warri ergaman garu mana hiidha sana keessatti isaan hin arginef deebi'uun gabaasan ²³"Nuti mana hidhaa haalaan akka cufaa ta'ee fi waardiyyoonnis balbala irra dhaabachuu isaanii arginee jira, garuu yammuu balbalicha bannu nama tokkollee keessatti hin argine. ²⁴Itti gaafatamaan eegdota mana qulqullummaa fi Lubni olaanaan yammuu jechoota kana dhagahan, waan ta'e ajaa'ibfachuun "maaltuu dhufuuf jira" jedhan. ²⁵Akkasumaan namni tokko dhufee "Namootni isin mana hiidhaatti galchitanii turtan mana qulqullummaa keessa dhaabachuun barsiisaa jiru" jedhee isaanitti hime. ²⁶Kanaafuu itti gaafatamaan wardiyyaa mana qulqullina qondaalaa waliin ta'un waan uummatni dhagaadhaan na dhawu jedhee sodaateef humnatti otoo hin fayyadamne isaan fide. ²⁷Yammuu isaan fidan, gumii fulduratti fidanii teesisan. Lubni olaanaanis akka jedhee isaan gaafate. ²⁸28Nut akka maqaa kanaan hin barsiifne isin ajajinne ture, isin garuu ammas barumsa keessanii Iyyaruusaleem guuttanii jirtu dhiiga nama kanaas nutti fiduuf fedhi qabdu. ²⁹Pheexiroosiif ergamootni garu "Namoota irra Waaqaaf ajajamu qabna" jedhanii ddebisaniif. ³⁰Waaqni abbota keenya Iyyasuus isa isin muka irratti fanniiftanii ajjeftan sana du'aa kaase. ³¹Waaqayyoo akka Israa'eeloonni yaada jijjiirachuun dhifama cubbuu argatanii, mootiifi fayyisaa godhee isa ulfeessuun mirga ofii isa kaa'e. ³²Nuti dhugaa baatota waantotaa kanaati, Hafuurri Qulqulluu, inni Waaqayyoo warra isa ajajamaniif kennees dhugaa baha. ³³Miseensonni gumii yammuu kana dhagahan baay'ee dallannuun ergamoota ajjeesuuf barbaadan. ³⁴Garuu Faarisichii Gamaaliyaa jedhamee waamamu tokko, barsiisaa seera inni uummata hunda biratti kabaja qabu, gumii keessa dhaabachuun yeroo muraasaaf akka namoota alatti gadi-baasanii ajaja kenne. ³⁵Innis "Yaa namoota Israa'eel, waan namoota kanneen irratti gochuuf karoorsitan (akeektan) sirritti xiyyeefannoo kennaa" isaaniin jedhe. ³⁶"Kanaan dura, Tewoodaas, namichi ani nama guddaadha ofiin jedhu tokko, kan namootni lakkofsaan baay'ee, gara dhibba afuurii ta'an isatti dabalamanii hordofan ka'ee ture. Innis ni du'e, kanneen isa hordofan hundis faffaca'uun badan. ³⁷Nama kanaan boodas, yeroo lakkoofsa uummata Yihuudaa, namni Galiilaan ka'un namoota muraasa ofitti deebisee akka isa hordofan godhe. Akkasuma innis ni bade, namootni isa hordofanis ni bittinaa'an. ³⁸Ammas waantiin ani isiniin jedhu, namoota kana irraa fagaadhaa, isaanis dhiisaa, hojiin yookin karoorri kun kan namaa yoo ta'e ni badu. ³⁹Garuu kan Waaqayyoo yo ta'e isin isaan balleessuu hin dandeessan, isin siriidhuma Waaqayyoo waliin otoo loltanu akka hin argamne." Isaanis ni

amanan.⁴⁰ Isaanis ergamoota gara keessatti waamuun rukutanii (garafanii) akka lamata maqaa Iyyasuusiin hin dubbanne ajajanii gad-isaan lakkissan. ⁴¹Isaanis waa'ee maqaa kanaatuuf salphachuun (rakkachuun) nuuf ulfina jechuun gammachuudhaan gumii sana bahan. ⁴²Achiin booda, oduu misiraachuu isa Kiristoos Iyyasuus ta'u mana qulqulummaatis ta'ee mana, manaan guyyaa hunda barsiisuu fi lallabuuti fufan.

Chapter 6

¹Goyyoota kanatti, yammuu lakoofsi barattoota baay'achaa adeemu, Ayihudootni Giriikii dhufan Ibroota irratti sababa isaan yammuu kenna qoqoodan dubartoota dhiirsi irraa du'e isaanii irratti qoqqobii godhaniif komii dhiyessuu jalqaban.²Warri kudha lamaanis barattoota baay'atan gara offitti waamuuni akkan jedhan "Nyaata nyaachisuuf jecha sagalee Waaqayyoo tajaajiluu dhisuun keenya sirri miti. ³Kanaafuu, yaa obboloota, isinuma keessa namoota Hafuura Qulqulluu fi ogummaan guutamuu isaanii kanneen namootni dhugaa isaaniif bahuu danda'an torba filadhaatii hojii kana isaanitti kenninaa. ⁴Nuti immoo garuu kadhannaa fi sagalee tajaajiluutti jabaana. ⁵"Dubbiin isaanii tuuta hunda gammachiise. Kanaafuu isaanis Isxiifaanos fi Filiiphoos, Phirookooros, Niqaanor, Xiimoon, Pharmeenaa fi Niqoolaawoos nama Antsookiyaa isaa gara Yihuudummaatti gale filatan. ⁶Amantootnis namoota kanneen ergamoota fulduratti fidan, isaanii harka irra kaa'uun kadhataniif. ⁷Dubbiin Waaqayyoos babaladhachuutti fufe, lakkofsi barbattootaa Iyyaruusaaleem keessatti baay'inaan dabale, luboonni baay'eetti lakaawamanis ajajamuun gara mantiitti dhufan. ⁸Isxiifaanosiis ayyaanoo fi humnaan guutamuudhaan, uummata jidduutti dinqiiwwaniifi mallatoolee gurgudaa godha ture. ⁹Ummanni muraasni mana sagadaa (siinaagoog) mana sagada namoota bilisoomanii jedhamee waamamuu isaan Qaareenaa fi Aleeksandariyaa, akkasumas muraasinis Keelqiyaa fi Isiyaadhaa dhufan ka'an. Namootni kinis Isxiifaanosiis mormuu jalqaban. ¹⁰Haa ta'u malee ogumma fi hafuura Isxiifaanoos ittiin dubbachaa ture fuldura dhaabatan ittiin mormuu hin dandeenye. ¹¹Kana irraa kan ka'e namoota "Yammuu Isxiifaanoos jechoota abaarree (harabsaa) Musee fi Waaqayyo irratti dubbatu dhageenyee jira" jedhanii sobaan dhugaa bahan dhoksaatti qopheessan. ¹²Isaanis uummata, jaarsoloofi barsiisota seeraa kakaasuun gara Isxiifaanoos dhufanii qabuun gumii fulduratti isa dhiyyeessan. ¹³Isaanis namoota "Namni kun faallaa bakka qulqullummaa kanaa fi seeraa dubbachuu hin dhaabne. ¹⁴Nutis yammuu inni Iyyasuus, namni Naazireet bakka kana ni diigaa, Seera Museen nuu kennes ni jijjira" jedhanii sobaan itti dhugaa bahan fidan. ¹⁵Namootni hundi, isaan bakka gumii jiran ija isaanii kaasuun yammuu xiyyeefannoon fuula isaa ilaalan, fuulli isaa akkuma fuula Maleektotaa ta'ee argan.

Chapter 7

¹Lubni olaanaanis "Waantootni kanneen dhugaa dha?" ²Isxiifaanosis "Obbolloonnii fi abbootni, na dhagaha. Waaqni ulfinaa abbaa keenya Abrihaamitti otoo inni gara Kaaraanitti hin dhufiin yammuu inni Mosophoxaamiyaa jiruu itti muldhate. ³Akkana isaan jedhe "Biyyaa keefi firoottan kee dhiisiitii, biyyaan ani sitti agariisuutti deemi." ⁴Akkasuma, innis biyyaa Kaladaan dhiisee kaaraan keessa jiraate; Eega abbaan isaa du'ee booda, Waaqa gara biyya amma isin jiraachaa jirtan kanatti isa fide. ⁵Waaqayyos akka inni dhaalu asi lafa faanaa miilaa tokko illee hin keennineef. Haa ta'u malee, otoo Abrihaam ilma homaa hin qabaatiin isaa fi isaan booda isaatiif biyya akka qabeenyaatti akka kennuuf kakuu galeef. ⁶Waaqayyoos akkana jechuun isatti dubbate, akka sanyiin isaa bara dheeraaf biyya ormaa keessatti darabummaadhaan wagoota dhibba afurif garboomani jiraatu. ⁷Waaqayyo akkana jedhe 'Ani saba isaan garbummaan tajaajilan nan adaba, sanaan booda achii bahanii dhufuun bakka kanatti na waaqessu.' ⁸Waaqayyos Abrihaamii kakuu kittaanaamuu keneef. Akkasumaa Abrihaam Yisihaaq argate, guyyaa saddeettaafaatis isa kittaane, Yisihaaq immoo Yaa'iqoob argate, Yaa'iqoobis abbaa abboota qomoo kudha lamaanii ta'e. ⁹Abbootnis sababa Yooseefitti inaaafaniif, biyya Misiraatti isa girguran, garuu Waaqayyo immoo isa waliin ture, ¹⁰rakkina hunda keessaa isa baasa ture. Yooseefiifis mooticha Misiraa Fari'oon isa biyyaa fi mootumma isaa hunda irratti aangoo kennuu dibe fulduratti fudhatamaa fi qarooma kenneef. ¹¹Amma ongee fi rakkinni gudaan biyya Misiri hundaafi kana'aanitti dhufe, abbootnii keenyas waan nyaatan argachuu hin dandeenye. ¹²Yaa'iqoobis biyyaa Misiri akka midhaan jiru yammuu dhagahuu abbota keenya yeroo jalqabaatiif erge. ¹³Imala isaan isa lammaffaa irrattis Yooseef eenyummaa isaa oboloota isaatti of-muldhise, maatiin Yooseefis Fari'oon biraatti beekamoo ta'an. ¹⁴Yooseefis obboloota isaa deebisee abbaa isaa Yaa'iqoob gara biyya Misiritti akka fidanii erge, innis maatii isaa hunda waliin namoota torbaatamii shanii dha. ¹⁵Yaa'iqobis gara Misiritti bu'e, innifi abbotnis ni du'an. ¹⁶Isaanis reenfa isaa baatanii Seekeemitti bakka Abrihaam qarshii isaatiin ilmaan Aamoorii irraa biteetti fidanii awwaalan. ¹⁷Akkuma yeroo kakuun Waaqayyo Abrihaamiif gale raawwatamuuf dhiyaattetti baay'inni uummataas Misira keessatti guddate. ¹⁸Kana booda mootiin biraa, mootiin waa'ee Yooseef hin beeknee Misira irratti bulchaa ta'e. ¹⁹Innis akka malee uummata keenya sobee abboota keenyas mookse, daa'imman dhalatan isaanis akka hin jiraannee akka baasanii gatan dirqisiise. ²⁰Yeroo sana Museen dhalate, fuldura Waaqayyootis midhagaa (bareedaa) ture, ji'oota sadiif mana abbaa isaatti kunuunsuun guddifame. ²¹Yammuu alatti baafamee gatamu, intallii Fari'oon akka ilma ofitti gudifachuuf isa fudhatte. ²²Museenis qarooma misiroota baratee dubbii fi hojii isaattin cimaa ta'e. ²³Yammuu umriin isaa gara waggaa afurtamaa ta'u obboloota isaa ilmaan Israa'eel ilaaluu akka qabu onnee isaatti yaade. ²⁴Yammuu kana Museen nama Israa'eel tokko irra miidhaa gahu argee isaaf tumsee nama misirichaa dhayee haaloo ba'eef. ²⁵Museenis akka waan obbolaan isaanif Waaqayyo karaa harka isaatiin fayyina isaaniif kennu hubatan itti fakkaate ture, haa ta'u malee isaan hin bubaanne turan. ²⁶Guyyaa itti fufuus yammuu ofuma wal-lolan itti dhufee "Namoota, isinuu waliif obbolaadha hoo, maaliif waan hin taane wal-irratti hojjatu? jechuun akka naga walakaa isaanitti buusan yaale. ²⁷Garuu namni inni miidhaa hiriya isaa irraan gaha jiru achi isa ha'uun "eenyutu si nu-irratti bulchaa fi abbaa murtii godhe file?" jedheen. ²⁸"Akkuma kaleessa namicha Misira sana ajjeffe anas ajjeesuu barbaadaa?" ²⁹Museenis erga jecha kana dhagaye booda dheensuun biyya Midiyaam keessa bakka itti abbaa ilmaan lamaa ta'e baqataa ta'uun jiraate. ³⁰Wagoota afurtama erga achi tureen boda, lafa onaa keessatti naannoo tulluu Siinaatti arrabni ibidaa muka miciree bobeesuutti muldhate. ³¹Yammuu Museen ibidda ilaaluu waan argetti dinqifachuun akkuma itti dhiyaateen sagaleen Gooftaa itti dhufe, akkana jedheen. ³²Ani Waaqa abboota keetii, Waaqa Abrihaam, WaaqaYisihaaqii fi Yaa'iqobi dha: Museenis ni sodaate oljedhee ilaaluus hin dandeenye. ³³Gooftaan akkana jedheen " Waan bakki ati dhaabatte kun lafa qulqulluu ta'eef kophee kee miila keerraa baasi. ³⁴Anis dhugaadhuumaan hacuucaa uumata kootii isaan Misira keessa jiranii argeera, booyicha isaanis dhagayeera, anis isaan baasuuf gad-bu'eera, ammas kootu gara biyya Misirittin si erga." ³⁵Museen kun inni isaan yammuu isaan "Eenyutu bulchaa fi abbaa murtii godhee si kaa'ee?" jedhanii isa jibban - inni nama isa waaqayyoo bulchaa fi bilisa baasaa lachuu godhe erge ture. Waaqayyo karaa Maleekaatiin muka miciree keessatti Museetti muldhachuun isa erge. ³⁶Museenis erga biyya Misiraa keessatti diqootaa fi mallattoolee hojjatee booda Misira keessaa isaan baasuun galaan ceesisee lafa onaa keessa wagoota afurtama isaan geggeese. ³⁷Musedhuma kana inni uummata Israa'eliin 'Waaqayyo raajaa akka koo ta'e obboloota keessan keessaa isiniif kaasa' jedheen. ³⁸Namuma kanaadha inni tuuta bakka lafa onaa keessatti tulluu Siinaa irratti Maleektoota isaa abboota waliin turee waliin dubbata inni sagalee jiraata fuudhee nuuf kennee dha. ³⁹Garuu abbootni keenyas isaaf ajajamuu didan, isaanis of-irraa achi isa dhii an; yaadaa isaanitiini gara Misiraatti deebi'an. ⁴⁰Yeroo sana Aarooniin akkana jedhan "Waan Museen kun, inni biyya Misiraatti nu baase waan inni ta'e hin beekneef, waaqa nam-tolche isa nu geggeesu nuuf tolchi." ⁴¹Isaanis guyyootuma sana jabbii tolfachuun aarsaa waaqa isaanii kanaa fidaniif, sababa

hojii harka isaaniitii baay'ee gamadana. ⁴²Waaqayyoos isaan irraa gargaluun akka isaan uurjoota samii waaqeffatanii dabarsee isaan kenne, akkuma kitaaba raajotaa keessatti akkana jedhamee barreeffame "Isin yaa mana Israa'eel waggoota afurtama lafa onaa keessatti kennaa fi aarsaa naa fiddanii jirtu?" ⁴³Isin, dunkaan Moloki fi waaqa Raafa kan ta'e urjii akkasumas fakkiwwan waaqeeffachuu ofii bocattan fudhatan. Kanaafu anis Babiloonii achittin isin ariyadha. ⁴⁴Abbootni keenya lafa onaa keessatti dunkaan dhugaa bayinsa qabu turan. Kunis akkuma Waaqayyoo Museetti dubbachuun ajajetti, akkuma arge sanatti, haaluma sanaan isaan hojjatee dha. ⁴⁵Kana boodas, Abbotni keenya isaan Iyyasuu dhaan durfaman dunkaana kana fuldhachuun Waaqayyoo uummatoota ormaa isaan fulduraa ariyatee lafa isaanii erga dhaalanii booda dunkaanicha hanga bara Daawititti ofi bira kaa'an. ⁴⁶Daawitis Waaqayyoo biratti fudhatama waan argateef Waaqa Yaa'iqoobiif akka bakka qopheesuu gaafata. ⁴⁷Haa ta'u male mana Waaqayyoo kan ijaare Salamoona ture. ⁴⁸Haa ta'u male waantii baay'ee guddaan Waaqayyoo mana harka namaatiin tolfame keessa hin jiraatu, akkuma raajichi jedheetti. ⁴⁹"Samiin teesso kooti, laftis ijata miila kootiiti mana akkamii naa ijaarturee? jedha Gooftaan yookii bakkin itti boqadhu eessaa dha?" ⁵⁰Wantoota kanneen hunda kaan hojjate harka koo mitii?" ⁵¹Isin namoota gateetti jabeeyyii nanaa, onneen keessanii fi gurri keessan kan hin kittaanamne, isin yeroo hunda akkuma abbootni keessan godhan Hafuura Qulqulluun mormitu. ⁵²Raajota keessa abbootni keessan kan hin ariyanne eenyuu dha? Isaan warra duraan dursanii wa'ee dhufaatii isa qajeelaa himanillee ni ajjeessan. Isinis immoo amma isa dabarsitanni keenitan ni ajjeftaniis. ⁵³Isiin yaa uummata, isin warra seera karaa Maleektootaatiin fudhatan malee garuu hin eegne. ⁵⁴Isaanis warri miseensonni gumii waantoota kanneen dhagahan Isxiifaanositti baay'ee dallanan, ilkaan isaanis waliin qaran. ⁵⁵Inni garuu Hafuura Qulqulluuttin guutame gara Samitti xiyyeefate yammuu ol-ilaalu ulfina Waaqayyoo fi Iyyasuu, mirga Waaqaa dhaabatee arge. ⁵⁶Isxiifaanosis "Ani samii banamee, Ilma Namaas Mirga Waaqaa dhaabatuun argaa" jedhe. ⁵⁷Yeroo kana misensonni gumii hundi gurra isaanii qabun sagalee isaanii olkaasanii iyyudhaan gara issaatti tokkumaadhaan figan. ⁵⁸Isaaniis magaalaa keessaa baasuun dhagaa itti darbachuu jelqaban. Dhagaa baatotni uffata isaani miila nama ga'eessa tokko maqaan isaa Saa'ool jeshamuu jala kaa'an. ⁵⁹Isxiifaanosiis, yammuu isaan dhagaa itti darbachaa tumaa jiranu, Gooftaa waama ture, akkanas jedhe "Gooftaa Iyyasuu lubbuu koo fudhadhu." ⁶⁰Innis jilbeefachuun sagalee ol kaasee "Yaa Gooftaa, cubbuu isaanii kana itti hin lakkaa'iin" jedhee iyyee. Kana boodas hafuura isa dhumaa baasuun muge.

Chapter 8

¹Saa'oolis ajjeechaa Isxiifaanos irratti waligalee ture Guyyaa sanatti ariyatamni guddaan waldaa Iyyaruusaaleem jirtuu irratti jalqaba, ergamoota malee amantootni hundi isaanii gara naannoo Yihuudaa fi samaariyaa hundaatti faffaca'ani. ²Namootni amantiitti cimanis booyicha guddaadhaa Isxiifaanoos awwaalan. ³Saa'ool garuu waldaa balleessuuf hidhatee ka'e. Innis manaa gara manaa irra naanna'ee seenuun dhiiraa fi dubartoota harkisee baasuun gara mana hiidhaatti isaan galcha. ⁴Amantootni warrii faffaca'an garu dubbii lallaban. ⁵Filiiphoos gara magaalaa Samaariyaatti bu'ee Kiristoos lallabeef. ⁶Ummatni baay'eenis sirritti xiyyeeffannoo kennuun waan Filiiphoos dubbatu qalbii tokkoon dhaga'uu, mallattoolee inni godhees argan. ⁷Hafuurri xuraa'aanis iyyaa namoota baay'ee keessaa bahan, namootni naafniifi laamsha'an baay'eenis ni fayyan. ⁸Kana irraa kan ka'e gammachuu guddaan magaalatti ta'e. ⁹Garuu kanaan dura namni maqaan isaa Siimoon jedhamu tokko kan raagaa (falfalaa) namoota magaalaa sanaa kanajaa'ibsiisu tureefi, ani nama barbaachisaadha jechuun ofjajutu ture. ¹⁰Warri Samaariyaa hunda xiqqaadha hanga guddaatti xiyyeeffanno isaa kennuun, "Namni kun isa humna Waaqaa kan 'Guddicha' jedhamuun waamamuu dha" jedhan. Isaanis ¹¹sababa yeroo dheraadhaaf, (falfalla) isaatiin isaan ajaa'ibsiitee isa dhagahuuyyu. ¹²Garuu isaan yammuu Filiiphoos Wangeela, waa'ee mootummaa Waaqayyoo fi maqaa Iyyasuus Kiristoos lallabuu amanuudhaan dhiirooniinis dubartootnis cuuphaman. ¹³Siimoon mataanumtii isaatu amane cuuphamuun dhaabbataan Filiiphoos waliin ture yammuu mallattoolee fi hojjiwwaan gurguddaan taasifaman argu ni ajaa'ibfate ture. ¹⁴Amma ergamootni Iyyaruusaaleem jiran yammuu akka warri Samaariyaa dubbii Waaqayyootti amanana dhagahan, Pheexiroosiif Yohaannis isaanii ergan. ¹⁵Isaanis yammuu Samaariyaatti dhufan, akka Hafuura Qulqulluu fudhatanii isaaniif kadhatan. ¹⁶Hafuurrii Qulqulluun hanga yeroo kanaatti eenyuma saan irratti hin dhufne ture, maqaadhuma Gooftaa Iyyasuusiin qofaan cuuphaman malee. ¹⁷Kanaafuu Pheexiroosii fi Yohaannis harka isaanii isaan irra kaa'an, isaanis Hafuura Qulqulluu fudhatan. ¹⁸Amma Siimoon yeroo ergamootni harka nama irra kaa'an akka Hafuurrii Qulqulluu kennamuu yammuu argu, ergamootaaf qarshii kenne. ¹⁹Innis "Namni ani harka irra kaa'u kamiyyuu akka Hafuura Qulqulluu fudhatu, aangoo kana anaafis kennaa" jedhe. ²⁰Garuu Pheexiroos akkana isaan jedhe "Sababa kenna Waaqayyoo qarshiidhaan bituuf yaadee, qarshiin kee si waliin haa badu." ²¹Onneen kee fuldura Waaqayyootti qajeelaa waan hin taaneef, tajaahila kana keessatti atti qooda hin qabdu. ²²Kanaafuu hammeenya kee kanaaf yaada jijjiiradhu, Gooftaas kadhaddhuu, innis yaada onnee keetii ilaalee dhiifama siif kenna ta'a. ²³Ani akka ati summii hadhaa'aadhaan guutamtee fi hidhaa hafuura xuraa'aa keessa jirtuun si arga. ²⁴Siimoon akkana jechuun deebise "Waanti ati jette kun akka ana irratti hin taane Gooftaa naa kadhaddhuu." ²⁵Pheexiroosiif Yohaannis erga dhugaa bahanii fi dubbii Gooftaa dubbatanii booda, gandoota baay'ee Samaariyaa keessatti Wangeela lallabaa gara Iyyaruusaaleemitti deebi'an. ²⁶Maleekaan Gooftaas "ka'itii gara kibbaa daandii isa Iyyaruusaaleemii gara Gaazaatti (Daandiin kunis gamoojii /lafa ho'aa/fidduutti gad-bu'ii" jechuun Filiiphoositti dubbate. ²⁷Innis ka'ee deeme. Daandii isaa irratti, "Nama Itiyoophiyaadhaa dhufe, kan fuudhuu hin dandeenye, kan Handaakee mootittii (giftii) Itiyoophiyaa jalatti aangoo guddaa qabu tokkotti dhufe. Innis qabeenya ishi hunda irratti ajajaa ture. Innis sagadaaf gara Iyyaruusaaleemitti dhufe. ²⁸Gaarii (Sargallaa) isaa irra taa'ee yammuu deebi'u kitaaba raajicha Isaayyaas dubbisa ture. ²⁹Hafuurris Filiiphoosiin "Deemi gara gaarii (sargallaa) kanatti dhiyaadhu" jedheen. ³⁰Kanaafuu Filiiphoosis dafee gara isaa dhaqee raajii Isaayyaas otoo dubbisuu dhagayee "Waan dubbisaa jirtu kana hubbattaayii?" jedheen. ³¹Innis akkana jedhe "otoo namni naa ibsuu hin jiraatiin, akkamittin beekuu danda'aa?" Innis akka Filiiphoos gaarii (sargallaa) isaatti bahee isa bira taa'uu afeere. ³²Kutaan kitaabni namichi Itiyoophiyaa dubbisaa jiru sun kanaa dha; "Inni akkuma hoolaa bakka qalamutti hoofame akkuma ilmoo hoolaattis fuldura rifeensa isaa muranii caldhisuutti, akkasuma afaan isaa hin baanne. ³³Gad-ofi qabuu isaatiin murtii qajeelaa dhabe waayee dhaloota isaa guutummaan eenyutuu dubbachuu danda'a? Jireenyi isaas lafa irraa fudhatameera." ³⁴Kanaafuu namichi fuudhuu hin dandeenye kunis Filiiphoosiin, "Siin kadhaddha, natti himi raajichi waa'ee eenyu dubbata, waa'ee ofii isaati moo waa'ee nama biraati?" jedheen gaafate. ³⁵Filiiphoosis waayee kitaaba kanaa jalqabaa irraa kaasee Wangeela waayee Iyyasuus lallabeef. ³⁶Isaanis otuma deema jiranu daandii irratti bishaanitti dhufan, achumaan namichis akkana jedhe "Laali, kunoo bishaan as ni jira. ³⁷Akkan hin cuuphamne maaltuu na doowwa? Namni Itiyoophiyaa kunis akka gaaricha (sargalicha) dhaaban godhe. Innii fi Filiiphoos, isaan lachuu bishaan keessa bu'ani Filiiphoos isa cuuphe. ³⁹Yammuu bishaan keessaa bahan Hafuura Gooftaa Filiiphoos fudhate, namichi fudhuu hin dandeenye kanaan booda isa hin argine, garuu baay'ee gamadaa karaa isaa deeme. ⁴⁰Filiiphoos garuu Azaaxoos keessatti muldhachuun hanga gara Qiisaariyaa dhufuutti naannoo sana keessa deemuun magaalotaa hunda keessatti Wangeela lallabe.

Chapter 9

¹Saa'ool garuu ammas, barattota Goftaa ajjeesuuf dubbachaa akkanumas dorsisaa gara luba ol-aanaa deeme.

²Innis nama kamiyyuu dhirootas ta'ee dubartoota isaan karaa kana (wangeelaa) jala jiran hunda hidhe gara Iyyaruusaaleemitti fiduu akka danda'uu mana sagadaa Damaasqoo jiraniif akka barreessuuf lubbicha gaafate.

³Otuma deema jiruu yammuu gara Damaasqootti dhiyaatu battaluma ifti samiidhaa naannawa isaatti calaqise.

⁴Innis lafatti kufuun sagalee akkana isaan jedhu dhagayee "Saa'ool, Saa'ool maaliif na ariiyatta?"⁵Saa'oolis deebisuu, "Ati eenyuu dha, Gooftaa?" Gooftaanis "Ani Iyyasuus isa ati ariyachaa jirtuu dha" jedheen. ⁶Ammas ka'ii gara magaalatti seeni, waan gochuu qabduu sitti himama." ⁷Namootni Saa'ool waliin deemaa jiraniyyus sagalee dhagahuu malee nama tokkollee waan hin argineef otoo homaa hin dubbatiin dhabatan. ⁸Saa'oo lafaa ol-ka'e, yammuu ija isaa banuus, waan tokkollee arguu hin dandeenye, kanaafuu isaan harka qabuun gara Damaasqootti isa fidan. ⁹Ijii isaa guyyoota sadiiyif homaa arguu hin dandeenye, homaa hin nyaannes, hin dhugnes. ¹⁰Damaasqoo keessa barataan maqaan Hanaaniyaa jedhamu tokkotu ture. Gooftaanis muldhataan "Hanaaniyaa" isaan jedhe. Innis "O yaa Gooftaa, asin jiran" jedhee. ¹¹Gooftaanis akkana isaan jedhe "Ka'i, karaatti bayiitti gara daandii soroora jedhamee waamamuu gara mana Yihuudaa deemii nama Xarsees isa Saa'ool jedhamee waamamu kan kadhannaa irra jiru barbaadi. ¹²Innis namni Hanaaniyaa jedhamu gara isaa dhufee harka irra kaa'uun kadhateefii yammuu arguu danda'u muldhata argee jira. ¹³Garuu Hanaaniyaan "Gooftaa, ani namoota baay'ee irraa waayee nama kanaa, akka inni qulqulloota kee Iyyaruusaaleem keessa jiraatan irra ammam akka hameenya hojjate dhagayeen jira. ¹⁴Innis namoota as-jiran isaan maqaa kee waaman hunda hidhaa keessa galchuuf angoo luba ol-aanaa irraa argatee jira" jedhee deebiseef. ¹⁵Garuu Gooftaan akkana isaan jedhe "Deemi, akka inni uummata warra ormaa, mototaa fi ilmaan Israa'eelitti fulduratti maqaa koo baatuuf mi'a (meeshaa) naaf filatamee dha. ¹⁶Anis akka inni waayee maqaa kootiiti jedhee rakinni guddaa irra gahuu ittin agarsiisa. ¹⁷Hanaaniyaanis dhaqee mana sana keessa seene. Harka isaas isa irra kaa'ee, akkana isaan jedhe "yaa obbollessa koo Saa'ool, Gooftaan Iyyasuus inni otoo ati dhufaa jirtu karaa irratti sitti muldhatu suun akka atti argituu kee fudhatuu fi Hafuura Qulqulluutiin guutamuu dandeessuu sitti na erge. ¹⁸Battaluma saan bu'e, argituu ija isaan ni fudhate, olka'ees ni cuuphame. ¹⁹Nyaata nyaachuun ni jabate. Innis Damaasqoo keessa barattoota waliin guyyota baay'eef ture. ²⁰Innis ennasuma mana sagadaa keessatti ka'e. ²¹Isaan isa dhagahaa jiran hundumtuu ajaa'ibfachuun "Namni kun namoota Iyyaruusaaleem keessa jiraatan kanneen maqaa kana waaman balleessuuyyuu sanaadhaa miti? Kan as-dhufeeffis isaan hidhee gara luba ol-aanaatti geessuudhaafi. ²²Saa'ool garuu baay'ee jajjabaachuu dhufe; Ayihuudoota warra Damaasqoos jiraatanii Iyyasuus inni Kiristoos ta'uu isaa ragaalee baay'ee dhiyeesuun isaan qaanesse. ²³Guyyoota baay'een booda, Ayihuudootni tokkummaan isa ajjeesuuf karoorfatan. ²⁴Karoorri isaanii garuu Saa'ool biratti kan beekame ta'e. Isaanis isa ajjeesuuf halkanii fi guyyaa balbaloota magaalichaa eegu turan. ²⁵Hordoftootni isaa garuu halkaniin fuudhanii zanbiila keessa kaa'uun dallaarraan gara alaatti isa buusan. ²⁶Yammuu inni gara Iyyaruusaaleem dhufe, Saa'ool barattootatti makamuu barbaadee ture, isaan garuu akka inni barataa ta'e waan hin amanneef hundi isaanii isa sodaatan. ²⁷Barnaabaas garuu isa fuudhuun gara ergamootaatti fide, akkamitti akka Saa'ool daandii irratti Gooftaa argee fi Gooftaanis akka isatti dubbate, Saa'oolis Damaasqoo keessatti ija jabeenyaan maqaa Gooftaa Iyyasuusiin dubbate isaanitti hime. ²⁸Saa'oolis isaan waliin bahee gala ture. Ija jabeenyaan maqaa Iyyasuusiin dubata ture. ²⁹Yihuudota Giriikii dhufan waliinis walmorma, isaan garu isa ajjeesuuf barbaadan. ³⁰Obbolloonis yammuu kana beekan, gara Qiisaariyaatti gad-buusanii gara Xarseesitti isa ergan. ³¹Kanaafuu, waldaan Yihuudaa, Galiilaa fi Samaariyaa keessa jiran hundumtuu, nagaa argatan, ni jabaatanis, akkasumas sodaa Gooftaatiin deddeebi'aa Hafuura Qulqulluutiin jajjabaatan, waldaanis lakkoofsaan guddachaa deeman. ³²Otoo kun akkana ta'aa jiru Pheexiroos naannoo sana hunda keessa adeemaa jiru, gara qulqulloota Waaqayyoo isaan magaalaa Liidaa keessa jiraatannitti gad-dhufe. ³³Achitti nama tokko kan Eniyaa jedhame waama.u, sababa laamsha'aa ta'eef kan waggoota saddeetiif siree irra ciisaa ture arge. ³⁴Pheexiroosis "Eniyaa Iyyasuus Kiristoos si fayyisee jiraa, ka'iitii siree kee hafadhu" isaan jedhe; Innis ennasuma ka'e. ³⁵Kanaafuu namootni Liidaa fi shaaroonaa keessa jiraatan hundi nama kana arguu gara Gooftaatti dacha'an. ³⁶Yoophee keessa baratuun maqaan ishii Xaabiitaa (hiikni isaan Doorqaa jechuu dha) jedhamtu tokkotu turte. Dubartiin kunis gochoota gaarii hojjachuun kan guutamtee fi iyyeeyyiidhaafis kan arjoomtuu dha. ³⁷Guyyootuma sanatti dhukkubsachuun duute, namootnis reenfa ishii dhiqanii kutaa ol-gubbaa (fooqii) jiru tokko keessa ciibsan. ³⁸Lidaan Yoopheef dhiyoo waan taateef, barattootniis akka Pheexiroos achi jiru dhagahan, isaanis namoota lama gara isaatti ergani "Otoo hin turii dafi nutti kootu" jedhanii kadhatan. ³⁹Pheexiroosiis ka'ee jara waliin deeme, yammuu achi gahuus isa fuudhanii gara kutaa ol-gubbaatti (fooqiitti) baasan, dubartootni dhirsa hinqabne hundi isaanii isa bukkee (cinaa) dhaabachuun uffata (huccuu) adda addaa kan Doorqaan yammuu isaan waliin jirtu kan hojjatte itti argisiisuun boo'an. ⁴⁰Pheexiroosis

hunda isaanii kutaadhaa gara alaatti isaan baase, jilbeefates kadhate, gara reenfaatti gargalee, akkana jedhe, "Xaabiitaa ka'i." Akkasumaan ishiinis Ija ishii baantee Pheexiroos argitee kaatee teesse.⁴¹ Achiin Pheexiroos harka ishii qabuun ol kaase, yammuu inni qulqullota Waaqayyoo fi dubartoota dhirsaa hin qabne waamee jiraa ishii isaaniif kenne.⁴² Waantii kun Yoophee hunda keessatti beekame, uummanni baay'eenis Gooftaatti amanan.⁴³ Waantii kunis akka Pheexiroos guyyota dheeraaf Yoophee keessa nama maqaan isa Simi'oon jedhamu isa gogaa (kaldhee) duugu waliin turu taasise.

Chapter 10

¹Namni Qisaariyaa keessa jiraatuu tokko kan maqaan isaa Qornooliwoos jedhamutu ture, innis kutaa humna waraana xaaliyaaqii keessatti ajajaa dhibbaa ture. ²Innis maatii isaa hunda waliib jireenya hafuuraatiin cimanifi kan Waaqayyoo sodaatan, warra harka-qaldheeyyi (hiyyeeyyii) dhaa arjummaadhaan kenna kennu, akkasumas walitti fufiinsa Waaqayyoo kadhatu ture. ³Innis guyyaa keessaa gara sa'aatii sagaliitti, Maleekaan Waaqaa gara isaa dhufu muldhataan ifatti arge. Maleekichis "Qornooliwoos" isaan jedhe. ⁴Qornooliwoosiis naasuun xiyyeefannaan maleeka ilaaluun sodaadhaan akkan isaan jedhe; "Yaa Gooftaa, maalii dha?" Maleekichis immoo akkana isaan jedhe "Kadhanni keefuu kenni ati goote arsaa ta'ee fuldura Waaqayyoo yaadannoo ta'ee ga'eera. ⁵Ammas gara magaalaa yoopheetti namoota ergitii isaanis nama maqaan isaa Simi'oon innis Pheexiroos jedhamee waamamuu haa fidan. ⁶Innis nama Simi'oon jedhamu, isa gogaa (kadhee) duugu kan manni isaa qarqara galaanaa ta'e waliin jiraata. ⁷Yammuu Maleekicha inni isa waliin dubbataa ture dhiisee deemu, Qornooliwoosis namoota mana isaa keessa tajaajilan keessaa lamaan isaaniifi akkasumas waardiyoota keessa tokko kan jireenya hafuuraatiin cimaa ta'eef isaafis amanamaa ta'e. ⁸Qornooliwoosis waan ta'e hunda isaaniitti humuun gara yoopheetti isaan erge. ⁹Guyyaa itti fufutti warri ergaman sun otuma adeemaa jiranu yammuu gara Magaalaatti dhiyaatan, yeroo gara sa'aatii jahaatti, Pheexiroos kadhannadhaaf gara manaa isa kutaa ol-gubbaatti baye. ¹⁰Innis beelayee waa nyaachuu barbaade, otuma namootni nyaata qopheessa jiranu, muldhanni itti dhufe. ¹¹Innis samii baname yammuu wanti akka huccuu guddaa tokko marama gara lafaatti karaa kallatti arfaniinu gadi bu'u arge. ¹²Isa keessas wantootni adda addaa hundi horiin miila afuriin deeman, wantootni lafa irra lowan fi simbiroon samii hundatu jira ture. ¹³Ennas sagaaleen "Pheexiroos, ka'iiti qalii nyaadhu" jedhu dhagaye. ¹⁴Pheexiroos garuu "Lakki, yaa Gooftaa, ani takkuma waan xuraa'aa fi hin qulqullofne nyaadhee hin beeku" jedhe. ¹⁵Sagaleen yeroo lammaffaaf deebise itti dhufe "Waan Waaqayyoo qulqulluu taasisee hojjate, ati xuraa'aadha jettee waamuu hin dandeessu." ¹⁶Kunis yeroo sadii ta'e, achuumaan waanti akka huccuu sun battaluma gara samii keessaatti olfadhatame. ¹⁷Otuma Pheexiroos waay'ee waantii muldhataan arge sun maal akka ta'e baay'ee bitaa itti galee jiru, namootni isaan Qornooliwoos erge sun mana iyyaafachaa dhufanii balbala irra dhaabatan. ¹⁸Isaanis sagalee ol-kaasanii akka Simi'oon inni Pheexiroos jedhamu, achi jiraachuu gaafatan. ¹⁹Otuma Pheexiroos waa'ee muldhatichaa yaadaa jiru, Hafuurri "Kunoo, namootni sadii si-barbaadaa jiru" isaan jedhe. ²⁰"Ka'iti gadi bu'i, isaan waliins deemi. Anatu erge waan ta'eef, isaan waliin deemuf hin mamiin." ²¹Kanaafuu Pheexiroos gara namootaati gadi bu'ee akkana jedhe "Ani isa isin barbaaddanii dha, maaliif dhuftanii?" ²²Isaniis akkana jedhan "Nuti ajajaa dhibbaa, kan maqaan Qornooliwoos jedhamu biraa dhufne, innis nama qulqullu fi Waaqayyoo sodaatuu dha, saba Yihuudotaa hunda biraattis kan fudhatama qabu, innis si waamee ergaa atti dubbattu dhaga'uuf ajajame." ²³Pheexiroosis namoota kana akka mana seenanii isa waliin turan affere. ²⁴Isaanis guyya itti fufu gara Qiisaariyaa dhufan. Qornooliwoosis isaan eega ture, innis firoota isaa fi hiriyoona itti dhiyaatan walitti waame. ²⁵Akkuma Pheexiroos dhufee mana seeneen, Qornooliwoos simachuun isaaf sagaduuf miila isaa jallatti kufe. ²⁶Pheexiroos garuu akka olka'u gargaaruun "Ka'ii dhaabadhu, ani immoo namaa dha" jedheen. ²⁷Yammuu Pheexiroos isa waliin haasa'aa gara keessaa seenu uummata baayinaan walitti qabaman arge. ²⁸Innis akkana isaaniin jedhe "Akka namni Yihuudaa tokko namoota alaa (ormaa) waliin jiraachuu yookin dhaqee ilaalu (mildhachuu) hin dandeenye seeraan dhoowwamaa akka ta'e isinumti ofuma keessaniinuu ni beektu. Garuu Waaqayyoo akkan ani kamiiniyyuu xuraa'aa dha yookin qulqulluu mitti hin jenneen natti muldhisee jira. ²⁹Sababa kanaafi, yaammu natti ergamu kanan ani mamii malee dhufe. Kanaafu akka maaliif namoota natti ergitaniifin isin gaafaa dha. ³⁰Qornooliwoosis "Guyyoota afuriin dura sa'aatidhuma kanatti, ani manuma kootti sa'aatii saglaffaatti kadhata irrann jira ture, battaluma namni uffata (huccuu) calaqisu uffatu tokko fuldura koo dhaabate" jedhe. ³¹Innis "Qornooliwoos, kadhannaan kee Waaqayyoo biratti dhagahamee jira, kenni (arsaan) kee Waaqayyoo biratti si yaadatameera. ³²Kanaafuu gara Yoopheetti nama ergi, Simi'oon isa Pheexiroos jedhamee waamamu sana gara keetti waami. Innis mana nama gogaa (kaldhee) duuguu isa Simi'oon jedhame waamamu waliin qarqara galaanaa jiraata" jedheen. ³³Anis yeroodhuma sanattiin nama sitti erge. Atis dhufuu keetti gaarii goote. Amma kun nuti hundi keenya waan Gooftaan siin jedhee ati nu barsiiftuu dhagayuuf as ija Waaqayyoo fulduratti argamnee jira. ³⁴Akkasuma Pheexiroos akkana jedhe "Dhugaadhumaan akka Waaqayyoo nama wal-hin caachifne hubadhe. ³⁵Haa ta'uu garu, saba hunda keessaa nama isa sodaatuuf waan sirrii (gaarii) Waaqayyoo fulduratti fudhatama qabu hojjatuu hundi ni simatama. ³⁶Isin ergaa Waaqayyoo uummata Israa'eelitti, yammuu inni oduu gammachisaa waa'ee nageenyaa karaa Iyyasuus Kiristoos, isa Gooftaa hundaatiin ergu dhageessanii jirutu. Waan Yihuudaa hunda keessatti kanaan dura yeroo tokkotti uumame isin ofuma kessanii ni beektu. ³⁷Isin waan cuuphaa Yoohannis Galiilaa irraa jalqabee Yihuudaa hunda keessatti lalabee kanaan dura yeroo tokko uumame isin ofuma keessaniin ni beektu. ³⁸Waantichis waa'ee Iyyasuus nama

Naazireet, akkamitti akka Waaqayyoo Hafuura Qulqulluu fi humnaa isa dibee dha. Innis waan gaarii hojjachuu fi namoota isaan hafuuri hamaan garboomse hunda fayyisuun naannayee, Waaqayyoos isa waliin jira ture.³⁹ Nuttis waan Iyyasuus biyyaa Yihuudaa fi Iyyaruusaaleem lachuu keessatti hojjate hundaaf dhugaa baatota. Isaanis fannoo mukaa irratti isa fannisuun ajjeessan.⁴⁰ Waaqayyoo garu guyyaa sadaffaatti isa kaasee akka muldhatu isa godhe.⁴¹ Uummata hundatti miti, garuu erga du'aa ka'ee booda waliin nyaanne dhugnees, dhugaa baatota isaas taane. Waaqayyo dursee nu filatetti malee.⁴² Innis akka nuti namootaaf lallabnuu fi akka inni nama Waaqayyoo warra jiraataa fi warra du'ani irratti abbaa murtii godhee angoo kenneefii akka dhugaa baanuuf nu ajaje.⁴³ Raajonnis waa'ee isaa akka namni hunduu isaan isatti amananii maqaa isaattiin dhifama cubbu fudhatan dhugaa bahanii jiru.⁴⁴ Otuma Pheexiroos waanneen kana dubbachaa jiru, Hafuurri Qulqulluu ergaa kana dhagahaa jiran hunda isaanii guute.⁴⁵ Uummatni isaan garee warra kittaanamani, amanan, isaan Pheexiroos waliin dhufan. Sababa kenni Afuura Qulqulluu uummata ormaa irratti dhangala'u yammuu argan diniqfatan.⁴⁶ Isaanis waan uummatni ormaa kun afaan haaraadhaan dubbatanii fi Waaqayyoo ulfeessan dhagahaniif. Pheexiroosis deebiseef⁴⁷ "Namoota akkuma keenya isaan Hafuura Qulqulluu fudhatan kana akka hin cuphamnee bishaan irraa isaan dhowuu danda'u jiraa!"⁴⁸ Ennasuma innis akka maqaa Iyyasuus Kiristoosiin cuphaman isaan ajaje. Isaanis akka Pheexiroos guyyoota gabaabaaf isaan waliin turuuf gaafatan.

Chapter 11

¹Amma ergamootnii fi obbloonii isaan Yihuudaa keessa jiraatan akka warrii ormaas dubbii Waaqayyoo fudhatan dhagayan. ²Yammuu Pheexiroos gara Iyyaruusaaleemitti oldhufu, isaan warri garee kittaanananii jala jiran yaada mormii isa irratti kaasan. ³Isaanis "Ati namoota hin kittaananame waliin hirmaachuun isaan waliin nyaatte" jedhaniin. ⁴Pheexiroos garu waan ta'e baldhinaan akkana jechuun isaaniif ibsuu jalqabe, ⁵"Otoon ani magaalaa Yoophee keessatti kadhanaa irra jiruu, yaada qalbeeffannaa keessa muldhataan yammuu waanti tokko uffata (huccuu) guddaa (baldhaa)dhaan qabamee kallatti arfaniinuu samiidhaa gad-bu'un arge. Innis gara kootti gad-bu'e. ⁶Anis itti xiyyeefachuun waa'ee isaa yaade, beeyladoo miila afurii, bineensota bosonaa wantoota lafa irra lo'anii fi simbiroota samii arge." ⁷Anis sagaleen "Pheexiroos, ol-ka'i qaliitti nyaadhu!" jedhu yammuu natti dhufuun dhagayee. ⁸Anis "Hin ta'u, yaa Gooftaa, waanti qulqulluu hin taane yookin waantii xuraawaan takkumaa afaan koo keessa hin galle." ⁹Garuu sagaleen samii irraa "Waan Waaqayyoo qulqulleeseen ati xuraawaa dha hin jedhiin" jedhe. ¹⁰Kunis yeroo sadii ta'e, akkasumaan waantii hunduu deebi'ee gara samii keessatti ol-fudhatame. ¹¹Enaadhuma sana, namootni sadii, isaan Qiisaariyaa dhaa gara koottii ergamanii fuuldura mana nuti keessa turre dura dhaabatan. ¹²Hafuuris akkan isaan waliin deemuu na ajaje, anis otoon waan addaa (garaa garummaa) hin uumne. Obboloonni ja'an kunis ana waliin deeman, nutis mana namichaa deemne. ¹³Innis akkamitti innifi maatiin isaa, akkamiitti akka Maleekini mana isaa keessa dhaabate nutti hime. ¹⁴Innis ergaa isa atiiif maatiin mana keetii hundi ittiin fayyitan sitti hima. ¹⁵Akkuman isaanitti dubbachuu jalqabee, Hafuurri Qulqulluun akkuma gaaf-jalqabaa nurratti dhufe, akkasuma isaan irrattis dhufe. ¹⁶Ani dubbiiwwan Gooftaa, akkamitti inni 'Yohaannis bishaaniin cuuphe, isin garuu Hafuura Qulqulluutiin cuuphamtu' jedhe nan yaadadhe. ¹⁷Kanaafuu yoo Waaqayyoo kennaa yammuu nutti Gooftaa Iyyasuus Kiristoositti amannu nuf kenne sana akkasuma isaaniifis kenne, ani eenyuudha, inni ani Waaqayyoon murmuu danda'u?" ¹⁸Yammuu isaan waantoota kana dhagayan, waaan jedhanii deebisan dhaban, garuu Waaqayyoo ulfeessan, akkana jedhan "Waaqayyoo warra ormaas gara jireenyaatti fiduuf jijjiirraa yaadaa isaaniif kenne." ¹⁹Sababa ariiyatamni Isxiifanoos irratti ka'een warrii bittinaa'an sun Phoonqee, Qopheroosii fi Antsookiya keessatti dubbi Waaqayyoo Yihuudoota qofaaf lallabaa adeeman. ²⁰Garuu isaan keessa namootni muraasni Qophiroosii fi Qareenaadhaa dhufan gara Antsookiya dhaquun wangeela waa'ee Gooftaa Iyyasuus warra Giriikotaatiifis immoo lallaban. ²¹Harki Gooftaas isaan waliin jira ture, namootni baay'eetti lakkaa'amanis amanuun gara Gooftaatti deebi'an. ²²Oduun waa'ee isaan gara gurra waldaa Iyyaruusaaleem keessa jirtuutti dhufe. Kanaafu, isaanis gara Antsookiyaatti Barnaabaas ergan. ²³Innis yammuu dhufee ayyaana (kenna)Waaqayyoo argu baay'ee gamadee akka onneen hunda isaanii Gooftaadhaa ciman usaan jajjabeesse. ²⁴Innis nama gaarii, Hafuura Qulqulluu fi amantiidhaan guutame ture, namootni baay'eenis gara Gooftaatti dabalamanii turan. ²⁵Barnaabaas sirritti Saa'ool barbaacha gara Xarsees deeme. ²⁶Innis yammuu isa argu, gara Antsookiyaatti isa fide, gara guutuu waggaa tokkoo waldaa waliin walitti qabamaa uummata baay'ee ta'an barsiisan. Barattootnis Antsookiyaatti yeroo jalqabaatiif Kiristaanota jedhamanii waamaman. ²⁷Guyyootuma kanatti raajotni tokko tokko Iyyaruusaaleemii gara Antsookiyaatti dhufan. ²⁸Isaan keessa tokko, kan maqaan isa Agaaboos jedhamu, ka'ee dhaabate Hafuuraan akka beelli guddaan addunyaa hunda irratti ta'u agarsiise. Kunis bara Qalaadiwoos keessa raawwatame. ²⁹Kanaafuu barattootni hundi isaanii ammuma ofii danda'an gargaarsa walitti qabanii obboloota Yihuudaa jiraniif erguudhaaf murteessan. ³⁰Isaanis kana ni godhan, harka Barnabaasii fi Saa'oolitti qarshii jarsooliidhaa ergan.

Chapter 12

¹Baruma sanatti Heroodis inni mooticha namoota waldaa jala jiran tokko tokko isaan irratti harka isaa diriirsuun isaan jeeqa ture. ²Innis Yaa'iqoob isa obboleessa Yohaannis guraadee (mencaa)dhaan morma irraa kutuun ajjeesse. ³Gochi kunis akka Yihuudota gammachiise yammu arge Pheexiroosis dabalee qabe. Sunis yeroo ayyaana qiixxa keessa ture. ⁴Innis erga isa qabee booda, gara mana hidhaatti isa darbachuun booda akka isa eeganiif loltoota gareewwan afuri isa irratti ramade. Innis ayyaana Faasigaatiin booda akka gara fuldura uummataatti isa fidaniif yaadeeti. ⁵Kanaafu Pheexiroos mana hidaa keessatti eegama ture, haa ta'u malee waldaa keessatti waa'ee isaa kaadhannaan cimaan gara Waaqayyooti ni taasifama ture. ⁶Halkanuma sana, Heroods rakkina isa irratti uumuuf waan yaadeef otoo gara uummataatti hin baasiinin dura, Pheexiroos sansalata lamaan hidhame loltoota lama walakaa rafa ture, waardiyooni eeganis balbala dura dhabachuun mana hidhaa to'atu turan. ⁷Battaluma sana Maleekni Gooftaa tokko muldhate, kutaa mana hidhaa sana keessattis ifti ife. Maleekni sunis cinaacha Pheexiroos dhawun dammaqsuun akkana isaan jedhe "Daddafii ol-ka'i" sansalanni harka isaattis irraa harca'e. ⁸Maleekichis "Uffata (huccuu) kee uffadhu, kophee kees godhadhu" isaa jedhe. Pheexiroosis akkana godhe. Maleekichis akkana isaan jedhe "Uffata (huccuu) kee isa irraa of-irra buusii na hordofi." ⁹Kanaafuu Pheexiroos Maleekicha hordofuun alatti bahe. Innis dhugaa maaltu akka Maleekichaan hojjatama jiru hin beekne. Waan muldhata argu isatti fakkate. ¹⁰Erga waardiyya isa jalqabaa fi isa lammaffa bira darbanii booda, gara balbala sibiilaa isa gara magaalatti baasuutti dhufan, innis ofuma isaatti isaanii baname. Isaanis gara alaatti bahun otoo daandii tokko irra gad-deemaa jiranu, Maleekichi isa dhiisee biraa deeme. ¹¹Pheexiroosis yammu gara qalbii isaatti deebi'u, akkana jedhe "Amma ani akka Gooftaan Maleeka isaa naaf ergee harka Heeroodsii fi waan Yihuudootni eegan sana hunda jalaa na baase dhugaadhumaan beekkeen jira!" ¹²Innis yammu kana hubatu gara mana Maariyaam ishii haadha Yohaannis akkasumas Maarqoos jedhamuu, bakka namootni baay'een walitti qabamanii kadhataa turanitti dhufe. ¹³Yammu inni balbala isa alaa rurrukute, intalli tajaajiltuun maqaan ishii Roodaa jedhamtu eenyu akka ta'e hubachuuf dhufte. ¹⁴Ishinis yammuu sagalee Pheexiroos ta'uu hubattu waan baay'ee gammaddeef balbala banuu dhiiftee fiigidde gara manaatti ol-seenuun akka Pheexiroos balbala irra dhaabachaa jiru gabaafte. ¹⁵Isaanis "Ati maraatuudhaa" jedhaniin. Ishiin garu akkasuma akka ta'e itti cimsite. Isaanis "Inni Maleeka isaati" jedhan. ¹⁶Pheexiroos garuu balbala rurrukututti fufe, yammu isaan balbalicha bananis, isa arganii diniqfatan. ¹⁷Pheexiroosiis harka itti agarsiisuun akka caldhiiisan godhee akkamitti akka Gooftaan mana hidhaa keessaa baasee isa fide isaanitti hime. Innis "Waantota kanneen Yaa'iqoobii fi obbolootaaf gabaasaa" isaaniin jedhe. Achuman bakka sana dhiisuun bakka biraatti deeme. ¹⁸Amma yammuu lafti bari'u, Pheexiroos irratti maaltuu ta'e jechuun loltoota jidduutti jeequmsii xiqaa hin taane uumame. ¹⁹Heerods erga Pheexiroos barbaachise argu hin dandeenyeen booda waardiyyoota sakatta'ee akka ajjeefamani ajaje. Heerodsis Yihuudaadhaa gara Qiisaariyaatti gad-bu'ee achi ture. ²⁰Heerodsis uummata Xiirsoosii fi Siidoonaatti waliin lola qaba ture. Biyyi isaani nyaata kan argatan biyya mootichaatii waan tureef, garagaaraa (tajaajilaa) mootichaa kan ta'e nama Baalaasxoos jedhamu erga argatiin booda mooticha waliin walitti araaramuuf tokko ta'anii gaafatan. ²¹Guyyaa beellamaa sanatti Heerodsi uffannaa mootii uffachuun teessoo mootitni irra taa'anirra ta'e, innis haasawa isaaniif godhe. ²²Ummatnis sagalee ol-kaasuun "kun sagalee waaqaatidha, malee sagalee namaatii miti!" jedhan. ²³Battalumatti sababa inni Waaqayyoo ulfina hin kenninee maleekni Gooftaa isa dhahe, innis raammoo dhaan nyaatame du'e. ²⁴Dubbiin Waaqayyoo garuu ni dabale, ni babaldhates. ²⁵Kanaafuu Barnabaasii fi Saa'ool yammuu ergama saanii fixan gara Iyyaruusaaleemii deebi'an. Yohaannis isa Maariqoos jedhamuu isaan waliin fidan.

Chapter 13

¹Waldaa Ansookiyaa keessa raajonnii fi barsiisoota jiru ture. Isaanis Barnaabaas, Simi'oon (isa Niigeer jedhamu) Luukiyoos Qareenaa, Maanaayeen (isa Heerods, abbaa biyyaa ta'e waliin guddate) fi Saa'ool turan. ²Yammuu isaan Gooftaa Waaqesanii fi xoomaa jiranuu Hafuurri Qulqulluun "Barnaabaasiif Saa'ool hojiin ani isaan waameef naa fo'aa" jedhe. ³Isaanis erga xoomani kadhatanii fi harka irra kaa'anii booda isaan ergan. ⁴Kanaafuu Barnaabaasii fi Saa'ool Hafuura Qulqulluutiin ergamanii, gara Saaluqiyaatti gad-bu'an, achuumaan gara Qoophuroositti dooniidhaan deeman. ⁵Yammuu magaalaa Saalaamis keessa gahan mana sagadaa Yihuudootaa keessatti sagalee Waaqayyoo lallaban. Yohaannis akka isaan gargaaruu qabatanii turan. ⁶Isaanis biyyoota galaana keessa jiran hunda, kan nama Yihuuda ta'ee raajaa sobaa tokko falfalaa maqaan isaas Baryasuus jedhamu achitti argan. ⁷Falfalaan kunis namicha beekaa bulchaa biyya kan Sargiwoos Phaawuloos jedhamu waliin ture. Namni kunis sababa dubbii Waaqayyoo dhagahuu barbaadeef Barnaabaasii fi Saa'ool ofitti waamee. ⁸Garuu Eliimaas "Inni falfaltichi" (hiiknii maqaa isaatti akkanumaa dha) kun akka namichi bulchaa biyyaa kun amantiirraa deebi'uuf yaalii gochuun isaaniin morma ture. ⁹Garuu Saa'ool inni Phaawuloos jedhamee waamamu Hafuura Qulqulluun guutamuun, gara isaa xiyyeeffannan ilaaluun ¹⁰akkana jedheen "sii ati diina qajeellumma hundaa, hameenyaa fi dabaan kan guutamte ilma Daabiloos, Ati karaa Gooftaa isa qajeelaa irra dabsuu (jallisuu) kan hin dhabne, siidhaa mitii?" ¹¹Amma garuu, harkii Gooftaa sirra jira, jaamaa taatas, kanaan booda yeroo muraasaaf illee biiftuu hin argitu. "Battalumatti dumessifii dukanni Eliimaas irratti bu'e, innis nama harka isa qabee isa qajeelchuu barbaada naannawu jalqabe. ¹²Bulchaan biyyaa sunis waan ta'a jiru argee amane, barumsa waa'ee Gooftaas dinqisiifate. ¹³Phaawuloosii fi hiriyoonna isaa doonii qopheeffachuu Phaafuudha gara Phergaa isa Phamfiiliyaa keessatti dhufan. Yohaannis garu achumatti isaan dhiisuun gara Iyyaruusaaleemitti deebi'e. ¹⁴Phaawuloosii fi hiriyoonna isaa Phergaa dhaa ka'anii gara Antsookiyaa ishii Phisdiyaatti argamtuutti deeman. Isaanis guyyaa Sanbataas gara mana sagadaa keessa seenanii taa'an. ¹⁵Erga kitaaba seeraa fi raajotaa keessa dubbifamee booda, geggeesitootni mana sagadaa "Yaa obboloota ergaa uumata asi jiran jajjabeessu yoo qabaattan, dubbadhaa" jechuun isaanitti ergan. ¹⁶Phaawuloosis ol-ka'ee harka isa olqabuun "Yaa namoota Israa'eel fi isin warri Waaqayyoo soddaattan, dhagaha. ¹⁷Waaqni saba Israa'eel kanaa abbota keenya filatee otoo isaan biyyaa Misira keessa jiraata turan isaan ulfeesse, irree isaa isa cimaadhaa achi baasee isaan geggeesse. ¹⁸Lafa onaa keessa gara waggota afurtamaa obsa isaa isaanirra godhe. ¹⁹Erga saboota torba kanneen biyya Kana'aan keessa jiran barbadeessee booda, lfa isaanii uummata keenyaa kennuun dhaalchise. ²⁰Waantootni kun hundu waggota 450 olfudhate. Waantoota kana hunda booda, waaqayyoo hanga Saamu'eel isa raajichaatti abboota firdii isaaniif kenne. ²¹21Yammuu uummani akka mootiin isaaniif kennamu isa gaafatan Waaqayyoo Saa'ool ilma Qiis, nama qomoon isaa Biniyaam ta'e, isaaniif kenne, innis waggoota afurtama isaan mo'ee. ²²22Erga Waaqayyoo mootumma irraa isa buusee, Daawiit akka mootii isaanii ta'u kaasee, Waaqayyoos waa'ee Daawiit "Ani nama akka garaa kootii ta'e Daawiit ilma Iseei argadheera, inni waan ani akka hojjatuuf barbaadu hunda ni hojjata" jedhee dhugaa isaaf bahe. ²³Sanyiidhuma nama kanaa irraa Waaqayyoo fayyisaa, Iyyasuus, Israa'eelif fiduudhaan akkuma akkuma abdachise godhe. ²⁴Otoo Iyyasuus hin dhufiniin dura Yohaannis cuuphaa qalbii jijjiirachuu saba Israa'eel hundaaf lallabe. ²⁵Yohaannis ergama usaa otoo xumuraa jiruu; "Isin akkan ani eenyu ta'e yaaduu?" jedhe. Ani mee isaa dha miti. Dhageeffadhaa, garuu kophee miila isaa hiikuuf kaniin ani ga'uumsa hin qabne tokko inni na duubaan ni dhufa" jedhe. ²⁶Yaa obboloota ilmaan sanyii Abrihaam, akkasumas isaan Waaqa sodaataa walakkaa keessan jiran, waanti kun, inni ergaa waa'ee fayyinaa ta'e nuuf ergame. ²⁷Warra isaan Iyyaruusaaleem keessa jiraatanii fi bulchoonni isaani warra Iyyasuus hin beekne (hubanne) haa ta'u malee sagaleen raajotaa inni guyyaa sanbataa hunda dubbisan sun akka raawwatamuuf isatti faradan. ²⁸Sababa ajjeechaan isa gahu yoo argachuu baatan baatanille, akka isa ajjeesuuf Philaaxoos waaman. ²⁹Yammuu waa'ee isaa waantootni barreeffaman hundi raawwatan, fannoo irraa isa gad-buusanii awwaala keessa isa ciibsan. ³⁰Waaqayyoo garuu du'a keessaa isa kaase. ³¹Galiilaa irraa jalqabee hanga Iyyaruusaaleemitti kanneen isa waliin guyyoota baay'ee itti muldhatee jira. Namootni kun amma uummata hundaaf dhugaa baatota isaati. ³²Kanaafuu nuti oduu gammachisaa, abdii abboota keenyaaf kennamee ture sana isinitti himna. ³³Waaqayyoo Iyyasuus du'aa kaasuun kakuu nuuf ilmaan isaaniitiif raawwate. Akkuma Kiitaaba Faaruu boqonnaa lama keessatti akkana jedhamee barreeffame "Ati ilma kootii hardha Ani Abbaa kee ta'eera." ³⁴Akkuma inni du'aa isa kaase malee gonkumaa deebi'ee akka hin bosbosne, inni akkana dubbate. "Ani eebbbaa isa qulqullaa'aa fi mirkanaa'aa Daawiitiif abdii galamen isinii kenna." ³⁵Kanaafu Faarfannaa keessatti bakka biraatti akkuma jedhame "Ati qulqulicha kee akka bosbosuuf dabarsite hin kennitu." ³⁶Dawiit bara isaa feedhii Waaqayyoo tajaajilee boqote, abboota isaa walii ciisee foon isaa bosbosa arge. ³⁷Inni garuu kan Waaqayyoo du'aa isa kaase bosbosa hin argine. ³⁸Kanaafuu, yaa obboloota, karaa nama kanaatiin dhiifamni cubbuu akka isiniif lallabame, isinnitti kan beekame

haa ta'u. Seerri Musee isin qulqulleessuu hin danda'u. ³⁹Waaqayyoo garu nama kanaan isaan amanan hundaaf qulqullina kenneera. ⁴⁰Kanaafuu isin waan raajonni dubbattan sun isin irratti akka hin raawwatamnee ofeegadha. ⁴¹"Isin warri qoostan ilaala diniqfadha, badaas eenyumtuu yoo isinitti hime waan isin hin amanneen ani bara keessanitti hojjadha." ⁴²Phaawuloosii fi Barnaabaas otoo bahaa jiranu, uummani dubbii dhuma akkanaa hanga sanbata itti fufuutti akka deebisan dubbatan isaan kadhatan. ⁴³Yammuu wal-gayiin mana sagadaa raawwatu, Yihuudootnii fi namootni amantii fudhatanii itti ciman baay'een isaanii Phaawuloosii fi Barnaabaas hordofan, isaanis isaan waliin dudubbachuun akka ayyaana Waaqayyootiin cimuu itti fufan isaan gorsan.

⁴⁴Sanbata itti aanuutti uummanni magaalichaa hunda ta'an dubbi Gooftaa dhaga'uuf walitti qabaman.

⁴⁵Yihuudotni yammu tuuta kana argan inaaffaadhaan guutaman, faallaa dubbii Phaawuloosiif Barnaabaas dubbatanii dubbachuudhaan isaan arrabsan (habaaran) ⁴⁶Phaawuloosiif Barnaabaas garuu sodaa tokko malee akkana jechuun dubbatan "Duraan dursee dubbiin Waaqayyoo isinitti himamuun barbaachisaadha ture, isin immoo dubbii kana ofi irraa dhiibuun jireenyi barabaraa akka waan isini hin malleetti of-gootan, ilaala, nuti amma gara warra ormaatti gargalla. ⁴⁷Gooftaan akkana jedhee waan nu ajajeef "Ani akka ati namoota ormaatii ifa taate hanga qarqara lafaatti fayyina fidduuf si fildheera." ⁴⁸Akkuma namootni ormaa waan kana dhaga'aniin baay'ee gamadanii dubbii Gooftaas ulfeessan. Warri jireenya barabaraatii filaataman hundis amanan. ⁴⁹Dubbiin Gooftaa naannoo sana keessa hundatti babaldhate. ⁵⁰Yihuudootni garuu dubartoota amantiin ciccimoo ta'aniifi kan jiruudhaan ulfina qaban akkasumas dhirota magaalattiti bebbeekamoo ta'an kakaasan. Isaani Phaawuloosiif Barnaabaas irratti ari'annaa kaasanii naannoo isaanitti baasan. ⁵¹Phaawuloosiif Barnaabaas gara warra isaan mormaanitti awwaara miila isaanii dhadha'an. Isaanis achumaan gara magaalaa Iqooniyaa deeman.

⁵²Baratootnis gammachuuf Hafuura Qulqullutiin guutaman.

Chapter 14

¹Phaawuloosiif Barnaabaas akkuma muuxanno kanaan duraatti Iqooniyamitti mana sagada Yihuudootaa waliin seenan dubbachuun Yihuudoitaaf Giriikoota lachuu keessaa namootni lakkofsaan. baay'atan amanan.

²Yihuudootni isaan amantii kanaaf hin ajajamne garu namoota orma kakaasuun akka isaan obbolootatti hadhaa'aa ta'an godhan.³Kanaafu isaanis yeroo dheeraadhaf achi turan, humna Gooftaatinis sodaa tokko malee dubbatan; Gooftaanis dubbii ayyaana isaa yammu isaan dubbatan dinqii fi mallattoo ajaa'ibsisaadhaan isaaniif raggasisa ture. ⁴Uummanni magaalichaas gargar qoodamee, gareen muraasni Yihuudoota waliin, kaan immo ergaamtoota waliin ta'an. ⁵Namootni ormaa fi Yihuudotni lamaanuu (dura butoota isaanii waliin) isaan jeequu fi dhagaadhaan isaan dhawuuf yaadan. ⁶Isaan garuu ergaa waan kana beekanii gara magaalota Luqaaniyaa isaan Lisxiraa fi Darbeetti akkasumas naannawa isaanitti baqatan, ⁷bakka sanattis Wangeela lallabuutti fufan.

⁸Lisxiraattis, namni tokko kan dhaloota isaa irraa jalqabee miilli isaa laamsa'ee naafa ta'e, adeemuu kan hin dandeenyetu taa'e ture. ⁹Namni kunis yammuu Phaawuloos dubbatuni dhaggeefata ture. Phaawuloosiis xiyyeefannaan ija isaa isarra go.dhee fayyuudhaaf akka amantii qabu arge. ¹⁰Innis sagalee guddaadhaan "ol-ka'ii miila keetiin dhaabadhu" isaan jedhe. Kanaafuu namichi ol-utaalee ka'uun asiifi achi deeme. ¹¹Tuutni kunis yammuu waan Phaawuloos godhe argan, sagalee isaanii ol kaasan afaan Liiqooniyaatiin "waaqoleen bifa namaatiin gara keenyatti gad-dhufan" jedhan. ¹²Isaanis Barnaabaasin 'Zewos' Phaawulopsiin immoo sababa inni dubbataa isa dursaa ta'eef 'Harmees' jechuun waaman. ¹³Lubni mana qulqullu Zawoos inni magaalaa alatti argamuu kormaa fi goonfoo abaaboo uummata heddu ta'an waliin aarsaa isaaniif gochuuf fide. ¹⁴Ergamootnis Barnaabaasiif Phaawuloos yammuu kana dhagahan uffata (huccuu) isaanii tarsaasuun dhafanii gara tuutaatti figan, akkana jechuunis iyyan ¹⁵"Yaa namoota, isin maaliif waantoota kana gootu? Nuti mee akkuma keessan namootaa dha. Nuti oduu gammachiisaa isinitti himnaa yoos isin waan faayidaa hin qaabne kana irra gara Waaqa jiraataatti, isa samiif ardii, galaanaaf waantoota isaan keessa jiran hunda uumetti deebi'aa. ¹⁶Inni baroota darban keessa sabootni akka karaa ofi filatanii deemaniif isaan dhise. ¹⁷Haa ta'u malee dhugaa bayiinsa malee of hindhiifne, samii irraa roobsuun inni waan gaarii hojachuun bokkaa samii irraa roobsuun waqtii firii guutuu, soorataa fi oonnee keessan gammachuun guute. ¹⁸Erga jechoota kana dubbatanii bippda illee, Phaawuloosiif Barnaabaas akka namootni isaaniif hin arsine kan dhoowwan yaalii guddaadhaani. ¹⁹Garuu Yihuudotni muraasni Antsookiyyaa fi Iqooniyaamii uummata gara ofiitti deebisan. Phaawuloos dhagaadhaan tumuun waan du'e isaanitti fakkaatee magaalaa alatti harkisanii baasan. ²⁰Ta'ullee otuma barattotni isa marsanii jiranuu ka'ee magaalaa keessa seene, guyyaa itti fufus Barnaabaas waliin gara Darbe deeme. ²¹Magaalaa sana keessatti erga wangeela Lisxiiraa, Iqooniyaa fi Antsookiyaatti deebi'an. ²²Isaanis ruhii (keessa) barattoota jajabeessan, akka isaan amantiitti cimuun itti fufan gorsan ,akkanas jedhan "Nuti gara mootummaa Waaqayyootti galuuf rakkina (dhiphona) baay'ee keessa darbuu qabna." ²³Erga isaan waldaa hundaa hundaa keessatti jaarsolii filachiisanii booda Gooftaa amananitti xoomaan kadhatanii isaan dabarsanii imaanaa Kennan. ²⁴Achiin Phisdiyyaa keessa darbanii gara Phamfiiliyaatti dhufan. ²⁵Isaanis Pheergaa keessatti ergaa dubbachuun gara Axaaliyaatti gad-dhufan. ²⁶Achii ka'uun hojii hanga ammatti raawwataniif ayyana Waaqayyootti bakka itti kennaman! Ka'aniitti gara magaalaa Antsookiyaatti dooniidhaan deebi'an. ²⁷Erga Antsookiyaatti gahanii booda waldaa walitti qabani, waantoota Waaqayyoo isaan waliin hojjate hundaafii, akkasumas akkamitti balbala amantii Warren ormaatiif banee isaaniif gabaasan. ²⁸Isaanis yeroo dheeraadhaaf barattota waliin turan.

Chapter 15

¹Namootni tokko tokko Yihuudaadhaa gara Antsookiyaatti gad-bu'uun, "Isin akka seera Museetti you kittaanamtan malee, Isin fayyuu hin dandeessan" jechuun obboloota barsiisan. ²Waantii Kunis akka Phaawuloosiifi Barnaabaas isaan waliin namootni biroos akka gara Iyyaruusaaleem deemanii ergamootaa find jaarsolii waliin waa'ee gaafii kanaa walqunnaman filataman. ³Isaanis kanaafuu, waldaa sanaan ergamanii, adeemsa isaanii irrattis Fiinqee fi Antsookiya keessa darbuun akka warri ormaa gara amantiitti deebi'an hima. Kunis obboloota hundaaf gammachuu guddaa fide. ⁴Isaanii yammuu gara Iyyaruusaaleemitti dhufan, isaanis waldaadhaan, ergamootaanii fi jaarsoliidhaan бага nagaan dhuftan jedhamanii simataman, isaanis waan Waaqayyoo karaa isaaniitiin hojjate gabaasan. ⁵Garuu namootni muraasa isaan amanan, isaan garee Fariisootaa jala jiran, ka'an dhaabachuun "Warra ormaa kana akka kittaananamanii fi akka seera Musee eegan gochuun ni barbaachisa" jedhan. ⁶Kanaafuu ergamoonnii fi jaarsoliin akka waan kan xiinxalaanii walitti qabaman. ⁷Mormii guddaadhaan booda Pheexiroos olka'ee dhaabachuun akkana isaaniin jedhe. "Yaa obboloota, akka Waaqayyoo yeroo gabaabaan dura namootni ormaa akka afaan kootiin dubbii wangeelaa dhagahanii amananii jedhee isin keessa na filate isinuu ni beektu." ⁸Waaqayyoo, inni onnee hundaa beeku, akkuma nuuf kenne akkasuma Hafuura Qulqulluu isaaniifis kennuun dhugaa isaaniif bahe. ⁹Onnee isaanii amantiidhaan qulqulleessun, nuufiisaan walakaatti garaa garuummaa homaa hin gone. ¹⁰Egaa amma maaliif qanbara (harqoota) nuriif abboonni keenya baachuu hin dandeenya maaliif gateetti barattootaa irratti fe'uun maliif Waaqayyoo qortu? ¹¹Nuutis garuu akkuma isaanii akka karaa ayyaana Gooftaa Iyyasuusiin fayyina arganne ni amanna. ¹²Tuutni hundi yammuu Barnaabaasii fi Phaawuloos mallattoolee fi dinqisiisoo Waaqayyoo karaa isaaniitiin warroota ormaa jiddutti hojjate caldhisanii dhaggeeffatuuyy. ¹³Erga isaan dubbii xumuraniin booda, yaa'iqoob "Yaa obboloota na dhagaha, ¹⁴Simi'oon akkamitti akka Waaqayyoo duraan dursee arjummaa isaatiin namoota ormaa keessaa saba tokko maqaa isaatiif akka filatu" isaaniin jedhe. ¹⁵Dubbiin raajootaas inni akkana jedhamee barreefame kana waliin waliigala; ¹⁶"Kana boodas nan deebi'a, deebiseen Dunkaana Daawiit isa diigames ijaara, mootumma isaas deebiseen haaromsa. ¹⁷Kunis akka namootni hafan na barbaadan; warra ormaa hundaa dabalatee akka maqaa kootiin waamamaniifi ¹⁸jedha Gooftaan waantoota kana kan bara duriitii jalqabe beekamu godhe." ¹⁹Kanaafuu akka namootni ormaa isaan gara Waaqayyoo deebi'an sana rakkisuun hin qabne ani murteesseen jira. ²⁰Garuu nuti akka isaan waaqa tolfamaaf faalaman irraa sagaagalummaa irraa fi foon horii ofiin du'anii nyaachuu irraa of-eegan isaanii ni barreessina. ²¹Seerri Musees dhaloota durii irraa jalqabee magaalota hunda keessatti akka lallabamee fi mana sagadaa keessatti guyyaa sanbataa hunda dubbatamee dha. ²²Yammuu kana ergamootnii fi jaarsoliin waldaa hunda waliin ta'uun isaan keessa Yihuudaa isa Barsaabaas jedhamee waamamuu fi Siilaas, isaan dura bu'oota obbolaa turan filachuun akka Phaawuloosiifi Barnaabaas waliin gara Antsookiyaatti isaan ergan. ²³Isaanis kan harka isaaniitiin barressan "Obboloota keessan, ergamootaa fi jaarsoolii irraa, obboloota ormaa Antsookiya, Sooriyaa fi Kilqiya keessa jiraattaniif; Nagaan isin haagahu! ²⁴Sababa namootni tokko tokko eyyama keenya malee ni biraa dhufanii dubbii dhaan ruhii (keessa) keessan dhiphisaa akka jiran dhageenyeera. ²⁵Yaada tokkoon walli galee, namoota fillee isiniif erguun gaarii ta'e waan argineef jaalatamoota keenya kan ta'an Barnaabaasii fi Phaawuloos waliin isaan isinii erginee jirra. ²⁶Isaanis namoota lubbuu isaanii dabarsanii maqaa Gooftaa keenya Iyyasuus Kiristoos kennanii dha. ²⁷Kanaafuu waan barreessine akkasumatti jechoota ofi isaaniittin isiniif gabaasaniif Yihuudaa fi Siilaas erginee jirra. ²⁸Waantoota barbaachiisaa kanneen malee kana caala akka waan biraa isin irratti hin feene, Hafuura Qulqulluu fi nu birattis garii ta'ee nutti muldhateera. ²⁹Kunis akka isin wantoota arsaa waaqa tolfamee, dhiiga, foon horii ofiin du'anii, sagaagalummaa fi kan kana fakkaatan irra of eegdan, waan gaarii hojjattan. ³⁰Isaaniis yammuu achii bahanii gara Antsookiyaatti dhufan erga tuuta walitti qabaniin booda, xalayaa itti kennen. ³¹Yammuu isaan xalayicha sana dubbisan, sababa jajjabeenya argataniif ni gammadan. ³²Yihuudaa fi siilaas, akkasumas raajotni dubbii baay'eedhaan gorsaa isaan cimsan, jajjabeessanis. ³³Bakka sana yeroo xiiqoo erga turanii booda obbolootatti nagaa dhamuun gara namoota isaan erganitti deebi'an. ³⁴- ³⁵Phawuloosuu fi Barnaabaasis garuu dubbii Gooftaa barsiisaa fi lallabaa (namoota biroo baay'ee waliin ta'un) achi turan. ³⁶Phawuloosis guyyoota muraasaan booda Barnaabaasiin "Mee amma kaanee obboloota magaalota hunda keessatti argaman isaan kanaan dura dubbii Gooftaa lallabneef akkaataa jireenya isaanii haa mildhannu" jedheen. ³⁷Barnaabaasis Yohaannis isaa Maariqoos jedhamee waamamuu isaan waliin fudhachuu barbaade. ³⁸Phaawuloos garuu Maarqoos inni isaan biraa Phamfiliyaadha isaan biraa deebi'ee hojiitti hin taane yaade. ³⁹Kanaafuu garaagarumman cimaan walkaa isaanitti uumame. Waan kana ta'eef gar-gar bahan, Barnaabaas Marqoos waliin, dooniidhaan gara Qoophroos. ⁴⁰Phaaquloos immoo garuu Siilaas filate; erga obboloonni ayyaana Gooftaatti imaanaa kennanii booda deeme. ⁴¹Innis waldoota jajjabeessa Sooriyaa fi Kilqiya keessa darbe.

Chapter 16

¹Phaawuloosis immoo gara Darbee fi Lixsiraatti dhufe, achittis barataa tokko maqaan isaa Xiimootewoos jedhamu kan haati isaa dubartii Yihuudaa taate, kan amante, abbaan isa garu nama Giriikii ture. ²Obbolaan Lixsira fi Iqooniyaa keessa jiran gaarummaa isaa dubbatu turan. ³Phaawuloos akka Xiimootewoos isa waliin deemu barbaade, kanaafuu sababa Yihuudotni bakka sana jiraatan jedhee isa kittaane, waan hundi isaanii akka abbaan isaa nama Giriikii ta'e waan beekaniif ture. ⁴Isaanis akkuma magaalota keessa deemaa darban murtii waan jaarsooliif ergamoonni Iyyarusaaleemitti dabarsan fuudhanii akka ammantootni ajajamaniif isaanif dabarsu turan. ⁵Waldoonnis amantiidhaan cimaa fi lakkofsaanis guyyuma guyyaan dabalaa deemu turan. ⁶Phaawuloosiif hiriyoonisaa kan waliin jiran Hafuurri Qulqullu akka isaan Isiyaa keessatti dubbii (wangeela) hin lallabne waan isaan dhowweef naannoo Forgiyaa fi Galaatiyaa keessa darban. ⁷Yammuu gara Misiyaatti dhiyaatan, Biitaaniyaa keessa seenuuf yaadan, haa ta'u malee Hafuurri Iyyasuus isaan dhoowwe. ⁸Kanaafuu, karaa Misiyaatiin darbanii gara magaalaa Xiirrositti gad-dhufan. ⁹Phaawuloosis halkan sanatti namni Maqedooniyaa tokko dhaabatee "Gara Maqedooniyaa kootuutti nu garagaari" jedhee isa kadhatuu muldhataa arge. ¹⁰Yammuu Phaawuloos muldhatacha argu, akka Waaqayyoo wangeela isaaniif lallabnuu nu waame jenne waan murteessineef battaluma sanatti gara Maqedooniyaa deemuuf kaane. ¹¹Xiro'aadadhaa dooniidhaan kaanee gara Saamtiraageetti qajeelle guyyaa itti fufu gara Naaphoolitti dhufne. ¹²Achiis kaanee gara Filiiphisiyuus deemne, ishinis magaalaa Maqedooniyaa kan taate, magaalaa kutaa sanaaf baay'ee barbaachiftuu taateefi warra Roomaanotaa jalatti kan bulaa turte dha, nutis guyyoota baay'ee magaalaa sana keessa turee. ¹³Guyyaa sanbataatti achii baanee gara qarqara lagaatti deemne, bakka sunis akka bakka kadhannaa ta'e waan nutti fakkaateef. Nutis bakka sana teenye dubartoota achitti walitti qabamaniif lallabne. ¹⁴Dubartiin maqaan ishii Liidiyaa jedhamtu tokko, ishinis daldaaltuu uffata (huccuu) haarrii diimaa kana magaala Tiyaaxiroonii dhufte, kan Waaqa waaqaaffatu, nu dhaggeeffatti turte, waan Phaawuloos dubbatu akka xiyyeeffannoo dhaggeeffatuufis Gooftaan onnee ishii banee ture. ¹⁵Ishinis maatii ishii waliin erga cuuphamtee booda, Ishiinis "Yoo isin akkan ani Gooftaatti amanuu koo dhugaadhumaan beektan, kootaati mana koo turaa" jette; ciminaanis nu gaafatte. ¹⁶Waa'eedhuma kanaa, otoo bakka kadhannaa deemaa jirruu durbii garbittin tokko kan hafuura xibaaraa qabdu nutti dhufte. Ishiin waa himeen galii baay'ee gooftaa ishitiif galchitti turte. ¹⁷Dubartiin kunis Phaawuloosiif nu hordofuun sagalee ol kaaftee "Naamootni kun tajaajiltoota Waaqa guddaati. Isaanis waayee karaa fayyinaa isiniif lallabu" jette. ¹⁸Ishinis waan kana guyyoota baay'eef gote. Phaawuloos garu baayee waan jeeqameef gara ishitti garagaluun hafuurichaan "Ani maqaa Iyyasuus Kiristoosinan si ajajaa ishii keessaa bahi" jedhe. Yeroodhuma sanas hafuurichis bahe. ¹⁹Yammuu gooftaan ishii akka abdiin galii isaa jalaa hafu argu, Phaawuloosiif Siilaas qabuun lafa irra harkiisuun bakka gabaatti warra abbaa taayitaa fuldurratti isaan fidan. ²⁰Yammuu isaan qabanii fuldura moototiitti fidan, akkana jedhan "Namootni kun otoo Yihuudoota ta'anii jirannu, jeequmsa magaalaa keenyaatiif sababa dha." ²¹Isaaniis taatewwan seeraan alaa kan warra Roomeetiin fudhatamuu fi raawwatamuu hin qabne lallabu. ²²Tuutnis tokko ta'uun Phaawuloosiif Siilaasitti ka'an, moototni akka uffata (huccuu) isaanii irraa baasanii reeban (tumman) ajajan. ²³Erga akka maleetti isaan raabanii booda, mana hidhaa isaan darbatanii akka wardiyyichii jabeessee eegu ajaje. ²⁴Wardiyyichis erga ajaja kana argatee booda, mana hidhaa, isa kutaa keessaatti isaan darbatani miila isaanii jabeesaanii jirmatti hidhan. ²⁵Gara naannoo halkan walakkatti Phaawuloosiif Siilaas kadhatuu fi faaruudhaan otoo Waaqayyoo galateeffachaa jiru turan, hidhamtootni kaanis isaan dhageeffatu turan. ²⁶Battaluma sanatti hollanni lafaa guddaan ta'e, kanaafuu hundeen mana hidhaas raafame, akkasuumas balballi mana hidhaa hundumtuu baname; hidhaan namoota hundaa hikkamee. ²⁷Wardiyyicha mana hidhaa sana eeguus hirribaa damaqee balballi mana hidhaa banamee yammuu argu, waan hidhamtootni isa harkaa bahan itti fakkatee of-ajjeesuudhaaf guuraadee isaa huqqifate. ²⁸Phaawuloos garuu, sagalee isaa ol-kaasee "Nutti hundii keenya waan as jirruuf akka of irratti hamaa hin hojjane" jedheen. ²⁹Wardiyyichiis ibsaa akka fidaniifi waamuun dafee gara keessatti galuun hollachaa Phaawuloosiif Siilaas jalatti kufe. ³⁰Isaanis gad-baasee "gooftoota akkan fayyuuf maal gochuun qaba?" jedheen. ³¹Isaanis "Gooftaa Iyyasuusitti amani, atiif maatiin kees ni fayyitu" jedhaniin. ³²Isaanis dubbi Gooftaa isaafii namoota mana isaajiran hundaaf lallaban. ³³Wardiyyichiis yeroodhuma sana halkaniin isaan fuudhe madaa isaanii dhiqe, inni fi warri mana isaa keessa jiran hundi ennasuma cuuphaman. ³⁴Innis akkuma Phaawuloosiif Siilaas gara mana isaatti waamee nyaata fuldura isaanitti dhiyeesse, maatii isaa hunda waliin waan Waaqayyooti amaneef gammachuu gudhadhaan guutame. ³⁵Amma yammuu lafti bari'uu moototni "Namoota sana gad-lakkisaa" jechuun wardiyyootatti ergan. ³⁶Wardiyyichis gabaasa ergaa sana Phaawuloosiif "Moototni akkan isiin baasuuf ergaa natti erganii jiruu, kanaafuu ammas koottaa baha, nagaadhaanis deemaa" jedheen. ³⁷Phaawuloos garuu "otoo nutti lammiiwwan Roomee taanee jiru murtii malee uummata fulduratti nu reebanii

(rukutanii) achiinis gara mana hidhaatti nu darbatan, amma isaan dhooksaadhaan baasanii nu erguu barbaaduu? Kun hin ta'u ofuma isaaniitiin dhufani nu haa baasan" isaaniin jedhe. ³⁸Waardiyyooniis wantoota kana moototaaf gabaasan, isaanis yammuu Phaawuloosiif Siilaas lammii Roomee ta'uu dhagahan nahan. ³⁹Moototni dhufanii dhiifama isaan gaafachuu, isaan baasuun, akka magaalicha keessaa bahanii deemanii isaan gaafatan. ⁴⁰Kanaafuu Phaawuloosiif Siilaas mana hidhaa keessaa bahanii gara mana Liidiyaatti dhufan. Phaawuloosiif Siilaasiis yammuu obboloota argan, erga jajjabeessanii booda magaalicha gad-lakkisanii deeman.

Chapter 17

¹Yammuu isaan magaaloota Amfiiphoolis fi Aphooloniyaa keessa darbanii gara magaala Tasaloonqee, bakka manni sagadaa Yihuudootaa jirtutti dhufan. ²Phaawuloos akkuma amala isaatii, gara isaanii deemee, guyyoota sanbataa sadiif kitaaba keessaa kaasuun isaan waliin dudubate. ³Innis kitaaba banuun, akka Kiristoos irra rakkini (dhiphinni) gahuun qabuu fi du'aas ka'uu akka qabu barbaachisaa ta'u isaa, ibsaa godhe. Innis akkana jedhe "Iyyasuus innin isinii lallabuu kun Kiristoosu dha." ⁴Yihuudootniis muraasini isaanii amanuudhaan Phaawuloosiif Siilaas makaman, akkanumas Giriikonni lakkoofsaan baay'ee ta'an kan amantiitti cimani fi lakkoofsi isaanii xiqaa kan hin taane dubartootni beekamoonis isaanitti makaman. ⁵Yihuudootnis warri hin amanne garuu, inaaffaadhaan waan guutamaniif lafa gabaatii kashalabboota fudhachuun, tuuta walitti sasaabanii, magaalattiin akka jeeqamtu godhan. Phaawuloosiif Siilaas gara uummataatti fiduuf waan barbaadaniif gara mana Iyaasoonitti dafanii deeman. ⁶Haa ta'uu malee yammuu barbaadani isaan dhaban, Iyyaasooniif obboloota kaanis harkisuun gara magaalaatti fuldura warra aangoo qabanitti akkana jechaa iyyaa isaan fidan. "Namootni kun isaan addunyaa kana gaggaragalchan asis immoo dhufanii jiru; ⁷namootni isaan Iyyaasoonin simataman kun seera Qeesaariin faallaa dhaabachuun inni biraa Mootichi- Iyyasuusi dha jedhu. ⁸Isaanis uumataa fi abbaa aangoota magaalichaa isaan waantoota kana dhagahan hunda jegan." ⁹Garuu erga Iyaasooni fi isaan hafan irra wabi fuudhuun gad-lakkisan. ¹⁰Obbollonnis halkanuma sana Phaawuloosiif Siilaas gara Beeriyaatti isaan ergan. Yammuu achi gahan, gara mana sagada Yihuudootaa deeman. ¹¹Ummanni kun kanneen isaan Tasaloonqee keessa jiranii caala qalbii qabeeyyii turan, sababa isaan fedhii guutuudhaan duubbii sana fudhatanii akka dhugaa ta'ee fi hin taane ilaaluuf jedhanii guyyaa guyyaadhaan kitaaba qorachaa turan. ¹²Kanaafuu baay'een isaan, dubartoota Giriikii beekamoon muraasnii fi namoota baay'ee dabalatee amanan. ¹³Ta'uus Yihuudootni, Tasaloonqee Phaawuloos akka inni Beeriyaattu immoo dubbii Waaqayyoo akka lallabu yammuu dhagahan, rakkoo uumuun uummata jeeqan. ¹⁴Achiin battalummatti, obbolloonna Phaawuloos gara galaanaa akka deemuuf ergan, Siilaasif Ximootiwoos garuu achi turan. ¹⁵Namootni isaan Phaawuloos gaggesanis hanga Ateenaatti isa fidan. Isaanis akkuma Phaawuloos achitti dhisaniin, isaanis ajaja Siilaasiif Ximootiwoosiif hanga danda'ametti dafani akka isa bira dhufan jedhu isa biraa fudhatan. ¹⁶Phaawuloos otuma Ateenaa keessatti isaan eega jiru akka magaalaattiin waaqota tolchaman guutamuu ishii yammuu argu, hafuurri isaa isa keessatti raafame. ¹⁷Kanaafuu inni guyyaa hunda mana sagadaa keessatti Yihuudootaaf warra kaaniin isaan Waaqayyoo waaqeessan, akkasumas immoo lafa gabaattis isaan achiitti arge waliin wal morma ture. ¹⁸Haa ta'u malee garuu Filoosoofartootni Ephiqoorostii fi Istooyikoonni tokko tokko isaan falmu turan. Muraasini "Namtichi lafalafu (dudubatu) kun maal jechuu yaalaa?" jedhan. Kaanis "Inni isaa namoota akka hordoofaniif namoota gara waaqota hin beekamnee (keesummaa ta'anii)tti waamuu dha" jedhan. Sababa inni wangeela waa'ee Iyyasuusiifi du'aa ka'iinsa lallabuufi ture. ¹⁹Isaanis Phaawuloos fuudhanii bakka Aariyoosfaagoos isa fidanii, "Baruumsa haaraa isa atti dubbattu kana beekuu dandeenyaa?" jedhan. ²⁰Ati waantoota haaraa ta'an tokko tokko gara gurra keenyaatti fidaa jirtaa. Kanaafuu waantootni kun maal jechuu akka ta'an beekuu barbaadna." ²¹(Namootni Ateenaa hundii fi keesummoonni (namootni haaraan) achi keessa jiraatan yeroo isaanii kan dabarsan waayee waan haaraa dubachuu yookin dhagahuu malee hommattiyyuu miti.) ²²Phaawuloosis bakka Aariyoosfaagoos sana walkaa dhaabatee akkana jedhe. "Isin yaa namoota Ateena karaa hundaanuu akka isin namoota amantii taatan nan arga. ²³Akkuman otoo naanna'aa darbuu waantoota isin waaqeffatan hubadhetti, iddoo arsaa tokko barreefamni 'waaqa hin beekamneef' jedhe irratti maxamfamen arge. Kanaafuu isin otoo hin beekin kan waaqeffattan kun maal akka ta'en isinitti hima. ²⁴Waaqni inni addunyaa hundaa fi wantoota isa ardii (lafaa) waan ta'eef mana qulqulluu harka namaatiin hojjatame keessa hin jiraatu. ²⁵Inni namoota hundaaf jireenyaa fi hafuura akkasumas wantoota biroo hafan hundas kan kennu waan ta'eef waanti inni dhabe barbaadu tokkolle waan hin jireef harka namaatiin hin tajaajilamu. ²⁶Inni nama tokko irraa uummata sabootaa hunda uumee akka lafa irra jiraatan gochuun, bara jireenya isaanii fi bakka naannoo jireenya isaanii isaaniif murteesse. ²⁷Kunis akka isaan Waaqayyoo barabaadan akkasumas karaan isaanii isa duukaa ta'uun itti dhagahame akka isa argataniif kanas ta'u inni tokko tokkoo keenya irraa fagoodhaa miti. ²⁸Nuti kan jiraanu fi kan sochoonnu akkasumas jireenya kan arganne isaan, akkuma weelliftoota keessaa tokko "Akkasumas immoo nuti sanyii isaatii dha" jedhetti ²⁹Kanaafuu nuti waan ilmaa (sanyii) Waaqayyoo taaneef ga'umsa Waaqayyoo waan akka warqii, meetiif yookin fakkenya dhagaa isaan ogummaa fi beekumsa namaatiin tolchaman fakkaatuudhaa miti. ³⁰Kanaafuu Waaqayyoo yeroo wallaalummaa cufuun, amma garuu inni namoota hunda bakka hundaa akka qalbii jijjiirratan ajaja. ³¹Kunis sababa inni guyyaan yammuu qulqullummaan addunyaa irratti karaa nama isa filateetiin murtii itti kennuu qopheeseefiidha. Waaqayyooos nama kana du'aa isa kaasuun mirkaneesee jira." ³²Amma namootni Ateenaa yammuu waa'ee du'aa ka'iinsaa dhagahan, muraasni isaanii Phaawuloos jegan, kaanneen garu "Nuti waa'ee

dhimma kana amma deebinee dhageenya" jedhan. ³³Sana booda, Phaawuloos dhiisee deeme. ³⁴Namootni tokko tokko garu, Diyoonaasiyoos namni Aariyoosfaagoos, dubartiin maqaan ishii Damaariis jedhamtuu fi kan isaan waliin jiran kannennis, isaan wal-qunnaman, ni amananis.

Chapter 18

¹Waantoota kanaan booda Phaawuloos Ateenaa dhisuun gara qorontoos deeme. ²Achittis nama Yihuudaa kan, dhalootaan Phaaxoos ta'ee maqaan isaa Aqiilaa jedhamu, arge, innis haadha mana isaa Phirisqiilaa waliin sababa Yihuudootni hunduu Roomee keessaa akka bahanii Qalaawudoos ajajeef Xaaliyaanii dhaa yeroo dhiyootti dhufe. Phaawuloosis gara isaanii dhage, ³innis akkuma isaanii hojii wal-fakkaataa waan hojjatuuf, dukaanaa hodhaa isaan waliin ture. ⁴Phaawuloosis guyyaa sanbataa hunda mana sagadaa keessatti Yihuudootaaf Giriikoota lachuu waliin dudubbachuun akka amananii yaalaa ture. ⁵Amma yammuu Siilaasiif Xiimotiwoos Maaqeedoonyaadha gad-dhufan, phaawuloos lallaba dubbitti of cimsuun, warra Yihuudootaatii Iyyasuus akka Kiristoos ta'e dhugaa isaaniif bahee. ⁶Haa ta'u malee yammuu Yihuudootni isaan mormanii fi isa arrabsan (habaaran), Phaawuloos uffata (huccuu) isaa isaanitti urgufuun akkana isaaniin jedhe, "Dhigni keessan mataadhuma keessan irratti haa ta'u, ani qulqulluu dha, ammaan achi ani gara warra ormaan deema."⁷Innis achii bahee gara mana maqaan isaa Tiigoos Juusxoos jedhamu, nama isa Waaqa waaqeffatuutti dhufe. Manni isaas mana sagadaatti aanee kan jiruudha. ⁸Qarisphoos, bulchaa mana sagadaa kan ta'e maatii isaa hunda waliin Gooftaatti amane, warri Qorontoosis isaan waa'ee kanaa dhagahan baay'een ni amanan ni cuuphamanis. ⁹Gooftaan halkan keessa muldhataan Phaawuloosin akkana jedhe "Dubbaddhu malee hin sodaatiin, hin caldhisiinis. ¹⁰Ani siin waliinin jira, namni tokkolee si miidhuu hin danda'u, ani magaala kana keessa nama baay'een qaba." ¹¹Phaawulos dubbii Waaqayyoo isaan barsiisaa waggaa tokkoof ji'a jaha achi jiraate. ¹²Yammuu Gaaliyoon bulchaa Akayaa ta'u garuu, Yihuudootni waliigaluun ka'ani Phaawuloosin mormuun gara bakka mana murtii fulduratti isa fidanii, ¹³isaanis "Namni kun faallaa seeraattin akka uummanni Waaqa waaqeessan dogongoraan kakaasaa jira" jedhan. ¹⁴Otuma Phaawuloos dubbachuuf jedhuu, Gaaliyoon Yihuudootaan akkana jedhe "Yaa Yihuudoota, otoo waanti kun dhugaadhumaan dogongora yookin yakka ta'e turee, isinin dhagaha ture. ¹⁵Haa ta'u malee gaafiwwan keessan kanneen waa'ee jechootaf maqootaa akkasumas waa'ee seera keessani waan ta'eef, isinumti ofuma keessaniin fixadhaa. Ani waan akkanaatii murtii kennuu hin fedhu." ¹⁶Gaaliyoon akka isaan bakka mana murtii gad-dhisan godhe. ¹⁷Yammuu kana hundi isaanii bulchaa mana sagadaa kan ta'e, Susteeniyoos, fulduruma mana murtii sanaatti isa tuman. Garuu Gaaliyootti waantii isaan hojjatan kun homaa itti hin fakkanne. ¹⁸Phaawuloosiis guyyoota dheeraadhaaf achi turee booda, obbolootatti nagaa dhaamuun Phirisqiilaaf Aqiilaa waliin dooniidhaan gara Sooriyaa deeme. Otoo qarqara galaanaa gad-hin dhiisiisiin dura, bakka Keenkiriaatti, waan wareega qabuuf rifeensa mataa ofirraa haaddate. ¹⁹Yammuu gara Efeesoonitti isaan dhufan, Phaawuloos Phirisqiilaaf Aqiilaa achitti isaan dhisee, inni ofuma isaatiin gara mana sagadaa deemee Yihuudoota waliin duddubachuu jalqabe. ²⁰Yammuu isaan Phaawuloos isaan waliin yeroo dheeraaf akka turu gaafatan, inni hin sarminnee (ni dide). ²¹Garuu akkuma isaan biraa ka'een, "Yoo Waaqayyoo eyyame gara keessanitti deebi'ee nana dhufa" jedhe. Innis akkasumaan dooniidhaan Efeesoonii deeme. ²²Phaawuloos yammuu Qiisaariyaa gahu, gara Iyyaruusaaleemitti ol-deemee waldaa nagaa gaafatee, gara Antsokiyaatti gad-deeme. ²³Erga yeroo muraasa achitti dabarsee booda, Phaawuloos barattoota hunda jajjabeessa naannoo Galaatiyaaf Pheergaa keessa deeme. ²⁴Namni maqaan isaa Aphiloos jedhamu, dhalootaan nama Aleeksaandaariyaa ta'e, gara Efeesoonitti dhufe. Innis dubbiidhaan arraba qabuu fi Kitaaba Qulqulluus sirriitti beekumsa qabuudha. ²⁵Aphiloos barnoota Gooftaa kan barratedha, Hafuuraanis kan guutame, inni waayee Iyyasuus haalaan nama dubbatuufi barsiisuu dha, haa ta'u malee inni kan beekuu cuuphaa Yoohannis qofaa ture. ²⁶Aphiloos mana sagadaa keessatti sodaa tokko malee ni dubbata. Garuu yammuu Phirisqiilaaf Aqiilaan isa dhagahan, gara tokkotti isa fuudhanii waayee karaa Waaqayyoo caala haalaan isaaf ibsan. ²⁷Yammuu inni gara Akiyaatti ol-darbuu barbaduu obbolonni isa jajjabeessanii akka barattootni isa simatanii xalayyaa barreessaniif. Yammuu achi gahuu, isaan warra ayyaana Waaqayyoootti amananiif gargaarsa guddaa ta'e. ²⁸Aphiloos, Iyyasuus akka inni Kiristoos ta'e Kitaaba Qulqulluu keessaa mirkaneessaa Ayihuudoota waliin ciminaan mormaa isaan amansiisa ture.

Chapter 19

¹Otoo Aphiloos Qorontoos jiru, Phaawuloos karaa olii keessa bahee gara magaalaa Efeesoonitti dhufe, barattoota tokko tokko achitti arge. ²Phaawuloosiis "Yammuu amantan Hafuura Qulqulluu fudhatanii jirtuu?" isaaniin jedhe. Isaanis "Lakki, siriidhumaa waa'ee Hafuura Qulqulluutuu hin dhageenye" isaan jedhan. ³Phaawuloos "Yoos maaliin cuuphamtanree? jedheen. Isaanis "Cuuphaa Yohaannisii" jedhan. ⁴Kanaafuu Phaawuloosis deebisee, "Cuuphaan Yohaannis cuphaa qalbii jijjiirrachuuti. Innis akka uummatni kan isa boodaan dhufu tokkotti, innis Iyyasuusitti akka amana himee ture. ⁵Uummatnis yammuu kana dhagahan maqaa Gooftaa Iyyasuusin cuuphamani. ⁶Achiin yammuu Phaawuloos harka isaa isaan irra kaa'u, Haafurri Qulqulluu isaan irratti bu'e (dhufe), isaaniis afaan haaraadhaan dubbatan ni raajanis. ⁷Isaanis walumaagalatti gara kudha lamaa ta'u. ⁸Phaawuloos gara mana sagadaa keessa galuun sodaa malee, waa'ee mootummaa Waaqayyoo dudubbachaa fi akka isaan amanann gochaa ji'oota sadii ture. ⁹Garuu yammuu Yihuudootni muraasni onnee jabeessanii ajajamuu diduun, uummata duratti waa'ee karaa kana waan hamaa dudubbachuu jalqaban. Kanaafuu Phaawuloos barattoota isa waliin fudhatee galma Xiraanoos keessatti guyyaa guyyaadhaan dudubbata ture. ¹⁰Kunis wagoota lamaaf itti fufe, kanaafuu warreen isaas Issiyaa jiraataan, Yihuudootnii fi Giriikonni hundi isaan dubbii Gooftaa dhagahan. ¹¹Waaqayyoo harkaa Phaawuloositti dinqii baay'ee ajaa'ibsiisaa ta'e hojjata ture. ¹²Waan kana ta'eef maarrabii fi uffata (huccuu) qaama (nafa) isaa tuqe illee gara warra dhukkubsatanii yoo geessan dhibee isaanii irraa ni fayyu akkasumas hafuurri xuraa'aaniis gad-isaan lakkisa ture. ¹³Garuu Yihuudootni naannoo sana keessa adeeman ni jiru ture. Isaanis maqa Gooftaa Iyyasuus waamuu, kanaafuu isaanis yammuu "Maqaa Iyyasuus isa Phaawuloos lallabuutiin sin ajaja" jedhan hafuura xuraa'aa baasuuf yaalu turan. ¹⁴Lubnii ol-aanaan Yihuudootaa kan maqaan isa Asqewaa jedhamu tokko, isaan waan kana hojjatan ilmaan torba qaba ture. ¹⁵Hafuurri xuraa'aanis akkana jedhee isaaniif deebiseef, "Iyyasuus nan beeka, Phaawuloosiis nan beeka; garuu isin eenyuu dha?" ¹⁶Namichi hafuura xuraa'aa dhaan qabame sunis utaalee hunda isaanii qabachuun isaanitti cimee tume. Isaaniis mammadaa'uun qullaa isaanii baqachaa manaa bahan. ¹⁷Kunis Yihuudootaaf Giriikoitaa lachuutti isaan Efeesoon jiraatan hundatti beekama dhufe. Isaanis baay'ee sodaatan, maqaa Gooftaa Iyyasuusis ni ulfeeffame. ¹⁸Kanaafuu warri amanann baay'een isaanis dhufanii hojii haamaa kanaan dura hojjatan hunda himatan. ¹⁹Warrii hojii falfalaa raawwachaa turan keessaa baay'eenis kitaaba isaanii waliin fiduun namoota hunda fuldurratti guban. Yammuu gatii isaan lakkaa'an meetii kuma shantama ture. ²⁰Kanaafuu dubbiin Gooftaa humna gudaadhaan fafaca'uun baay'ee babaldhate. ²¹Erga waantootni kun hunduu raawwatamanii booda, Phaawuloos Maqeedooniyaaf Akaaya keessa darbee gara Iyyaruusaaleemitti dhufuuf Hafuuraan murteesse, innis "erga achi gahee booda, Roomee arguun qaba" jedhe. ²²Phaawuloos kan isa tajaajilan keessaa lamaan saanii, Xiimootiwoosif Eraasxoos gara Maqeedooniyaatti erge. Inni ofumasaatii garuu yeroodhaaf Isiyaa keessa ture. ²³Yeroodhuma sanatti waa'ee dhuma karaa kanaattin Efeesoon keessatti jeequmsi xiqqaa hin taane ka'e. ²⁴Namni maqaan isaa Demeexiroos jedhamu tumtuu meetii kan ta'e inni Arxeemisii meetiidhaan toltolchu, ogeeyyiidhaafis galii guddaa kan fiduufitu ture. ²⁵Innis hojjatoota sana hunda waliitti qabuun akkana jedhen "Yaa namoota, akka hojii kanaan qarshii baay'ee argannuu isinuu ni beektu, ²⁶Isinuu argaa fi dhagahaa jirtuu, akka namni Phaawuloos jedhamu kun Efeesoon keessatti qofa otoo hin ta'iin, Isiyaa hunda keessattis malee, namoota baay'ee amansiisaa fi dogongoorsiisa garagalchaa akka jiru. Innis waaqonni harkaan tolchamab waaqota miti" jechaa jirra. ²⁷Balaan kan dhufaa jiru garuu daldala (galii) keenya qofa irratti otoo hin ta'iin manni qulqulluu Arxeemis ulfinnii fi gaarummaan ishii ni salphata akkasumas baay'ee guddini fi guutummaan ishi kan Isiyaaf addunyaan hundi ishii waaqeessu kun duwwaa tati. ²⁸Isaanis yammuu kana dhagahan, dallansuudhaan guutamaanii akkana jechuun iyyan, "Arxeemis warra Efeesoon guddoo dha". ²⁹Magaalitiinis waantootni bitaa itti galuun guutamte, uummatnis yaada tokkoon gara bakka ti'aatii keessaatti ariitiidhaan dhaqaan; Isaanis miiltoowwan Phaawuloos isaa Maqeedoniyaadha dhufan, Gaayoosiif Ariyaastaraaqaos jedhamn qaban. ³⁰Phaawuloosis gara tuuta uummata keessa seenuu barbaadee ture, haa ta'u malee barattootni isa dhoowwan. ³¹Akkasumas kutaa Isiyaa Keessatti namootni aangoo irra jiran tokko tokkoo isaa hiriya Phaawuloos ta'an akka bakka ti'aatii sana hiin seene ergaa itti erguun kadhatan. ³²Tuutni sunis waan burjaaja'eef uummatni muraasni waan tokko kaanis immoo waan biraa jechuun iyyuu. Baay'een isaan maaliif akka walgahaaniyyuu hin beekan ture. ³³Tuuta keessaa tokko tokkoo isaan Yihuudoota turan, Aleeksaandar dhibuu akka isaanii mormuuf gara fulduraatti isa baasan. Kanaafuu Aleeksaandaris isaaniif mormuu barbaadee halka kaasuun akka caldhisanii mallattoo kenneef. ³⁴Haa ta'u malee yammuu isaan akka inni nama Yihuudaa ta'uu hubatan, sagalee tokkoon sa'aatii lamaaf akkana jechuun iyyan "Arxeemis warra Efeesoon guddoo dha." ³⁵Barreessaan ol-aanaa magaalicha akka caldhisan gochuun, akkana jedhe "Isiin yaa namoota Efeesoon mana qulqullummaa Arxeemis ishii guddoo fi fakkiin ishi inni samii dha bu'e akka uummanni magaalaa Efeesoon eegduu akka ta'e namni hin beekne jiraa?" ³⁶Kanaafuu dhugaan kana kan

mormuu waan hin jirreef akka tasgabbootanii fi ariifatanii waan tokko gochuu irraa akka of qusattan.

³⁷Namoota kana otoo isaan mana qulqullummaa kana hin saamiin yookin waaqaa keenya otoo hin arrabsiin akkasumaan qabdani bakka fiddanii jirtu. ³⁸Kanaafuu Dimeexiroosis ta'e ogeeyyiin isa waliin jiran, eenyumarratuu yoo imannaa qabaattan manni murtii banaa dha, abbaan alangaas jiru. Himannaa keessan dhiyeefachuu ni dandeessu. ³⁹Garuu yoo waan biraa waanuuma kamiyyuu dhiyeefachuu barbaaddan, walgayii idilee irratti ilaalamuun ni danda'ama. ⁴⁰ - ⁴¹Kanaafuu waan hardha ta'ee kun akkanumaan waan ta'eef sodaa keessa jira, yoo gaafatamnees deebisuuf sababa hin qabnu." Innis erga waan kan jedhee booda walgayicha gad-lakkise.

Chapter 20

¹Erga jeequmsa gab jedhee booda, Phaawuloos barattotatti ergee fichisiisuun erga jajjabeeseen booda nagaa itti dhaamuun gara Maqeedooniyaa deeme. ²Innis naannowwan darbu hunda keessatti dubbiiwwan baay'ee himuun isaan jajjabeessa, gara Giriikitti dhufe. ³Ji'oota sadii erga achitti dabarsee booda gara Sooriyaatti doonidhaan deemuuf qophiirra otoo jiru, Yihuudotaan isa irratti sadoon waan sadameef, kanaafuu karaa Maqeedooniyaatiin debi'uuf murteesse. ⁴Hanga Isiiyaatti isa waliin deemuuf kan ka'an Beeriyaadha ilma Phiirroos kan ta'e Soophaaxiroos, Arisxaarkoosiif Sakondoos, lamaanuu amantoota Tasaloonqee irraa ta'an, Darbee irraa Gayiwos, Ximootiwoos fi Isiyaa irraayyis Tiqqiigoosii Xiroofeemos turan. ⁵Garuu namootni kun nu fuldura darbani Xiroo'aadaatti nu eegan. ⁶Ayyana qixxaatiin booda dooniidhaan Filiiphisiyuusii kaanee guyyoota shaniin booda gara isaanii xiirrositti dhufne. Achittis guyyoota torba turre. ⁷Guyyaa jalqaba torbaniitti, yammuu nutii biddeena cabsachuuf walitti qabamnu, Phaawuloos amantootatti dubbate. Innis waan guyyaa itti fufu achii deemuun waan karoorseef, kanaafuu hanga halkan walakaatti haas'aa isaa dheeresse. ⁸Kutaa ol-gubbaa bakka itti walitti qabamne keessa ibsaa baay'eetuu jira ture. ⁹Dargaageesi maqaan isaa Awuxaaqoos jedhamu tokko foddaa irra taa'a, innis hirribni itti dhufe ammuma Phaawuloos dubbii isaa dheeressu, innis hirriba cimaa keessa galuun mugee fooqii sadaffaa irraa kufee lafa dhahee reenfa isaa kaasan. ¹⁰Phaawuloosis gad-bu'e, isa irra diriiree ciisa, isas hammate." Lubbuun isaa waan isa keessa jirtuuf hin gaddiinaa" jedhe. ¹¹Innis kutaa ol-gubbaatti deebi'ee bahuun, biddeena cabsatee nyaate, hanga laftii bariyuuttiis erga isaan waliin baay'ee haasayee booda achii deeme. ¹²Isaanis dargageessi du'aa ka'ee sana of-fidani baay'ees jajjabaatan. ¹³Nuti ofuma keenyaa Phaawuloos simachuuf dursinee dooniidhaan gara Asoon bakka nutti Phaawuloos fuudhuuf karoorfanne deemne. Kunis waan inni ofuma isaatti kan gochuuf barbaadeef dha, sababni isaa lafa deemuun waan inni karoorseef. ¹⁴Yammuu inni Asoonitti nu qunnamu doonidhaan isa fuunee gara Miixilii deemne. ¹⁵Guyyaa itti fufus dooniidhaa achii kaanee karaa gama Kiyuus geenye. Guyyaa itti fufus Saamus bira geenye, bariitusaas immoo gara magaalaa Miilixus dhufne. ¹⁶Phaawuloos amma danda'ametti ayyana Pheenxeeqosxee Iyyaruusaaleem ta'uu waan ariifateef Isiyaa keessa turuu hin barbaadne, kanaafuu Efeesoon bira darbuuf murteesse. ¹⁷Innis Miilixoniidhaa gara Efeesoonitti namoota erguun jaarsooliin waldaa gara ofiitti waamsise. ¹⁸Isaanis yammuu gara isaa dhufa, akkana isaaniin jedhe. ¹⁹"Guyyaa jalqaba miilli koo Isiyaa keessa ijate irraa kaasee, akkamittiin akka yeroo hunda yeroo koo isin waliin dabarsaa sadoo Yihuudootaa irraa kan ka'e rakkinni ana irra gahuu ilee, gad-ofi qabuu guddaa fi imimmaanii waliin, Gooftaa tajaajilu itti fufeera. ²⁰Otoo waan faayidaa qabuu isiniif lallabuu irraa of hin qabiin akkamittiin adda babayii fi manaa mana irra deemuun isin barsiise isinuu ni beektu, ²¹Yihuudootaa fi Giriikotaa lamaaniyyuu qalbii jijjiirachuu gara Waaqayyooti deebi'aniin akka isaan Gooftaa keenya Iyyasuusitti amanana dhugaa bayeera. ²²Ammas ilaalaa, ani otoo waan achitti narra gahuuf jiru otoo hin beekiin gara Iyyaruusaaleem Hafuuraan dirqamee deema jiraa. ²³Hafuurri Qulqulluu garuu akka magaalaa hundaa keessatti hidhamuuf rakkoon na eegatuu naa mirkanneessaa jira. ²⁴Garuu ani figicha sana xumuruu fi tajaajila Gooftaan Iyyasuus natti kenne sana, ayyaana waaqayyootin wangeela dhugaa bahutti, lubbuu koo ana biratti akka waan faayidaa hin qabneetti lakkaa'a. ²⁵Ammas ilaalaa, isin warriin ani isiin keessa naanna'ee waa'ee mootummaa Waaqayyoo lallabe, isin hundi keessan kanaan booda akka fuula koo hin argine nan beeka. ²⁶Kanaafuu akkan ani ofii kootii dhiiga nama hundaa irra qulqulluu ta'e hardha guyyaa kanatti isiniifan dhugaa baha. ²⁷Ani eyyama Waaqayyoo hunda isinitti himuu irraa gara duubaatti hin deebine. ²⁸Kanaafuu waa'ee ofuma keessanii ofi eegadha, akkasumas waa'ee hoolota hunda kanneen Hafuurri Qulqulluu eegdota isin godhe. Waldaa Waaqayyoo ishii inni dhiiga ofiitiin bite eeguuf of-eegadhaa. ²⁹Erga ani deemee booda akka yayyiwwaan hamoon dhufanii jidduu keessan seenanii fi akka hoolotaaf garaa hin laafne nan beeka. ³⁰Miseensuma keessan keessaayyuu namoota kaasuun barattoota ofii taasiisuun dhugaa kan jallisan ni ka'u. ³¹Kanaafuu of eegaa, waanin ani waggoota sadiif otoo wal irraa hin kutiin halkaniif guyyaa isin akeekachise sana yaadadhaa. ³²Ani amma Waaqayyootii fi akkasumas dubbii ayyaana isaatti isa isin ijaaru danda'uu fi warra qulqullaa'an hunda keessatti dhaala isiniif kennuu danda'uttiin imaanaa isin kenna. ³³Ani meetii, warqii fi uffata (huccuu) eenyumaatuu hawwee hin beeku. ³⁴Akkan harkoota kanneenin hojjadhee waan na barbaachisu fi waan isaan na waliin jiran barbaachisu argadhuu isin ofuma keessaniinuu ni beektu. ³⁵Humna keenyaan dadhabnee hojjachuun warra dadhabaa gargaaruu akka qabnu isinitti agarsiisuun ani fakkeenya isinii ta'een jira, akkasumas dubbii Gooftaa Iyyasuus, dubbii isa inni ofuma issaatiin "Isa fudhatuu irra isa kennutuu eebbifama" jedhe, ni yaadatu. ³⁶Erga akkanatti dubbatee booda, jilbeefatee hunda isaan waliin kadhate. ³⁷Boyicha baay'eetuu ta'e, Isaanis Phaawuloositti marmuun isa dhugatan. ³⁸Sababa inni waan isin kanaan booda fuula koo hin argitan isaaniin jedheef onneen hunda isaanii baay'ee xuqamee (cabee). Achiin hanga dooniitti isa gaggeessan.

Chapter 21

¹isaan biraa gargar baanee deemnee booda dooniidhaa, gara magaalaa Qoositti qajeellee, guyyaa itti fufus gara magaalaa Roodee, achiis gara magaalaa Phaaxiraatti dabarre. ²Yammuu doonii Fiinqee deemu argannuu isaan karaa keenya itti fufne. ³Erga Qophiroos arginee booda, karaa bitaatti ishii dhiifnee gara Sooriyaatti dhufuudhaan Xiirrositti bakka doonichi fe'isaa isaa itti buufatutti nutis buune. ⁴Erga baratoota achitti arginee booda, guyyoota torba achii turre. Isaanis akka Phaawuloos gara Iyyaruusaaleem hin deemnee Hafuuraan ta'un isa dhoowwan. ⁵Yammuu guyyoota achii turuu qabnu dhumu, achii kaanee karaa keenya deemne, hundi isaanii haadha manaa fi ilmaan isaanii waliin hanga magaalaa baanuutti nu gageessan. Achiin nus qarqara galaanaatti jilbeeffanee, kadhanne. ⁶Erga nagaa walitti dhaamnee booda nuti dooniidhaan deemne isaanis gara manaatti deebi'an. ⁷Yammuu Xiirrosii kaanee Phiixiloomaas gahuun karaa keenya xumurre. Achitiis obboloota nagaa gaafachuun isaan waliin guyyaa tokko ture. ⁸Guyyaa itti fufuttis achii kaanee gara Qiisaariyaatti dhaqne. Nutis mana Filiiphoos, isa lallabaa wangeelaa, isa torban keessaa tokko ta'e seenee, isa waliin ture. ⁹Innis ijoollee durbaa afuur isaan dhiira hin beekne kan raajii dubbatan qaba ture. ¹⁰Akkuma nuti guyyoota muraasaaf achi turree raajichi maqaan isaa Agaaboos jedhamu tokko Yihuudaadhaa gad-dhufe. ¹¹Innis gara keenya dhufe hidhata Phaawuloos fuudhee, isaan miilaa fi harka isaa hidhuun akkana jedhe, "Hafuuri Qulqulluun Yihuudootni abbaa hidhata kanaa akkanatti hidhuun, dabarsanii harka warra ormaatti isa kennu" jedhe. ¹²Yammuu waantoota kanneen dhageenyu nutiifi uummatni isaan bakka sana jiraatan Phaawuloos akka gara Iyyaruusaaleemitti ol-hin baanne kadhanne. ¹³Achiin Phaawuloos, "Maal gochaa jirtu, boowaa onnee koo na raafu? Ani hidhamuudhaaf qofa hin ta'in maqaa Gooftaa Iyyasuusiif Iyyaruusaaleemitti du'uuf immoo qopha'eera" jedhe. ¹⁴Waan Phaawuloos gorsa keenya fudhachuu dideef caldhisuun "Ergaa fedhiin Waaqayyoo haa ta'u" jenne. ¹⁵Guyyoota kana booda, boorsaa keenya qabanne gara Iyyaruusaaleemitti ol-deemne. ¹⁶Qiisaariyaadha barattootni tokko tokko nu waliin deeman. Isaanis nama maqaan isa Minaasoon jedhamu nama Qophiroos fedanii waliin dhufan, innis baratoota isaan duraa keessaa ture, nutis isa waliin turre. ¹⁷Yammuu nuti Iyyaruusaaleem geenyu obbollonni gammachuudhaan nu simatan. ¹⁸Guyyaa itti fufus Phaawuloos nu waliin gara Yaa'iqoobiif jaarsolii hunda bira bakka jiran deeme. ¹⁹Erga inni nagaa isaan gaafatee booda waantoota Waaqayyoo isaan namoota ormaa keessatti hojjate hunda tokko tokkoon gabaase. ²⁰Yammuu isaanis kana dhagahan, Waaqayyoo ulfeessuun, akkana isaan jedhan "Yaa obbolleessa, akkamitti akka Yihuudoota keessaa kuma baay'eetti lakkaa'aman akka amanan argitee jirta; Isaan hundi immoo seera eeguuf kan inafaaniidha. ²¹Isaanis waa'ee kee akka ati Yihuudoota isaan warra ormaa keessa jiraatan hunda akka Musee dhiisanii ati akka isaan ijoollee isaanii hin kittaannee fi akkasumas akka isaan karaa aadaatiin hin deemne akka barsiiste dhaga'anii jiru. ²²Isaan akka ati dhufte dhagahuun isaanii waan hin afneef, maal gochuu qabna? ²³Kanaafuu waan nuti siin jennu godhi. Namoota wareega ofiirraa qaban afur nu bira jiru. ²⁴Nammota kanneen fuudhii isaan waliin seera qulqullinaatiin of-qulqulleesi, gatii isaaniis isaanii kanfali, kanaafuu rifeensa mataa isaan haa aaddatan. Kanaafuu namootni hundi isaan waanti waa'ee keetii dubbatame sun soba ta'u ni beekuu. Isaanis akka ati seeraa qajeelaatti ajajamaa jirtu ni baratu. ²⁵Waa'ee namoota ormaa isaan amananii garuu, akka isaan nyaata waaqota tolchamniif aarsaa kenname, dhiga irraa, foon horii ofiin du'aan nyaachuu fi sagaagalumaa irraa of-eegan murtii keenya isaaniiif barreesineerra. ²⁶Kanaafuu Phaawuloos namoota sana fudhatee, guyyaa itti fufu isaan waliin of qulqulleesse. Achiins guyyoonni sirna qulqullinaa yoom akka xumuramuufi aarsaan tokko tokkoon isaanii immoo yoom akka dhiyeeffamu beeksiisa kennuuf gara mana qulqullina keessa dhaqan. ²⁷Yammuu guyyoonni torban sun xumuramuuf gahu, Yihuudotni Isiyaa dha dhufan tokko tokko, Phaawuloos mana qulqullinaa keessatti waan arganiif, tuuta hunda isa irratti kakaasuun qaban. ²⁸Isaanis iyyuudhaan "Yaa namoota Israa'eel nu garagaaraa, namni kun namoota hunda bakka hundatti wantoota namootaaf, seeraa fi bakka kanaaf faallaa ta'an isa barsiisuu dha. Kana malees, Giriikoota immoo mana qulquluutti fiduudhaan bakka qulqulluu kana xureessa. ²⁹Isaanis kana kan jedhaniif, kana dura nama Efeesoon Xiroofiimoon waan magaalaa keessatti isa waliin arganiif Phaawuloos mana qulqullinaa keessa waan isa fide isaanitti fakkaateeti. ³⁰Magaalaan sun hundi ni jeqamte; namootnis tokko ta'uun gara Phaawuloositti figuun qaban. Isaanis lafa irra isa harkisanii mana qulqullutti gad-isa baasuun, ennasuma balbaloota cufan. ³¹Otoo isaan isa ajeesuuf yaalanuu, akka magaalaa Iyaaruusaaleem hundi jeqamaa jirtu oduun gara ajajaa waraana qaqabe. ³²Innis yeroodhuma sanatti loltoota fi ajajaawwan dhibbaa fudhatee gara tuutaatti dafee gad-fiige. Yammuu uummatni ajajichaaf loltoota argan, Phaawuloos tumuu dhisan. ³³Ajajaan sunis Phaawuloositti dhaqee qabe, akka inni sansalata lamaan hidhamuus ajaje. Achinis akka inni eenyu ta'ee fi akka inni maal hojachuu ture gaafate. ³⁴Tuuticha sana keessaayyis kaan isaanii waan tokko kan hafan immoo waan biraa jechuun iyyan. Ajajichiis waca irraa kan ka'e dhugaa jiru beekuu waan hindandeenyeef akka Phaawuloos gara buufata loltootaa keessatti fidamu ajaje.

³⁵Yammuu Phaawuloos bahuuf gara sadarkaa (gulantaa)tti dhufu, sababa jeequmsa tuutichaa irraa kan ka'e loltootaan baatame. ³⁶Tuutni uummatichaas isa duukaa hordofuun iyyuu, isaanitti fufuun "Isa dhabamsiisaa!" jedhan. ³⁷Akkuma Phaawuloos gara buufata loltootaatti dhufuudhaaf ka'eetti innis ajajichaan "Akkan waan tokko sitti dubbadhuu naa eyyamamaa?" jedheen. Ajajichis "Afaan Giriik beektaa?" jedheen. ³⁸Ati kanaan dura nama biyya Misiraatti jeequmsa kaasee namoota nama ajjeesan kuma afur dura bu'uun lafa onaatti daggala gale sana mitii? ³⁹Phaawuloosiis " Ani nama magaala ishii beekamtu Xarsees kan Kiilqiyaa keessatti argamtuudha. Akkan ani uummata kanaa dubbii taasisuuf akka naa eyyamtuuf sun kadhadhaa" jedhe. ⁴⁰Yammuu ajajichi eyyama isaaf kennu, Phaawuloos sadarka (gulantaa) irra dhaabate akka uummatni caldhisuuf harka isaa ol-qabe. Yammuu caldhisni guddaab ta'u, afaan Hibuutiin dubbate. Innis akkana jedhe.

Chapter 22

¹"Yaa obbolottaaf abboota, falmaata koo isan ani isiniif dhiyeesu dhagahaa." ²Yammuu Phaawuloos afaan Hibruutiin dubbisaa isaa itti himu, tuutichis caldhisuun dhagahan. Innis akkana jedhe. ³nama Yihuudaa, kaniin Xarsees ishii biyya Kiilqiyyaatti argamtu keessatti dhaldeedha, garuu kaniin guddadhee miila Gamaaliyaa jala taa'uun baradhe asuma magaalaa kana keessattidha. Akkuma hardha isin hundi keessan inaaftan kana anis Waaqayyoof inaafeera, Ani haala ciminaan karaa seera Abbootaa baradheera. ⁴Namoota dhiiraa fi dubartii lachuu isaan karaa kana irra deemuun hunda hanga du'aatti hari'achuun, isaan qabee gara mana hidhaatti isaan galcheera. ⁵Akkuma lubni ol-aanaa fi jaarsooliin dhugaa bahuu danda'anitti, gara Damaasqoo deemuuf isaan biraa xalayyaa fuudhee gara obboloota isaanii gara Damaasqoo isaan hidhee akka adabamanii gara Iyyaruusaaleemitti fiduuf deemeen ture. ⁶Gara guyyaa walakkaatti, akkuma gara Damaasqootti dhiyaadheen battalumatti iftii guddaan samiidhaa naannawa kootti ife. ⁷Anis lafa dhahuun sagalee 'Saa'ool, Saa'ool ati maaliif na ariita?' naan jedhun dhagahe. ⁸Anis 'Yaa Gooftaa ati eenyuudha?' jedhee deebiseef Innis 'Iyyasuus nama Naazireet, usa atii ariituudha' naan jedhe. ⁹Namootni isaan ana waliin jiran ificha argan malee nama natti dubbachaa jiru sagalee isaa haalaan hin hubanne. ¹⁰Anis 'Yaa Gooftaa maal haagodhu?' jedhen. Gooftaanis akkana naan jedhe 'Ka'iitii gara Damaasqootti deemii. Achiittis waan ati gochuu qabdu hundumaa sitti himamaa.' ¹¹Anis sababa iftii sun guddaa ta'eef arguu hin dandeenye, kanaafuu namootni naan waliin jiran suun harka koo qabanii gara Damaasqootti na geessan. ¹²Achittis nama Hanaaniyaa jedhamu waliiniin wal-qunname, innis nama ciminaan seera eeguu fi Yihuudoota achi jiraatan birattis kabaja qabuudha. ¹³Innis gara koo dhuufun, bukkee (cinaa) koo dhaabate, 'Yaa obbolleesa, Saa'ool, arguu danda'i.' Anis ennasuma, yeroodhumasanatti isa arge. ¹⁴Innis 'Waaqni abboota keenyaa akka ati eyyama isaa beektuu, akka isa qulqullicha san argituuf dubbii afaan isaa irra bahu dhageessuuf si filaateera. ¹⁵Kunis waa'ee waan argitee fi dhageesse akka atii namoota hundaaf dhugaa isaaaf baatuufi. ¹⁶Ega amma maala eegda? Ka'itti maqaa isaa waamaa, cuuphami, cubbuu keess of irraa dhiqi. ¹⁷Ergan ani gara Iyyaruusaaleemitti deebi'ee booda, otoon mana qulqulluu keessatti kadhata irra jiruu, muldhatni natti dhufe. ¹⁸Yammuu inni akkana naan jedhuun arge 'Dafitii ariitiidhaan Iyyaruusaaleem keessa bahi, sababni isaa waa'ee koo waanti ati isaaniif dhugaa baatuu hin fudhatanii.' ¹⁹Anis 'Yaa Gooftaa isaan ofumasaaniitiinuu akkan ani warra sitti amanan mana hidhaatti isaan darbadhuu fi isaan tumuuf mana sagadaa hunda irra akka naanna'u ni beekuu. ²⁰Yammuu dhiigni dhugaa baatuu keetii, Isxiifanoos dhangala'u raawwii sana irratti namoota isa ajjeessan waliin walii galuun bakka sana dhaabaadhe uffata (huccuu) isaaniin eega ture' jedhe. ²¹Garuu inni immok 'Deemi, sababan ani gara fagootti namoota ormaattin si ergaa' naan jedhe. ²²Isaanis hanga dhuma dubbii isaatti dhageeffatan. Achiin sagalee isaanii olkaasuun akkana jedhan "Nama akkanaa kun jiaachuun isaa sirrii waan hin taaneef lafa gubbaa irraa dhabamsiisaa." ²³Otuma isaan iyyaa, uffata (huccuu)isaani dadarbachaa fi awwaaras gara samiitti ol-bittinsaa jiraanuu, ²⁴ajajaan sun akka Phaawuloos gara buufata loltootaa keessatti fidan ajaje. Innis namootni maaliif akkanatti isaan mormaa akka isatti iyyan beekuuf jedhee, akka isa garafanii qoratanii ajaje. ²⁵Yammuu isaan teephaan isa hidhanii garafuuf qophaa'an, Phaawuloos ajajaa dhibba isa bukkee (cinaa) dhaabatuun "Lammii Roome tokko murtii tokko malee garafuun seerrii ni eyyamaa? jedheen. ²⁶Ajajaan dhibba suunis yammuu kana dhagahu, gara ajajaa waraanaa (ajajaa kumaa) dhagee akkana jedhee itt hime, "Ati maal gochuu dhaafi? Namni kun lammii Roomee dha?" ²⁷Ajajichi sunis dhufee "Mee nattu himi ati lammii Roomee dha?" isaan jedhe. Phaawuloosis "Eeyyee" jedheen. ²⁸Ajajaan sunis "Ani lammummaa kana argachuuf qarshii baay'ee ta'un itti baase" jedheen. Phaawuloos garuu deebisee "Ani immoo lammii Roomee ta'een dhaladhee." ²⁹Kanaafuu namootni isa qoruuf yaadan suun ennasuma isa dhisan. Ajajichis, yammuu inni akka Phaawuloos lammii Roomee ta'uu beekuu sababa isa hidheef sodaate. ³⁰Guyyaa itti fufu ajajaan sun sababa Yihuudootni Phaawuloos himatan beekuu barbaadee. Kanaafuu hidhaa isaa iraa hiikee, lubboon hangafaa fi gumiin hundi akka walitti qabamanii ajaje. Achiin Phaawuloos gad-fiduun jidduu isaanii dhabe.

Chapter 23

¹Phaawuloosis gara miseensota gummi xiyyeeffanoon ilaaluun akkana jedhe "Yaa obboloota ani hanga guyyaa kanaatti fuldura Waaqayyooti sammuu qulqulluudhaaniin jiraadha. ²Lubni ol-aanaan Hanaaniyaan namoota isaan isa bukkee (cinaa) dhaabatan akka afaan isaa dhahan ajaje. ³Phaawuloosis akkana isaan jedhe, "Ati gidgiddaa booraleedhaan dibame nanaa Waaqni si dhaha; Ati seeraan natti murteesuuf taa'aa otoo jirtuu, seeraan ala na rukuchisuuf ajajjaa?" Namootni isaan isa bukkee (cinaa) dhaabatanis, "Ati akkanattiidhaan kan lubba ol-aanaa Waaqayyoo kan arrabsitu?" jedhan ⁴Phaawuloosiis, "Yaa obboloota, ani hin beekne, akka inni lubba ol-aanaa ta'e. Akka akkana jedhame barreeffame "Bulchaa uumata keettitti hamaa dubbachuu hin qabdu." ⁵Phaawuloos akka gareen isaan saaduqoota gareen biroo immoo Fariisoota t'uu isaanii waan beekkef, inni gumichaa sagalee isaa ol-kaasee "Yaa obboloota, ani farisicha, ilma farisichaati dha. Sababni natti murtaa'uuf waaniin ani abdii du'aa ka'iinsaa qabuufidha" jedhe. ⁶Yammuu inni kana jedhu, Fariisootaa fi Saduqoota jidduutti wal mormiin jalqabame, tuutichis ni qoodame. ⁷Sababa Saaduqonni du'aa ka'insi, maleektootni fi hafuura waanti jedhamu hin jiru jedhanii fi fariisonni immoo kun hundi akka jiran beekamtii waan kennaniifidha. ⁸Jeequmsi guddaanis ni uumame, garee fariisootaa keessaas tokko tokko barsiisonni seeraa ol ka'uun "nama kana irratti nuti badii homaa hin argine, Hafuuri yookin maleekaan isatti dubbatee yoo ta'e hoo?" jedhan. ⁹Yammuu mormini guddaan ka'u, ajajicha akka Phaawuloos isaaniin bakka hedduutti hin ciciramne, sodaatee, kanaafuu akka loltootni gad-bu'anii jidduu gumichaatii humnaan isa fuudhanii gara buufata loltootaatti isa fidan ajaje. ¹⁰Halkan itti fufus Gooftaan bukkee (cinaa) isaa dhaabate "Jabaadhu, akkuma Iyyaruusaaleem keessatti dhugaa naa baatee, akkanumatti Roomittis dhugaa naa baataa" isaan jedhe. ¹¹Yammuu lafti bari'uus Yihuudoota keessaa muraasni akka otoo Phaawuloos hin ajeesiini waan tokko hin nyaaneef hin dhugne mariyachuun waliif kakatan. ¹²Sadoo kanas kan qindeesan namoota afurtamaa ol-ta'u. ¹³Isaanis gara luba ol aanaa fi gara jaarsoolii deemuun akkana jedhan "Nut hanga Phaawuloos ajjeefnuuti akka waan tokko hin nyaannee waliif kakannee jira. ¹⁴Kanaafuu, amma, gumichi waan waa'ee Phaawuloos sirriitti qorachuu barbaadan fakkeesse akka ajajaan sun gara keessatti gad isa fidu kadhaddhaa. Karaa keenyaan, otoo inni achii dhuufa jiruu karaa irratti isa ajjeesuuf nuti qophii dha. ¹⁵Garu ilmi obboleetti Phaawuloos akka isaan isa eegachuuf karaa irra akka riphann waan dhagayeeff gara buufata loltoota deemuun Phaawuloositti hime. ¹⁶Phaawuloosis ajajaawwan dhibbaa keessaa tokko waame "Dargaggeessi kun waan isatti himu tokko qabaa gara ajajaa isa guddaatti geessi" jedhe. ¹⁷Kanaafuu ajajaan dhibbichaas dargaggeessa sana gara ajajaa isa guddaatti fide, "Phaawuloos inni hidhamaan sun ofitti na waamuun akkan dargaggeessa kana gara kee fidu na gaafate. Innis waan sitti himuu tokko qaba" jedhe. ¹⁸Ajajichis harka isaa qabee gara bakka qobaatti baasuun "Maalii dha inni waanta ati naaf gabaastuu?" jedhee gaafate. ¹⁹Dargaggesichis akkana jedhe "Yihuudootni waan waa'ee isaa sirritti qorruu barbaadan fakkaataan akka ati Phaawuloos boru gara gumiitti gad fiddu si gaafachuuf waliif galanii jiru. ²⁰Ati garuu hin sarmiiniif, sababnis isaan namoota afurtamaa ol ta'an karaa irratti riphannii isa eeggachaa jiru. Isaanis hanga isa ajjeessanitti akka waan tokko illee hin nyaanne fi hin dhugnee kakuu waliif galanii jiru, kunoo ammayyuu qophaa'anii akka atti mirkaneesituuf eeggachaa jiru. ²¹Ajajaan sunis "Ati waantoota naaf gabaafte kana nama biroo tokkottillee akka hin himnee" jedhee dargaggeesichaa akeekkachiisuun gad dhiisee. ²²Innis akkasumaan ajajaawwan dhibbaa keessaa lamaan isaanii ofitti waamee "Loltoota dhibba lama, abbaa fardeenii torbaatama akkasumas abbaa eeboo (waraanaa) dhibba lama qopheessaatti halkan kees sa'aatii saditti asii ka'aatii gara Qiisaariyaa deemaa" jedheen. ²³Innis immoo akka horii yaabii kan Phaawuloos yaabatee nagaadhaan gara Filiiks, isa bulchaa biyyaa bira itti dhuufu akka qopheessanii isaan ajaje. ²⁴Achiis innis xalayya haala kanaan barreesse; ²⁵"Qalaadiyoos Loosiyaas irraa, gara kabajamaa, bulchaa biyya Filiiksiif, nagaan siif haa ta'u. ²⁶Namni kun Yihuutaan qabamuun isaaniin hanga ajjeechaatti gahee ture, ani garuu yammuu inni akka lammii Roomee ta'e beekuuf loltoota koo waliin deemee isa baase. ²⁷Ani akka isaan maaliif isa himatan beeku waanin barbaadeef isa fuudhee gara gumii isaanitti gad buuse. ²⁸Ani akka inni waa'ee gaafii seera isaaniitiif akka himatameen beeka malee yakka waan du'aaf yookin hidhaaf isa gahuu waan tokkollee hin qabu. ²⁹Akka sadoo nama kanatti sadan gabaasni waan nagayee tureef, anis battalumatti isa gara keetti erguun warri isa himatanis akka himata isarratti qaban siif dhiyeessan ajajeen jira. ³⁰Kanaafuu loltootni sunis waan ajajamanni raawwatan. Isaanis halakaniis Phaawuloos fuudhanii gara Antiiphaaxiriis isa geessan. ³¹Guyyaa itti fufuttis, loltootni baay'een akka abbaan fardeenii isa waliin deeman gochuun isaan ofiin isaanii gara buufata loltootaatti deebi'an. ³²Yammuu abbaan fardeenii Qisaariyaa qaqaban xalayaa isaanii bulchaa biyyaatti kennan, akkasumas Phaawuloosiis isatti kennan. ³³Bulchaan biyyaas xalayicha erga dubbisee booda, Phaawuloos kutaa kamii akka dhufe gaafate. Yammuu inni Kilqiiyaa irraa ta'uu beeku, ³⁴Ani yammuu himattootni kee as dhufanini guuttumman si dhagaha" jedheen. Achiin akka inni mana mootummaa Heroodis keessatti eegamu ajaje.

Chapter 24

¹Guyyoota shaniin booda Hanaaniya luba ol aanaan, jarsoolii tokko tokkoo fi abukaatoo nama, xarxuuloos jedhamuu achi deeman. Namootni kunis himata isaan Phaawuloos irratti qaban bulchaa sana fulduratti dhiyeessan. ²Yammuu Phaawuloos ol ka'ee fuldura bulchaa dhaabatu, xarxuuloos bulchaadhaan akkana jechuun isa himachuu jalqabe, "Sababa keetiin nuti nageenya guddaa arganeerra, ilaalchi keessa saba keenyaaf haaromsa gaarii fidera ³Baay'ee kabajamaa Filiiks, galata kana caala waan atibgootu hunda ni fudhanna. ⁴Kanaafuu kana caala akkkan si hin dadhabsiifne gabaabaadhumatti akka garalaafuummaa keetiin nu dhageessu sin kadhada. ⁵Nuti akka namni kun dhibee ta'uun, Yihuudootni addunyaa hunda keessa jiran akka jeqamaniif sababa isa ta'e dha. Inni dura bu'aa garee Naazirootaati. ⁶Akkasumas yammuu inni mana qulqulluu xureessuuf yaaluu, isa qabne. ⁷⁻⁸ Yammuu ati waa'ee kanaa hunda Phaawuloos qorattu, waa'ee waantoota kanaa hunda waantoota isa nuti isa himachaa jirru kan beekuu ni dandeessa." ⁹Yihuudootnis immoo himata kana irratti makamuun, akka dhugaa ta'e mirkaneessan. ¹⁰Yammuu bulchaan akka Phaawuloos dubbatuuf harka kaasee mallattoo kenuuf, Phaawuloosis "Bara baay'eedhaaf akka ati abbaa murtii saba kanaa taate nan beeka, kanaafuu gammachuudhaanii siti of beeksiisa. ¹¹Sagaduudhaaf gara Iyyaruusaaleem kanin deeme akka guyyoota kudha lama hin caalle ati ofuma keetiin beekuu ni dandeessa. ¹²Yammuu isaan mana qulqulluu keessatti na argan eenyuma waliinu hin mormine, mana sagadaa keessattis ta'ee, yookin magaala keessatti uummata hin kakaafne. ¹³Isaanis waan amma ittin na himatan kanaaf ragaa dhiyeessan mirkaneesuu hi danda'an. ¹⁴Garuu waantiin sitti himub,ani akka karaa, isa isaan barumsa dharaa jedhani waaman sanatti, ani Waaqa abboota keenyaan tajaajila, waantoota seeraa fi raajota keessatti barreeffaman hundattis nan amana. ¹⁵Akkuma namoota kanaattis immoo Waaqayyoo irraatti warri qulqulloonis warri hamoonis akka du'aa ka'an, abdii nan qaba. ¹⁶Kanaafuu ani yeroo hunda Waaqaa fi namoota hunda fulduratti sammuu qulqulluu akkan qabaadhuu nan tattaafadha. ¹⁷Ani ammas wagoota dheeraan booda saba koo isaan iyyeeyyidhaa kenne, Waaqayyoof immoo aarsaa dhiyeesuuf jechan dhufe. ¹⁸Yammuu ani waan kana godhu Yihuudootni muraasni Isiyaa dhaa dhufan otoon ani mana qulqulluu keessatti seera qulqulaa'inaa raawwadhu na argan, namoota waliin hin jiruuyyuu yookin jeequmsis hin jiru ture. ¹⁹Garuu namootni kun yoo waan ittin na himatan tokkollee qabaatan si fulduratti naa himatan. ²⁰Yookin, namootni isaanumti kun balleessa yammun ani fuldura gimii Yihuudoota dhabadhu argan maal akka ta'e haa dubbatan. ²¹Yammun ani isaan fuldura dhaabadheeyyu waa'ee waan tokkoo malee, waa'ee du'a ka'uumsa wara du'anii, isaan ani qorame fuldura keessan hunda dhaabadhe malee." ²²Filiiksi inni waa'ee karaa kana sirritti beeke, waan kana dhagahu guyyaa biraatti dabarse. Innis akkana jedhe, "Yammuu Luusiyoos ajajaan kumaa Iyyaruusaaleemii gad-dhufuun dhimma keessan murteessa." ²³Achiin inni ajajaan dhibbaa akka Phaawuloos to'annaa jalatti akka eegamub, garuu immoo hiriyoonna isaa isaan wal arguu yoo barbaadan akka hin dhoowwanne bilisa akka argatu jechuun ajaje. ²⁴Guyyoota muraasaan booda Filiiks haadha manaa isaa Daruusiilaa, ishi Yihuudii turtee waliin deebi'e, Phaawuloositti erguun waa'ee Iyyasuus Kiristoositti amanuu isa irraa dhagayee. ²⁵Yammuu Phaawuloosis waa'ee qulqullumaa, waa'ee of dhoowwu fi waa'ee murtii isa gara fulduraatti dhufuu dubbatu, Filiiksis sodaachuun akkana jedhe, "Ammaaf deemi, garu boodarrati yammun yeroo qabaadhe, sin waamsisa." ²⁶Akkasumas waan Phaawuloos qarshii (malaamaltummmaa) isaaf kennuuf jecha, yeroo, yeroodhaan waamsiisuun isa waliin dudubbata. ²⁷Erga waggoonni lama darbee booda Phoorqiyoos Fisxoos bakka Filiiksitti dhufuun bulchaa biyyaa ta'e, garu Filiiksi Yihuudoota irraa fudhatama argachuuf jedhee Phaawuloos mana Hidhaa keessatti dhiise.

Chapter 25

¹Fisxoosis erga gara bulchaa kutaatti seenee, guyyoota sadiin booda, Qiisaariyaa irraa gara Iyyaruusaaleemitti ol deeme. ²Luboon angafooni fi dura bu'oon bebeekamoo Yihuudootaa himata Phaawuloos irratti isaan qaban fidanii, jabeessanii Fisxoos gaafatan. ³Isaanis karaa irratti riphani waan Phaawuloos ajeesuuf qophaa'aniif akka Fisxoos dabsee nama ergee gara Iyyaruusaaleemitti fidanii isa gaafatan. ⁴Fisxoosis Phaawuloos Qiisaariyaatti hidhaa keessa akka jiruuf innuu ofumasaatiin dhufee akka achi deemu isaanitti hime. ⁵"Kanaafuu warri danda'an, Nu waliin achuu deemu ni dandeesu, yoo badiin tokko nama kana irratti argame, isa himachuu ni dandeessu" jedhe. ⁶Fisxoosis guyyoota saddeet yookin kudhan caala achi hin ture, achiinis gara Qiisaariyaatti gad-bu'ee, guyyaa itti aanutti teessoo murtii irra taa'ee akka Phaawuloos gara isaatti fidan ajaje. ⁷Yammuu inni achi gahu, Yihuudootni Iyyaruusaaleemii dhufan isa bukkee (cinaa) dhaabatu turan, isaanis himatoota baay'ee isaan cicimoo ta'an garuu immoo kan ragaa homa itti argachuu hin dandeenye dhiyeessan. ⁸Phaawuloosis akkana ofirraa mormate, "cubbuun ani faallaa seera Yihuudootaa yookin faallaa mana qulquluu, yookin faallaa Qeessaar ani hojjadhe hin jiru." ⁹Fisxoos gara Yihuudota biratti fudhataman argachuu waan barbaadeef, kanaafuu deebisee Phaawuloosiin akkana jedhe "Gara Iyyaruusaaleemiti ol deemtee waa'ee waan kana achiitti akka anaan murtii argachuu barbaadaa?" ¹⁰Phaawuloosis "Ani teessoo murtii Qeessaar fulduran dhaabachaa jira bakka ani murtii itti argadhu. Akkuuma atuu sirriitti beektu Yihuudoota irratti badii tokkollee hin hojjanne." ¹¹Haa ta'u malee yoodhan waan du'aan na gahu badii fi yakka hojjadhe, akkan hin duunee waantiin mormu hin jiru. Garu himmanni isaanii yoo homaa hin taane, namni tokkollee dabarsee harka isaanitti na kennuu hin danda'u, Ani gara Qeessaaritti oliin iyyadha. ¹²Fisxeeis erga gummii waliin mariyatee booda "Gara Qeessaaritti iyyadhu, gara Qeessaar deemi" jedhee deebiseef. ¹³Guyyoota muraasaan booda, mootichi Agriiphaa fi Barniiqeen Fiisxoos harka fuudhuuf gara Qiisaariyaa qaqqaban. ¹⁴Erga isaan guyyoota baay'eef achi turanii booda, Fisxoosis waa'ee Phaawuloos mootichaa akkana jechuun ibseef, "Namni Feeliks mana hidhaatti isa dhisee deeme tokko as jira. ¹⁵Yammuun ani Iyyaruusaaleem keessa tureeyyu, Luboon ol aanaa fi jaarsoliin warra Yihuudotaa nama kanatti himatan mormii akkan isaaniif murteessuu nati fidan. ¹⁶Anis akka namni kamiyyuu otoo himmatoota fuldura dhufee hin dhaabatiin waan ittiin himatame sanaa deebii kennuuf otoo carraa hin argatiin dabarfamee kennamuuf addaa warra Roomee akka hin taane isaanitti himeen jira." ¹⁷Kanaafuu yammuu isaan na wajjin as dhufan, tursiisuu waan hin barbaanneef bariitu isaa teessoo murtii irra taa'uun akka namicha naa fidan ajaje. ¹⁸Himmatootni isaas yammuu ol ka'anii dubbattan yakka isa himatuu jedhee eege tokkolee isa irratti hin dhiyeessin. ¹⁹Garu waa'ee amantii isaaniitii fi waa'ee Iyyasuus isa du'e tokkoo, isa Phaawuloos immoo inni jiraataadha jedhee dubbatuu irrattii waldhabu. ²⁰Anis waan kana akkamittin akka hiikuu bitaa waan natti galeef akka inni gara Iyyaruusaaleem deemee achitti akka himmanaan isaa qoratamuu fedhii qabaachuu isaan isa gaafadhe. ²¹Garu yammuu Phaawuloos waa'ee isaa akka mootii moototaa biratti isaaf ilaalamuu ol iyyannoo waan gaafateef anis hanga gara Qeessaaritti isa erguutti akka eegamuu ajaje. ²²Agriiphaanis Fisxoosiin "Anis immoo mee nama kana dhagahuu nan barbaada." Fisxoosis "Boruu eegaa isa ni dhageessa" jedheen. ²³Kanaafuu guyyaa itti fufuu Agriiphaa fi Barniiqeen ulfina guddaadhaan dhufanii bulchoota ol annaa loltootaa fi namoota bebbeekamoo magaalichaa waliin gara galmaa keessa seenan, ajaja Fisxoosinis Phaawuloos dhiyaate. ²⁴Fisxoosis akkana jedhe "Mooticha Agriiphaa, akkasumas namoota asitti nu waliin argamtan hundi, nama kana ni argitu, Yihuudootni Iyyaruusaaleemi fi asis Qiisaariyaa keessa jiraatan hundi isaanii hoomaadhaan namni kun kanaan achi lubbuudhaan juraachuu hin qabuu jechuudhaan iyyaa na kadhatan. ²⁵Anis waan isa hanga ajeechaatti isaan gahu waan tokkollee akka inni hin hojjannen hubadhe. Haa ta'u malee waan inni gara mootii moototaatti ol iyyateef, ani gara Roomeetti isa erguuf murteesse. ²⁶Garu waa'ee isaa waanti mirkaanaa'e waantiin gara gooftaa kootiitti isaaf barreessu hin arganne. Kanaafuu akka qorrattanii waan mirkanaa'a tokko anis waanin isaaf barreessuu danda'u akka argataniifiin hunda keessan, keesumaayyuu kara kee, mootii Agriiphaa fuldurattin isa fide. ²⁷Kunis nama hidhamaa tokko yammuu ol ergamu sababa ittiin himatame haal gaariidhaan otoo hin ibsiin erguun sirri waan natti hin fakkaanneef.

Chapter 26

¹Agriiphaanis Phaawuloosiin "Akka ofiikeetiif dubbattu si eyyameera" jedheen. Yammuu kanas Phaawuloos harka isaa diriirsee mormii isaa dhiyeessuu jalqabe. ²"Yaa mooticha Agriiphaa, hardha waan Yihuudootni nahimatan hundaaf fuldura kee dhaabadhee mormuuf carraa kana argachuu danda'uu kootiif gammachuutuu natti natti dhagahama. ³Keessumaayyuu sababa ati bartee (aadaa) fi wal mormii Yihuudootaa sirriitti beektuu fi, kanaafuu akka ati obsaan na dhaggeeffatuu sin kadhada. ⁴Dhugaadhumaan ijoollummaa koo irraa jalqabee saba koo keessattiifii Iyyaruusaaleem keessatti akkan jiraachaa ture Yihuudootni ni beeku. ⁵Akkasumas jalqabumarraa kaasee, waa'ee koo akkan ani seera amantii keenya ciminaan hordofaa akka fariisotaatti akkan jiraachaa ture, yoo eyyaman isaanumtuu dhugaa bahuu ni danda'u. ⁶Ammas ani kaniin himatamee as dhaabadheef sababa abdii kootii isa Waaqayyo abboota keenyaaf kenne sana fudhachuu kootiifii dha. ⁷Abdiin kun isuma gosoonni keenya kudha lamaanuu fudhachuun halkanii fi guyyaa garaadhaan Waaqayyoo waaqeesan sanaa dha, egaa abdii kanaadha, yaa mooticha, inni Yihuudootni ni himataniif. ⁸Maaliifidha isin akka Waaqayyo warra du'un du'aa kaasuu isaa akka dinqii waan hin amanamne tokkootti murteesittan? ⁹Ani ofumakootiinuu maqaa Iyyasuus nama Naazreet kana mormuuf akkan waanin danda'u hunda gochuu qabu murteesseen ture. ¹⁰Iyyaruusaaleem keessattis waantiin ani godhu kanuuma, ani luboota angafootaa irraa angoo argachuun qulqullota Waaqayyoo baay'ee isaanii gara mana hidhaatti isaan galcheera, akkasumas yammuu isaan ajjeefamanis irratti waligaluun sagalee koo kenneerra. ¹¹Ani yeroo baay'ee mana sagadaa hunda keessatti isaan adabeera akka waan abaarree jedhaniifis isaan dirquuf yaaleera, aaridhaanis guutamuun hanga magaalota biyya alaatti isaan hordofuun ariyaan ture. ¹²Haaluma kanaan aangoo fi ajaja lubba olaanaa irraa fudhadhee, waan kana raawwachuuf gara Damaasqoo otuun deemaa jiru, ¹³karaa sana irratti guyyaa walakaatti yaa mooticha, ifa ifti isaa ifa aduu caaluu, naannawaa koofi naannawa namoota na waliin adeemaa jiraniitti yammuu samiiddhaa ibsamuun arge. ¹⁴Yammuu hundi keenya lafatti kufnu, anis sagalee afaan Ibraayisxiitin 'Saa'ool, Saa'ool, ati maaliif na ariita? Aricha dhiibuun miidhaan isaa sumatti cima' naan jedhun dhagaye. ¹⁵Anis 'Yaa Gooftaa ati eenyuudha?' jedhe. Gooftaanis deebise 'Ani Iyyasuus isa ati ariituudha. ¹⁶Ammas ka'iitii miila keetiin dhaabadhu, anis akka tajaajilaa koo taatee, waa'ee koo waan beektuufi waaniin ani kanaan booda sitti muldhisuuf jiruu, sababa kaayyoo kanaatiif ani sitti muldhadhee si filadheeraa, ¹⁷Ani saba kanaafi namoota ormaa ani isaanitti si erguu irraa sin egaa. ¹⁸Atis ija isaanii bantee, dukkana keessaa gara ifaatti, hafuura manca'aa seexana irraa gara Waaqayyootti isaan deebifta, kunis akka isaan dhifama cubbuu Waaqa biraa fudhatanii warra natti amanuu isaaniittiif qajeellumaa argatanii waliin akka dhaala argataniif. ¹⁹Kanaafuu, yaa mooticha Agriiphaa, muldhata samii kanaa ajajamuu hindhisuu, ²⁰haa ta'u malee, anis duraan dursee warra Damaasqoo keessa jiraataniif, achinis warra Iyyaruusaaleem keessaa fi biyya Yihuudaa hunda keessa warra jiraataniif, akkasumas warra hormaatiif, akka isaan cubbuu irraa yaada jijjiirratanii gara Waaqayyootti deebi'aniifi cubbuu irraa deebi'uu isaanii akka hojiidhaan muldhisaniifiin ergaa kana isaaniif lallabe. ²¹Sababuma kanaaf Yihuudootnii mana qulqulluu keessatti na qabuun na ajeesuuf yaalan. ²²Kanaafuu garagaarsa isa Waaqayyoo biraa dhufu hanga guyyaa hardhaatti waanin argachaa jiruuf, kunoo asi dhaabadhee xiqaa fi guddaadhaaf dhugaa baha malee waan raajonniif Museen jedhanii irratti dabalee waantiin dubbadhe tokkollee hin jiru, ²³inni Kiristoos dhiphachuu akka qabuu fi isaan du'an keessa inni du'aa ka'un isa jalqabaa ta'uun saba keenyaa fi namoota ormaatiif ifa labsa. ²⁴Akkuma Phaawuloos mormii isaa fixeen, Fixoos sagalee isaa ol kaasee, "Phaawuloos, ati samuun kee xuqameera, barumsi kee guddaan si maraacheera" jedheen. ²⁵Phaawuloos garuu "Yaa kabajamaa Fixoos, ani hin maraanne, waantin ani dubbachaa jiru kun dhugaadha, sirriidhaas. ²⁶Waa'ee wantoota kanneenii kana mootichi ni beeka, waanti isa jala dhokatees hin jiru, kanaafuu ifumattan isatti dubbadha. ²⁷Yaa mooticha Agriiphaa raajotatti amantaa? Akka amantu nan beeka." ²⁸Agriiphaanis phaawuloosiin "Yeroo muraasa kanatti ati Kiristaana ana gochuuf jettaa?" ²⁹Phaawuloosis "Yeroo xiqoos ta'u dheeraa keessatti si qofa otoo hin ta'iin warri hardha kana dhagahaa jiran kun hundii hidhaa (sansalata) kana malee akkuma akka koo ta'anii Waaqayyoon kadhada" jedheen. ³⁰Kanaan booda mootichii, bulchaan biyyaa fi Barniigees, akkasumas warreen isaan waliin taa'an ol ka'anii dhaabatan. ³¹Isaanis yammuu galmicha gad lakkisaniin bahan "Namni kun du'aaf dhiifnaan hidhaadhaafu waanti isa geessissuu tokkollee hin jiruu" waliin jedhan. ³²Agriiphaanis Fiisxoosiin "Namni kun otoo gara Qeesaaritti ol-iiyyachuu baatee gad-isa lakkisuun ni danda'ama ture" jedheen.

Chapter 27

¹Akka dooniidhaan gara Ixaaliyaa deemuun keenya yammuu murtaa'u, Phaawuloosifii hidhamtoota kaannenis ajajaa dhibbaa Yuuliyoo jedhamuu kan miseensa kutaa waraanaa Awugisxoos jala jirutti dabarfamanii kennaman. ²Nutis doonii Adraamixiisii ka'ee kutaa Isiyaa buufatoota qarqara galaanaa jiranitti fidu tokko yaabachuun galaana irra deemu jalqabne. Arisxirokoos namni Tasaloonqee Maqeedooniyaa keessaa tokko nu waliin deeme. ³Guyyaa itti fufutti magaalaa Siidoonaa bakka Yuudiyoosi Phaawuloosiif arjummaa itti godheeffii akka gara hiriyoota isaa deemee waan isa barbaachisu argatuu eyyameeffitti dhufne. ⁴Dooniidhaan achii kaanee galaana irra deemnee bubbleen fuldura keenyaa waan nutti ka'eef Qoophiroosiin dayeeffannee darbine. ⁵Erga dooniidhaan galaana irra qarqara Kilqiyaa fi Phanfiliyaatiin ceene Muuraa, magaalaa Luuqiyya qubanne. ⁶Achiyyis, ajajaan dhibbaa sunis doonii Aleeksaandariyaadhaa gara Ixaaliyaa deemu argee nu yaabachiise. ⁷Nutis dooniidhaan guyyoota baay'eef suuta jennee deemuun rakkinaan naannoo Qaniidoos geenye, yammuu bubbleen akka gara fulduraatti hin deemneef nu dhoowwu karaa Salmuunaatiin dhufnee Qarxeesiin dayeeffannee deemne. ⁸Achiinis rakkina guddaadhaan qarqara galaanaa sana bira darbinee bakka buufata Dansaa (Gaarii) jedhamtuutti kan magaalaa Laasiyaa bira jiruutti dhufne. ⁹Nutis amma yeroo baay'ee fudhanne, akkasumas yeroon xoomii warra yihuudootaas waan darbee tureef dooniidhaan deemuun hamaa ta'uu ni danda'aa, kanaafuu Phaawuloos isaan of eegachiise, ¹⁰akkanas jedheen "Yaa namoota nanaa, ani akka karaan keenya kun rakkina qabu, rakkini kunis doonichaa fi fee'iisa kana irratti balaa guddaa akka geessissuu fi kana qofa otoo hin ta'iin lubbuudhuma keenyaafuu sodaachisaa akka ta'e nan arga. ¹¹Ajajaan dhibbaa sun garuu gorsa Phaawuloos caala gorsa hooftuu doonichaa fi gorsa abbaa doonichaa dhagaha ture. ¹²Yeroo roobaa (ganna) achii dabarsuuf buufatichii sun mijataa waan hin taaneef baay'een isaanii achii ka'uu irratti waligaluun, akkuma taanu taanee gara magaalaa Finqee yoo qaqabuu dandeenye yeroo gannaa kana achiitti dabarsiina jechuun gara buufataa karaa ilaala Qarxees kibba dhiyaa fi kaaba dhiyaatti dufuuf murteessine. ¹³Yammuu bubbleen kibbaa suuta bubbisuu jalqabu waan akka barbaadan ta'eef isaanitti fakkaate. Kanaafuu chikaala sibiillaa itti doonii hidhan buqisanii qarqara Qarxees qabachuun deeman. ¹⁴Yeroo muraasaan booda garuu bubbleen hammaa "Hariikeen" jedhamuu karaa kaaba bahaatii lafa bishaan jidduu sana irraa ka'uun gad-isaan dhahuu jalqabe. ¹⁵Yammuu kana dooniichii obonboleetti galaana irraatiin qabamee gara bubbleetti deemu dadhabu, nutis obonboleettichatti gad lakkifne gara bubbleen nu ofetti deemne. ¹⁶Nus bakka xiqqoo Qeedaa jedhamtuu kan bishaanii marfante tokkoon dayeeffannee darbuun bidiruu lubbuu olchan rakkina baay'eedhaan baasuu dandeenye. ¹⁷Namootni bidruu lubbuu olchaa kana harkisanii ol baasuun wadaroo isaatiin akka dooniin caccabee hin badnee naannessani hidhan, bakka Siirtis jedhamuutti cirrachaafi dhoqqeetti bu'ee akka qabamee hin hafneef waan sodaataniif doonii isaanii irraa sharaa buusuun akka ofuma isaatiin gara barbaadutti deemu gad-dhiisan. ¹⁸Waan obonboleettiin galaana irraa kun akka waleetti nutti cimaa dhufee, namootni guyyaa itti fufutti fe'isa isaanii gara galaanaatti gad-darbuu jalqaban. ¹⁹Guyyaa sadaffaattis meeshaalee doonichaa harkuma ofiitiin fudhanii dadarbatan. ²⁰Yammuu otoo aduus ta'ee urjii hin argiin guyyoota baay'ee dabarsineef, obonboleettiinis waan nutti cimaa deemeef, abdiin kana irraa hafuu ni dandeenya jenne qabnuu hunda ni fixanne. ²¹Isaanis erga midhaan nyaatanii yeroo dheera waan turaniif, Phaawuloos walakaa isaanii ka'ee dhaabachuun "Yaa namoota isin otoo gorsa koo dhaggeessanii turtanii Qarxeesii hin kaatan turtan, rakkina fi miidhaan kunis isin irra hin gahuuyyu. ²²Ammas taanaan ani akka isin jabaattanan isin gorsa, sababnis doonii kana malee isin keessaa lubbuun tokkoyyuu hin baddu. ²³Waaqayyoo innin ani kan isaa ta'ee innin Waaqeeffadhu, kalleessa halkanii Maleekni Inni erge bukkee (cinaa) koo dhaabate. ²⁴"Yaa Phaawuloos hin sodaatiin, ati fuldura Qeesaar dhaabachuu qabdaa, Waaqayyoo kun namoota si waliin deemaa jiran kana hunda isaanii gara laafuma isaatiin siif kenneera" naan jedhe. ²⁵Kanaafuu yaa namoota nanaa jabaadhaa! Ani akka waantii kun akkamuu natti dubbateetti akka ta'u Waaqayyoo nan amana. ²⁶Haa ta'u malee lafa bishaan jidduu tokkootti ba'uun keenya waan hin ooleedha. ²⁷Yammuu halkan kudha afraffaa ta'u otoo galaana Adiriyya irratti asiifi achi raafamaa jirruu, gara halkan walkaatti warrii doonicha irra hojjatan waan gara lafaatti dhiyaanne itti fakkaate. ²⁸Isaanis wadaroo ittiin gad fageenya galaanaa ittiin safaran (lakka'an gad ha'anii yammuu ilaalan gad fageenya bishaanii gara meetira afurtama ta'e, yeroo muraasaan boodas deebisanii yammuu gad ha'an gara meetira soodoma ta'e. ²⁹Isaanis dhagaa qarsaatti buna jechuun waan sodaataniif chikaala sibiillaa afur gara duuba doonitti gad ha'an, akka dafe birii'uufis Waaqa kadhatan. ³⁰Hojjatootni dooniicha irra hojjatanis waan chikaala sibilichaa gara fuldura doonitti buusan fakkeesuun, bidiruu lubbuu oolchaa gara galaanatti buusanii ofuma isaanii qofa olchuu yaalan. ³¹Phaawuloosis garuu ajajaa dhibbaa fi loltootaan "Yaa namootni kun asi doonii keessa turan malee isinis badii irraa hafuu hin dandeessan jedheen. ³²Akasumaan loltootni wadaroo bidiruu sana irraa kutuun bidiruu sana gad lakkisan. ³³Akkuma lafti bari'uuf jedheen Phaawuloos akka midhaan nyaataniif isaan jajjabeesse. Innis "Guyyoota

kudha afran kanatti garaa keessan rarra'ee otoo homaa hin nyaatiin turtanii jirtu. ³⁴Kanaafuu akka isin nyaata nyaataaniifin ani isin kadhada, kunis akka isin jiraataniif barbaachisa waan tuqamuu ta'eefi. Isin keessa namni tokkoyyuu rifeensi mataa isaa hin tuqamuu." ³⁵Erga kana jedhee booda, biddeena fuudhee hunda isaanii fulduratti Waaqayyoo galateeffachuun cabsee (kutee) nyaachuu jalqabe. ³⁶Akasuma isaan hundu jabaachuun ofuma isaaniitiin bideena fudhatan. ³⁷Namootni doonicha irra jirruu turre. ³⁸Isaanis erga nyaatanii quufanii booda qamadii gara galaanaatti darbachuun dooniicha irra akka fe'iisi hirdhatu taasisan. ³⁹Yammuu lafti bari'uu akka gara lafaatti dhiyaatan waan hin hubannee turan, haa ta'u malee qarqarri galaanichaa cirracha ta'uu isaa yammuu argan akka doonicha gara sanatti ofuu danda'an wal mariyatan. ⁴⁰Kanaafuu chikaala sibiilaa hiikuun galaana keessatti gad-dhiisan, yeroodhuma sanattis wadaroo battee hiikuun sharaa isa karaa fuulduraa qilleensatti olqabuun gara qarqara galaanaatti qajeelan. ⁴¹Haa ta'u malee doonichi cirracha galaana keessatti ol tuulametti bu'uun lafatti gad-rakkate. Karaa duuba immoo bubbeen hamaan waan rukuteef socho'uu waan hin dandeenyeef humna qilleensaatiin caccabuu jalqabe. ⁴²Loltootnis tokkolle daakanii bahuu akka hin dandeenye hidhamtoota ajjeesuuf karoofatan. ⁴³Garuu ajajaan dhibbaa suun waan phaawuloos du'a jalaa olchuu barbaadeef akka waan karoofatan hin goonnee dhoowwee, warrii daakuu danda'an isaan dursanii gara bishaanitti utaalani bu'uun gara lafaatti akka bahanii ajaje. ⁴⁴Namootni hafan immoo kaan isaanii saanqaadhaan kaanis caccaba dooniiti rarra'ani akka bahan godhee. Haaluuma kanaan hundii keenya nagaadhaan gara laffatti baanee.

Chapter 28

¹Yammuu nagaadhaan gara lafaatti baanuu, bakka lafa bishaaniin marfamee sun akka Maaltaa jedhamuu beekne. ²Namootni achirra jiraataniis garaa laafummaa nama dinguun nu simachuun, sababa yeroo isaa gannaa fi qorra ta'eef ibidda bobeessanii nu keessummeessan. ³Haa ta'u malee Phaawuloos otoo huncuurri walitti qabee gara ibiddaatti kaa'aa jiruu buutiin tokko sababa hoo'aatiin achi keessaa baatee harka isaa ciniintee itti hafte. ⁴Namootni achi jiraatan sunis yammuu buutiin harka Phaawuloos ciniintee isa irratti rarraatee argan akkana waliin jedhan "Dhugaadhuman namni kun nama lubbuu ajjeesseedha, ammam galaan jalaa bahullee; kunoo dhugaa akka jiraatuu hin eyyamneef. ⁵Inni garuu buutitti gara ibidaatti gad ofirraa urgufuun miidhaa tokko malee hafe. ⁶Isaanis qaamni isaa ni dhiita'a yookin immoo battala lafa dhahee du'a jedhani eegu turan. Haa ta'u malee yeroo dheeraaf eeganii yammuu akka inni homaa hin taane argan, yaada isaani jijjiiruun inni Waaqa jedhan. ⁷Naannoodhuma sana biraa bulchaan biyya lafa bishaaniin marfamtee sana kan maqaan isaa Phuuphiiloos jedhamuu achii lafa qaba ture. Innis gara laafummaan nu simatee guyyoota sadii waan nu barbaachisu nuu gochuun nu keessumeesse. ⁸Abbaan Phuuphiilyoosiis dhibee nafa gubaa fi garaa kaasaadhaan qabamee cisa ture. Yammuu Phaawuloos gara isaa deemee harka isaa irra kaa'ee kadhatuuf isa fayyise. ⁹Kanaan booda namootni lafa bishaaniin marfamtee sana irra jiraataan isaan dhukkubsatan hundis immoo dhufanii fayyan. ¹⁰Namootni sunis immoo kabaja baay'ee nuu kennuun nu kabajan. Yammuu dooniin deemuuf qophoofnu, waan nu barbaachisu hunda nuuf kennan. ¹¹Nutis ji'oota sadiin booda doonii ganna sana dhaabatee lafa bishaaniin jidduu sana tureen kaanee deemu jalqabne, doonichis kan Aleeksaandariyaa ta'ee, malattoo 'waaqoota lakkuu' jedhu of gubbaa irraa qaba ture. ¹²Erga magaalaa siiraakuus geenyee booda, guyyoota sadiif achi turre. ¹³Achiis kaanee dooniidhaan gara gara magaalaa Reegiiyoonii geenye. Guyyaa tokkoon boodas waan bubbeen kibbaa ka'eef, guyyoota lama keessatti gara magaalaa Putiyoliitti dhufne. ¹⁴Achitti obboloota tokko tokko arganne isaanis akka isaan waliin turruuf nu waan affeeraniif guyyoota torba isaan waliin turre. Nutis haaluma kanaan gara Roomeetti dhufne. ¹⁵Obbolooni achi jiraatanis, yammuu waayee keenya dhagahanb, hanga bakka lafa gabaa Aphiyuusittii fi hanga Siriilaaveernas itti nu simaachuu dhufan. Phaawuloosis yammuu obbolaa arguv, Waaqayyoo galateeffate, jabeenyas ni argate. ¹⁶Yammuu nuti Roomee seenu Phaawuloos ofumasaatii loltuu isaa eegaa jiruu waliin jiraachuuf eeyyame. ¹⁷Akkasuma gara guyyoota sadiin booda Phaawuloos namoota isaan dura bu'oota Yihuudootaa turan walitti waame. Yammuu walitti qabamanii dhufan, innis, "Yaa obboloota ani dogongora waan uummataa yookin seera abboota keenyaa faalleessu homaa hin hojjannee, haa ta'u malee, Iyyaruusaaleem keessatti harka warra Roomeetti dabarfamee kennemeera. ¹⁸Isaanis erga na qorarii booda sababa du'aan na gahuu waan ana irratti hin arganeef gad na lakkisuuf feedhan. ¹⁹Garuu yammuu Yihuudootni na mormanii dubbatan, ani gara Qeesaarittu ol iyyachuuf dirqamee malee saba koo himachuuf sababa qabaadheetii miti. ²⁰Kanaafuu, sababa kanaaf ammas sansalata kanaan kanin hidhameefis sababa abdii Israa'eeliif kennameefiidha" isaaniin jedhe. ²¹Isaanis akkana jedhanii isaaf deebisan, "Nutii xalayaa waa'ee keetii gara Yihuudaatii nugahee, obboloota keessaas eenyumtuu dhuufu nu hin gabaafne, yookin waa'ee kee waan badaa kan hime hin jiruu. ²²Nut garuu waa'ee garee amantaa kanaa yaadnibkee maal akka ta'e sirraa dhagahuu barbaadne, sababnis bakka hundatti akka mormiin waan karaa dubbatamaa jiru nu birratti bekamaadha. ²³Isaanis guyyaa itti isa waliin walbargan erga beellamaniif booda, namootni baay'een bakka inni itti qubatetti dhufan. Innis dhimmicha isaaniif ibse, waa'ee mootummaa Waaqayyoos dhugaa bahe. Innis ganama irraa kaasee hanga galagalaatti waa'ee Iyyasuus, seera Musee fi kitaaba raajota, lamaanuu keessaa ibsuufii yaalee. ²⁴Isaan keessaa muraasni isaani waa'ee waanticha isa jedhame amanan, kaan hin amanne. ²⁵Isaaniis yammuu waliigaltee dhaban, isaanis erga Phaawuloos jechaa tokko kana dubbatee booda dhiisanii deeman "Hafuurri Qulqulluun karaa Isaayaas isa raajichaan abboota keessanitti sirritti dubbate. ²⁶Innis "Gara uummata kanaa deemii akkana jedhi Dhagahuu ni dhageessu, garuu hin hubattan, ilaaluu ni ilaaltuu, garuu hin beektan. ²⁷Sababni isaas onneen saba kanaa jabaa waan ta'eef, gurra isaaniis duudeera ijjonis dunuukfataniiru. Otoo kana ta'uu baatee garuu, ijaan arganii, gurra isaaniitiinis dhagahanii, onnee (yaada) isaaniitiin hubatani ni deebi'uuyyuu anis isaaniin fayyisaayyu. ²⁸- ²⁹Kanaafuu akka fayyinni Waaqayyoo kun warroota ormaatiif ergameefi akka isaaniis dhagahan isin akka beektan. ³⁰Phaawuloosis mana ofi isaatiif kireeffate keessa waggoota lama jiraate, innis namoota isa bira dhufan hunda gamachuudhaan simata ture. ³¹Innis gufuu tokko malee ija jabbeensa guutuudhaan waa'ee mootummaa Waaqayyoo lallabaa wantoota waa'e Gooftaa Iyyasuus Kiristoosis barsiisaa ture

Romans

Chapter 1

¹Phaawuloos, ergamaan Yasuus Kiristoos, ergamaa wangeela Waaqayyoo ta'uuf, qophaatti addaan ba'ee waamame²Kunis isa Waaqayyo duraan dursee Kitaaba Qulqulluu keessatti karaa raajotaa waadaa galedha (abdachiisedha).³Innis waa'ee ilma isaa isa fooniin sanyii Daawwit irraa uumamee.,⁴Akka afuura qulqullutti immoo, isa du'aa ka'e fi ilma Waaqayyoo ta'uun isaa humnaan beeksifame wa'ee gooftaa keenya, Yasuus Kiristoosi dha. ⁵Ulfina maqaa isaatiif uummanni lafa irra jiraatu hunduu gara amantiitti, gara abboomamuttis geessuudhaaf ayyaanni ergamoota ta'uu, isumaan nuuf kennameera.⁶Isinis warra kan Yasuus Kiristoos ta'uudhaan waamaman keessa jirtu.⁷Isin warra Roomaa jiraattan hunduu, warra Waaqayyo isin jaallatee fi ummata isaa qulqullu akka taataniif isin waame hundi keessanuu, ulffinnis, nagaanis Waaqayyo, abbaa keenya, fi gooftaa keenya, Yasuus Kiristoos, irraa isiniif haa ta'u.⁸Duraan dursee, amantiin keessan addugnyaa lafaa guutuutti waan beeksimateef, isiniif, karaa Yasuus Kiristoos, Waaqayyo koo nan galateeffadha.⁹Akkuma Waaqayyo na arggu, ani afuurakootiin wangeela ilma isaa keessatti yoon Waaqayyoo tajaajilu, yeroo hundumaa kadhata koo keessatti isiniin nan yaadadha.¹⁰Kadhannaa koo yeroo hundaa keessatti, Waaqayyo, akka fedhii isaatti, dhufee akkan isin argu akka nadandeessisuuf nan kadhada.¹¹Isin arguuf kanan barbaades (hawwes), akka jabeenya argattaniif kennaa affuura tarii yoon isiniif kenne jedheeni.¹²Kana jechuunis, anis amantii kootiin, isinis amantii kessaniin waliin taanee amantii keenya akka cimsannu bay'isee waanan barbaadeefi.¹³Yaa obbooloota ko, yeroo baay'ee dhufee isin arguudhaaf akeekuu koo akka beektan nan jaalladha; garuu yeroo hundumaa hamma ammaatti ittifameera. Saba Waaqayyoo warra hin ta'in, warra biraa keessatti akkuman hojjedhe, hojii ija qabu isin gidduuttis hojjechuufan ture. ¹⁴Ani saba hundumaafuu, warra Giriikotaa fi warra Giriikota hin ta'iniifis, warra beektotaa fi warra wallaalotaafis kanan itti gaafatamu gatiitu ana irra jira; ¹⁵Kanaafuu, ani karaa koo isin warra Roomaa jiraattaniifis Wangeela lallabuudhaaf qophaa'uu koo ibsuun barbaada. ¹⁶Ani wangeelatti hin qaana'u, inni humna Waaqayyo isa warra amantii qaban hundumaa waan ta'eef; jalqaba warra Yihudootaaf, akkasumas warra Giriikotaa.¹⁷Sababnisaas, wangeella keessatti qajeelummaan Waaqayyo amantii irra gara amantiitti akkuma ibsametti, "Namni qajeelaa ta'e amantiidhaan jiraata".¹⁸Warri hin amannee fi qajeelloo hin taane dhugaa waan ukkaamssaniif, dheekkamsi Waaqayyoo samii (waaqa) irraa itti dhufa.¹⁹Waaqayyoo warra isa beekaniif ni hubatama; sababnisaas, Waaqayyo isaaniif beekumsa kenneera.²⁰Erga biyyi lafaa uumamee jalqabee, raajiiwwan (qualities) Waaqayyoo, keessattu. humni isaa inni kan bara baraa fi waaqummaan isaa (divine nature), waan inni uume irratti ifatti mull'atee (argammee) jira. Kanaafuu, waan itti qabatan (sababbii godhatan) hin qabani.²¹Kunis sababni isaa, isaan waa'ee Waaqayyoo kan beekan yoo ta'ullee, akka Waaqayyootti ulfina hin laanneef; hin galateeffannes. Kana dhiisuudhaan, yaada isaanii isa gatii hin qabne (foolish) duukaa bu'an; onneen isaanii inni hadoodes ni dukkana'ee..²²Nuti beekaa dha ofiin haajedhan malee, isaan garuu wallaalaa ta'ani. ²³Isaan ulfina Waaqayyoo isa bara baraanuu hin badne fakkeessuudhaan gara bifa namaa isa badutti, bifa simbirrootaatti, bifa bineensota miilla afuriitti fi bifa uumamtoota warra lafa irra quqquriibanitti jijjiraniiru.²⁴Kanaafis Waaqayyo kajeellaa garaa isaaniitiin xuraa'ummaatti, walii isaanii gidduuttis dhagna isaanii salphisuutti dabarsee isaan kenne.²⁵Isaan dhugaa waa'ee Waaqayyoo sobatti diddiiraniiru; Waaqayyoon isa hundumaa uume dhiisanii, uumamaaf sagadanii, hojjetaniif. Waaqayyo garuu bara baraan galateeffamaa dha! Ameen.²⁶Sababii kanaaf Waaqayyo kajeellaa nama salphisutti dabarsee isaan kenne; dubartoonni isaaniis karaa ittiin fedha fooniitiif dhiiraa wajjin wal bira ga'an isa uumamaan kennameef dhiisanii, gara isa uumamaan isaaniif hin kennaminitti diddiiratan.²⁷Warri dhiiraas akkasuma karaa ittiin fedha fooniitiif dubartootaa wajjin wal bira ga'an, isa uumamaan kennameef dhiisanii, kajeellaa walii isaaniitiin gubataniiru; warri dhiiraas walii isaanii gadhoomsanii, beekaa karaa irraa jal'isuu isaaniitiif adaba dhagna isaanii akka ta'utti fudhataniiru.²⁸Isaan Waaqayyoon beekuu, dubbii qajeelaatti waan hin lakkaa'iniif, Waaqayyo immoo yaada jal'aadhaa fi, waan namni hin hojjenne hojjechuutti dabarsee isaan kenne.²⁹Isaan jal'ina, hammina, sassata, gadhummaa hundumaan guu-tamanii turan. Kanaanis guutamanii in hinaafu, in ajjeesu, nama in lolu, in gowwoomsu, warra kaaniif isa gadhee in hawwu, dhoksaa namaa in mul'isu,³⁰in hamatu, Waaqayyoon in jibbu, humnaan nama irratti in ka'u, in afuufamu, of in jaju, hamaa lafaa fuudhanii in bixxilu, warra isaaniif hin abboomaman.³¹Qalbii hin qaban, waan dubbatan hin eegan, jaalala of keessaa hin qaban, oo'as hin qaban.³²Akka abboomii Waaqayyootti warra kan akkasii godhaniif duuni akka isaaniif ta'u, in beeku. Haa ta'u iyyuu malee, ofii isaaniitii kan akkasii in godhu; kana gochuu isaanii duwwaas utuu hin ta'in, warra kana godhaniin "Ba'eessa gootan" in jedhu.

Chapter 2

¹Kanaafis, ati yaa isa nama biraatti faradduu, waan itti qabattu hin qabdu! Ati inni namatti faraddu, isuma namichi sun hojjete waan hojjettuuf, firdii isatti faraddeen ofitti in faradda.²Nuyi garuu firdiin Waaqayyoo inni warra waan akkasii hojjetan irratti dhufu qajeelaa akka ta'e in beekna.³Ati yaa namana! Warra waan akkasii hojjetanitti faradda, ofii keetii immoo isuma sana yommuu gootu, firdii Waaqayyoo jalaa baqattee kan baatu sitti fakkaataa?⁴Yookiis baay'ina gaarummaa isaa, obs isaa, siif danda'uu isaa salphaatti ilaaltaa ree? Gaarummaan Waaqayyoo gara geddarannaa yaada garaatti akka si geessu hin hubattuu ree?⁵Mata-jabina keetii fi yaada garaa keetii geeddarachuu diduu keetiin garuu, guyyaa firdiin Waaqayyoo inni qajeelaan itti mul'atuuf dheekkamsa of irratti walitti in qabda;⁶Waaqayyoo nama hundumaafuu adda addaan akkuma hojii isaatti gatii in kennaaf.⁷Inni warra obsaan waan gaarii hojjecha, guddina, ulfina hin darbine, jireenya hin badness Waaqayyoo biraa argachuu barbaadaniif jireenya bara baraa in kennaf.⁸Namoota warra ofitoo warra dhugaadhaaf abboomamuu didanii, seera Waaqayyoo malee jiraachuudhaaf abbomamanitti garuu in dheekama, isaan in ifatas.⁹Dhiphinnii fi gidiraan lubbuu nama hamaa godhu hundumaatti in dhufa; kunis duraan dursee nama Yihudii irratti akkasumas nama Yihudii hin ta'in irratti in dhufa.¹⁰Guddinni, ulfinni, nagaan nama waan gaarii hojjetu hundumaaf in kennama; kunis duraan dursee nama Yihudaatiif akkasumas nama Yihudii hin ta'iniif in kennama.¹¹Waaqayyoo nama wal hin caalchisu.¹²Warri seera utuu hin qabaatiin yakkan hundinuu, seerichi utuu hin ilaalam in dhumu; warri seera qabaatanii yakkan hundinuu seerichaan isaanitti in faradama.¹³Warri seera dhaga'aan Waaqayyoo duratti qajeeltota hin ta'an, waan seerichi abboomu warri godhan garuu qajeelota in ta'u.¹⁴"Yihudoota kan hin ta'in warri seericha hin qabne, uumama isaanittiin waan seerichi isaan irraa barbaadu yeroo hojjetan, yoo seericha hin qaban ta'e iyyuu isaan ofuma isaanii keessaa seera qabu."¹⁵"Isaan, hojiin seerichi abboomu garaa isaanii keessatti akka caafamee jiru in argisiisu; dhageettiin garaa isaanii akkasumas yaadni garaa garaa takka takka isaan hadheessan, takka takka immoo isaaniiif falman, waa'ee kanaaf dhugaa ba'uu isaanii ti."¹⁶"Akka wangeela ani barsiisuutti, guyyaa Waaqayyoo harka Yesus Kristosiin dhoksaa namootaa bakkee baasee faradutti, wanti kun in beekama."¹⁷"Ati garuu "Ani Yihudii dha ofiin jetta, seerri anaaf jira jettee in amanatta, "Waaqayyoo dhuunfaa kooti" jettee of in jajja."¹⁸"Jaalala Waaqayyoo beekta; seerichaan barsiifamtee, isa ta'uu fi isa hin taane gargar baaftee in himta."¹⁹"Jaamotaaf karaa argisiisaa, warra dukkana keessa jiraniif ibsaa akka taate of amanatta."²⁰"Seericha keessattis beekumsaa fi dhugaa isa bifa macaafaatti qophaa'e waan argatteef, gowwoota in gorsita, wallaalotas in barsiifta."²¹"Yoo akkas ta'e immoo, ati warra kan biraa kan barsiiftu, ofii kee immoo hin barsiiftuu? "Hin hatin!" jettee utuma lallabduu, ofii keetii immoo in hatta mitii?"²²"Hin ejjin!" in jetta, ati immoo in ejjita mitii? Ati waaqayyolii tolfaman in ciiggaata, galma isaanii immoo in saammatta mitii?"²³"Seera Waaqayyoo qabaachuu keetiin of in jajja, seericha cabsuu keetiin immoo maqaa Waaqayyoo in salphifta mitii?"²⁴"Akkuma caafamee jiru, "Sababii keessaniif maqaan Waaqayyoo warra saba Waaqayyoo hin ta'in gidduutti in arrabsama" in jedha."²⁵"Waan seerichi abboomu hundumaa yoo goote, dhagna-qabaan siif waa'ee in baasa; seericha irra yoo daddarbite garuu, dhagna qabachuun kee akka waan dhagna hin qabatin hafteetti in lakkaa'ama."²⁶"Namni dhagna hin qabatin immoo waan seerichi gaafatu yoo eege, dhagna hin qabatin hafuun isaa akka dhagna qabaatti hin lakkaa'amuufii ree?"²⁷Egaa namni akka uumametti utuu dhagna hin qabatin hafee waan seerichi abboomu raawwatu, sitti in farada, ati seericha caafame utuu qabduu, utuma dhagna qabattuus seericha irra in daddarbita."²⁸"Namni bifa isa bakkeetti mul'atuun Yihudii waan ta'eef, Yihudii dhugaa hin ta'u; dhagna-qabaan fooniis dhagna-qabaa dhugaa hin ta'u."²⁹"Namni keessa namummaa isaatii isa bakkeetti hin mul'anneen Yihudii ta'e garuu, Yihudii dhugaa dha; dhagna-qabaan yaada garaa namaas dhagna-qabaa isa dhugaa dha; kunis hojii hafuura Waaqayyoo ti malee, hojii seericha isa caafamee miti. Namni akkasii kun Waaqayyoo biratti malee, namoota biratti hin jajamu."

Chapter 3

¹“Egaa Yihudiin faayidaa addaa maalii qaba? Akkasumas, bu'aan dhaqna-qabaa maali dha?”²“Karaa kamiinuu, bu'aa guddaa qaba. Hunda dursee, abdiin Waaqayyoo Yihudootatti kennamuu isaati.”³ “Yihudoota keessaa kan hin amanne muraasni waan jiraataniif, Waaqayyoo amantummaa isaanii maaliif hambisaa?”⁴“Kun tasuma hin ta'u. Namni inni kam iyyuu sobduu yoo ta'e illee, Waaqayyoo dhugaa dha. Akkuma barreeffamee jirutti: "Ati yoo dhugaa dubbatta ta'e,, guyyaa murtiin (firdiin) kennamus dhugaa ni argatta.”⁵“Garuu, yoo sobni kee dhugaa Waaqayyoo argisiise, nuti maal jechu dandeenya? Waaqayyoo waan nutti dheekamuu barbaadeff nu soba jechuu dandeenyaa? (Falmii namaa fayyadamuu kooti.)”⁶“Kun tasuma hin ta'u!! Otoo akkas ta'e, Waaqayyoo akkam godheetu biyya lafaatti murii kenna?”⁷“Garuu, sobni koo dhugaan Waaqayyoo ol-guddisee kan mul'isu yoo ta'e, maaliif anihamma ammatti iyyu akkan cubbamaa ta'eetti fudhatama?”⁸Isaan “Koottaa cubbuu hojjenna, akka waan gaariin nu dhufuuf” jedhu nuun jedhanii akkuma maqaa nuballeessan; namoonni muraasnis akkuma jedhaa nuun jedhan sana, maaliif hin jennu? Nu yakkuun isaanii sirriidhuma.”⁹Maal haata'u, egaa? Nuti balleessa hin qabnu jennaa (Nutu cubbamtoota miti jennaa)? Tasuma hin jennu! Dura dabarsinee, warri Yihudootaas, warri Griiktotaas, hundumti isaanii iyyuu cubbamtoota jennee isaan himachaa waan turreerreeff.”¹⁰ Akkas jedhamee, akkuma barreeffame: "Namni qajeelaan (qulqulluu ta'e) hin jiru, tokko illee hin!.”¹¹“Namni isaafi galu tooko iyyuu hin jiru,, namni Waaqayyoon barbaadus tokko illee hin jiru.”¹²“Hundi isaanii iyyuu, Waaqayyoo irraa achi garagalaniiiru; hunduu waluma faana, warra gatii hin qabne ta'aniiru; namni gaarii hojjetu hin jiru, nami tokko illee!,”¹³“Qoonqoon isaanii, boolla awwaalchaa afaan banee jiru dha; arrabni isaanii sobduu dha; hidhii isaanii jala, summii bofaatu jira.”¹⁴“Afaan isaanii abaarsaa fi dubbii hadhaa'aadhaan guutuu dha;”¹⁵“miilli isaanii dhiiga dhangalaasuutti ariifataadha,”¹⁶“karaa isaan irra darban irra diiguu fi gadadchuutu jira;”¹⁷“isaan karaa, nagaa immoo hin beekan;”¹⁸“Waaqayyoon sodaachuun yaada isaanii keessa hin jiru” jedha.”¹⁹“Ammas seerri waanuma jedhu, warra seera jala jiranitti akka dubbatu nuyi in beekna; kanas nama hundumaa afaan qabachiisuudhaaf, guutummaa biyya lafaas firdii Waaqayyoo jala galchuudhaaf in dubbata.”²⁰“Egaa nama kan ta'e tokko illee wanta seerri nama irraa barbaadu gochuudhaan Waaqayyoo duratti qajeelaa hin ta'u. Seerri cubbuun maal akka ta'e nama hubachiisa.”²¹“Amma garuu karaa seerichaa utuu hin ta'in karaan namni ittiin qajeelaa ta'u Waaqayyoo biraa mul'ateera; seerrii fi raajonni karaa kanaaf dhugaa ba'aniiru.”²²“Namni Yesu Kristositti amanuudhaan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa in ta'a; kana irrattis warra amanan hundumaaf garaa garummaan hin jiru.”²³“Hundinuu yakkaniiru, ulfinni Waaqayyoos isaanitti hir'ateera.”²⁴“Isaanumti immoo ayyaana Waaqayyoo isa karaa furii Yesu Kristos tola isaaniif kennameen, qajeelota in ta'u.”²⁵“Inni dhiiga isaa dhangalaasee du'uudhaan warra isatti amananiif mi'a araaraa haa ta'uuf, Waaqayyoo isa dhaabe. Waaqayyoo ofii isaa qajeelaa akka ta'e mul'isuudhaaf kana godhe; obsa isaatiinis cubbuu namoonni kanaan dura hojjetan irra darbeeraaf.”²⁶“Bara sanaattis Waaqayyoo qajeelummaa isaa argisiisuuf inni ofii isaa qajeelaa ta'uu isaa, nama Yesusitti amanus qajeelaa gochuu isaa mul'iseera.”²⁷“Egaa, of jajuun eessa jira? Inni hafeera. Seera isa attamiitiin? Hojii keenyaanii? Karaa seera amantii malee, karaan biraa hin ta'u.”²⁸“Egaa, namni qajeelaa kan ta'u amantiidhaani malee hojiwwan seeraatiin akka hin taane ni himna.”²⁹“Yookiin immoo, Waaqayyoo, Waaqayyoo warra Yihudootaa duwwaa dha? Inni warra Waaqayyoon hin amanneefis Waaqayyoo mitii? Eyyee, inni warra Waaqayyoon hin amanneefisi.”³⁰“Inni dhugumatti Waaqayyoo tokkicha yoo ta'ee, isa dhaqna qabate amantiidhaan, isa dhaqna hin qabanne immoo amantiidhaaf qajeelcha.”³¹“Egaa, amantii kanaatiin seericha gatii dhabsiisna jechaa dha? Tasuma miti! Jabeessineetu dhaabna malee.”

Chapter 4

¹Waa'ee, isa sanyii fooniin abbaa keenya ta'e, Abrahaam egaa maal argate jenna? ²Abrahaam hojii gaarii (qulqulluu) kan hojjeeteeru otoo qabaatee, silaa sababa ittiin of jaju ni qabaata ture; Waaqayyoo duratti garuu hin qabu. ³Kitaabni Qulqulluus wa'ee isaa maal jedha? "Abrahaam Waaqayyotti amane, kunis akka qajeelummaatti (qulqulluummaatti) isaaf lakkaa'ame". ⁴Amma, mindaan isa hojjetuuf kaffalamu, gatii argachuun isaaf ta'utti lakkaa'ama malee, akka kennaa tolaatti hin lakkaa'amu. (Recheck) ⁵Garuu, namni hin hojjenne, garuu immoo, Waaqayyoo isa qajeelaa nama godhutti kan amanu yoo ta'e, amantiin isaa qajeelummaatti lakkaa'amaaf. ⁶Akka Daawwiit dubbatettis, namni, inni hojii malee, Waaqayyoti amanu, qajeelummaan isaan kan eebbifame dha, ⁷Innis akkas jedha, "Warri seeraan ala ta'uun isaanii isaaniif dhiifatameef; Warri cubbuun isaanii dhoksameef eebbifamtoota dha!" ⁸"Namichi inni Gooftichi cubbuu isaa itti hin lakkoofne eebbifamaa dha!" ⁹Egaa, ebbi kun himame warra dhaqna qabatan qofaafi immoo warra dhaqna hin qabanneefis dha? Nuti kan junnu, "Amantiin isaa Abrahaamiif akka qajeelummaatti (qulqullummaatti) lakkaa'ameefiira". ¹⁰Attamitti lakkaa'ameef? Erga inni dhaqna qabatee booda moo isa dura? Booda miti; dura dha! ¹¹Abrahaam otoo dhaqna hin qabatin dura mallattoo dhaqna qabnummaa kan ta'e abdi qajeelummaa (qulqullumma) amanti isaatiin argatee. Kaayyoon kanaas, warra otoo dhaqna hin qabatin amanaman hundumaaf qajeelummaan akka lakkaa'amuuf isa abbaa isaanii gochuudhaaf. ¹²Inni abbummaan isaa, warra dhaqna qabatanii fi qhaqna qabachuu qofaa otoo hin taane, dhaqna qabataniis, akkuma abbaa keenya Abrahaamittis otoo dhaqna hin qabatiin duras akka amananiif. ¹³Sababni Abrahaamii fi sanyiin isaa addunyaa biyya lafaa akka dhaalaniif abdiin isaaniif kenname kara seeraa otoo hin taane, karaa qulqullummaa (qajeelummaa) amanti tiinii. ¹⁴Kunis kan ta'e, yoo dhaalumman warra seera kabajaniif kenname, 'amantiin gatii dhaba; abdiin kenname homaa hin godhu jechaa dha' waan ta'eefi. ¹⁵Seerri dheekkamsa fida; bakka seerri hin jirre, garuu, seera cabsuun hin jiru. ¹⁶Sababa kanaafis, abdiin sun ulfinaan dhugoomee (kabaja argatee) sanyii Abrahaamiif, warra seeraaf bulan qofaa otoo hin taane warra amanti Abrahaam qooddataniifis, kan kennamu amantiidhaani. Inni, abbaa hunduma keenyaati; ¹⁷Akkuma barreeffamee jiruttis, "Biyyoota baaye'ef Abbaa akka taatu, ani si filadheera." Abrahaamis, Waaqayyoo, isa du'aatti lubbuu uumu; isa waantota hin jirres uumee jiraachisu, ta'eef amanamaa dha. ¹⁸"Sanyiin kees ni baay'ata;" atis namoota biyyoota hedduuf abbaa isaanii taata jedhamee isa itti himame Abrahaam waan amaneeff, waan abdi hin qabnetti abdate. ¹⁹Amantii isaatti otoo hin laafiin, Abrahaam qaamni isa akka dulloome (umuriin isaa waggaa dhibba tokko waan ta'eef) fi gadameessi Saaraas dullumarraa kan ka'e akka da'uu hin dandeenye heduu (yaaduu) jalqabe. ²⁰Garuu sababa Waaqayyoo isa abdachiseef, Abrahaam amanti isaatti hin mamne (shakkine). Kanarras darbee, amanti isaa cimsate; Waaqayyootiifis galata (ulfina) kenne. ²¹Waaqayyoo waan isa abdachiise gochuu akka danda'us garaa guutuudhaan amane. ²²Kanaafuu, kunis "akka qajeelummaati (qulqullummaatti) isaaf lakkaa'ame". ²³Jechi "Isaaf lakkaa'ame" jedhu, garuu, Abrahaam duwwaadhaaf kan barreeffame miti. ²⁴Waaqayyoo, isa gooftaa keenya Iyasuus Kiristoos du'aa kaasetti warra amannuufis akka nuuf lakkaa'amu barreeffameera. ²⁵Kunis isa balleessaa keenyaaf du'aaf babarffame laatamee fi isa nu qulqulleessuuf immoo du'aa kaasameefi dha.

Chapter 5

¹Kanaafis, nuti amantiidhaan qajeelota erga taanee, karaa gooftaa keenya Yasuus Kristoos, Waaqayyo biratti nagaa qabna.²Karuma isaatiis nuti ulfina (ayyaana) ittiin dhaabbannu karaa amantiitiin arganneerra; kabaja Waaqayyootiifis abdiidhaan guutamneerra.³Kana qofaa otoo hin ta'iin, gidiraa nutti dhufuttis ni gammanna. Gidiraan obsa akka fidu ni beekna. ⁴Obsi qorumsa fida, qorumsa darbuun immoo abdii fida (namaa kenna).⁵Abdiin immoo nama hin qaanessu; sababni isaas, jaalalli Waaqayyo, karaa Afuura Qulqulluu nuuf kennameetiin, gara onnee keenya keessatti waan dhangalaasameefidha.⁶Yeroo nuti ammayyuu dadhabaa turree sanattis, yeroo sirrii ta'e sanatti Kiristoos warra Waaqayyotti hin amanneef jedhee du'e.⁷Nama gaarii ta'e tokkoof, namni du'uufii tarii jiraachuu ni mala malee, nama qajeelaa ta'eef garuu namni isaaf jedhee du'uu fedhu waan jiru hin fakkaatu.⁸Waaqayyo garuu, yerootti nuti ammayyuu cubbamtoota taanee jirruutti, jaalala mataasaa unuutiif qabu du'aatii Kristoosiin nuuf mirkaneesse..⁹Baayee'etti dabalataanis, amma dhiiga isaatiin qajeelota waan taaneef, isaatiinis dheekkamsa Waaqayyoo jalaa ni baraareffamna.¹⁰Yeroo diinota walitti taanee turre sanatti illee, du'a ilma isaatiin Waaqayyotti araaramneerra, baayyee'etti dabalataanis erga araaramnee booda immoo jireenya isaatiin ni fayyina (du'a jalaa baana).¹¹Kana qofaa otoo hin taane, karaa isa araara argannee, karaa gooftaa keenya Yasuus Kristoos, Waaqayyottis ni gammadna.¹²Kanaafuu egaa, cubbuun karaa nama tokkoo biyya lafaatti akkuma dhufe sana, duutis cubbuudhaan dhufe. Sababa namoonni hunduu cubbuu hojjetaniifis, duuti gara namoota hundumaatti tatamsa'e. ¹³Erga seerichi jiraatee kaasee, cubbuun biyya lafaa irra jira ture; garuu, yeroo seerri hin turretti, cubbuun hin lakkaa'amu.¹⁴Haa ta'u malee, bara Addaam iraa jalqabee hanga bara Museetti, namoota warra akka Addaam seera cabsuudhaan cubbuu hin hojjenne dabalatee, hanga fakkeenyi Addaam dhufuuf jedhu sanatti duuti tureera.(Recheck).¹⁵Kennaan Waaqayyoo kun garuu, akka balleessaa (seera cabsuu) sanaa miti. Sababa balleessaa (cubbuu) nama tokkootiin, namootni hedduun akkuma du'an, sababa nama tokkootiin, innis kennaa Waaqayyoo kan ta'e, Yasuus Kiristoosiitiin, namootni hedduunn ulfina Waaqayyoo argatan!¹⁶Kennaan kuni bu'aan isaa akka cubbuun nama tokkoo suni fide miti. Cubbuun nama tokkoo, badii nama hundaa irratti akkuma fide; balleessaa namoota baay'ee booda kennaan dhufe garuu qajeelummaa fide.¹⁷Namni tokko waan balleesseef, sababa nama tokkotiifis duuti dhufe; karaa nama tokkoo, Yasuus Kiristoos, immoo namootni hedduun uffinaa baay'ee fi kennaa qajeelummaa jireenya bara baraaf argatani!¹⁸Kanaafuu egaa, akkuma cubbuun nama tokkoo namoota hunduma irratti du'a fidetti, karaa hojii qajeelaa namni tokkoo hojjeteen immoo namoota hundumaaf qajeelummaa fi jireenya argameera.¹⁹Akkuma cubbuu (balleessaa) nama tokkootiin, baay'een cubbamoota ta'anii ture sanaatti, sababa seeraaf abboomamuu nama tokkootiin immoo akkasuma baay'een qajeelota ni ta'u.²⁰Bakka seerri jirutti garuu, cubbuun (balleessaan) ni baay'ate. Bakka cubbuun (balleessaan) baay'ateeti garuu, ulfinni Waaqayyoo caalmaatiin baay'ate. ²¹Kunis kan ta'e, akkuma karaa du'aatiin cubbuun mo'e, karaa gooftaa keenyaa Yasuus Kristoos immoo qajeelummaadhaan ulfinaan jireenya bara baraa arganna.

Chapter 6

¹Eгаа maal jennaree? Ulfinni Waaqayyoo akka baay'atuuf cubbuu keessa jiraachuu itti fufuu qabnaa?²Kun tasuma ta'uu hin qabu! Nuti warri cubbuutiin duune, attamitti ammayyuu cubbuu keessa jiraanna?³Nutii warri Yasuus Kristoos faana tokko ta'uuf cuuphamne, du'a isaa faanas tokko ta'uuf akka cuuphamne hin beektanii?⁴Nuti haaluma cuuphamneen, isa waliinis du'nee awwaalamne. Kunis kan ta'e, akkuma Kristoos ulfina abbaa isaatiin warra du'an keessaa kaasame, nutis gara jireenya haaraatti ni deemna.⁵Akkuma isaa duunee, du'aan akkuma isa faana tokko taane, du'aa ka'uudhaanis, akkuma isaa du'aa kaannee isatti dabalammne.⁶Qaamni keenya inni cubbamaa ta'e sun akka barbadaa'uuf, namnichi inni dulloomes isa faana akka fannisame ni beekna. Kunis kan ta'e, akka nuti kana booda cubbuudhaan hin garboomneefidha.⁷Namichi inni du'e sun, cubbuu jalaa waan ba'eef, qajeelummaan isaa ni ibsama.⁸Kristoos wajjin yoo duune garuu, isa waliin taanee akka jiraannus ni amanna.⁹Kristoos erga du'aa keessaa kaasamee booda, deebi'ee akka hin duunee fi duutis kana booda isa irratti gooftummaa akka hin qabne ni beekna.¹⁰Cubbuudhaaf jedhee, du'a al-tokkoofi isa dhumaa du'e. Jireenya isa jiraatu, garuu Waaqayyooof jiraata. ¹¹Haaluma walfakkaatuun, isin mataan keessan kan hubachuu qabdani, kan duutani cubbuudhaaf akka ta'eef, garuu immoo karaa Yasuus Kiristoos Waaqayyooofis akka jiraattani dha.¹²Kanaafuu, cubbuun qaama keessan isa du'u sanaa akka hin abboomneef, fedhii qaama keessaniif hin abboomamiinaa!¹³Meeshaalee jallinaaf oolan akka hin taaneef, qaamota keessan cubbuuf dabarsitanii hin kenniinaa. Garuu, akkuma warra du'aa gara jireenyaatti fidamanii, isinis Waaqayyooof of kennaa; meeshaalee qajeelummaaf oolan akka ta'aniif qaamota keessanis Waaqayyooof kennaa. ¹⁴Cubbuun akka isin abboomu hin eeyyamiinaa. Isin kan jirtan seera jala otoo hin taane, ulfina jala waan ta'eedhaaf.¹⁵Eгаа maali? Sababa seera jala otoo hin taane, ulfina jala waan taaneef, cubbuu hojjechuu qabna jechaadhaa? Kun tasuma hin ta'u. ¹⁶Akka garbootaatti dabarsitanii yoo of laattani, isa abboomamtaniif sanaaf garba akka taatan hin beektanii? Garbummaan keessan yookiin isa gara du'aatti isin oofu cubbuudhaafi, yookiin immoo isa gara qajeelummaatti isin geessuf buluudha.¹⁷Waaqayyooof galatni haa ga'u malee, isin garboota cubbuu taatanii yoo turtan illee, amma garuu garaa guutuudhaan barsiisa ittiin bulmaataa isinii kennameef abboomamtaniittu. ¹⁸Cubbuu jalaa bilisa baasamtanii, qajeelummaaf akka bultan (abboomamtan) godhamtanii jirtu.¹⁹Foon keessan dadhabaa waan ta'eef, akka namaattin dubbadha. Akkuma qaamota dhaqna keessanii garbbummaa xurii fi seeraan alummaaf, isa seeraan alummaa caalaatti fiduuf, dabarsitanii laachuudhaan garboomsitanii ture sana, amma immoo, qulqullummaatin jiraachuudhaaf, qajeelummaaf akka abboomaman godhaa.²⁰Yeroo garboota cubbuu turtan sana, qajeelummaa irraa bilisa turtani. ²¹Isa amma itti qaanofan, hojiiwwan keessan yeroo sanaa irraatii eгаа bu'aa maal argattani? Bu'aan isaanii du'a dha!²²Amma garuu cubbuu jalaa bilisa baasamuudhaan Waaqayyooof akka abboomamtan waan godhameef, bu'aan keessan qulqullummaa dha. Bu'aan kanaas, jireenya bara baraati!²³Mindaan (Kaffaltiin) cubbuu du'a dha; kennaan Waaqayyoo garuu, karaa gooftaa keenya Yasuus Kiristoos, jireenya bara baraa dha.

Chapter 7

¹ Yaa obboloottankoo (isin warra seera beektan ittan dubbadha), namni tokko lubbuudhaan hanga jiraatutti seerichi akka isa bulchu (abboomu) hin beektanii?² Dubartiin heerumtee jirtu tokko, hamma abbaan warraa ishee lubbuudhaan jirutti, seeraan isatti hidhamtee jirti; abbaan warraa ishee yoo du'e garuu, isheen seera gaa'elaa sana irraa bilisa ni taati.³ Kanaafuu egaa, abbaan warraa ishee lubbuudhaan bakka jirutti, dhiira biraa wajjin yoo jiraatte, sagaagaltuu (ejjituu) jedhamti. Yoo abbaan warraa ishee du'e garuu, isheen seericha irraa bilisa waan taatee jirtuuf, dhiira biraa waliin yoo jiraatte, sagaagaltuu (ejjituu) hin jedhamtu.⁴ Kanaafuu, yaa obboloottankoo, isinis, karaa dhaqna Kiristoos, seerichaaf duutanii jirtu. Kunis kan ta'u, Waaqayyoof bu'aa akka buusnuuf, isinis isa du'aa kaasameetti makamuu waan qabdani fidha. ⁵Yeroo nuti fooniif jiraachaa turre sana, seerichi fedhii foonii keenyaa cubbummaaf baay'isee kakaasuudhaan, qaamotni dhaqna keenyaa firii (bu'aa) du'aa akka horan hojjechaa ture. ⁶ Amma garuu seericha jalaa baanee jirra. Isa itti of hiineef duuneerra. Kanaafuu, barreeffama (seera) isa moofaa otoo hin taane, Afuura isa haaraa keessatti tajaajilla.⁷ Egaa maal jenna? Mataa isaatti seerichi cubbuu dha? Tasa miti! Haa ta'u malee, otoo seerri hin jiraannee ani cubbuu hin beekun ture. Seerri, "Waan namaa hin hawwiin!" otoo jedhee hin turre ta'ee, hawwuun maal akka ta'e iyyuu hin beekun ture.⁸ Cubbuun garuu abboommii seeraa sanatti fayyadamuudhaan, fedhii jiru hundaa na keessatti uume. Seerichaan ala immoo cubbuun dua'aadha.⁹ Dur yeroo seerri hin jirre sana, ani jiraachaan ture; yeroo abboommichi dhufee ture sana garuu cubbuun deebiseetu jireenya argate..¹⁰ Ani immoo nan du'e. Abboommichi inni jireenya fiduu qabu ture, garagalee du'a natti fide.¹¹ Cubbuun abboommicha akka carraatti fayyadameetu na gane. Karuma abboommichaas na ajjeese.¹² Kanaafuu, seerichi mataa isaatii qulqulluu dha; abboommichis qulqulluu, qajeelaa fi gaarii dha.¹³ Egaa waan gaarii turetu du'a natti fide jechaadhaa ree? Kun tasuma miti! Cubbuun, cubbuu ta'uun isaa akka mul'atuuf, karaa isa gaarii ture sanaa du'a natti fide; karaa abboommichaas, cubbuun cubbummaa gar-malee hammaataa ta'e fide.¹⁴ Seerichi afuura akka ta'e ni beekna; ani garuu nama foonii waanan ta'eef cubbuu jalatti garbummaaf gurgurame.¹⁵ Waanan hojjedhu dhugaa naaf hin galu. Waanan jaalladhu, hin hojjedhu; waanan jibbu immoo, nan hojjedha. waanan jibbun hojjedha malee, waanan jaalladhu hin hojjedhu.¹⁶ Waanan hin jaallanne yoon hojjedha ta'e garuu, seerichi akka gaarii ta'e seericha waliin walii galeera jechuudha.¹⁷ Ammaan booda garuu, waanan hin jaallanne kanas kan hojjetu ana otoo hin taane, cubbuu isa na keessa jiru dha. ¹⁸ Ana keessa, keessumattuu foon keessa, waan gaariin akka hin jirre nan beeka. Waan gaarii hojjechuuf fedhiin na keessa jira; ani garuu hojjechuu hin danda'u.¹⁹ Waan gaarii isan jaalladhu hin hojjedhu; hammeenya isa hin jaallanne garuu nan hojjedha.²⁰ Waanan hin jaallanne amma yoon hojjedhu, kana booda kan hojjetu ana miti; cubbuu isa na keessa jiru dha malee.²¹ Egaa yoo ani waan gaarii hojjechuu barbaadu, seerichi waan hamaa natti fida.²² Seera Waaqayyootti keessakootti nan gammada.²³ Qaama koo isa foonii adda addaa keessatti garuu seera kan biraatu natti mul'ata. Seera isa haaraa yaadni koo fudhate waliin wal-lola. Seera cubbuu isa qaamota fooni koo keessa jiruufis na garboomsa.²⁴ Ani nama rakkataa dha! Foon isa kan du'aa ta'e kana jalaa eenyutu na baraara?²⁵ Karaa gooftaa keenyaa Yasuus Kiristoos galatni Waaqayyoof haa ta'u! Ammaan booda egaa, yaada kootiin seera Waaqayyootiif, foon kootiin immoo seera cubbuutiif ani mataan koo nan hojjedha.

Chapter 8

¹ Kanaafuu, warri Kiristoos Yasuus ta'an amma yakkamtoota miti. ²Kristoos Yasuusiin jiraachuukeetiif, seerri Afuuraa seera cubbuu fi du'aa jalaa si baaseera. ³ Seerrii karaa foonii dadhabaa waan ta'eef hojiisaa hojjechuu hin dandeenye. Kanaafuu Waaqayyo cubbuuf jedhee ilma isaa tokkicha fakkii fooniitiin ergudhaan cubbuu balleessee. ⁴Waaqayyo kanas kan godhe akka nuti, akka fedhii foonii otoo hin taane, akka fedhii Afuuraatti, waan seerichi nurraa barbaadu guutuufidha. ⁵Warri akka fedhii foonii jiraatan, waa'ee foonii yaadu; warri akka fedhii Afuuraa jiraatan, garuu, waa'ee Afuuraa yaadu. ⁶Waa'ee foonii yaaduun du'a dha; waa'ee Afuuraa yaaduun, garuu, jireenyaa fi nagaa dha. ⁷Akka fedhii fooniitti yaaduun diinummaa Waaqayyooti; yaadni akkasii seera Waaqayyoo hin abboomamu, abboomamuus hin danda'u. ⁸Warri fedhii fooniif jiraatan, Waaqayyoon hin gammachiisani. ⁹ Afuurri Waaqayyoo yoo dhuguma isin keessa jira ta'e garuu, isin akka fedhii foonii otoo hin taane, akka fedhii Afuura jiraattu. Namni Afuura Kiristoos hin qabne kamuu garuu, kan isaa miti. ¹⁰Kristoos yoo isin keessa jira ta'e, dhaqni keessan sababa cubbuutiif du'aa dha; sababa qajeelummaa keessaniif garuu, Afuurichi jireenya isiniif ta'a. ¹¹Afuur Waaqayyoo inni Yasuus du'aa kaase isin keessa yoo jiraate, inni Kiristoosiin du'aa kaase, dhaqna keessan isa du'ufis Afuura isaa isa isin keessa jiruutiin jireenya ni kenna. ¹² Egaa yaa obboloottankoo, idaan nurra jira! Fooniif jennee, fedhii fooniif jiraachuu hin qabnu. ¹³ Akka fedhii fooniitti jiraattu yoo ta'e, du'uu keessani; Afuuraan yoo hojiiwwan foonii qaama keessanii ajjeestan garuu, ni jiraattu. ¹⁴ Warri Afuura Waaqayyootiin adeeman hundinuu ilmaan Waaqayyoo ti. ¹⁵ Afuuri isin fudhattan Afuura sodaa isa garbummaa jalatti isin deebisu otoo hin taane, Afuura ittiin guddifamtan, isa "Yaa Abbaa keenyaa" jennee Waaqayyotti iyyannudha! ¹⁶ Afuurichi mataan isaa afuura keenya waliin ta'uudhaan, nuti ijoollee Waaqayyoo ta'uu keenya dhugaa ni ba'a. ¹⁷ Nuti ijoollee isaa erga taanee, dhaaltota isaas ni taana, dhaaltota Waaqayyoo. Dhugumatti, yoo Kiristoos faana dhiphannee (rakkannee) immoo, isa faana waan ulfina argannuuf, isa wajjiniinis qixxaannee dhaaltota ni taana. ¹⁸ Dhiphinni keenya ammaa (hardhaa), ulfina isa nuuf dhufuuf jedhu waliin yoon madaalee ilaalu, walittuu kan hin dhufne akka ta'ettin lakka'a. ¹⁹ Uumamni hunduu mul'achuu (mul'ina) ijoollee Waaqayyoo hawwiin eeggachaa jiru. ²⁰ Uumamni gatii hin qabu; kunis kan ta'e isaatiin otoo hin taane, isuma isa uumetu akkas isa godhe; haa ta'u malee garuu, akkas ta'uun isaa abdii qaba. ²¹ Kunis kan ta'e, akka uumamni mataan isaa garbummaa badii jalaa ba'uufi, gara bilisummaa ijoollee Waaqayyoo warra ulfina qabaniitti dhufaniifidha. ²² Hanga ammaattis uummanni hunduu walfaana ta'ee akka aaduu fi akka ciniinsifatu ni beekna. ²³ Isa qofaa miti; nuti warri Afuura dura dabarsinee argannee mataan keenyi iyyuu fayyina qaama keenyaa kan ta'e guddisannaa Waaqayyoo hawwiidhaan eegaa waan jirruuf, keessa keenyatti ni aadna. ²⁴ Nuti abdiidhaan fayyinerra; abdiin inni amma argaa jirru garuu abdii miti. Isa argummaa, eenyutu abdataa? ²⁵ Yoo isa ijaan hin argine abdanne garuu, obsaan ni eegganna. ²⁶ Haaluma walfakkaatuun, Afuuris dadhabbi keenyatti ni nu gargaara. Akkam jennee akkatti kadhannu nuti hin beeknu; Afuurri mataa isaatiin garuu haala ibsamuu hin danda'amneen aaduudhaan nuuf in kadhata. ²⁷ Waaqayyoo inni waan yaada garaa namaa keessa jiru argu, yaada Afuuraas sababa beekuuf, Afuurri akka fedhii Waaqayyooti warra isaaf qulqullaa'aniif ni kadhata. ²⁸ Waaqayyoon warra jaallatan fi warra kaayyoo isaatiif waamamaniif waan gaarii akka isaaniif hojjetu ni beekna. ²⁹ Ilmi isaa obboloottan hedduu keessaa hangafa akka ta'us, warri inni durumaan dursee beeku ture immoo bifaan akka ilma isaa fakkaatanis murteesseera. ³⁰ Warra duruma dabarsee murteese, isaaniinis ni waame. Warra waame immoo qajeelota isaan godhe. Warra qajeelota godhe immoo ulfina isaani kenne. ³¹ Waa'ee waantota kanaa kanaafuu maal jenna? Waaqayyoo yoo nu faana ta'e, eenyutu nu dura dhaabbata? ³² Waaqayyoo inni ilma isaa otoo hin mararsiifatin hunduma keenyaaf jedhee dabarsee kennee, attamitti waan hunda ilma isaa wajjin tolaan nuuf hin kennuu? ³³ Warra Waaqayyoo filate, eenyutu yakka (himata)? Abbaan firdii (murtii) Waaqayyoo dha! ³⁴ Eenyudha inni yakkuu (himatu)? Kan du'e Kiristoos Yasuusidha. Kana irra darbees, kan du'aa kaasammee karaa harka mirgaa Waaqayyooti argamee Waaqayyoon nuuf kadhatus, Yasuusidha. ³⁵ Jaalala Kiristoss irraa gargar kan nu baasu eenyu? Gidiraa moo muddama, moo ari'atamuu (cunqurfamuu), moo beela, moo qullaa ta'uu, moo balaa, moo haaduu (saanjaa) dha? ³⁶ Akkuma barreeffamee jirutti: "Siif jedhameetu, guyyaa guutuu ajjeefamna nu keessaa in ajjeefamu, akka hoolotaatti lakkaa'amne gorraafamna." ³⁷ Hunduma kana keessaa darbuudhaan garuu, karaa isa nu jaallatee isa mo'een ni caalla. ³⁸ Duutis, jireenyis, ergamtoonni waaqa irraas, mootummoonnis, waantoonni jiranis, waantoonni dhufanis, humnoonnis, ³⁹ Ol dheerumsis, gadi fageenyis, waantoonni uumamani jiran kan biraas, jaalala Waaqayyoo isa karaa gooftaa keenyaa Kiristoos Yasuus nuuf dhufe irraa gargar nubaasuu akka hin dandeenye amaneera.

Chapter 9

¹ Ani maqaa Kiristoosiin dhugaan dubbadha; hin sobu. Yaada garaakoo Afuurri Qulqulluu naaf ba'a. ²Gaddi cimaafi madaan (dhukubni) hin fayyine lapheekoo (garaakoo) keessa jira. ³Obboloottan koo warra fooniin fira koo ta'an sanaaf jedhee ani mataan koo otoon abaaramee Kiristoos irraa addaan ba'ee hawwii koo ture. ⁴Isaan Israa'elota; isaan ilmummaa, ulfina isaa, waadaa kakuu, kennaa seerichaa, sir a hojii mana sagadaa, fi abdii Waaqayyoo qabu. ⁵Kiristoos, inni hundaaf Gooftaa ta'e, akka fooniitti kan dhufe qomoo Abbootii isaanii irraati. Galatni bara baraa isaaf haata'u! Ameen. ⁶Kuni garuu, sagaleen Waaqayyoo hin kufe jechuu miti; sanyii Israa'el kan ta'e hunduu dhugumatti Israa'el miti; ⁷Sanyii Abrahaam kan ta'aniis hundumtuu dhugumatti ijoollee Abrahaam miti. Garuu, "sanyii Yisihag jedhamee waamamtu". ⁸Kana jechuunis, ijoolleen foonii, ijoollee Waaqayyoo miti. Ijoolleen Waaqayyoo abdachise garuu, akka sanyii isaatti fudhatamu. ⁹"Yeroo kana nan dhufa; Saaraanis ilma argatti". Kunis sagalee abdiiti. ¹⁰Kana qofaa otoo hin taane, Ribqaanis, abbootan keenya keessaa tokko kan ta'e Yisihag irraa ni ulfoofte; ¹¹Ijoolleen sun otoo hin dhalatin dura, isaan keessaas tokko illee gaarii yookiin hamaa otoo hin hojjetiin, kaayyoon (akeekkiin) Waaqayyoo akkuma filannoo isaatti akka ta'uuf, ¹²akka hojiiwwan namaa otoo hin taane, akka waamicha Waaqayyoootti sababa ta'uuf, "Inni hangafni isa quxisuudhaaf ni ergama" jedhameetu isheetti himamee. ¹³Akkuma, "Yaaqoobin nan jaalladhe; Eessaawuu dhaan garuu nan jibbe", jedhamee barreeffamee turetti. ¹⁴Egaa maal jenna? Waaqayyoo balleessaadhaa (nama walcaalsisaa)? Tasuma miti. ¹⁵Waaqayyoo, "Naman araara godhuufiif araaran godha; naman garaa laafuuf, garaan laafa," jedheetu Muuseetti hime. ¹⁶Kanaafis egaa, araari kan argamu Waaqayyoo irraati malee, waan namni jaalateef yookiin immoo waan namni fiigeef miti. ¹⁷Akka Kitaabni Qulqulluu jedhuttis, "Maqaan koo biyya lafaa hundumaa irratti akka himamu waanan barbaadeef, siitiin humna koo argisiisuuf jedheen ol si kaase" jechuudhaan Waaqayyoo Fara'onitti hime. ¹⁸Kanaafuu egaa, Waaqayyoo nama barbaadeef araara ni godha, nama barbaadeen immoo dangamaa ni godha. ¹⁹Egaa, "Waaqayyoo maaliif balleessaa nama irratti barbaada? Eenyutis fedhii isaa mormee beeka?" jettanii na gaafattu. ²⁰Haata'u malee garuu, ati yaa namanaa! Ati eenyu taateetu dha kan Waaqayyotti deebistu? Waanti harka namaatiin hojjetame tokko isa isa hojjeteetiin, "Maaliif akkasitti na hojjette?" jedhee ni gaafataa? ²¹Akkasumas, namni suphee dha'u tokko, dhoqqeedhuma tokko irraa yoo barbaade meesha faayidaan isaa waan kabaja qabuuf oolu, yoo barbaade immoo, meeshaa isa faayidaan isaa ulfina hin qabneef oolu hojjechuuf mirga hin qabuu? ²²Waaqayyoo, inni dheekkamsa isaa argisiisuufi humna isaas beeksisuu barbaade, warra akka qodaa dheekkamsaa ta'anii badiif qophaa'anii jiran kanaaf yoo obsa baay'eedhaan danda'eera ta'e maal ta'a? ²³Ulfinni isaa hangam akka ga'u argisiisuudhaaf jedhee, warra akka qodaa araara ta'aniif durumaan dursee ulfinaaf qopheesse irratti akkasuma yoo godhee ture maal ta'a? ²⁴Warra Yihudoota keessaa qofaa otoo hin taane, unu warra kaan (hin amanne) keessaa warra waameefis akkasuma yoo godhee ture maal ta'a? ²⁵Akkuma Hose'ii keessatti inni dubbatuttis, "Warra saba koo hin turre, saba koo jedheen waama; ishee hin jaalatamne turteetiinis, jaalatamtuu koo jedheen waama. ²⁶Bakka 'isin saba koo miti' jedhamee ture sanattis, 'ilmaan Waaqayyoo isa jiraataa' jedhamanii ni waamamu". ²⁷Waa'ee Israa'elii, "Baay'inni ilmaan Israa'el akka cirracha galaana keessaa baay'ee yoo ture illee, isaan keessaa kan hafu muraasa dha;," ²⁸Gooftichi isa jedhe hunduma otoo hin turiin biyya lafaa irratti ni raawwata", jedheetu Isaayyas iyya. ²⁹Akkuma Isaayaas duraan dursee dubbateenis, "Gooftaan inni jiraachisaan otoo ijoollee nuuf hin hambisne ta'ee, nuti akka Sodoom taanee, Gomoraas fakkaannee hafna turre". ³⁰Egaa maal jenna? Warri Waaqayyoon hin amanne, warri qajeelummaa hordofaa hin ture, qajeelummaa amantii isaaniitiin, qajeelummaa argataniiru. ³¹Israa'el, warri seera qajeelummaa hordofaa turan garuu, seera sana bira hin geenye. ³²Maaliif hin geenye? Sababni isaas, isaan amantiidhaan hordofuu dhisanii waan hojidaan itti adeemaniifidha. Isaan dhagaa gufachiisu sana irratti gufatani. ³³"Hubadhaa, dhagaa nama gufachiisuufi kattaa nama kuffisu (nama dura dhaabbatu) Tsiyoon keessa nan kaa'a. Inni isatti amanu immoo hin qaana'u" jedhamee akkuma barreefametti.

Chapter 10

¹ Yaa obbolootaa! Hawwiin garaa koo keessaas, Waaqayyootiin isaan kadhaddus fayyina isaaniiti. ² Isaan beekumsaaf otoo hin taane, Waaqayyoof akka hinaafan dhugaan isaaniif nan ba'a. ³ Qajeelummaa isa Waaqayyo biraa dhufu baruu dadhabanii, qajeelummaa mataa isaanii uummachuu waan barbaadaniif, isaan qajeelummaa Waaqayyoof hin bulle (ajajamne).

⁴ Kiristoos nama amanu kamiifuu seericha qajeelummaa ni dhugoomsa (guuta). ⁵ Waa'ee qajeelummaa isa karaa seerichaa dhufuu, Muuseen akka barreessetti: "Namtichi inni waantota kana godhu (hojjetu), isaaniin ni jiraata". ⁶ Qajeelummaan amantiidhaan dhufu garuu akkas jedha: "Garaakeetti 'Eenyutu gara waaqaatti ol ba'a' hin jedhiin. (Kana jechuun, Kiristoosiin gadi buusuudha); ⁷ 'Eenyutu boolla bu'as' hin jedhiin." (Kana jechuun, Kiristoosiin du'aa kaasuudha). ⁸ Garuu immoo maal jedha? "Dubbichi sitti dhi'oo jira: afaan kee fi, garaa kee keessa". Innis dubbii amanti isa nuti lallabnuu dha. ⁹ Afaan keetiin, Yasuus gooftaa akka ta'e yoo dubbattee dhugaa baate, garaa keetiin immoo, Waaqayyo du'aa akka isa kaase yoo amante, fayyina ni argatta. ¹⁰ Inni garaa isaatti amanee qajeelaa ni ta'a; inni afaan isaatiin dubbatee ibse ni fayya. ¹¹ Kitaabni Qulqulluu, "Kan isatti amanu eenyumtuu hin qaana'u" jedha. ¹² Yihudaa fi Giriik gidduu garaa garummaan hin jiru; Gooftaa isuma tokkotu gooftaa hundumaati; warra isa waammatan hundumaafis ni qaqaaba. ¹³ Kan maqaa Gooftaa waammatu eenyumtuu ni fayya. ¹⁴ Egaa, isatti warri hin amanne, attamitti isa waammatu? Isa dhaggeeffatanii hin beekneenis attamitti itti amanu? Lallabaa malees, attamitti dhaga'u? ¹⁵ "Warri oduu gammachuu fidanii dhufan attam milkii qabeessota dha!" jedhamee akkuma barreeffamee jirutti, egaa yoo ergaman malee, isaan attamitti lallabu danda'u? ¹⁶ Hundumti isaanii garuu oduu gammachuu kanaaf hin abboomamne. Isaayaas, "Gooftaa, isa nuti dubbanne eenyutu amane?" jedha. ¹⁷ Kanaafuu, amantiin kan dhufu dhaga'uutiini; kan dhaga'amu immoo sagalee Kiristoosi. ¹⁸ Ani garuu kanan jedhu: "Isaan hin dhageenye ture?" Eeyyee, mamii tokko malee dhagahanii jiru. "Sagaleen isaanii lafa hundumaatti ga'eera; Waan isaan dubbatanis lafa namni jiraatu hundumaa ga'eera". ¹⁹ Dabalataanis, "Warri Israa'el hin beekan ture?" Duraan dursee, "Warra saba koo ta'uu didan nan inaaffachisa; Saba koo ta'uu keessan yoo wallaaltanis, aariidhaan akka jeeqamtan isin godha", gaabbitanis saba wallaalaatti akka isin aartan nan godha" jechuun Muuseen dubbateera. ²⁰ Itti aansuudhaanis, "Warra ana hin barbaadnee tureef, ani argameera; Warra ana hin gaafanne tureefis, ani mul'adheera", jechuudhaan Isaayaas jala muree dubbateera. ²¹ Warra Israa'eliitiin garuu kana jedha: "Warra hin abboomamneefi warra morman irratti guyyaa guutuu harka koo irrattan diriirsa".

Chapter 11

¹ Egaa ani kanan jedhu, Waaqayyo saba isaa gadi gateeraa? Kun tasuma miti. Aniyyuu nama Israa'elidha, sanyii Abrahaam fi gosa Beniyaaminidha.² Waaqayyo saba isaa warra durumaan dursee beeku ture gadi hin gatne. Kitaabni Qulqulluu waa'ee Eeliyaas kan barreeffamee keessatti, akka inni Waaqayyo duratti Israa'eliitiin yakke (himate) hin beektanii? ³“Yaa Gooftaa, isaan raajota kee ajjeesaniiru; iddoowwan aarsaa kee itti laatamus caccabsaniiru; kan hafe ana qofaadha; anaatiinis ajjeesuu barbaadu”.⁴ Deebi'in Waaqayyo isaaf kenne garuu maal jedha? “Ani Ba'aaliif kan hin jilbeenffanne namoota kuma toorba ofii kootiif hambifadheera”.⁵ Yeroo ammaa kanas ulfina isaatiif kan filataman hambaaleen ni jiru.⁶ Yoo ulfinaan filataman immoo, hojiidhaan miti jechuudha. Otoo kana hin taanee, ulfinni, ulfina ta'uun isaa ni hafa.⁷ Egaa kuni maali dha? Warri Israa'el isa barbaadaa turan hin arganne; warri filataman garuu argatanii jiru; warri hafan immoo ni hadoochifamani.⁸ Akkuma barreeffamee jirutti, “Waaqayyo afuura isa nama hadoodchu waan isaanitti kennef, hanga guyyaa har'aattis iiji isaanii hin argani, gurri isaaniis hin dhaga'u”.⁹ Akkasumas, Daawitis, “Maaddiin isaanii bakka kiyyoo ittiin qabaman haata'u; Bakka isaan gufachiisu fi bakka itti adabaman haata'u”.¹⁰ Akka iiji isaanii hin argineef, isaanitti haa dukkanaa'u; Dugdi isaaniis bara baraaf haagugguufu” jedha.¹¹ Egaa ani kanan jedhu “Kan isaan gufatan, akka kufaniifidha?” Kun tasuma miti. Warri hin amanne balleessaa isaaniitti aaranii, fayyina isaaniif akka isaan kakaasuufidha.¹² Amma egaa, balleessaan isaanii biyya lafaatiif yoo badhaadhina fida ta'e, akkasumas mo'amuun isaanii warra hin amanneef yoo badhaadhina argachiisa ta'e, guutummaan isaanii immoo hammam caalaatti badhaadhina fidee dhufa laata?¹³ Amma isin warra Waaqayyotti hin amannettin dubbadha; warra Waaqayyotti hin amanneef ergamaa hangan ta'ee jirutti, ergaa koo kanatti nan boona (gammada).¹⁴ Tarii warra foon koo ta'an keessatti inaaffii nan uuma. Tariis immoo muraasa isaaniis ni fayyifna.¹⁵ Gadi gatamuun isaanii, biyya lafaaf araara buusa yoo ta'e, fudhatamuun isaanii immoo maal fida, warra du'aniif jireenya fida malee.¹⁶ Midhaan dura facaasame qulqulluu yoo ta'e, bukoon isaas qulqulluu dha. Hiddi isaa qulqulluu yoo ta'e, dameewwan isaas qulqulluu dha.¹⁷ Garuu dameewwan muraasni cabanii kufaniiru yoo ta'e, ati immoo, damee ejersaa taatee isaan gidduutti biqiltee jiraachuukeetiin, soora hiddi muka ejersaa sun qabu yoo hirteeffitta ta'e, dameewwan caban sana irratti of hin tuuliin.¹⁸ Of tuulta yoo ta'e garuu, kan si utubee jiru hidda sana dha malee, ati hiddicha utubtee hin jirtu.¹⁹ Boodas, “Dameewwan cabanii kan kufanii, akkan ani isaan faana guddadhu (jiraadhu) fidha” ni jetta ta'a.²⁰ Kuni dhugaa dhuma. Amanuu dhabuu issaanii iraa kan ka'e, cabanii kufaniiru. Ati garuu amantii kee irraa kan ka'een, cimaa taatee dhaabbattee jirta. Kanaafuu, sodaadu malee, of tuuluu hin yaadiin.²¹ Waaqayyo dameewwan uumamaaf garaa laafee hin turre yoo ta'e, siifis garaa hin laafu.²² Egaa garaa laafina Waaqayyoo fi hammeenya isaa ilaali (hubadhu). Yihudoota warra kufan irratti ni hammaate; gaarummaa isaa yoo itti fufte garuu gaarummaan Waaqayyo siif dhufa. Yoo ta'uu baate immoo, atis irraa citta.²³ Isaan warri Waaqayyotti hin amanne iyyuu, yoo amanuu dhabuu isaanii itti fufuu dhiisani, isaanis ni fayyu (fayyina keessa dhaabbatu). Waaqayyo deebisee isaan fayyisuu ni danda'a.²⁴ Ati inni muka ejersa isa uumamaa (dhugaa) kan ta'e irraa foxxoqtee turte, muka ejersaa isa gaariitti hirkachuudhaan deebistee yoo latteetta (biqilteetta) ta'e, karaa biraatiin immoo, hammam caalaatti dameewwan ejersaa warri dhugumatti uumamaan ittii dhalatan sun muka isaaniitti hirkatanii deebi'anii latu (biqilu)?²⁵ Yaa Obboloottan koo, beekaa waan taatan akka isinitti hin fakkaanneef, iccitii kana akka beektan nan barbaada. Hanga warri Waaqayyotti hin amanne hunduu garana dhufanitti, hadoodummaan gar-tokkoo Israa'el irratti dhufeera.²⁶ Kana irraa ka'ees, 'Israa'elooni hunduu ni fayyu' akka jedhamee katabameenis: “Tsiyoon keessa, inni fayyisu ni dhufa; Innis amantii-dhabummaa sanyii Yaaqoob keessaa ni balleessa (baasa);²⁷ Yeroon cubbuu isaanii isaan irraa fuudhus, Isaan waliin waadaa (kakuu) galuu kooti.”²⁸ Sababa keessan irraa kan ka'e, isaan diinota wangeelaati. Sababa filannoo abbootaa isaanii irraatii kan ka'een garuu, Waaqayyo biratti jaalatamtoota dha.²⁹ Kennaan Waaqayyoo fi waamichi isaa hin geeddaramu.³⁰ Akkuma isin kanaan dura Waaqayyoof abboomamuu diddaniin ture sanatti, amma immoo warri Yihudootaa abboomamuu waan didaniif, isin araara Waaqayyoo argattaniittu.³¹ Haaluma walfakkaatuun, amma immoo Yihudoonni kun araara isa isin argattan sana isaanis argachuudhaaf jecha abboomamuu didanii jiru.³² Waaqayyos hundumaaf araara kennuuf jedhee, hundumaa isaanii akka abboomamuu didan isaan godhe.³³ Raajii dha! Ogummaa fi beekumsi Waaqayyoo hammam gadi fagaata! Murtileen isaa hammam kan namni yaaduu oli dha! Daandiin isaas hammam kan namni barbaadee hin arganne dha!³⁴ Yaada Gooftaa eenyutu beeka? Yookiin immoo, gorsaa isaa kan ta'ee ture eenyu?³⁵ Yookiis, Waaqayyo liqii deebisuu akka qabuuf, Dura dabarsee waan tokkollee kan isaaf kennee ture eenyu?”³⁶ Waanti hunduu Isa biraa, Isaatiin fi Isaatiif haata'u! Ulfinni bara baraan Isaaf haata'u! Ameen!

Chapter 12

¹ Kanaafuu, yaa obbolottan koo, araara Waaqayyootiif jedhaatii, qaama (dhaqna) keessan Waaqayyo duratti fudhatamaa akka ta'utti qulqulluu gochuudhaan aarsaa jiraatu gootanii akka Isaaf dhiheesitan nan isin kadhada. Tajaajilli keessan inni sirriin kana dha.² Jireenya biyya lafaa kana fakkaachuu dhisaatii, yaada mataa keessanii haaromsaati of-jijjiiraa. Kana gochuudhaanis, isa kamtu fedhii (jaalala) Waaqayyootiif gaarii, fudhatamaa fi sirrii ta'e ilaaltanii murteeffattu.³ Ayyaana anaaf kennameetiin, tokko tokkoo keessaniitti kanan hima: Waa'ee ofii keessanii, isa ta'uu qabdanii olitti hin yaadiinaa; akkas irra garuu, akka amantii keessaniitti, Waaqayyo tokko tokkoo keessaniif akka lakkaa'ee isinii kennetti madaallidhaan yaadaa.⁴ Nuti dhaqna keenya tokko keessatti qaama baay'ee qabna, hojiin isaanii garuu tokko miti.⁵ Haaluma walfakkaatuun, nutis baay'ee taanee jirruus, Kiristoosiin dhaqna tokko dha; nutis qaamota dhaqna walii ti.⁶ Akkuma ayyaana nuutiif kennameetti, kennaa adda addaa qabna; kennaan isa tokkoo raajii himuu dha yoo ta'e, hammuma amantii isaatti haa dubbatu.⁷ Kennaan isa tokkoo tajaajiluu dha yoo ta'e, haa tajaajilu. Inni tokko immoo kennaa barsiisummaa qaba yoo ta'e, haa barsiisu.⁸ Kennaan isaa tokkoo gorsuu dha yoo ta'e, haa gorsu. Kennaan isaa tokkoo laachuu dha yoo ta'e, arjjummaa dhaan haa kennu. Kennaan isaa tokkoo hoogganuu dha yoo ta'e, dhimmee haa hoogganu. Kennaan isaa tokkoo dhiifama gochuu dha yoo ta'e, gammachuudhaan dhiifama haa godhu.⁹ Jaalalli keessan, ofittummaa malee haa ta'u. Waan yaraa jibbaa; isa gaarii ta'e qaba dhaa.¹⁰ Jaalala obbolottanii ilaalchisee, lapheerraa wal jaalladhaa. Kabaja (Ulfina) ilaalchisee, wal kabajaa (ulfina waliif kennaa).¹¹ Dhimma baasuu ilaalchisee, otoo hin mamiin hojjedhaa. Afuura ilaalchisee, hawwiidhaan eegadhaa. Goofticha ilaalchisee, Isa tajaajilaa.¹² Abdii qabdanitti gammadaa; rakkina obsaa; Kadhannaa keessaniin cima.¹³ Rakkina qulqulloota Waaqayyoo qoodadhaa. Keessummoota akka gaariitti simadhaa.¹⁴ Warra isin yakkan eebbisaa; eebbisaa malee hin abaarinaa.¹⁵ Warra gammadan wajjin gammadaa; warra boo'an wajjinis boo'aa.¹⁶ Walii keessaniif yaada tokko ta'e qabaadhaa; ol of qabuu hin yaadinaa; kabajaan simadhaa malee, warra gajjallaa keessaniitti (isiniin gadi jiranitti) hin kooriinaa. Gamnummaa yaadota keessan keessaa baasaa.¹⁷ Nama hamaa isin irratti hojjete irratti deebifanii hamaa irratti hin hojjetinaa. Nama hunduma fuulduratti, waan gaarii ta'e godhaa (hojjedhaa).¹⁸ Karaa keessaniin hanga isiniif danda'meetti, nama hunduma wajjin nageenyaan jiraadhaa.¹⁹ Yaa firoota koo! Waaqayyooti dhiisaa malee, ofii keessaniin gumaa hin baafatiinaa. Akka barreeffamee jirutti, Gooftaan akkas jedhee dubbata: "Gumaa baasuun kan kooti; ani hojii (liqii) isaaf nan deebisa".²⁰ Garuu, "Diinni kee yoo beela'e nyaachisi; yoo dheebotes obaasi! Kana gochuu keetiinis akka inni hojii isaatti gaabbee aariidhaan boba'u ni goota" jedhees Gooftaan ni dubbata.²¹ Hamaaf hin mo'amiinaa; gaariidhaan isa hamaa mo'aa malee.

Chapter 13

¹ Namni lubbuun jiru eenyumtuu, isa bulchaa ta'eef haabulu (haa abboomamuu); Waaqayyo biraa yoo dhufe malee, bulchaa (abbaa taa'itaa) ta'uun hin danda'amu. Warra aangoo qabatanii jiranis kan filate (muude) Waaqayyo dha. ²Kanaafuu, namni inni abbaa taa'itaaf abboomamuu didee mormu, ajaja (sirna) Waaqayyoo ni morma; warri morman kunis, firdii (murtii) of irratti fudhatu. ³ Bulchitoonni sodaa kan ta'ani warra hojii gadhee hojjetanitti dha malee warra hojii gaarii hojjetanitti miti. Ati abbaa aangoo akka hin sodaanne ni barbaaddaa? Waan gaarii hojjedhu; galatas ni argatta. ⁴Inni waan gaariif ergamaa Waaqayyooti. Billaa qabatee kan jiru sababa tokko malee waan hin taaneef, ati waan hamaa hojjetta yoo ta'e garuu, isa sodaadhu. Inni, nama isa hamaa hojjetu irratti, gumaa aarii Isaa kan baasuu, ergammaa Waaqayyooti. ⁵Kanaafuu, sababa Waaqayyo sitti aaruuf duwwaa jettee otoo hin ta'iin, sababa yaada sammuu mataakeefis bitamuu (abboomamuu) qabda. ⁶ Gibiras kan kaffaltu, sababa kanaafi. Kanas, warri abbaa aangoo, ergamtoonni Waaqayyoo, kutannoo itti fufina qabuun ni raawwatu. ⁷Hundumaafuu, tokko tokkoo isaaniif waan argachuu malan kaffali: isa gibirri isaaf ta'uu maluuf, gibira; isa qaraxni isaaf ta'uu maluuf, qaraxa; isa sodaatamuun isaaf ta'uu maluuf, sodaatamuu; isa ulfinni isaaf ta'uu maluuf, ulfina kenni. ⁸ Wal jaallachuu irraa kan hafe, eenyuttuu gatii hin ta'iinaa. Namni inni ollaa isaa jaallatu, waan seerichaan isa irraa eegamu gutee jira. ⁹Abboommiwwan, "Hin sagaagaliin, hin ajjeesiin, hin hatiin, waan namaa hin hawwiin" jedhanii fi warri kaanis hundumtuu, "Akkuma of jaalattutti, ollaa kees jaalladhu." isa jedhuun walitti qabameera. ¹⁰Namni nama jaalatu, waan ollaa isaa miidhu hin hojjetu. Kanaafuu, jaallalli xumura seerichaati. ¹¹ Sababuma kanaafis, saatiin kun yeroo ati hirriba kee irraa dammaquu qabdu ta'usaa ni beekta. Yeroo itti dura amanne caalaa, guyyaan fayyinaa amma nutti dhi'aatee jira. ¹²Halkanichi darbeera; guyyichis dhi'aateera. Kanaafuu, kottaa hojiiwwan dukkana keessa gadi haa gannu; gaachana ifatti ittiin baanu immoo haa hidhannu. ¹³ Dhuganii machaa'uu, halaalummaa, sagaagalummaa, nama loluu dhisuudhaan, kootta jireenya keenyaa akka adeemsa ifa guyyaaf ta'utti sirreessinee haa deemnu. ¹⁴Akka isin fedhii fooniif hin bulleef immoo, Gooftaa Yasuus Kiristoosiin uffadhaa.

Chapter 14

¹ Nama amantiidhaan dadhabaa ta'e, yaada isaa irraatti murtii kennuu dhiisaatii, ofitti qabaa.² Namni amantii qabu tokko waan kamiyyuu ni nyaata; inni dadhabaa ta'e immoo fuduraa (ashaakiltii) qofaa nyaata.³ Namni inni waan hunduma nyaatu (sooratu), isa nyaata waan hunduma hin nyaanne sana hin tuffatiin (ceepha'in); inni nyaata waan hunduma hin nyaannes, isa waan hunduma nyaatu sana hin madaaliin. Waaqayyo isas ofitti qabeera.⁴ Hojjetaa nama biraa kan ta'ettiin kan madaaltu, ati eenyu taateetu dha? Inni kan dhaabatus yookiin immoo kan kufus, gooftaa isaa fulduratti dha. Gooftaan keenya waan isa dhaabeef, inni garuu ni dhaabbata.⁵ Namni inni tokko guyyaa tokko guyyoota warra kaan irra caalchifata. Namni inni biraa immoo guyyoonni hundumtuu wal qixxeedha jedhee murteesse jira. Kana ilaalchisee, tokko tokkoon namaa, akka yaada mataa isaatti haa murteessu.⁶ Namni guyyaa kabaju, Gooftaaf jedheetu kabaja; inni nyaatus, Waaqayyoon waan galateeffatuuf, Gooftaaf jedheetu nyaata. Inni hin nyaannes, Gooftaaf jedheetu nyaata lagate; Waaqayyootiin is ni galateeffata.⁷ Unu keessaa tokko iyyuu akeeka ofii isaatiif hin jiraatu; unu keessaas tokko iyyuu akeeka ofii isaatiif hin du'u.⁸ Yoo jiraannu, akeeka Gooftaatiin jiraanna, yoo duunus, akeeka Gooftaatiin duuna. Kana booda, jiraannus yookiin duunus, nuti kan Gooftaa ti.⁹ Kiristoos kan du'es, du'aa ka'ees kan jiraate, warra du'anii fi warra jiraatan lameeniifuu Gooftaa akka ta'uufidha.¹⁰ Garuu, ati maaliif obboleessa keetti faradda? Akkasumas, atis maaliif obboleessa keetiin tuffatta? Hundumti keenyuu barcuma firdii Waaqayyoo fuulduratti ni dhiyaanna..¹¹ Akka katabameenis, "Ani nan jira" jedha Gooftaan, "Jilbi hundumtuu anaaf ni jilbeenfata, arrabni hundis Waaqayyoof dhugaa ni ba'a."¹² Kana irraa kan ka'eenis, tokko tokkoon keenya, waan hojjenne ilaalchisnee Waaqayyoof debi'ii ni kennina.¹³ Kanaafuu, kana booda walitti faraduu dhiisnee, akkas gochuuf haa murteessinu: eenyumti iyyuu waan nama gufachiisu yookiin immoo kiyyoo nama qabu obboleessa isaa dura kaa'uu haa dhiisu.¹⁴ Akka Gooftaa Yasuusitti, ofii isaatii xuraa'aa kan ta'e homtuu akka hin jirre bareera; amaneeras. Waanti kamiyyu xuraa'aa akka ta'etti nama ilaaluf (yaaduf), isa qophaaf xuraa'aa ta'a.¹⁵ Sababa nyaataaf (midhaaniif) jettee, obboleessa kee yoo miite, ati jaalala faana deemaa hin jirtu. Nama Kiristoos du'eefii sana, nyaata kee faana hin balleessin.¹⁶ Kanaafuu, wanta gaarii dha jettee fudhate, hammeenyummaa isaa hin dubbatiin.¹⁷ Mootummaan Waaqayyoo waa'ee nyaachaa fi dhugaatii otoo hin taane, waa'ee qajeelummaa, nageenyaa fi gammachuu Afuura Qulqulluu ti.¹⁸ Namni inni akka kanatti Kiristoosiin tajaajilu, Waaqayyo biratti fudhatamaa dha; namoota durattis dhageetti qaba.¹⁹ Kanaafis egaa, waantota nageenyaaf ta'aniifi waantota walitti nu utuban duukaa haa buunu.²⁰ Nyaachaaf jettee hojii Waaqayyoo hin balleessin. Waantotni hundumtuu qulqulluu dha; waanta nama gufachiisu kam iyyuu nama nyaatuuf garuu gadhee dha.²¹ Egaa, foon nyaachuus yoo ta'e, waynii dhuguus yoo ta'e, yookiin immoo, waanta obboleessa kee gufachiisu kam iyyuu gochuu dhiisuun gaarii dha.²² Amantii kee ofii kee fi Waaqayyo gidduutti qabaadhu. Namni waanta itti amanee hojjetetti deebisee of hin yakkine, eebbifamaa dha.²³ Namni shakkaa nyaatu, amantiidhaan waan hin nyaanneef, cubbamaa dha. Waanti amantiidhaan hin taanes, hundumtuu cubbuu dha.

Chapter 15

¹ Nuti warri amma jabaa (cima) taane, dadhabbi warra laaftotaa baachuun nutti jira; ofitti gammaduus (boonuus) hin qabnu. ²Tokko tokkoon keenya waan gaarii ol isa utubu hojjennee ollaa keenya haa gammachiisnu. ³ Kiristoos iyyuu of gammachisee hin turre. Bakka kanaas garuu, akkuma barreeffamee turetti, “Arrabsoon warra si arrabsan sana ana irra bu’e” jedhe. ⁴ Ammaan dura waanti barreeffamee ture kam iyyuu kan barreeffame, akka nuti barumsa obsaa fi jajjabina keessaa argannee abdii akka horruufidha. ⁵ Amma immoo, Waaqayyo inni abbaa obsaa fi jajjabinaa ta’e, akkuma Kiristoos Yasuusitti, kan ittiin walii galan yaada tokko ta’e isinii haa kennu. ⁶ Kanas kan godhu, yaada tokko qabaattanii, afaan tokkootiin Waaqayyoon, abbaa Gooftaa keenyaa Yasuus Kiristoos, akka galateeffattaniif haa ta’u. ⁷ Kanaafuu, Waaqayyoon galateeffachuudhaaf, akkuma Kiristoos isiniin ofitti isin qabee turetti, isinis ofitti wal qabaa. ⁸ Kiristoos, dhugaa Waaqayyoo argisiisuudhaaf jedhee, abdii isa Waaqayyo abbootaaf kennee tures mirkaneessuudhaaf jedhee, hojii dhaqna qabaaf kan ergame. akka ta’e isinittan hima. ⁹ Warri Waaqayyoon hin amannes, araara isaatiif Waaqayyoon akka galateeffattaniif dha. Akkuma barreeffamee jirutti, “Egaa, ani saba warra Waaqayyoon hin amane ta’an gidduutti sin galateeffadha, Maqaa kees galataan nan faarfadha” jedha. ¹⁰ Deebisees akkas jedha: “Isin, warri Waaqayyoon hin amanne, saba isaa wajjin gammadaa.” ¹¹ Ammas deebisee, “Isin, warri Waaqayyoon hin amanne hundumti keessanuu, Gooftaa galateeffadhaa; Sabni hundumtuus isa haa galateeffattanii.” ¹² Isaayaasis deebisee, “Hiddi Iseyi ni dhufa; innis warra Waaqayyoon hin amane bulchuudhaaf ni ka’a. Warri Waaqayyoon hin amannes abdii horu” jedheetu dubbata. ¹³ Humna Afuura Qulqulluutiin abdiidhaan akka guutamtaniif, abbaan abdii, Waaqayyo inni itti amantani, gammachuu fi nagaa hundumaatiin isin haa guutu. ¹⁴ Yaa obboloottan koo, ani ofiinkoos isinis gaarummaa guutuu fi beekumsaan akka guamtan hubadheera. Wal barsiisuu akka dandeessanis hubadheera. ¹⁵ Garuu, sababa ayyaana Waaqayyo biraa anaaf kennameef jedheetan, waa’ee waantota tokko tokkoo deebisee isin yaadachiisuudhaaf jedheen itti dabaleen iftoominaan isiniif barreessaan jira. ¹⁶ Kunis, ani, ergamaa Kiristoos Yasuus ta’ee, gara warra Waaqayyoon hin amanneetti kanan ergame, akkan luba ta’ee wangeela Waaqayyoo barsiisuuf ayyaana naaf kenname dha. Ayyaana kanaanis, warri Waaqayyoon hin amanne aarsaan isaanii Waaqayyo duratti fudhatamaa akka ta’uuf Afuura Qulqulluutiin nan isaan qulqulleessa. ¹⁷ Ani, karaa Kiristoos Yasuus, hojiin Waaqayyoof hojjedhe kanaan egaa boonuudhaaf sababan qaba. ¹⁸ Warra Waaqayyoon hin amanne abboomuudhaaf jedhee waan Kiristoos karaa koo hojjetu qofaa malee, ani waan biraa tokko iyyuu hin dubbadhu. Isaan kunis, dubbii fi hojii kootiin raawwatu; ¹⁹ Humna mallattootaa fi raajiiwaniitiin, akkasumas, humna Afuura Waaqayyootiin nan raawwaha. Yersaaleemii jalqabee naanna’eetan hamma Iliirkumiitti wangeela Kiristoos guutummaatti lallabeera. ²⁰ Akka kanaattis, kaayyoon koo wangeela Kiristoos lallabuu dha. Garuu immoo, iddoo namni biraa dura dabarsee hojjetee turetti hojii namaa irratti dabalee hojjechuu waanan hin barbaadneefis jedheetan, bakka maqaan Kiristoos hin dhagahamnetti qofaan lallabe. ²¹ Kunis kan ta’e, akkuma barreeffamee turettidha: “Isaan warri waa’een isaa takkaa iyyuu itti hin himamne, ni argu; isaan warri waa’een isaa takkaa iyyuu hin dhageenye, ni hubatu.” ²² Akkan isin bira hin dhufne yeroo hedduu kan ani dhoowwamee tures kanumaafidha ture. ²³ Dhufee isin arguudhaaf waggaa baay’ee hawwaa turullee, ammaan booda garuu, naannoowwan kanaa bakka na hafe hin qabu. ²⁴ Yeroon ani gara Ispeen dhaquudhaaf achiin darbu isin argee, takkas isin wajjin eergan gammadee booda, karaa koo irra akka na buuftan nan abdadha. ²⁵ Amma garuu, saba Waaqayyoof qulqullaa’an tajaajiluuf, gara Yersaaleemin deemuu kooti. ²⁶ Warri Maqedooniyaa fi warri Akaayiyaa, hiyyeessota Yersaaleem keessa warra Waaqayyoof qulqullaa’an gidduutti argamaniif, gargaarsa gochuuf jalataniiru. ²⁷ Isaan, warri Waaqayyoon hin amanne kun, jaalala isaaniitiin kana godhan; karaa tokko immoo kun waanuma gochuun isaan irra jiru dha. Erga warri Yihudootaa eebba Afuuraa isa Waaqayyo irraa argatan warra Waaqayyoon hin amanne wajjin hirmaatani, warri Waaqayyoon hin amannes waan jireenya fooniitiif argataniin warra Yihudootaa gargaaruun isaan irra jira. ²⁸ Kanaafuu, ani hojii kana raawwadhee, waanti isaaniif walitti qabames fudhachuu isaanii ergan mirkaneeffadhee booda, karaa keessan dhufeen isin dubbisee gara Ispeen adeema. ²⁹ Yeroon dhufus, akkan eebba Kiristoos guutee isiniif fidee dhufu anuu beeka. ³⁰ Yaa obboloottan koo, Gooftaa keenya Yasuus Kiristoosii fi jaalala Afuura Qulqulluutiin, akka isin ana faana taatanii Waaqayyoon naaf kadhattani nan isin gaafadha. ³¹ Yihudaa keessatti midhaa warra hin abboomamnee jalaa akka na baasuu fi warri Waaqayyoof qulqullaa’an tajaajila ani Yersaaleemitti kennu gammachuudhaan akka fudhataniif naa kadhadaa. ³² Ani immoo, jaalala Waaqayyoo yoo ta’e gammachuudhaan isin bira akkan dhufee, isinii wajjin wal argee yaadni koos boqotu naa kadhadaa. ³³ Waaqayyo inni abbaa nageenyaas hunduma keessan faana haa ta’u. Ameen!

Chapter 16

¹ Obboleettii keenya, Feebeen, ishee waldaa kristiyaanaa Sencheriyaa keessa jirutti tajaajiltuu taatee hojjetu, adaraan isinitti kennadha. ²Isheenis kan Gooftaa waan taateef simannaa warra Waaqayyoof qulqullaa'aniif ta'uu maluun ishee simadhaa. Isheen, anas dabalatee, namoota baay'ee gargaaraa waan turteef, waanta ishee barbaachisu hundumaatiin ishee gargaaraa. ³Hojii Kiristoos Yasuusitti warra hidhata koo ta'an, Phirisqiilaa fi Aqiilaadhaaf nagaa koo anaaf dhiyeessaa. ⁴Isaan lubbuu koo baraaruuf jedhanii, lubbuu isaanii dabarsanii warra kennani dha. Nan isaan galateeffadha; ana duwwaa otoo hin taane, waldoonni kristiyaanaa saba warra Waaqayyoon hin amanne hundumtuu isaan galateeffatu. ⁵Waldicha isa mana isaanii keessatti argamuttis nagaa koo anaaf himaa. Michuu koo, Ephanexos, isa biyya Asiyaatii hunda dura Kiristoosiin fudhateefis, nagaa koo anaaf dhiyeessaa. ⁶Maariyaam, ishee isiniif dadhabde hojjechaa turteefis, nagaa koo anaaf dhiyeessaa. ⁷Andronikosii fi Yuniyaas, warra firootakoo ta'anii fi warra anaa wajjin hidhamanii turaniifis, nagaa koo itti naa himaa. Isaan regatta beekamoo fi warra ana duras Kiristoosiin amanedha. ⁸Amphiliyaaxos, isa Gooftaatiin michuu koo ta'ettis, nagaa koo naaf himaa. ⁹Urbaanos isa hojii Kristositti hidhata keenya ta'ee fi michuu koo Isxaakisttis nagaa koo naaf himaa. ¹⁰Apheles, isa kan Kiristoos ta'uun isaa qoramee irra ga'ameef, nagaa koo naaf himaa. Namoota maatii Arisxobulos keessaa dhufaniifis nagaa koo naaf dhiyeessaa. ¹¹Fira koo, Herodiyoon, nagaa naaf gaafadhaa. Maatii Naarkisus keessaa, warra Gooftaa fudhataniifis nagaa koo naaf dhiyeessaa. ¹²Warra hojii Gooftaaf dadhaban, Tiriifeenaa fi Tiriifoosaa dhaaf nagaa koo itti naaf himaa. Hojii Gooftaaf baayyiftee kan dadhabde, Pharsiis, ishee jaallatamtuu, sanaatiifis nagaa koo itti naaf himaa. ¹³Rufuus, isa Gooftaatiin filatamuun isaa beekame, akkasumas haadha isaa, ishee anaafis haadha taateef, nagaa koo naaf dhiyeessaa. ¹⁴Asinkriixes, Filegoon fi Hermees, Phaaxrobaas, Hermaas fi obbooloota isaan bira jiraniifis nagaa koo naaf himaa. ¹⁵Filologas fi Yuuliya, Nereuus fi obboleettii isaa, Olimphaasi fi warra qulqulloota Waaqayyoo isaan bira jiran hundumaattis nagaa koo naaf dhiyeessaa. ¹⁶Qulqullummaatiin wal dhungadhaatii nagaa wal gaafadhaa. Waldoonni Kiristoos hundumtuu nagaa isaanii isiniif erganii jiru. ¹⁷Yaa obboloottan koo, faallaa barumsa argattanii ta'uudhaan warra yaada namootaa gargar baasuu fi, yaada nama gufachiisu qaban irraa akka of eeggattan isinan gorsa. Isaan irraas fagaadhaa. ¹⁸Waanta akkasii warri hojjetan kuni, garaa isaaniiif malee, Gooftaa keenya Kiristoosiif hin hojjetani. Dubbii afaan isaanii bareechataniitu, warra garraamii ittiin gowwoomsu. ¹⁹Wangeelaaf abboomamuun keessan fakkeenyummaan isaa hunduma bira ni qa'aba (ga'a). Kanaafis, anis waa'ee keessaniif nan gammada. Garuu, waanta gaariif ogummaa (beekumsa), waanta hamaa immoo garraamummaa akka qabaattan nan barbaada. ²⁰Waaqayyo inni abbaa nageenyaa immoo as dhiyootti Seexana miilla keessan jalatti ni caccabsa. Ayyaanni Gooftaa keenya Yasuus isin faana haa ta'u. ²¹Michuun koo Ximootiyoos fi firronni koo Luusiyes, Yaason fi Sosiipater nagaa isiniif dhaamu. ²²Ani, Xerxiwoos, inni ergaa kana katabe, maqaa Gooftaatiin nagaa isin gaafadha. ²³Gaayus, inni anaa fi namoota waldaa kiristaanaa hunduma mana isaatti simatee nu keessummeesse, nagaa isiniif erga. Erasxes, inni horii mandarichaa baatu, fi obboleessi keenya Ku'arxes, nagaa isiniitti ergu. ²⁴Ayyaanni Gooftaa keenyaa Yasuus Kiristoos hunduma keessan faana haa ta'u. Ameen! ²⁵Akka ani wangeela kootiin waa'ee Yasuus Kiristoos lallabameetiin Isa isin jabeessu, akka mul'achiisuu Isaa isa bara hedduudhaaf iccitii ta'ee dhoksaatti tureetti, ²⁶Amma garuu, akka Waaqayyo inni bara baraan jiraatu ajajetti, inni dhoksa ture ifatti ba'eera; abboomummaa amantii fiduufis, karaa raajotaatiin barreeffamees saba biyya lafaa hunduma biratti beekameera. ²⁷Karaa Yasuus Kiristoos, ulfinni bara baraa, beekaa tokkicha isa ta'e Waaqayyoof haa ta'u! Ameen!

1 Corinthians

Chapter 1

¹Phaawuloos, fedha Waaqayyootiin ergamaa akka ta'uuf Kiristoos Yesuusiin kan waamamee fi Sostenees obboleessa keenya, ²waldaa Kiristiyaanaa ishee Qorontoos keessa jirtuuf, warra Kiristoos Yesuusitti qulqulloota taataniif saba qullaa'oo akka taataniif kan waamaman, warra maqaa Gooftaa keenyaa Yesuus Kiristoos, isa kan keenyaa fi kan isaanii ta'e, waammatan hundaa wajjinis tokko kan taatan. ³Waaqayyo Abbaa biraa fi Gooftaa Yesuus Kiristoos biraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. ⁴Ani yeroo mara waa'ee keessaniif Waaqayyoo kootiif galatan dhi'heessa, waa'ee ayyaana Waaqayyoo isa Yesuus Kiristoos isiniif kenneetiif. ⁵Inni waan maraan iyyuu badhaadhota isin godheera, haasa hundumaatii fi beekumsaan, ⁶akkuma dhuga-ba'umsi Kiristoos isin gidduutti

dhugaa ta'ee argametti.⁷ Kanaafuu isin mul'achuu Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos eeggachaa yeroo jirtan kanatti kennaa hafuura tokko irraa iyyuu isinitti hin hir'atu.⁸ Inni hanga dhumaatti isin jabeessa, guyyaa Gooftaa keenyaa Yesuus Kiristoositti mudaa malee taatanii akka isin argamtaniif.⁹ Waaqayyo amanamaa dha, inni Ilmaa isaa, Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos waliin tokkummaatti isin waame.¹⁰ Ani amma karaa maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin isinan jajjabeessa, obboloota ko, hundumti keessan akka waliif galtaniif, gargar ba'uun tokko illee akka isin gidduutti hin argamneef. Akka isin yaada tokkoo fi kaayyoo tokkoon wal qabattan isinan jajjabeessa.¹¹ Waa'ee kessan wanti natti himame waan jiruuf, obboloota ko, saboota Kiilo'eetiin akka isin gidduu namoonni adda ba'an akka jiran.¹² Kana jechuun koo: Tokkoon tokkoon keessan akkana jettu, "Ani Phaawuloos waliinan jira," yookaan "Ani Apholoos waliinan jira," yookaan "Ani Keefaa waliinan jira," yookaan "Ani Kiristoos waliinan jira."¹³ Kiristoos qoqqoodameera moo? Phaawuloos immoo isiniif fannifameeraa? Isin maqaa Phaawulosiin cuuphamtaniittuu?¹⁴ Ani Kirispaasii fi Gaayos malee tokkoo keessan illee waanan hin cuuphiniif Waaqayyoon nan galateeffadha.¹⁵ Eenyuun keessan illee maqaa kootiin cuuphameera akka hin jenneef isa kanaafi.¹⁶ (Ani maatii Isxifaanosis cuupheera. Sanaan alatti, nama biraa tokko illee cuuphuu koo ani hin beeku.)¹⁷ Sababiin isaa Kiristoos akkan cuupuuf otuu hin ta'in akkan wangeela lallabuuf ana erge—aangoon fannoon Kiristoos akka gatii malee hin taanefis, haasaa ogummaatiin miti.¹⁸ Sababiin isaa fannoon Kiristoos warreen badiisa irra jiraniif gowwummaa dha. Warreen fayyan gidduutti garuu, inni humna Waaqayyoo ti.¹⁹ Akkana jedhamee barreeffamee waan jiruuf, "Ani ogummaa warra ogeessotaa nan dhabamsiisa. Hubannaa warra beektotaas of irraa nan fageessa."²⁰ Namichi inni ogeessi eessa jira? Namichi inni beekaan eessa jira? Namichi inni falmaan beekamaan biyya lafaa kanaa eessa jira? Waaqayyo ogummaa biyya lafaa kanaa wallaalumatti hin jijjiirree? ²¹ Biyyi lafaa kun ogummaa isaatiin Waaqayyoon waan hin bekiniif, Waaqayyo warra karaa gowwummaa lallabaatiin warra amanan fayyisuu isaatti gammadeera.²² Warri Yihuudotaa mallattoo ajaa'ibsiisaa wari Giriikotaa immoo ogummaa barbaaduutii.²³ Nuyi garuu Kiristoos isa fannifame sana lallabna, inni immoo warra Yihuudotaatiif gufuudhaa fi warra Ormootaaf immoo gowwummaa dha.²⁴ Warra Waaqayyo isaan waameef garuu, Yihuudotas ta'an Giriikota, nuyi Kiristoosiin aangoo fi ogummaa Waaqayyoo inni ta'uu isaa lallabna.²⁵ Gowwummaan Waaqayyoo ogummaa namootaa irra ni caalaatii, dadhabinni Waaqayyoos jabina namoota irra ni caala.²⁶ Gara waamicha keessanii ilaalaa, obboloota ko. Akka fooniitti hedduun keessan ogeessota miti. Hedduun keessan aango-qabeeyyiis miti. Hedduun keessan dhaloota warra ol aanoo irraa miti.²⁷ Waaqayyo garuu warra ogeessota salphisuudhaaf jedhee wanneen gowwummaa filate. Waaqayyo wantoota jajjaboo salphisuudhaaf jecha wantoota dadhaboo filate. Waaqayyo wantoota dadhaboo biyya lafaa kanaa fo'achuudhaan wantoota jajjaboo salphise.²⁸ Waaqayyo wantoota gadi aanoo fi tuffatamaa biyya lafaa kana irraa filate. Inni sirumaa iyyuu wantoota akka gatii hin qabnetti ilaalaman filate, wantoota gati-qabeeyyii gara waan hin jirreetti deebisuudhaaf jedhee.²⁹ Kan inni kana godhes foon-qabeessi kam iyyuu fuula isaa duratti of-tuuluudhaaf sababa akka hin qabaanneefi.³⁰ Sababa Waan Waaqayyo godheetiif, isin amma Kiristoos Yesuusiti jirtu, inni immoo nuyiif ogummaa Waaqayyo nuuf ta'eera. Inni qajeelummaa, qulqullinaa fi fayyina keenya nuuf ta'eera.³¹ Haaluma kanaan, akkuma barreeffamee jiru, "Namni of tuulu yoo jiraate, Gooftaadhaan of haa tuulu."

Chapter 2

¹ Obboloota ko, yommuun gara keessan dhufetti ani waa'ee Waaqayyootiif dhugaawwan dhokatanii turan isinitti labsuudhaaf dubbii bareedaa yookan ogummaatiin hin turre F ²Yommuun isin gidduu turetti Kiristoosiin isa fannifamemalee waan kan biraa beekuudhaaf waan biraa beekuudhaaf akkan hin barbaanne murteeffadheen tureetii.³Akkasumas ani kanan isin giddu ture dadhabina, sodaadhaa fi ollannaadhaan ture. ⁴ Kanaafuu ergaan kootii fi labsiin koo jechoota nama hawwatan kan ogummaatiin hin turre, garuu agarsiisa hunba Hafuuraatiin malee, ⁵kunis kan ta'e akka amantiin keessan ogummaa namotaa irratti otuu hin ta'in, humna Waaqayyoo irratti hundaa'uuf ture.⁶Amma nuyi warra bilchaatan gidduutti ogummaadhaan ni dubbanna, garuu ogummaa biyya lafaa kanaan, yookaan geggeessitoota bara kanaa, warreen darbuuf jirantiin miti . ⁷Ijaa kanaa, nuyi ogummaa Waaqayyoo, ogummaa dhugaa isa dhokataadhaan Waaqayyo baroota dura ulfina keenyaaf dursee qopheesse ni dubbanna.⁸ Geggeessitoota bara kanaa keessaa kan isa kana hubate hin jiru, utuu isa hubatanii jiraatanii, isaan Goofticha ulfinaa sana hin fannisan turan. ⁹Garuu akkuma barreeffame,"Iji isa kana dhaga'ee fi gurri isa kana dhaga'e hin jiru,Yaadni garaa nama kamiis isaWaaqayyo warreen isa jaallataniif qopheessee ture kana hin shallagne, "—¹⁰Wanneen kana Waaqayyo karaa Hafuura isaatii nutti mul'iseetii. Hafuurichi waan hundumaa bakkeetti ni baasaatii, wanneen Waaqayyo warreen gadi fagoo jiran iyyuu. F ¹¹ Sababiin isaa hafuuricha namicha keessa jiru sana malee yaada nama keessa jiru eenyutu beeka? Haaluma wal fakkaatuunis, Hafuuricha Waaqayyoo malee wanneen Waaqayyoo warreen gadi fagoo sana kan beeku tokko illee hin hin jiru.¹²Nuyi garuu hafuura biyya lafaa kanaa hin fudhanne, garuu wanneen Waaqayyoon tola nuuf kennaman akka beeknuuf, Hafuura isa Waaqayyo biraa ta'e fudhanne malee. ¹³Nuyi waa'ee wanneen kanneenii jechoota ogummaa namaa irraa baranneen hin dubbannu, garuu Hafuurichatu dhimmoota Hafuuraa namoota Hafuuraatiif ibsa.¹⁴ Namni nama hafuura hin taane wanneen kannneen kan Hafuura Waaqayyoo ta'an fudhachuu hin danda'au, isaan isaaf gowwummaadhaatii. Isaan kunneen kan hubataman hafuuraan waan ta'eef, inni isaan hubachuu hin danda'u. ¹⁵ Namni hafuurichaan ta'e wanneen hundumaa ni madaala, garuu inni namoota warra kaaniin hin madaalamu. ¹⁶"Sababni isaa yaada Waaqayyoo eenyutu beeka, kan isa abboomuu danda'us eenyu?"

Chapter 3

¹ Egaa, yaa obbolloota ko, ani akka namoota hafuuraatti isinitti dubbachuu hin dandeenye, garuu ijaa kanaa akkuma namoota foonii, akka namoota Kiristoositti daa'ima ta'aniittan isinitti dubbadha. ² Isin nyaata jabaataa nyaachuudhaaf qophaa'oo waan hin turreef, ani aannanan isin soore, isin amma iyyuu nyaata jabaatadhaaf qophaa'oo miti. ³ Isin amma iyyuu akka fooniitti jirtuutii. Isin keessa namoonni warri hinaafanii fi warri sassatan waan jiraniif, isin amma iyyuu ulaagaa biyya lafaatiin jirataa jirtu mitii? ⁴ Sababii inni tokko akkas jedhuuf, "Ani Paawuloos duukaan jira," inni kaan immoo, "Ani Apholoos duukaan jira," isin namootuma qofaa mitiiree? ⁵ Apholoos eenyu inni ree? Phaawulosis eenyu? Isaan akkuma hojii Gooftaan tokkoo tokkoo isaaniitiif kenneetti, hojjetoota isin karaa isaaniitiin amantanii dha. ⁶ Ani nan dhaabe, Apholoos immoo bishaan obaase, Waaqayyo garuu guddina ni kenne. ⁷ Kanaafuu egaa, inni dhaabes ta'e inni bishaan obaase homaa iyyuu miti, garuu kan guddina kennu Waaqayyoo dha. ⁸ Amma inni dhaabus ta'e inni bishaan obaasu isaan tokkuma, tokkoon tokkoon isaanii akkuma dadhabbii isaaniitti mindaa isaanii ni argatu. ⁹ Nuyi warra waliin Waaqayyoof hojjennuudhaatii. Isinis bakka dhaabaa Waaqayyoo ti, gamoo Waaqayyoo ti. ¹⁰ Akkuma ayyaana Waaqayyoo isa anaaf kennameetti, ani akka ijaartuu ogeessa ta'eetti bu'uura nan kaa'e, inni kaan immoo isa irratti ni ijaare. Garuu namni kam iyyuu akkaataa ittiin ijaaru irratti of-eeggachuu isa barbaachisa. ¹¹ Bu'uura isa takkaa kaa'ame sana, innis Yesuus Kiristoosii dha, malee eenyu illee bu'uura kan biraa kaa'uu hin danda'u. ¹² Amma egaa namni kam iyyuu bu'uura kaa'ame sana irratti namni kam iyyuu warqeedhaan, meetiidhaan, dhagaa gati-jabeessaan, mukaan, margaan yookaan cidiidhaan yoo ijaare, ¹³ hojiin isaa ni mul'ifama, guyyaan mul'isuudhaaf waan jiruuf. Inni ibidda keessaan mul'ata waan ta'eef. Ibiddi qulqullina wanneen namoonni hundinuu hojjetanii ni qora. ¹⁴ Hojiin nama tokkoo yoo jiraate, namichi badhaasa isaa ni argata; ¹⁵ garaa hojiin nama tokkoo yoo gubateef, inni kasaaraa ni argata, inni garuu ofii isaatiif ni fayya, akkuma nama ibidda keessaa ba'uu. ¹⁶ Isin hin beektanii ree akka mana qulqullummaa Waaqayyoo taatanii fi Hafuurri Waaqayyoo isin keessa aka jiraatu? ¹⁷ Namni tokko mana qulqullummaa Waaqayyoo yoo diige, Waaqayyos nama sana ni balleessa. Manni qulqullummaa Waaqayyoo qulqulluudhaatii, isinis immoo akkasuma. ¹⁸ Eenyu illee of hin gowwomsin. Namni kam illee bara kana keessa akka waan ogeessa ta'eetti kan of hedu isin keessa jiraate, inni akka ogeessa ta'uu danda'uuf "gowwaa" haa ta'u. ¹⁹ Ogummaan biyya lafaa kanaa Waaqayyo biratti gowwummadhaatii. Akkana kan jedhu barreeffameeraatii, ²⁰ Egaa ammas, ²¹ sababa kanaaf, eenyu illee namootaan of hin tuulin. Wanit hundinuu kan keessani, ²² Phaawulosiin haa ta'u, yookaan Apholoos, yookaan Keefaa, yookaan biyya lafaa, yookaan jireenya, yookaan du'a, yookaan wanneen amma jiran, yookaan wanneen dhufuuf jiran. Wanneen hundumtuu kan keessan, ²³ isinis immoo kan Kiristoosi, Kiristoos immoo kan Waaqayyoo ti. "Inni warra ogeessota ogummaa isaaniitiin isaan qabata." "Gooftichi yaadni warra ogeessotaa gowwummaa akka ta'e ni beeka."

Chapter 4

¹Nuyi namni hundumtuu akkanatti nu ilaalu qaba, akka hojjetoota Kiristoosittii fi akka wara dhugaa Waaqayyoo isa dhokataadhaaf soortota ta'aniitti. ²Amma egaa soortota irraa kan barbaadamu amanamoota ta'uu isaanii ti. ³Anaaf yoo ta'e garuu, isiniin yookaan dhaddachaa ilmaan namaa isa kamiin iyyuu madaalamun waan baay'ee xiqqoo dha. Ani iyyuu ofii kootiif of hin madaaluutti. ⁴Waa'ee himannaa ana irratti dhi'aatu isa kami iyyuu ani hubannaa hin qabu, sun garuu qulqulluu ana hin godhu. Anaan kan ana madaaluu Goofticha. ⁵Kanaafuu yeroo malee waa'ee waan tokkoo iyyuu madaalli hin labsinaa, otuu Gooftaan hin dhufin. Inni wanneen dhokattoo dukkana keessa jiran gara ifaatti ni baasa, kaayyoowwan yaada garaas ni mul'isa. Yommuu tokkoon tokkoon namaa galata Waaqayyoo biraa ni fudhata. ⁶Amma, obboloota ko, ani ulaagaalee kanneen ofii kootii fi Apholoos irratti kanan hojii irra oolche isiniif jedheeni, akka isin hiika jecha kanaa nu irraa barattaniif, ⁷Eenyutu garaa garummaa isiniif warreen kaan gidduu jiru arguu danda'a? Kan isin hin fudhatinis maaltu jira? Fudhattaniittu erga ta'ee immoo, maaliif akka homaa iyyuu hin fudhatiniitti of tuultu ree? ⁸Wanneen barbaaduu dandeessan hundumaa dursitanii qabaattaniittu! Duraan dursitanii dureeyyii taataniittu! Mo'uu eegaltaniittu—kunis nu irraa tasa adda! Dhugumaan, ani akka isin mootan nan hawwan ture, nuyis isin waliin mo'uu akka dandeenyuuf. ⁹Sababiin isaa akkan yaadutti Waaqayyoo nuun ergamoota yommuu godhu toora gara dhumaa irra nu kaa'eetu, hiriiraan akka namoota duuti itti murtaa'eetti. Nuyi namoota biyya lafaatiifis ta'e ergamootaaf warra argaman taaneerra. ¹⁰Nuyi Kiristoosiif jecha gowwoota, isin garuu Kiristoositti ogeessota. Nuyi dadhaboota, isin garuu jaboo dha. Isin kabaja keessatti qabamtaniittu, nuyi garuu salphina keessatti qabamneerra. ¹¹Hamma yeroo kanaatti nuyi ni beelofna, ni dheebonnas, uffata moofaa uffanneerra, ni reebamna, manas hin qabnu. ¹²Baay'ees ni hojjenna, harka keenyaan ni hojjenna. Yommuu nu abaaran, ni eebbifna. Yommuu ari'atamnu, ni dandeenya. ¹³Yommuu abaaramnu, garraamummaadhaan ni dubbanna. Nuyi biyya lafaa keessa akka warra gatamanii taaneerra, akka balfaattis lakkaamneerra, ammuma iyyuu taanaan. "Waan barreeffamee olitti hin adeeminaa."¹⁴ Kanan waan kana isiniif barreessu akka isin qaanoftaniif otuu hin ta'in, garuu akka ijoollee jaallatamaniitti isin akeekkachiiduudhaaf jedheeni. ¹⁵Sababiin isaa isin Kiristoositti eegduu kuma yoo qabaattan illee, aboota hedduu garuu hin qabdan. Ani kara Kiristoos wangeelaan abbaa isiniif ta'eeraatii. ¹⁶Kanaafuu ani akka isin akkeessitoota koo taatan isin nan jajjabeessa. ¹⁷Ximootewosiin, ilma koo isa ani jaalladhuu fi Gooftaatti amanamaa isa ta'e, kanan gara keessanitti ergeef kanaafi. Inni karaa koo isa kan Kiristoos isinitti ni argisiisa, akkuman bakka hundumaa fi waldaa Kiristiyaanaa hundumaa keessatti isaan barsiisuutti. ¹⁸Amma isin keessaa tokko tokko of bokoksitaniittu, waanan gara keessan hin dhufne isinitti fakkaatee. ¹⁹Ani garuu yoo Gooftaan jedhe dhi'ootti gara keessan nan dhufa. Yommuu ani warra of bokoksan kana jecha isaanii beekuu qofa otuu hin ta'in, aangoo isaaniiis nan arga. ²⁰Mootummaan Waaqayyoo jechaan otuu hin ta'in humnaan kan guutameedhaatii. ²¹Maal barbaaddu? Uleedhaan moo jaalalaa fi of-qabuu hafuuraatiin gara keessan akkan dhufu barbaaddu?

Chapter 5

¹Isin gidduutti sagaagaltummaan akka raawwatamu dhageenyeerra, safu-dhabeenyi akkanaa warra hin amanin biratti illee eyyamamaa miti: Nmni haadha warraa abbaa isaa waliin ciisa. ²Guddaa of bokoksitaniittu! Ijaa kanaa gadda taa'uun isin irra hin turre moo, namni inni waan akkasii kana hojjete isin gidduudhaa akka baafamutti?³ Ani qaamaan isin gidduu yoon hin jiraatin illee, hafuuraan isin waliinan jira. Ani nama waan akkasii raawwate irratti murtii kenneera, akkuma waanan achi tureetti. ⁴Isin maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin yommuu wal geessanii fi ani immoo hafuuraan isin waliin yomuun jirutti, humni Gooftaa keenyaa Yesuusis yommuu achi jirutti, ⁵namicha kana badiisa foon isaatiitiif Swwxanatti dabarsaa isa kennaa, guyyaa Gooftaatti hafuurri isaa akka fayyuuf. ⁶Of-tuuluun keessan gaarii miti. Hin beektani moo raacitii muraasni bukoo guutummaa bukoo akka bukeessu? ⁷Bukoo isa haaraa, isa hin bukaa'in akkuma amma jirtan kanatti, ta'uu akka dandeessaniif raacitii isa moofaa irraa of-qulleessaa. Kiristoos, hoolaan Faasikaa keenya, aarsaa nuuf ta'eeraatii. ⁸Kanaafuu kottaa ayyaanicha ni ayyaaneessinaa, raacitii isa moofaadhaan, isa amala gadheetii fi hamminaatiin otuu hin ta'in. Ijaa kanaa, kottaa maxinoo gadi of-qabuutii fi kan dhugaatiin ni ayyaaneffannaa. ⁹Ani xalayaa kana kanan isiniif barreesseef namoota warra sagaagaltoota sana waliin walitti isin hidhuuf miti. ¹⁰Karaa kamiin iyyuu ani namoota warra biyya lafaa kanaa warra sagaagaltoota ta'an, yookaan warra albaadheyyii ta'an, yookaan warra nama saaman, yookaan warra waqayyoolii tolfamaoo waaqessan jechuu koo miti, isaan irraa fagaachuu jechuun biyya lafaa kana irraa adeemuu waan ta'eef. ¹¹Ani kanan amma isiniif barressuuf garuu akka isin nama isa obboleessa jedhee otuu waamamuu garuu sagaagalummaatti, yookaan albaadhummaatti, yookaan waaqa tolfamaa waaqessuutti, yookaan nama arrabsuutti, yookaan machiitti, yookaan nama saamutti jiraatu waliin akka isin hidhata hintaaneefi. Nama akkanaa kana walin nyaata illee hin nyaatinaa. ¹²Ani warra waldaa Kiristiyaanaatii ala jiran haala akkamiitiinan murtii isaanitti kennuu danda'aatii? Ijaa kanaa, isin warra waldaa Kiristiyaanaa keessa jiran irratti murtii kennuuf jirtu mitii? ¹³Isaan warra bakkee jiran Waaqayyotu isaanitti murtii kenna."Nama isa cubbamaa of keessaa baasaa."

Chapter 6

¹ Isin keessaa namni tokko nama kan biraa waliin yoo falmii qabaate, warra qajeelota hin ta'in biratti geessee itti murteessifataa, qulqulloota Waaqayyootti geeffachuu irra? ² Isin hin beektanii qulqulloonni Waaqayyoo biyya lafaa kana irratti murtii kennuudhaaf akka jiran? Egaa isin erga biyya lafaa irratti murtii kennitu taatanii, dhimmoota xixiqqoo raawwachuun hin dandeessanii ree? ³ Nuyi akka ergamoota waaqa irraa irratti iyyuu murtii kennuuf jirru hin beekani moo? Jireenya isa asii kana irratti immoo hangam caalaa murtoo kennuudhaaf jirra ree? ⁴ Yoo akkana ta'ee isin dhimmoota guyyaa guyyaa irratti murtii kennitu waan ta'eef, dhimmoota akkanaa kanneen maaliif warra waldaa Kiristiyaanaa keessaa dhaabbii hin qabnetti geesitu? ⁵ Ani kana kanan jedhu isin yeellasisuudhaafi. Isin gidduu obboleessi ogeessi wal-dhabdee obboloota gidduu jiru hiikuu danda'u hin jiru moo? ⁶ Garuu obboleessi tokko obboleessa isa kaan irratti dhimma seeraa qabatee ni dhufa—isa kana immoo warra hin amanne bira! ⁷ Dhimma seeraa wal irraa qabaachuun keessan sirumaa iyyuu isiniif mo'amuu dha. Isa kana irra maaliif waan isin irra ga'e sana hin dandeessan? Yoo gowwomfatan illee maaliif hin obsitan? ⁸ Garuu isin matumti keessan iyyuu balleessaa ni hojjetu, ni gowwomsitus, kana immoo kan gootan obboloota keessan irratti! ⁹ Do you not know that the unrighteous will not inherit the kingdom of God? Hin gowwominaa: warri sagaagalan, yookaan warri waaqota tolfamoo waaqessan, yookaan warri ejjan, yookaan warri fakkaattii isaanii waliin ejjan, ¹⁰ yookaan warri hatan, yookaan warri sassatan, yookaan warri machaa'an, yookaan warri maqaa nama baalleessan, yookaan warri nama saaman mootummaa Waaqaa hin dhaalan. ¹¹ Isin keessaa tokko tokko kana fakkaattu turtan. Amma garuu qullooftaniittu, dhiqamtaniittu, maqaa Goofta Yesuus Kiristoosii fi Hafuura Waaqayyootiin qajeelota tasifamtaniittu. ¹² "Anaaf wanti martinuu seera-qabeessa," wanti martinuu garuu bu'a-qabeessa miti. "Anaaf wanti martinuu seera-qabeessa," garuu ani tokkoo isaniitiin iyyuu hin mo'atamu. ¹³ "Nyaanni garaadhaafi, garaanis nyaataafi," garuu Waaqayyoo lamaanuu isaanii ni balleessa. Qaamni namaa sagaagalummaadhaaf hin uumamne. Ijaa kanaa, qaamni namaa Gooftaadhaafi, Gooftaan qaama namaa ni soora. ¹⁴ Waaqayyoo inni Gooftaa du'aa kaase nuunis aangoo isaatiin nu kaasa. ¹⁵ Qaamni keessan miseensota qaama Kiristoos ta'uu isaa hin beektanii? Egaa ani qaama dhaqnaa Kiristoos fuudhee qaama sagaagaltuu waliin walitti fiduun naaf ta'aa ree? Kun tasumaa hin ta'in! ¹⁶ Namni sagaagaltuu waliin waitti dhufe ishee waliin qaama tokko akka inni ta'u hin beektanii ree? Caaffata qulqullaa'aan akka jedhutti, "Isaan lamaan foon tokko ni ta'u." ¹⁷ Namni Gooftaa waliin walitti dhufu garuu isa waliin hafuura tokko ni ta'a. ¹⁸ Sagaagalummaa irraa baqadhaa! Cubbuun namni raawwatu martinuu qaama namaatii alatti ta'a, namni cubbuu sagaagalummaa raawwatu garuu qaama ofii isaatii irratti ni raawwata. ¹⁹ Qaamni keessan mana qulqullummaa Hafuura Qulqulluu ta'uu isaa hin beektanii ree? Kan ofii keessanii akka hin ta'in hin beektanii ree? ²⁰ Gatiidhaan bitamtaniittuutii. Kanaafuu, qaamaa fi hafuura keessan, isa kan Waaqayyoo ta'een, Waaqayyoon kabajaa.

Chapter 7

¹Amma waa'ee isa isin barreessitanii: "Dhiiraaf dubartii tuquun dhiisuun gaarii dha." ²Garuu sababii hojii sagaalummaatiin qoramuun jiruuf, namni hundumtuu haadha warraa ofii isaatii qabaachuu wayyaaf, dubartiin martinuus abbaa warraa qabaachuu. ³Abbaan warraa haadha warraa isaa waliin saal-quunnamtii qabaachuudhaaf itti gaafatama isaa hundumaa ba'achuu qaba, haaluma wal fakkaatuun haati warraas abbaa warraa isheetif. ⁴Qaama ofii isheetii irratti aboo kan qabdu haadha warraa miti, abbaa warraa ishee ti malee. Haaluma wal fakkaatuun, abbaan warraas qaama ofii isaatii irratti aboo hin qabu, haadha warraa isaatu qaba malee. ⁵Yoo walii galteedhaan yeroo murtaa'e qofaadhaaf ta'e malee wal hin dhowwatinaa. Kana immoo yoo gootan kadhannaadhaaf yeroo qabaachuudhaaf qofa haa ta'u. Achii immoo walitti deebi'aa, of-qabuu dadhabuu keessaniin Seexanni akka isin hin qorreef. ⁶Garuu kanan kana isiniin jedhu akka gorsaatti malee akka abboommitti miti. ⁷Namni martinuu akka koo otuu ta'ee nan hawwan ture. Garuu namni martinuu Waaqayyo biraa kennaa ofii isaatii qaba. Namni tokko kennaa isa kana qaba, inni kaan immoo isa sana. ⁸Warri gaa'elatti hin seeninii fi warra abbaan yookaan haati warraa irraa boqotaniif otuu gaa'elatti deebi'anii seenuudhaa baataniin jedha, akkuma koo. ⁹Garuu of-qabuu yoo hin danda'in, gaa'ela haa godhatan. Fedhaan gubachuu irra gaa'ela qabaachuutu gaarii dha. ¹⁰Amma immoo warra gaa'ela keessa jiraniif abboommii kanan kennaaf—ana mit, Gooftaa dha—haati warraa abbaa warraa ishee irraa adda hin ba'in ¹¹(garuu yoo abbaa warraa ishee irraa adda baateef, isheen hin heerumin, yookaan abbaa warraa isheetti haa araaramtu), abbaan warraas haadha warraa isaa hin hiikin. ¹²Garuu warra kaaniif akkanan jedha—anatu, Goofticha miti—obboleessi tokko haadha warraa hin amanne yoo qabaate, isheen immoo isa waliin jiraachuudhaaf yoo jaallatte, inni ishee hiikuu hin qabu. ¹³Dubartiin tokkos abbaa warraa hin amanne yoo qabaate, innis ishee waliin jiraachuu yoo jaallatte, isheen isa hiikuu hin qabdu. ¹⁴Abbaan warraan hin amanin sun haadha warraa isaatiif jedhee adda ba'eeraatii, akkasumas haatti warraan isheen hin amanne sun obboleessa sanaaf jettee adda baateettiitii. Yoo kun hin ta'in, ijoolleen keessan kan hin qulqulloofne ta'u, garuu isaanis adda baafamaniiru. ¹⁵Garuu namni hin amanin sun yoo adda ba'e, haa dhaqu. Haala akkanaa keessatti, obboleessi yookaan obboleettiin sun kakuun isaanii isaan hin qabu. Waaqayyo akka nuyi nagaadhaan jiraannuuf nu waame. ¹⁶Yaa dubartii, akkamitti beekta, abbaa warraa kee fayyisuu yoo dandeesse? Ati woo, yaa namichaa, akkamitti beekta, haadha warraa kee fayyisuu yoo dandeesse? ¹⁷Haa ta'u malee, Waaqayyo hundumaafuu ga'aa isaa kenneera waan ta'eef, martinuu akkuma Waaqayyo isaan waametti haa adeeman. Kun waldoota Kiristiyaanaa mara keessatti seera ani kennee dha. ¹⁸Namni kam iyyuu yeroo akka amanuuf waamame kittaanameeraa? Akka waan hin kittaanaminiitti of hin mul'isuudhaaf hin yaalin. Namni tokko yeroo amanuudhaaf waamame hin kittaanamnee? Inni kittaanamuu hin qabu. ¹⁹Kan barbaachisu kittaanamuu yookaan kittaanamuu dhabuu mitii ti. Kan barbaachisu abboommii Waaqayyoo eeguu dha. ²⁰Tokkoon tokkoon namaa haala yeroo akka amanuuf waamame keessa ture keessa haa turu. ²¹Yeroo Waaqayyo si waame hojjetaa namaa turtee? Waa'ee isaatti hin dhiphatin. Garuu yoo harka namaa jalaa ba'uu dandeesse, carraa keetti fayyadami. ²²Gootaadhaan namni garbummaa keessa waamame Gooftaa biratti bilisaatii. Haaluma wal fakkaatuun, namni yeroo waamame biliisa tures garbicha Kiristoosi. ²³Isin gatiidhaan bitamtan, kanaafuu garboota namootaa hin ta'inaa. ²⁴Obbolootaa, namni tokko yeroo waamamu haala akkamii keessa iyyuu haa turuu, Waaqayyo waliin haaluma sana keessa haa turu. ²⁵Amma immoo waa'ee warra hin tuqamin jiranii, Gooftaa biraa abboommii homtinuu naaf hin kennamne. Garuu araara Gooftaatiin nama amanamaa akkan ta'etti, yaada koon isiniif kenna. ²⁶Kanaafuu, sababa balaa dhufaa jiruutiif, namni martinuu akkuma jirutti turuun isaa gaarii anatti fakkaata. ²⁷Haadha warraatti hidhamtaniittuu? Hiikuu hin barbaadinaa. Haadha warraa irraa biliisa jirtu yoo taatan, haadha warraa hin barbaaddatinaa. ²⁸Garuu yoo fuutanis, isin cubbuu hojjettan miti, durbi tokko yoo heerumte, isheen cubbuu hin raawwanne. Garuu warri akkasitti jiraachuu fedhan rakkina foonii hedduutu isaan irra jira, ani immoo isa kana irraa isin oolchuu nan jaalladha. ²⁹Garuu obbolootaa, kanan isiniin jedha: Yerottiin gabaabduu dha. Amma irraa eegaltanii, warri haadha warraa qabdan akkuma waan hin qabneeti jiraadhaa. ³⁰Warri boossan akka waan boo'aa hin jirreetti jiraadhaa, warri gammaddanis akka waan gammadaa hin jirreetti, warri bittanis akka waan homaa iyyuu hin qabnetti, ³¹warri biyya lafaatti fayyadamtanis akka waan guutummaatti itti fayyadamaa hin jirretti of lakkaa'aa. Biyyi lafaa kun bifa amma jirtu kanaan baduuf jirtiitii. ³²Dhiphuu irraa akka isin biliisa taatan nan barbaada. Namni gaa'elatti hin galin waa'ee Gooftichaa ni yaada, akkamitti akka isa gammachiisu. ³³Garuu namichi inni fuudhe immoo waa'ee biyya lafaa kanaa yaada, akkamitti haadha warraa isaa akka gammachiisu— ³⁴inni gargar hirameera. Dubartiin hin heerumin yookaan durbi tokko waa'ee Gooftichaa yaadu, akkamitti qaamaa fi hafuuraan adda ba'an. Dubartiin heerumte garuu waa'ee biyya lafaa kanaa yaaddi, akkamitti abbaa warraa ishee akka gammachiiftu. ³⁵Ani isa kana faayidaadhuma keessaniifan isiniin jedha, malee gufuu tokko iyyuu isin dura

kaa'uudhaaf miti. Ani waa'ee waan sirrii ta'eetiifan isinitti hima, isin gufuu tokko malee Gooftichaaf akka of kennitaniif.³⁶ Garuu namni tokko durbummaa ishee kabajaan qabaata hin jiru yoo ta'e—yoo umurii heermama dabarteetti ta'e akkasuma haa ta'u—waanmuma wayyuuf haa gootu. Inni kun cubbuu miti. Gaa'ela godhachuu qabu.³⁷ Garuu yaada garaa isaatii keessatti jabaatee dhaabachuu yoo danda'e, dhiibbaa jala kan hin jirree fi hawwii isaa to'achuu yoo danda'e, kana gochuudhaaf, qeerrummaa isaa eeggachuudhaaf, immoo yaada garaa isaatii keessatti murteesseera yoo ta'e, kun gaarii dha.³⁸ Namni qeerrummaa isaa dhiisee fuudhu gaarii godha, namni fuudhuu dhiisee jiraachuu barbaadu immoo caalaa iyyuu gaarii godhe.³⁹ Yeroo abbaan warraa lubbuudhaan jirutti haati warra isatti hidhamteetti. Garuu yoo abbaan warraa du'e, abbaa barbaaddetti heerumuudhaaf biliisummaa qabdi, garuu Gooftaatti qofa.⁴⁰ Garuu akka yaada kootiitti akka jirtutti yoo jiraatte, gammachuu caalu ni qabaatti. Natti fakkaatas Hafuura Waaqayyoo kanan qabu.

Chapter 8

¹ Amma immoo waa'ee nyaata waaqota tolfamoodhaaf aarsaa ta'ee dhi'aatee: Nuyi hundumti keenya beekumsa akka qabnu ni beekna. Beekumsi nama bokoksa, jaalalli garuu nnnama ijaara. ²Namni tokko akka waan waa beekuutti yoo yaade, namni sun akka waa hin beekne of hin beeku. ³Garuu namni tokko yoo Waaqayyoon jaallate, namni sun isaan beekameera. ⁴Kanaafuu, waa'ee nyaata waaqota tolfamoodhaaf aarsaa ta'ee dhi'aatee: Nuyi akka waaqonni tolfamoon biyya lafaa kana irraa homaa iyyuu akka hin taanee fi Waaqayyo tokkichi akka jiru ni beekna. ⁵Otuma waaqota jedhamanii kanneen waamaman lafa kana irras ta'e waaqa irra yoo jiraatan illee, [akkuma "waaqaonnii" fi "gooftonni" hedduun jiran sana], ⁶nuyiif amma illee Waaqayyo tokkichatu jira, Abbaa, wanti martinuu isa biraa kan ta'ee fi nuyis isaaf kan jiraannu, Goofta tokkicha, Yesuus Kiristoos, wanti hundinuu karaa isaa kan jiraatuu fi nuyis isaan kan jiraannu. ⁷Haa ta'u malee, beekumsi kun nama hundumaa keessa hin jiru. Ijaa kanaa, kaan kaan duraan waaqa tolfamaa waaqessaa turan, nyaata kanas kan isaan nyatan akka inni waan waaqicha tolfamaadhaaf dhi'aatetti amanuudhaani. Sababa isaan dadhaboota ta'aniif, hubannaan isaanii gar-malee dha. ⁸Garuu nyaanni gara Waaqayyootti nu hin dhi'eessu. Nuyi yoo nyaachuudhaa baanne, hamaa hin taanu, yoo nyaannes gaarii hin taanu. ⁹Garuu of-eeggadhaa biliisummaan keessan nama isa amantiitti dadhabaa ta'e tokkoos akka inni gufatuuf sababa akka itti hin taanetti. ¹⁰Isin warri beekumsa qabu otuu isin mana sagadaa waaqa tolfamaa keessatti nyaataa jirtanii namni tokko isin arge haa jennu. Hubannaan isaa inni dadhabaan akka inni nyaata waaqa tolfamaadhaaf dhi'aate sana akka inni nyaatuuf isa hin kakaasuu ree? ¹¹Kanaafuu sababii hubannaa waa'ee uumama waaqa tolfamaa irratti ati qabduutiif, inni dadhabaan, obboleessi Kiristoos isaaf du'e sun, ni bada. ¹²Kanaafuu, isin yomuu obboleessa keessan irratti yakkitanii hubannaa isaa madeessitan, Kiristoosiin yakkitan jechuu dha. ¹³Kanaafuu, nyaanni yoo obboleessa koo akka inni gufatuuf sababa ta'a ta'e, ani lammata nyaata hin nyaadhu, obboleessi koo akka kufuuf sababa akkan itti hin taaneef.

Chapter 9

¹ Ani biliisa mitii? Ani ergamaa dha mitii? Ani Gooftaa keenya Yesuusiin ani hin arginee? Isinis Gooftaatti ija hojii kootii mitii? ²Warra kaaniif yoon ergamaa hin ta'in illee isiniif garuu ani ergamaa dha. Isin Gooftaati ergama ta'uu kootiif chaappaa dhaatii. ³Namoota warra ana qoruu yaalaniif deebiin koo isa kana: ⁴Nuyi nyaachuudhaa fi dhuguudhaaf mirga hin qabnu moo? ⁵Haadha warraa amantuu taate tokko fuudhuudhaaf nuyi mirga hin qabnuu, akkuma ergamoota warra kaanii fi obboloota Gooftaa, akka Keefaas? ⁶Or do only I and Barnabas not have the right to not work at a trade? ⁷Loltuun dabarsee of-kennuudhaan tajaajilu eenyu inni? Wayinii dhaabee ija isaa kan hin nyaanne eenuu dha? Yookaan namni horii tiksu garuu aannan isaanii kan hin dhugne eenyuu dha? ⁸Ani kana kanan jedhu beekumsa namaatiinii? Seerichis kanuma hin jedhuu? ⁹Seericha Musee keessatti akkana jedhamee barreeffameeraatii, "Yommuu inni midhaan irra adeemutti sangaa afaan isaa hin hidhinaa." Waaqayyo kan inni dhimmuuf sangaadhaafii ree? ¹⁰Inni waa'ee keenya dubbachuu isaa mitii? Inni waa'ee keenyaaf barreeffame, inni qotu abdiidhaan qotuu qaba, inni dhiichisus midhaanicha irraa ga'aa isaa akka argatu abdachuu qaba. ¹¹Nuyi yoo isin gidduutti wanneen hafuura facaafne, isin irraa wanneen foonii argachuun nutti guddataa ree? ¹²Warreen kaan mirgoota kanneen isin irraa argataniiru yoo ta'e, nuuf immoo caalaan nuuf hin ta'uu ree? Nuyi garuu mirga kana hin gaafanne. Ijaa kanaa, wangeela Kiristoositti gufuu akka hin taaneef jennee waan hundumaatti dadhabnee hojjenne. ¹³Warri hojii qulqullummaa hojjetan mana qulqullummaa keessaa nyaata isaanii akka isaan argatan hin beektanii? Warri iddoo aarsaa irraa tajaajilan akka isaan wanneen aarsaadhaaf dhi'aatan irraa hirmaatan hin beektanii? ¹⁴Haaluma wal fakkaatuun, warri wangeela labsan akka isaan jireenya isaaniitiif waan barbaachisu wangeela irraa argatan Gooftaan abboomeera. ¹⁵Garuu ani mirgoota kanneen keessaa homaa tokko illee hin gaafanne. Kanan kana isiniif barreessus wanti tokko iyyuu akka anaaf godhamuuf miti. Anaaf du'uu anaaf wayya—Namni tokko illee of-jajuu koo duwwaatti hambisuu isaa irra! ¹⁶Yoon wangeela lallabe, sababan ittiin of-tuuluuf hin qabuutii, sababiin isaa kana raawwachuudhumatu ana irra jira. Akkasumas ani yoon wangeela lallabuudhaa baadhe anaaf wayyoo! ¹⁷Isa kana fedhii kootiin yoon hojjedhe, ani badhaasan qaba. Garuu yoo fedhii kootiin ala ta'e, amma illee hojii soortummaa kan anatti kenname nan qaba. ¹⁸Yoo egaa badhaasni koo maal inni? Yeroon wangeela lallabu, gatii malee kennuu kootii fi mirga koo guutummaatti itti fayyadamuu dhiisuu koo ti. ¹⁹Yoon waan mara irraa biliisa ta'e illee, hundumaaf tajaajilaa ta'eera, akkan kan ammaa caalaa lubbuuwwan booji'uudhaaf. ²⁰Warra Yihuudii ta'aniif akka Yihuudii ta'e, akkan warra Yihuudii ta'an booji'uudhaaf. Warra seericha jala jiraniif, anis akka nama seericha jala jiruun of taasise, warra seericha jala jiran booji'uudhaaf. Ani ofii kootiif yoon seericha jala hin jiraatin illee ani kana godheera. ²¹Warra seerichaa ala jiraniif, anis akka nama seerichaa ala jiruun of taasise, yoon ofii kootiif seericha isa kan Waaqayyootii ala hin ta'in illee, ani garuu seera isa kan Kiristoos jalan jira. Ani akkan warra seerichaa ala jiran booji'uufan isa kana godhe. ²²Warra dadhabootaaf anis dadhabaan ta'e, akkan warra dadhaboota booji'uuf. Ani namoota hundumaaf waan hundumaan ta'e, akkan karaa hundumaatiin nama hundumaa fayyisuuf. ²³Ani waan mara kanan godhu wangeelaaf jedheeni, akkan eebba isaa keessaa qooda qabaadhuuf. ²⁴Hin beektani moo dorgommii keessatti nama maratu fiiga, garuu kan badhaasa argatu tokko qofaa akka ta'e? Kanaafuu badhaasa argachuudhaaf fiigaa. ²⁵Namni fiigicha fiigu martinuu waan maratti of-qabuu ni shaakala. Isaan amartii isa baduuf jiru argachuudhaaf kana godhu. ²⁶Kanaafuu ani kanan fiigu akkanatti, kaayyoo malee miti; akkanattan aboottedhaan rukuta, akka nama qilleensa abootutti miti. ²⁷Garuu ani qaama koo gadi deebisuudhaan nan dadhabsiisa, ergan warra kaanitti lallabee booda, ani mataan koo immoo akkan duubatti hin hafneef.

Chapter 10

¹ Yaa obbolloota ko, ani akka isin wallaalota taatan hin barbaadu, abboonni keenya martinuu duumessa jala akka turanii fi akka martinuun isaanii galaanicha keessa darban. ² Martinuu Museetti duumessichaa fi galaanicha keessatti cuuphamaniiru, ³ martinuus nyaata hafuura tokkicha nyaataniiru. ⁴ Martinuu dhugaatii hafuura tokkicha dhuganiiru. Dhagaa hafuura isa isaan hordofaa ture irraa dhuganiiru, dhagichi sunis Kiristoos ture. ⁵ Garuu Waaqayyo hedduu isaaniitti hin gammadne ture, reeffi isaaniis lafa onaa keessa ni faffaca'e. ⁶ Amma wanneen kunneen nuyiif fakkeenya, akka nuyi warreen cubbuu ta'an hin taaneef akka warreen sun hawwanitti. ⁷ Isin waqeessitoota waqota tolfamoo hin ta'inaa, kaan kaan isaanii akkuma turanitti. Inni kun akkanatti barreeffameera, "Jarreen sun nyaachuudhaa fi dhuguudhaaf ni taa'an, taphachuudhaafis ni ka'an." ⁸ Akkuma hedduun isaanii raawwatan, nuyis sagaagalummaa hin raawwannu. Waa'ee isa kanaatiin namoonni kumni digdamii-sadii guyyaa tokko keessatti ni du'an. ⁹ Kiristoosiinis hin qorru, akkuma kaan kaan isaanii isa qorani bofaan hiddamanii balleeffaman. ¹⁰ Akkasumas isin hin guunguminaa, hedduun isaanii guungumuudhaan ergamaa du'aatiin balleeffamaniiruutii. ¹¹ Amma wanneen kun kan isaan irraa ga'an nuyiif fakkeenya akka ta'uufi. Isaan nuyiif gorsa akka ta'aniif barreeffaman—nuyiin warra barri inni dhumaa nu irra ga'eef. ¹² Kanaafuu, namni kam illee akka dhaabbatee jiru kan itti fakkaatu akka hin kufneef of haa eeggatu. ¹³ Nama isa kam irra iyyuu kan hin ga'in qoramsi isin irra ga'e hin jiru. Ijaa kanaa, Waaqayyo amanamaa dha. Inni dandeettii keessanii ol akka isin qoramtaniif hin eyyamu. Qoramsa isinitti dhufu waliin inni karaa ba'aas isiniif ni qopheessa, akka isin keessa darbuu dandeessaniif. ¹⁴ Kanaafuu, yaa jaallatamo, waaqa tolfamoo waqessuu irraa fagaadhaa. ¹⁵ Ani akka nama hubannaa qabaniittan isinitti dubbadha, wanneen ani dubbadhu akka isin qortanii ilaaltaniif. ¹⁶ Xooffoo eebbaa inni nuyi eebbifnu, dhiiga Kiristoos keessaa kan hirmaatame mitii? Buddeenni inni nuyi cabsannu, dhagna Kiristoos mitii? ¹⁷ Buddeena tokkichatu jira waan ta'eef, nuyi hedduu taanee otuu jirruu qaama tokkoo dha. Nuyi martinuu buddeena tokkicha irraa waliin nyaanna. ¹⁸ Israa'el isa akka fooniitti ta'e ilaalaa. Warri aarsaa dhi'aatu irraa nyaatan qooda-fudhattoota iddoo aarsaa ti mitii ree? ¹⁹ Yoos eg aa ani maalan jedha ree? Waaqni tolfamaan akka inni waan tokko ta'ee ti? ²⁰ Garuu ani waa'ee wanneen isaan aarsaa dhi'eessaniin dubbadha, isaan wanneen kanneen Seexanaaf malee Waaqayyoof hin dhi'eessan! ²¹ Isin xooffoo Gooftichaatii fi kan Seexanaa keessaa dhuguu hin dandeessan. Isin gabataa Gooftichaatii fi kan Seexanaatti dhi'aachuu hin dandeessan. ²² Yookaan nuyi Goofticha hinaaffaadhaaf ni kakaafnaa? Nuyi isa caalaa jaboota moo? ²³ "Wanti martinuu seera-qabeessa," garuu wanti martinuu bu'a-qabeessa miti. "Wanti martinuu seera-qabeessa," garuu wanti martinuu namoota hin ijaaru. ²⁴ Namni kam illee gaarummaa ofii isaa qofa hin barbaadin. Ijaa kanaa, gaarummaa hiriya isaatii haa barbaadu. ²⁵ Waan gabaa keessatti argattan hundumaa bittadhaa nyaadhaa, gaaffii yaadaa otuu hin gafatin. ²⁶ Sababiin isaas "lafti kun kan Gooftichaatii, guutummaan ishee." ²⁷ Namni hin amanne tokko nyaataaf yoo isin waame, dhaquu yoo feetan, waan isiniif kenname mara iyyuu nyaadhaa, gaaffii keessa yaada keessan otuu hin galchin. ²⁸ Garuu namni tokko yoo akkana isiniin jedhe, "Wanti kun aarsaadhaaf dhi'aate," yoos hin nyaatinaa, namicha akkana isiniin jedhe Sanaa fi yaada mataa keessaniitiifis jecha— F ²⁹ yaada garaa namichaa isa kaanii jechuu koo ti, kan keessanis miti. Yaadni garaa kootii maaliif kan nama kan biroottiin madaalamaatii? ³⁰ Yoon nyaaticha irraa galataan hirmaadhe, maalifan waanan galata galcheefii ture sanaaf deebi'ee arrabsama? ³¹ Kanaafuu, yoo nyaattanis ta'e yoo dhugdan, yookaan waanmua gootan kam iyyu, ulfina Gooftichaatiif godhaa. ³² Yihuudota birattis ta'e Giriikota biratti muda-dhabeeyyii ta'aa argamaa, waldaa Kiristiyaanaa Waaqayyoo birattis. ³³ Haaluma wal fakkaatuun, ani nama mara iyyuu waan maraan gammachiisuun yaala. I do not seek my benefit, but that of the many. Kanan kana godhus akka isaan fayyaniif jedheeni.

Chapter 11

¹ Isin fakkaattota koo ta'a, akkuman fakkaattii Kiristoos ta'e.² Ani amma isinan galateeffadha, waan maratti iyyuu waan isin ana yaadattaniif. Barssifata ani isinitti dabarsee mara iyyuu qabattanii waan jirtaniifis isinan galateeffadha.³ Amma akka isin hubattan nan barbaada Kiristoos mataa nama hundumaa akka ta'e, dhiirri immoo mataa dubartii akka ta'e, akkasuma Waaqayyo immoo mataa Kiristoosii dha.⁴ Dhiirri yommuu kadhata yookaan raajii dubbatu mataa isaatti aguuggatu tokko mataa isaa ni yeellasisa.⁵ Dubartiin yommuu kadhattu yookaan raajii dubbattu mataa isheetti hin aguuggannes akkasuma mataa ishee ni yeellasifti. Inni kun mataa ishee haaddachuu isheetii wajjin wal fakkaataatii.⁶ Dubartiin tokko yoo mataa isheetti hin aguuggattu ta'e, rifeensa mataa isheetii gaggabaabsachuu qabdi. Mataa ishee of irraa haaduun yookaan gaggabaabsachuun yeelloo dha yoo ta'eef immoo itti haa aguuggattu.⁷ Namni mataa isaatti kan hin aguugganneef, inni bifaa fi ulfina Waaqayyoo waan ta'eefi. Dubartiin garuu ulfina dhiiraa ti.⁸ Namni dubartii irraa hin hojjetamneetii. Gama kaaniin garuu, dubartiin dhiira irraa tolfamte.⁹ Yookaanis dhiirri dubartiidhaaf hin uumamneetii. Gama birootaan garuu, dubartiin dhiiraaf uumamte.¹⁰ Sababa kanaafi dubartiin mataa ishee irratti mallattoo aangoo kan isheen qabaachuu qabduuf, sababa ergamoota waaqa irraatiif.¹¹ Haa ta'u malee, Gooftaati, dubartiin dhiira irraa adda baatee ofiin of hin dandeessu, dhiirris dubartii irraa adda ba'ee of hin danda'u.¹² Akkuma dubartiin dhiira irraa dhufu, dhiirris dubartii irraa dhufatii. Wanneen martinuu immoo Waaqayyo irraa dhufu.¹³ Isin ofii keessaniif murtii kennaa: dubartiin otuu mataa isheetti hin aguuggatin kadhachuun qajeelaa dhaa? ¹⁴ Uumamni mataan isaa iyyuu isin hin barsiisuu ree dhiirri yoo rifeensa mataa dhedheeraa qabaate, yeelloo isatti ta'uu isaa? ¹⁵ Uumamni mataan isaa isin hin barsiisuu ree dubartin yoo rifeensa mataa isheetii dheereffatte, ulfina ishee akka inni ta'e? Rifeensi mataa isheetii akka uffataatti isheedhaaf kennameetii. ¹⁶ Garuu namni tokko waa'ee isa kanaa yoo falmuu barbaade, nuyi shaakala kan biroo hin qabnu, waldoonni Kiristiyaanaa Waaqayyoo akkasuma.¹⁷ Garuu gorsawwan warra armaan gadi jiran keessatti ani isin galateeffachuudhaaf hin jiru. Isin yommuu walitti qabamtan, gaarummaadhaaf otuu hin ta'in garuu waan gaarii hin taa'iniifiitii.¹⁸ Jalqabuma irratti, isin yeroo waldaa Kiristiyaanaa keessatti wal geessan, garaa garummaan akka isin gidduu jiru ani nan dhaga'a, hanga tokos itti nan amana. ¹⁹ Isin gidduu gargar ba'umsi ni jiraatii, warreen mirkaneeffameef isin gidduutti isa kanaaf ragaa akka ta'aniif.²⁰ Yeroo wal geessanitti, kan isin nyaattan Irbaata Gooftaa mitiitii. ²¹ Isin yommuu nyaattan, tokkoon tokkoon keessan otuu warri kaan nyaata ofii isaanii hin argatin kan ofii ofii keessanii ni nyaattuutii. Inni tokko yommuu beela'u, inni kaan immoo ni machaa'a. ²² Isin nyaachuudhaa fi dhuguudhaaf mana ofii keessanii hin qabdani moo? Isin waldaa Kiristiyaanaa Waaqayyo xureessuudhaa fi warra homaa hin qabne immoo yeellaasisuudhaafii re? Ani maal isiniin jedhu? Isin galateeffachuun qabaa? Ani isa kanaaf isin hin galateeffadhu! ²³ Waanan Goofticha irraa fudhadhe ani isinitti dabarseeraatii, akka Gooftaan Yesuus, halkan itti ganame sanatti, buddeena fudhate. ²⁴ Erga galata dhi'eessee booda, buddeenicha cabsee akkana jedhe, "Kun foon koo ti, isiniif kan kenname. Ittiin ana yaadachuudhaaf kana godhaa."²⁵ Haaluma wal fakkaatuun, irbaaticha booddee xoofoo fudhatee, akkana jedhe, "Xofoon kun dhiiga kootiin kakuu haaraa dha. Yeroo isa kana itti dhugdan maratti iyyuu, isa kana ittiin ana yaadachuudhaaf godhaa."²⁶ Sababiin isaa yeroo buddeena kana nyaattanii fi xofoo kana keessaa itti dhugdanitti, isin du'a Kiristoos labsitu hanga inni deebi'ee dhufutti.²⁷ Eenyu illee, egaa, namni buddeenicha nyaatu yookaan xofoo Gooftaa keessaa haala isaaf hin maliniin nyaatu yookaan dhugu, foonii fi dhiiga Gooftaatiif itti gaafatamaa ni ta'a. ²⁸ Namni kam iyyuu dursee of haa qoru, haala kanaanis buddeenicha haa nyaatu, xooficha keessaas haa nyaatu. ²⁹ Namni inni otuu gargar baafatee hin ilaalin foonicha nyaatu dhiigichas dhugu, murtii of isaa irratti ni fida. ³⁰ Isa kanaafi isin keessaa kaan dadhaboota fi dhukkubsattoota kan isaan ta'an, kaan immoo hirriba rafaniiru. ³¹ Garuu yoo qorree of ilaalle, murtiin nu hin argatu. ³² Garuu Gooftaan yommuu murtii nu irratti kennu, ni adabamna, biyya lafaa waliin akka abaaramnutti. ³³ Kanaafuu, obboloota ko, nyaachuudhaaf yommuu wal geessan, walii keessan wal eegaa. ³⁴ Namni beela'e yoo jiraate, mana ofiitti haa nyaatu, yeroo walitti qabamtan murtiidhaaf akka itti hin taanetti. Wanneen kan biroo kanneen isin barreessitaniif, yommuun dhufutti gorsa isiniif nan kenna.

Chapter 12

¹ Waa'ee kennaawwan hafuura immoo, obboloota ko, akka isin wallaalota taatan ani hin barbaadu. ² Ni beetu yommuu warra hin amanne turtanitti waaqota tolfamoo warreen dubbachuu hin dandeenyeen gara dabarfamaa turtan, garuma isaan isin geessanitti. ³ Kanaafuu, akka isin beektan nan barbaada namni Hafuura Waaqayyootiin dubbatu akkana akka inni jedhu, "Yesuus abaaramaa dha." Hafuura Waaqayyootiin yoo ta'e malee eenyu illee "Yesuus Gooftaa dha" jechuu hin danda'u. ⁴ Amma egaa kennaawwan adda addaatu jira, garuu Hafuura tokkicha. ⁵ Tajaajillawwan adda addaatu jira, garuu Gooftaa tokkicha; ⁶ akkasumas hojiiwwan adda addaatu jira, garuu Waaqayyo tokkicha isa waan hundumaa hojjetutu jira. ⁷ Amma tokkoo tokkoo namaatiif kan Hafuurichaa wanti alatti mul'atu faayidaa nama hundumaatiif kennameera. ⁸ Isa tokkoof Hafuurichaan ogummaa jechaatu, isa kaaniif immoo Hafuurichuma sanaan beekumsa jechaatu kennameera. ⁹ Amma iyyuu nama kan birootthaaf immoo Hafuurichuma sanaan amantiitu kennameera, kan birootthaafis Hafuurichuma sanaan kennaan dhukkubsataa fayyisuu ni kennameera. ¹⁰ Ammas nama birootthaaf hojiiwwan ajaa'ibaa hojjechuutu kennameera, kan birootthaafis raajii dubbachuutu kennameera. Kan birootthaaf immoo hafuurota gargar baasee beekuutu kennameera, isa kaanisfis afaanota garaa garaatiin dubbachuutu kennameera. ¹¹ Wanneen kunneen martinuu hojii Hafuurichaa tokkicha ti, tokkoo tokkoo namaatiif dhuunfaatti kennaawwan kennuufii, akkuma fedhetti. ¹² Qaamni tokko ta'ee bu'aa dhaqnaa hedduu akkuma qabu sana, Kiristoosittis akkasuma. ¹³ Hafuura tokkoon qaama tokkotti cuuphamneerraatii, Yihuudis ta'e Giriikii, hojjetaa namaas ta'e nama biliisa, martinuu Hafuura tokko irraa akka dhuganiif hojjetamaniiru. ¹⁴ Qaamichi bu'aa dhaqnaa tokkicha otuu hin ta'in hedduudhaatii. ¹⁵ Miilli namaa yoo akkana jedhe, "Ani harka waanan hin ta'iniif, ani bu'aa dhaqnichaa miti," inni tasuma iyyuu bu'aa dhaqnaa ta'uun isaa hin xiqqaatu. ¹⁶ Akkasumas gurri yoo akkana jedhe, "Sababa ani ija hin ta'iniif, ani bu'aa dhaqnichaa miti," innis haala kamiin iyyuu bu'aa dhaqnichaa ta'uun isaa hin xiqqaatu. ¹⁷ Guutummadhumti qaamaa otuu ija ta'ee jiraatee, dhaga'uun eessaa argama ture? Guutummaan qaamaa otuu gurra ta'ee jiraatee, fuunfachuun eessaa argama ture? ¹⁸ Garuu Waaqayyo bu'aa qaamaa tokko tokkoon muudeera, tokkoo tokkoo isaanii, qaama namaa keessatti akka fedha isaatiitti. ¹⁹ Hundumti isaanii bu'aa dhaqna tokkicha otuu ta'aniiru ta'ee, qaamichi eessaa argama? ²⁰ Egaa amma lakkoofsi isaanii hedduu dha, garuu martinuu qaama tokko. ²¹ Iji harkaan akkana jechuu hin danda'u, "Ani si hin barbaadu." Yookaan mataan miillaan akkana hin jedhu, "Ani si hin barbaadu." ²² Garuu bu'aawwan dhaqnaa warreen dadhaboo fakkaatan caalaa barbaachisoo kan ta'anii dha, ²³ akkasumas bu'aawwan dhaqnaa warreen nuyi akka isaan kabaja hin qabne nutti fakkaatu, isaaniif kabaja isa ol aanaa ni kenninaaf, bu'aawwan dhaqnaa keenya warreen hin mul'anne immoo kabaja ol aanaa qabu. ²⁴ Amma bu'aawwan dhaqnaa keenya warreen mul'atan hanga warreen Sanaa hin barbaadaman. Ijaa kanaa, Waaqayyo qaamota kanneen yommuu walitti qabu, warreen kabaja hin qabneef kabaja isa caalu kenneefii ti. ²⁵ Inni kan inni kana godheef bu'aawwan qaamaa gidduu gargar ba'umsi akka hin jiraanneef jedhee ti, garuu bu'aawwan qaamaa akka isaan waliif yaadaniifi, jaalala wal-fakkaatuun. ²⁶ Egaa yommuu bu'aan dhaqnaa inni tokko dhibamu, qaamni martinuu waliin dhibamu; yookaan yommuu bu'aan qaamaa inni tokko kabajamu, qaamni martinuu waliin gammadu. ²⁷ Amma isin qaama Kiristoosii fi tokko tokkoon immoo bu'aa qaamichaa ti. ²⁸ Waaqayyos waldaa Kiristiyaanaa keessatti yommuu muudu duraan dursee ergamoota, lammaffaa irratti immoo raajota, sadaffaa irrattis barsiisota, achi irraa immoo warreen waan ajaa'ibaa hojjetan, achiis kenna dhukkubsataa fayyisuu, warreen gargaarsa kennan, warreen hojii bulchiinsaa hojjetanii fi warreen afaan garaa garaatiin dubbatan. ²⁹ Martinuun isaanii ergamootaa? Martinuun isaanii raajotaa? Martinuun isaanii barsiisotaa? Martinuun isaanii waan ajaa'ibaa hojjetuu? ³⁰ Martinuu kenna dhukkubsataa fayyisuu qabuu? Martinuu afaan garaa garaatiin ni dubbatuu? Martinuu afaanota dubbataman ni hiikuu? ³¹ Kenna isa caalu hawwiidhaan barbaaddadhaa. Anis amma karaa isa hundumaa irra gaarii ta'e isinittan argisiisa.

Chapter 13

¹ Tarii yoon afaan namootaatii fi kan ergamootaatiin dubbadhe, garuu yoon jaalala hin qabaanne, ani dibbee sagaleen isaa guddaa yookaan bilbila kililchu ta'uu koo ti. ² Tarii yoon kennaa raajii dubbachuu qabaadhee dhgaawwanii fi beekumsa dhokataa yoon hubachuu danda'e, amantii gaara bakka isaatii buqqisu maras yoon qabaadhe, garuu jaalala yoon hin qabaatin, ani homaa miti. ³ Tarii yoon qabeenya koo mara warra hiyyeeyyii nyaachisuudhaf oolche, qaamni koo illee akka gubatuuf yoon dabarsee keenne, garuu yoon jaalala hin qabaatin, ani homaa hin argadhu. ⁴ Jaalalli obsaadhaa fi gara-laafessa. Jaalalli hinaafaa miti, of hin tuulus. Inni of hin bokoksu ⁵ yookaan hamaa miti. Inni waan kan ofii isaatii hin barbaaddatu. Inni waan kan birootaahan hin kakaafamu, balleessaas nama irratti hin lakkaa'u. ⁶ Hamminattis inni hin gammadu. Ijaa kanaa, inni dhugaatti ni gammada. ⁷ Jaalalli waan hundumaa danda'a, waan hundumaa amana, waan hundumaa abdata, waan hundumaas ni danda'a. ⁸ Jaalalli dhumaa hin qabu. Raajiiwwan yoo jiraatan, isaan ni darbu. Afaan yoo jiraatan, gaaf-tokko ni dhaabbatu. Beekumsi yoo jiraate, inni ni darba. ⁹ Nuyi hanga tokko beekna, hanguma beeknu sanas raajii dubbannaatii. ¹⁰ Garuu yommuu inni dhugaa sun dhufutti, inni hir'uu ta'e sun ni darba. ¹¹ Yommuun daa'ima turetti, ani akka daa'imaattan dubbadhe, akka daa'imaattan yaade, akka daa'imaattan sababa kenne. Yommuun nama ga'eessa ta'etti, wanneen daa'imummaa darbadheen gate. ¹² Amma daawitii keessatti al-kallattiidhaan ilaalla, gaafa sanatti garuu fuulaa fuulatti. Ani amma hanga tokkon beeka, gaafa sana garuu guutummaattan beekuudhaaf jira akkuman guutummaatti beekame. ¹³ Amma garuu wanneen kana sadantu hafee jiraata: amantii, abdiidhaa fi jaalala. Garuu kanneen keessaa jaalalli isa ol aanaa dha.

Chapter 14

¹ Jaalala hordofaatii kennaawwan hafuuraas hawwaa, keessumatti akka raajii dubbattaniif. ² Namni afaan haaraadhaan dubbatu namatti otuu hin ta'in Waaqayyotti dubbataatii. Waan inni Hafuurichaan iccitiwwan dubbatuufis namni isa hubatu hin jiruutii. ³ Garuu namni raajii dubbatu namootatti ni dubbata akka isaan ijaaramaniif, akka isaan hubataniif, isaan jajjabeessuudhaafis. ⁴ Namni inni afaan haaraadhaan dubbatu ofii isaa ni ijaara, namni inni raajii dubbatu garuu waldaa Kiristiyaanaa ni ijaara. ⁵ Ani amma akka isin marti iyyuu afaan haaraadhaan dubbatan nan hawwa. Garuu Sanaa olitti immoo, akka isin raajii dubbatanan hawwa. Namni inni raajii dubbatu nama isa afaan haaraadhaan dubbatu irra ni caala (yoo namni tokko afaan haaraa dubbatame sana hika waldaan Kiristiyaanaa akka ittiin jabaattuuf). ⁶ Amma garuu, obboloota ko, yoon afaan haaraadhaan dubbataa gara keessan dhufe, ani akkamittan isin fayyada? Hin danda'u, yoon mul'ataan, yookaan beekumsaan, yookaan raajiidhaan, yookaan barsiisaan isinitti dubbadhe malee. ⁷ Haaluma wal fakkaatuun, meeshaaleen lubbuu hin qabne yommuu sagalee kennan —akka ulullee yookaan kiraara—isin sagalee adda addaa hin kennitan yoo ta'e, namni akkamittiin qooqa ululleen yookaan kiraarri sun dhageessitu beeka ree? ⁸ Yoo fiinon sagalee hin beekamneen afuufame, namni tokko akkamitti akka inni yeroo lolaa ta'e beekke of qopheessa ree? ⁹ Isiniifis afaan haaraadhaan dubbachuun akkasuma. Dubba ifa hin ta'in yoo isin dubbattan, wanti jedhame sun akkamitti hubatama ree? Isin qilleensuma keessatti dubbattu jechuu dha. ¹⁰ Afaanonni hedduun akka biyya lafaa kana irra jiran mamiin hin jiru, tokkoon isaanii illee hiikaa malee kan dubbataman hin jiran. ¹¹ Garuu ani afaan dubbatame tokko yoon hiika isaa hin beeku ta'e, ani namicha dubbatu sanatti keessummaan ta'a, namicha dubbatu sanaafis ani keessummaa dha. ¹² Isin birattis akkasuma. Akkuma isin mul'achuu Hafuura Qulqulluutiif hawwa qabdanitti, jabina waldaa Kiristiyaanaas hawwaa isinis akka keessatti jabaattaniif. ¹³ Kanaafuu, namichi inni afaan haaraadhaan dubbatu hiikuus akka danda'uuf haa kadhata. ¹⁴ Yoon afaan haaraadhaan kadhada, hafuurri koo ni kadhata, garuu sammuu koo ija-malee dha. ¹⁵ Maal gachuufan jira? Ani hafuura kootiinan kadhada, garuu sammuu kootiinis nan kadhada. Hafuura kootiin nan faarfadha, sammuu kootiinis akkasuma nan faarfadha. ¹⁶ Kanaa achi, Waaqayyoon yoo hafuuraan eebbifan, namni alaan ilaalu akkamitti "Ameen" jechuu danda'a yommuu isin galata dhi'eessitan waan isin jettan yoo hin beekne? ¹⁷ Isin dhugaatti galata dhi'eessitaniittu, garuu namni biroon ittiin hin ijaaramneetii. ¹⁸ Ani hunduma keessan caalaa afaan haaraadhaan dubbachuu waanan danda'uuf Waaqayyoon nan galateeffadha. ¹⁹ Garuu waldaa Kiristiyaanaa keessatti hubannaa kootiin jechoota shan qofa dubbachuu naaf wayya akkan namoota warra kaan gorsuuf, afaan haaraadhaan jechoota kuma kudhan dubbachuu koo irra. ²⁰ Obbolootaa, yaada keessaniin daa'imoota hin ta'inaa. Ijaa kanaa, waa'ee hamminaatiif, akka daa'ima wallaalaa ta'aa. Garuu yaada keesanitti bilchaato ta'aa. ²¹ Seericha keessatti kan akkana jedhu barreeffameera, "Namoota afaan haaraa qabanii fi arrabawwan keessummootaatiin ani namoota kanneenitti ittan dubbadha Isaan yeroo sanatti illee ana hin dhaga'ani," ²² Yoos egaa, afaanonni haaraan mallattoo dha, amantootaaf otuu hin ta'in, warra hin amanneef. But prophecy is for a sign, not for unbelievers, but for believers. ²³ Kanaafuu, yoo waldaan marti walitti qabamee martinuu afaan haaraadhaan dubbate, warri hin amaninii fi namoonni alaa yoo dhufan, isaan jarri kun qalbiin isaanii darbeera isiniin hin jedhanii ree? ²⁴ Garuu yoo otuu isin raajii dubbachaa jirtanii namni hin amaniin yookaan namni alaa dhufe, inni waan dhaga'e hundumaan ni jijjiirama. Waan jedhame sanaanis isatti ni faradama. ²⁵ Iccitiwwan yaada garaa isaatiis ni mul'ifamu. Haaluma kanaan, inni adda isaatiin lafatti kufee Waaqayyoof ni sagada. Inni akka Waaqayyo isin gidduu jiru ni beeksisa. ²⁶ Egaa kanatti aansee maaltu dhufa, yaa obboloota ko? Isin yommuu walitti dhufan, tokkoon tokkoon namaa farfannaa, barsiisa, mul'ata, afaan haaraa, yookaan hiika isaa qabaata. Waan gootan hundumaa akka inni waldaa Kiristiyaanaa ijaaruuf godhaa. ²⁷ Namni tokko yoo afaan haaraadhaan dubbate, namni lama qofti, yoo baay'ate immoo sadii, haa jiraatu, warri dubbatu immoo dabareedhaan haa godhan, waan jedhame sana immoo namni hiiku jiraachuu qaba. ²⁸ Garuu namni hiiku yoo hin jiraanne, tokkoon tokkoon isaanii waldaa keessatti haa cal'isan. Tokkoon tokkoon isaanii ofii isaaniittii fi Waaqayyo qofaatti haa dubbatan. ²⁹ Raajonni lama yookaan sadii haa dubbatan, warri kaan immoo wan jedhamu sana hubannaadhaan haa dhaggeeffatan. ³⁰ Garuu nama taa'ee jiru tokkotti mul'anni yoo itti argame, inni duraan dubbataa ture haa cal'isu. ³¹ Tokkoon tokkoon keessan dabaree dabareedhaan raajii dubbadhaa akka namni tokko irraa baratuttii fi martinuu immoo akka ittiin qullaa'anitti. ³² Hafuuronni raajotaa kanuma raajotaatii. ³³ Waaqayyo Waaqa jeequmsaa mitii, Waaqa nagaa ti malee. Kuni seericha waldoota Kiristiyaanaa saboota qulqulluu Waaqayyoo ti. ³⁴ Waldaa Kiristiyaanaa keessatti dubartoonni haa cal'isan. Dubbachuun isaaniif hin eyyamamaneetii. Ijaa kanaa, isaan abboomamoo haa ta'an, akkuma seerichi abboomutti. ³⁵ Wanti isaan barachuu barbaadan yoo jiraate, isaan manatti abbaa warraa isaanii haa gaafatan. Waldaa keessatti dubartiin dubbachuun yeelloo daatii. ³⁶ Dubbiin Waaqayyoo isin biraa dhufee> Kan inni itti dubbatame isin qofaa dhaa? ³⁷ Namni tokko nama hafuura yookaan

raajii yoo of se'e, inni wanti ani isiniif barreessu kun Goofticha biraa ta'uu isaa haa mirkaneessu.³⁸ Garuu namni kam iyyuu yoo isa kana hin mirkaneessin, innis fudhatama hin argatin.³⁹ Yoos egaa, obboloota ko, raajii dubbachuudhaaf jabeessatti hawwaa, nama isa kamiinis akka inni afaan haaraa hin dubbanne hin dhowwinaa.⁴⁰ Garuu wanti martinuu sirnaa fi tooraan haa godhamu.

Chapter 15

¹ Amma akka inni isin beektan nan barbaada, yaa obboloota ko, wangeelli inni ani isinitti lallabe, inni isin fudhattanii fi irra dhaabbatan, ²inni isin ittiin fayyitanis, dubbii isa ani isinitti lallabetti jabaattanii yoo qabamtan, yoo isin akkasumaan hin amanne. ³Ani kanan isinitti dabarse akka barbaachisummaa duraatti anis waanan fudhadhe, akkuma caaffanni qulqullaa'aan jedhutti Kiristoos cubbuu keenyaaf du'e, ⁴akka inni awwaalamee fi akka inni guyyaa sadaffaatti du'aa kaafame, akkuma caaffanni qulqullaa'aan jedhutti. ⁵Kiristoos Keefaatti mul'ate, achii immoo warra kudha lamaanitti; ⁶achiis si'a tokkichatti obboloota dhibba shanii ol ta'anitti mul'ate. Irra guddaan isaanii amma illee jiru, kaan isaanii garuu boqotaniiru. ⁷Achii immoo Yaaqobitti mul'ate, achiis ergamoota maratti. ⁸Hundumaa boodas, ana isa akka otuu yeroon isaa hin ga'in dhalateetti mul'ate. ⁹Ani ergamoota keessa isa gadi aanaadhaatii. Ani ergamaa jedhamee waamamuun anaaf hin ta'u, sababiin isaas ani waldaa Kiristiyaanaa Waaqayyoo ari'ataan tureetii. ¹⁰Garuu ayyaana Waaqayyootiin ani waanan amma irra jiru ta'eera, ayyaanni isaa inni ana keessa jirus akkasumaan hin taane. Ijaa kanaa, ani hunduma isaanii caalaan dadhabee hojjedhe. Ammas garuu kan kana godhe ana miti, ayyaana Waaqayyoo isa ana waliin jiruu dha malee. ¹¹Kanaafuu anas ta'e isaan, yoo nuyi lallabne isinis amantan. ¹²Amma Kiristoos du'aa akka ka'e yoo labsame, isin keessaa tokko tokko akkamitti warri du'an hin ka'an jedhu ree? ¹³Garuu yoo warri du'an du'aa hin ka'an ta'eef, egaa Kiristoos iyyuu du'aa hin kaane kaa; ¹⁴akkasumas Kiristoos du'aa hin kaane yoo ta'e immoo, lallabni keenya akkasumaani kaa, amantiin keessanis akkasumaani. ¹⁵Akkasumas, nuyi waa'ee Waaqayyootiif dhuga-baatota sobduu taaneerra, sababiin isaa nuyi akka Waaqayyoo Kiristoosiin du'aa kaase mirkaneessineerra. Garuu inni du'aa isa hin kaafne, yoo dhugaatti warri du'an du'aa hin ka'an ta'eef. ¹⁶Sababiin isaa yoo warri du'an du'aa hin ka'an ta'e, Kiristoos iyyuu du'aa hin kaane jechuu dha; ¹⁷Kiristoos du'aa hin kaane yoo ta'e immoo, amantiin keessan akkasumaani, cubbuun keessanis amma iyyuu isin waliin jira jechuu dha. ¹⁸Yoo egaa warri Kiristoositti otuu jiranii boqotanis badaniiru jechuu dha. ¹⁹Yoo nuyi jireenya isa as jiru kana qofaadhaaf Kiristoosiin abdanna ta'e, nama hundumaa caalaa nuyiif boo'amu mala. ²⁰Garuu amma Kiristoos warra boqonnaa keessa jiraniif ija isa jalqabaa ta'e du'aa kaafameera. ²¹Akkuma duuti nama tokkoon dufe, du'aa ka'uunis nama tokkoon dhufetii. ²²Akkuma namni marti Addaamiin du'u, Kiristoosiin immoo ni jiraataatii. ²³Garuu martinuu toora mataa isaatiitti: Kiristoos, inni ija isa jalqabaa ta'e, warri kan Kiristoos ta'anis dhufaatii isaatti ni jiraachifamu. ²⁴Achiis dhumni ni ta'a, yommuu inni mootummicha Waaqayyoo Abbaatti dabarsee kennu, yommuu inni abboommii maraa fi aangoodhaa fi humna mara balleessutti. ²⁵Inni hanga diinota isaa miilla isaa jala galfatutti mo'uun isaaf ni ta'atii. ²⁶Diinni inni dhuma irratti mo'atamuun ta'uuf du'a dha. ²⁷Sababii inni "waan mara miilla isaa jala galfateera ta'eef." Garuu yommuu inni akkana jedhu, "waan mara galchateera," isa waan mara of jala galcheef sana hin ilaallatu. ²⁸Wanneen marti yommuu isa jalatti abboomaman, Ilmi immoo isa waan mara isa jalatti akka abboomaman godhe sana jalatti ni abboomama, Waaqayyoo sunis hundumaan hundumaa ni ta'a. ²⁹Yookaan immoo, warreen warra du'aniif cuuphaman maal ta'uuf jiru ree? Warreen du'an hin ka'an erga ta'ee, isaan maaliif warra du'aniif cuuphamaniif ree? ³⁰Yoo nuyis maaliif sa'atii hundumaatti iyyuu balaa jala of galchina ree? ³¹Ani guyyuma guyyaattan du'a! Kun akkuma isinitti of jajuu kootii dhugaa dha, isan Goofta keenya Yesuus Kiristoositti qabaadhu. ³²Akka ilaalcha namaatti maalan buufachuudhaaf jira, yoon Efesoonitti bineensotaan lole, warri du'an du'aa yoo hin kaane? "Kotaa ni nyaannaa ni dhugnaa, bor ni duunaatii." ³³Hin gowwominaa: "Hiriya gadheen hamilee namaa balleessaa." ³⁴Of qajeelchaa! Qajeelinatti jiraadhaa! Cubbamuu itti hin fufinaa. Isin keessaa tokko tokko beekumsa Waaqayyoo hin qabdaniitii. Isa kana isin yeellasisuudhaafan dubbadha. ³⁵Garuu namni tokko akkana jedha, "Akkamitti warri du'an ka'uu danda'u?" ³⁶Isin gowwota nana! Wanti isin facaafan tokko yoo hin du'in gara jireenyaatti dhufuu hin danda'u. ³⁷Wanti isin facaafan qaama isa jiraachuudhaaf jiru miti, garuu sanyii midhaanii qofaa dha. Inni garbuu yookaan waan kan biroo ta'uu ni danda'a. ³⁸Garuu Waaqayyoo akka fedha isaatiitti qaama itti godha, sanyii tokko tokkoofis qaama ofii isaatii. ³⁹Foonni martinuu tokko miti. Ijaa kanaa, ilmaan namaatiif qaama tokkotu jira, beeyiladaafis qaama kan biroo, simbirrootaaf kan biroo fi qurxummiidhaaf kan biroooo. ⁴⁰Qaamonni kan waaqaatii fi qaamonni kan lafa irraas ni jiru. Garuu ulfinni qaamota waaqa irraa fi kanneen lafa irraa adda adda. ⁴¹Biiftuudhaaf ulfina tokkotu jira, ji'aafis ulfina kan biroo, urjiwwaniifis ulfina kan biroo. Urjiin tokko ulfinni inni qabu kan biroo irraa addaati. ⁴²Du'aa ka'uun warra du'aniis akkasuma. Wanti facaafame waan baduu dha, wanti kaafamu garuu waan hin badnee dha. ⁴³Inni salphinaan facaafama; ulfinaan garuu ni kaafama. Dadhabinaan ni facaafama; humnaan garuu ni kaafama. ⁴⁴Inni qaama uumamaatiin ni facaafama; qaama hafuuraatiinis ni kaafama. Qaamni uumamaa yoo jiraate, qaamni hafuuraas ni jiraata. ⁴⁵Kanaafuu akkanatti barreeffameera, "Namichi inni jalqabaa Addaam lubbuu jiraataa ta'e." Addaam inni dhuma garuu hafuura jireenya kennu ta'e. ⁴⁶Garuu inni hafuura dursee hin dhufne garuu isa uumamaatu dhufe, ergasii inni hafuura ni dhufe. ⁴⁷Namichi inni duraa kan lafaa ti, biyyoo irraa

toolfame. Namichi inni lammataa kan waaqa irraa ti.⁴⁸ Akkuma inni biyyoo irraa tolfame ta'e sana, warreen kaaan biyyoo irraa tolfamanis akkasuma ni ta'u, akkuma namicha isa waaqa irraa, warreen kan waaqa irraa ta'anis akkasuma ni ta'u.⁴⁹ Akkuma bifa namicha isa biyyoo irraa tolfamee qabaanne sana, bifa namicha isa waaqa irraa sanas ni qabaanna.⁵⁰ Amma kana isiniinan jedha, yaa obboloota ko, foonii fi dhiigni akka inni mootummaa Waaqayyoo hin dhaalle. Inni badus isa hin badne dhaaluu hin danda'u.⁵¹ Ilaalaa! Ani iccitiin isinitti himaa: Nuyi martinuu hin rafnu, garuu nuyi martinuu ni jijjiiramna.⁵² Nuyi battalatti ni jijjiiramna, hanga luphsuu ijaattii, yommuu fiinon inni dhumaa afuufamutti. Fiinon sagalee kenna, warri du'anis kan badne ta'anii ni ka'u, ni jijjiiramus.⁵³ Qaamni inni badu kun isa hin badne uffachuun waan irra jiruuf, qaamni ini du'u kun isa hin dune ni uffata.⁵⁴ Garuu qaamni inni badu kun isa hin badne yommuu uffatu, qaamni inni du'u kunis isa hin dune yommuu uffatu, inni akkana jedhamee barreeffame ni dhugooma, "Du'I mo'ichaan ni liqimfame."⁵⁵ "Yaa du'aa, mo'ichi kee essa jira? Yaa du'aa, bodeen kee eessa jira?"⁵⁶ Bodeen du'aa cubbuu dha, aangoon du'aas seericha.⁵⁷ Garuu Waaqayyoo isa karaa Yesuus Kiristoos mo'icha nuu kennuuf galanni haa ta'u!⁵⁸ Kanaafuu, jaallatamoo obboloota ko, akka hin sochoonetti jabaadhaatii dhaabbadhaa. Yeroo mara hojii Gooftichaatti qabamaa, sababiin isaa wanti isin isaaf hojjettan gatii malee hin hafuutii.

Chapter 16

¹ Amma waa'ee buusii qulqulluu saba Waaqayyootiif walitti qabamuu: akkuman waldoota Galaatiyaa jiran gorse ture sana isinis akkanuma gootu. ² Guyyaa jalqaba torbaniitti, tokkoon tokkoon keessan waan qabdan irraa adda baaftanii kaa'uudhaan akkuma qabeenya argataa adeemtanittis kuufachaa adeemtu. Yeroo ani dhufutti buusii walitti qabuun akka hin jiraannetti isin isa kana godhaa. ³ Yommuun isin bira ga'utti, namoota isin fo'attanitti, waraqaa beeksisaa qabsiisee ani kennaa sana qabatanii gara Yerusaaalem akka adeeman nan godha. ⁴ Ani deemuun koo barbaachisaa yoo ta'es, isaan ana waliin ni deemu. ⁵ Garuu ani yeroon gara Maqedooniyaa deemutti isinitti nan gora. Ani gara Maqedooniyaa nan deemaatii. ⁶ Tarii isin bira nan turan ta'a, gannuma iyyuu isin biratti dabarsuu nan danda'a, bakkan adeemu maratti akka isin ana gargaartaniif. ⁷ Sababiin isaa ani otuun karaa darbuu qofa isinitti goruu hin fedhu. Isin waliin yeroo fudhadhee turuun barbaada, yoo Gooftaan jedheef. ⁸ Garuu hanga ayyaana Pheenxeqoosxeetti Efesooniin nan tura, ⁹ balballi bal'aan naaf banameeraatii, mormiiwwan hedduunis jiru. ¹⁰ Amma yommuu Ximootewos dhufutti, akka inni soda malee isin waliin jiraatu godhaa, inni hojii Gooftichaatti dadhabaa jiraatii, akkuma koo. ¹¹ Eenyu illee akka isa hin tuffanne. Karaa isaa irratti nageenyatti isa gargaaraa, akka inni gara koo dhufutti. Ani akka inni obboloota waliin gara koo dhufuuf isa eegaan jiraatii. ¹² Amma waa'ee obboleessa keenya Apholoos, akka inni obboloota waliin dhufee isin ilaaluuf ani isa gorseera. Garuu inni ama dhufuudhaaf fedha hin godhanne. Haa t'au malee, yeroo haalli mijatuufitti ni dhufa. ¹³ Of eeggadhaa, amantii keessanitti jabaadhaa, akka namaa ta'aa, jabaadhaa. ¹⁴ Wanti isin gootan martinuu jaalalaan haa ta'u. ¹⁵ Isin maatii Isxifaanos ni beektu, akka isaan bu'aa isa duraa kan Akaayaa ta'an, akka isaan tajaajila saba qulqullaa'aa Waaqayyootiif of kennanis. Ani amma isinan gorsa, yaa obboloota ko, ¹⁶ akka isin namoota akkasiitii fi warreen hojicha irratti gargaarsa godhanii fi nu waliinis dadhabaniif akka of kennitan. ¹⁷ Ani dhufaatii Isxifaanos, Fortunaatosii fi ka Akaayaatti nan gammada. Isaan iddoo warra hin dhufin haftanii bu'aniiruutii. ¹⁸ Waan isaan hafuura kan kootii fi kan keessanis haareessaniif. Kanaafuu egaa, namoota akka isaanii kana galateeffadhaa. ¹⁹ Waldoonni Kiristiyaanaa Asiyaa keessa jiran nagaa isiniif erganiiru. Aqilaadhaa fi Phirisqiillaanis maqaa Gooftaatiin nagaa isiniif dhi'eessu, waldaa Kiristiyaanaa ishee isaan bira jirtu waliin ta'anii. ²⁰ Obboloonni marti nagaa isin gaafatu. Isinis qulqullinaan wal dhungadhaatii nagaa wal gaafadhaa. ²¹ Ani, Phaawuloos, kana harka kootinan barreessa. ²² Namni tokko Goofticha yoo hin jaallatin, inni abaaramaa haa ta'u. Gooftaa keenyaa, Kottu! ²³ Ayyaanni Gooftaa Yesuus isin waliin haa ta'u. ²⁴ Jaalalli koos hunduma keessan waliin haa ta'u, Kiristoos Yesuusitti.

2 Corinthians

Chapter 1

¹ Eyyama Waaqayyootiin isa ergamaa Iyyasuus Kiristoos ta'e Phawuloosiifi, obboleessa keenya Ximootiiwoos irraa, gara waldaa Waaqayyoo ishii Qorontos keessaa fi akkasumas qulquloota Waaqayyoo kutaa guutuu Akaayaa keessa jiraatan hundaaf. ² Ayyaanni isiniif haa ta'u akkasumas Abbaa keenya Waaqayyoo fi Gooftaa Iyyasuus Kiristoos biraa nagaanis. ³ Waaqniifi Abbaan Gooftaa keenya Iyyasuus Kiristoos haa eebbifamu. Inni Abbaa aaraaraafi Waaqa jajjabeenya hundaa dha. ⁴ Waaqayyoo dhiphina keenya hunda keessatti keessa jiran kamiyyuu jajjabeessuu ni dandeenya. Akkuma waaqayyoo nu jajjabeesse sanatti nutis akkasumatti isaan biroo ni jajjabeessina. ⁵ Akkuma dhiphinni Kiristoos bu'aa keenyaaf nuu baay'ate, akkasuma immoo jajjabeenyis karaa Kiristoosiin nuu baay'ata. ⁶ Gaaruu yoo nuti dhiphanne, jajjabeenyaa fi fayyina keessaniif dha; yoo nuti jajjabaanne immoo innis jajjabeenya keessanifi dha. Akkuma nutti dhiphanutti isinis immoo akkasumatti dhiphatu kanaafuu jajjabeenyi keessan obsa keessan keessatti bu'a qabeessa ta'ee hojjata. ⁷ Abdiin nuti isiniif qabnu kan hin sochoonee dha, akkuma isin keenyamoo qooddatan ni beekna. ⁸ Yaa obboloota, nut akka isin waa'ee dhiphina kutaa Isiyaa keessatti nurra gayee akka otoo hin beekne haftan hin barbaadnu. Lubbuudhaan jiraachuufuu hanga abdiin keennuutti dhiphinni ulfaataan humna keenyaa ol ta'e nurra gahee ture. ⁹ Dhugaadhumaa, nuti akka murtiin du'aa nurratti murteeffameettinutti dhagahama ture. Sunis kan ta'e garuu akka amantiin keenya Waaqayyoo isa du'aa kaasu qofa irrattimalee akka ofirratti hin taaneefii ture. ¹⁰ Inni balaa du'a akkanaa jalaa nu baaseera. akkasuma nu baasas. Akka nu oolchuufis abdiin keenya isa irra godhanneerra. ¹¹ Akkuma isin kadhannaa keessaniin nu gargaartan innis immoo kana ni godha. Karaa kadhata namoota baay'eetiin fudhatama waan nuu kennannif akkasuma namootni baay'een nu bakka bu'anii galata kennu. ¹² Egaa

of jajaluun keenya kanaadha. Qulqullummaafi garraamummaan keenya inni Waaqa biraa arganne biyya lafaa keessatti fi isin jidduutis akka jiraannuu qarooma foonii otoo hin ta'iin ayyaana Waaqayyootiin akka ta'e sammun keenya dhugaa nuuf baha. ¹³Nuti waan isin dubbiffachuu fi hubachuu hin dandeenye himaa isinii hin barreessine, akka isin guutummaan hubatan abdiin qaba. ¹⁴Akkuma isan gar-tokkeen nu hubattan, akkumanuti isinitti boonnu isinis akkasuma gaaf guyyaa Gooftaa keenya Iyyasuu nutti boonuu ni dandeessu. ¹⁵Kanaafuu anis waa'ee kanaaf waaniin itti amaneef akka isin bu'aa dachaa qabaataniif jedheen gara keessan dhufuu barbaade. ¹⁶Ani yammun gara maqeedooniyaa deemuu achumaan isinitti goree isin arguuf karoofadhe. Akkasumas yammun maqeedooniyaadhaa deebi'u ammas isin argee, achiin yammun gara yahuudaatti darbu akka na gargaartan barbaadeen ture. ¹⁷Yammun ani haala kanaan kana karoorsu, otoon itti hin yaadiin ture? Yaadota fooniin karoorse; yeroodhuma tokkoonin ani. "Eeyyee, eeyyee, fi Lakki, lakki" jedhee? ¹⁸Akkuma Waaqayyo amanamaa ta'e dubbiin nut isinitti himnu garuu "Eeyyee" fi "Lakki" dhaa miti. ¹⁹Sababnis Iyyasuus Kirstoos Ilmi Waaqayyoo inni anis ta'e Silaas fi Xiimootiwoos isin jidduutti lallabne "Eeyyee" fi "Lakki" dhaamiti inni yeroo hunda "Eeyyee" dha malee. ²⁰Abdiwwan waaqayyoo hundi karaa isaatiin "Eeyyee" dha. Kanaafuu immoo nutis ulfina Waaqayyootiif karaa isaa "Ameen" jenna. ²¹Ammas egaa nu isin waliin kiristoositti jabbannee dhaabannuuf kan godheefi kan nu muude inni Waaqayyoodha. ²²Innis wabii waan gara fulduraatti dhufuuf chaappaa isaattin nu chaappessun Hafuuras onnee keenya keessatti nuuf kenne ²³Ani garuu sababnin gara Qorontoos deebi'ee hindufneef akkan isin hin gaddisiifneef ta'u lubbuu kootiif Waaqayyoon akka dhugaa baatuutti waama. ²⁴Kunis nuti gammachuu keessaniif akka isin amantii keessaniin jabaattanii dhaabataniif isin waliin hojjanna malee isin irratti gooftaa ta'uu dhaa miti.

Chapter 2

¹Kanaafuu anii karaa kootiin isin gaddisiisuuf akkan lammata deebi'ee hin dhufnee murteeseera. ²Ani yoon isin gaddisisee ilee, eenyutuu na gammachiisuu danda'a isin warraan ani baay'ee gaddisiisa malee?³Akkanatti barreessuun koo yammuun gara keessan dhufee ture namootni na gammachiisuu qaban akka na gaddisiifnee jedheenii Akka gammachuun koo gammachuu hunda keessanii ta'uu ani hunda keessan nan amana. ⁴Ani akkanatti yammuun isinii barreessuu ture gadda guddaa, dhiphina onnee fi imimmaan baay'ee waliin. Akka isin dhiphataniif mitti ani kaniin isiniif barreessa Gad faggeenya jaalalan ani isinif qabu akka beektan barbaadeeni malee.⁵Namni kamiyyuu sababa gaddaa yoo ta'e, otoon dubbii hin guddisiin kan gaddisiise ana qofa otoo hin ta'iin isinittis ba'aa qofa otoo hin ta'iin hunda keessan gaddisiiseera. ⁶Addabbiin kan kan harka irra jireessaan nama sana irratti fudhataa gahaadh. ⁷Kanaafuu ega amma isa adabuu irra, isin dhiifama isa godhaatii jajjabeessaa. Kana godhaa, yoos inis gadda guddaa kanaan abdii hin kutuu.⁸Kanaafuu ani akka isin jaalala isaaf qabdan mirkaneesitaniifiin isin gorsa. ⁹Kanaafuu ani akka isin waan hundaan ajajamoo taatan beekuufan isin qoruuf jedheen kana barreesse.¹⁰Nama isin dhiifama gootaniif hundaaf anis dhiifama na godhaaf. Waantiin ani dhifama eenyumaafuu godha jiraate bu'aa keessaniif jedheen fuldura Kiristoos duratti dhifama godheef. ¹¹Kunis akka seexanni nu mooksineefi dh nu mala isaa ni beekna.¹²Yammuun gara magaalaa Xiroo'aadaa wangeela kiristoos lallabuuf dhufu Gooftaan balbala naaf bannee ture. ¹³Haa ta'u malee waaniin obboleessa koo Tiitoo achitti hin argineef hafuurri koo boqonnaa hin arganne. Kanaafuu isaan achitti dhiiseen gara maqaa dooniya deeme.¹⁴Waaqa isa yeroo hunda injifannoo isaatiin karaa Kiristoosiin nu geggeessuu fi galanni haa ta'u. Innis urgaa isa mi'aayaa beekkumsa isaa bakka hundatti karaa keenyaan muldhise. ¹⁵Sababa nuti warra fayyaniif fi warra badaa jiran jidduutti urgaa mi'aayaa kiristoos kan Waaqayyootii dha.¹⁶Namoota isaan badaa jiraniif, urgaa du'aa kan gara du'aatti geessuu dha. Isaan fayyaniif immoo, urgaa fayyinaa kan gara fayyinaati dha. ¹⁷Egaa wantoota kanaaf kan gahumsa qabu eenyuudh? Ega nuti akka waaqayyoo biraa ergamnetti, fuldura Waaqayyooti onnee qulqulluudhaan kiristoosiin taanee dubbanna malee akkuma namoota hedduutti bu'aadhaaf jennee dubbii Waaqayyoo nuti hin maknu.

Chapter 3

¹Nu ega deebinee ofjaju jalqabnaaree? Akkuma namoota biroo, xalayaa deeggarsaa isiniif yookin isin biraa hin barbaadnu, barbadnaaree? ²Xalayaan deeggarsa keenyaa kan nama hundan beekamuufi dubbiffamu, kan onnee keenya irratti barreeffame isin ofuma keessaniidha. ³Isin kan muldhiftan xalayaa kiristoos irra isa bu'aa tajaajila keenyaa dha. Innis kan barreeffame otoo halluu hin taanee garuu Hafuura Waaqa jiraataan ture. Innis kan barreeffame gabatee dhagaa irratti, otoo hi ta'uun, gabatee onnee namaa irratti ture. ⁴Amantiin nuti karaa kiristoosiin fuldura Waaqayyootti qabnus kanaadha. ⁵Nuti ga'uumsa nurraayyii jennee dubbaan waan tokkollee ofuma keenyaa hin qabnu. Ga'uumsa keenya waaqayyoo irraayyi malee. ⁶Inni akka nut tajaajiltoota kaku haaraa taanuuf dandeetii nu kenne Waaqayyoo dha. Kakuun inni kan xalayaa dha moti kan Hafuuraati malee. Xalayaan ni ajjeessa, Hafuurri immoo jireenya kenna. ⁷Amma tajaajila du'aaf dhagaa irratti seerri bocame sun ulfina isa ilmaan Israa'eel kallattii dhaan fuula musee ilaaluu hindandeenye fideedha. Kunis sababa ulfina fuula museeti, ulfina isa darbu. ⁸Egaa tajaajillu Hafuura immoo hagam caala ulfina haa qabaaturee? ⁹Tajaajilli addabbi yoo ulfina qabaate, tajaajilli qulqullinaa immoo hagam ulfinaan caalmaa haa qabaaturee? ¹⁰Waanni kanaan dura yeroo tokkotti ulfina qabu ture, sababa ulfina caaluu isa itti fufu biraatiin amma ulfina hin qabu. ¹¹Egaa inni darbu sun ulfina yoo qabate, ulfina inni dhaabatee jiraatuu immoo hagam ulfina caalmaa hin qabaatuu! ¹²Egaa nuti abdii akkanaa waan qabnuuf, ija jabeenya guddaa qabna. ¹³Nuti akka Musee isa ilmaan Israa'eel yammuu fuulli isaa calaqisu haga ulfinnisun dhume darbutti waan kallattiitti arguu hin dandeenyeef fuula ofii carqii dhaan haguugu sanaa dha miti. ¹⁴Haata'u malee garuu sammuun isaanii jabaa ture. Sababnis amma hardhaatti haguugiin sun waan irraatti hafeef. Innis kan ka'u kiristoos qofaan waan ta'ee fi dha. ¹⁵Hardhuma illee yammuu museen dubbifamu hunda haguuggiin sun onnee isaan haguugeera. ¹⁶Garuu namni tokko yommuu gara Gooftaatti garagalu, haguuggichi ni fuudhama. ¹⁷Gooftaan Hafuura dha. Bakka Hafuurri Gooftaa jiruu, biliisummaan ni jira. ¹⁸Amma nuti hundi keenya, fuula hin haguuggifamneen, ulfina Gooftaa illaalla. Nuti akkum Gooftaa, isa Hafuura dhaa fakkaachuuf akkasumatti ulfina sadarkaa tokko irraa isa biraatti jijjiiramna.

Chapter 4

¹Kanaafuu, nuti akkuma araara arganneen waan tajaajilluuf, abdii hin kunnu. ²Haa ta'u malee, nuti karaawwan dhoksaa fi nama qaannessan (saalfachiisan) dhifneerra. Nuti karaa nama gowwoomsuu keessa hin deemnu, dubbii Waaqayyoos hin haqanqaallu, garuu dhugaa ifatti dubbachuun Waaqayyoo fulduratti qalbii nama hundumaa keessatti of dhiyyeessina. ³Garuu yoo wangeelli keenya aguggiffamellee, kan aguggifame isaan warra badaa jiran qoffatti dha. ⁴Karaa isaaniitiin, waaqni addunyaa kanaa qalbii hin ammanne isaanii jaamse. Kanaafuu, isaan ifa wangeelaa kan ta'e ulfina kiristoos, inni isa fakkenya Waaqayyodhaa arguu hin danda'an. ⁵Nut kan lallabni kiristoos Iyyasuus Gooftaa ta'uu malee ofii keenyaadhaa miti, nut mataan keenya kiristoosii jennee tajaajiltoota keessanii dha. ⁶Waaqayyoo inni "Dukkana keessaa ifti haa ifu" jedhe sun, fuula Kiristoos duratti ifa beekumsaa isa ulfina Waaqayyoo nuu kennuuf garaa (onnee) keessatti ibseera. ⁷Haa ta'u malee humni baay'ee guddaa kun Waaqayyoo irraa malee akka nurraa hin taane agaarsiisuuf qabeenya kana xuwwee suphee keessaa qabna. ⁸Nuti kallattii hundaanuu ni dhiibamna malee hin cacabnu, nuti bitaa nuti gala malee abdii hin kutnu. ⁹Nuti ni hariyatamna malee hin gatamnu, ni kufna malee hin badnu. ¹⁰Akka jireenyi Iyyasuus qaama keenyatti baannee deemna. ¹¹Nuti warrii amma lubbuun jirru akka jireenyi Iyyasuus foon keenya isa du'u kana irratti muldhatuuf yeroo hunda. Iyyasuusif jennee, du'atti dabarfamnee kennamna. ¹²Kanaafuu egaa, duuti nu keessatti kan hojjatuu dha, garuu jireenyi immoo isin keessatti kan hojjatuu dha. ¹³Akkuma "Ani amaneera, kanaafuu dubbadheera" jedhamee barreffame, nutis akkasuma hafuura amantii ni qabna. Kanaafuu, nutis ni amanna akkasuma ni dubbannas. ¹⁴Sababni akka isa Gooftaa Iyyasuus du'a keessaa nu kaasee isin walin fula isaa duratti nu dhiyeessu ni beekna. ¹⁵Waanti hundinuu bu'aa keessaniif ta'ee, ayyaanni namoota baay'ee bira gaha jiru sun akka sababa galatni ulfina Waaqayyootiif dabalamuuf jedhameeti. ¹⁶Kanaafuu nuti abdii hin kutnu. Yoo eenyumaan keenya inni alaa badullee, eenyumaan keenya inni keessaa guyyaa guyyaadhaan haaroomfamaa deema. ¹⁷Dhiphinni keenya inni yeroo fi salphaa kun akka gara ulfina barabaraa isa dorgammii hin qabneetti nu fida. ¹⁸Kanaafuu nut kan eegachaa jirru wantoota muldhatanii otoo hin ta'iin, wantoota isaan hin muldhannee dha male. Waantootni muldhachuu danda'an kan yerootiidha, waantootni isaan hin muldhanne garuu kan baraaraatii dha.

Chapter 5

¹Nuti manni keenya -inni dunkaana lafaa irraa kan nuti keessa jiraannu kun diigamu illee, kan Waaqaan ijaarame ni qabna. Inni mana isa harka namaatiin ijaarameedhaa miti, garu mana barabaraa samii dhaa qabna. ²Mana keenya isa samii sana uffachuuf hawwaa isa dunkaanaa kana keessatti ni aadna. ³Sababa yoo nuti isa uffanne qullaa taanee hin argamneef nut kanaafuu ni hawwina. ⁴Nuti warri dunkaana kana keessa jiraannu, waan ba'aan nutti ulfaateef ni aadna. Nut qulla ta'uu hin barbaadnu. Uffaachuu barbaadna malee, kanaafuu inni du'u isa jiraatuun liqimfama. ⁵Kan waan kanaa nu qopheesse inni Waaqayyoodha, inni waan dhufuuf bHafuura akka wabiitti nu kenneera. ⁶Kanaafuu yeroo hunda amantiidhaan jiraanna, amma foon kana keessa jiraanuutti, akka Gooftaa irraa fagaannee jiraannu ni beekna. ⁷Nuti amantiidhaan adeemna malee ijaan ilaalaatii miti. ⁸Kanaafuu, nuti amanti qabna, Nuti foon irraa gargar baanee akka Gooftaa waliinbjiraanu ni filanna. ⁹Kanaafuu, nuti fooniin jiraanuus isa irraa gargar baanee jiraanuus kaayyoon keenya Isa gammachiisuudha. ¹⁰Nut hundi keenya teessoo barcuma murtii kiristoos fulduratti ni dhiyaanna, tokko tokkoon namaas yeroo fooniin jiraachaa ture hojii hojjateef waan gaarii yoo hojjate yookiin waan badaa yoo hojjate gatii hojii isaa ni argata. ¹¹Kanaafuu nut Gooftaa sodaachuun maal akka ta'ee waan beeknuuf akka namootni amanan gonna. Nut eenyu akka taanee fuldura Waaqayyootti ifaadha, kunis immoo qalbii keessaniif akka ifa ta'ees nan abdadha. ¹²Nuti akka isin nuun boontaniifi malee deebifnee of galateeffachuuf miti, kunis akka isiin waa'ee waan onnee keessan keessa jiru otoo hin ta'iin, garuu waan qaamaan muldhatuu of jajuu keessaniif deebii kennitaniifi. ¹³Nuti yoo qalbiidhaan ala taane Waaqayyoofiidha, garuu immoo qalbii siriidhaan yoo taane bu'aa keessanifiidha. ¹⁴Kanaafuu jaalalli kiristoos nu dirqisiisa, sababni isaas, akka namni tokko hundaaf akka du'eefi kanaafuu hunduus akka du'an nuti waan irra geenyeefi. ¹⁵Inni hundaaf du'eera, kanaafuu warreen lubbuun jiraanis isa isaaniif jedhee du'eefi du'aa ka'eef malee ofii isaaniitiif hin jiraatan. ¹⁶Sababa kanaan, amma irraa kaasee nama tokkollee haala foonitiin hin madaallu, nuti kanaan dura yeroo tokko Kiristoosiyyuu haala foonitiin madaalle ture. Garuu kanaan booda haala kanaan hin goonu. ¹⁷Kanaafuu, namni kamiyyuu yoo Kiristoosiin ta'e, inni uumama haarraadha. Waantootni moofaan darbeera, kunoo isaan haaraan dhufaaniiru. ¹⁸18Waantootni kanneen hundi Waaqayyoo biraayyi, Innis karaa Kiristoosin ofitti nu araarsee tajaajila araaraa nuufis kenne. ¹⁹19Innis Waaqayyoo cubbuu namootaa isaan irratti lakkaawu dhiisee karaa Kiristoosiin adduunyaa ofitti araarsaa ture. Innis ergaa araaraa sana nuu kenneera. ²⁰Kanaafuu nutis bakka bu'oota Kiristoos, Waaqayyoos karaa keenyaan waamicha isa dhiyeessa. Nutis "Waaqayyoo waliin araaramaa" jenneetti Kiristoosiin isin kaadhanna. ²¹Akka nuti karaa isaatiin qajeeliina Isaa taanuuf, Waaqayyoo nuuf jedhee isa cubbuu hin qabnee sana cubbuu godhe

Chapter 6

¹Waaqayyoo waliin waan hojjanuuf, egaa nuti akka isin ayyaana Waaqayyoo akka waan gatii hin qabneetti hin fudhanne imaanaa isiniin jenna. ²Akka inni akkana jedhetti. Kunoo yeroonichis ammaadha. ³Akka tajaajilli keenya fudhatama hin dhabneef, eenyumattuu gufuu ta'uu hin barbaadnu. ⁴Haa ta'u malee, karaa hundaan nuti ofii keenya akka tajaajiltoota Waaqayyootti of-dhiyeessina, obsa guddaadhaan, rakinaan, gidiraan, dhiphinaan, ⁵reebamuun, hidhamuun, jeqamuun, baay'ina hojjiitiin, hirriba dhabuun, beelaan, ⁶qulqullinaan, hubannaan, obsaan, arjummaan, Hafuura qulqullun, jaalala dhugaatiin, ⁷dubbii dhugaatiin humna Waaqayyootiin. Nuti meeshaa waraanaa isa qajeelumaa harka mirgaa fi bitaatti qabachuun. ⁸Ulfinaa fi salphinaan, habaaramuu (arrabsamuu) fi galateeffamuun, akkasumas otoo dhugaa qabnuu sobdoota jedhamneera. ⁹Nuti otoo beekamoo taanuu akka namoota hin beekamneetti lakkaawamneera, kunoo otoo jiraataa tanee jiruu akka waan duneetti lakkaawamneera, hojii keenyaaf tumamnuus (reebamnuus) kunoo hin ajjeefamnu. ¹⁰Nuti akka gadditootaatti lakkaawamnuus garuu yeroo hunda gamadoota, iyyeeyyii taanuus, namoota baay'ee sooressina, akka waan homaa hin qabnee taanuus, garuu hunduu keenya. "Yeroo sirrii ta'etti si dhagayeera, guyyaa fayyinaatis si gargaareera" ¹¹Yaa warra Qorontoos, nuti waan dhugaa ta'e hundaa ifatti isinitti himneera, onnee keenyas isiniif bannerraa. ¹²Isintuu onnee keessan nu dhokfatee malee, nuti garuu isin hindhokfanne. ¹³Egaa amma akka ilmaan kootiittin isinitti dubbadha, akkumaa nuti isiiniif banneetti isinis akkasumatti ofi nuuf banaa. ¹⁴Namoota warra hin amanee waliin karaa hintaaneen waliin hin camadamiinaa. Qajeelaan yakka waliin waliqunnamtii maalii qaba? Ifitiis dukkana waliin tokkumaa maalii qaba? ¹⁵Kiristoosis Bi'eel waliin waliigaltee maalii qaba? Yookin kan amanee isa hin ammanneen waanti waliin qoodatan maaliidha. ¹⁶Manni qulqullummaa Waaqayyoo waaqota tolfamoota waliin walii galtee maal qabu? Nut mee mana qulqullummaa waaqa jiraati, akkuma Waaqayyoo akkana jedhetti "Ani isaan walakaan nan jiraadha, isaan jidduun nan deeddeebi'a. Ani Waaqa isaanii nan ta'a, isaanis saba koo ni ta'u. ¹⁷Kanaafuu "Isaan jidduudhaa koottaa baha isaan irraayyis fo'amaa" jedha Gooftaan Wantoota xuraawaa hin xuqiinaa Anis isinin simadhaa. ¹⁸Ani Abbaan isiniif ta'a isinis ilmaan dhiiraa fi durbaa naaf taatu"

Chapter 7

¹Yaa jaalatamtoota, egaa nuti erga abdii akkana qabaannee, Waaqayyoo sodaachaa qulqullumaa keenya guutuu haa taasifnu, waan fooniif hafuura xureessu hunda irraa of haa qulqulleessinu.²Bakka nuuf kennaa! Nuti nama tokkollee hin miidhne, nuti nama tokkollee hin yakkine yookin nama tokkollee hin mooksine. ³Kana jechuun koo isin onnee keenya keessaadha kan jiratan nuuf duunus jiraannuus waliini. ⁴Ani amantii guddaan isin irratti qaba, waa'ee keessaniin baay'een boona, ani jajjabeenyaan guutameera. Ani takkina keenya hunda keessatti gammachuu daangaa hin qabneen guutameera.⁵Yammuu gara Maqeedooniyaa dhufnu qamni keenya boqonnaa hin arganne ture. Karaa hundaan dhiphina, karaa alaatiin mormii fi karaa keessa immoo sodaacha turre malee. ⁶Garuu Waaqayyoo inni warra gaddan jajjabeessu dhufaatii Tiitootiin nu jajjabeesse. ⁷Waaqayyoo kan nu jajjabeesse dhufaatii isaatiif qofa miti. Jajjabeenya Tiitoo isin biraa fudhateefis malee. Innis akka isin baay'ee na yaadda, gadda keessan fi inaa'faa naaf qabdan nutti himeera. Kanaafuu ani isa durii caala gammadeera.⁸Xalayaan koo akka gadditan isin godhuullee, ani itti hin gaabbu. Garuu xalayaan koo yeroo gabaabaadhaaf isiin gaddisiisuu yammuu arguu gaddeera. ⁹Ani amma gammadeera, sababa isin gadditaniif otoo hin ta'iin, sababa gaddi keessan gara qalbii jijjiirachuutti isin fideefi male. Isin kan shaakalaa jirtan gadda akka fidhii Waaqayyootiin waan ta'eef. Kanaafuu isin sababa keenyaan homaa hin dhabne. ¹⁰Gaddii akka eyyama Waaqayyootiin ta'u qalbii jijjiirrannee akka gara fayyinaatti fidu malee gaabbi hin qabu. Gaddii inni addunyaa irraa dhufu garu du'a fida. ¹¹Gaddii akka eyyama Waaqayyoo ta'e kun akka isin gad-of-qabdaniif waan guddaa isin keessatti akka fide. Dandeetiindhugaa keessan amma guddaa, sodaan keessan, hawwii keessan, inaa'faa keessan fi dheebuu isin akka qajeelummaan ta'u arguuf qabdan kanneen akka Waaqayyoo isiniif baayi'see mee laalaa. Isin warra yakka hin qabne ta'uu keessan karaa hundaan of agarsiiftaniittu. ¹²Egaa kaniin ani isiniif barreesseef sababbii isa miidheef yookin isa miidhameef otoo hin ta'iin akka isin ammam nuuf of kennittan ofuma keessanii fuula Waaqayyoo duratti of argitaniif jedheen malee. ¹³Nutiis waan kanaanbni jajjabaanna. Nutti toluu keenya irrattis dabalee, sababa Tiitoo gammadeef nutiis caalmaatti gamadneera, sababa isa isin hundi keessan hafuura isaa boqachiiftanii fidha. ¹⁴Ani isiniin boonuu koo isatti himeen ture, isinis na hin qaaneessine. Karaa biraatiin garuu akkuma waantii nuti isinitti himne sun dhugaa ta'e, waayee keessan Tiitootti boonuun keenyas dhugaa ta'uun isaa mirkanaa'ee jira. ¹⁵Innis ajajamuu hunda keessanii akkasumas sodaa fi hollannaa ittiin isa simattan sana yammuu yaadatu jaallalli inni isiniif qabu isa duraa caala dabalaa deemee. ¹⁶Ani isin irratti amantii qabaachuu kootiif nan gammada.

Chapter 8

¹Yaa obboloota nuti akka isin waayee ayyaana Waaqayyoo isa waldoota Maqedooniyaatiif kenne akka beektan ni barbaadna. ²Otoo dhiphina baay'eedhaan isaan qoramuutti jiranuu, gammachuun isaanii irra caala, akkasumas iyyuma akka maleen isaanii arjummaan badhaadhina guda isaanii buuseera. ³Isaan haga danda'an, haga danda'an qofa otoo hin ta'iin haga danda'anii olillee akka fedhii isaaniitiin kennan ani dhugaa nan baha. ⁴Isaanis akka tajaajila qulqulloota Waaqayyootiif godhamuu irratti akka hirmaachuu danda'aniif akka carraa argataniif jabeessanii nu kadhatu turan. ⁵Kunis kan ta'e kan nuti eegne ol ture, isaanis garuu dursanii Gooftaadhaaf mataa-offii isaanii kennan, achiinis immoo akka eyyama Waaqayyootiin nuf of kennan ⁶Kanaafuu, Tiitooon kanaan dura isiin walakaatti hojii arjummaa jalqabe kana akka xumuruuf isa kadhannee turre. ⁷Isin garuu akkuma waan hundaan jechuunis amantiin, dubbiin, beekumsaan, cimina hundaa fi jaala isin nuuf qbdan akkuma caaltan akkasuma hojii arjummaa kanaanis caaltanii argamtan ni barbaadna. ⁸Ani kana kanan jedhu isin ajajuuf miti, garuu cimina namootni biraa agarsiisanii wal bira qabe jaalala dhugaa keessan ilaaluufi malee. ⁹Isin ayyaana Gooftaa Iyyasuus Kiristoos ni beektuu. Inni otoo dureessa ta'ee jiruu, isiniif jecha iyyeessa ta'e, kana irraa kan ka'e iyyuummaa isaatiin isin dureeyyii taatan. ¹⁰Waan kana irratti gorsa isin gargaaruu isiniif kenna. Waggaa darbe, isin waan tokko hojjachuuf jalqabuu qofa otoo hin ta'iin isa hojjachuuf yaaduu keessanis malee. ¹¹Ammas isa xumuraa akkuma duraan fedhii fi hawwii gochuuf qabdan sanatti, akkasuma immo isinis amma dandeessan gara fiixaan baasuutti isa fida. ¹²Egaa isin kana gochuuf fedhi yoo qabaattan, waantii kunis gaariidha fudhatamas ni qaba, inni kunis kan hundaa'uu waan namni tokko qabuu irratti malee waan hin qabne irrattii miti. ¹³Kunis akka isin rakkattanii warrii kaan immoo itti toluuf otoo hin ta'iin akka wal-qixxummaan jiraatuufi dha. ¹⁴Yeroo amma akka waantii isin irraa hafu hirdhina isaanii waan isaaniif barbaachisu guuta. Akkasumas immoo waantii isaan irraa hafes waan isiniif barbaachisu hirdhina keessan ni guuta, kanaanis waan qabdan waliin geessu. ¹⁵Innis akkuma akkana jedhamee barreeffameedha. "Isa baay'ee walitti qabeefis irraa hin hafneef, isa xiqaa walitti qabeefis immo hin haqanne." ¹⁶Yaada gaarii ani isinif qabu kana Waaqni inni onnee Tiitoo keessa kaa'e haa gaalatoomu. ¹⁷Innis gara keessan kan dhufe kadhannaa keenya fudhatee qofa miti. Kaka'uumsa fedhii ofii isaatiifi hawwii guddaadhaan ture malee. ¹⁸Nutis isa waliin obboleessa kan wangeela lallabuun waldoota hunda biratti beekamaa ta'e engineerra. ¹⁹Kana qofa otoo hin ta'ii, obboleessi kun hojii arjummaa kan nuti ulfina Gooftaaf namoota biroo gargaaruuf fedhii gaarii qabnuu keessatti akka nu waliin hojjatuuf waldootaan filaatame male. ²⁰Hojii arjummaa raawwanuu kana keessatti akka eenyumtuu nu hin yakkineef of-eegganna. ²¹Nuti waan gaarii kana kan hojjannu, fuldura Gooftaa qofatti otoo hin ta'iin fuldura namaa fuldurrattis malee. ²²Akkasumas nuti isaan waliin obboleessa biraa ni ergina. Nutis isa karaa baay'ee qoruun hojii baay'ee irratti nama gaarii ta'u isaa arginee jirra. Ammas inni amantiin isin irraa qabaachuu irraa kan ka'ee kan kanaan duraa caala yaada. ²³Waa'ee Tiitoos immoo isa waliin tokko taanee kan waliin isiniif hojjanuudha. Obboloonni keenyas, waldoota irra ergamoota kan ta'aniidha. Isaanis Kiristoosiif ulfinaadha. ²⁴Kanaafuu jaalala keessan isaanitti agarsiisuun mirkaneessaa saba waa'ee isiniin boonuufis waldootatti muldhisaa.

Chapter 9

¹Waa'ee tajaajila qulqullota Waaqayyootiif godhamu kana isiniif barreessuun na hin barbaachisu. ²Ani waa'ee hawwii keessan, waa'ee isan anii warra Maqeedooniyaa birratti ittin boonuu nan beeka. Anis isaanitis akka warri Akkayaa bara darbee irraa jalqabee qophaa'uutti galaniiru, jedhee itti himeen jira. ³Ammas ani akkuma isaan qophaa'aniiru jedhe dubbadhe sanatti akka qophooftaniif maler waa'ee kanaatiif isiniin boonuun keenya waan akkanumaan dubbatame akka hin taanee obboloota isiniif ergeera. ⁴Yoo kana hin ta'iin, namootni Maqeedooniyaa ana waliin dhufanii otoo hin qophaa'iin yoo isin argan garuu isin qofa otoo hin ta'iin nutis hagana hunda isiniin boonuu keenyaan ni qaanoofna (saalfanna) waa'ee keessanis ani homaa jechuu hin danda'u. ⁵Kanaafuu akka obbollonni nu daru gara keessan dhufanii gargaarsa isi arjuummaan kennuun waadaa galan sana duraan dursanii qopheessaniif isan erguun gaarii ta'uu isaa yaadeen jira. Kanaafuu waan arjuummaan kennuu yaaddan kana dirqamaan otoo hin ta'iin feedhii keessaniin kennuudhaaf kan qophooftan ta'aa. ⁶Ijoonis kanaadha; namni inni hirdhuu facaasuu, akkasuma immoo hirdhuu haama; inni immoo kaayyoo eebbatiif jedhee baay'ee facaasuu akkasuma eebbanaan galfata. ⁷Egaa namnii hundu mufannaan yookiin dirqamaan otoo hin ta'iin hanga onnee ofii keessatti yaade haa kennuu, sabaniis Waaqayyo nama isa jaalalaan kennuu jaalata. ⁸Akka isin yeroo hunda waan hundaan waan isin barbaachisu hunda argaattanii hojii arjummaa hundaaf taataniif, Waaqayyoo ayyaana hunda isiniif baay'isuu ni danda'a. ⁹Akka akkana jedhamee barreefameetti "Innis ni bittinneesse, hiyyeeyyifis ni kenne. Qajjellummaan isaas bara baraan ni jiraata." ¹⁰Inni nama isa facaasuuf sanyii isa nyaatuufis immoo nyaata kennu sun isiniifis akka facaafaniif sanyii isinii ni kenne isinii baay'isa firii qajjelinnaa keessanis ni baay'isa. ¹¹Yeroo hunda akka arjummaadhaan kennuu dandeessaniif waan hundaan isin duroomsa. Waanti kunis karaa keenyaan Waaqayyoof galata kennuuf sababa ta'a. ¹²Tajaajilli isin kennitan kun hirdhina qulqullota saba Waaqayyo guutu qofa otoo hin ta'iin, Waaqayyoofis galatni baay'een kan itti dhiyaatuuf dha. ¹³Sababa isin wangeela Kirisitoos fudhattanii ajajamtanii fi waa'ee isaaniifis ta'ee namoota biraatiifis arjummaa isin argisiiftanii fi tajaajila keessan isa qormaata keessa darbe sanaaf namootni Waaqayyoo ni ulfeessu. ¹⁴Isaanis isin yaadu, isiniif kadhatuus sababni isaan kana godhaniifis ayyaana guddaa Waaqayyo isa isin irra jiruudhaafi. ¹⁵Waaqni inni kenni isaa jechaan hin ibsamne haa galatoomu!

Chapter 10

¹Ani yeroon isin waliin jiru ija-laafessa, yeroo isin irraa fagaadhu garu ija-jabeessaa dha. Ani Phaawuloos garraamummaa fi gara laafummaa Kiristoosiiniin isinitti hima. ²Ani yeroo gara keessan dhufu akka isin ija-jabeenyan warra waan nuti akka nama fooniin jiraannuutti nu lakkaa'aniin mormuuf murteessera. Isinitti garuu ija-jabeenya akkanaatiin akkan dubbadhu akka hin goone isinin kaddhadha. ³Nu yoo fooniin deddeebinnulle garuu akka nama fooniitti hin lollu. ⁴Meeshaan (miini) waraanaa kan nutti ittiin waraannuu kan dawoo hunda diddiiguudhaaf humna cimaa Waaqayyoo qabuudha malee meeshaa (mi'a) waraana fooniidha miti. ⁵Mormii fi of-tuullummaa beekumsa Waaqayyoo irrattii ka'u hunda ni diigna, nuti yaada hunda boojinee kiristoosiif akka ajajamu ni goona. ⁶Erga isin guutummaatti ajajamuu keessan mirkaneessitanii booda, nut immoo ajajamuu diduu hunda adabuuf ni qophoofna. ⁷Isin waanuma karaa fuldura keessanii ilaaltu. Eenyumtuu yoo kan Kiristoos ta'u isaatti amane, akkuma inni kan Kiristoos ta'e, nutis kan Kiristoos ta'uu keenya haa hubatu. ⁸Angoo Gooftaan naaf kenneen baay'ee boonulle itti hin qaana'uu (hin saalfadhu), angoon kunis akkan itti isin ijaaruuf malee akkan ittin isin diiguufi miti. ⁹Ani akka waan xalayaan koo isin sodaachisuutti akka fudhattan hin barbaadu. ¹⁰Akka namootni tokko tokko "ergaan xalayaa isaa ulfaataa fi cimaadha, qamni isaa garuu dadhabaa dha, dubbiin isaas kan tuffatamee dha" jedhu. ¹¹Namootni akkana kun akka nuti waanuma yeroo isaan bira jirreetti xalayoota keenya keessatti dubbannu sana akka yeroo isaan biratti argamnus isuma hojjannu haa hubatan. ¹²Nuti warra garee of-galateeffatan waliin of qixxeesuuf ija hin jabaannu. Garuu yeroo ofuma isaaniitiin of-madaalaniif of qixxeessan hubannaa dhabuu isaaniiti. ¹³Haa ta'uu malee, nuti akka maleetti of-hin jajnu, of-jajuun keenya daangaa tajaajila kan Waaqayyoo ramadee nuuf kenne qofa keessattii dha, innis tajaajila nuti isinii kennaa jirru dabalata. ¹⁴Yeroo nuti gara keessan dhufnu ofii kenyaan daangaa nuuf kenname hin darbine. Nuti yeroo wangeela Kiristoos gara keessan fidnee dhufnu warra jalqabaa turre. ¹⁵Nuti hojii warri kaan hojjataniin akka maleetti of hin jajnu. Abdiin keenya garu akkuma amantiin keessan guddataan deemuuttii (fufutti) bakka tajaajila keenyaa inni isin jidduutti qabnu caalatti babaldhatuudha. ¹⁶Kanaafuu, nuti duraan dursee biyya isinin alaa keessatti wangeela lallabameen otoo of-hin jajne, isiniin achitti wangeela lallabuu ni dandeenya. ¹⁷"Garuu kan boonu Gooftaadhaan haa boonu." ¹⁸Nama Gooftaa heere (filate)tuu fudhatama qaba malee, namni of heere (of filate) fudhatama hin qabu.

Chapter 11

¹Ani gowwummaa koo ishii xiqoo akka naa obsitan nan abdadha. Garuu dhugaadhumaan naa obsitu. ²Anis isiniif nan inaaffa, inaaffaa Waaqayyootiin isiniif inaaffa, akka durba ishii qulqullittii dhiira hin beekne tokkootti dhirsa tokkoof jechuunis Kiristoosiif dhiyeessuuf isin isaaf kaadhimeera. ³Garuu akkuma bofti hameenya isaatiin Hewaan mookse (gowwomse) sana akkasuma isinis yaada keessan mooksee faaluun garaamummaa fi qulqullummaa Kiristoosiif qabdan irraa isin dogondorsaa jedheen sodaadha. ⁴Sababnis isin yoo namni tokko gara keessan dhufee Iyyasuus isa nuti isiniif lallabne adda ta'e isiniif lallabe, yookiin Hafuura duraan fudhatanii adda ta'e hafuura biraa fudhattan, yookin yoo wangeela isa kanaan dura fudhattaniin adda ta'e fudhattan, waantoota caldhistaniitume tolee jettanii fudhattu jechaadha. ⁵Ani garuu, isaan "Ergamoota gurguddoo" jedhamanii waamamanii gadi jedhee of hin yaadu. ⁶Ani dubbitti muuxannoo dhabuu illee garu, beekumsa nan qaba. Kanas immoo karaa hundaa fi waan hundaan isinii ibsineerra. ⁷Wangeela Waaqayyoo gatii malee isiniif lallabuun akka isin ol-jettaniif ani gad-of qabuun koo cubbuudhaaree. ⁸Ani isin tajaajilluuf jecha gargaarsa waldaa biraa irraa fudhachuu kootiif isaan saameera. ⁹Ani yeroon isin bira ture waan na barbaachisuuf nama tokkottillee ba'aa hin taane, obbolloonna Maqeedooniyaadhaa dhugan waan na barbaachisuu na gargaaranii jiru. Anis waan tokkoonillee akkan ba'aa isinitti hin taanee of eegachaan ture, gara fulduraattis of-eeggachuutti ittin fufa. ¹⁰Amma dhugaan Kiristoos na keessa jiruutti boonuu koo kana kutaa Akaayaa keessatti hin caldhisu. ¹¹Maaliifi? Waaniin isin hin jaallanneefi? Waaqayyoo ni beeka. ¹²Namoota warra nuun waliin qixa ta'uuf hojii ofitiin of jajaa guyyaa eeggatanii sana sababa dhabsiisuuf waaniin amma hojjachaa jiruu gara fulduraatiis nan godha. ¹³Namootni akkanaa kun ergamoota sobaa fi hojjatoota mooksotaa, warra ergamoota Kiristoos of fakkeessuuf of jijjiiraniidha. ¹⁴Kun waan dinqisiisuu dhaa miti sababnis seexanni malaaktoota ifaa fakkaachuuf waan of jijjiiruuf. ¹⁵Egaa tajaajiltootni isaa yoo tajaajiltoota qajeelinaa fakkaatanii of jijjiiran kun waan dinqisiisaadhaa miti. Dhumni isaanii akkuma hojii isaanii ta'a. ¹⁶Ani irra deebi'ee nan jedha. Enyuntuu akkan ani waan nama gowwaa ta'ee itti hin fakkaatiin. Garuu yoo gootan illee, akkan ani xiqqoo boonuuf akkuma gowwaa tokkotti na simadhaa. ¹⁷Ofitti amanee boonuun koo kun akkuma gowwaa tokkootti malee, akka daandii (karaa) Gooftaatiin miti. ¹⁸Egaa namootni baay'een akkuma fooniin boonan, anis nan boona. ¹⁹Isin waan ofuma keessanii hubatoota taaataniif, gammachuun gowwota obsitu. ²⁰Yoo eenyuntuu isin garboomse, yookin isin saamee, yookin bu'aa isaatii jedhee isinitti maxxane, yookin isin irratti ol baye, yookin fuula keessan kabale ni obsitu. ²¹Nuti garuu waan sana irratti dadhaboo ta'uu keenya sodaachuun dubbadha. Ani akka gowwaa tokkootti dubbadha, waan namni kamiyyu ittiin boonuun, anis boonuu nan danda'a. ²²Isaan Ibrootaa? Anis akkanuma. Isaan Israa'eeloota? Anis akkanuma. Isaan sanyii Abrihaamiidha? Anis akkanuma. ²³Isaan tajaajiltoota Kiristoosiidha? (Ani akka nama maraateettin dubbadhaa.) Ani isaanii caala, hojii ulfaataadhaan, yeroo baay'ee hidhamuudhaan, yeroo baay'ee himnaa ol garafamuun yeroo baay'ee du'atti dhiyaadheera. ²⁴Yihuudotni yeroo shan 'afurtama guutuuf tokko hanqu garafameera. ²⁵Yeroo sadii uleedhaan reebameera; yeroo tokko dhagaan dhahameera; yeroo sadii dooniin na jalaa caccabeera. Halkan tokkoo fi guyyaa tokko galaana irra tureera. ²⁶Ani otoo wal-irraa hin citiin adeemsa irra tureera, balaa bishaanii, balaa saamtootaa, balaa sabuma koorraa, balaa warra ormaaraa, magaalaa keessatti balaa, lafa onaa keessatti balaa, galaana irratti balaa, barsiisota obboloota sobaa irraa balaa. ²⁷Tajaajilaan dadhabeera, dhiphadheeras, halkan baay'een irriba malee bule, beelayeera, dheebodheera, yeroo baay'ee xoomera, dhaamodheera (daareera), qullaa ta'eera. ²⁸Kana hunda caala yaadniin waldootaa hundaaf ani qabu guyyaa guyyaan natti ulfaata. ²⁹Eenyutuu dadhabaadha, ani immoo dadhabaa mitiree? Eenyutuu dogongoraadha, ani immoo otoon aariin hingubanneen hafeeree? ³⁰Ani yoodhan boonuu barbaade waan dadhabbii koo muldhisaniin nan boona. ³¹Waaqnii fi Abbaan Gooftaa Iyyasuus inni barabaraan eebbifame sun akkan ani hin sobne ni beeka! ³²Yeroon ani Damaasqoo turetti namni mooticha Aareexaas jallatti bulchaa biyyaa ture ana qabsiisuuf magaalaa Damaasqoos eegsisaa ture. ³³Haa ta'u malee ani garu karaa fooldaa gimbiitiin Zambilaan rarraasanii buufamuun harka isaa jalaa baye.

Chapter 12

¹Bu'aa dhabullee, ani nan boona. Ani garuu gara agarsiisaa fi muldhata Gooftaattin qajeela. ²Ani nama Kiristoos keessa ture tokko waggaa kudha afuriin dura gara samii saddaffaatti ol fudhatamee sana nan beeka, innis immoo fooniin ta'uu yookin fooniin ta'uu dhisuu, isaa Waaqayyotuu beeka malee ani hin beeka malee ani hin beeku. ³Ani namni kun fooniin ta'uu yoomin fooniin ta'uu dhiisuu, ani hin beeku; Waaqayyotuu beeka. ⁴Innis gara jannataatti ol fudhatamee dubbii namni ibsuuf hin danda'amne isa namni dubbachuuf hin eyyamamne dhagaye. ⁵Ani waa'ee nama akkanaatiif nan boona, ani garuu waa'ee ofii kootiitii dadhabbii koof malee hin boonu. ⁶Ani sababaan dhugaa dubbadhuuf yoodhan boonuu filadhe gowwaa hin ta'u. Garuu akka namni tokkollee waan ana irratti argee fi dhagayee caala hinyaadneef, boonuu irraa ofin eega. ⁷Akkan ani muldhata guddaa kana irraa kan ka'e akka malee of hin tuullee waraana tokko foon kootii, akka na dhiphisuuf ergamaan seexanaa naa kenname. ⁸Anis akka Gooftaan waan kana ana irraa fuudhuuf yeroo sadii'in isa kadhadee ture. ⁹Garuu innis akkana naan jedhe "Ayyaanni koo si gaha, waan humni dadhabbii keessatti ga'uumsa godhuuf." Kanaafuu ani akka humni Kiristoos narratti qubatuuf waayee dadhabii kootiitti baay'ee nan boona. ¹⁰Kanaafuu ani waa'ee Kiristoosiif jedhee haaloota dadhabbii, arrabsamuu, rakkina, arii'atamuu, dhiphina keessatti gamadduun koo kanumaafi dha. Ani yeroo dadhabu, yoos jabaadha. ¹¹Ani akkan of gowwoomsu kan na dhiibe isiniidha, ani isinii galata argachuun qabaayyu. Ani hommaatti lakkaawamuu baadhuulee, garuu warrota ergamoota gurguddoo jedhamanii gadii miti. ¹²Mallatooleen ergamoota dhugaa hundii isaanis, obsaan cimuu, Milikita ajaa'ibaa fi dinqiin jidduu keessanitti hojjatameera. ¹³Barbaadamummaan keessan waldoota biraa hafan irraa maaliin xiqqaate, ani isin irratti ba'aa ta'uu dhiisuu koo malee? Dogogora koo kanaaf dhiifamaa naa godhaa! ¹⁴Ilaalaa, yammuu gara keessan dhufuuf qophaa'uu kun yeroo sadaffaa kooti. Yammuu ani dhufu maalumaanuu isin irratti ba'aa ta'uu hin barbaadu. Ani isin malee, isin irraa homaa hin barbaadu. Abbaa fi haadhatuu ijoolee ofiitiif kuusa malee, ijooleen abbaa fi haadhaaf hin kuufu. ¹⁵Ani lubbuu keessanii ofillee yoon kenne baay'een gammada. Egaa yoodha n ani hagan hunda isin jaaladhe, isin immoo xiqoodhima kana na jaalatuuree? ¹⁶Haa ta'u malee, ani ba'a isinitti hin taane. Garuu anii waaniin hameenyaa fi maltummaadhaan isin jallise isinitti fakkachuu hin didne. ¹⁷Ani namootan gara keessanitti erga keessaa karaa nama tokkollee isin irraa bu'aa barbaadeeraa? ¹⁸Ani akka Tiitoon gara keessan dhufuuf isaa kadhadeen ture, obboleessa keenyas isa waliin ergeera. Tiitoon isin saameeraa? Nut hafuura tokkoon hin deddeebineeree? Nut sadarkaa tokkoon hin deddeebinneeree? ¹⁹Isin yeroo hundaa akka waan nuti fuuldura keessanitti ofiif falmanuu yaadu moo? Nuti akka warra Kiristoos keessa jiraatuutti Waaqayyoo fuulduratti dubbanna. Yaa jaalatamtoota, waan kana hunda hojjachuun keenya isin jabeessuuf jenneetiidha. ²⁰Yammuu gara keessan dhufu, isin akkan ani fedhu taatanii hin argamattanii laata jedheen sodaa qaba, yookin akka fedhii keessanii ta'e ani hin argamuu laata jedheen sodaa qaba, yookin jiddu keessanitti lolli, inaafaan, aariin, gareen walqoqqoduun, maqaa wal-yakkuun, hamiin, of-tuullummaanii fi jeequmsi ni jira jedheen sodaa qaba. ²¹Yeroon ani deebi'ee gara keessan dhufu Waaqni koo isin fulduratti naqaanessa jedheen sodaadha, waa'ee namoota baay'ee isaan kanaan dura cubbuu hojjatanii fi amma qalbii jijjiratanii hin hin qulqulloofnee fi warra hawwii foonii, xuraa'ummaa fi ejjuu raawwataniif sodaan qaba.

Chapter 13

¹Ani yammuun gara keessan dhufu kana waliin yeroo sadaffadha. "Wantii hundumtuu 'dhugaa bayinsa' nama lamaan yookin sadiin mirkaneeffama." ²Ani yammuun yeroo lammaffaaf isin bira achi ture isin akeekkachiseera, ammas isuma irra deebi'a. Ani yeroo deebi'ee dhufutti warra kanaan dura cubbuu hojjataniifi warra kaaniif hunda garaa hinlaafu. ³Ani waaniin kana isiniin jedhuuf sababa isin Kiristoos ana irraan dubbachuu isaa ragaa waan barbaaddaniifii dha. Innis jidduu keessanitti cimaa dha malee dadhabaadhaa miti. ⁴Inni kan fannifame dadhabbiidhaan ta'ullee, garuu humna Waaqayyootii ni jiraata. Nutis akkasuma isa waliin dadhaboo taanullee, isuma waliin humna Waaqayyootiin jidduu keessan ni jiraanna. ⁵Isin ofiin keessan amantiin jiraachuu keessan beekuuf of ilaalaa. Ofuma keessaniin of-qora. Isin dhugumaan yoo qormaata kufan malee, ofii keessanii akka Iyyasuus Kiristoos isin keessa jiru hin hubattanii? ⁶Ani akka isin nuti qormaata hin kufne akka hubattan abdiin qaba. ⁷Ammanuti akka isin yakka tokkollee hin hojjanne Waaqayyoo ni kadhanna. Ani akka waan nuti qormaata darbineetti ilaalamuuf hin kadhaddhu. Garuu nuti waan qormaata kufne fakkatuus akka isin waan garii ta'e gootaniifin kadhaddha malee. ⁸Nuti dhugaadhaaf qofa malee, faallaa dhugaa waan tokko illee gochuu hin dandeenyu. ⁹Nuti dadhaboo taanuus isin cimoo ta'uu keessaniif ni gammadna. Kadhannaan keenyas immoo akka isin guutuu taataaniifi dha. ¹⁰Ani yammuun isin irraa faggadhee jirutti waantiin waantoota kana isiniif barreessuuf yammuun gara keessan dhufu angoo isa Gooftaan naaf kenne akka ijaaramtaniif malee, humnatti fayyadamee akka diigamtaniidhaaf miti. ¹¹Egaa yaa obbolloota, walumatti qabuun, gammadaa! Haaromsaaf hojjadhaa! Cimaa! Yaada tokko qabaadhaa! Nagaan jiraadha. Akkasuma Waaqni jaalalaafi nagaa isin waliin ta'a. ¹²Dhugoo qulqulluun nagaa wal gaafadhaa. ¹³Qulqulloon sabni Waaqayyoo nagaa isiniif kennu. ¹⁴Ayyaanni Gooftaa Iyyasuus Kiristoos, jaalalli Waaqayyoo fi tokkummaan Hafuura Qulqulluus hunda keessan waliin haa ta'u.

Galatians

Chapter 1

¹Phaawuloos ergamaan, ergamaa isa nama biraa yookaan dhaabbata biraa ta'e miti. Garuu, Kiristoos Yesuusii fi Waaqayyoo abbaa keessaan, isa du'aa isa kaase. ²akkasuma obbolloota warra anaa wajjin biraa biraa, waldaa amantoota Galaatiyaatiif. ³Ayyaanni isiniif haa ta'u, nagaan isin Waaqayyoo abbaa fi gooftaa Yesuus Kiristoos biraa. ⁴Isa bara hamaa kana jalaa nu baraaruudhaaf jedhee sababii cubbuu keenyaaf of kenne. Akka fedha Waaqayyoo keenyaa fi abbaa keenyaatti. ⁵Isaaf ulfinni baraa hanga baraa baraatti haa ta'u. Ameen. ⁶Anaan waa'een isa isin saffisa akkasiitiin isa ayyaan Kiristoosiin isin waame irraa gara galtanii na dhiba. Gara wangeela kan biraatti gara galuun eesskan na dhiba. ⁷wangeelli kan biraan hin jiru, garuu namoonni tokko tokko warri isin rakkisani fi wangeela kiristoosis boressuu barbaadan jiru. ⁸Garuu yoodhuma nu'i, yookaan erganmootni waaqa irraa illee wangeela isa nuti isinitti lallabne irraan adda ta'e isnitti lallaban, kan abaaraman haa ta'ani. ⁹Akkuma duraan dubbannee turre, ammas irra deebi'een jedha, "Yoo namni tokko wangeela isa isin duraan fudhattan irraa adda ta'e isinitti lallabe, abaaramaa haa ta'u" ¹⁰Ani amma oolmaa namootaa yookaan kan Waaqayyoon barbaadaa? Namoota gammachiisuun barbaadaa? Yoon amma iyyuu nama gammachiisaan jira ta'e, ani hojjetaa Kiristoos miti. ¹¹Obbolloota, beeku waanan barbaaduuf, wangeelli inni ani isinitti isa kan namaa miti. ¹²Ani nama tokko irraa illee isa hin fudhanne, yookaan hin barsiifamne, mul'ata isa Yesuus Kiristoos biraa anaaf kennameedha. ¹³Wa'ee jireenya yihoodimmaa kootii isa duraanii dhageessaniittu, akkamitti akkan cimsee waldaa kiristiyaanaa ari'achaa turee fi akka ani itti balleessuuf yaalaa tures jabaa ture. ¹⁴Yihoodummaatti namoota baay'ee gita umurii kootii turan caalaa ani jabaan ture. Kun immoo ammam akka ani aadaa abboota mootiif hinaaffaa jabaa qabaachaa ture argiisa. ¹⁵Garuu, Waaqayyoo inni gadameessa haadha kootii keessatti adda ana baafatee fi ayyaana isaa keessaan na waame gammadaadha. ¹⁶Ilma isaa ana keessaan mul'isuudhaaf, akka ani warra ormaa keessatti wangeela isaa lallabuuf, ani battaluma foonii fi dhiigaa wajjin hin mari'anne. ¹⁷ani gara warra ana dura Yersaaleemitti duuka buutota ta'aniis ni dhaqne, qooda isaa, gara biyya Arabaa dhaqeen Damaasqoottis deebi'e. ¹⁸Isa booda, waggaa sadii booda, Keefaa wajjin wal arguuf jedheen gara Yersaaleem dhaqeen guyyoota kudha shan isaa wajjin taa'e. ¹⁹Garuu immoo Yaaqob irraan kan hafe bartoota warra kaan hin argine; isa obboleessa gooftaa. ²⁰Isa ani siif barreesse keessatti, akka inni doba hin ta'in Waaqayyoo durattin siif mirkaneessa. ²¹isa booda gara kutaa Sooriyaa fi Qiliqiyaan dhaqe. ²²Ani amma iyyuu waldootii kiristoyaanaa

Yihudaa warra kiristoos keessa jiran qaamaan hin beeku. ²³Isaa utuu “Nanmi inni nu ari’achaa ture amma oduu gaarii isa kanaan dura balleessuuf ture lallabaa jira” jedhemuu dhagaa’an. ²⁴Kanaa isaan waa’ee kootiif Waaqayyoon halateeffatan.

Chapter 2

¹ Booda waggoota kudha afur boodan baarnaabaasii wajjin gara Yerusaaletti ol ba'e; Tiitoosiinis of duukaa fuudhee. ² Ani sababii mul'atichaaf ol-ba'een wangeela isa ni warra ormaatti lallabes isaa dura kaa'e. Ani qoofniitti warran barbaachisoo ta'nii wajjin haasa'eera. Akka ani akkasumaan fiigaa hin turre mirkaneessuuf jedhee. ³ Tiitoo inni Girikii anaa wajjin ture illee, kittaamuudhaaf dirqisiifameera. ⁴ Obbolloonni sobaa dhoksaadhaan bilisummaa nuti Yesuus Kiristoos keessaan arganne basaasuudhaaf dhufani. Isaa garboota nu godhachuu barbaadaniiru. ⁵ Nuti garuu yeroo tokkichaaf illee isaanitti of hin kennine, akka dhugaan wangeelaa sun isin biratti hafuuf jennee. ⁶ garuu warri barbaachisoo fakkaatan, (Maal iyyuu yoo turan anaa dhiima koo miti, Waaqayyo loogii hin agisiisu), ani, isaan, warri barbaachisoon fakkaatan kun waan anatti dabaln hin qabanin jedha. ⁷ Faallaa isaa immoo, akka nai warra hin kitaanamin biraan wangeela ga'uuf waamame arganiiru. Akkauma Pheexiros warra kitaanaman biraan wangeela ga'uuf waamame. ⁸ Waaqayyo, akkuma Pheexiroosii warra kitaanamaniif ergaa godhe, anaan immoo warra hin ormaaf ergamaa ana godhe. ⁹ Yeroo Yaaqob, Keefaa fi Yohaannis, warri akka utubaatti maqaa qaban, ayyaana isa anaaf kenname hubataniiru, isaan anaa fi Baarnaabaasiif gargaarsa barbaachisu kennaniiru. Isaan akka nuti gara warra ormootaa dhanquuf walii galaniiru, isaan immoo akka gara warra kittaanamani dhaqan. ¹⁰ Isaan akka nuti warra hiyyeessota yaadannu qofaa nu gaafatan. Dhimma isa anis baay'ee irratti hojjechuu barbaadu. ¹¹ Garuu, yeroo Keefaan Anxooqiya dhufe, hojiin isaa kan itti farachiisu waan ta'eef isaan mormeera. ¹² Utuu namootni murtaa'an Yaaqob biraa hin dhufin, Keefaan warra ormootaa wajjin nyaachaa ture. Garuu yeroo namoonni kun dhufan, inni isaaniin dhiisee warra ormaa kana irraa fagaateera. Inni warra kitaannaa gaafachaa turan sodaateera. ¹³ Yihuudonni warri hafanis ofitummaa kanatti dabalamaniiru. ¹⁴ Garuu yeroon akka amalli isaanii dhugaa wangeelaa hordofaa hin jirre arge, ani hunduma isaanii duratti Keefaadhaan "Ati yoo Yihudii taatee garuu immoo akka warra ormaatti jiraatta ta'e, akkamitti akka warri ormaa akka Yihuudoattii jiraatan gootareen?" jedhe. ¹⁵ Nuti dhalootumaan Yihuudota malee, warra cubbamoota ormaa miti. ¹⁶ Eyyee, akka eenyu iyyuu hojii seeraan hin qullaa'in beekna, garuu immoo amantiidhaan Kiristoos Yesuusiin malee. Nutis Kiristoos Yesuusitti amanne, akka amantiidhaan Yesuusiin qulloofnuuf, hojii seeraanis miti. Hojii seeraan foonni qullaa'u hin jiru. ¹⁷ Garuu, yoo Yesuusiin qullaa'uu barbaanne, nutis cubbamoota turre, kanaaf Yesuus tajaajilaa cubbuutiiree? Tasa miti! ¹⁸ Yoon isan takkaa diige nan ijaara ta'e, irra daddarbaa ta'uun koo ni mirkanaa'a. ¹⁹ Seera keessaan seeraaf waanan du'eef, Waaqayyoof jiraachuudhaaf. Ani Yesuusii wajjin fannifameera. ²⁰ Kana booda kiristoos isa ana keessaatu jiraata malee anatu jiraata miti. Jireenya ani amma fooniin jiraadhu, amantiidhaanin ilma Waaqayyoo keessa jiraadha. Isa ana jaallatee ofii anaaf kenne keessa. ²¹ Ani ayyaana Waaqayyoo cinatti hin dhiisu, utuu qajaalummaan seera keessaan argama ta'ee, Yesuus akkasumaan du'e jechuudha.

Chapter 3

¹ Gowwoora warra Galaatiyaa! Eenyuutu qoricha isinitti hojjete? Ija keessa duratti Kiristoos Yesuus fannifamee mul'inaan argisiifamuun isaa. ²Kun waanta isa tokkicha ani isin irraa barachuu barbaaduudha. Isin hojii seeranimoo dhaga'uu amaniitiin hafuuricha argattani? ³Isin akkasuma gowwootaa? Hafuuraan eegaltanii fooniin xumuruudhaaf jettuu? ⁴Hanga kana akkasumaan dhiphattanii, yoo akka ta'e, inni akkasumaan turee? ⁵Inni hafuura isiniif kennuu fi inni isin gidduutti dinqii hojjetu, hojii seeraa ykn hojii dhaga'uu amantiin hojjeta? ⁶Akkuma Abraham "Waaqayyoo amenee jennaank inni qajeelummaatti lakkaa'ameef" ⁷Akkasuma, hubadhaa, kanaaf, isaan warri amantii sun akka ijoollee Abraham ta'an. ⁸Caaffatni qulqulla'aan, akka Waaqayyoo warra ormootaa amantiidhaan, wangeela isa dursee Abrahamitti lalalbeen qulleessu dursee himeera. "si keessaan sabni hundumtuu ni eebbifamu" jedha. ⁹kanaaf, warri amantii Abraham keessaan eebbifamoodha. ¹⁰Warri hojii seeraa irratti hirkatan hundumtuu abaaramoodha. Akkas jedhamees caafameera, "Namni waan waan macaafa seeraa keessatti caafamee jirutti hin jiraannee hojii irraa hin oolchine abaaramaadha" jedha. ¹¹Amma egaa akka eenyu illee seeraa fuula Waaqayyoo duratti hin qullaa'in beekamaadha; sababiin isaas "qajeelaan amantiidhaan jiraata" ¹²Garuu, seerri kan amantii miti, qooda isaa, "Namni hojii seeraa hojjetu isumattis haa jiraatu" ¹³Yesuus abaarsa seeraa irraa ofii isaaf abaaramaa ta'ee nu furel "Muka irratti kan rarraafame hundumtuus abaaramaadha" jedhamee caafameera. ¹⁴Akka eebbi Abrahama karaa Yesuus kiristoos gara warra ormootaa dhufuuf; akaknuti amantiidhaan waadaa hafuurichaa fudhannuuf. ¹⁵Yaa obbolootaa, jecha namaan isinitti dubbadha. Yeroo tokko seerri inni namaa qophaa'e taa'eera. Namni kan iyyu isa dhiisuu yookaan itti dabaluu hin danda'u. ¹⁶Egaa waadaan sun Abrahamii fi ijoollee isaatti dubbatameera, inni baay'ee argisiisee "ijjoolleedhaan" hin jedhu, garuu qooda isaa anaan jedha; "akkasuma ilma keetiin" innis Yesuus. ¹⁷Egaa ani amma akkas jechaan jira, seerri inni waggota 430 booda dhufe, waadaa isa Waaqayyoo dursee kaa'e hin hambisu, waadicha bakkaan ga'uudhaaf. ¹⁸Utuu dhaalli seeraan argama ta'ee, kakuudhaan argamuu hin dadna'u ture. Waaqayyoo garuu akkasumaan tola Abrahamiif kenne. ¹⁹Egaa kaayyoon seeraa maaliree? Sababii irra daddarbaaf itt dabalame, hanga ilmi Abraham inni waa'ee isaf kakatame dhufuttu. Seerichis karaa ergamootaa muudame, karaa harka warra gidduu jiraniitti. ²⁰Warri gidduu jiran, lakkoofsa hedduu tokko ol argisiisa. Waaqayyoo garuu tokkicha. ²¹Kanaaf seerri kakuu sanaan ni mormaaree? Tasa hin mormu! Seerri utuu jireenya kennuudhaaf kennameera ta'ee, qajaalummaan sirriitti seera keessan ni argama ture. ²²Caaffatni qulqullaa'aan garuu waan hundumaa cubbuu jalatti hidhe, kana immoo kakuun inni amantiidhaan Yesuus keessatti jiru namoota hundumaaf akka kennamuuf. ²³Amma, utuu amantiin hin dhufin dura, nuti seera jalatti garboota turre; hanga amantiin mul'atutti hidhamnee turre. ²⁴Kanaaf hanga Yesuus dhufutti, seerri eegaa keenya ture, akka amantiidhaan qulloofnuuf. ²⁵Amma garuu amantiin dhufeera, amma kana booda eeguma jala jirru. ²⁶Hundumti keessan amantiidhaan Kiristoos Yesuus keessatti ijoollee Waaqayyoo waan taataniif. ²⁷Baay'een keessan warri Kiristoossitti cuuphamtan, Kiristoosiin uffattaniittu. ²⁸Yihudoo yookaan Giriikiin hin jiru, garba yookaan birmadduun hin jiru, dhiira yookaan shamarran hin jiru. Isin hundumti keessan Kiristoos Yesuus keessatti tokko. ²⁹egaa isin yoo kan Kiristoos taatan, isin ijoollee Abrahamu, akka kakichaatti isin dhaaltota.

Chapter 4

¹Anis kanan jira, dhaltuun sun mucaa amma ta'etti garbicha irraa adda miti, yoodhuma guutummaan biyyaatti kan isaa ta'e illee. ²Inni hanga guyyaa isa abbaa isaatiin kaa'ameetti warra isa guddisanii fi geggeessan jala jira. ³Akkasuma, nuti yeroo mucaa turre, barumsa isa kan biyya lafaatiif garboota turre. ⁴Garuu yeroo yeroo isaa ga'etti, Waaqayyo ilma isaa erge, isa dubartii irraa dhalate, isa seera jalatti dhalate. ⁵Inni akka inni warra seera jala jiran furuuf, akka nuti ilmaan guddifataa isaa argannuuf. ⁶Sabii isin ilmaa isaa taataniif, Waaqayyo hafuura ilma isaa gara garaa keenyaatti erge. Isa "abbaa, abbaa" jedhee iyyu. ⁷Kanaaf, isin kana booda garba miti, ilma malee, akkasuma isin Waaqayyoo keessaan dhaaltotas. ⁸Yeroo sana garuu, utuu Waaqayyoon hiin beekin, warra aboo uumamaa qabaniif garboota turtan, warra waaqa dhugaa hin ta'iniif. ⁹Amma garuu gara Waaqayyoon beekuutti dhuftaniittu; akkamitti gara isa dadhabaa fi waa'ee hin baafne barumsa biyya lafaatti deebituree? Amma irra deebitanii garboota ta'uu ni barbaadduu? ¹⁰Isin guyyoota, baatiiwwan haaraa, waqtii fi waggoota ni ilaaltu! ¹¹Waan akkasumaan isiniti dadhabe anatti fakkaatee isiniif sodaadha. ¹²Isin obboloota keessan ni kadhattu, akka koo ta'aa, anis akkuma keessan akkan ta'e. isin homaa anatti hin balleessine. ¹³Garuu, sababii inni dhukkuba foonii, isa yeroo jalqabaaf ani wangeela isinitti lalalbe akka ta'e ni beektu. ¹⁴Yoodhuma haalli qaama kootii isin qore illee, isin ana hin tuffane yookaan ana hin dhiifne. Qooda isaa, akka waanan ergaa Waaqayyoo ta'eetti ana simattan; akkuma waanan ofiikootii Kiristoos Yesuus ta'eetti. ¹⁵Egaa eebbii keessan sun eessa jiraree? Akkuman dhugaa isnitti ba'e, utuu hin dandaa'ama ta'ee, ija ofii keessanii baaftanii anaaf kennitu turtan. ¹⁶Kanaaf, waanan dhugaa isinitti himaa jiruufan duuna keessan ta'eeree? ¹⁷Isaan isin irratti m'uu barbaadu, garuu immoo waan gaariidhaaf miti. Isaan akka isin isaaniif hinaaftaniif isinitti iyyu. ¹⁸Yeroo hundumaa waan gaariif hinaafuun gaariidha. Yeroo ani isin bira jiru qooda miti. ¹⁹Ilmaan koo warra xixiqqo, ani akka isin warra isa irraa dhalatan taatanii fi kiristoos isin keessatti uumamuttin dhiphataa jira. ²⁰Amma utuun isinii wajjin ta'ee qooqa koo jijjiiree nan jaal'adhan ture, sababiin isaa bitaa anatti galeera. ²¹Anatti himaa, warri seera jalatti buluu feetan, seera hin dhaggeeffattanii? ²²Akka Abraham ilmaa lama qaba ture, tokko dubartii ishee garbitti irraa, tokko immoo dubartii ishee walabaa irraa. ²³Tokko dubartii ishee garbitti irraa fooniin dhalate, inni tokko immoo dubartii ishee bilisaa irraa, kakuudhaan keessan dhalate. ²⁴Isaan kun akka fakkeenyaatti hiikamuu ni danda'u. dubartoonni kun lamaan waan kakuu lama bakka bu'aniif. Keessa inni tokko tulluu siinaatti yeroo ta'u, garbummaafis ijoollota deessi, isheen Aggaari. ²⁵Aggaar amma, Biiya Arabaa keessa tulluu Siinaa bakka nuuti, Yerusaaale ishee har'aa bakka buuti; ijoollee ishee wajjin garbummaatti waan jirtuuf. ²⁶Garuu, Yerusaaalem inni gubbaa jiru walaba, isheen haadha keenyas. ²⁷akkas jedhamees barreeffamee waan jiruuf, "Gammadi, ati isheen dhabduun dhala godhachuu hin dandeenye; Iyyi, ililchis, ati isheen dhiphina da'umsaa hin argin, Sababiin isaa dubartoota abbaa manaa qabanii caalaa kan warra abbaa manaa hin qabnee baay'ataniiru." ²⁸Isin garuu yaa obbolootaa, akkuma Ysiyaaq ijoollee kakuuti. ²⁹Yeroo sana inni akka fooniitti dhalate isa akka hafuuraatti dhalate ari'ate. Ammas akkasuma. ³⁰Garuu caaffatni qulqullaan immoo maal jedha? "dubartii ishee garbittii fi ilma ishee ari'i. ilmi dubartii ishee garbitti kan ishee walabaa wajjin dhaala qoddachuu waan hin dandeenyeef" ³¹Kanaaf, yaa obbolootaa, nuti ilmaan dubartii ishee garbittii miti, kan ishee walabaati malee.

Chapter 5

¹ Yesuus inni walabaa, walaba waannu godheef. Jabaadhaa dhaabadhaa, kanaafis, ammas irra deebitanii harqota garbummaa jala of hin galchinaa. ²Ilaalaa, ani Phaawulos, yoo kittaanamuu ofii keessan keennitan, Kiristoos karaa kam iyyuu waa'ee isniif hin baasu. ³ ani amma irra deebi'een nama hundumaatti dhugaa ba'a isa kittaanamuu barbaadutti, akka inni guutummaa seeraaf abboomamuuf dirqamu. ⁴Isin kiristoositti adda cittaniittu, warra seeraan qullaa'aniidhas; isin ka booda ayyaana amaleeffachuu hin dandeessani. ⁵ Hafuura keessaan, amantiidhaan, nuti hawwiidhaan abdii qajeelummaa eegganna. ⁶Kiristoos Yesuus keessatti kittaamuun yookaan kittaanamuu dhiisuun bu'aa hin qabu; garuu amantii qofaatu jaalala keessaan hojjeta. ⁷Isin gaarii fiigaa turtan. Akka isin dhugaaf hin abboomamneef eenyutu isin abboomeree? ⁸Inni isin amantan kun isa isin waame biraa hin dhufne! ⁹Raacitiin xiqqoon guutummaa bukoo dhangaggeessiti. ¹⁰Ani gooftaatti ija jabina qaba, akka isin waan adda ta'e hin yaadne. Inni isin rakkisaa jiru, firidicha ni argatu, eenyu illee yoo ta'e. ¹¹Yaa obbolootaa, yoon amma iyyuu kittaanamuu labsaan jira ta'e, maaliifan itti fufee ari'ataree? Yoo fannoon kiristoos namatti gufuu ta'uun isaa hin oolu ture. ¹²Warra isim jeeqaa jiraniif, utuu xu'aashii ofii isaanii godhanii isaaniif warra ture. ¹³Yaa obbolootaa, Isin waan walabummaatti wamamtani. Walabummaa argattan kanas akak carraa fooniitiif itti hin gargaaraminaa. Qooda isaa, jaalalaan walii keessan tajaajilaa. ¹⁴guutummaan seeraa jecha tokkoon waan guutuu ta'uuf, "Ati akka ofii keetti oollaa kee jaal'achuu qabda." ¹⁵Garuu yoo cicciniintanii walii keessan nyaattan, akka nyaattanii wal hin fixnetti of eeggadhaa. ¹⁶Ani garuu, hafuuraan deddeebi'aa, fedha fooniis hin baattanii. ¹⁷Fedhiin foonii faallaa hafuuraa waan ta'eef, fedhiin hafuuraa immoo fallaa fooniiti. Warra waliin morman kanaaf, waan barbaaddu gochuufii waan hin dandeenyeef. ¹⁸Garuu yoo hafuuraan geggeeffamtan, seera jala hin jirtan. ¹⁹Egaa hojiin foonii ifaadha. Sagaagalummaa, xuraa'ummaa, miirummaa. ²⁰waaqa tolfamaa waaqessuu, xibaara, walitti bu'uu, lola, hinaaffaa, iyyaa dheekkamsaa, dorgommee, wal-dhabuu, wal hiruu. ²¹weennoo, machii, albaadhummaa fi waan kana fakkaatus. Sin akeekkachiisa; akkuman duraan si akeekkachiise. Warri waan akkasii shaakalan mootummaa Waaqayyoo hin dhaalani. ²²Iji hafuuraa garuu, jaalala, nagaa, obsa, gaarummaa, arjummaa, amantii, ²³garraamummaa fi of to'achuudha. Seerri isaan kanaan mormu hin jiru. ²⁴Warri kan Yesuus Kiristoos ta'an immoo fedhaa fi hawwa foonii fannisaniiru. ²⁵Yoo amantiidhaan jiraanne, hafuuraanis haa deddeebinu. ²⁶Warra of tuultota hin taanu, walitti naqxuu, walitti hinaftuus hin taanu.

Chapter 6

¹Obbolootaa, namni tokko irra daddarbaa kamiin iyyuu yoo qabame, isin warri hafuuraan geggeeffa garraamumma hafuuraan isa deebisuutu isin irra jira. Waa'ee ofii keessaniif yaadaa, isinis akka hin qoramnetti. ²Ba'aa walii keessanii baadhaa, akka seerri kiristoos akka fixaan ba'utti. ³Namni tokko utuu homaa hin ta'in akka waa ta'eetti yaade, inni ofii isaa gowwomsa. ⁴tokkoon tokkoo namaa hojii ofii isaatii qoree ilaaluutu irra jira; isa booda of tuuluun isaa ofii isaa keessa ta'a malee nama kan biraa keessa miti. ⁵Namni hundumtuu ba'aa mataa isaatii waan baatuuf. ⁶Namni sagalicha barate, waan gaarii hundumaa nama isa barsiisaaf qooduutu irra jira. ⁷Hin gowwominaa. Waaqayyo itti hin qoosamu, namni waanuma dhaabe haammata. ⁸Namni foon ofii isaatiif sanyii facaasu, foon irraa badiisa ni haammata. Namni hafuura isaaf sanyii facaasu, hafuura irraa jireenya bara baraa ni haammata. ⁹Waan gaarii gochuutti hin dhiboofnu, yoo abdii hin kutannu ta'e, yeroo isa sirriitti waan haammannuuf. ¹⁰kanaaf egaa, utuu carraa qabnuu, amoota hundumaaf gaarii haa goonu, keessumaa warra maatii amantii ta'aniif. ¹¹Xalayaa dheeraa isa ani harka kootiin isiniif barreesse ilaalaa. ¹²Warri qaamaan gaarii ta'uu barbaadan, akka isin kittaanamtan isin dirqisiisuu barbaadu. Isaan akka isin fannoo Kiristoos jettanii hin ari'atamneef kana godhu. ¹³Warri ofii isaanii kitaanan illee seericha hin eegani, garuu akka isin kitaanamtan immoo ni barbaadu, akka isin waa'ee qaama keessaniif of tuultaniif. ¹⁴Ani garuu, fannoo gooftaa Yesuus kiristoosiin malee tasa of hin jaju. Kara isa ittiin biyyi lafaa anaaf fannifamee, anis biyya lafaaf. ¹⁵Kittaanammuunis, kittaanamuu dhiisuunis bu'aa hin buusu, garuu uumama haaraa ta'uutu bu'aa qaba. ¹⁶Warra akkasitti adeeman hundumaaf, nagaa fi araari isaan irratti haa ta'u, Waaqayyo Isaraa'el irrattis. ¹⁷Ammaa kaasee namni kam iyyuu ana hin rakkisin, ani qaama koo irratti mallattoo Yesuus baadheera. ¹⁸Ayyaanni gooftaa Yesuus Kiristoos hafuura keessaanii wajjin haa ta'u. Ameen.

Ephesians

Chapter 1

¹Phaawuloos isa eyyama Waaqayyootiin ergamaa Kiristoos Iyyasuus ta'e irraa, gara qulqullota Kiristoos Iyyasuusitti amantanii Epheesoon keessa jiraattaniif. ²Abbaa keenya Waaqayyoo fi Gooftaa Iyyasuus Kiristoos irraa ayyaanii fi negeenyi isiniif haa ta'u. ³Waaqnii fi Abbaan Gooftaa keenya Iyyasuus Kiristoos inni karaa Kiristoosiin eebba hafuura hundaan samii irratti nu eebbise sun haa eebbifamu. ⁴Inni akka nuti fuuldura isaatti qulqullootaa fi warra cubbu hin qabne taanuuf otoo addunyaan hin uumamiiniin dura karaa Iyyasuus Kiristoosiin nu filateera. ⁵Akkuma kaayyoo eyyama isaattis akka nuti karaa Iyyasuus Kiristoosiitiin ilmaan isaa taanuuf duraan dursee jaalalaan murteesse. ⁶Kunis bu'aan ulfinni ayyaana isaa kan inni karaa ilma isaa isa jaalatamaa sanaatiin tolumaan nuu kenne sun akka galateeffamuufii dha. ⁷Nutis Iyyasuus Kiristoosiin akkuma badhaadhummaa ayyaana Waaqayyootiin karaa dhiiga Iyyasuusiin furamaa fi dhiifama cubbuu argannerra. ⁸Innis ayyaana isaa qaroomaa fi hubbannaa hundaan nuu baay'ise. ⁹Innis akka nuti iccitii eyyama isa kan akka yaada isaa isa gaarii inni karaa kiristoosiitiin hojjachuu barbaade sana beeknu godhe. ¹⁰Kunis ilaalcha tokkoon akka karoora yammuu yeroon gahee guutamamu waan hunda tokkummaadhaan waan samii irra jiruu fi waan lafa irra jiru hunda, mataa tokko, Kiristoosillee, fiduudhaafi. ¹¹Nutis akkuma karoora isa waan hundaan akka kaayyoo eyyama isaatti hojjatu sanaatti duraan durfamnee murteeffamneef karaa Kiristoosiin dhaala argannerra. ¹²Sababni Waaqayyoo nu filateef nuti warri Kiristoos abdachuutti kanneen jalqaba taane akka galata ulfinaa isaa taanuufiidha. ¹³Isinis yeroo dubbii dhugaa, inni wangeela fayyina keessani dhageessan, isattis amanuun, achiin chaappaa Hafuura Qulqulluu isa abdii kennameetiin chaappeffamtanii jirtu. ¹⁴Kunis hanga warri kan Waaqayyoo ta'an galata ulfina isaanitiif furamanitti qabdi dhaala keenyaa nuuf mirkaneesuudha. ¹⁵Sababa kanaafis ani yammuun waa'ee amantii isin Gooftaa Iyyasuusitti qabdanii fi jaalala isin qulqullootaa hundaaf qabdan dhagayee jalqabee, ¹⁶kadhannaa koo keessatti isin yaadachaa waa'ee keessannif waaqayyo galateeffachuu hin dhaabne. ¹⁷Abbaa ulfinaa kan ta'e Waaqa Gooftaa keenya Iyyasuus Kiristoos akka isin isa beektaniif hafuura qaroomaatiif muldhina akka isiniif kennuu nan kadhada. ¹⁸Akkasumas abdiin inni ittiin isin waame sun maal akka ta'e badhaadhummaan dhaal qulqullootaa ulfina qabeessisun maal akka ta'e akka beektaniif iji laphee (onnee) keessanii akka banamuuf Waaqayyon kadhada. ¹⁹Humni isaa inni nu warra amanu keessatti hojjatu ammam guddaa akka ta'e akka beektaniifis nan kadhada. Humni sunis isuma Waaqayyo yammuu akkaataa hojii jabeenya humna isaatii. ²⁰Kunis akkuma Kiristoosiin warra du'an keessaa kaasee samii

irratti mirga ofii teessise sana muldhisee dha. ²¹Innis Kiristoos ol-aantummaa, aangoo, humna, gooftummaa hundaa fi bara ammaa qppa otoo hin ta'iin bara isa dhufuuf jiru keessattis maqaa kennamuu hundaa olitti mirga ofii teessise. ²²Waaqayyos waan hunda miila Kiristoos jala galche; waldaaf isa kennuun mataa waan hundaa godhee isa muude. ²³Waldaan nafa (qaama) isaatiidha, ishinis guutummaa isaa kan inni waan hundaan karaa hundaan guutee dha.

Chapter 2

¹Akkaasuma isin akkuma yakka keessanii fi cubbuu keessaniin duutanii turtan. ²Kunis isuma isin yeroo akka jireenya addunyaa kanaatii fi akka bulchaa mootummaa qillensaatti, akka hafuura amma warra ilmaan isaan hin ajajamne keessatti hojjataa jiruuttis jiraachaa turanii dha. ³Nuti hundi keenya bara darbe tokko keessa foon keenya guutuu, hawwii fi yaada isaa hordofaa isaan jidduu jiraanneerra: uumama keenyaanis akkuma; warra namoota kaanii ilmaan dheekkamsaa jala turreerra. ⁴Garuu Waaqni inni araaraan dureessaa sun sababa jaalala guddaa nuu qabuufidha. ⁵Yeroo nuuti yakka keenyaan duunee turrelee Kiristoos waliin nu jiraachisee, isinis ayyanaan fayyitan. ⁶Waaqayyoo Kiristoos waliin du'aa nu kaasuun Waaqayyoo Kiristoos Iyyasuusii waliin bakka samii keessa nu godhee jira. ⁷Waan kana ta'eef bara dhufuuf jiru keessaa badhaadhummaa ayyana isaa baay'ee guddaa madaala hin qabne sana arjummaa karaa Kiristoos Iyyasuusiin nuuf qabuu nutti agarsiisuuf jedhee waan kana godhe. ⁸Kanaafuu isinis ayyaana karaa amantii ta'een fayyitanii jirtu, kunis kenna Waaqayyooti dha malee, hojii keessaniin miti. ⁹Akka namni tokko illee of hin jajne, hojiidhaan miti. ¹⁰Sababa nuti hojii harka Waaqayyoo, akka hojii gaarii hojjanuuf Kiristoos Iyyasuus keessatti uumamne isa Waaqayyoo yeroo dheeraan dura nuuf karoorse fi akkasuma nutis isaaniin adeemuu qabna. ¹¹Kanaafuu isin warri kanaan dura fooniin namoota ormaa turtan. Isin warrii isaan fooniin harka namaatiin 'kittanamne' jedhamanii waamamanii 'hin kittanamne' jedhamtanii waamamtan waan sana yaadadhaa. ¹²Isin warrii yeroo sana Kiristoos irraa gar-gar baatanii, lammuummaa Israa'eel irraa fagaattanii, kakuu waadaatiifis keessummoota taatanii, abdii otoo hin qabaatiiniif Waaqa malee addunyaa keessa jiraattan. ¹³Amma garuu isin warri dura Waaqayyoo irraa fagoo turtan karaa kiristoosin Iyyasuusin, dhiiga Kiristoosiin dhiyaattanii jirtu. ¹⁴Waan inni ofuuma isaatiin nagaa keenyaadha, girgiddaa lolaa isa gargar nu baasuu foon saatiin dhiiguun lamaanuu tokko godhe. ¹⁵Innis seera ajajaa fi sirna isaa waliin foon ofii isaatiin walcinaa (bukkee)tti cabseera, kaayyoon isaas isaan lamaan keessaa ofuma isaatiin nama haaraa tokko uumee, nagaa gochuufi dha. ¹⁶Kiristoos saboota lachuu karaa fannoo isaatiin walitti araarsee Waaqayyoo qaama tokko gochuuf jaalalaan du'atti of kenne. ¹⁷Iyyasuusis dhufee isin warra fagoo turtaniif nagaa, isaan warra dhiyoo turaniifis naga lallabe. ¹⁸Karaa Iyyasuusiin nuti lachuu Hafuura tokko sanaan Abbaa bira gahuuf dandeettii qabna. ¹⁹Kanaafuu, ammaa isin warri ormaa kanaan achi, saba qulqullota Waaqayyoo waliin lammii fi miseensota maatii Waaqayyooti malee alagootaa fi keessummoota miti. ²⁰Isin hundee ergamootaa fi raajotaa irratti hundeeffamtanii ijaaramtaniirtu, Kiristoos Iyyasuusiis ofiisaatiin dhagaa golee (kallattii) dha. ²¹Isa irratti ijaarsi sun hundi tokkummaan walqabatee akka mana qulqullummaa Goofaatti guddata. ²²Isinis immoo isaan mana Waaqayyoo Hafuuraan isin keessa jiraatu taatanii tokkummaan ijaaramaa jirtu.

Chapter 3

¹Sababa kanaaf ani Phaawuloos isin warra ormaatiif jedhee hidhama Kiristoos Iyyasuusis. ²Ani isin waayee ayyaana Waaqayyoo kan isiniif jedhamee natti kenname sana waan dhageessan nati fakkaata. ³Akkuma kanaan dura ani gabaabse isiniif barreessee; ibsetti icciitii muldhataatiin natti beekamu godheera. ⁴Yammuu waan kana isinis dubbifan akkan ani waayee icciitii Kiristoos beekumsa qabu hubachuu ni dandessu. ⁵Icciitiin kunis dhaloota biroo keessatti ilmaan namootaatiif hin beekamne ture. Amma garu Hafuuraan ergamootaa fi raajota isaatiif muldhateera. ⁶Dhugaan dhoksaan kunis namootni ormaa karaa wangeelaatiin Kiristoos Iyyasuus keessatti akka dhaala fi miseensummaa qaamaa keessatti tokkummaa qabaataniifi akka isaan abdii qoodataniifi dha. ⁷Ani karaa ayyaana Waaqayyoo kan karaa hojii humna isaatiin na kennameen tajaajilaa wangeela kanaa ta'eera. ⁸Anaaf yoodhuman qulqulloota hundaa gad ta'ellee akka badhaadhina Kiristoos isa dhuma hin qabnee sana namoota ormaatiif lallabuu ayyaani kun naa kennameera, ⁹akkasumas karoorrrii iccittii dhoksaan baroota dheeraaf Waaqayyoo isa waan hunda uumee keessaati ifa namoota hunda fiduufi. ¹⁰Kaayyoon kunis karaa waldaatiin akka beekamuu godhee akka bulchoonii fi aangoo qabeeyyiin samii irra jiraatan qarooma Waaqayyoo isa dachaa baay'ee ta'e akka beekaniifi dha. ¹¹Kunis akkuma kaayyoo bara baraa isa inni karaa Gooftaa keenya Kiristoos Iyyasuus raawwate sanaati. ¹²Kanaaf nutis Kiristoosiin sababa amantii keenyaatiin bilisummaa fi ija jabummaa waliin ga'uumsa qabna. ¹³Kanaafu sababa raafaman (dhiphinan) isiniif jecha ana irra gahuu isa ulfina keessaniidhaa jettanii akka hin jeqamne isiniin gaafadha. ¹⁴Sababa kanaaf ani Abbaa fulduratti nan jilbeefadha ¹⁵isa maatiin hundumtuu warri samii fi lafa irraa maqaa isaanii argatanii dha. ¹⁶Akkuma badhaadhummaa ulfina isaatti karaa Hafuura isaatiin akka eenyummaan keessan inni keessaa humnaan jebaatuuf akka isin gargaaruu nan gaafadha. ¹⁷Ani akka Kiristoos karaa amantiitiin onnee keessan keessa akka jiraatuu fi isinis akka jaalalaan hidda faggeeffatanii dhaabatani fi hundeeffamtan nan gaafadha. ¹⁸Sanumaafuu isinis saba qulqullota Waaqayyoo waliin baldhinni, dheeriinni, of-fageenyii fi gadi- fageenyii hagam (ammam) ta'u isaa akka hubattaniifi, ¹⁹akkasumas akka guutummaa Waaqayyoo hundaan guutamtanii fi jaalala Kiristoos kan beekumsa ol ta'e sana akka beektaniifiidha. ²⁰Ammas isaaf isa humna isaa sana kan nu keessatti hojjatu sanaan amma nuti gaafannu yookiin yaadnu irraa baay'ee olfagoo hojjachuu danda'uu, ²¹isaaf dhallootni hundi baraa hanga baraatti waldaa keessatti karaa Kiristoos Iyyasuusin ulfinni isaaf haa ta'u, Ameen!

Chapter 4

¹Ani, kanaafuu, akka nama Gooftaadhaaf jedhee hidhameetti, akka isin waamicha itti waamamtani sanaaf akka barbaachisutti jiraataniif isinin kadhada. ²Ani akka isin gadi of-qabummaa guddaan, garaamummaan, obsaan, jaalala waldanda'uu tokko tokko qabaachuun isiniin kadhada. ³Hidhaa nageenyaatiin tokkummaa Hafuura, eeguuf waan dandeessan godhaa. ⁴Akkuma yeroo waamamtan gara abdii tokkoottj waamamtan sana, qaama (nafa) tokkoo fi Hafuura tokkotu jira. ⁵Akkasumas Gooftaa tokko, amantii tokkoo fi Hafuura tokkotu jira, ⁶Waaqnii fi Abbaan hundaa, inni waan hundaa ol-ra'e, waan hunda keessatti kan hojjatuu fi kan waan hunda keessa jiru tokkichaatu jira. ⁷Tokko, tokkoo keenyaaf akkuma Kiristoos safaree kennetti ayyaanni nuu kennameera, ⁸akkuma kitaaba keessatti jedhametti "Yammuu inni gara olitti ol bayetti, inni inni booji'amtoota boojii keessa baasee qajeelchuun, namootaafis kenna kenne" ⁹Egaa "Inni ol-baye" jechuu isa gara lafaatti gad-bu'ee ture jechuu yoo ta'e malee maal jechuudha ree? ¹⁰Inni gad bu'e sun isuma waan hunda guutuuf jedhee samiiwwan hundaa olitti ol baheedha. ¹¹Kiristoosis namootni tokko tokko akka ergamoota ta'an, kanis akka raajota, kanis akka lallaboota wangeelaa ta'anii fi kanis luboota (tikistootaa) fi barsiisota ta'aniif kenne. ¹²Kunis akka qaamni (nafti) Kiristoos ijaaramuuf saba qulqullota Waaqayyoo hojii tajaajilaaf qopheesuuf jedhee godhe. ¹³Kunis hanga nuti hundi keenya tokkummaa amantii ci beekumsa Ilma Waaqayyoo geenyuutti, kanaafuus nuti bilchaachuun guutummaa safara Kiristoos bira geenyuutti ta'uudha. ¹⁴Kiristoos kan nu ijaaruuf akka nutti kanaa booda ijoollee qilleensa bishaaniitiin gara duraa fi dubatti darbatamuudhaan kanneen bubbee barsiisa gosa hundaatiin maltummaa fi jallinna mala namoota gowwoomsitootaatiin asif achi raafamanii hin taaneefi dha. ¹⁵Karaa biraa, jaalalaan dhugaa dubbachaa gara isaa isa mataa ta'e sanaatti waan hundaan guddachuu qabna; innis Kiristoosii dha. ¹⁶Kiristoos kutaalee qaamaa (nafa) guutummaatti ijaaruun, ribuudhaan walqabsiisee hidhuun yammuu kutaaleen nafaa (qaamaa) sun hundi hojii isaa ii waliin hojjatan, sun akka qaamnu guddatu godha kanaafuus immoo jaalalaan of ijaara. ¹⁷Kanaafuu ani waan kana maqaa Gooftaatiinii isinitti hima, imaanaas jabeessee jedha, isin kanaan booda akka warri ormaa yaada isaanii isaa faayidaa hin qabne sanaan adeemanitti akka hin adeemneef. ¹⁸Sababa laphee (onnee) jabummaa isaaniitiin waan hubbannaa dhabaniif wallaalummaan isaan keessa jira, kanaafuus jireenya Waaqayyoo irraa addaan bahaniru. ¹⁹Isaaniis waan qalbiin isaanii adoodeef hanga xuraa'ummaa waan hunda keessa galuun goche badaatti gad of-kennanii jiru. ²⁰Garuu sun akkaataa kanaan isin Kiristoos hin barre. ²¹Akkan ani yaadutti akka dhugaan Iyyasus keessa jiru isin waa'ee isaa dhageessanii jirtu, isaanis barattanii jirtu. ²²Sababa hawii isa gowwoomuutiin jireenya eenyummaa keessan isa moofaa dura keessa jiraattan isa xuraawwaa sana akkataa of irraa baaftan barattanii jirtu. ²³Isinis hafuura sammuu keessaniitiin akka haaromtan barattaniirtu, ²⁴namumma haaraa isa qajeelaa fi qulqullu dhugaatiin fakkeenya Waaqayyootiin uumme uffadhaa. ²⁵Kanaafuu nuti waan miseensa qaama (nafa) tokko taaneef hundi keessan saba of keessaa baasaatii mee tokko tokkoon keessan ollaa isaa waliin dhugaa dubbadhaa. ²⁶Dallanaa malee garuu cubbuu hin hojjatiinaa. Dallansuu keessanitti aduun hin lixiin. ²⁷Daabiloosiifis carraa hin kenniinaa. ²⁸Namni inni kanaan dura hataa ture kanaan booda hin hatiin. Siriidhumaa akka warra rakkatanii gargaarsa barbaachisuu fi akka gargaaruu danda'uuf waan gaarii ta'e harka ofiitiin haa hojjatu. ²⁹Dubbiin (haasaan) nama midhu afaan keessan keessaa hin bahiin. Jechoota isaan gaarii ta'anii isaan barbaadaniif ijaaru qofa dubbadhaa, yoos warra dhaggeeffataniif ayyaana kenna. ³⁰Hafuura Qulqulluu Waaqayyoo kan ittiin guyyaa fayyinaatiif chaappeffamtan sana hin gaddisiisiinaa. ³¹Hadhina hunda, dallansuu, aarii, lolaa arabsuu fi wantoota badaa ta'an hunda waliin ofi irraa fageessaa. ³²Akkuma Waaqayyoo Kiristoosiin dhifama isiniif godhe, isinis dhifama waliif godha, arjootaa fi garalaafotaas waliin ta'aa.

Chapter 5

¹Kanaafuu akkuma ijoollee jaalatamootti Waaqa kan fakkaattan ta'aa. ²Akkuma Kiristoos waan nu jaalateef nuuf jedhee mataa isaa kenna urgaa'aa fi aarsaa godhee Waaqayyotti ol kenne sana isinis jaalalaan jiraadhaa. ³Garuu sagaagalummaa fi yookiin xuraawummaa gosa kamiittiyyuu yookiin sassatumaan gonkumaa jidduu keessanitti hin dhaga'amiiniyyuu, wantootni kun qulqulloota Waaqayyoo biratti kan hin barbaachifnee dha.

⁴Gallateeffachuu malee haasaan faayidaa hin qabne, fi dubbiin badaa fi qoosaan inni hin barbaachifne hundi jidduu keessan hinjiraatiin. ⁵Namni sagaagalu yookin xuraa'ummi, yookin sassatuun, sunis Waaqa tolfamoo kan waaqeffatan akka mootummaa Kiristoosii fi Waaqayyoo keessaa dhaala tokkollee hin qabne isinuu ni beektu.

⁶Sababa waan kanaaf dallansuun Waaqayyoo warra hin ajajamne irratti dhufuuf namni kamiyyuu dubbii faayidaa hin qabneen hin gowwoomiin. ⁷Kanaafuu isaan waliin gonkumaa wal hin qunnaminaa. ⁸Isin kanaan dura dukkana turtanii, amma garuu Gooftaadhaan ifa dha. Kanaafuu akka ilmaan ifaatti deddebi'aa. ⁹(Firiin ifaa gaarummaa, qajeelummaa fi dhugaa hunda keessatti argama.) ¹⁰Waan Gooftaa gammachisuu qoraatti mirkaneeffadhaa. ¹¹Hojii dukkanaa homaa firii hin qabne saaxilaa malee waliin hin hirmaatiinaa. ¹²Waan isaan dhooksaatti godhan dubbachuun illee qaanii dha. ¹³Garuu yammuu waanti hunduu ifatti bahu; gara muldhachuutti dhufa. ¹⁴Waantii hunda akka muldhatu kan godhu ifaadha. Kanaafuu akkana jedhe. "Ati, inni raftu dammaqi, du'a keessaas ka'i Kiristoosis sii ibsaa." ¹⁵Isin akkamitti akka deddeebitan of eegadhaa, akka warra qaroomaniitti malee akka warra hin qaroomneetti hin deddebi'inaa. ¹⁶Guyyoonni kunis badaa waan ta'aniif bara kana oolchaa. ¹⁷Kanaafuu eyyamni Gooftaa maal akka ta'e hubadhaa malee gowwoota hin ta'iinaa. ¹⁸Daadhii wayinii isa gara yaada xifaafireetti nama qahelchu dhuguun hin machaayinaa, Hafuura Qulqulluutiin guutamaa malee. ¹⁹Faarfanaadhaan faarfachaa fi weedduu fi faaruu hafuuraatiin tokko tokkoon keessan waliin haasayaa, onnee keessan keessaas Gooftaadhaa faaruu qooqa gaariin weeddisaaf. ²⁰Yeroo hunda waan hundaaf maqaa Gooftaa Iyyasuus Kiristoosiin Waaqa Abbaaf galata kennaa. ²¹Kabaja Kiristoosiif qabdaniin wal kabajaa. ²²Haati manootni, akkuma Gooftaa kabajitanitti abbaa manaa keessanis kabajaa. ²³Akkumaa Kiristoos qaama (nafa) isaa fayyisuuf mataa waldaa ta'e, akkasuma abbaan manaas mataa haadha manatii dha. ²⁴Garuu akkuma waldaan Kiristoosiif of kennitee ajajamtu, akkasuma haatii manaas karaadhuma hundaan abbaa manaa isaanitiif ta'u.

²⁵Yaa abbaa manootaa, akkuma Kiristoos waldaa jaalatee mataa isaas isheef of kenne, haadha manoota keessan jaaladhaa. ²⁶Kanaafuu innis karaa dubbii isaatii fi bishaaniin ishee dhiqee qulqulleessuun, ²⁷akkasuma waldaanis xurii fuula ishii fi waan akkanaa tokkollee hin qabnee fi qulqulluu hirdhina hin qabnee godhe ulfinaan of dura ishii dhaabuuf jedhee waantoota kanneen hunda godhe. ²⁸Karaadhuma kana fakkaatuun abbaa manootaas haadha manoota isaanii akkuma qaama(nafa) ofii isaaniitti jaalachuu qabu, namni inni haadha manaa isaa jaalatu of jaalata. ²⁹Enyumtuu foon ofii nyaachisuu fi kunuunsuu malee akka hin jibbine, akkasumatti Kiristoosis waldaa isaatiif nyaachisa, kunuunsasa. ³⁰Sababnis nuti miseensota qaama isaatii dha. ³¹Waan kana ta'eef namni abbaa fi haadha isaa dhisee haadha manaa isaanitti maxana, isaan lamaanuus foon tokko ta'u. ³²Kun iccitiin dhugaa kun yaaddaadha, ani garuu waa'ee Kiristoosii fi waa'ee waldaan dubbadha. ³³Haa ta'uutii, isin tokko tokkoon keessanis akkasuma haadha manaa ofi akka mataa isaatti haa jaalatu, haati manaas abbaa manaa ishii haa kabajju.

Chapter 6

¹Yaa ijoollee, Gooftaaf jedhaatii abbaa fi haadha keessanii ajajamaa, kun sirriidha. ²(Ajajini waadaa waliinii inni duraa) "Abbaa fi haadha kee ulfeessi" dha, ³kanaafuu akka gaarummaan si waliin ta'uu fi akka lafa irratti urmii dheeraa jiraattuufi" dha. ⁴Yaa abboota, ijoollee keessan adaba sireesuu fi barsiisuun Gooftaan guddisaa malee hin dallansiisinaa. ⁵Yaa garboota, akkuma Kiristoosiif ajajamtanitti gooftota keessan isaan biyya lafaatiifis kabajaa fi sodaan onnee qulqulluun ajajamaaf. ⁶Isaan gamachiisuuf jettanni yammuu gooftotni keessan isin argan qofa hin ajajamiinaa. Akka garboota Kiristoos, isa onnee satiin eyyama Waaqayyoo hojjateetti ajajamaaf malee. ⁷Akka waan nama tajaajiltaniitti otoo hin ta'iin akka waan Gooftaa tajaajiltaniitti onnee guutuun tajaajilaa; ⁸sababni isaas garba ta'ee yookin nama bilisaa namni waan gaarii hojjatu kamiyyuu akka Gooftaa biraa badhaasa argatu ni beekna. ⁹Yaa gooftootii, isinis garboota keessanii akkasuma godha, isinuu akka inni isaanii isiniifis Gooftaa ta'e sun samii keessa jiruu fi akka nama walcaalchisuun isa bira hin jirre waan beektaniif isaan hin miidhinaa. ¹⁰Dimshaashumatti (walitti qabaatti) Gooftaa fi humna isaa isa jabaa ta'e sanaan cima. ¹¹Karoora daba daabiloosiin akka mormuu dandeessaniif mi'a (meeshaa) waraana Waaqayyoo guutummaan hidhadhaa. ¹²Waldhaansoon keenya foonii fi dhiga waliin otoo hin ta'iin, bulchitoota, angoo qabeeyyii, humnoota addunyaa dukkanaa kanaa fi humnoota hafuura hamaa kan akka samii irra jiran waliinii dha malee. ¹³Kanaafuu akka yammuu guyyaan hamaan dhufu dhaabachuu dandeessaniif, waan kana hunda gochuun akka jabaattanii meeshaalee lolaa Waaqayyoo hundaa hidhadhaa. ¹⁴Dhugaan mundhii keessan hidhadhaa, wantee qajeelinaas uffadhaatii jabaadhaatii dhaabadhaa. ¹⁵Kophee isa wangeela nagaa irraa dhufuus miila keessanitti keewwadhaatti qophaa'aatii dhaabadhaa. ¹⁶Kallatti hunda irrattis gaachana amantii isa xiyya boba'aa hamaan sun darbatu hunda dhaamsuu dandeessan kaasaa. ¹⁷Baarmexaa sibilaa isa fayyinaa kewwadhaa, goraadee Hafuraas qabadhaa, innis dubbii Waaqayyooti. ¹⁸Kadhannaa hundaa fi mata duree kadhannaa waliin yeroo hunda Hafuuraan kadhadaa. Bara dhuma kanatti, yeroo hunda cimina hunda waliin damaqaa. ¹⁹Yammun ani afaan banee wangeela isa dhoksaa dubbaadhu akkan sodaa malee muldhisuuf naa kadhadaa. ²⁰Wangeelli kunis isuman ani isaaf jedhee ambaasaadara ta'e sansalataan hidhameedha, kanaafuu anis amman danda'uutti ija jabeenyaanin dubbadha. ²¹Tiikiqoos obollessi jaalatamaan fi amanamaan tajaajilaan Gooftaa waan hunda isinitti hima, kanaafuu, isinis waniin ani hojjachaa jiru ni beektu. ²²Akka isin akkamitti akka nuti jiruu beektaniif akka onnee keessan cimsuufis jecha sababa cimaa kanaa jedhee isa isiniif ergeera. ²³Waaqayyoo Abbaa fi Gooftaa Iyyasuus Kiristoos irraa nagaa fi jaalalli amantii waliin obbolootaaf haa ta'u. ²⁴Ayyaana warra isaan jaalala qulqulluutiin Gooftaa Iyyasuus Kiristoos jaalatan hundaa haa ta'u.

Philippians

Chapter 1

¹Phaawulosii fi Ximotewos, hojjetoota Yesuus Kiristoos, Yesuus Kiristoos keessatti, qulqulloota hundumaa Filiphisiyyus keesa jiran hundumaaf. Ilaatotaa fi gargaartotaatis. ²Ayyaannii fi nagaan Waaqayyoo abbaa keenyaa fi gooftaa Yesuus Kiristoos biraa isiniif haa ta'u. ³Yeroo si yaadadhu hundumaa Waaqayyoon nan galateeffadha, ⁴Yeroo hundumaa, kadhannaa koo keessatti waa'ee keessan hundumaa, gammachuudhaan kadhannaa koo gochaa. ⁵Sababii isin jalqabaa kaafatanii hanga ammaatti wangeela keessatti hidhata koo taataniif. ⁶ani waa'ee kanaaf baay'een ija ofitti amanamummaa qaba, inni hojii gaarii isin keessatti jalqabe, hanga guyyaa Yesuus Kiristoos dhufuutti itti fufa. ⁷waa'ee hunduma keessaniif haala kanaan yaaduun koo sirriidha, sababiin isaa garaa koo keessa jirtu. Isin hundumti keessan ayyaanaan hidhamuu fi himatamuu koo keessatti, yeroo wageela jabeessus michoota koo turtan. ⁸Waaqayyoo dhuga baatuu kooti, hunduma keessan jaala Yesuus kiristoosiin isinin yaada. ⁹Kanaaf, kun kadhannaa kooti, akka jaalalli keessan beekumsaa fi waan hundumaan hubachuutti dachaadhaan guddatuuf, ¹⁰Akka isin waan gaarii ta'e mirkaneessitaniif, akka isin hanga guyyaa Yesuusitti gaarii fi warra muda hin qabne akka taatan, ¹¹Firii qajeelummaan isa Yesuus Kiristoos keessaan ulfinaa fi galata Waaqayyooof ta'uun guutamtanii. ¹²Amma egaa beekuun barbaada, obbolootaa, akka waanti ana irratti ta'e bgudachuu wangeelaaf oole. ¹³Kana irraan kan ka'e, Kiristoosiif jedhee hidhamuun koo, waardiyoona masaraa mootummaa fi namoota hundumaa duratti gara ifaatti dhufe. ¹⁴Obboloonni hedduun sababii hidhamuu kootiif gooftaatti ija jabina baay'ee qabu, sodaa malee sagalicha dubbachuufis ija jabina qabu. ¹⁵Tokko tokko hinaaffaa fi dorgommiidhaaf, Kiristoosiin lallabu, warri kaan immoo fedhuma gaariidhaan ¹⁶Booda garuu jaalalaan hojjetu,

akka ani falmii wangeelaaf addana jiru waan beekaniif. ¹⁷warri duraa garuu fedhii ofittummaa irraan kan ka'e Kiristoosiin lallabu, jaalalaan miti. Isaan yeroon hidhaa keessa jiru ana aarsuu yaadu. ¹⁸Maloodharee? Karaa hundumaa qofaa, kaka'umsa sobaa yookaan dhugaan haa ta'u, Kiristoos haa lallabamu; kanatti immoo ani nangammada. Eyyee, ani nan gammada. ¹⁹Ani waanan beekuuf, akka kun fayyina kootiif ta'u, kadhaannaa keessanii fi gargaarsa hafuura Yesuus Kiristoos keessaan. ²⁰Inni waanan hawwiidhaan eeguu fi abdoo kooti, akraa kan iyyuu yeella'ee akka an hin argameef, garuu ija jabina hundumaan, amma akkuma yeroo hundumaa, kiristoos qaama koo keessatti ol ni kaafama, jireenyaan yookaan immoo du'aan. ²¹Anaaf jireenyi Kiristoosi; du'is bu'aa kooti. ²²Garuu, yoon foon keessa jiraadhe, inni anaaf hojii bu'a qabeessa. Isa kan filadhu? Hin beeku. ²³Lamaan isaa gidduutti jabeessee danqamee waan jiruuf. Hawwiin koo irraa adda ba'ee Kiristoosii wajjin ta'uudha, isa baay'ee caalu sana, ²⁴Amma iyyuu immoo, foon keessa turuun caalaatti isiniif jecha barbaachisaadha. ²⁵Kana hubachuudhaan, akkan isin biratti hafee hunduma keessanii wajjin itti fufu beeka, guddinaa fi amantii keessatti gammachuu keessaniif. gammachuu fi amantii keessaniif. ²⁶Akka isin ana keessatti Kiristoosiin Yesuusiin of jajuuf sababii caalu qabattaniif yeroon deebi'ee gara keessan dhufu. ²⁷Ofii kee akka amala wangeela Kiristosiif ta'utti bichisiisi. Yoon isin arguudhaaf gara keessan dhufes dhiises. Waa'ee keessan dhaga'uu nan danda'a. akka ati hafuura tokkotti jabaattee dhaabattee jirtu. Amantii wangeelaaf yaada sammuu tokkoon walii wajjin. ²⁸Karaa kam iyyuu warra isiniin morman hin sodaatinaa. Kun badiisa isaaniif mallattoodha. Isiniif garuu fayyina, kun Waaqayyoo biraati. ²⁹Kiristoos irraan kan ka'e tola isiniif kenname, isatti akka amantan qofaaf miti, isaaf jettaniis akka dhiphattaniif malee. ³⁰Wal'aansoo ani keessa jiru isa ana keessa jiru argitan, amma ana keessatti dhageessu.

Chapter 2

¹Kiristoos keessa jajjabinni kam yoo jiraate, yoo jajjabinni jaalalaan diyaatu jiraate, yoo tokkummaan hafuura jiraate, yoo araaraa fi dhiifamni yoo jiraate, ²Warra sammuu tokkoo, jaalala tokkoo, hafuura tokkoo ta'uu fi kaayyoo tokkoo ta'uudhaa gammachuu koo guutuu anaaf godhaa. ³Yaada ofittummaatiin yookaan of duwwaa ta'anii of dhiibuutiin homaa tokko hin hojjetinaa. Qooda isaa gadi of deebisuutiin warra kaan ofii keessa irra caalchisaa yaadaa. ⁴Tokkoon tokkoon keessan waa'ee fedha ofii keessanii qofaa hin yaadinaa, waa'ee fedha warra naaniis malee. ⁵Sammuu akkasii qabadhaa, isa Kirisoos Yesuus keessas ture; ⁶Isa, utuu Waaqayyoo ta'ee jiruu, Waaqayyoo wajjin wal qixxee ta'uu isa homaatti iyyuu hin lakkaa'in, ⁷Qood isaa duwwaa of godhe, bifa garbaa fudhatee, bifa namaa fudhatee dhalate. Bifa namaatiinis argame. ⁸Inni gad of-deebisee hanga du'aatti abboomamaa ta'e. handa du'a fannootti! ⁹Kanaaf, Waaqayyoo immoo guddisee ol ol isa qabe, maqaa isa hundumaa gararraa jiru kenneef. ¹⁰Maqaa isaatiif jilbi hundumtuu ni jilbeenfata, waaqa irratti, lafaa fi lafa jalatti; ¹¹arrabni hundumtuu akka Yesuus Kiristoos gooftaa ta'e dhugaa ni ba'a, ulifina Waaqayyoo abbaafis. ¹²Kanaaf, michoota ko, akkuma yeroo hundumaa abboomamtan, bakka ani jirutti qofaa utuu hin ta'in, caalaatti bakka ani hin jirretti, fayyina dhuunfaa keessanii soada fi rommaan hojjedhaa. ¹³Waaqayyootu isin gidduutti hojjechaa kan jiru, akka fedhaa fi gammachuu isaa isa gaariitti. ¹⁴Waan hundumaa falmii yookaan guungummii malee hojjedhaa. ¹⁵Akka warra mudaa hin qabnee fi qulqulloota taataniif, dhaloota jallaa fi mancaa'aa gidduutti ijoollee Waaqayyoo warra hin komatamne ta'aa. Isa ittiin biyya lafaa keessatti ibsitan. ¹⁶Dubbuu jiraanyaa qabadhaa, guyyaa Kiristoositti akkan akkasumaan hin fiiginiif yookaan akkasumaan hin dadhabiniif akka of jajutti. ¹⁷Yoodhuman akka kennaa aarsaatti dhangalaa'aa jiraadhee illee, amantii keessaniif jedhee, hunduma keessanii wajjin nan gammada. ¹⁸Haaluma wal fakkaataan, isinis anaa wajjin gammaduutu isin irra jira. ¹⁹Garuu, dhiyootti akkan Ximotewosiin siif ergu Yesuusitti abdiin qaba; akkasuma yeroon waantota waa'ee kee hubadhus, akkan jajjabaadhuuf. ²⁰Ani nama akka isaatii hin qabu, nama dhugaatti isiniif yaadu. ²¹Hundumtuu waan fedhii ofii isaatii yaada malee, waa'ee Yesuus Kiristoos miti. ²²Garuu gatii isaa isa mirkanaa'aa beektu, sabaiin isaa akka ilmaatti abbaa isaa wajjin, waan inni anaa wajjin wangeela tajaajileef. ²³Kanaaf hanga dandaa'ametti haalli ana bira jiru maal akka fakatu ilaaleen isiniif erga. ²⁴Garuu, anumti illee akka dafee dhufu gooftaatti ija jabina qaba. ²⁵Garuu, Ephafrodiixosiin deebisee erguun koo barbaachisaadha jedheen yaada. Inni obboleesaa fi hidhata hojii kooti, akkasuma loltuu isa michuu kooti; ergamaa keessanii fi fedha koofis tajaajilaadha. ²⁶Inni baay'ee dhiphateera, hunduma keessanii wajjinis ta'uu yaadeera, sababiin isaa akka inni dhukkubsate dhageesaniittu. ²⁷dhugaadhumatti inni hanga du'aatti dhukkubsatee ture. Waaqayyoo garuu itti araameera; isatti qofaa immoo miti; anattis malee, akkan gadda irratti gadda hin qabaanneef. ²⁸Isa erguu koo baay'ee hawwitu, yeroo deenbitanii isa argitan waan gammaddaniif; dhiphinni koos ni salphata. ²⁹Kanaaf, maqaa gooftaan gammachuudhaan isa simadhaa. Namoota akka isaatii kabajaa. ³⁰Inni hojiidhuma Kiristoosiif jedhee hanga du'aatti ga'e. Inni, tajaajila keessan keessaa waan isin biraa anaaf hin ta'in gara xumuraatti akka fiduuf lubbuu isaa baraare.

Chapter 3

¹Xumura irratti, yaa obboloota ko, Goofaatti gammadaa. Anaaf wanuma wal fakkaataa kana irra deebi'ee barreessuun anaaf rakkina miti. Inni nagaatti isineega. ²Saroota ilaalaa. Hojjettoota warra hamoota sana ilaalaa. Warra qaama miidhamtoota ilaalaa. ³Nuti warra kittaanamne, warra hafuuraan Waaqayyoon waaqessanii fi warra Kiristoos Yesuusiin of jajan. Warra foonitti ija jabina hin qabne. ⁴Yoo barbaachise, ani lee fooniin ija jabina qaba. Namni fooniin ija jabina qaba jedhe yaadu yoo jiraate. Ani isa nan caala. ⁵ani guyyaa saddeettaffaattiin kittaaname, sanyii Biniyaam, Ibirticha, seera ilaalchisee immo, ani Fariisicha. ⁶Hinaaffaaf immoo, waldaa amantootaa ari'chaan ture. Qaajlummaa isa seera jalaaf, ani muda maleessan ture. ⁷Garuu waanti ana gargaara ture, Kiristoosiif jedhee hir'inaattin ilaala. ⁸Dhugaadhuma iyyuu gooftaa koo Kiristoos Yesuusiin beekuun hundumaa irra waan caaluuf, ani waan hundumaa akka waan gatameetti nan lakkaa'a, Kiristoosiin bu'aa godhachuudhaaf kun hundinuu anaaf waan gatame ta'eera, akka kosiittis isa lakkaa'eera. ⁹isa keessatti argameera, karaa seeraa qajeelummaan qabuun miti, garuu isa karaa amantii Kiristoos keessaan argame, qajeelummaa isa Waaqayyoo biraa karaa amantii argame. ¹⁰Egaa ani amma isa baruu, humna du'aa ka'uu isaa fi michummaa dhiphina isaatii baruun fi du'aanis akka isaa ta'uun barbaada. ¹¹Kanaaf hanga tokko warra du'an keessaa ka'uu nan amaleeffadha. ¹²waantota kana duraan argadhee waana guutadheef miti, garuu Kiristoos Yesuus kan isaa waan na godhatee, anis isa kana bira ga'ee harka koo keessa galfachuuf duukaa kaachuutti nan jira. ¹³Yaa obbolootaa, ani ofii kootiif illee harka keessa galfadheera jedhee hin yaadu. Garuu, waanti ani godhu tokko, isa booda jiru irraanfadhee, isa dura jirutti hiixachuudha. ¹⁴Akeeka sana bira ga'ee gonfoo warra moo'anii argadhudhaaf nan hiixadha, gonfoo warra moo'anii kunis waamicha isa Waaqayyoo karaa Kiristoos Yesuus itti ni waameedha. ¹⁵Nuti warri bilchina qabnu hundumatuu, mee akkasitti haa yaadnu, yoo waa'ee waan tokkoo bifa adda ta'een yaadde, Waaqayyos waanta sana sitti ni mul'isa. ¹⁶Haa ta'u malee, isa takkaa arganetti haa jiraannu. ¹⁷ana fakkaadhaa, yoo obbolootaa. Itti dhiyeenyaan warra warra fakkeenya isin nu eessatti qabdaniin adeemaa jiran ilaalaa. ¹⁸Baay'een adeemaa jiru, waarri ani yeroo baay'ee isinitti himem, amma immoo imimmaaniin isinitti hima, warra diinota fannoo Kiristoos. ¹⁹Dhumni isaanii diigamuudha. Garaan isaanii Waaqayyoo isaanii waan ta'eef, ulfinni isaanii immoo qaani isaanii. Isaan waa'ee waantota lafa irraa yaadu, ²⁰Lamummaan keenya garuu waaqa irra, bakka nuti teenyee fayyina keenya eeggannu, gooftaa Yesuus Kiristoosiin. ²¹Inni qaama keenya isa gadi deebi'aa gara qaama isaa isa ulfina qabeessaatti ni jijjiira; humni isaa kunis waanuma hundumaa of jalatti ni galcha.

Chapter 4

¹Kanaaf, yaa obboloota ko warra ani isin yaaduu, gammachuu fi gonfoo ulfinaa koo, bifa kanaa gooftaatti jabaadhaa dhaabadhaa, yaa jaallatamoo obbolootaa.²Ewodiya kadhachaa jira, Sinxiikeenis kadhachaa jira, gooftaa keessatti akka warra yaada tokkoo ta'aniif, ³Eyyee, ani isin nan gaafadha, michoota koo warra dhugaa, akka dubartoota warra babal'isuu wangeelaa keessatti anaa wajjin dhamaa'an gargaataniif, Kilimensii fi michoota koo warra hafan kaanii wajjin; warra maqaan isaanii galmee jireenyaa irra jiru.⁴Yeroo hundumaa gooftaatti hammadaa, ammas nan jedha, gammadaa. ⁵gaarummaan keessan namoota hundumaa biratti haa beekamu. Gooftaan dhiyoodha. ⁶Waan kamiif iyyuu hin dhiphatinaa. Qooda isaa, waan hundumaaf, kadhataa fi waammataan galataa wajjin gaaffiin keessan Waaqayyoo duratti haa beekamu. ⁷Akkasuma nagaan Waaqayyoo, inni hubannaa hundumaa irra caalu, garaa keessanii fi yaada keessan haa eegu.⁸Dhuma irratti, yaa obbolootaa, waa'ee waanuma dhufaa ta'ee, waa'ee waanuma kabajamaa ta'ee, waa'ee haqa ta'ee, waa'ee waan qulqulluu ta'ee, waa'ee waan jaallatamaa ta'ee, waa'ee waan gabaasa gaarii ta'ee, yoo waanti baay'ee gaarii ta'e jiraate, yoo waanti galateeffamuun irra jiru jiraate, waa'ee waantata kanaa yaadaa. ⁹waantoni isin barattanii fudhattanis, ana keessattis dhageessasanii argita, isaan kana hojjedhaa, Waaqayyoo nagaas isinii wajjin ni ta'a. ¹⁰Ani guddisee gooftaatti nan gammada, amma dhuma irratti dhimma keessan anaaf haareessitan. Dhugaadhumatti duraan waa'ee koof dhimmitaniittu, gara ana gargaaruudhaaf carraan hin turre. ¹¹Ani kana waanan gargaarsa barbaaduun dubbadha miti. Ani haala kam keessatti iyyuu jiraahuu bareera. ¹²Hiyyummaa jechuun maal jechuu akka ta'e beeka, irraa haraa qabaachuunis maal akka ta'e beeka. Karaa hundumaa waan hundumaa keessatti dhoksaa kana bareera, quufattis beelattis; akkasuma, irraa hafa qabaachuu fi dhabuuttis. ¹³Ani waan hundumaa karaa isaa, isa ana jebeessuu nan hojjedha. ¹⁴Haa ta'u malee, isin yeroo dhiphina koo keessatti gaarii anaaf qooddani. ¹⁵Isin warri Filippiiyyus beektu, jalqaba wangeelaatti, yeroon Maqadooniyaatii adeeme, isiniin alatti waldaan kiristsiyana kennuuttis fudhachuutti ana deggerte hin hin turre. ¹⁶Yeroon Tasalooniqee ture, waan ana barbaachisu isa duraa caalaa anaaf ergitaniittu. ¹⁷Ani gargaarsa hin fedhu. Qooda isaa, ija isa gatii keessan ol guddisun barbaada. ¹⁸Ani waan hundumaa guutummaatti fudhadheera. Sirriitti anaaf kennameera, amma Ephafiroodisxoos harkaa waantota isin anaaf ergitan fudhadheera. Isaan foonii urgaa munya'aadha, aarsaa isa fudhatamaa fi Waaqayyoonnis gammachiisu. ¹⁹Waaqayyoon koo, fedha keessan, Kiristoos Yesuus keessaan akka ulfina badhaadhumaa isaatti isiniif ni kenna. ²⁰Amma, Waaqayyoo fi abbaa keenyaaf ulfinni baraa hanga baraatti haa ta'u. Ameen. ²¹Yesuus Kirisroos keessatti saba Waaqayyoo warra qulqullaa'ootti naga itti nuuf himi. Obboloonni warri anaa wajjin jiranis naga isiniif dhiyeessu. ²²sabni Waaqayyoo warri qulqulloono as jiran hundumtuu naga isin gaafatu. Keessumaa maatiin Qeesaar. ²³Ayyanani gooftaa Yesuus Kiristoos hafuura keessanii wajjin haa tau.

Colossians

Chapter 1

¹Phaawulos, akka fedha Waaqayyootti ergamaa Yesuus Kiristoosii fi Ximotewos obboleessa keenya, ²Qulqulloota saba Waaqayyoo fi Yesuus Kiristoos keessatti obboloota amanamoo Qolosaayis jiraniif. Ayyaanni isiniif haa ta'u, nagaan Waaqayyoo abbaa keenya biraa. ³Waaqayyoon ni galateeffanna, abbaa gooftaa keenya Yesuus Kiristoos, akkasuma nuti yeroo hundumaa isiniif ni kadhanna. ⁴Nuti amantii isin Yesuus Kiristoositti qabdan dhageenyeerra, akkasuma jaalala isin saba Waaqayyoo warra qulqullootaafis qabdan. ⁵Sababii abdii isa waaqa irra isiniif ka'ameef, isa sagalicha isa dhugaa keessaan dhageessan, ⁶isa gara keessan dhufe. Akkasuma wangeelli kun ija godhachaa fi addunyaa hundumaa keessatti guddachaa, akkuma isin keessatti hojjete guyyaa isa itti dhageessanii eegalee, akkasuma dhugaa keessatti ayyaana Waaqayyoo hubattanii kaasee. ⁷Kun wangeela, akkuma Ephafiraan irraa barattan, hojjetaa michuu keenya isa jaallatamaa, hojjetaa Kiristoos isa amanamaa qooda keenya. ⁸Ephafiraan jaalala isin hafuuraan qabdan nu hubacahiiseera. ⁹Jaalala kana irraan kan ka'e, guyyaa itti kana dhageenyaa kaasee nuti isiniif kadhachuu addaan kutnee hin beeknu. Nuti akka isin beekumsa fidhii isaa hubachuun guutamtaniif ni kadhanna; beekumsa hundumaa fi hubannaa hafuuraan. ¹⁰Akka isin adeemsa isa sirrii gooftaan ta'u adeemtaniif; isa karaa hundumaan isa gammachiisu. Hojii hundumaan ija godhachaa, Waaqayyoon beekuutti akka guddattan, ¹¹humna hundumaan jabaachaa, akka humna isaa isa ulfina qabeessaatti. Akka danda'uu fi obsa guddaa qabaattanitti ¹²Abbaaf galata galchaa, isa isin dandeessise F1dhaala

saba Waaqayyoo ifaan, keessaa qooda akka qabaattaniif.¹³ Inni ol aantummaa dukkanaa jalaa ni furee gara mootummaa ilma isaa isa jaallatamatti nu ceesise. ¹⁴Isa nuti keessatti furamuu arganne; dhiifama cubbuus.¹⁵ Inni fakkeenya Waaqayyoo isa hin argamneeti. Angafa uumama hundumaa. ¹⁶Waanti hundumtuu isaan uumame, kan waaqa irra jiruu fi lafa irras jiru, waantonni argamnii fi hin argamne. Teessoowwanis yookaan gurguddoonni yookaan mootummaan yookaan warri aboo qaban, waanti hundumtuu isaan, isaafis uumamani. ¹⁷Inni uumama hundumaa dura ture. Waanti hundumtuu isa keessaan jabaatee dhaate. ¹⁸Inni mataa qamaati, mataa waldaa kiristiyaanaatis. Inni jalqaba, warra du'aa keessaa warra du'an keessaa ka'uudhaan inni isa jalqabaati, kanaaf waan hundumaa keessatti bakka jalqabaa qaba. ¹⁹Waaqayyo guutummaan isaa ilma keessa akkaf gammadeera. ²⁰akkasuma ilma isaa keessaan waan hundumaa ofii isaatti araarsuudhaaf, karaa dhiiga fannoo isaa nagaa buusee, waantota lafa irra yookaan waaqa irra jiraniif. ²¹Isin yeroo tokko, isa irraa fagaattanii diinota isaa turtan, sammuuudhaa fi hojii hamaatiin. ²²Amma garuu, qaamaa isaa isa argamuun du'ee qulqulloota isin gochuuf isin araarseera, isa duratti himannaa gararraa isin taasise. ²³Yoo dhuguma amantiin itti fuftan, ijaaramtanii jabaattan, abdii wangeelaa isa dhageessan jalaa yoo hin adeemtan ta'e, isa uumama hundumaa waaqaa gadi jiranitti lallabame. Kun wangeela isa ani Phaawulos tajaajilaa ta'eefiidha. ²⁴Amma isiniif dhiphachuutti nan gammada; Kiristoos waa'ee qaama isaatii, waa'ee waldaa kiristiyaanaaf dhiphina inni fudhateen kan hir'ate ani amma foon kootiin nan guuta.. ²⁵Ani waldaa kiristiyaanaaf kanaaf tajaajilaadha; akka eegummaa isa isiniif Waaqayyoo biraa anatti kennameetti, sagalee Waaqayyoo fiixaan baasuuf. ²⁶Dhoksaan kun isa barootaaf dhaloota jalaa dhokatee tureedha, garuu saba Waaqayyoo warra qulqullootaatti mul'ateera. ²⁷Waaqayyo badhaadhummaa dhoksaa ulfina isaa warra ormootaa gidduutti isaaniitti mil'isuu barbaade, Kiristoos isa isin keessa jiru, abdii ulfinaa. ²⁸Nuti isa ni lallabna, namoota hundumaa akeekkachiifnee ogummaa hundumaanis ni barsiifna; akka namni hundutmuu Kiristoos keessatti ga'aa ta'ee dhiyaatu. ²⁹Kanaaf immoo ani nan dhama'a, na jooras akka humna isaa isa humnaan ana keessa jiruutti.

Chapter 2

¹Isiniif jedhee wal'aansoo jabaa akkamii akkan qabe akka beektan nan barbaada, warra Lodoqoiyaa jiraniif, namoonni baay'een qaamaan fuula koo hin argine. ²Ani akka garaan isaanii jajjabaatuuf, jaalalaan akka walitti hidhamaniif, badhaadhummaa hubannaa isa guutuu ta'e, argatanii dhoksaa Waaqayyoo isa ta'e Kiristoosiin akkabeekaniif nan dhama'a. ³Isa keessa qabeenyaan, ogummaa fi beekumsi dhokatee jira. ⁴Kana akka namni kan iyyuu dubbii miidhegsee ittiin isin hin gowwomsineef jedheen dubbadha. ⁵Yoodhuman fooniin isinii wajjin hin jiru ta'e illee, hafuuraan isinii wajjin jira. Amala keessan isa gaarii fi jabina amantii isin Kiristoositti qabdan arguutti nan gammada, ⁶Akkuma gooftaa Yesuus Kiristoosiin fudhattanitti, akkasuma isattis jiraadhaa. ⁷Isatti hidda gadi jabeeffadhaa, isa irratti ijaaramaa, akkuma barsiifamtan amantiidhaan ijaaramaa, galatas baay'isaa. ⁸Akka namni kam iyyuu akka barsiisa Kiristoositti utuu hin ta'in, yaada mataa isaa keessaa ba'ee fi gowwomsaa waan tokko of keessa hin qabneen isin hin gowwomsin; akka barsiisa namaatti akka isa hafuurota bantii waaqa keessaa biyya lafaa kana keessatti humna qabnu jedhamanii sdaatamanitti isin hin booji'in. kana hundumaaf of eeggadhaa. ⁹Isa keessa, guutummaan Waaqayyoo biyya qaamaan keessa jiraata. ¹⁰Isin isaan guutamtaniittu, isa maraa geggeessaa fi abbaa aboo hundumaa gararaa ta'een. ¹¹Isin kittaanamuu isa namaan hojjetameen qaama namaa muraniin utuu hin ta'in, kittaanamuu isa kan Kiristoosiin kittaanananiittu. ¹²Isin cuuphaadhaan isaa wajjin awwaalamtaniittu, isa keessatti amantiidhaan, humna Waaqayyootiin kaataniittu., isa du'aa isa kaaseen. ¹³Yeroo irra daddarbee keessanii fi kittaanamuu dhabuu foon keessaniin duutan, inni ofii isaa wajjin jiraatoo isin godhee fi irra daddarbaa keenya hundumaas nuus nuuf dhiise. ¹⁴Inni barreeffama liqqi isa nuun mormaa ture seera isaa wajjin balleessee, fannoo irratti fannisee daandii irraa isa balleesse. ¹⁵Inni aboo warra geggeessitootaa fi warra aboo qabanii irraa kaasee fannichaan isaa dhiibee akka isaan naanna'anii argamaman taasise. ¹⁶Kanaaf, namni kam iyyuu nyaachuu fi dhuguun isinitti hin faradin, yookaan waa'ee ayyaanaa fi ji'a haaraa, yookaan guyyaa torbaffaa. ¹⁷Gaaddidduunn waantotaa dhufuuf jedhan jiru. Qaamichi garuu kan Kiristoosi. ¹⁸Nanmi gadi deebi'ee eergamootaa waaqa irraa waqessuu jaallate, mul'ata erge tokko tokkoon himuudhaan sababii ta'u utuu hin qabaatin, yaaduma garaa isaatiin of bokoksee, galata isin hin dhabsiisin. ¹⁹Namni akkasii Kiristoos mataa dhagnichaati, isa guutummaan qaamaa ittiin soorame, buusaa fi ribuu isaatiinis walitti hidhame, guddina Waaqayyoo biraa argatuunis ni guddata. ²⁰Isin yoo Kiristoosii wajjin qabiyyee hafuurota biyya lafaa kanaa jalaa duutaniittu ta'e, maaliif kan biyya lafaa taatanii jiraattu, ²¹Hin qabin, hin dhandhamatin, ittis hin bu'ini?" ²²Isaa kun hundumtuu itti gargaaramnaan ni balleessu, akka abboommii fi barsiisa namaatti. ²³qajeelfamoonni kun mul'achuu ogummaatti, amantii ofii isaaniif hojjetatanii wajjinii fi gaarummaa fi taaajila qaamaa jabaa wajjin. Isaa garuu gammachuu foonii wajjin garii hin qabani.

Chapter 3

¹Yoo Waaqayyo Yesuusii wajjin isin kaaseera ta'e, waan olii yaadaa, bakka Yesuus mirga Waaqayyoo ta'ee jiru. ²Waa'ee waanta olii jiru yaadaa. Waa'ee waan lafa irraa miti. ³Isin waan duutaniif, jireenyi keessan Kiristoosii wajjin Waaqayyoo keessa dhokateera. ⁴Yesoo Kiristoos mul'atu, inni jireenya keessan ta'e, isinis isaa wajjin ulfinaan ni mul'attu. ⁵Kanaaf, du'aa, miseensonni warri lafa irraa, ejja, xuraa'ummaa, miira, fedhii hamaa, fi ofittummaa, isa ejja ta'e. ⁶Innis, waanota kanaaf jedheeti kan dheekkamsi Waaqayyoo ilmaan hin abboomamne irrati dhufaa jiruuf. ⁷Isinis takkaa waantota kana gidduu adeemtaniittu, yeroo isaan gidduu jiraattan. ⁸Amma garuu isin waantota kana hundumaa balleessuutu isin irra jira, dheekkamsa, aarii, yaada hemmeenya, maqa balleessii fi dubbii afaanii hin tolle. ⁹Soba walitti hin dubbatinaa, namummaa moofaa hojii isaa hundumaa wajjin of irraa baaftaniittu. ¹⁰Namummaa haaraas uffattaniittu, isa beekumsaan akka fakkeenya isa isa uumeetti haareffamaa jiruun. ¹¹Girikii yookaan Yihuudiin bakka hin turin, kittaanamuu fi kittaanamuu dhiisuu, garba, warra hin amanne, Iskuutes, garba, nama walabaa, garuu Kiristoos hunduma, akkasuma hunduma keessa jira. ¹²Kanaaf, akka warra Waaqayyoon fo'atamniitti, qulqulluu fi jaallatamniitti, garaa araaraa qabaadhaa, garraamummaa, gaarummaa fi obsa. ¹³Walii keessaniif obsaa. Simboo waliif ta'aa. Yoo namni tokko isaa kaan irratti komee qabaate, akkuma itti goftaan isiniif dhiisetti isinis waliif dhiisaa. ¹⁴Waantota kana hundumaa caalaa, jaalala qabaadhaa, isa hidhaa waan hundumaa ta'e. ¹⁵Nagan Kiristoos garaa keessan keessatti haa moo'u, isin nagaa kanaaf jettaniitu kan isin qaama tokko keessatti waamamtan. Akkasuma galaateeffadhaa. ¹⁶sagaleen gooftichaa baay'inaa isin gidduu haa jiraatu. Ogummaadhaan walii keessan barsiisaa fi qajeelchaa, faarfannaa fi weedduu hafuuraa faarfachaa, waaqayyoofis galata galchaa. ¹⁷Waan kam iyyuu yoo hojjetan, sagalee fi hojiidhaan, hunduma isaa maqaa gooftaa Yesuus Kiristoosiin hojjedhaa. Karaa isaa Waaqayyo abbaaf galata dhiyeessaa. ¹⁸Haati manoolii, abbootii manoolii keessaniif of kennaa, akkuma gooftaa keessatti sirrii ta'e. ¹⁹Obbootiin manaa, haadha manoolii keessan jaalladhaa, isaanitti hin hammaatinaa. ²⁰Ijoollonni, waan hundumaa maatii keessaniif abboomamaa, kun gooftaa ni gammachiisa. ²¹Abbootiin, ijoollee keessan hin dheekkamsiisinaa, akka humni isaan hin buunetti, ²²Warri garboonni, akka fooniitti karaa hundumaa gooftota keessaniif abboomamaa, tajaajila ijaan miti, akka namoota gammadaniitti, garuu garaa jaalalaan. Gooftaa sodaadhaa. ²³Waan hojjetan hundumaa, gooftaaf jettanii garaa keessan irraa hojjedhaa, namaaf jettanii miti. ²⁴Isin gatii dhaalaa akka gooftaa biraa fudhattan beektu, innis gooftaa Yesuus isa isin tajaajiltaniidha. ²⁵Namni waan gaarii hin goone hundumtuu adaba isaa ni fudhata, hojii gaarii hin hojjetaniif, adda gooduun hin jiru.

Chapter 4

¹ Gooftoliin, garbootaaf waan sirrii fi ga'aa ta'e kennaafii, ofii keessaniis akka waaqa irraa gooftaa qabdan beekaatii.² Jabaattanii kadhachuu keessan itti fufaa; galata galchuutti dammaqaa, ³ Waliin taatanii nuuf kadhachuus, akka Waaqayyoo sagalee isaatiif balbala nuuf banuuf, akka dhoksaa Kiristoos dubbannuuf, isa ani isaaf jedhee hidhaa keessa jiruuf, ⁴ akka ifaa isa godhuuf kadhadhaa, akka inni dubbatamuun irra jirutti.⁵ Gara warra bakkee jiraniitti ogummaan adeemaa, yerichas bitaa. ⁶ Yeroo hundumaa dubbiin keessan ayyaanaan haa ta'u. ashaboon kan minyaa'e haa ta'u. akka itti tokko namootaaf deebifan akka beektaniif.⁷ Haala ani keessa jiru hundumaa, Tiqikoos isinitti ni hima. Inni obboleessa jaallatamaadha. Tajaajilaa amanamaa fi gooftaa keessatti hidhata hojii. ⁸ Anis kanaaf jedhee isa gara keessatti ergeera., akak isin waa'ee keenya hubattaniif, akkasuma akka inni garaa keessan jajjabeessuuf. ⁹ Ani Onesimoosii wajjin isa ergeera. Obboleessa isa amanamaa fi jaallatamaa, isa isin keessaa tokko ta'e. isaan waan achiti ta'e hundumaa isinitti ni himu.¹⁰ Arisxarko, obboleessi inni naa wajjin hidhame, nagaa isin gaafa, Maarqosisi akkasuma, durbiin Baarnaabaas, (isa isin waa'ee isaa qajeelfama fudhattan, yoo inni gara keessan dhufe, isa simadhaa), ¹¹ akkasuma Yesuus inni Yuxxosiin waames. Warra kittaananaman kan qofaatu, mootummaa Waaqayyoof hidhata hojii kootiiti. Isaan anaaf jajjbina koo turani.¹² Ephafiraas nagaa isin gaafata, Innis isin keessaa tokko ta'ee, garbicha Kiristoos Yesuusi. Yeroo hundumaa kadhannaadhaan isin yaadata. Innis guutummaatti tasgabbootanii fedha Waaqayyoo hundumaan, jabbaattanii akka dhaabattan yeroo hundumaa kadhannaadhaa ni dhimma. ¹³ Ani akka inni jabaatee isiniif hojjetu dhugaan ba'a; warra Lodoqiyyaa jiraniif, Iyaaraapholis jiraniif. ¹⁴ Luqaas inni abbaa qorichaa fi Deemaas nagaa isiniif dhaamu.¹⁵ Obboloota warra Laa'odoqiyyaa jiran dubbisaa, akkasuma Lemifuunii fi waldaa amantootaa isa mana ishee keessa jirutti. ¹⁶ Yeroo xalayaan kun isin gudduutti dubbifamu, akkasuma waldaa amantootaa Laa'odoqiyyaa keessatti dubbisaa, akkasuma xalayaa isa La'odoqiyaatii dhufee dubbifames ilaalaa. ¹⁷ Aqiriphaamiinis, "tajaajila isa Yesuus keessaan fudhatte ilaali, isa bakkaan ga'uun sirra jiru"¹⁸ xalayaa kana harka ofii kootiinan barreesse, Phaawulos, hidhaamuu koo yaadadhaa. Ayyaanni isinii wajjin haa ta'u.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹ Phaawulos, Silaasii fi Ximotewos, gara waldaa amantoota ishee Tasaloniiqee, Waaqayyoo abbaa fi gooftaa Yesuus Kiristoositti jirtuu. Ayyaannii I fi nagaan isiniif haa baay'etu.² Nuti yeroo hundumaa waa'ee keessan hundumaaf Waaqayyoof galata dhiyeessina, kadhannaa keenya keessattis yeroo hundumaa isin yaadanna. ³ Waaqayyoo fi abbaa duratti hojii fi amantii keessan ni yaadanna.⁴ Obboloota Waaqayyootti jaallatamtanii, akka inni isin fo'ate beekna. ⁵ Sababiin isaa, wangeelli keenya sagalee qofaadhaan gara keessan hin dhufne, humnaan malee. Hafuura qulqulluu fi mirkaneessuu baay'eedhaan. Akkasuma, nuti isiniif jennee isin gidduutti namoota akkamii akka turre beektu.⁶ Isin sagalicha yeroo rakkina keessaan hafuura qulqulluu biraa gammachuudhaan fudhattan warra nuu fi gooftichas fakkaatan taatana.⁷ Kara irraan kan ka'e, warra amananii Maqeddoniyaa fi Akaayaa keessa jiran hundumaaf fakkeenya taatan.⁸ Sagaleen gooftaa isin biraa waan ba'eef, Maqeddoniyaa fi Akaayaa keessatti qofaa miti; amantiin isin Waaqayyootti qabdan garuu, bakka hundumaa ga'e. kanaaf waa'ee isaa waan jechuun nurra jiru hin jiru. ⁹ Isaanumti ofii isaaniitf nuti isin gidduutti fudhatama akkamitti akka arganne waan dubbataniif, akkamittis akka waaqota tolfamoo waaqessuu keessaa gara Waaqayyootti akka deebitan, Waaqayyoon isa jiraataaf hojjechuudhaaf. ¹⁰ ilma isaa waaqa irraa eeguudhaaf, isa inni du'aa kaase, Yesuusiin isa dheekkamsa dhuuf jedhu jalaa nu baraaru.

Chapter 2

¹Ofii keessaan akkuma beektan, Obbolootaa, isin bira dhufuun keenya bu'aa malee akka hin taane, ²garuu, akkuma beektan yoodhuma duraan kan dhiphannee fi qaanii malee Filiphisiyusitti rakkanne illee ta'e, wallaansoo jabaa keessaan dubbii Waaqayyoo isinitti lalalbuudhaaf Waaqayyoo keenyatti ija jabeeyyii turre.³ gorsi keenya dogoggora hin turre, xuraa'ummaa keessaas hin turre, gowwomsaa keessaas hin turre. ⁴Qooda isaa, akkuma Waaqayyoon qoramnee ilaalamne, wangeelicha akka amannuuf, kanaaf ni dubbanna, namoota gammachiisuuf miti, Waaqayyoon malee. Inni isa garaa keenya qoruudha. ⁵Nuti tasa dubbii saadoo fudhannee hin dhufne, akkuma beektan, yookaan dubbii sassatummaa, Waaqayyoo dhuga baatuu keenya. ⁶Namoota irraas ulfina hin barbaanne. Isinii fi warra kaan irras. ⁷Eenyummaa duuka buutota Kiristoos ta'uu keenyaa falmuu dandeenya turre. Qooda isaa, nuti isin gudduutti akka warra ormaa taane, akka haadha ishee ilmaan ofii isheetii jajjabeessituu. ⁸Karaa kana jaalala isiniif qabna turre. Nuti dubbii Waaqayyoo qofaa utuu hin ta'in jireenya ofii keenyaa illee isiniif qooduudhaaf gammachuu qabna turre. Isins waan baay'ee michoota keenya taataniif. ⁹Akkuma yaadattan, yaa obbolootaa, itti dadhabuu keenya. Tokkoo keessanitti ba'aa akkka hin taanetti halkanii fi guyyaa hojjechaa, dubbii Waaqayyoo isinitti lallabne. ¹⁰Isin dhuga baatota, Waaqayyos akkasuma, isin warra amanee biratti amalli keenya akkam qulqulluu, qajeelaa fi muda maleessa ture. ¹¹Akkasuma, akkamitti akka nuti tokkoo tokkoo keessanii wajjin turre. Akkuma abbaan ijoollee isaa wajjin ta'u. ¹²Si gorsaa, si jajjabeessaa, akka ati akka amala Waaqayyoof ta'u adeemtuuf, isa gara mootummaa ofii isaa fi ulfina isaatti si waamee. ¹³Sababii kanaaf, nuti walitti fufnee Waaqayyoon galateeffanna; yeroo isin sagalee Waaqayyoo isa fudhattan, isa nurraa dhageessan, akka dubbii namaatti hin fudhanne, garuu akkuma inni dhugaa ta'etti malee, sagalee Waaqayyoo, isa isin warra aname keessatti hojiitti jiru. ¹⁴Isiniif, yaa obbolootaa, faana waldaa amantoota Waaqayyoo warra Yihudaa keessa jiranii duukaa buutaniittu. Isinis karaadhuma namoota magaalaa keessaanii dhiphinni wal fakkaataan isin irra ga'eera, akkuma Yihodota biraa godhan. ¹⁵warra gooftaa Yesuusii fi raajota lamaan isaanii ajjeesanii fi nuun immoo ari'anii baasan. Isaan Waaqayyoon hin gammachiisan. Qooda isaa, isaan diina namoota hundumaati. illed ¹⁶Isaan akka nuti akka isaan fayyaniif warra ormaatti hin dubbanneef nu dhowwu. Firiin isaan isaa, isaan yeroo hundumaa, cubbuu isaanii hanga dandaa'an itti fuutu. Dhuma irratti dheekkamsi isaan argata. ¹⁷Garuu nuti, obboloonni, yeroo muraasaaf isinittii adda baane, qaamaan malee, garaan mitii. Addumaan nuti hawwineerra. Hawwii guddaadhaan, fuula keessa arguudhaaf. ¹⁸Nuti waan gara keessan dhufuu hawwineef, addumaan ani, Phaawulos, ammas, garuu seexanni nu dhorke. ¹⁹Abdii keenyaa, yookaan gammachuu keenya, yookaan kabaja keenya gooftaa Yesuus duratti yeroo yeroo inni dhufu maali? Inni si'i mitii? ²⁰Sababii ati kabajaa fi gammachuu keenya taateef.

Chapter 3

¹Kanaaf, yeroo kana caalaa baachuu dadhabnetti, Ateenaatti qofaa isaa isa dhiisuun gaariidha jennee yaadne.

²Ximotewosiin ergine, Waaqayyoodhaaf, wangeela Kiristoos keessatti obboleessaa fi hidhata hojii keenyaa, akka inni amantii keessanitti isin jajjabeessuuf. ³akka namni tokko illee rakkina kanaan hin raafamnetti. Akkuma isin beektan nuti kanaaf muudamne. ⁴Dhuguma, nuti isinii wajji turre, akka rakkinnii nurra ga'uuf jiru dursinee isinitti himneerra, akkasumas ta'e, akkuma beektan. ⁵Sababii kanaaf, yeroo kana caalaa obsuu dadhabe, waa'ee amantii keessanii baruufin erge. Tarii inni qoru hanga tokko isin qoreera ta'a. dhama'uun keessanis akkasumaani. ⁶ Ximotewos isin biraa gara keenya dhufe,e oduu gaarii waa'ee amantii fi jaalalaa fide. Akka isin yeroo hundumaa nu yaadattanis nutti hime. Akkuma nutis isin arguu yaadni, isinis akka nu arguudhaaf yaaddan. ⁷Sababii kanaaf, obbolootaa, nuti isiniif jajjabaanne amantii keessan irraan kan ka'e. dhiphinaa fi gidiraa keessatti. ⁸Ammaaf ni jiraanna; yoo gooftaatti jabaattanii dhaabattan. ⁹Waa'ee keessaniif kan ittiin Waaqayyoon galateeffannu, gammachuu fuula Waaqayyoo duratti qabnu hundumaa akkamitti ibsninaree? ¹⁰Halkanii fi guyyaa cimsinee kadhanna, fuula keessan arguudhaaf, akkasuma waan amantii keessatti isinitti hirata isiniif kennuudhaaf. ¹¹Waaqayyo abbaan keenya ofii isaatii fi gooftaan keenya Yesuus, karaa keenya gara keessanitti haa qajeelchu. ¹²Gooftaan jaalala isin walii keessaniif qabdan guddisee haa baay'isu; gara namoota hundumaattis, akkuma nuti isiniifis goonu. ¹³Inni garaa keessan haa jabeessu, akka isaan Waaqayyoo keenyaa abbaa duratti qulqullummaatti muda maleessa ta'aniif yeroo dhufaatii gooftaa Yesuusitti namoota isaa qulqullaa'ota hundumaa waliin.

Chapter 4

¹Dhuma irratti, yaa obbolootaa, kabajaan isin gaafanna, gooftaa Yesuusiinis isin gorsina. Yeroo nurraa qajaalfama nurra fudhattan, akkamitti akka itti Waaqayyoon gammachiisaa adeeman. Akkasuma adeemsa karaa kanaa, caalchiftanii akka dhamaataniif. ²Gooftaa Yesuus keessaan qajeelfama akkamii akka isiniif kennine beektu. ³Kun fedha Waaqayyoo waan ta'eef, qajeelummaan keessan, ejja irraa fagaachuun keessan, ⁴Tokkoon tokkoon keessan qulqullummaa fi kabajaan akkamitti akka mi'a isaa baachuun isin irra jiru akkuma beektan, ⁵Fedha hawwiin miti (Akkuma warra ormootaa Waaqayyoon hin beeknee) ⁶Namni kam iyyuu irra daddarbee dhimma isaa keessatti obboleessa isaa hin gowwomsin. Gooftaan waantota akkasii irratti ijaa ni ba'a. akkuma nuti duraan isinitti himnee isin akeekkachiifne. ⁷Waaqayyo xuraa'ummaatti nun waamne, ququllummaatti malee. ⁸kanaaf, namni kana tuffatu nama tuffata miti; Waaqayyoon malee, isa hafuura qulqulluu isiniif kennu. ⁹Jaalala obbolummaa ilaalchisee, eenyu iyyuu akka isiniif barreessu isin hin barbaachisu. Waaqayyo akka itti walii keessan jaallattan isin barsiiseera. ¹⁰Dhuguma, kana obboloota Maqedooniyaa keessa jiraniif kana godhaa. Nuti garuu isin gorsina, obbolootaa, kana caalaa akka hojjetaniif. ¹¹Akkasuma nuti akka jireenya gabii qabu jiraattan isin gorsina. Waa'ee itti gaafatamummaa keessaniif of-eeggadhaa, akkuma nuti isin abboomne harka keessaniin hojjedhaa, ¹²Akka warra akkee biratti sirriitti adeemuu dandeessanii fi homaa tokkoo hin barbaannetti. ¹³Obbolootaa, waa'ee warra rafanii akka isin wallaltan hin barbaannu, akka warra hafanii akka isin gaabbitan, warra abdii hin qabne. ¹⁴Yoo akka Yesuus du'ee du'aayis ka'e amanne, Waaqayyos akkasuma warra isaa wajjin rafiitiitti kufan Yesuusiin wajjin ni fida. ¹⁵Kanaaf, dubbii gooftaatiin isinitti dubbanna, nuti warri lubbuun jirru, warri dhufaatii gooftaaf hafne, warri nu dura mukan hin dursinu. ¹⁶Gooftaan ofii isaatiif waaqa irraa waan dhufuuf. Inni sagalee guddaadhaan dhufa, sagalee angafa ergamaan, malakata Waaqayyootiin, akkasuma war Kiristoositti du'an dura ni ka'u. ¹⁷Isa booda nuti warri lubbuun jirru, warri hafne, isaanii wajjin duumessa keessatti ni argman goofticha qilleensa keessatti simachuudhaaf. Akkasitti, gooftaa wajjin yeroo hundumaa jiraanna. ¹⁸Kanaaf, dubbii kanaan walii keessan jajjabeessaa.

Chapter 5

¹Amma yericha ilaalchisee, obbolootaa, eenyu iyyuu akka homaa tokko isiniif barreessu isin hin barbaachisu. ²Ofii keessaniif sirriitti akka dhufaatiin gooftaa akka hattuun halkan dhuftu fakkatu waan beekataniif. ³Isaan yeroo “nagaan” jedhan, diigamsi akka tasaa isaan irratti ni dhufa. Innis akka ciniinsuu da’umsa dubartii ulfaa ni ta’a. isaa karaa kam iyyuu jalaa ni ba’ani. ⁴Isin garuu, obbolootaa, isin garuu sukkana keessa hin jirtan guyyichi akka hattuutti akka isin irra hin baaneef. ⁵Hundumti keessan ijoollee ifaa fi ifa guyyaati. Nuti ijoollee halkanii fi dukkaa miti. ⁶kanaaf, akkuma warra nutis hin rafnu. Qooda isaa, haa dammaqnu. ⁷Warri rafan halkaniiin waan akkas godhaniif fi warri dhuganis halkaniiin halkaniiin akkas godhu. ⁸Garuu, hanga kan guyyaa taanetti, dammaqnee, amantii fi jaalala akka qabduu harmaatti, abdii fayyinaa immoo akka gonfoo mataatti uffachuutu nurra jira. ⁹Waaqayyo dheekkamsaaf utuu hin ta’in, karaa gooftaa Yesuus fayyina akka fudhannuuf nu kaa’e. ¹⁰Kanaaf eenyutu nuuf due, dammaqnes rafnes, isaa wajjin ni jiraanna. ¹¹kanaaf walii keessan jajjabeessaatii, walis kakaasaa. Akkuma gochaa jirtanitti. ¹²Yaa obbolootaa, kabajaan isin gaafanna, akka warra isin gidduutti dadhabaniif fi warra gooftaa keessatti isin geggeessaniif kabajan kennaafii. ¹³Sababii hojii isaaniitiif, jaalalaan ol isaan qabaa. Isin gidduutti nanaan haa ta’ani. ¹⁴Yaa obbolootaa, isin gorsina, warra dhibaa’ota ni akeekkachiifna, warra dadadhaboo ni jajjabeessina, warra dadhaboo ni gargaarra, waan hundumaatti immoo ni obsina. ¹⁵Akka namni kam iyyuu hamaadhaaf, hamaa hin deebifne ilaalaa. Qooda isaa, waan gaarii tokkoo tokkoo keessanii fi akksuma hundumaaf gaarii ta’e hordofaa. ¹⁶Yeroo hundumaa gammadaa. ¹⁷Utuu addaan hin kutin kadhadaa. ¹⁸Waan hundumaaf galata galchaa. Kun Kiristoos Yesuus keessaan fedha Waaqayyoo waan ta’eef. ¹⁹Hafuura hin dhaamsinaa, Raajota hin tuffatinaa. Waan hundumaa qoraa, isa gaarii ta’e cimaa qabadhaa. Waan gaarii hundumaa irraa fagaadhaa. ²³Waaqayyo nagaa, guutummaatti isin haa qulleessu. Guutummaan hafuura keessanii, lubbuun keessanii fi qaamni keessan dhufaati gooftaa Yesuusiif mudaa maleessa ta’ee haa eegamu. ²⁴Amamanaan isa isin waamuudha. Isa hojjetuudhas. ²⁵Obbolootaa, nuufis kadhadaa. ²⁶dhungannaa qulqulla’aadhaan obboloota hundumaa nagaa gaafadhaa. ²⁷Maqaa gooftaan akka isin xalayaa kana obboloota hundumaaf dubbifan isin abbooma. ²⁸Ayyaanni gooftaa keenya Yesuus kiristoos isinii wajjin haa ta’u.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Phaawulos, Silaawonisii fi Ximotewos; Tasaloniqeetti waldaa amantootaa ishee Waaqayyoo abbaa keenyaa fi gooftaa Yesuus Kiristoositti jirtuuf. ²Ayyaannii fi nagaan Waaqayyoo abbaa fi gooftaa Yesuus kiristoos biraa isiniif haa ta’u. ³nuti yeroo humdumaa waa’ee keessaniif Waaqayyoo galata dhiyeessina. Obbolootaa, akkuma ta’u, amantiin keessan caalchisee guddachaa jira. Jaalalli isin walii keessaniif qabdanis guddaadha. ⁴Nuti illee waldaa Waaqayyoo keessatti waa’ee keessaniin of jajna. Ari’ataman humdumaa keessatti waa’ee obsaa fi amantii keessaniif, waa’ee rakkina isa isin keessa darbaa jirtaniifis. ⁵Kun ragaa isa qajeelaa firdii Waaqayyooti, mootummaa Waaqayyoof kan maltan ta’u akka yaaddan, isa dhiphachaafii jiraniif. ⁶dhuguma, Waaqayyoo qajeelummaadha warra isin dhiphisan innis immoo dhiphisuu., ⁷Isin warra rakkaniif boqonnaan haa ta’u, hunduma keenyaaf illee. Gooftaa Yesuus yeroo waaqa irraa mul’atu, ergamoota isaa warra jajjaboo wajjin. ⁸Abidda bobu’u keessatti, Warra Waaqayyoon hin beekne irratti tarkaanfii ijaa ba’uu ni fudhata; akkasuma warra wageela gooftaa Yesuusiif hin abboomamnee irrattis. ⁹Isaa gubannaa bara baraatiin ni dhiphatu bakka gooftichi hin jirretti; humna ulifina isaan alatti. ¹⁰Inni yeroo dhumaatti yeroo dhufu kana ni godha; qulqullummaa isaatiin ulfina argachuudhaaf, warra isa amantan biratti jajamuudhaaf. Sababiin isaa dhuga ba’umsi nuti isiniif kennine amanamaadha. ¹¹sababii kanaaf, utuu wal irraa hin kutin isiniif ni kadhanna. Waaqayyoo akka isin warra waamicha isaaf mala taataniif, humna isaatiin kaayyoo gaatii hundumaa fi hojii amantii hundumaa bakkaan ga’uuf. ¹²Kana immoo akka maqaan gooftaa Yesuus isin gidduutti ulfina argatuuf kadhanna; isinis isa keessatti, akka ayyaana Waaqayyoo keenyaa fi gooftaa Yesuus kiristoositti.

Chapter 2

¹Amma waa'ee dhufaatii gooftaa Yesuus Kiristoos fi isaa wajjin ta'uudhaaf isa wajjin ta'uu keenyaa, kabajaan gaafanna yaa obbolootaa. ²Akka isin salphaatti jeeqamtanii hin rakkanneef. Hafuuraanis ta'e ergaadhaan, yookaan xalayaadhaan isa akka waan nu biraa dhufee fakkaatuun. Guyyaan gooftichaa waan dhufeef. ³eenyu illee karaa kam iyyuu isin hin gowwomsin. Waan utuu kufaatiin hin dhufin booda hin dhufnee fi namni seera-maleessaas hin mul'atin, ilmai diigumsaa. ⁴Inni kun isa ofii isaa ol ol qabuudha fi waan Waaqayyoo jedhamee waamamuu yookaan waqeffatamuun hundumaa mormuudha. Kamuma irraan kan ka'e, inni mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ta'ee akka Waaqayyoos of fakkeessa. ⁵Ni yaadattuu yeroon isin bira ture akkan waa'ee kanaa isnitti dubbadhee ture? ⁶Amma egaa waanta isa dhowwu beektu, akka inni yeroo isa sirrii ta'e qofaatti mul'atuuf. ⁷Dhoksaan alseerummaa hojiitti jira; amma nama isa dhowwu tokko qofaatu jira, hanga inni daandii irraa fuudhamutti. ⁸Isa booda inni seera malee jireetu sun ni mul'ata; isa gooftaa Yesuus afuura baafannaa afaan isaatii ajjeesa, yeroo mul'ina dhufaatii isaatis garakamitti iyyuu isa hin fidu. ⁹Shufaatiin seer-maleessummaa humnaan hojjechuu, mallattoo fi dinqiiwwan sobaa seexanaa irraan kan ka'e dhufa. ¹⁰Akkasuma, waan hamaa hundumaatiin warra balleessaa jiran isa gowwomsu, sababii isaan dhugaa fi fayyina jibbaniif. ¹¹Sababii kanaaf, Waaqayyoo gowwomsaa human qabu isaanitti ergaa jira; akka isaan soba amananiif. ¹²Akka hundumti isaanii, warri dhugaa hin amanin ifatamaniif, qooda isaa xuraa'ummaa keessaa gammachuu waan fudhataniif. ¹³Nuti garuu yeroo hundumaa isiniif Waaqayyoon galateeffanna, obboloota warra gooftaan jaal'ate, sababiin isaa Waaqayyoo akka firii jalqabaatti isin jaal'ate, akka karaa qulleessuu hafuura fi dhugaatti amanuun. ¹⁴Kanatti immoo garaa wangeela keenyaa isin waame. Akka isin ulfina gooftaa Yesuus Kiristoos argattaniif. ¹⁵Kanaaf, yaa obbolootaa, aadaa isa barsiifamtanitti cimaatii jabeessaas qabadhaa, dubbiin keenyaan yookaan immoo xalayaa keenyaa. ¹⁶Amma gooftaan Yesuus Kiristoos ofii isaa fi Waaqayyoo abbaan keenya, inni nu jaal'atee jireenya bara baraa nuuuf kennee, nu jabeessee ayyaan keessaanis abdii gaarii nuuf kenne, ¹⁷Garaa keessan hojii fi sagalee gaarii hundumaan garaa keessan haa jabeessu.

Chapter 3

¹Amma, Obbolootaa, nuuf kadhadaa; akka sagaleen Waaqayyoo ariifatuuf fi ulifnas argatuuf, akkuma isinii wajjin jiru. ²Akka nuti xuraa'ummaa fi namoota hamoota irraa adda baanuuf. Hundumtuu amantii hin qabani. ³Waaqayyoo garuu amanamaadha, inni isin jabeessuu fi isa hamaa ta'e irraa isin eegu. ⁴Nuti waa'ee keessaniif Waaqayyoootti ija jabina qabna. Akka isin isa lamaan isaa gootanii fi isa nuti isin abboomnes godhuu itti fuftan. ⁵Waaqayyoo gara isa jaallachuu fi Kiristoosiifis jedhanii obsuutti ti garaa keessan haa qajeelchu. ⁶Amma egaa isin abboomna yaa obbolootaa, maqaa Yesuus Kiristoosiin, akka isin obboleessa hojii hin qabnee fi akka aadaa jireenyaa nurraa fudhataniitti hin jiraanne of irraa fagessitaniif. ⁷Nuun fakkeechuun isiniif barbaachisaa akka ta'e akkuma waan beektaniif, nuti yeroo isinii wajjin turre hojii malee hin turre. ⁸Utuu gatii hin baasin nyaata nama tokko iyyuu nyaannee hin beeknu; garuu halkanii fi guyyaa humnaa fi dadhabbiidhaan eenyutti iyyuu akka ba'aa hin taaneef hojjenneerra. ⁹Kana immoo waan aboo hin qabneef goone miti; isiniif fakkeenya ta'uuf malee, isinis akka nu fakkaattaniif. ¹⁰Yeroo isinii wajjin turre, "Namni hin hojjetne, hin nyaatinis" jennee isin abboomneerra. ¹¹Akka namootni hin hojii hin hojjenne isin gidduu jiran dhageenyeerra, warri hojiitti hin dhimmine, warri hoji maleeyyiin. ¹²Amma, nuti warra akkasii maqaa gooftaa Yesuus Kiristoosiin ni gorsina. Akka isaan itti dhamaa'anii hojjetanii buddeen ofii isaanii nyaataniif. ¹³Isin garuu, yaa obbolootaa, waan gaarii hojjechuutti hin laafinaa. ¹⁴Yoo namni dubbii keenya xalayaa kana keessa jiruuf hin abboomamne jiraate, isa dhiisaatii hariiroo isaa wajjiniis dhiisaa, akka qaaniin isatti dhagaa'amutti. ¹⁵Garuu akka diinaatti isa hin ilaalinaa; akka obboleessaatti isa akeekkachiisaa. ¹⁶Amma egaa gooftaan nagaa ofiidhuma isaatii karaa hundumaa yeroo hundumaa nagaa isiniif haa kennu. Gooftaa humduma keessanii wajjin haa ta'u, ¹⁷Ani Phaawulos, kana harka kootiin isiniif barreesseera; isa mallattoo xalayaa ani barreesse hundumaa ta'e. ¹⁸Ayyaanni gooftaa keenya Yesuus Kiristoos hunduma keessanii wajjin haata'u; Ameen.

1 Timothy

Chapter 1

¹Phaawulos, duuka buutuu Kiristoos Yesuus akka abboommii Waaqayyoo keenyaa isa fayyisaa fi Kiristoos Yesuus isa abdii keenyaatti. ²Ximotewosiif, ilma amantii isa dhugaaf, ayyaanni, araarii fi nagaan Waaqayyoo abbaa fi kiristoos biraa. ³kkuman yeroon gara Maqedooniyaa dhufuuf ture, akka ati hoojjettuuf si ariifachiise, Efesonitti haftee, akka namoonni tokko barsiisa kan biraa hin barsiife akka abboomtuuf. ⁴Akkasuma akka isaan seenaa fi hidda dhalootaatti gatii hin kennineef. Kan karoora Waaqayyoo isa amantiidhaan ta'e caalaa, falmii guddisa. ⁵amma egaa kaayyoon abboommichaa jaalala garaa irraa ka'eedha. Qalbii gaarii irraa fi amantii garaa irraa ta'e irraa. ⁶Namoota waanota kana irraa dogogganii dubbii waa'ee hinbaafnetti goran jiru. ⁷Isaan barsiisota seeraa ta'uu barbaadu, garuu waanta dubbachaa jiran yookaan waanta ija jabummaadhaan jabeessaa jiran hin beekani. ⁸Garuu nama seeraan itti gargaarmuuf seerri dhimma ni baasa. ⁹Nuti kan beekna, akka seerri nama qajeelaadhaaf bakka hin buune. Garuu immoo warra seera malee jiraatanii I jallootaaf malee, warra Waaqayyoon hin beeknee fi cubbamootaaf, warra cubbamootaa fi ciiggaasisoo, warra abbaa fi haadha isaanii ajjeesaniif, warra jjeesaniif. ¹⁰Namoota warra ejjitootaaf, warra naamusa hin qabneef, warra sagaagalummaa raawataniif, warra namoota garbummaadhaaf butaniif, warra sobaniif, warra sobaan dhugaa ba'anii fi akkasuma warra barsiisa dhugaan mormaniif. ¹¹Qajeelfamni kun akak ulfina wangeela Waaqayyoo isa eebbifamaatti isa an itti amaneetti. ¹²Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin nan galateeffadha; inni na jabeesse, amanamaa godhee na simate, akkasuma immoo tajaajilaaf ana muude. ¹³Ani kan nama arrbsu, ari'atuuf fi nama dubbii jaal'atusin ture. Garuu, utuun hin amanin, beekumsa malee waanan hojjeedheef araaran fudhadhe. ¹⁴Ayyaanni gooftaa amanii fi jaalala Yesuus kiristoosiin ana irra darbaa dhangala'e. ¹⁵Ergaan kun fudhatamuudhaaf amansiisaa fi ga'aadha; akka Yesuus cubbamoota fayyisuudhaaf gara biyya lafaa dhufe. Isa ani isa ani isa geggeessaafii ta'e. ¹⁶Garuu sababii kanaaf, araaran argadhe, ana keessatti, isa ajajaa, Yesuus kiristoos obsa hundumaa ni argisiisa, inni kana hundumaa warra isatti amananii jireenya bara baraa fudhataniif akka fakkeenyaatti godhe. ¹⁷amma mootuu barootaaf, isa hin dune, hin argamne, Waaqayyoo isa qulqulluu, ulfinni baraa hanga bara baraatti haa ta'uuf. Amen. ¹⁸ani abboommii kana isin duran kaa'a, Ximotewos ilma ko, akka raajii isa duraan waa'ee keetiif dubbatameetti, akka ati lola amantii isa gaarii loltuuf, ¹⁹Amantii fi qalbii gaarii

qabaattee. Kana dhiisanii, amantii isaanii akka caccabaa doonii godhaniiru.²⁰Warri akka Himnewosii fi Iskindir, warra akka isaan nama hin arrabsineef ani seexana itti gadi dhiise.

Chapter 2

¹Kanaaf, hundumaa dura, himannaai, kadhannaa, iyyataa fi galata namoota hundumaaf akka ta'un gaafadha.

²Moototaa fi warra aboo irra jiran hundumaaf, akka nuti jireenya nagaa fi tasgabbiif fi Waaqayyoon fakkaachuu fi kabaja hundumaan jiraannuuf. ³Kun Waaqwayyo keenya isa fayyisaa biratti gaarii fi fudhatamaadhas. ⁴Inni akka namoonni hundumtuu fayyanii fi gara dhugaa beekuuttis dhufaniif ni barbaada. ⁵Waaqayyo tokkichatu jira, namaa fi Waaqayyo gidduu immoo kan walitti fidu tokkotu jira, nama isa Kiristoos Yesuus. ⁶Inni furii godhee hundumaaf ofii isaa kenne, akkuma dhuga ba'umsichaa yeroo isa sirriitti. ⁷Kaayyoo kanaaf, ani isa labsuu fi ergamaa ta'een mudame; ani dhugaan dubbadha. Ani hin sobu, akkasuma barsiisaa warra ormootaa amantii fi dhugaadhaan. ⁸Kanaaf, ani akka dhiironni bakka hundumaatti akka aarii fi falmii malee harka isa qulqullaa'aa ol kaasanii nan barbaada. ⁹Akkasuma, akka dubartoonnis uffata gaarii uffatan, gitaa fi of-qabuudhaanis, rifeensa dhaa'ame yookaan warqee yookaan dhagaa gati jabeessa ykn uffata gatiin isaa cimaa., ¹⁰Garuu, waan dubartootaaf malu, warra karaa hojii isa gaarii Waaqayyoon dhugaa ba'an. ¹¹Dubartiin calliftee barachuu fi of kennuu walii galaan barachuutu irra jira. ¹²Anii akka dubartiin barsiiftuu fi aboon hojjettu hin eyyamu, garuu calliftaa haa jiraattu. ¹³Sababii Addaam dura argameef, isa booda immoo Hewaan. ¹⁴Addaam hin gowwomsamne, garuu dubartittiitu gowwosamee irra daddarbituus taate. ¹⁵Haa ta'u meele, garaa ijoollee godhachuu immoo ni fayyiti, isaan amantii fi jaalalaa fi qulqullummaa fi of qabuudhaan yoo itti fufan

Chapter 3

¹Dubbiin kun amanamaadha, namni tokko yoo geggeessaa ta'uu hawwe, inni hojii gaarii hawwu isaati. ²Kanaaf, geggeessaan immoo maqaa gaarii qabaachuutu irra jira. Inni abbaa manaa haadha manaa tokkoo ta'uutu irra jira, gaarii, nama of qabu, nama naamusa qabuu fi nama keessummaa simatu. Nama barsiisuu danda'us ta'uutu irra jira. ³Nama araara waynii hin qabne, lola jaallatu hin ta'in; garuu, garraamii fi nama naga qabeessa haa ta'u. Inni nama qarshii jaal'atu hin ta'in. ⁴Namaa gaarii godhee maatii isaa bulchu haa ta'u, akka ijolleen isaa kanaa hundumaan, isaaf abboomamanii fi isa kabajan mirkaneessutu irra jira. ⁵Namni kun yoo akka itti maatii isaa bulchu hin beeku ta'e, akkamitti karra Waaqayyoo dhimmuu danda'aree? ⁶Inni nama dhiyeenya amane hin ta'in, akka of tuulummaan of-bokoksee, akka isa hamaatti dheekkamsa jalatti hin kufnetti. ⁷Akkasuma nama warra bakkee biratti dhuga ba'umsa gaarii qabu, akka wal dhabdee fi kiyoo sexanaatti hin kufnetti. ⁸Akkasuma, diyaqunoonni, haa kabajamni, warra arraba lamaa hin ta'in. isaan wayinii baay'ee hin dhugin yookaan sassatoo hin ta'in. ⁹isaan dhoksaa amatii qalbii qulqulla'aadhaan eeguutu irra jira. ¹⁰Isa dursanii ilaalamuutu irra jira, isa booda namoota waan ittiin jedhan waan hin ta'iniif tajaajiluutu irra jira. ¹¹Akkasuma, warri manaa isaanii kabajamoo malee, warra maqaa balleessan hin ta'in. gitumatti ta'anii immoo waan hundumaan amanamoo haa ta'an. ¹²Diyaqunoonni, warra haadha manaa tokkoo haa ta'an; isaan warra ijoollee fi abbaa warraa isaanii seeraan qabatan haa ta'an. ¹³Warra gaarii godhanii tajaajilan, ofii isaaniitiif dhaabbannaa gaarii fi ija jabina guddaa amantii isa Yesuus kiristoos keessatti ni argatu. ¹⁴Yeroon waantota kana isiniif barreessu, gara keessan dhufuuf nan hawwa. ¹⁵Garuu yoo ture, akka isin itti mana Waaqayyoo keessatti itti jiraachuun isin irra jiruuf kana isiniif barreess; isa waldaa amantoota Waaqayyoo isa jiraataa ta'e, isa utubaa fi deggeraa dhugaa ta'e. ¹⁶Nuti hundumti keenya akka dhoksaan Waaqayyoon beekuu guddaa akka ta'e beekna. "Inni fooniin mul'ate, hafuuraanis mirkanaa'eera. Ergamootaan immoo kenname, Saboota gidduutti labsame, Biyya lafaa keessatti itti amanameera, Ulfinaanis ol fudhatame."

Chapter 4

¹ Amma caaffanni qulqulla'aan ifatti, bara dhumaatti namoonni amantii dhiisanii gara hafuuraa gowwosaa fi bariisa hamootaati ni goru jedha. ²Warri sobduun, warri sammuun isaanii jal'ate. ³ Akka namoonni wal hin fuuneef ni dhowwu, akka isaan nyaata isa Waaqayyo uumee, warri amananii, dhugaas beekan galataanis hin fudhannee fi irraas of qusataniif ni gaafatu. ⁴Waaqayyo uumama hundumaaf gaariidha, waanti galateeffatamee fudhatame kan gatamu hin jiru. ⁵Innis sababii dubbii Waaqayyoo fi kadhaanaadhaan qullaa'eefi. ⁶Isin yoo waanota kana obboloota dura keessan, Yesuus Kiristoosiif tajaajiltoota gaarii taatu. Isin waan dubbii sagalee amantii fi barsiisa gaarii isa hordoftaniin sooramaa jirtaniif. ⁷Dubbii seenaa isa namootni dulloomoon himan ciigga'aa. Qooda isaa, gara Waaqayyoon fakkachuutti ofii keessan leenjisa. ⁸Muuxannoon qaamaa xiqqoo bu'a qabeessa, Waaqayyoon fakkaachuun garuu waan hundumaaf gargaara. Inni waadaa jireena isa ammaa fi jireenya isa mul'achuuf jiruuti. ⁹Sagaleen kun amanamaadha; guutummaattis fudhatama qaba. ¹⁰Nuti kanumaaf joorree rakkannas. Waaqayyoo isa jiraataa waan abdannuuf, isa fayyisaa nama hundumaa ta'e, keessumaa immoo warra amanan. ¹¹namootaaf gorsaatii barumsa kanas barsiisaa. ¹²Eenyu illee dargaggeessa ta'uu kee hin tuffaatin, ati garuu dubbiiidhaan, amalaan, jaalaa fi qulqullummaadhaan amantootaaf fakkeenya ta'i. ¹³Amman dhufutti, dubbisa dubbisuutti, akeekkachiisuu fi barsiisuutti cimi. ¹⁴Kennaa isa si keessa jiru hin tuffatin, isa karaa raajii siif kanname, isa harki geggeessitoota sirra kaa'uun siif kenname. ¹⁵Isaan kanaaf of eeggadhu. Isaa keessa ta'i, guddachuun kee warra kaaniif ragaa akka ta'utti. ¹⁶Ofii keefis warra kaaniifis gatii kenni. Isaan kana itti fufi. Kan gochuu keetiin, ofii kees warra si dhaggeeffatanis ni fayyistaa.

Chapter 5

¹Nama dulloomaa hin ifatin, qooda isaa, akka abbaatti isa gorsi. Dargaggoota akka obbolootaatii gorsi.

²Dubartoota dulloomoo akka haadhaatti, dubartoota warra dargaggoota immoo akka obboleettotaatti, qulqullummaa hundumaan.³Dubartoota abbaan manaa irraa du'e kabajaa, warra abbaan manaa seeraa irraa du'e. ⁴Garuu immoo yoo dubartoonni sun ijoollee yookaan ijoollee, ijoollee isaanii qabaatan, isaan jalqaba maatii ofii isaaniitti kabajan haa argisiisuu haa barani. Maatii isaaniif deebii haa kennan, sababiin isaa kun Waaqayyoon hammachiisuudha.⁵Garuu dubartoon abbaa manaa irraa du'e isheen sirriin, isheen qofaa ishee hafte, isheen abdii ishee Waaqayyoo irratti gattee, yaada garaa ishee gaafachuu fi halkanii fi guyyaas kadhata itti fufte, ⁶Ishee of gammachiisuudhaaf jiraattu garuu, har'ima iyyuu utuu jirtuu duuteetti.⁷ Isaan kanaanis akkasuma isaan gorsi, akka isaan muda maleeyyii ta'aniif. ⁸Garuu yoo namni, fira ofii isaatiif hin kennu ta'e, keessumaa maatii isaatiif, inni amantii isaa gateera, akkasuma inni warra hin amanin irra gati dhabeessa ni ta'a.⁹Dubartiin abbaan manaa irraa du'eera kedhamtee galmeeffamuun irra jiru umuriin ishee waggaa ja'atamaa gadi hin ta'in. haadha manaa abbaa manaa tokkoo. ¹⁰ishee dhuga ba'umsa hojii gaarii qabaachuutu irra jira; ijoolle kunuunsuu haa ta'u, yookaan keessummota simachuu, yookaan miilla namoota qulqullootaa dhiqqu, yookaan warra rakkatoota gargaaruu, yookaan nama hojii gaariif of kenne.¹¹Garuu akkuma dubartoota dargaggoota abbaan manaa irra du'eetti, tarree keessatti hin barreessinaa. Isaan waan faallaa Kiristoos fedha foon isaaniitti kennamaniif. ¹²Akkasitti, of kennuu isaanii isa jalqabaa waan dhiisaniif dheekkamsi itti dhufa. ¹³Yeroodhuma tokko, isaan dhibaa'ota ta'uu ni baratu, manaa mana irras ni naanna'u. isaan dhibaa'ota qofaa miti. Dubbii waa'ee hin baasne dubbatu, qaamni isaaniis boqonnaa hin qabu. Dubbii jechuun isaan irra hin jirre dubbatu.¹⁴ Kanaa ani akka dubartoonni dargaggeeyyiin abbaan manaa irra du'e heeruman, ijoollee akka godhatan, mana geggeessanii fi akka isaan warra maqaa maqaa ni balleessaniif carraa hin kennine nan barbaada. ¹⁵Baay'ee seexana duukaa bu'aniiru. ¹⁶Yoo dubartiin amantuun tokko dubartoota abbaan abbaan manaa irraa du'e qabaatte, isheen isaan haa gargaartu, waldaa kiristiyaanaatti ba'aa akka hin taanetti; gargaarsa dubartoota abbaa manaa hin qabnee isa sirriis ni ta'a.¹⁷Geggeessitoonni warri gaarii godhanii geggeessan immoo, warra hojii lama hojjetaniif gatii haa kannani, keessumaa warra sagalichaa fi barsiisaanis itti dadhaban. ¹⁸Caaffatni qulqullaa'aan, "yeroo inni midhaan, siribisiisu qotiyyoo afaan isaa hin hidhin" jedha. Akkasuma, "hojjetaaf miindaan ni ta'aaf" jedha.¹⁹ dhuga baatoa lama yookaan sadii yoo jiraatan malee himata maanguddoo irratti dhiyaate hin fudhatin. ²⁰warri hafan akka sodaatanitti, warra cubamoota sirreessi.²¹ Ani kabajaan sin dheekkama, Waaqayyoo fi gooftaa Yesuus fi ergamoota warra fo'aman duratti, utuu wal hin caalsichin abboommii kana akka eegduuf, loogii malee akka hojjetuuf. ²²ariifatee nama tokko irra iyyuu harka hin kaa'in, cubbuu nama kan biraas hin qooddatin. Qulqullummaatti ofii kee eegi.²³ Kana booda bishaan hin dhugin. Qooda isaa, garaadhaa fi isa walitti fufee si dhukkubuuf jecha wayinii xiqqoo dhugi. ²⁴Cubbuun namoota tokko tokko ifatti beekamaadha; isaanis murtoodhaaf isaan dura ni adeema. Cubbuun inni kaan garuu booda dhufa. ²⁵Akkasuma, hojiin gariin ifatti beekamaadha; garuu warrumti kaan iyyuu immoo hin dhokatani.

Chapter 6

¹Warri akka garbaatti waanjoo jala jiran, gooftota ofii isaaniif kabajni hundumtuu ni jedhanii haa yadani. Kana immoo akka maqaan Waaqayyoo fi barsiifni hin arrabsameef gochuutu irra jira. ²Garboonni warri gooftota amane qaban, kabaja isaan dhowwachuun irra hin jiru, sababiin isaa obboloota. Qooda isaa, caalsichanii tajaajiluutu iyyuu irra jira. Warri bu'aa kana fudhatan amantootaa fi jaallatamoo waan ta'aniif. Waantota kana labsii barsiisi. ³Yoo namni tokko barsiisa sobaa barsiisee dubbii dhugaa isa isa kan gooftaa keenya Yesuus kiristoosii fi barsiisa waaqummaa isaan yoo morme, ⁴Inni oftuu laa fi nama homaa hin hubanneedha. Inni jeequmsa keessatti fedhii sirrii hin taanee fi falmii waa'ee sagalee isa hameenya, lola, arrabsoo, shakii hamaa qaba. ⁵Akkasuma, namoota warra qalbiin isaanii bade gidduutti walitti bu'iinsa addaan hin cinne. Isaan dhugaa gataniiru, Waaqayyoon fakkachuun immoo karaa ittiin qarshii baay'ee argataniidha jedhanii yaadu. ⁶Nama Waaqayyoo ta'uun, bu'aa gammachuu guddaa qaba. ⁷Gara biyya lafaatti waanta fidne waan hin qabneef, isa keessaa waan fudhannu hin qabnu. ⁸Qooda isaa, nyaataa fi ufatatti haa gammadnu. ⁹Amma warri badhadhummaa isa qormaataan guute argachuu barbaadan, gara kiyyootti. Isaan gowwummaa guddaa fi fedhii miidhaa qabu keessatti ni kufu. Gabatee hundumaa isa nama miidhuu fi belleessu keessatti. ¹⁰Jaalallii maallaqaa hidda hammeenya waan hundumaa waan ta'ee. Namoonni warri isa jaallatan, amantii irraa kaatanii, ofii isaaniis gadda guddaadhaan waraananiiiru. ¹¹Ati garuu, nama Waaqayyoo, waantota kana irraa fagaadhu. Qajeelummaa, hordofi, Waaqayyoon fakkaachuu, amanamummaa, jaalala, obsa fi gaarummaa hordofi. ¹²Lola gaarii isa kan amantii loli. Jireenya bara baraa isa itti waamamte qabadhu. Isa namoota dhuga baatota baay'ee duratti dhugaa baate. ¹³Ani abboommii kana Waaqayyoo dirattin sitti kenna, isa waan hundumaaf jireenya kennu, akkasuma Kiristoos Yesuus duratti, isa Phonxos Phiilaaxos qoramee dhuga ba'umsa gaarii kenne. ¹⁴Akka abboommicha balleessaa fi komee malee, hanga gooftaa keenya Yesuus kiristoos deebi'ee dhufutti eegduuf. ¹⁵Waaqayyoo dhufaatii Kiristoos yeroo isa sirriitti ni mil'isa; Waaqayyoo, inni eebbifamaa fi guddaan, mootii inni moo'uu fi gooftaa inni geggeessu. ¹⁶Isa qofaatu hin du'u, ifa isa sirrii keessas ni jiaraata. Eenyu iyyuu isa arguu yookaan ilaalu hin danda'u. Isaf ulfinnii fi gooftummaan bara baraa haa ta'u. Amen. ¹⁷Warra sooreessota biyya lafaa kanaa gorsi, akka isaan of tuulani qabeenyaa isaanii isa amansiisaa hin ta'in abdii hin godhanneef. Qooda isaa, Waaqayyoon haa abdatan. Inni akka itti hammannuuf qabeenyaa dhugaa hundumaa nuuf ni kenna. ¹⁸Akka isaan waan gaarii hojjetaniif itti himi, akka isaan hojii gaariidhaan badhaadhanii fi kenuufis garraamotaa fi fedha qabeenyii ta'aniif. ¹⁹Haala akkasiin, ofii isaaniif isa dhufuuf jiruuf bu'uura gaarii ka'atu; ittiin jireenya isa dhugaa argatu. ²⁰Yaa Ximotewos, isa sitti kenname eegi. Haasaa ciiggaasisaa fi homaa hin qabne dhiisi, yaada waliin mormu, waanta sobaa isa beekumsa jedhami irraas fagaadhu. isa beekumsa sobaa jedhamee beekamus. ²¹Namoonni tokko tokko kana labsu; dhugaa irraa waan kaataniif. Ayyaanni sii wajjin haa ta'u.

2 Timothy

Chapter 1

¹Phaawulos, fedha Waaqayyoo keessaan ergaa Yesuus Kiristoos, akka waadaa jireenya isa Yesuus Kiristoos keessa jiruutti, ²Ximotewoosiif, ilma isa jaallatamaa. Ayyaanni, araarii fi nagaan Waaqayyoo abbaa fi gooftaa keenya Yesuus Kiristoos biraa. ³Waaqayyoon nan galateeffadha, isan akkuma abboota kootii tajaajilu, sammuu qulqulluudhaan, yeroon walitti fufee kadhata koo keessatti halkanii fi guyyaa si yaadadhu. ⁴Yeroon imimmaan kee yaadadhu, si arguun hawwa, akkan gammachuudhaan guutamutti. ⁵Amantii kee isa sirrii nan yaadadhe; isa jalqaba akkoo kee Lo'isii fi haadha kee Ewunniqee keessa ture. Akka inni si keessas jitu amaneera. ⁶Kun egaa akka ati kennaa Waaqayyoo isa si keesa jiru ani harka sirra kaa'uudhaan argatte ammas akka qabsiiftuuf si yaadachiisuufi. ⁷Waaqayyoo hafuura sodaachuu nuuf hin kennine, humnaa fi jaalalaa fi naamusa malee. ⁸Kanaaf, waa'ee gooftaa keetii dhugaa ba'uu hin sodaatin, waa'ee koos Phaawulos, isa isaaf hidhame. Qooda isaa, egaa akka akak humna Waaqayyoo wangeelaaf dhiphachuu keessa qooda qabaadhu. ⁹Isa nu fayyisee hafuuraan immoo nu waame. Inni kana godheera, akka hojii keenyaatti immoo miti, garuu akka yaadaa fi ayyaana isaatti malee, isa utuu yeroo isaa illee hin eegalin Kiristoos Yesuus keessaan nuuf kenne. ¹⁰Amma garuu, fayyisuun Waaqayyoo karaa mul'achuu fayyisaa keenya Yesuus Kiristoos argameera. Isa du'a balleessee, jireenya fidee fi du'uu dhiisuu gara ifaatti karaa wangeelaa. ¹¹Sababii kanaaf, ani lallabaa, ergamaa fi barsiisaa ta'ee muudameera. ¹²Kanaf jedhees isaan kanaaf nan dhiphadha; garuu immoo itti hin yeella'u, eenyuun akkan amane

waanan beekuuf. Akka inni waanan itti amane kana hanga guyyaa dhumaatti eeguu danda’u amaneera.

¹³Fakkeenya dubbii isa amanamaa ana irraa dhageessee sana eegi, ¹⁴Waan gaarii isa Waaqayyo sitti kenne, hafuura qulqulluu isa si keessa jiraatu keessaan eegi, ¹⁵Ati kana beekta, akka warri Asiyaa keessa jiraatan hundumtuu ana irraa deebi’an. Garee kana keessan Fiigelosii fi Hermogenesistu jiru. ¹⁶Waaqayyo mana Onesiforosiif araara haa kennu, irra deebi’ee waan ana haatessee fi hariiroo anaa wajjin qabutti waan hin qaana’iniif. ¹⁷Qooda isaa, inni yeroo Roomaa ture, dhimmee barbaadee ana argate. ¹⁸Guyyaa sanatti araara akka argatuuf gooftaan isa haa gargaaru. Efesonitti karaa inni ittiin ana gargaare hundumaa, ati gaari gootee beekta.

Chapter 2

¹Ati kanaaf, yaa ilma ko, ayyaana isa Yesuus Kiristoos biraa argatetti jabaadhu. ²isa dhuga baatoa hedduu duratti ana irraa dhageesse, namoota anamamoo ta'an warra kan biraa barsiisuu danda'anitti dabarsii kenni. ³Akka loltuu gaatii Yesuus Kiristoositti anaa wajjin dhiphina keessaa hirmaadhu. ⁴Loltuun kam iyyuu jireenya dhimmoota kanaa keessa utuu jiruu, geggeessaa isaa gammachiisuudhaaf jedhee tajaajila dhimma kan biraa keessa hin seenu. ⁵Akkasuma, namni gorgommee fiigichaatti jitu tokko, yoo akka qajaalfama fiigicha sanaatti hin fiigu ta'e gonfoo hin fudhatu. ⁶Akka qotee bulaan jabaan ga'ee ija midhaanii isaa isa jalqabaa fudhatuuf barbaachisaadha. ⁷Waa'ee waanan jechaa jiruu itti yaadi, Waaqayyos waan hundumaan hubannaa siif kenna. ⁸Yesuus Kiristoosiin yaadadhu, isa ilma Daawiti ta'e, isa du'aa'is ka'e. Kun akka ergaa wangeela kootiitti, ⁹Isa ani dhiphachaa fi jiru, isa ani akka nama yakka godheetti fuunnaan hudhameefii, garuu immoo sagaleen Waaqayyoo immoo hin hidhamu. ¹⁰Kanaaf ani isaan waan hundumaa warra fo'amaniif jedhee nan obsa; isaanis fayyina isa Kiristoos Yesuus keessa jiru akka fudhataniif, ulifna bara baraa wajjin. ¹²¹¹Kun dubbii amanamaadha: "Nuti yoo isaa wajjin duuneerra ta'e, isaa wajjinis ni jiraanna. ¹²Nuti yoo obsine, isaa wajjin ni moona. Nuti isa ganne, innis nu gana. ¹³Nuti yoo amanamuu didne, inni garuu ananameedhuma hafa. Inni ofii isaa ganuu waan hin dandeenyeef. ¹⁴Isaan kana isaan yaadachiisuu itti fufi. Akka isaan sagalicha irratti wal hin lolleef Waaqayyoo duratti isaan abboomi; inni namoota warra dhagaa'n diiga malee, bu'aa hin qabu. ¹⁵Ofii kee akka nama fudhatameetti Waaqayyoof of dhiyeessuuf hanga dandeessu hojjedhu. Akka hojjetaa waan itti qaan'u hin qabne, nama isa sirriitti sagalee dhugaa sana barsiisuu. ¹⁶Dubbii waa'ee hin baafnee fi duwwaa irraa fagaadhu, isa caalchisee gara Waaqayyoon wallaaluutti nama geessu. ¹⁷Haasaan isaanii akka kaanserii tamsa'a. Himnewosii fi Filexos isaan keessaa tokko. ¹⁸Warra dhugicha irraa fagaatan, isaan , du'aa ka'uun ammuma iyyuu ta'eera jedhu, kanaanis amantii namootaa ni balleessu. ¹⁹Haa ta'u malee, bu'uurri jabaan inni kan Waaqayyoo ni dhaabata. Barreeffama "Waaqayyoo warra kan isaa ta'an ni beeka" jedha; akkasuma, "Namni maqaa gooftichaa waammatu hundutmuu, xuraa'ummaattii adda ba'uutu irra jira" jedha. ²⁰sooressaa keessa qodaa warqee fi meetii gofaatu jira miti. Qodaan mukaa fi suphees jira. Keessa muraasni bu'aa kabajamaaf ta'u; warri kaan immoo waan bu'aa hin qabneef. ²¹Namni tokko yoo waan bu'aa hin qabne irraa of qulleesse, inni qodaa isa bu'a qabeessa. Inni adda ba'eera, gooftaa isaatiif bu'a qabeessa, hojii gaarii hundumaafis qophaa'aadha. ²²Fedha dargaggumma irraa baqadhu. Qajeelummaa, amantii, jaalaa fi nagaa warra garaa qullaa'aadhaan gooftaa waammatanii wajjin hordofi. ²³Gaaffii isa gowwaa fi waa'ee hin baasne of irraa ittisi. Akka isaan lola dhalan ni beekta. ²⁴Tajaajilaa Waaqayyoo loluun irra hin jiraatu. Qooda isaa namoota hundumaaf garraamii ta'uutu irra jira, nama barsiisuu danda'uu fi obsaa. ²⁵Nama hubannaadhaan warra mormitoota isaa qajeelchu. Tarii Waaqayyoo akka isaan dhugaa beekaniif yaada qalbii jijjiirrannaa ni kennaaf ta'a. ²⁶Isaan ammas warra garaa qulqulla'aa ta'nii kiyyoo seexanaa keessaas ni ba'u ta'a, erga isaaf fedha isaan booji'amanii booda.

Chapter 3

¹Garuu kan beeki: bara dhumaatti yeroon ulfaataan ni ta'a. ²Namoonni kan of jaallatan ta'u, warra qarshii jaallatan, of tuuloo, of jajoo, warra arrabsan, warra maatii isaanii arrabsan, warra kabajan hin beeknee fi xuraa'oota ta'u. ³Waara jaalala hin qabne, warra araarsuu hin dandeenye, warra maqaa namaa balleessanii fi of hin to'anne, warra lola jaallatan fi waanta gaarii jibban ta'u. ⁴Isaan warra ganani ta'u, warra eeggannaa hin qabne, of tuultota, warra Waaqayyoon caalaa qabeenyaa jaallatan. ⁵Isaan bifa nama Waaqayyoo beekuu qabu, garuu humna isaa immoo ni ganu. Namoota akkasii irraa fagaadhu. ⁶Isaan keessaa muraasni dhiirotaa waan ta'aniif, warra gara manaatti seenanii dubartoota gowwota ta'an wallaalchisaniidha. Dubartoonni kun warra cubbuun irra tuulamee fi warra fedhii addaa addaatiin oofamniidha. ⁷Dubartoonni kun yeroo hundumaa ni baratu, garuu tasa gara beekumsa dhugaa hubachuutti dhufuu hin danda'aani. ⁸Akkasuma, akkuma Yaaneesii fi Yaambires Museedhaan morman, barsiisonni sobaa kunis dhugaadhaan ni mormu. Isaan warra sammun isaanii manca'eedha, amantiittis kufaniiru. ⁹Garuu immoo fagoo hin adeemani, gowwummaan isaanii namoota hundumaa biratti beekamaa waan ta'eef. Akkuma namoota warra sanaa. ¹⁰Isin garuu, barsiisa, amala, kayyoo, amantii, dhiphina dheeraa, jaalalaa fi obsa koo hordoftaniittu; ¹¹ari'atamuu, dhiphinaa fi waan Anxooqiya, Iqooniyuumii fi Lisxiraatti tti ana irra ga'e, Ani ari'atmuu obseera. Isaan hundumaa keessaa, Waaqayyoo ana oolche. ¹²Warri Kiristoos keessaan Waaqayyoon fakkaatanii jiraachuu barabaadan hundumtuu ni ari'atamu. ¹³Namoonni hamoonnii fi warri fakkeessitoonni ittumaa gara gadheetti adeemu, warra kaanis dogoggorsanii ofiis ni dogoggoru. ¹⁴Isin garuu, isa barsiifamtanitti qabamaatii amantii jabaas qabaadhaa. Isin eenyuu irraa akka barattan beektu. ¹⁵Akka mukummaatii kaasee caaffata qulqull'aa barsiifatme ati beekta. Kun immoo fayyina isa amantiidhaan Kiristoos Yesuus keessa jiruuf ogeessa si taasisa. ¹⁶Caaffatni qulqullaa'oon hundumtuu akka yaada Waaqayyootti ta'e. Barumsa bu'uura wangeelaaf, balleessaa hubachiisuuf, qajaalchuu fi qaajlummaatti laanjusuuf bu'aa ni buusa. ¹⁷Kun immoo akka namni Waaqayyoo dorgomaa fi hojii gaarii hundumaa qophaa ta'uufi.

Chapter 4

¹ Ani abboommii kabajamaa kana Waaqayyoo fi Kiristoos Yesuus durattin siif dhiyeessa; isa warra jiranii fi warra du'nitti faradu, sababii mul'achuu isaa fi mootummaa isaaf. ²sagalicha lallabi, yeroo mijataa fi mijataa hin taane keessatti qophaa'aa ta'i. Nama balleessaa isaa hubachiisi, ifadhu, gorsi, obsaa fi barsiisa hundumaan. ³Yeroo itti namoonni barsiisa sirrii jibban ni dhufa. Isaan akka fedha ofii isaaniitti barsiisota walitti ni qabatu; warra waan gurra isaaniitti tolu dubbatan. ⁴Isaan dhugaa dhaga'uu irraa gurra isaanii ni deebisu, gara qoosaatti ni deebi'u, ⁵Ati garuu, waan undumaan nama qalbii qabu ta'i. dhiphina keessaa hirmaadhu, hojii wangeelaa hojjedhu, tajaajila keessaa bakkaam ga'i. ⁶Anis sababiin siin boonuuf. Yeroo adda ba'uu kootii ga'eera. ⁷ani lola isa gaarii sana loleera, dorgommichas xumureera, amantiis eegeera. ⁸gonfoon qajaalummaas anaaf qophaa'eera, inni Waaqayyo, inni qajeelaan faradu, guyyaa sana nama anaaf kenna, ana qofaaf immoo miti, warra dhufaatii isaa eeggatan hundumaafis malee. ⁹Ariitiidhaan gara koo dhufuudhaaf waan dandessuu godhi. ¹⁰Deemaas ana dhiisee adeemeera. Inni biyya lafaa jaallatee gara Tasaliinigeetti sokke. Kiresqes Galaatiyaa dhage, Tiitos immoo Daalmaatiyaa dhage. ¹¹Luqaas qofaatu ana biratti hafe. Maarqosiin ofii kee duukaa anaaf fidi, inni tajaajila kana keessatti bana barbaachisa waan ta'eef. ¹²Xiqikoosiin immoo gara Efesoonitti ergeera. ¹³Waaroo ani Xiraa'ositti Kaarphos biratti dhiise, yeroo dhuftu fidii kottu. Akkasuma macaafotas sanas, keessumaa caaffata gogaa duugamaa sana. ¹⁴Iskindir inni sibiila tumu, waanta hamaa baay'ee ana irratti hojjete. Waaqayyos akka hojii isaatti isaaf ni deebisa. ¹⁵ati isa irraa of eeggadhu. Sababiin isaaa inni jabeessee dubbiin keenyaan mormeera. ¹⁶Famii koo isa jalqabaa keessatti, namni tokko illee ana waliin hin turre. Qooda isaa, hundumtuu ana dhiise. Kun isaanitti hin lakkaa'amin. ¹⁷Garuu imoo Waaqayyotu anaa wajjin ta'ee ann jajjabeesse, ana keessaan, akkal labsiin ergichaa guutummaatti fiixaan ba'uuf, akkasuma akka warri ormaas guutummaan isaanii dhagaa'aniif. Anis immoo afaan leencaa keessaan oole. ¹⁸Waaqayyo afaan waan hamaa hundumaa keessaa ana oolcha, mootummaa isaa waaqa irraafis na fayyisa. Isaaf ulfinni baraa hanga bara baraatti haa ta'u. Amen. ¹⁹Phrisqiilaa, Aqiilaa fi maatii Oneesiforos dubbisi. ²⁰Eraxos Qoronxositti hafe, Xiroofimosiin immoo dhukkubsannaanin Mileexositti dhiise. ²¹Utuu ganni hin ga'in dhufuu yaali, Yubulus, Liinos, Kilaawudiyaa fi obbolloonni hundumtuu nagaa si gaafatu. ²²Waaqaayo hafuuraan isinii wajjin haa ta'u, ayyaanni isinii wajjin haa ta'u.

Titus

Chapter 1

¹Phaawulos, tajaajilaa Waaqayyoo fi ergamaa Yesuus Kiristoos amantii namoota warra Waaqayyoof fo'amanii fi dhugaa beekuu isa Waaqayyoon fakkachuu wajjin waliif galuu. ²abdii jireenya bara baraa Waaqayyooo, isa hin sobdne, isa baroota dura kakuu galamee wajjin. ³Yeroo isa sirriitti inni dubbii isaa keessaan mul'ise; isa ani akka abboommii Waaqayyoo fayyisaa keenyaatti itti amaneen. ⁴Tiitoosiif, ilma isa karaa amantii walii wajjin qabnuu, Waaqayyo annaa fi fayyisaa keenya Yesuus Kiristoos biraa ayyaannii fi naagaan siif haa ta'u. ⁵Dhimma kanaaf jedheen Qarxeesitti si dhiise, akka ati waantota warra amma iyyuu hin xumuramin jiran toora qabsiiftuu fi geggeessitoota magaalota hundumaa keessatti muuddu akkuman si abboomee turetti. ⁶Warri geggeessaan kun nama waan ittiin komatamu hin qabne, nama haadha manaa tokkoo, nama ijoollee amanamoo waan ittiin himataman hin qabnee fi dhibaa'ota yookaan warra hin abboomamne hin qabne. ⁷Warra to'ataniif akka nama maatii Waaqayyoo geggeessaniitti namoota waan ittiin komatamn hin qabne ta'uu barbaachisaadha. Nama of tuulu kan hin taane, nama dafee hin aarre, nama araada wayinii hin qabne, nama falmii jaallatuu fi karaa sirrii hin taane bu'aa argachuu barbaadu kan hin taane. ⁸Qooda isaa, nama nama simatu, nama waan gaarii jaal'atu, nama ofii isaa bitu, gaarii, qajeelaa fi nama of to'atu ta'uu irra jira. ⁹ergaa isa amanamaa dhugaa barsiifame jabeessee qabachuutu irra jira. Isaan warra kaan ittiin akka jajjabeessuuf, barsiisa amanamaa fi sirriin wara isaan morman ittiin sirressuuf. ¹⁰Namoonni murmitoonni, warri akkasumaan dubbatanii fi warri gowwomsitoonni, keessumaa warra kittaananaman irraa. ¹¹Isaaniin cal jechisiisuun barbaachisaadha. Isaan bu'aa nama yellaasisu waan barsisuun isaan irra hin jirre barsiisuudhaan maatii hundumaa gaddisiisaa jiru. ¹²Raajota isaanii keessaa tokko, "Warri Qareexis yeroo hundumaa ni sobu, bineesota hamoota, dhibaa'ota warra garrati" jedhe. ¹³Dhuga ba'umsi kun dhugaadha. Kanaafis, cismsii isaan sirreessi, akka isaan amantii keessatti amanamoo ta'aniif. ¹⁴Akka isaan mammaksa warra Yihudotaa yookaan abboomiwwan namoota warra dhugaa irraa deebi'aniitti gatii hin kennineef. ¹⁵Warra qullaa'otaaf, waanti hundumatuu qullaa'aadha. Warra xuraa'otaaf garuu,

wanti qulqulluun hin jiru. Garuu sammuu fi qalbiin isaanii xuraa’eera. ¹⁶ni raagu, hojii isaaniitiin garuu isa ni fanu; isaan jibbisiisoodha, kan hin abboomamnee fi hojii gaarii tokkoof illee kan hin taane.

Chapter 2

¹Ati garuu, waan qajeelfama isa sirrii sanaa wajjin wal simatu dubbadhu. ²Akka maanguddoonni warri dhiironni, of hin ganne, kabajamoo, hubatoo ta'anii fi amantiittis jabaa fi obsa qabeeyyii ta'aniif barsiisi. ³Akkasuma, akka dubartoonni warri maanguddoonni amala isaaniin kabajamoo ta'an, warra maqaa namaa hin ablleesine yookaan wayinii baay'eef garboota kan hin taane, garuu immoo barsiisota waan gaarii akka ta'aniif barsiisi.

⁴Akkasuma akka dibartoonni warri dargaggoonni abbaa manaa isaanii jaallataniif leenjisi, akkasuma akka isaan ijoollee isaanii jaallataniif. ⁵akka isaan hubatoota ta'an, qulqulloota, mana eegdotsa gaarii fi warra abbootii manaa ofii isaaniif abboomaman akka ta'aniif. Sagaleen Waaqayyoos akka waan hamaatti akka hin dubbatamneef.

⁶Akkasuma, akka dhiironni warri dargagtoonni miira gaarii gargaaramaniif jajjabeessi. ⁷Karaa hundumaa fakkeenya hojii gaarii godhii ofii kee dhiyeessi. Barsiisa kee keessatti, amanamummaa, ulfina mul'isi. ⁸Akkasuma, ergaa amanamaa isa cephoo hundmaan ol ta'e; akka namni siin mormu waan gadhee waa'ee keenyaas dubbatu dhabee qaana'utti. ⁹Warri garboonni gooftotaa isaaniif, waan hundumaan warra abboomaman haa ta'an, isaan gammachiisuuf malee isaaniin falmuuf miti. ¹⁰Akka isaan jalaa hin hanne, garuu qooda isaa amanti gaarii hundumaa akka argisiisan, karaa hundumaan barsiisa waa'ee Waaqayyo keenya isa fayyisaatti gatii akka kennaniif. ¹¹Ayyaanni Waaqayyoo fayyina ilmaan namootaaf waan tamsa'eera. ¹²Inni akka nuti Waaqayyoo malee hin jiraannee fi fedhii biyya lafaa dhiifnuuf nu leenjisa; akkasuma jireenya of qabuu, qajeelummaa fi bara kana keessa jireenya Waaqayyoon beekuu. ¹³Yeroo abdii keenya isa eebbifamaa argachuudhaaf gara fuula duraa ilaallu, mul'achuun ulifna Waaqayyoo keenya isa guddaa fi fayyisaa Yesuus kiristoos. ¹⁴Yesuus ofii isaa nuuf kennee seera maaleessummaa hundumaa jalaa nu fure, akkasuma ofii isaa saba addaa godhachuudhaaf warra waan gaarii hojjechuudhaaf hawwii qaban. ¹⁵Waa'ee isaan kanaa dubbadhu, akka namoonni hojjetaniif jajjabeessi, aboo hundumaan qajeelfama kenni. Namni kam illee sin tuffatin.

Chapter 3

¹Akka isaan reerichaa fi warra aboo qabaniif of kennaniif isaa yaadachiisi, akka isaan isaaniif abboomaman, akka isaan hojii gaarii hundumaafis qophaa'niif. ²akka isaan nama tokko iyyuu hin arrbsine, akka lolaaf hin kakaane, garraamota akka ta'an, namoota hundumaatti gaarummaa akka argisiisan. ³Nutis yeroo tokko wallaalotaa fi kan hin abboomamne waan turreef. Dogoggorree, fedhaa fi ganmachuu addaa addaatiif garboota turre, hammeenya fi jibbaatti jiraanneerra. Nuti warra jibbisiisoo fi wal jibbanis turre. ⁴Garuu yeroo gaarummaan Waaqayyoo fayyisaa keenyaa fi jaalalli inni ilmaan namoo qabu mul'te, ⁵Hojii qajaalummaa keenyaan hojjenne miti; garuu araara isaatiin nu fayyise. Dhiqannaa dhalachuu haaraa keessaa fi hafuuraan haara'uu Hafuura Qulqulluutiin. ⁶Waaqayyo guddisee karaa fayyisaa keenya Yesuus Kirisoos nurratti dhangalaase. ⁷Kanaaf, ayyaana isaatiin qulloofnee, abdii dhaaltota jireenya bara baraa qabna. ⁸Ergaan kun amanamaadha. Waantota kana cimsee si gaafachuun barbaada, akka warri Waaqayyootti aman eeggannaadhaan, hojii gaarii keessatti ofii isaanii hirmaachisaniif. Waantonni namoota hundumaaf gaariidha, bua qabeessas. ⁹Garuu, falmii akkasumaanii, hidda dhalootaa fi lolaa fi walitti bu'iinsa waa'ee seeraa dhiisi. Waantonni sun bu'aa hin qabani, gatiis hin qabani. ¹⁰Nama isin gidduutti addaa addummaa uumu, ergaa yeroo tokko yookaan lama akeekkachiiftee booda tuffadhu. ¹¹Akka namni sun daandii isa qajeelaa irraa jal'ate, cubbuus gochaa jiruu fi offi isaa ceepphaa jiru beeki. ¹²Yeroon Arxemaasiin yookiis Xikiqoosin gara keetti erge, akka isaan saffisaan gara koo Niqophoolisiin dhufan, yeroo ganna dabarsuuf murteesse. ¹³Zenaasii isa abbaa seeraa fi Apholoosiin erguudhaaf waan gochuu dandeessu godhi. Akka homtuu isaanitti hin hir'annetti. ¹⁴Namoonni keenya hojii gaarii isa fdhii hatattaamaaf ta'u keessatti qooda fudhachuu barachuutu irra jira; ija dhabeessii akka hin taanetti. ¹⁵Warri anaa wajjin jiran hundumtuu nafaa siif dhaamu. Warra amantii keessatti nu jaallatan nuuf dubbisi. Ayyaanni hunduma keessanii wajjin haa ta'u.

Philemon

Chapter 1

¹Phaawulos, Yesuus kiristoosiif hidhamaa fi Ximotewos obboleessa, hiriya fi hidhata hojii keenyaa Filemonaaf. ²Aafiyaa obboleettii keenyaa fi Arkiphoos hidhata wal'aansoo keenyaa, akkasuma waldaa amantootaa isa mana kee keessatti walitti qabamuuf. ³Ayyaanni siif haa ta'u; nagaan Waaqayyo abbaa keenyaa fi gooftaa Yesuus Kiristoos biraa. ⁴Yeroo hundumaa yeroo kadhannaa koo keessatti si yaadadhu Waaqayyoo koo nan galateeffadha. ⁵Sababiin isaa amantii isa ati gooftaa Yesuusitti qabduu fi jaalala ati namoota qulqulloota hundumaa qabdu nan dhaga'a. ⁶amantii kee qooduun kee bu'a qabeessa akka ta'uuf nan kadhada. Ati akka waa'ee waantota gaarii nuti Kiristoos keessatti qabnuuf hubannaa gaarii qabaattuuf. ⁷Ani sababii jaalala keetiif gammachuu fi jajjabina guddaa argadheera; sababiin isaa garaan namoota qulqulloota Waaqayyoo siin haara'eera, obboleessaa. ⁸Kanaaf, yoodhuma ani Kiristoos keessatti waan ati hojjechuun sirra irra si abboomuuf ija jabina qabaadhe illee, ⁹Amma iyyuu jaalala irraan kan ka'e, qooda isaa sin gaafadha, ani Phaawulos, jaarsichi, amma immoo Yesuus Kiristoosiif jedhee hidhamee kanan jiru. ¹⁰waa;ee ilma koo Onesimoos sin gaadadha, isa ani hidhaa keessatti abbaa isaa ta'eef, ¹¹Inni duraa siif dhimma kan hin baasne ture, amma garuu siifis anaafis bu'a qabeessa. ¹²Ani deebisee gara keetti isa ergeera, inni garaa koo keessa jira. ¹³Inni, utuu ana biratti hafee bakka kee ana tajaajilee nan jaal'adhan ture; yeroon wangeelaaf jedhee hidhamee jirutti. ¹⁴Garuu, fedha keen alatti homaa tokko gochuu hin barbaanne. Hojiin gaariin kee fedhiidhaan malee, dirqamaan ta'uu isaa hin barbaanne. ¹⁵Tarii kanaaf jedhee yeroodhaaf sitti adda ba'eera; atis akka deebifte isa argattuuf. ¹⁶Inni kana booda garbicha miti; obboleessa isa jaallatamaadha. Keessumaa inni anaaf jaallatamaadha. Siif immoo ni caala, fooniinis gooftaa keessattis. ¹⁷Kanaaf yoo akka hidhata hojiitti ana qabaatte, akka kootti isa simadhuu. ¹⁸Yoo inni sitti balleesseera yookiis waa si jalaa fuudheera ta'e, anatti lakkaa'i. ¹⁹Ani Phaawulos, kana harka kootiin siif barreessa. Ofii kootiin siif baasa. Ati akka ati ofiin kee kan koo taate homaa hin dubbadhu. ²⁰Eyyee, obboleessaa, Gooftaa keessatti ati dhimma anaaf baasi. Kiristoos keessatti garaa ana ciibsi ²¹waa'ee abboomamuu kee itti amanee, kana siif barreessa. Akka ati isan gaafachaa jiru kana caalaa hojjettu beeka. ²²Akkasuma, kutaa keessummaa anaaf qopheessi; karaa kadhannaa keetii gara keetti akka deebi'u waanan abdadhuuf. ²³Ephaafraas, Yesuus kiristoos keessatti miiltoon koo isa hidhamaanis si dubbisa. ²⁴Maarqos, Arsxaarkos, Deemaasii fi Luqaa hojjetootni michootni koos. ²⁵Ayyaanni gooftaa keenya Yesuus Kiristoos hafuura kee wajjin haa ta'u. Ameen.

Hebrews

Chapter 1

¹Baroota dheeraa dura, Waaqayyo yeroo adda addaatti karaa hedduudhaan raajotaan abboota keenyatti dubbataa ture.. ²Garuu baroota dhumaa kanatti, inni karaa ilma isaa isa dhaaltuu waan maraa ta'eetiin nutti dubbate. Waaqayyo kan inni ardii kana hojjetes karaa isaatiin ture. ³Inni calqqisa ulfina Waaqayyoo ti, jiraachuu isaatiif bakka bu'aa isa dhugaa. Inni jecha aangoo isaatiitiin wanneen mara walitti isaan qaba. Cubbuu namootaa erga isaan irraa qulleesse booda, inni mirga Mooticha isa ol aanaa dhaqee taa'eera.⁴Inni akkuma maqaan inni dhaale kan isaanii irra caala ta'e sanatti, inni ergamoota Waaqayyoon ol kan jiru ta'e. ⁵Waaqayyo ergamaa isaa isa kamiin akkana jedhee beeka, "Ati ilma koo ti, Ani har'an Abbaa siif ta'e "?Yookaan Waaqayyo ergamaa isaa isa kamiin iyyuu akkana jedhe, "Ani Abbaan isaa ta'a, Akkasumas inni ilma anaaf ta'a "?⁶Garuu ammas, Waaqayyo yommuu isa angafa dhalate gara adduunyaa kanatti fidu, akkana jedha, "Ergamoonni Waaqayyoo marti isa waaqessuu qabu."⁷Waa'ee ergamoota Waaqayyootiif inni akkana jedha, "Inni isa ergamoota isaatiif hafuura kennuu dha, Akkasumas tajaajiltoota isaatiif ibidda boba'u."⁸Garuu ilmaan akkana jedha, "Teessoon kee, yaa Waaqayyo, bara baraan jiraata. Uleen qajeelinaas ulee mootummaa keetii ti."⁹Ati qajeelina jaallattee, seer-dhabiinsa jibbite. Kanaafuu, Waaqni kee, siin warra si faana jiran hundumaa irra dibata gammachuutiin si dibeera." "¹⁰"Jalqaba irratti, yaa Gooftaa, ati hundee lafaa keesse. Samiiwwanis hojii harka keetii ti."¹¹Isaan ni badu, ati garuu dabartee ni jiratta. Isaan akka cittuu wayyaatti ciccitanii badu.¹²Ati akka harka uffataatti isaan dadachaafta, Isaanis akkuma cittuu uffataatti ni jijjiiramu. Ati garuu isuma sana, baroonni kees dhuma hin qaban."¹³Garuu Waaqayyo ergamaa isa kamiin iyyuu akkana jedhee beeka, , "Ati gara harka koo mirgaa taa'I hangan diinota kee ejjennaa miila keetii siif godhutti"?¹⁴Ergamoonni marti hafuurota warreen fayyina dhaalan tajaajilan miti moo?

Chapter 2

¹Kanaafuu nuyi wanneen dhageenye sanaaf xiyyeeffannaa guddaa kennuu qabna, isa irraa akka hin gorretti. ²Ergaan inni karaa ergamoota Waaqayyootiin dubbatamee ture amanamaa yoo ta'eef, irra daddarbaanii fi abboomamuu dhabuun inni kam iyyuu kafaltii irra deebii fudhata, ³nuyi egaa yoo fayyina isa gudda sana tuffanne, akkamittiin of oolchina ree? Fayyinni kun isa jalqaba irratti Gooftaadhaan labsamee booda immoo warra isa dhaga'een nuuf mirkanaa'ee dha. ⁴Yeruma tokkichatti Waaqayyos mallattoodhaan, dinqiiwwanii fi raajiiwwan adda addaatiin, akkasumas kennaawwan Hafuura Qulqulluu akka fedha isaatiitti namootaaf kennuudhaan ni dhugoomse. ⁵Addunyaa isa nuyi akka inni dhufuuf jiru waa'ee isaa dubbannu kana Waaqayyo ergamootatti hin laanneetii. ⁶Garuu namni tokko bakka tokkotti akkana jechuudhaan mirkaneesseera, "Akka ati waa'ee isaa irratti yaadduuf namni maali? Yookaan ilmi namaa, akka ati isaaf yaadduuf?" ⁷Ati nama xiqqoodhuma ergamoota Waaqayyoo irra xiqqeessitee; Ati isa ulfinaa fi kabajaan isa gonfitee. ⁸Ati waan hundumaa miilla isaa jala galchiteefii. "Waaqayyo waan mara kan inni kenne isaatiitii. Waan kamiin iyyuu otuu isatti hin kenning hin hanbifne. Garuu nuyi amma wanti marti harka isaa keessa galee hin arginu. ⁹Garuu nuyi isa Yesuus isa yeroo xiqqoodhaaf ergamoota xiqqoo gad aanaa ta'ee ture sana argina, akka inni sababa dhiphinaa fi du'a isaatiif ulfinaa fi ulfinaa fi aangoodhaan gonfame sana, innis namoota maraaf ayyaana Waaqayyootiin du'a dhandhamate. ¹⁰Kunis kan inni ta'e Waaqayyoof wanti marti isaaf karaa isaa jiraachuun qajeelaa waan t'eefi, ilmaan hedduus gara ulfinaatti fiduun. Isaaf fayyina namootaaf bu'ura isa ta'e Goofticha akka inni dhiphachu isaatiin kana raawwatu gochuunis qajeelaa ture. ¹¹Inni qulqulleessus ta'e warreen qulqulleeffaman lamaanuu burqaa tokkicha qabuutii. Kanaafuu inni obboloota jedhee isaan waamuudhaaf hin yeellane. ¹²Inni akkana jedha, "Ani maqaa kee obboloota kootti nan labsa, Ani yaa'ii keessaa waa'eekee nan faarfadha." ¹³Ammas immoo, "Ani isa nan amanadha." Ammas immoo, "Ilaalaa, anii fi ijoolleen koo warreen Waaqayyo naaf kenne kunoo ti." ¹⁴Kanaafuu, ijoolleen immoo foonii fi dhiiga waan hirmaataniif, innis wanneen kanneen haaluma kanaan hirmaateera, isa aangoo du'aa qabu sana akka balleessuu danda'uuf, innis immo seexana. ¹⁵Kun kan inni ta'eefis warreen bara isanii guutuu soda du'aa jala jiraataa turan akka isaaniin biliisa baasuufi. ¹⁶Dhugaatti inni kanneen inni gargaaru ergamoota Waaqayyoo mitiitii, garuu dhaloota Abraahaami malee ¹⁷Kanaafuu inni waan maraan akka inni obboloota isaa fakkaatuuf barbaachisaa ta'ee argameera, akka inni waan maratti iyyuu Waaqayyoof isa araara qabuu fi luba ol anaa ta'uu akka inni danda'uufi, cubbuu namootaatiifis akka inni gatii baasuuf. ¹⁸Yesuus ofii isaatiif dhipatee fi qoramee waan tureef, isaan warreen qoraman gargaaruudhaaf dandeetti qaba.

Chapter 3

¹Kanaafuu, obboloota qulqullootaa, waamicha isa samii irraa ta'etti isin ni hirmaattu. Waa'ww Yesuus isa ergamaadhaa fi luba isa ol aanaa amantii keenyaa ta'ee yaadaa. ²nni Waaqayyo isa isa muudeef amanamaa ture, akkuma Museen mana Waaqayyoo maraaf manamaa turetti ³Yesuus ulfina kan Musee irra caalu argachuutu malaaf, sababiin isaas namichi inni mana ijaaru man asana caalaa ulfina-qabeessa waan ta'eef. ⁴Manni kam iyuu nama ta'e tokkoon ijaaramaati, garuu waan mara kan ijaare Waaqayyoo dha.⁵Museen akka tajaajilaa Waaqayyootti guutummaa mana Waaqayyoo keessatti amanamaa ture, waa'ee wanneen gara fuul-duraatti dubbatamuudhaaf jiranii kan dhugaa ba'us ture. ⁶Garu Kiristoos akka Ilmaatti amanamaa dha, itti gaafatamaa mana Waaqayyoo tis. Nuyi mana isaa ni taana yoo jajjabina keenyaa fi abdii isa ittiin of jajnu sanatti yoo jabaannee jiraanne. ⁷Kanaafuu, inni kun akkuma Hafuurri Qulqulluun jedhu Sanaa dha: "Har'a, yoo sagalee isaa dhageessan⁸ yaada garaa keessanii hin jabeessinaa akka fincilaatti, Yeroo qoramsa isa lafa onaa keessattii. ⁹Inni kun immoo yommuu abbootiin keessan ana qoruudhaan ana irratti fincilanii dha, hojiiwwan kan koo erga arganii booda, ¹⁰waggoota afurtamaaf. Kanaafuu ani dhaloota sanatti aareera. Akkanan ittiin jedhe, "Isaan yeroo mara yaada garaa isaaniitiin karaa irraa jal'ataniiru. Isaan karaa kan koo hin beekne. ¹¹Inni kun akkuma ani gadda koo keessatti: Isaan tasa iyyuu boqonnaa kootti hin galan. ¹²Of eeggadhaa, yaa obboloota ko, isin keessaa namni tokko illee akka yaada garaa amantii hin qabne hin qabaannetti, yaada garaa isa Waaqayyo isa jiraataa irra gara galu. ¹³Garu walii keessan guyyaa guyyaadhaan wal jajjabeessaa, hanga ini "har'a" jedhamuu waamametti, isin keessaa namni tokko illee gowwomsaa cubbuutiin garaan isaa hin jabaannetti. ¹⁴Nuyi hidhata Kiristoos taaneerraatii yoo jalqabaa hanga dhumaatti amanannaa keenya isa irratti jabeeffanne. ¹⁵Waa'ee isa akanaa akkana jedhameer tureetii, "Har'a, isin yoo sagalee koo dhageessan, Yaada garaa keessanii hin jabeessinaa, akka yeroo fincilaatti. ¹⁶Inni Waaqayyoon dhaga'ee isa irratti fincile eenyuu dha? Isaan warra karaa Museetiin biyya Gibxiitii ba'an sana mitii? ¹⁷Inni waggoota afurtamaaf kan inni itti aaraa ture eenyu? Isaan warra cubbuu hojjetanii reeffi isaanii lafa onaa keessatti kukkufee hafe sana mitii? ¹⁸Eenyuudhaan kan inni boqonnaa kootti hin galan ittiin jedhe, warreen isaaf abboomamuu didan sana yoo hin ta'in? ¹⁹Nuyi ni argina akka isaan boqonnaa isaatti hin galin sababa amantii dhabina isaaniitiif.

Chapter 4

¹Kanaafuu, amma iyyuu kakuun boqonnaa isaatti galuu sun waan dhaabbatee jiruuf, kottaa ni sodaannaa, akka isin keessaa namni tokko illee kakuu sana irraa hin hir'annetti. ²Nuyis akkuma isaanii hoduun gammachiisaan sun nutti himameeraatii. Garuu ergaan sun warreen abboomaman waliin tokko hin ta'iniin hin fayyadne. ³F Nuyi warreen amanne akkuma inni jedhe sanatti boqonnaa isaatti ni gallaatii, "Akkuman aarii koo keessatti kakadhetti, Isaan tasa boqonnaa kootti hin galan. "Yoo inni kun ta'e iyyuu, hojiin isaa uumama biyya lafaa irraa kaasee raawwatameera. ⁴Inni waa'ee guyyaa isa torbaffaa bakka ta'etti dubbateeraatii. ⁵ Ammas irraa deebi'ee barreeffamuma kana keessatti akkana jedhe, "Waaqayyos guyyaa isa torbaffaatti hojiiwwan isaa irraa ni boqote. "Isaan tasumaa boqonnaa kootti hin galan. ⁶Kanaafuu, boqonnaa sanatti galuun kan namoota muraasaa ta'ee hafa, warri dursee oduu gammachiisaan sun itti labsame sababii abboomamu dhabuu isaaniitiif itti hin galleetii. ⁷ Kanaafu Waaqayyo ammas guyyaa tokko beellameera, akkana jedhee isa waamuudhaan "Har'a," yommuu karaa Daawitiin dubbatetti jechoota dursee caqafamaniin: "Har'a yoo sagalee isaa dhageessan, yaada garaa keessanii hin jabeessinaa. ⁸Iyyaasuun otuu boqonnaa isaaniif kennee jiraatee, Waaqayyo wa'ee guyyaa kan biraa hin dubbatu tureetii. ⁹Kanaafuu Sanbanni kan biroon sabni Waaqayyoo akka itti boqotuuf ol kaa'ameef tokko ni jira. ¹⁰ Namni inni boqonnaa Waaqayyootti galu innis ofii isaatii hojiiwwan isaa irraa ni boqotaatii, akkuma Waaqayyo hojiiwwan isaa irraa boqotetti. ¹¹Kanaafuu boqonnaa sanatti galuudhaaf haa hawwinu, eenyu illee abboomamuu dhabuu isa akka warri sun qabaatanii turaniitti akka hin galleef. ¹²Dubbiin Waaqayyoo jiraataadhaa fi kan hojii irra jiruu dha haaduu qara lama qabu irra qaramaa aka ta'etti. Inni hanga lubbuudhaa fi hafuura, hiddaa fi ribuu addaan baasuttii fi yaadaa fi karoora yaada garaa namaa hanga hubatutti keessa gadi ni seenaatii. ¹³Wanti uumame kan Waaqayyo duraa dhokachuu danda'u tokko illee hin jiru, garuu ija isa nuyi amanachuu qabnu fuul-duratti wanti marti qullaadhaa fi banamaa dha. ¹⁴Kanaafuu, nuyi luba isa ol aanaa isa samiiwwan keesa darbe, Yesuus Kiristoos Ilma Waaqayyoo waan qabnuuf, kottaa amanti keenyatti haa jabaannuu. ¹⁵Nuyi luba ol aanaa isa dadhabbii keenyatti garaa nuuf hin laafne hin qabnuutii. Qooda kanaa, isa akkuma keenya cubbuu irraa kan hafe waan maratti qorame qabna. ¹⁶Egaa kottaa amantiidhaan gara teessoo ayyaanaa ni deemnaa, kan yeroo barbaachisaa ta'etti nu gargaaru araaraa fi ayyaana akka argannuuf.

Chapter 5

¹Lubni ol aanaan, inni namoota gidduudhaa fo'amu, wanneen dhimma Waaqayyoo ta'an irratti namoota bakka bu'ee akka dhaabbatuuf muudama, akka aarsaa waa'ee cubbuutiif dhi'aatuu fi kennaa dhi'eessuuf. ²Inni of eeggannaadhaan warreen hubannaa hin qabnee fi warreen gowwomfaman ni gargaara, innis akkuma isaanii dadhabina waan qabuuf. ³Sababa kanaatiif, inni cubbuuwwan ofii isaatiifis aarsaa ni dhi'eessa, akkuma cubbuu warreen kaaniitiif dhi'eessutti. ⁴Namni isa kanaaf kabaja argatu tokko illee hin jiru. Qooda kanaa, akkuma Aaron waamamee ture sanatti Waaqayyoon waamama. ⁵Haaluma wal fakkaatuun, Kiristoosis ofii isaa luba ol aanaa gochuudhaan kabaja ofiif hin kennu. Qooda kanaa, inni isatti dubbatu akkana jedheera, ani har'a Abbaa kee ta'eera." ⁶Inni kun akkuma isa inni bakka biraatti akkana jedhuu ti, "Ati bara baraan luba dhalubicha Malkataadiqiin hordoftee." ⁷Yeroo inni fooniin turetti, Kiristoos kadhannaa isaa fi gaaffiiwwan isaa sagalee guddaadhaa fi imimmaaniin Waaqayyo isa du'a irraa isa oolchuu danda'utti dhi'eeffataa ture, jireenya qajeelaa waan inni jiraataa tureef kadhannaa isaas dhaga'ameera. ⁸Inni ilma yoo ture illee, wanneen dhiphate sana irraa abboomamuu barateera. ⁹Inni qulqulluu ture, warreen isaaf abboomaman maraafis sababa fayyinaa ta'eef. ¹⁰Inni akkuma Malkatsaadiq Waaqayyoon luba ol aanaa taasifame. ¹¹Nuyi waa'ee Yesuus waan jennu waan hedduu qabna, garuu isin dhaga'utti daagota waan taataniif isiniif ibsuun ulfaataa dha. ¹²Yeroo kanatti isin barsiisota ta'uun otuu isiniif maluu, isin amma illee nama wanneen sasalphaa dubbii Waaqayyo isin barsiisu barbaaddu. Isin aannan barbaaddu, nyaata jabaataa otuu hin ta'in! ¹³Namni aannan qofa sooratu nama erga waa'ee qajeelinaatti muuxannoo ga'aa hin qabneedhaatii, inni ammuma iyyuu daa'ima xiqqaa dha. ¹⁴Garuu nyaanni jajjabaan nama bilchaateefi. Isaan kunneen warreen sababii bilchina isaaniitiif wanneen gaarii wanneen gadhee irraa adda baafachuudhaaf leenjifamanii dha.

Chapter 6

¹Yoos egaa, kotaa ergaa Kiristoos isa jalqabaa dhiifnee fuul-duratti gara bilchinaatti ni deemnaa. Hojiiwwan du'aa fi amantii Waaqayyotti qabnuuf qalbii jijjiirrannaadhaaf bu'uura kaa'uu ni dhiifnaa, ²yookaan bu'uura barsiisa waa'ee cuuphaa, harka nama irraa kaa'uu, du'aa-ka'uu warreen du'anii fi murtii isa bara baraa. ³Kanas kan nuyi goonu yoo Waaqayyo jedhee dha. ⁴Inni kun hin danda'amuutii warreen takka hubattoota ta'aniif, warreen kennaa isa samii irraa dhandhamataniif, warreen Hafuura Qulqulluu iraa hirmaattota ta'aniif, ⁵akkasumas warreen dubbii Waaqayyoo isa gaariidhaa fi aangoo bara isa dhufuuf jiruu dandhamaatanii, ⁶garuu deebi'anii irraa kufaniif—isaaniin gara qalbii jijjiirrannaatti deebisanii fiduun hin danda'amu. Inni kun kan inni ta'uufis isaan ilma Waaqayyoo ofii isaaniitiin fannisanii, akkasumas uummata fuul-duratti isa yeellasisaniiru. ⁷Lafti inni bokkaa isa irratti roobu dhuguudhaan biqilaawwan warreen lafichi hojjetameef bu'a-qabeessa ta'an ni biqilcha—inni kun lafa isa Waaqayyo biraa eebba fudhatuu dha. ⁸Garuu inni yoo qoraattiidha fi baalaan waraantee biqilche, inni homaafuu waa'ee hin baasu waan ta'eef abaarsa irraa fagoo hin jiru. Dhumni isaas gubachuu ta'a. ⁹Garuu nuyi waa'ee keessaniif waan gaggaarii dhageenyeerra, jaallatamtootaa, waa'ee wanneen fayyinaa irratti, akkanatti dubbanna yoo ta'e illee. ¹⁰Waaqayyo jal'ina hin hojjetuutii. Inni hojii keessanii fi jaalala isa isin maqaa isaatiif argisiiftan hin irraanfatu, sababiin isaa isin saba isaa warra qulqulloota tajajiltaniittuutii, ammas tajaajilaa jirtuu. ¹¹Nuyi guddifnee hawwina akka tokkoon tokkoon keessan hanga dhumaatti amanamummaa kanatti akka jiraattan, abdiin keessan akka dhugoomuuf. ¹²Kun kan inni ta'uufis akka isin dhibaa'ota hin taaneefi, garuu akka isin akkeessitoota warreen amantiidhaa fi obsaan isa abdatame sana dhaalanii akka taataniif. ¹³Waaqayyo Abrahaamiif yommuu kakuu galetti, ofii isaatiin kakate, nama kan biroo isaa ol jiruun kakachuu waan hin dandeenyeef. ¹⁴Inni akkana jedhe, "Ani sin eebbisa, dhaloota hedduus siifan kenna." ¹⁵Karaa kanaan, Abrahaam erga obsaan eeggataa turee booda isa abdachiifame sana ni argate. ¹⁶Namoonni nama isaanii ol jiru tokkoon kakatuutii. Wal falmii isaanii mara booda, kakuudhaan jabeessu. ¹⁷Waaqayyo yommuu qulqullina kaayyoo isaatii isa hin jijjiiramne sana ifatti mul'isuudhaaf murteessetti, inni kakuudhaan xumure. ¹⁸Inni kan inni kana godheef wanneen hin jijjiiramne lamaan—Waaqayyoof sobuun akka hin danda'amne—nuyi, warreen koolu-galtummaadhaaf badne, jajjabina cimaa ittiin abdii fuula keenya dura jiru kana qabanna. ¹⁹Nuyi isa kana akka gaachanaatii fi da'oo amanamaa lubbuu keenyaatti qabaanna, abdii isa iddoo isa keessaa golgaa dudduubaatti seenu, ²⁰bakka Yesuus, inni nu dursee deeme, bakka keenya bu'ee itti seenee jiru. Inni luba ol aanaa isa akka Malkatsadeq ta'eera

Chapter 7

¹Inni Malkatsaadiq, mootii Saaleem, luba Waaqayyo Isa Ol Aanaa, isa Abrahaamiin deebii qalma moototaa irratti argatee isa eebbisee dha. ²Isaaf ture Abrahaam kan inni waan mara keessa kudhan keessaa tokko keenneef. Jalqaba, hiikaan maqaa isaatii kan inni jedhu, "mootii qajeelinaa"; achi irraa immoo inni "mootii Saaleemi," kunis, "mootii nagaa." ³Inni abbaa hin qabu, haadha hin qabu, akaakili hin qabu, guyyoota jalqabaatii fi dhuma jireenyaas hin qabu. Akkasumas Ilma Waaqayyoo fakkaachuudhaan, inni bara baraan luba ta'ee hafa. ⁴Ilaalaa namichi Abrahaam wanneen lola irratti argate keessaa kurnaffaa kenneef kun hangam guddaa akka inni ta'e. ⁵Ijoolleen Leewwi warreen waajjira lubummaa qabatan akka seerichaatti uummata sana irraa kurnoo akka guuraniif abboommii qabu, kana jechuunis, obboloota isaanii irraa otumaa isaanis ijoolloota Abrahaam ta'anii jiranii iyyuu. ⁶Garuu Malkatsaadiq, inni qomoon isaa isaan waliin hin lakkaa'amne, kurnoo Abrahaam irraa fudhate, isa isa dursee kakuu qabu sana ni eebbisee. ⁷Namni gadi aanaan tokko isa ol aanaadhaan akka eebbifamu kan ganamu miti. ⁸Haala kanaan, namoonni warri du'an kurnoo fudhatu, garuu haala is asana keessatti inni ittuma fufee jiraata. ⁹Akkasumas, halla dubbannaatiin, Leewwii, inni kurnoo fudhate, karaa Abrahaamiin kurnoo baaseera, ¹⁰sababiin isaa yommuu Malkatsaadiq Abrahaamiin wal argetti Leewiin qaama akaakili isaatii keessa ture. ¹¹Amma otuu karaa lubummaa Leewwummaatiin muda-dhabeenyi ni argama ta'eetii (sabni karaa sanaan seericha fudhatan waan ta'eef), lubni kan biroon inni Malkatsaadiqiin fakkaatu ka'uun maaliif barbaachisaa ta'e, Aaroniinis maaliif hin fakkaanne? ¹²Yommuu lubummaan jijjiiramutti, seerichis ni jijjiiramaatii. ¹³Inni asitti waa'een isaa dubbatamu kun qomoo kan biroo irraa ti, qomoo tasumaa keessaa namni bakka aarsaatti tajaajilee hin turre. ¹⁴Amma egaa ifatti Gooftaan keenya kan inni dhalate Yihuudaa irraa ti, qomoo Museen waa'ee lubummaatiif tasa maqaa hin dha'in. ¹⁵Wanti nuyi jennuu caalaa kan inni ifa ta'u immoo yommuu lubni kan biroon fakkaattii Malkatsaadiqiin ka'uu dha. ¹⁶Inni kun kan inni luba ta'e ulaagaa qaamaatiin otuu hin ta'in, garuu aangoo bara baraan jiraachuutiini. ¹⁷Caaffanni qulqullaa'aan waa'ee isaatiif akkanatti dhugaa ba'aatii."Ati toora Malkatsaadiqiin luba bara baraa ti." ¹⁸Abboommiin inni duraa kan inni dhiifameef dadhabaadhaa fi kan dhimma hin baafneef otuu hin ta'in— ¹⁹seerichi waan tokko iyyuu muda-dhabeessa gochuu waan hin dandeenyeefi—garuu abdii kan biroonis kennameera, isa nuyi ittiin gara Waaqayyooti itti dhi'aannu. ²⁰Akkasumas inni kunis kakuu malee miti! Warreen kaan kakuu malee luba ta'an, ²¹garuu inni kakuu isa akkana isaan jedheetiin luba ta'e, "Gooftaan kakateeraa yaada isaas hin jijjiiru."Ati luba bara bara ti." ²²Isa kanaanis Yesuus kakuu isa wayyuuf wabii kenneera. ²³Luboonni warreen duraanii lakkoofsi isaanii hedduu dha, akka isaan waajjira isaanii keessatti itti hin fufneef duuti isaan dhowwa waan tureef. ²⁴Garuu Yesuus itti fufee bara baraan jiraata waan ta'eef, inni lubummaa dhaabbataa qaba. ²⁵Kanaafuu inni warreen karaa isaatiin Waaqayyotti dhi'aatan guutummaatti fayyisuudhaaf dandeetti ni qaba, sababiin isaa inni isaaniif falmuudhaaf yeroo hundumaa ni jiraata. ²⁶Akka nuyi luba ol aanaa akkanaa, isa qulqulluu ta'e, gara-laafessa ta'e, mudaa kan hin qabne, cubbamoota irraa kan adda ba'e, samii olittis kabajamee kan jiraatu, qabaachuun kan ta'uudhaatii. ²⁷Inni akka luboota ol aanoo warreen kaanii aarsaa guyyaa guyyaa, dura cubbuu kan ofii isaatiitiif, achii immoo kan namoota kan birootiif, dhi'eessuun isa hin barbaachisu. Inni isa kana yeroo tokkoo fi yeroo hundumaatiif raawwateera yommuu aarsaa of godhe sanatti. ²⁸Seerichi namoota warra dadhaboota ta'an luba ol aanoo isaan godha tureetii. Garuu jechi kakuchaa,,, inni seericha boodaan dhufe sun, Ilma isa bara baraan muda-dhabeessa ta'e sana muude.

Chapter 8

¹Amma qabxiin waan nuyi irratti dubbataa jirru isa kanaa dha: Nuyi luba isa ol aanaa isa gara harka mirgaa teessoo Mootii isa waaqa irraa jiruu taa'ee jiru ni qabna. ²Inni tajaajilaa iddoo qulqullaa'aa ti, mana qulqullummaa isa dhugaa isa Gooftaan, nama otuu hin ta'in, ijaaree. ³Lubni ol aanaan inni kam iyyuu kennaadhaa fi aarsaa dhi'eessuudhaaf muudama. Kanaafuu waan dhi'eessan tokko qabaachuu nama gaafata.

⁴Amma Kiristoos otuu lafa irra jiraateera ta'ee, inni tasumaa luba ta'uu hin danda'u, sababii warri akka seerichaatti kennaa dhi'eessan waan jiraniif. ⁵Isaan waraabbidhaa fi gaadidduu wanneen waaqa irraa tajaajilu. Inni akkuma Museen Waaqayyoon akeekkachiifamee dha yommuu mana qulqullummaa ijaaruudhaaf ka'etti: Waaqayyo akkana jedhe, "Wanneen mara akka toora tullucha irratti siif kennameetti akka gootu ilaalladhu." ⁶Garuu amma Kiristoos tajaajila isa hedduu caalaa ta'e fudhate, akkuma inni ta'e gidu-galeessa kakuu isa wayyuu ta'etti, innis immoo abdiiwwan warra wayyu irratti kan hundaa'ee dha. ⁷Yoo kakuun inni duraa kan dogongora of keessaa hin qabne ta'eef, isa lammataatiif taateen qophaa'u hin jiru tureetii. ⁸Waaqayyos yommuu namoota biratti dogongora argetti, akkana jedhe, "Ilaali, guyyoonni dhufaa jiruu—jedha Gooftaan—Yommuu ani kakuu qopheessuuttimana Israa'elii fi mana Yihuudaatti. ⁹Inni akka kakuu isa ani abboota isaaniiWaliin guyyaa ani harka isaanii qabee biyya Gibxiitii isaan baasuudhaaf godhadhee hin ta'u.Isaan kakuu koo of eeggannoodhaan hin abboomamneetii,anis immoo isaanan tuffadha—jedha Gooftichi. ¹⁰Inni kun kakuu ani guyyoota sana booda mana Israa'el waliin godhadhuu dha—jedha Gooftichi.Ani seerota koo sammuu keessa nan kaa'a,Akkasumas onnee isaanii irratti isaanan barreessaaf.Ani Waaqayyo isaaniin ta'a,isaanis saba koo ni ta'u.

¹¹Isaan walii isaanii lammii isaa hin barsiisan,akkasumas walii isaanii obboleessa isaa, akkana jechuudhaan,'Gooftaa beeki.'Isaan martinuu na beekuutii,Xiqqaa isaanii irraa hanga isa ol aanaatti. ¹²Ani hojii isa hamaadhaaf araara isaaniif nan godhaatii,cuubbuu isaaniis ani deebi'ee kana caala isaanitti hin lakkaa'u."¹³Kakuu isa kana "haaraa" jechuudhaan moggaasuudhaan, kakuun inni jalqaba akka haqame ni labse, wanti haqamee fi dulloomes dafee dhabamsiifama.

Chapter 9

¹Amma kakuu innumti duraa iyyuu heerota ittiin waaqeffatanii fi taateewwan lafa irraa itti raawwatan qabu turan. ²Godoon itti waaqeffatan qopheeffamee tureetii. Godicha keessattis kutaan inni jalqabaa bakka baattuun ibsaa, minjaallii fi maxinoon argamuu kaa'aman waan ta'eef bakka qulqullaa'aa jedhamee waamama. ³Golgaa isa lammaffaa duubaan godichi kutaa kan biroo kan qabu yommuu ta'u inni kun immoo bakka isa qullqullaa'aa hundumaa caalu jedhamee wamama. ⁴Inni kun bakka ixaana itti aarsan qaba. Inn kun taabota kakuu isa warqeedhaan uffifame of keessaa qaba. Kutaa isa kana keessa isaa okkoteen warqee irraa hojjetamee manna kan baatu, uleen Aaron inni latee ture sunii fi taabotawwan kakuu ni argamu. ⁵Taabota kakuu Sanaa ol, kiruubiin ulfina qabeessi kan teessoo araaraa aguugantu ture, waa'ee isaa amma gadi fageenyaan dubbachuu kan nuyi hin dandeenye. ⁶Wanneen kunneen erga qophaa'aanii booda, luboonni gara kutaa isa gara bakkee godichaa jiru seenuudhaan tajaajila isaanii ni kennu. ⁷Garuu luba isa ol aanaa qofatu waggaatti sia'a tokko kutaa isa lammaffaa seenuu danda'a ture, innis immoo otuu dhiiga isa cubbuu ofii isaatii fi kan uummanni warri kaan otuu itti hin yaadin raawwateef hin dhangalaasin miti. ⁸Hafuura Ququlluun akka godoon inni jalqabaa amma iyyuu akkuma bakka qulqullaa'aatti geessu ta'ee dhaabbachaa jirutti hin mul'anne argisiiseera. ⁹Inni kun yeroo amma keessa jirruuf mul'istuu dha. Kennaanii fi aarsaan amma godhamaa jiran lamaanuu yaada warra waaqeffatanii qulqulleessuudhaaf ga'oo hin taane. ¹⁰Isaan kan isaan ilaallatan nyaataa fi dhugaatii, akkasumas dhiqannaa ayyaaneffannaa duwwaadhaaf oolan, abboommii inni lammataa hanga mul'atutti isaan kunneen heerota qaamaaf ta'anii dha. ¹¹Kiristos akka luba isa ol aanaa kan wanneen gaggaarii warra dhufanii turanii ta'ee dhufe. Inni godoo isa mudaa hin qabne, harka namaatiin hin hojjetaminiitii fi kan biyya lafaa ishee uumamte kanaa kan hin ta'in isa hundumaa caalu sana keessa darbe. ¹²Inni dhiiga re'ootaati fi kan jibootaatiin otuu hin ta'in, kan inni iddoo isa hundumaa irra qulqulluu kan ta'e sana si'a tokkoo fi si'a hundumaaf seenuudhaan fayyina keenya kan bara baraa dhugoomseera. ¹³Yoo dhiigni re'ootaa fi kan sangootaa akkasumas daaraawwan jibootaa facaasuun warra cubbaman foon isaanii ni qulqulleessa ta'e, ¹⁴dhiigni Kiristoos inni karaa Hafuura isa bara baraatii qulqullinaan ofii isaa Waaqayyoof kenne immoo hangam yaada keenya du'a irraa qulqulleessee hojii Waaqayyo isa jiraataatiif hin qopheessu ree? ¹⁵Sababa kanaatiif, inni araarsaa kakuu isa haaraa ti. Inni kun kan inni ta'eefis, duuti dhufuudhaan warreen kakuu isa jalqabaa jala jiran dhiifama erga argachiisee, warreen waamaman abdii dhaala isa bara baraa sana akka fudhatanii. ¹⁶Bakka dhaamsi dhaalaa jiru maratti, du'i namicha isa dhaamsicha kennee mirkaneeffamuu qabaatii. ¹⁷Dhaamsi dhaalaa du'a isa dhaala dhaameetiin mirkanaatii, sababiin isaa hanga namichi lubbuudhaan jirutti dhaamsichi humna hin qabaatuutii. ¹⁸Kanaafuu kakuu inni jalqabaas dhiiga malee hin dhaabbanne. ¹⁹Yommuu Museen abboommii hundumaa isa kan seerichaa sabatti kennetti, inni dhiiga jibootaa fi kan re'ootaa bishaan, suufii diimaadhaa fi hisoophii waliin fudhatee kitaabichaa fi sabichatti ni facaaseetii. ²⁰Achii akkana jedhe, "Inni kun dhiiga kakucha isa Waaqayyo isiniif abboomee ti." ²¹Haaluma wal fakkaatuun, inni dhiigicha godichaa fi meeshaalee tajaajila achitti ta'u maraaf fayyadan irratti ni facaase. ²²Haala seerichaatiin, wanneen marti dhiigaan qulqulleeffamu. Dhiigne otuu hin dhangala'in dhiifamuun cubbuu hin jiraatu. ²³Kanaafuu, fakkaattuwwan wanneen samii irraa jiranii aarsaa beeyiladaa kanneeniin qulleeffamuutu ta'aaf. Haa ta'u malee, wanneen samii irraa aarsaawwan kanneen irra wayyaniin qulleeffamuu malu. ²⁴Kiristoos mana isa hundumaa irra qulqulluu ta'e kan harka namaatiin hojjetame, mana isa dhugaatiif fakkeenya isa ta'etti hin seenne. Ijaa kanaa, inni samii mataa isaatti seene, amma bakka Waaqayyo jirutti nuyiif argamuudhaaf. ²⁵Inni ofii isaa yeroo hedduudhaaf dhi'eessuudhaaf achi hin seenne, akka luboota ol aanoo warren kaanii warra dhiiga wanneen biroo qabatanii waggaadhaa waggaatti achi seenaniitti. ²⁶Haalli akka sana ta'eera otuu ta'eetii, inni erga uumamuu biyya lafaatii kaasee yeroo hedduu dhiphachuutu isa irra ture. Amma garuu inni gara dhuma barootaatti mul'achuudhaan ofii isaa aarsaa godhee cubbuu dhabamsiise. ²⁷Akkuma namni tokko al tokko du'uudhaaf muudame, ergasii immoo murtiin inni dhumaa itti dhufutti, ²⁸28 Kiristoosis al tokko aarsaa ta'ee cubbuu baay'otaa dhabamsiise, deebi'ee immoo ni dhufa, cubbuu irratti hojjechuudhaaf otuu hin ta'in, fayyina warren isa eeggataniitiif.

Chapter 10

¹Seerichi gaadidduu wanneen dhufuudhaaf jiranii ti malee ofuma isaatiin bifa isa dhugaa kan wanneen sanaa mitiitii. Namoonni warri Waaqayyotti dhi'aatan aarsaawwan wal fafakkaatan luboonni wagaadhaa waggaatti dhi'eessaniin muda-dhabeeyyii ta'uu hin danda'an. ²Otuu akkana hin taanee, aarsaawwan sun dhi'aachuun hin dhaabatu turee? Silaa warri waaqeffatan sun si'uma tokko qullaa'anii ergasii yaada cubbuu kan biroo hin qabaatan tureetii. ³Garuu aarsaawwan sanaan waa'ee cubbuutiif yaadachiifni waggaadhaa waggaatti ni godhama. ⁴Dhiiga jibootaa fi kan re'ootaatiin cubbuu dhabamsiisuun hin danda'amuutii. ⁵Kiristoos yommuu gara biyya lafaa dhufetti, akkana jedhe, "Isin aarsaadhaa fi kennaa otuu hin ta'in, Qaama keessan anaaf qopheessitu; ⁶aarsaawwan gubamanii fi kan cubbuutiifisin gammachuu hin arganne. ⁷Achii ani akkanan jedhe, 'Ilaalaa, ani asan jira—akkuma inni barreeffama keessatti jedhame—fedha kee raawwachuudhaaf, yaa Waaqayyo.'" ⁸Dura inni akkana jedhe, "Kan ati barbaadde aarsaa, kennaa, aarsaa yookaan kennaa, yookaan kennaa qofa, yookaan aarsaa gubamu, yookaan aarsaa cubbuu miti. Yookaan ati isaanitti gammachuu hin arganne." Isaan kunneen aarsaawwan akka seerichaatti godhamanii dha. ⁹Achii inni akkana jedhe, "Ilaalaa, ani fedha keessan raawwachuudhaafan as jiraa." Inni shaakala isa dura ani balleessa shaakala isa lammataa iddoo buusuudhaaf. ¹⁰Fedha sanaan, nuyi karaa karaa aarsaa qama Yesuus Kiristoosiin qulleeffamneerra, si'a tokkoo fi si'a hundumaafis. ¹¹Guyyaadhaa gara guyyaatti tokkoon tokkoon lubaa dhaabbatee ni tajaajila, aarsaadhaa wal fakkaatu ammas ammas dhi'eessuudhaan—aarsaawwan warra tasa cubbuu nama irraa dhabamsiisuu hin dandeenye. ¹²Garuu yommuu Kiristoos aarsaa tokkicha yeroo maraaf cubbuudhaaf dhi'eessetti, inni gara harka mirgaa Waaqayyoo taa'e. ¹³Inni hanga diinonni isaa ejjennaa miilla isaatii ta'anitti eegaa jira. ¹⁴Inni aarsaa tokkicha warreen qullaa'an bara baraan muda-dhabeeyyii isaan godheeraatii. ¹⁵Hafuura Qulqulluunis isa kana dhugaa nuuf ba'a. Dura akkas jedha, ¹⁶"Inni kun kakuu isa ani isaan waliin galuu dhaGuyyoota sana booda, jedha Gooftichi. Ani seerota koo yaada garaa isaanii keessa nan kaa'a, sammu isaanii irrattis nan barreessaaf." ¹⁷Achii akkana jedhee itti dabala, "Ani cubbuu isaanii fi seera-dhabiinsa isaanideebi'ee isaanitti hin yaadadhu." ¹⁸Amma egaa bakka warreen kanneeniif dhiifamni jirutti, ammaan booda aarsaa kan biroo dhi'eessuun hin barbaachisu. ¹⁹Kanaafuu, obbolootaa, nuyi bakka isa hundumaa caalaa qulqulluu ta'e sana dhiiga Yesuus Kiristoosiin seenuudhaaf ija-jabina qabna. ²⁰Innis karaa isa haaraadhaa fi isa jiraataa inni karaa golgichaatiin, jechuunis foon isaatiin, nuuf tolchee dha. ²¹Sababiin isaa nuyi mana Waaqayyoo irratti luba isa ol aanaa qabnaa, ²²kottaa yaada garaa dhugaadhaan isatti dhi'aannaa amantii dhuga-qabeessaan, yaada garaa keenyaa fedha hamaa irraa qulleessinee fi qama keenyas bishaan qulqulluudhaan dhiqannee. ²³Kottaa abdii keenya isa dhugaa baanuuf sanas jabeessinee ni qabannaa, abdicha inni kenne sun amanamaa waan ta'eef. ²⁴Kottaa walii walii keenya jaalalaa fi hojii gariidhaaf wal ni jajjabeessina. ²⁵Kottaa wal arguu keenya hin dhiifnuu, akka warri tokko tokko dhiisan sana. Ijaa kanaa, wal jajjabeessaa, keessumattuu amma yeroo guyyichi dhi'aachaa jiru kanatti caalfitanii. ²⁶Erga dhugicha beekne booda yoo nuyi beekaadhuma cubbuu hojjechuu itti fufne, aarsaan cubbuudhaaf godhamu ammaan booda hin jiru. ²⁷Ijaa kanaa, kan jiru murti sodaachisaa ta'e tokkoo dha, ibidda cimaa diinota Waaqayyoo balleessu. ²⁸Namni seera Museetiif hin abboomamne kam iyyuu dhiifama tokko malee dhuga-ba'umsa namoota lamaa yookaan sadii'iitiin ni ajjeefama. ²⁹Hammam adabni caalu isa haa argatu ree nama isa Ilma Waaqayyoo miilla ofii jalatti dhiite, dhiiga kakuu sana akka waan qulqulluu hin taaneetti kan isa lakkaa'e—dhiiguma isa ittiin qulleeffame sana—akkasumas Hafuura ayyaanaa isa arrabse? ³⁰Isa akkana jedhe san ani beeknaatii, "Ijaa baasuun kan koo ti; ani gatii nan baasa." Ammas irra deebi'ee, "Gooftichi saba isaatti ni murteessa." ³¹Harka Waaqayyoo isa jiraataatti kufuun waan nama sodaachisuu dha! ³²Garuu guyyoota warra darban yaadadhaa, isa erga beekumsa argattanii booda, dhiphina keessatti lola guddaa akka dandeessan. ³³Yeroo tokko tokko uummata gidduutti arrabsoodhaa fi ari'atamaaf saaxilamtaniittu, yeroo kaan immoo warreen haala akkasii keessa jiran waliin dhiphina isaanii hirmaattaniittu. ³⁴Isaan warreen mana hidhaa keessa jiraniif garaa waan laaftaniif, qabeenyi keessan yeroo fudhatamus gammachuudhaan simattaniittuutii. Isin ofii keessaniif qabeenya isa caaluu fi isa hin darbine akka qabdan beektaniittuutii. ³⁵Egaa amantii keessan gad hin dhiisinaa, inni badhaasa guddaa isiniif qabaatii. ³⁶Isin jabaachuu qabdu, yommuu isin fedha Waaqayyoo raawwattan, isa inni abdachiise ni fudhattuutii. ³⁷"Yeroo xiqqoo ishee kamitti iyyuu, inni dhufuuf jiru sun ni dhufa malee hin turuutii. ³⁸Inni qajeelaan koo amantiidhaan ni jiraata. Yoo inni gara duubaatti deebi'e, lubbuun koo isatti hin gammaddu." ³⁹Garuu nuyi warreen gara badiisaatti duuba deebi'an sana keessa hin jirru, garuu nuyi warreen amantii qabaachuudhaan lubbuu isaanii oolfatan keessa jirra.

Chapter 11

¹Amantiin waan abdatanii fi wanneen hin arginis dhugeeffachuu dha. ²Waan kanaaf abbootiin amantiin isaanii fudhatameeraafitii. ³Amantiidhaan Waaqayyo akka ardiin kun uumamtu akka inni abboome ni hubannaa, wanti mu'atu kun wanta mul'atu kan biraa irraa akka hin uumamin. ⁴Amantiidhaan ture Abeel kan inni aarsaa kan Qaayin irra wayyu dhi'eesse, isa kanaanis qajeelummaan isaa mirkanaa'eefii Waaqayyo waa'ee aarsaa inni dhi'eesseef waa'ee isaa waan gaarii dubbate, amma iyyuu amantiidhaan Abeel ni dubbata, du'eera yoo ta'e illee. ⁵Amantiidhaan ture Henook kan inni ol fudhatame akka du'a hin arginetti. "Inni hin argamne, Waaqayyo waan ol isa fudhateef." Inni otuu ol hin fudhatamin dura, akka inni Waaqayyoon gammachiise mirkanaa'eeraafitii. ⁶Amma amanti malee isa gammachiisuun hin danda'amu. Namni gara Waaqayyoo dhufuu fedhu kam iyyuu akka Waaqayyo jiruu fi akka inni warreen isa barbaaddataniif badhaasa kennu amanuun barbaachisaa dha. ⁷Amantiidhaan ture Nohi, waa'ee waan hin argamin jiranii abboommii samii irraa yommuu argatetti, kan inni sodaa Waaqayyootiin maatii isaa oolfachuudhaaf bidiruu ijaare. Kana gochuudhaanis, inni biyya lafaa abaaree dhaaltuu qajeelummaa isa karaa amanti argamuu ta'e. ⁸Amantiidhaan ture Abrahaam, yommuu waamametti, abboomamee lafa akka inni dhaaluuf abdachiifametti ni deeme. Inni otuma bakka itti adeemu hin beekin ka'ee adeeme. ⁹Inni amantiidhaan ture kan inni bakka kakuu sana keessa akka galaatti jiraate. Inni Yisaaqi fi Yaaqob warreen isa waliin dhaaltota ta'anii wajjin achi dunkaana keessa jiraate. ¹⁰Inni magaalaa guddittii bu'uureffamte fuul-duratti ilaalaa tureetii, ijaaraan ishee Waaqayyoon kan ta'e. ¹¹Amantiidhaan ture, Saaraan mataan ishee illee dhabduu taatee otuu jirtuu, dandeetti ulfaa'uu kan isheen fudhatte. Ishen baay'ee dulloomteetti yoo ta'e illee, isa abdicha kenne amanamaa ta'uu isaa waan amanteef inni kun isheedhaaf ta'eera. ¹²Kanaafuu, namicha tokkicha kana irraa—innis gara du'aatti kan dhi'aate—dhaloonni akka urjiwwan samii heddummatanii fi akka cirracha galaanaa lakkaa'uun kan hin danda'amne ni argaman. ¹³Amantiidhaan ture kunneen marti kan isaan otuu kakuu sana bira hin ga'in du'an. Qooda kanaa, isaan fageenyatti ilaalanii nagaa gaafataniiru, isaan akka lafa kana irratti keessummootaa fi orma akka ta'an hubataniiru. ¹⁴Warreen waan akkasii dubbatan akka isaan biyya kan ofii barbaaddatan ifaadhaatii. ¹⁵Isaan waa'ee biyya isa gadi dhiisaanii ba'anii duubatti yaadu yoo ta'e, gara duubaatti deebi'uudhaf carraan jira ture. ¹⁶Garuu kun akkuma jirutti, isaan biyya isa wayyu ni hawwu, innis, isa samii irraa. Kanaafuu, Waaqayyo waaqa isaanii ta'uutti hin yeellaane, inni magaalaa guddittii isaaniif waan qopheesseef. ¹⁷Amantiidhaan ture Abrahaam, yommuu qorametti, kan inni Yisaaqiin aarsaa godhee dhi'eesse. Inni kan inni aarsaa godhe ilma tokkicha qabu ture, inni kakuun galameefii ture sun. ¹⁸Abrahaamiin ture kan akkana jedhame, "Qomoon kee kan inni waamamu Yisaaqiin ta'a." ¹⁹Abrahaam akka Waaqayyo Yisaaqiin du'aa kaasuu danda'u beekeera, dubbii fakkeenyaatiin, inni kan inni deebisee isa fudhate isaan keessaa ti. ²⁰Waa'ee wanneen dhufuuf jiranii kan Yaaqob Esaawuu fi Yaaqobiin eebbise amantiidhaan ture. ²¹Amantiidhaan ture, Yaaqob, yommuu gara du'aatti adeemaa turetti, kan inni ijoollee Yoseef eebbise. Yaaqob ulee isaa irratti hirkatee ni sagade. ²²Amantiidhaan ture Yoseef, dhumni isaa yommuu itti dhi'aatetti, waa'ee Gibxiin gadi dhiisanii adeemuu ijoollee Israa'el kan inni dubbatee fi waa'ee lafee ofii isaatiis kan inni isaan abboome. ²³Amantiidhaan ture Museen, yommuu dhalatetti, warra isaatiin kan inni ji'ootaaf dhokfame waan akka inni mucaa miidhagaa ta'e arganiif. Isaan abboommii mootichaa hin sodaanne. ²⁴Amantiidhaan ture Museen, erga guddatee booddee, kan inni ilma intala Fara'oon ta'uu dide. ²⁵Inni saba Waaqayyoo waliin dhiphachuu filate bu'aa cubbuudhaa kan yeroodhaaf ta'etti gammaduu irra. ²⁶Inni Kiristoosiif jedhee tuffatamuu qabeenya Gibxi argatu caalaa bakka kenneef, inni badhaasaa isaa fageenyatti ilaalaa waan tureef. ²⁷Amantiidhaan ture Museen kan inni Gibxiin gadi dhiisee adeeme. Inni dheekkamsa mootichaa hin sodaanne, inni akka waan isa hin mul'anne sana arguutti waan lakkaa'eef. ²⁸Amantiidhan ture kan inni Faasikaadhaa fi dhiiga facaasuu eeggate, akka inni dhaloota angafa balleessu sun ilmaan angafoota maatii warra Israa'el hin tuqneef. ²⁹Amantiidhaan ture kan isaan Galaana Diimaa akkuma lafa gogaatti ce'an. Warri Gibxi isa kana gochuudhaaf yommuu yaalanitti, isaan ni liqimfaman. ³⁰Amantiidhaan ture gamoon Yeriikoo kan inni jige, guyyoota torbaaf erga itti marfamee booda. ³¹Amantiidhaan ture Rahaab isheen gaalamoota turte kan isheen warreen hin abboomamne waliin hin balleefamin hafte, sababiin isaa isheen warreen basaasuudhaaf deemanii turan nagaadhaan simatteettiiti. ³²Kana irra maal jechuun danda'a ree? Yeroon ana hin ga'u yoon guutummaatti waa'ee Geediwoon, Baaraak, saamsoon, Yoftaahee, Daawit, Saamu'eelii fi waa'ee raajotaa nan dubbadha jedheef. ³³Amantiidhaan ture kan isaan mootummoota mo'atan, qajeelummaa argatanii fi kakuuwwan bira ga'an. Isaan afaan llencotaa cufaniiru, ³⁴aangoo ibiddaa qabbaneessaniiru, arfi eebbo jalaa ba'aniiru, dadhaboota otuma jiranii jaboota ta'aniiru, lola irratti humna argataniiru, raayyaawwan ormaas mo'ataniiru. ³⁵Dubartoonni warreen isaan duraa du'anii turan du'aa ka'umsatti deebisanii argataniiru. Warreen kaan dhiphataniiru, gadi dhiifamuu fudhachuu diduudhaan, du'aa ka'uu isa wayyuu akka argachuu danda'aniif. ³⁶Others experienced mocking and

whippings, and even chains and imprisonment.³⁷ Isaan dhagaadhaan rukutamaniiru. Bakka lamatti addaan kutamaniiru. Eebodhaan ajjeefamaniiru. Gogaawwan hooltaatii fi kan re'ootaatiin maramanii naanna'aniiru. Isaan dhabdoota, miidhamoo ta'anii cunqurfamaniiru. F³⁸Biyyi lafaa kun kan isaanii hin turre. Isaan lafa onaadhaa fi gaarota irra ni jooran, holqaa fi boolla lafaa keessas.³⁹Namoonni kunneen marti waa'ee amantii isaaniitiif Waaqayyo biratti fudhatama argataniiru yoo ta'e illee, kakuu sana bira hin geenye.⁴⁰Waaqayyo waan nuuf karoorse waan wayyu qaba, nuyiin malee akka isaan muda-dhabeeyyii ta'uu hin dandeenyetti.

Chapter 12

¹Kanaafuu, nuyi dhuga-baatota akka duumessaa heddummatan kanaan marfamneeraatii, kottaa ba'aa hundumaa of irraa gannee salphaadhumatti cubbuutti hin kufnuutii. Kottaa dorgommii isa fuula keenya dura jiru obsaan ni dorgomanaatii. ²Kottaa Yesuus irratti ni xiyyeeffannaatii, isa amantii keenyaaf bu'uura fi qulqulleessaa ta'e sana. Inni gammachuu isa fuul-dura ture ilaalee, fannoo baachuu fudhate, salphina isaa wayittuu hin lakkoofne, teessoo Waaqayyoo irras gara mirgaatiin ni taa'e. ³Egaa Waa'ee isaa yaadaa, isa mormii cubbamoota irraa isatti dhufe danda'e, isinis akka hin dadhabnee fi abdii akka hin kutanneef. ⁴Isin amma iyyuu hanga dhiiga dhangalaasuutti cubbuu waliin wallaansoo hin qabne; ⁵jajjabina isa akka ilmaaniitti isin abboomus irraanfattiittiutii: "Yaa ilma ko, naamuusa Gooftichaa salphaatti hin ilaalin, yookaan yommuu isaan adabamtu hin dadhabin. ⁶Gooftichi nama isa jaallatu adabaatii, akkasumas inni ilmaa isaa isa simatu adaba." ⁷Dhiphina akka adabaatti fudhadhu. Waaqayyoo akka ilmaan isaatiitti si fuhataatii. Ilmi abbaan isaa hin adabne jiraa ree? ⁸Garuu ati yoo adaba namoonni warreen kaan fudhatan hin fudhatin, isin ilmooma hin qabdan. ⁹Dabalataanis, nuyi abboota foonii qabna warra nu adabaa turan, nuyis isaan kabajna. Isa kana caalaa hangam Abbaa hafuura isa jiraataa ta'e immoo kabajuu qabna ree! ¹⁰Abbootiin keenya yeroo gabaabaadhaa fi akkuma gaarii isaanitti fakkaatetti nu adabaniiru. Garuu Waaqayyoo gaarummaa keenyaaf nu adaba, akka nuyi qulqullummaa isaa keessaa hirmaannuuf. ¹¹Adabni yeroodhaaf gammachuu namaaf hin kennu, garuu nama gaddisiisa. Booda irratti garuu warren isaan leenjifamaniif adabni ija naga-qabeessa qajeelina ni kennaaf. ¹²Kanaafuu harka keessan isa gadi rarra'uu fi jilba keessan isa laafe jabeessaa. ¹³Miilla keessaniif karaa qajeelaa baasaafii, inni okkolaa ta'e akka inni hin mudhnetti, akka inni fayyu malee. ¹⁴Nama mara waliin nagaadhaa fi qulqullinaa barbaadaa, isaan kanaan malee namni Goofticha argu hin jiruutii. ¹⁵Of eeggadhaa, namni tokko iyyuu ayyaana Waaqayyoo akka hin dhabnetti, hundeen hammeenyaas dhiphina fiduudhaaf akka hin biqilletti, hedduunis isaan akka qulqullina hin dhabnetti, ¹⁶namni kam iyyuu halalummaatti yookaan gadi dhiisiitti jiraachuutti akka hin taanetti, akkuma Eesawuun nyaata yeroo tokkootii jedhee angafummaa ofii gurgurate sana. ¹⁷Isin ni beektuutii booda irratti, yommuu inni eebba dhaaluudhaaf barbaadetti, inni ni dhowwatamee, sababa carraa qalbii jijjiirran naa hin arganneetii, imimmaaniin yoo barbaaddate illee. ¹⁸Isin gara gaara isa tuqamuu danda'uu, gaara isa abiddi irraa boba'u, dukkanni, aarri jabaanii fi bubbeen irraa bubbisu hin dhufneetii. ¹⁹Isin gara malakata afuufamuu, yookaan sagalee ol ka'aa warreen dhaggeeffatan akka inni deebi'ee hin dubbatamneef kadhatanii hin dhufneetii. ²⁰Isaan waan abboomamu sana baachuu hin danda'aniitii: "Beeyiladni illee yoo gaara sana tuqe dhagaadhaan haa rukutamu." ²¹Egaa bakki sodaatamaan kun isa Museen akkana jedhee dha, "Ani sodaadhee rom'eeras." ²²Qooda kanaa, isin gara Gaara Tsiyoonii fi magaalaa guddittii kan Waaqayyoo isa jiraataa dhuftan, Yerusaaalem ishee samii irraa, bakka ergamoonni waaqaa kumoota kudhanitti lakkaa'aman itti wal ga'anii gammadanitti. ²³Isin gara waldaa amantootaa warra jalqaba dhalatanii dhuftaniittu, kan warreen samii irratti galmaa'anii. Isin gara Waaqayyoo dhuftaniittu, isa hundumatti faradu, gara hafuurota warra qajeeloo warreen muda-dhabeeyyii taasifamanii. ²⁴Isin gara Yesuus dhuftaniittu, walitti araarsaa kakuu haaraa isa ta'e, gara dhiiga isa facaafamees isa dhiiga Abeel caalaatti dubbatuu. ²⁵Ilaalaa isa dubbataa jiru dhaga'uu akka hin didneef. Isaan yommuu inni lafa kana irratti isaan akeekkachiise isa jalaa ba'uu hindandeenyeetii, nuyi immoo isa samii irraa nu akeekkachiisu dhaga'uu didnee yoo irraa gara galle, caalaa iyyuu jalaa ba'uu hin dandeenyu. ²⁶Yeroo tokkotti, sagaleen isaa lafa ni raase. Amma garuu inni abdii kennuudhaan akkas jedhe, "Yeroo dabalataa tokko, lafa qofa otuu hin ta'in ani samiis nan raasa." ²⁷Jechoonni kunneen, "ammas wanneen raafaman bakka isaaniitii fuudhamu, kunis, wanneen uumamanii turan, wanneen raafamuu hin dandeenye qofti akka hafanitti. ²⁸Kanaafuu, mootummaa isa hin raafamne akkuma fudhannetti, kottaa warra galateeffatan ni taanaa, akkasumas gadi of deebisuudhaa fi ulfina kennuudhaan ni sagadnaa. ²⁹Waaqayyoon keenya ibidda nyaatuu dhaatii.

Chapter 13

¹Jaalalli obbolummaa itti haa fufu. ²Keessummoota simachuu hin dagatinaa. Karaa kanaatiinii tokko tokko eenyummaa isaanii otuu hin beekin kan isaan ergamoota Waaqayyoo keessummeessan. ³Hidhamtoota yaadadhaa akkuma waan isaan waliin hidhamtaniitti. Warreen cunqurfaman yaadadhaa akkuma waan isaan taataniitti of lakkaa'aatii. ⁴Gaa'elli hunduman kabajaan haa eegamu, siren gaa'elaas qulqullinatti haa eegamu, Waaqayyoo namoota sagaagalanii fi kan eejjan ni adabaatii. ⁵Amalli keessan jaalala horii irraa biliisa haa ta'u. Waanuma qabdanitti gammadaa, Waaqayyoo ofii isaatii akkana jedheeraatii, "Ani tasuma iyyuu kophaatti isin dhiisee isin biraa hin hafu." ⁶Gammachuutti jirachuudhaan akkana jennee dubbachuudhaaf ija jabina haa qabaannu, "Gooftichi gargaaraa koo ti; ani hin sodaadhu. Namni maal ana gochuu danda'a?" ⁷Geggeessitoota keessan ilaalaa, isaan warra sagalee Waaqayyoo isinitti hime, bu'aa amala isaaniis ilaalaatii amanti isaanitti isaan fakkaadhaa. ⁸Yesuus Kiristoos kaleessa isuma ture, har'as borus, bara baraanis isuma sana. ⁹Barsiisawwan adda ta'aniin akka hin fudhatamne of eeggadhaa. Yaadni garaa namaa ayyaanaan jajjabaachuun gaariidhaatii, warreen isaaniin sosocha'aniif kan gatii hin qabne nyaataanis miti. ¹⁰Nuyi iddoo aarsaa qabna kan warreen mana qulqullummaa keessaa tajaajilan irraa nyaachuudhaaf mirga hin qabne. ¹¹Dhiigni beeyilada aarsaa dhiifamuu cubbuutiif luba isa ol aanaadhaan gara bakka qulqullaa'aatti dhi'eeffaman, qaamni isaanii immoo dallaadhaa alatti ni gubata. ¹²Egaa Yesuusis karra magaalaa guddittiitii alatti dhiphate, dhiiga isaatiin namoota qulqulleessuudhaaf jedhee. ¹³Kottaa nuyis egaa gara isaa dhaqnaa dallaadhaa alatti, gad deebii inni fudhate baadhannee. ¹⁴Nuyi magaalaa guddittii dhaabbataa taate asii hin qabnuutii. Qooda kana, isa dhufuuf jiru sana eeggataa jirra. ¹⁵Karaa isaatiin, egaa, kottaa aarsaa galataa yeroo mara Waaqayyoo fi dhi'eessinaa, galata isa bu'aa arraba isa maqaa isaa jajatu ta'e. ¹⁶Kottaa gaarii gochuudhaa fi waan qabnu gooduu hin dagannuu, Waaqayyoo inni itti gammadu kennaa akkasiittiitii. ¹⁷Geggeessitoota keessaniif abboomamaatii isaanitti of kennaa, isaan akkuma warreen eegduu ta'anii lubbuu keessaniif ni dhimmuutii. Akka geggeessitoonni keessan isa kana gammachuudhaan raawwataniif abboomamaafii, guungummiidhaanis hin ta'in, inni isiniif bu'aa hin qabuutii. ¹⁸Nuyiifis kadhadaa, nuyi yaada gaarii akka qabnuu fi wanneen maratti qajeelinatti jiraachuudhaaf of amansiifneerraatii. ¹⁹Akka isin isa kana gootaniif caalchiseen isin jajjabeessa, akkan dafee gara keessanitti deebi'uufis. ²⁰Amma Waaqayyoo waaqni nagaa, inni tiksee hoolotaa isa ol aanaa, Goofticha keenya Yesuus Kiristoosiin, warra du'an keessaa kaasee dhiiga kakuu bara baratiin fide, ²¹akka isin fedha isaa raawwattaniif, waan isa gammachiisu akka goonuuf nu keessatti hojjetu, karaa Yesuus Kiristoosiin, waan gaarii hundumaan isin haa guutu; isaafis bara hanga bara baratti ulfinni haa ta'u. Ameen. ²²Amma ani isinan jajjabeessa, yaa obboleetaa, sagalee jajjabinaa kanan isiniif barreessetti akka qabamtaniif. ²³Obboleessi keenya Ximootewoos akka inni gadi dhiifames akka isin beektan nan barbaada, yoo inni dafee dhufee isa waliin dhufee isin arguudhaafan jira. ²⁴Geggeessitoota keessanii fi saba qulqullaa'aa Waaqayyoo maratti nagaa naaf himaa. Warreen Xaaliyaanii keessa jiran nagaa isiniif dhaamu. ²⁵Ayyaanni hunduma keessan waliin haa ta'u.

James

Chapter 1

¹Yaaqoob, hojjetaa Waaqayyoo fi goftaa Yesuus Kiristoos, gosoota warra kudha lamaan warra bittimmaa'aniif, nagaan isin gaafadha! ²Gammachuu hundumaatti lakkaa'aa, yeroo rakkinni addaa addaa isin irra ga'u. ³akka qoramuun amanti keessanii obsa fidu isin ni beektu. ⁴Obsi immoo akka isin guutummaatti guddatanii guutuu taataniif hojii isaa fiixaan haa baasu, utuu homaa hin dhabin. ⁵Garuu isin keessaa eenyu illee yoo ogummaa barbaade, Waaqayyoon haa gaafatu, isa gaarummaadhaan warra gaafatan hundumaaf utuu hin dheekkamin kennu. Innis isaaf ni kenna. ⁶Garuu immoo amantiidhaan haa gaafatu. Namni shakku, akka bubblee galaanaa isa qilleensaas asii fi achi raafamuuti. ⁷namni akkasii gooftaa biraa waa nan argadha jedhee hin yaadin. ⁸Inni nama sammuu guddaa qabuudha, karaa isaa hundumaa irratti keessatti kan hin tasgabbaa'iniidha. ⁹Obboleessi inni gadi jedhaan ol ka'uu isaatti of haa jaju. ¹⁰Sooressis gadi jechuu isaatti, sababii isaa inni akka abaaboo daggalaa isa maraga keessa jiruu ni darba. ¹¹Akkuma aduun baatee ho'a isheetiin marga gogsitu. Abaaboon ni arca'a, miidhagni isaas ni darba. Akkasuma, namni badhaadhaanis adeemsa isaa keessatti, irraa ni darba. ¹²Namni qormaata obsu eebbifamaadha. Erga qormaata darbee booda, gonfoo jireenyaa ni fudhata. Isa warra Waaqayyoon sodaataniif qophaa'e. ¹³Namni qoramu, "Waaqayyootu ana qore hin jedhin, Waaqayyoo hamaadhaan

hin qoramu waan ta'eef, akkasuma inni namas hin qoru waan ta'eef.¹⁴ Garuu, namni hundumtuu fedhii ofii isaatiin qorama; yeroo fedha ofii isaan harkifamuu fi gowwomfamu. ¹⁵Fedhiin erga ulfooftee booda, cubbuu ni deessi, cubbuun immoo erga guutumaatti guddattee, du'a ni deessi. ¹⁶Hin gowwofaminaa, yaa jaallatamoo obboloota ko. ¹⁷Kennaan gaarii fi kennaan guutuun hundumtuu oliiti. Innis, Waaqayyo abbaa ifaa biraa dhufa. Isa bira sababii gaaddidduun naannofteef gara galuun hin jiru. ¹⁸Waaqayyo akka nuti dubbii isaa irraa dhalannuuf nu fo'ate. Akka nuti uumama hundumaaf ija qabeeyyii taanuuf. ¹⁹Isin kana beektu, yaa jaallatamoo obboloota ko. Namni hundumtuu dhaga'uuf ariifataa haa ta'u. dubbachuuf immoo suura haa jedhu; ariifis suuta haa jedhu. ²⁰Aariin namaa qajeelummaa Waaqayyoo fiixaan hin baasu. ²¹Kanaad xurii hundumaa of irraa baasaatii, hamaa hundumaas. Gaarummaadhaan sagalicha isa dhaabatte fidhadhaa, isa lubbuu keessan fayyisuu danda'u. ²²Warra dhagaa'an qofaa utuu hin ta'in warra sagalicha hojii irra oolchanis ta'aa, warra ofii isaanii gowwomsan hin ta'inaa. ²³Nami tokko yoo kan hojii irra hin oolchine, dhageessuu qofaa ta'e, inni akka nama fuula uumamaa isaa of ilaallee keessatti ilaaluuti. ²⁴Inni ofii isaa ilaalee, yeroo adeemu battaluma immoo maal akka fakkaatu irrannafata. ²⁵Garuu namni inni eeggannaadhaa seera walabummaa ilaalu fi akkuma sanattis ilaalu itti fufu, dhaga'ee isa irraanfatu, namni akkasii hojii isaa keessatti ni eebbifama. ²⁶Namni tokko yoo ani amanaadha jechaa, arrabsa isaa immoo hin to'anne, inni garaa isaa gowwomsa, amantii isaas gatii hin qabaatu. ²⁷Amantii isa Waaqayyoo abbaa keenya duratti qulqulluu ta'ee fi hin manca'in, warra abbaa hin qabnee fi dubartootas rakkina isaanii keessatti gargaaruuf, akka isaan biyya lafaa keessatti utuu hin manca'in jiraataniif.

Chapter 2

¹Yaa obboloota ko, gooftaa keenya Kiristoos Yesuus keessatti amantiitti loogii hin godhinaa, gooftaa ulfinaa, namoota muraasaaf hin looginaa. ²Yaadaa, namni tokko qubeelaa warqee fi uffata miidhagaa keewwatee gara wal-ga'ii keessanii yeroo seenu, akkasuma, namni iyyeessi yeroo uffata xurii qabu uffatee seenu. ³Yoo namica isa uffata gaarii uffate argitanii, “ati bakka gaarii kana taa’i” jettanii, isa iyyeessaan immoo, “ati immoo achi taa’i” jettan, yookaan “miilla koo jala taa’i” jettan, ⁴walii keessan gidduutti murteessaa jirtu mitiiree? Yaada hamaadhaan abbaa firdii hin taaneeree? ⁵dhaggeeffadhaa, yaa jaallatamoo obboloota ko, Waaqayyo akka biyyi lafaa inni iyyeessu amantiitti sooressa akka ta’uuf filateera, akkasuma warri isa jaallatan akka dhaaltuu mootummichaa ta’aniif? ⁶Isin garuu warra iyyeessota ulfina dhowwattan, kan isiniin hacuucu warra sooressoota mitii? Isaa warra gara mana murtiitti isis geessan mitii? ⁷Isaan maqaa gaariiisa isin itti waamamtan hin arrabsanii? ⁸Yoo akkas ta’e, akka caaffata qulqull’aatti seera mootii hojii irra oolchitu, “olla kee akka ofii keetti jaalladhu,” isin sirriitti hojjettu. ⁹Garuu yoo namoota muraaf loogde, cubbuu hojjechaa jirta jechuudha, irra daddarbaa keefis sitti faradama. ¹⁰Nama isa guutummaa seeraaf abboomamuuf, isa inni karaa tokko gufatuun malee, guutummaa seeraa cabsuu isaatiin ni gaabba. ¹¹Keessa inni tokko “hin ejjin” jedha, akkasuma, “hin ajjeesin” yoo hin ejjitu ta’e, garuu yoo ajjeefte, ati seera irra daddarbiteetta. ¹²Kanaaf, dubbadhu, hojjedhus, akka warra seera walabaan itti faradamuutti. ¹³Firdiin warra araara hin argisiifnetti, araara malee itti dhufa. Araarri firidii irratti ni moo’a. ¹⁴Yaa obboloota ko, bu’aa maaliiti, namni tokko amantiin qaba jechaa, hojii hin qabu yoo ta’e? amantiin isaa sun isa ni fayyisaa? ¹⁵Mee yaadaa, obboleessi yookaan obboleettin tokko uffataa gaarii hin taane uffattee guyyootaafis nyaara hin nyaanne. ¹⁶Yaadaa, isin keessaa tokko, “nagaadhaan dhaqi, sitti haa ho’u, guutamis” yoo waanra qaama isaatiif barbachisu hin kennitaniif ta’e, bu’aa maalii qabaree? ¹⁷Akkasuma amantiin qofaa isaa, yoo hojii hin qabu ta’e, du’aadha. ¹⁸Tarii namni tokko, “ani amanti qaba, hojii qaba.” Jechuu danda’a. Amantii kee hojiimalee natti argisiisi, ani immoo amanti koo hojii kootiin sitti nan argisiisaa. ¹⁹Ati Waaqayyoo tokko jiru ni amanta. Gaarii gootees ni hojjetta. Garuu seexanni iyyuu sanatti ni amana, ni oollattus. ²⁰Beekuu ni barbaaddaa, yaa nama gowwaa, akka amantiin hojii malee bu’aa hin qabne? ²¹Abraaham yeroo ilama isaa Yisiyaaqiin, iddoo aarsaa irratti dhiyeesse hojiidhaan hin qulloofneeree? ²²Akka amantiin hojii isaa malee hojjete ni argitu. Akkasuma akka amantiin isaa hojiidhaan guutuu ta’e. ²³Caaffatni qulqulla’aan akka jedhe “Abrahaam Waaqayyoon amanate, inni qajeelummaatti lakkaa’ameef, Inni michuu Waaqayyoo jedhamee waamame. ²⁴Akka namni hojiidhaan qullaa’u argita. Amantii qofaan miti. ²⁵Akkasuma, Rahaab isheen ejjituun illee, yeroo ergamoota simattee karaa kan biraa irra isaan ergite hoiidhaan qullooftuu hin taaneeree? ²⁶Qaamni foon irraa adda ba’e du’aa waan ta’eef, amanti hojii irraa adda ba’es du’aadha.

Chapter 3

¹Isin keessaa baay'een barsiisota ta'uun irra hin jiru, yaa obboloota ko, nama barsiisaa ta'etti warra kaan caala akka firidiin cimaan itti faradamu ni baaktu. ²Nuti karaa baay'ee waan gufannuuf. Namni tokko yoo sagalichaan hin gufatu ta'e, inni nama mudaa hin qabneedha, nama isa guutummaa qaama isaatii illee to'achuu danda'u. ³Amma yoo akka inni nuuf bitamuuf luugama afaan fardaa irra keenye, isaan guutummaa qaama isaatii bituu ni dandeenya. ⁴Dooniis ilaalaa, yoodhuma baay'ee dheerina qabaatanii fi bubbee jabaan dhiibame illee, batoo xiqqoo tokkoo gara namichi isa oolfu geeesutti oofamu. ⁵Haala kanaan, arrabni qaama xiqqoodha, waan hedduun immoo of jajji. Akkasuma akkamitti akka abiddi xiqqoo ta'ee garuu immoo bosona guddaa gubu ilaalaa. ⁶Arrabnis abidda, qaama keenya keenyaa kutaa isa madda hameenyaa. Arrabni guutummaa qaamaa mancaasa. Daandii jireenyaa ni guba, ofii isheetiis gahaannemitti ni gubatti. ⁷Tokkoo tokkoo bineensa bosonaaf, simbirroo, wara lo'anii fi uumamni galaana keessaa namaan leenjifamuu ni danda'u. ⁸Garuu, namni kan iyyuu arraba leenjisu hin danda'u. inni hafuura isa hamaa isa boqonnaa hin qabneedha. Summii du'aa ta'een kan guute. ⁹Isumaan gooftaa fi abbaa galateeffanna, isumaanis immoo nama arrbabsina, isa akka bifa Waaqayyootti hojjetame. ¹⁰Afauma tokkicha keessaa eebbbaa fi abaarsi ba'a. Yaa obboloota ko, kun ta'uun irra hin jiraatu. ¹¹Burqituun tokko bishaan minyaa'aa fi hadha'aa lanaa isaa baasuu danda'aaree? ¹²Mukti habuu, yaa obboloota ko, ejersa godhachuu danda'aaree? Yookaan wayiniin ejersa? Yookaan, bishaanni ashaboo bishaan minya'aa. ¹³Isin keessaa ogeessaa fi hubataan eenyuree? Namni sun gaarummaa ogummaa keessatti, hojii isaatiin jireenya gaarii haa mullisu. ¹⁴Garuu yoo hinaaffaa hamaa fi fedhii garaa keessan keessatti qabaattan, of tuultanii, dhugaas hin sobinaa. ¹⁵Kun ogummaa isa ol gubbaadhaa dhufu miti. Qooda isaa isa lafa irraati, kan hafuura kan hin ta'in, hamaa. ¹⁶bakka hinaaffaa fi fedhiin jiru, namatti bitaacha'uu fi shaakala hamaatu jira. ¹⁷Garuu ogummaan inni waaqa irraa jalqaba qulqulluudha, isa booda jaalalli nagaa, garraamummaa, araaraan gutuu fi ija gaarii, looguu dhiisuu fi gaarummaa. ¹⁸Iji qajeelummaa warra nagaa buusan gidduutti nagaadhaan faca'a

Chapter 4

¹Lolaa fi wal dhabdeen isin gidduu jiru eessaa dhufe? Wal loluun miseensota keessan keessa jiru fedhii keessan irraa kan dhufe mitii? ²Isin ni feetu, garuu hin qabdani. Ni ni ajjeefu, ni hawwitus, fudhacuu garuu hin dandeessani. Isin wal loltu. Waan hin gaafanneef hin qabaattani. ³Isin ni gaafattu, garuu hin fudhattani, sababii gar-malee gaaffattaniif. Akka fedhii keessaniif itti gargaaramuu dandeessanitti. ⁴Isin ejjitoonni! Akka biyya lafaa wajjin michoomuun Waaqayyoo wajjin ta'e hin beektanii? Kanaa, namni biyya lafaa wajjin michoomuu barbaadu ofii isaa diina Waaqayyoo ni ta'a. ⁵yookaan caafanti qulqullaa'aan akkasumaan jedha jettanii ni yaadduu? "Hafuurri inni nu keessa kaa'e, hinaaffaa gadi fagoo qaba jettanii?" ⁶Garuu ayyaana caalu nuuf kenna, kanaaf caaffatni qulqullaaan "Waaqayyoo warra of tuulaniin ni morma, warra garraamotaaf garuu ayyaana ni kenna" jedha. ⁷kanaaf Waaqayyoo of kennaa. Seexanaan mormaa, innis isin irraa ni baqataa. ⁸Waaqayyootti dhiyaadhaa, innis isinitti ni dhiyaataa, harka keessan qulleeffadhaa. Isin warri cubbamootni, garaa keessanis qulleessaa, isin warri yaada lamaa. ⁹Gaddaa, boo'aa, iyyaas! Kolfi keessan boo'ichatti haa jijjiiramu, gammachuun keessanis, dukkanatti. ¹⁰Waaqayyoo duratti gadi of deebisaa, innis ol isin kaasaa. ¹¹waa'ee warra kaanii hamaa hin dubbatinaa, yaa obbolootaa. Namni obboleessa tokko hammeessu yookiis, obboleessa isaatti faradu, seericha hammeessuu isaati, serichattis faraduu isaati, ati seerichatti yoo faradde immoo, seericha irratti abbaa firdii ta'uu keeti malee, nama seericha hojii irra oochu ta'uu kee miti. ¹²Nama tokko qofaatu seera kenna, faradas. Innis isa fayyuu danda'uu fi belleessuus danda'uudha. Ati eenyu kan olla akeeti faraddu? ¹³Amma dhaggeeffadhaa, "Har'a yookiis bora gara magaalaa kanaa ni dhaqna jettu, waggootas achitti ni dabarsitu, bu'aas ni buufattu." ¹⁴Waan bor ta'uu jiru eenyuutu beeka, jireenyi kees maali? Ati akka hurrii yeroo muraasaaf ba'ee, isa booddee immoo baduuti. ¹⁵Qooda isaa, ati "Yoo fedha Waaqayyoo ta'e, kana yookaa sana ni hojjenna" jedhi. ¹⁶Ati garuu amma waa'ee karoora kee isa isa sirrii hin ta'iniif of jajaa jirta. ¹⁷Kanaafa nama isa utuu gaarii beekuu garuu immoo hojii irra hin oolchiheef, isaaf kun cubbuudha.

Chapter 5

¹Amma kottaa, isin warri sooreyyiin, waan dhiphinni gara keessanitti dhufaa jiruuf boo'aatii wawwaadhaa. ²Badhaadhumaman keessan ni tortora, uffata keessanis biliin ni nyaatti, ³Warqee fi meetiin keessanis ni bada, dammeessa'uun isaaniis ragaa isiniif ta'u. inni akka abiddatti foon keessan ni nyaata. Badhaadhummaa keessan keessan guyyoota dhumaaf walitti qabattaniittu. ⁴Ilaalaa, gatiin isin warra midhaan keessan haamaniif kennitan, faallaa keessan boo'aa jira. Iyyi warra sassaabanii gurra gooftaa maccaa keessa seeneera. ⁵Jireenya gaarii jiraattanii, ofii keessanis gammachiifatniittu. Guyyaa qalmaafis ofii keessan gabbiftaniittu. ⁶You have condemned and murdered the righteous person. He does not oppose you. ⁷Obsaa, isa booda yaa obbolootaa, hanga gooftaan dhufutti. Qotee bulaan ammam akka inni oyiruu isaa irraa fiirri eeggatu ilaalaa; hanga inni bokkaa isa jalqabaa fi isa boodaa argatutti. ⁸Isinis, obsaa. Dhufaatiin gooftaa waan dhiyaateef garaa keessan jabeessaa. ⁹Yaa obbolootaa, walii keessan hin hameessinaa, akka hin ifatamnetti. Ilaalaa, firidiin balbala keessan irra dhaabatee jira. ¹⁰Yaa obbolootaa, dhiphinaa fi obsa raajotaa fakkeenya godhadhaa. Warra maqaa Waaqayyoon dubbatan. ¹¹Ilaalaa, nuti warra obsan sana akka warra eebbifamniitti ni ilaalla. Waa'ee obsa Iyoob dhageessaniittu. Yaada Waaqayyoo ni beektu, ammam akka inni baayyee o'a qabeessaa fi araara qaneessa ta'e. ¹²Hundumaa caalaa, yaa obboloota ko, hin kakatinaa, isa waaqa irraan yookaan isa lafa irraan, yookaan kaka kan biraatiin. Qooda isaa, "eyyee" keessan "eyyee" "mitiin" keessas "miti" isa jedha haa ta'u. kanaaf firdii jalas hin faltani. ¹³Isin keessaa nama dhiphachaa jiru jiraa? Inni haa kadhatu. Namni gammadu jiraa? Inni faarfannaadhaan haa galateeffatu. ¹⁴Isin keessaa namni dhukkubsatu jiraa? Inni geggeessitoota waldaa amantootaa haa waamu, isaafis haa kadhatani. Maqaa gooftaanis dibata isa haa dibani. ¹⁵Kadhannaan amantii nama dhukkubsataa ni fayyisa, gooftaanis ol isa kaasa. Yoo cubbuu hojjeteera ta'e, Waaqayyo isaa ni dhiisa. ¹⁶Kanaaf walii keessaniif qalbiijijjiirradhaa, walii keessaniif kadhadaa, akka fayyitaniif. Kadhannaan nama qajeelaa hojii isaatiin baay'ee humna qabeessa. ¹⁷Eliyaas akkuma keessan nama ture. Inni akka bokkaan hin roobneed cimsee kadhate. Laficha irrattis waggoota sadii fi ji'a ja'aaf hin roobne. ¹⁸Isa booda Elsaayis ni kadhate. Waaqnis bokkaa roobse. Laftis midhaan kennite. ¹⁹Yaa obboloota ko, Isin keessaa namni tokko yoo dhugaa irraa kaate, namni tokko immoo deebisee fide, ²⁰Nanmi sun, akka namni nama cubbamaa daandii isaa isa dogoggora irraa deebise, du'aa irraa akka isa fayyisuu fi baayyini cubbuus deebisee akka isa hin arganne gochuu isaa beektu.

1 Peter

Chapter 1

¹Pheexiros, ergaa Yesuus Kiristoos, warra bittimmaa'anii biyya kan biraa jiraniif, warra fo'amaniif, Phoonxos keessa, Galaatiyaa, Qophadooqiyyaa, Asiyaa fi Bitaniyaa. ²Kun akka dursee beekuu Waaqayyo abbaatti, karaa qulleessuu hojii hafuura, abbooamamuu fi itti facaasuu dhiiga Yesuus Kiristoosiif. Ayyaanni baay'een isiniif haa ta'u; nagaan keessanis haa baay'atu. ³Waaqayyoo fi abbaan gooftaa keenya Yesuus Kiristoos haa galateeffamu! Ayyaana guddaa kana keessatti, karaa du'aa ka'uu Yesuus kiristoos abdii jiraataatti jireenya haaraa nuuf kenne. ⁴Kun dhaala isa hin badneedha, hin dammeessa'u, isa yeroon irraa hin darbine. Innis Waaqa irratti walitti isiniif qabameera. ⁵Isin amantii keessaan humna Waaqayyootiin eegamtaniittu, fayyina isa guyyaa dhumaatti mil'achuuf jiruuf. ⁶Isin kanatti guddistanii ni gammaddu, ammuma illee, yeroo muraasaaf, isin dhiphina hundumaa dhiphachuuf jirtu. ⁷Isaan kun isin irra kan ga'an, abiddaan ilaalamee yoo qulqullaa'es, warqee isa badu caalaa, amantiin keessan inni guddaa kabajamaan dhugaa ta'uu isaa akka mirkanaa'uu fi yeroo Yesuus mul'atu, galataa fi ulfina, faarfannaa akka isiniif argamsiisuufi. ⁸Isin isa hin argine, garuu isa ni jaallatu. Amma isa hin argitani, garuu isatti amantu, gammachuudhaan ni gammaddu, isa hin ibsamuu hin dandeenyee fi ulfinaan guute. ⁹Isin amma fiirri amantii keessanii ofii keessaniif fudhachaa jirtu, fayyina lubbuu keessanii. ¹⁰Fayyina kana ilaalchisee, raajiin inni ni dhufa jedhee waa'ee ayyaanaa raaje, dammaqinaan barbaadee eeggannaadhaanis qore. ¹¹Hafuurri Kiristoos inni isa keessa ture, waa'ee dhiphina kiristoos akkasuma waa'ee ulfina isa dhiphina isaa booda ta'uu dursee dubbachuudhaan yeroo fi akkamittis akka raawwate qoraa turani. ¹²Inni akka isaan ofii isaanii tajaajilaa hin turreef isanitti mul'ate, isin garuu, waa'ee waanta amma isinitti himamee isinitti himan, karaa warra wangeela isinitti lallabee karaa hafuura qulqulluu isa waaqa irraa ergamee. Waanta isa ergamoonni arguuf barbaadan. ¹³Kanaaf, sammuu keessaa jabeessaa. Of qabaa. Abdii keessan guutummaatti, ayyaana isa Yeroo Yesuus mul'atu argamu irra kaawwadhaa. ¹⁴Akka ijoollee abboomamaniitti,

fedha isa yeroo hin amanin turtaniitti waliif hin galinaa.¹⁵ Garuu akkuma inni isin waame qulqulluu ta'e, amala keessan hundumaan qulqulloota ta'aa. ¹⁶Barreeffamee akkuma jiru, "qulqulloota ta'aa, anis qulqulluu waanan ta'eef," ¹⁷Yoo "abbaa" jettanii waamtan, isa wal caalchisuu malee akka hojiitti faraduu, biyya lafaa kana irra akka keessummaatti yeroo jiraattan amala keessan eeggadhaa. ¹⁸Akka inni meetii isa badu irraa yookaan warqee isa isin irraa furamtan, amala akkasumaanii, isa abboota keessan irraa dhaaltaniin akka hin ta'in beektu, ¹⁹Garuu dhiiga Kiristoos isa gati jabeessani, akka hoolaa isa midaa yookaan madaa hin qabnee. ²⁰Kiristoos utuu biyyi lafaa hin uumamin dura illee tureera. Garuu amma immoo yeroo dhumaa kanatti isinitti mul'ateera. ²¹Isin isa keessaan Waaqayyootti amantu, isa du'a isa kaasee ulfinas kenneef, amantii fi abdii keessan Waaqayyoo irratti akka ta'uuf. ²²Isin dhugichaaf abboomamuudhaan lubbuu keessan qulleeffattaniittu. Kunis kaayyoo jaalala jaalala obbolummaa isa gaariifi, kanaaf garaa qullaa'aadhaan walii keessan jaalladhaa. ²³Isin lammaffaa dhalattaniittu, sanyii isa baduttii miti, sanyii isa hin bdanetti malee, karaa dubbii Waaqayyoo isa jiraataa fi hafee jiraatuu. ²⁴"Foonni hundumtuu akka margaa waan ta'eef, Ulfinni isaas, akka abaaboo lagaati. Margi ni goga, abaaboon isaad irra harca'a, ²⁵Sagaleen Waaqayyoo garuu bara hundumaa ni jiraata."

Chapter 2

¹ Kanaafa hamaa hundumaa dhiisaam gowwomsaa hundumaa, ofittummaa, hameenyaa fi maqa balleessii hundumaa. ² Akka mucaa reefuu dhalatee, aannan hafuura isa ho'aa isaa fedhaa, isa keessaan akka fayyinatti guddataniitti. ³ Yoo akka gooftichi gaarii ta'e dhandhamattaniittu ta'e. ⁴ Gara isa dhagaa jiraataa, namoonni warri kaan tuffatanii kottaa; garuu isa Waaqayyoof dhimma baasaa ta'ee fo'ame. ⁵ Isinis akkuma dhagicha isa jiraataa, mana hafuura ta'uudhaaf ijaararamaa jirtu, luboota hafuura ta'uudhaaf, isaa aarsaa hafuura karaa Yesuus Kiristoos, Waaqayyoo duratti fadhatamaa dhiyeessu. ⁶ Caaffatni qulqulluun akkas jedha: "Ilaalaa, ani dhagaa golee Xiyyoon keessan ta'aa jira. Isa filatamaa fi gati qabeessa. Namni isatti amanu hin yeella'u." ⁷ Gatiin isaa, kanaaf, isin warra amananiifi. Warra hin amanneef garuu, "Dhagaa inni ijaartuun tuffatani, Mataa golee ta'e," ⁸ Akkasuma, ⁹ Isin garuu saba fo'ameedha, luboota mootii, saba qulqullaa'oo, qabeenyaa Waaqayyoo, Hojii isa dinqisiisaa dukkana keessaa gara ifa isa dinqisiisaatti isin waamee akka labsitaniifi. ¹⁰ Isin duraa saba isaa hin turre; amma garuu saba isaa taataniittu. Ayyaana hin hin arganne turtan; amma garuu ayyaana argataniittu. "Dhagaa gufachiisuu fi dhagaa isa isaan gufachiisu." ¹¹ Jaallatamo, akka keessummootaa fi hidhamtootaatti isinan gorsa, akka isin fedha foonii irraa of eeggataniifi, isa faallaa lubbuu keessanii isin lolu. ¹² Warra hin amanin gidduutti amalli keessan kabajamaa haa ta'u. yeroo isaan akka warra hamaa godhacniitti isin arrabsan, hojii keessan isa gaariif dhuga baatota ta'uu danda'u, guyyaa itti Waaqayyoo mulatuttis ulfina isaaf ni kennu. ¹³ Gooftaaf jedhaatii warra aboo qaban hundumaaf bitamaa. Moototaaf abboomamaa. ¹⁴ akkasuma warra biyya bulchaniifis, warra hamaa godhan akka adabamanii fi akkasuma warra gaarii godhan immoo warra galateeffatan. ¹⁵ Kun fedha Waaqayyoo waan ta'eef, gaarii hojjechuu keessaniin haasaa akkasumaanii warra gowwootaa cal ni jechiisiiftu. ¹⁶ Akka saba walabaatti, walabummaa keessan dadhabbii keessan ittiin haguuguuf dhimma itti hin ba'inaa, garuu hojjetoota Waaqayyoo fakkaadhaa. ¹⁷ Namoota hundumaa kabajaa. Obbolummaa jaalladha. Waaqayyoon sodaadhaa. Mootii kajaa. ¹⁸ Hojjetootaa, gooftota keessan kabajaa. Gooftota warra gaarii fi ormootaa gofaaf hin bitaminaa, warra hamootaafis bitamaa. ¹⁹ Waa'ee Waaqayyoof jedhee dhiphan jallinaa kan fudhatu galata ni fudhata. ²⁰ Yoo hojii hojjetanii adabamtanii obsitan galata maalii qabaree, garuu yoo immoo gaarii gootanii yoo dhiphattanii obsitan kun Waaqayyoo biratti galata isiniif argamsiisa. ²¹ Isinis kanumaaf waamamtani, sababiin isaa Kiristoosis isiniif du'e. Inni akka isin isa hordoftaniifi fakkeenya isiniif dhiise. ²² Inni cubboo tokko illee hin hojjenne, sobnis tasa afaan isaa keessatti hin argamne. ²³ Inni yeroo arrabsame, deebisee hin arrabsine. Yeroo dhiphate, deebii hin kennine, garuu isa dhugaadhaan firdii kennutti of kenne. ²⁴ Inni ofii isaatii qaama isaa keessatti muka irratti cubbuu baate, cubbuuf du'ee qajeelummaadhaaf jiraachuuf jedhee. Madaa isaatiin fayyifamtan. ²⁵ Hundumti keessan akka hoolotaa baddanii turtan, amma garuu gara tiksichaa fi lubbuu keessan eeguutti deebitaniittu.

Chapter 3

¹ Akkasuma, isin warri haati manooliis abboota manaa ofii keessaniif of kennaa. Yoodhuma dhiironni tokko tokko sagalichaaf abboomamoo ta'am illee isin kana godhaa. isaan sagalicha malee moo'amuu ni danda'u. karaa amala haadha manootii isaanii. ²Kabajaa fi amala keessaniif dhuga baatota ta'nii. ³Of miidhegsuun keessan waanta alaan miul'atu, rifeensa tolfachuudhaan, warqee naqachuudhaan, uffata gaarii isaas uffachuudhaan hin ta'in. ⁴Qooda isaa, miidhaginni keessan, inni hin bande keessa namummaa keessanii isa dhokataadhaan haa ta'u, kunis hafuura garraamumama fi gabii isa Waaqayyoo duratti guddaa gati jabeessa ta'e, sanaan haa mul'atu. ⁵Kun waan dubartoonni qulqulloonni warri Waaqayyoon abadatan bifa kanaaf of faayessaa turaniif. Abbootii manaa isaanii of kennuudhaan. ⁶Bifa kanaan Saaraan Abrahaamiif abboomamteetti gooftaa koo jettees waamteetti. Isin amma ijoollee isheet, yoo waan gaarii ta'e hojjettanii fi rakkina hin sodaattan ta'e. ⁷Akkasuma, isin abbootiin manaas akka hubannaatti haadha manootii keessanii wajjin jiraachuutu isin irra jira, akka qodaa dadhabaatti, dubartii. Isin akka warra walii wajjin ayyaan jireenyaa dhaalaniitti kabaja kennuufiitu isin irra jira. Kana immoo akka kadhannaan keessan hin dhokfamneef godhaa. ⁸Dhuma irratti, hundumti keessan, yaada tokko qabaadhaa, warra o'an, abba obbolootaatti warra jaallatan, garraamii, fi gad-of deebisoo. ⁹Hamaadhaaf hamaa hin deebisinaa, kan isin arrabsus hin arrabsinaa. Faallaa isaa, eebbisuu keessan itti fufaa, isin kaaf waamamtani, eebbichas dhaaluudhaaf. ¹⁰"Namni jireenya jaallatuu fi guyyoota gaarii arguu barbaadu, arraba isaa hamaa irraa eeguutu irra jira, arraba isaas gowwomsaa dubbachuu irraa. ¹¹Inni waan hamaa irraa haa deebi'u, waan gaariis haa hojjetu. Nagaa haa babaadu, haa hordofus. ¹²Ijo Waaqayyoo warra qajeelota ni ilaala, gurri isaas kadhannaan isaanii ni dhaga'a. Fuulli gooftichaa garuu warra hamaa hojjetaniin ni morma." ¹³Yoo isin waan gaarii hojjechuudhaaf barbaaddan eenyutu isin miidharee? ¹⁴Garuu qajeelummaaf jettanii yoo dhiphattan, isin eebbifamoodha. Sodaachisuu isaanii hin sodaatinaa. Hin dhiphatinaa. ¹⁵Qooda isaa, garaa keessan keessatti gooftaa Yesuusiin qulqulluu godhaatii adda baasaa. Yeroo hundumaa, nama isa abdii isa isin qabdan isin gaafatuuf gatii kennaa. ¹⁶Deebii keessanis arraba laafaadhaan nama safeeffachuudhaanis haa ta'u, warri hamaa isin irratti dubbachuudhaan maqaa keessan balleessan, amala keessan isa gaarii isa erga kan Kiristoos taatanii argisiiftan, hammeessan akka yeella'aniif, yaadni garaa keessanii akka isin hin ceepphaanetit jiraadhaa. ¹⁷Yoo fedha Waaqayyoo ta'e gaariidha, waan gadhee caalaa waan gaarii gootanii dhiphachuun. ¹⁸Kiristoosis yeroodhuma tokkicha cubbuudhaaf dhiphate. Inn qajeelaan sun nuuf dhiphate, warra qajeelota hin turiniif, gara Waaqayyootti nu fiduudhaaf. Inni fooniin du'e, garuu immoo hafuuraan ka'e. ¹⁹Hafuuraan, ahfuurota warra amma mana hidhaa keessa jiranitti lallabe. ²⁰Bara Nohi keessa yeroo obsi Waaqayyoo isaan eegaa ture, isaan kan hin abboomamne turan, bara ijaarsa doonichaa, Waaqayyos namoota muraasa fayyise, luubbuu saddeet, karaa bishaanii. ²¹Kunis mallattoo cuuphaa isa amma isin fayyisuuti, akka isa xurii qaama irraa dhiqaranii miti. Garuu, karaa du'aa ka'uu Yesuus Kiristoos sammuu gaariidhaan Waaqayyoo duratti kan dhiyaatuudha. ²²Kiristoos mirga Waaqayyoo jira. Inni gara waaqatti ol ba'eera. Ergamootni, warri aboo qabanii fi humni hundumtuu isaaf of kennuutu irra jira.

Chapter 4

¹kanaaf, Kirisoos fooniin waan dhipateef, isinis kaayyoodhuma kanaaf of qopheessaa. Namni dhipina fudhatu cubbuu dhiiseera. ²Kanaaf immoo, namni akkasii, foon keessatti yeroo isaa hafe, fedhii Waaqayyoo malee, fedhii namootaaf hin jiraatu. ³Fedhii warra ormootaa guutuduhaaf, miiraan jirachun, fedhii, machii, ayyaana machii, sirbaa fi ejji yeroo dabree ni ga'a. ⁴isa isin amma isaanitti dabalamtanii lolaa jireenya ittisa hin qabneetiin, fudhatamuu dhiiftan ni dinqifatu, maqaa keessanis ni balleessu. ⁵Isaan immoo waan godhan sababii isaa wajjin isa warra jiranii fi warra du'anitti faraduu qophaa'etti himuuf jiru. ⁶Kaafis jecha immoo wangeellichii warra du'anittis lallabameera. Yoodhuma akka namaatti fooniin itti faradameera iyyuu ta'e, hafuuraan karaa isa Waawayyo hojjetu irra jiraachuu ni danda'u. ⁷Xumurri waan hundumaa dhicyaachaa jira. Warra sammuu nagaa ta'aa, yaaduu keessaniin, warra kadhataniif jettanii warra of qaban ta'aa. ⁸Waan hundumaa caalaa, jaalala o'aa waliif qabaadhaa. Jaalalli baay'ina cubbuu waan balleessuuf. ⁹Utuu wal hin komatin walii keessan simadhaa. ¹⁰Akkuma tokkoo tokkoon keessan kennaa fudhattan, akka kennaa gaarii isa kan Waaqayyoo isa karaa addaa addaa dhufuuttii ittiin walii keessan tajaajilaa. ¹¹Nami tokko yeroo dubbatu akka sagalee Waaayyoottihaa dubbatu. Namni tokko yeroo tajaajilu, humna isa Waawayyo isaa kennuun haa ta'u. Kana hundumaa akka Waaqayyo Kiristoos Yesuus keessan ulfina argatuuf hojjedhaa. Yesuus Kiristoosiif ulfinnii fi mootummaan bara baraan haa ta'uuf. Ameen. ¹²Jaallatamo, abiddaan qoramuu isinitti dhufe kana akka haaraatti hin fudhatinaa. Akka waan haaraan isin irra ga'eetti. ¹³Qooda isaa, hanguma dhiphina Kiristoos baayyinaa fudhatan, gammadaa, isinis akka gammaddanii fi yeroo ulfinni isaa mul'atu. ¹⁴Yeroo maqaa Yesuusiif arrabsamtan, isin kan eebbifamtaniidha. Sababiin isaa hafuurri ulfinaa fi hafuurri Waaqayyoo isin irra ni buufata. ¹⁵isin keessa garuu ajjeesuu isaatiinkan, hannaan, hamaa hojjetuutiin, yookaan gidduu seenuutiin, kan dhiphatu hin jiraatin. ¹⁶Nami tokko yoo akka Kiristiyaanaatti dhiphate, hin yeella'in, qooda isaa, maqaa sanaan Waaqayyoo ulfina haa kennu. ¹⁷Firdiin mana, Waaqayyoo keessaa waan eegaluuf. Yoo nurra eegale, waa'een warra wangeela Waaqayyoo hin abboomamnee maal ta'a? ¹⁸“Warra qajeelotaaf fayyinni yoo cimaa ta'e, warra akka yaada Waaqayyootti hin jiraannee fi cubbamoonna akka ta'uree?” ¹⁹Kanaaf, warri fedha Waaqayyoo jedhanii dhiphatan lubbuu isaanii uumaa isa amanamaa hojii gaarii hojjetuutti haa kennaani.

Chapter 5

¹Ani geggeessitoota warra isin gidduu jiran nan gorsa. Ani, akkuma isaanii geggeessaa fi dhuga baatuu dhiphina Kiristoos kanan ta'e, akkasuma ani ulfina isa mul;chuuf jiru keessaa hirmaachuuf jira. ²Karra Waaqayyoo warra eegumsa keessan jala jiran eegaa. Akka eegdotaatti ilaalaa. Kana gochuun isin irra jira. Garuu waam fedha qabdaniif, akkuma Waaqayyoon tajaajiltanitti, bu'aa yellaasisuuf miti, garuu of kennuudhaan malee. ³Warra geggeessaa keessan jala jiran akka gooftummaan hin bulchihaa, karrichaaf fakkeenya ta'aa. ⁴Garuu yeroo oogganaan sun mul'atu, gonfoo ulfinaa isa hin daribine ni argattu. ⁵Akkasuma, isin dargaggonni, warra dulloomaniif of kennaa, hundumti keessan, gaarramummaandhaan walitti dhiyaadhaatii walii keessan tajaajilaa. Waaqayyoo warra of tuulanii ni morma, warra garraammotaad immoo ayyaana isaa ni kenna. ⁶Kanaaf, harka Waaqayyoo isa hundumaa danda'u jala of galchaa, innis yeroo isaatti ol isin qabaa. ⁷Yaaddoo keessan hundumaa isa irratti gataa, inni isiniif waan yaaduuf. ⁸Of qabaa, dammaqaa. Mormaan keessan inni hamaan akak leencaa nannoo keessan naanna'e aadaa jira, Nama nyaatu barbaaduudhaaf. ⁹Ittiin mormaa. Amamntii keessanitti cimaa. Isin akka biyya kafaa keessatti obbolummaan keessan dhiphina wal fakkataa dabarsaa jiru ni beektu. ¹⁰Yeroo gabaabaa erga dhiphattanii booda, Waaqayyoo inni kan ayyaanaa, inni karaa Kiristoos gara ulfina bara baraatti isin waame, guutuu isin godha, isin jabeessa, isin ijaaras. ¹¹Isaaf, aangoon baraa hanfa bara baraatti isaaf haa ta'u. Ameen. ¹²Ani Silaawosniin akka obboleessa amanamaattin lakkaa'a, gabaabsees karaa isaa isiniif barreeseera. Ani akka waanti ani barreesse kun dhugaa ayyaana Waaqayyoo ta'e isin gorsaa fi dhugaas isiniif ba'aam jira. ¹³Dubartiin ishee Baabilooniim jirtu, ishee isinii wajjim fo'amte, nagaa isiniif dhaamti. Maarqos ilmi koos akkasuma nagaa isiniif dhaama. ¹⁴dhungannaa jaalalaatiin walii walii keessan dubbisa. Nagaan isin warra Kiristoositti jirtaniif haa ta'y.

2 Peter

Chapter 1

¹Simoon Pheexros, garbichaa fi ergamaa Yesuus Kiristoos, warra amantii isa gati qabeessa akkuma keenya kan keenyaa fudhate, amantii qajeelummaa Waaqayyoo keenyaa fi fayyinaa keenya Yesuus Kiristoos keessatti. ²Ayyaanaa fi nagaan nagaan Waaqayyoo fi gooftaa keenya Yesuusiin beekuun isiniif haa baay'au. ³Humna Waaqummaa isaatiin, waan hudumtuu jireeyaa fi Waaqayyoon fakkaachuun isa beekuu keessaan nuuf kenname karaa isa ulfinaa fi sadarkaa guddaan nu waamee. ⁴Kennaa kanaan isin badiisa isa sababii kajeellaa fooniitiif, biyya lafaa kana keessa jiru jalaa baatanii, dhaqna hafuraa isa kan Waaqayyoootti hirmaattuu akka taataniif, abdiin gati jabeeyyiinii fi gurguddoon nuuf kennamaniiru. ⁵Sababii kanaaf, amantii keessanitti gaarummaa dabaluuf dhama'aa, gaarummaan immo akka beekumsa fiduuf. ⁶beekumsi of to'achuu, of to'achuun immoo obsa, obsi immoo Waaqayyoon fakkaachuu fida. ⁷Waaqayyoon fakkaachuun obboloota jaallachuu, obboloota jaallachuun immoo jaalala. ⁸Yoo isaan kun isin keessa jiraatanii isin keessattis immoo guddatani, akka isin dhabduu fi ija dhabeeyyee hin taane isin eega, gooftaa Yesuus Kiristoosiin beekuutiin. ⁹Garuu namni kana hundumaa hin qabne, jamaadha fageessee hin argu, cubbuu isaa isa darbe irraa dhiqachuu isaa nama irraanfate. ¹⁰Kanaaf, obbolootaa, waamamuu fi fo'amu keessan mirkeeffachuudhaaf dhama'aa; yoo isaan kana hojii irra oolchitan, hin gufattanis. ¹¹Akkasitti mootummaa gooftaa keenyaa fi fayyisaa keenya Yesuus Kiristoos isa bara baraa sansatti galuu, isiniif ni kennama. ¹²Kanaaf, yeroo hundumaa isaan kana isin yaadachiisuuf qopha'aadha. Yoodhuma beektu ta'e illee, yoodhuma dhugaa amma qabdanitti jaboo taatan illee. ¹³Kun anaaf sirriidha jedheen yaada, yeroon dunkaana keessa jiru, karaa yaadachiisuu isin kakasuudhaaf. ¹⁴Godoo koo isa lafarraa kana of irraa baasuun koo dhiyootti akka ta'e beeka, sababiin isaa gooftaan keenya Yesuus Kiristoos kana anatti mul'iseera. ¹⁵Adda ba'uu koo boodas akka isin waantota kana hundumaa yaadattanii gootaniif arguuf yaalii nan godha. ¹⁶mammaksa isa namoota si'aa'ootiin qophaa'e hin hordofne, yeroo humnaa fi waa'ee dhufaati gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isinitti himne, garuu, nuti ulfina isaatiif dhuga baatota turre. ¹⁷Waan inni kabajaa fi ulfina Waaqayyoo abbaa biraa fudhateef, yeroo sagaleen ulfina kabaja isaan gara isaa dhufe, "Kun ilma koo isa jaallatamaadha, ani isatti baay'een gammada." inni jedhu. ¹⁸Nuti ofii keenyaa, utuu sagaleen kun waaqa irraa dhufuu dhageenyeerra, yeroo isaa wajjin gaara isa qulqulla'aa irra turre. ¹⁹sagalee raajii isa caalaatti ifaa ta'es qabna; isa isin gaarii gootanii hojjechuuf gatii itti kennitan, akkuma ibsaan bakka dukkanaatti ifu hanga guyyaan bari'ee biiftuun barri ba'utti garaa keessan keessatti. ²⁰Hundumaa caalaa, akka raajiin caaffattoota qulqulla'oo

hiikaa nama tokko illee hin dhufin hubachuun isin irra jira. ²¹raajin tokko illee fedha nama tokko illee takkaa hin dhufne, namootni yeroo karaa hafuura qulqulluu Waaqayyoo biraa fudhatan dubbataniiru.

Chapter 2

¹ Raajootni sobduun gara namootaa ni dhufu, barsiisonti sobduunis gara keessan ni dhufu. Isaan dhoksaadhaan warra gantoota warra diiganis of duukaa ni fidu, gooftaa isa isaaniiin fide ni ganu, Isaan saffisaan ofii isaanii irratti diigumsa fidaa jirau. ²Baay'een gowwomsaa isaanii kan duukaa bu'u, daandiin dhugaas maqaa balleessu. ³Of-tuulummaan isaanii dubbii sobaatiin isin saamu. Ceephoon isaanii yeroo dheeraadhaa kaasee dhufaa jira, diiguun isaanii hin dhaabanne. ⁴Utuu Waaqayyi ergamoota warra cubbuu hojjetan adda hin bafne ta'ee, boolla dukkanaa keessatti funyoo sibiilaatiin hidhamanii guyyaa firdiif akka kaa'ama godhe malee, isaan hin qusanne. ⁵Inni utuu addunyaa isa durii adda hin baafne ta'ee, Hohiin dhoksee kaa'eera ta'ee, isa qajeelummaa himu, warra turban kan biraa wajjin, yeroo bishaan badiisaa addunyaa warra hin amennee irratti fide, ⁶Inni utuu magaalota Sodoomii fi Gamooraa daaraatti jijjiire, akka fakkeenya warra Waaqayyoon hin sodaannee ifatee balleessee ta'ee, ⁷Looxiin isa qajeelaa oolche ta'ee, isa amala miiraa namootaa warra seera hin beekneen hakuucame, ⁸Nama qajeelaadhaaf, inni guyyaa guyyaatti isaan gidduu jiraachaa ture, hojii isaanii isa seera maleessa argee, dhaga'ees lubbuu isa qajeelaam dhiphate, ⁹Waaqayyo yoo waantota kana godheera ta'e, namoota Waaqayyoon sodaatan rakkina keessaa akkamitti akka oolchu beeka, akka warra qajeelota hin ta'in hidhu, akka isaan guyyaa girdiitti adabamaniif. ¹⁰Kun keessumaa dhugaadha, warra fedha foonoo isa hamaa hordofanii fi warra aboo qaban warra tuffataniif. Ija jabeeyyii fi fedha ofii, isaan yeroo warra ulfina qabeeyyii arbsan hin raafamani. ¹¹Ergamootni jabinaa fi humna guddaa qabu, garuu faallaa isaanii firdii arrabsoo gara Waaqayyootti hin fidani. ¹²Namoonni kun garuu akka bineensota warra yaaduu hin dandeenyeetti, isaan qabuu fi balleessuufis dhalatani. Isaan maal akka arrabsan hin beekani, balleessuu keessas ni badu, ¹³Gatii jallina isaaniiis jallinni irratti ni raawwatama, isaan guyyaa guutuu jireenya keessa ba'aa jiraachuudhaan kajeellaa isaanii isa hamaa raawwachuutti ni gammadu, kajeellaa isaanii isa hamaatti jireenya keessa ba'aa jiraachaa, yeroo isaanii wajjin nyaatan, isaan xurii fi mudaa isaanitti ni ta'u. ¹⁴Iji isaanii ejjaan guutuudha, isaan cubbuu hin quufani, isaan lubbuu ishee tasgabii hin qabne gara hojii jallinaatti ni sossobu. Garaa isaaniif sassatatti leenjisiiru. Isaan ijoollee abaaramaniidha. ¹⁵Isan daandii isa sirrii dhiisanii isa dogoggaraa irra bu'aniiru. Daandii Bala'aam ilma Be'oor hordofanii, isa warra qajeelota hin ta'im irraa kaffaltii fudhachuu jaallate. ¹⁶Garuu irra daddarbaadhuma ofii isaatiif ifatame, harreen hin dubbanne sagalee naman dubbatee, maraatummaa raajichaa dhaabsise. ¹⁷Namoonni kun bishaan burqituu malee fi hurrii qilleensaan oofamuudha. Dukkanni guddaan isaaniif qophaa'eera. ¹⁸Haasaan isaanii kan akkasumaaniiti. Fedhii fooniitiin, miiraan, isaan namoota warra, warra dogoggran jalaa baqachuu barbaadan ni sossobu. ¹⁹Bilisummaas waadaa galuuf, garuu isaanumti ofiin isaaniiis garboota malaamaltummaati. Namni waanuma isa irratti moo'uuf garbicha ta'a. ²⁰Gooftaa keenyaa fi fayyisaa keenya Yesuus Kiristosoon beekuudhaan, xuraa'ummaa biyya lafaa duraa, baqatanii erga ba'anii, deei'anii ittiin qabamanii yoo moo'aman, akki isaa itti jiran inni booddee isa duraa irra ni hamaata. ²¹Karaa qajeelummaa erga beekanii booddee, abboommii qulqulluu isa isaaniif kenname irraa gara-galuu irra, takkaadhuma utuu hin beekun hafaniiru utuu ta'ee, isaaniif ni wayya ture. ²²Fakkeenyi kun isaaniif dhugaadha, " Sareen deebisee dig-diguma isaa nyaata, booyyeenis dhiqatee dhoqqeetti deebi'a."

Chapter 3

¹Jaallatamo, Kun xalayaa isa lammaffaa isa ani isiniif barreesseedha, lamaan isaanii keessatti iyyuu xalayoonni kun, sammuu keessan isa gaarii kakaasuufi. ²Akka isin sagalee isa kanaan dura raajota warra qulqullootaan dubbatamee ture yaadattanii fi abboommii gooftaa keenyaa fi fayyisaa keenaa isa ergamoota keessaanii kennames.³Dura kana beekaa, warri ga'isan akka bara dhumaatti dhufan. Isaan ni qoosu, akka fedha ofii isaaniitti itti ni fufu. ⁴Isaan akkas jedhu, "Waadaan deebi'uu keetii eessa jira? Bakka abbootiinn keenya rafanii, waanti hundumtuu akka turetti jira, erga bara uumamaatii kaasee,"⁵ Isaan beekaadhuma itti yaadanii akka bara dheeraa dura biyyi lafaa sagalee Waaqayyoon bishaan keessaa bishaaniin uumamte irraanftu, ⁶Karaa isa ittiin biyyi lafaa bara sana bade. Bishaan irra yaa'ee. ⁷Sagaleedhuma wal fakkaataadhaan, waaqnii fi biyyi lafaa abiddaaf kaa'amani; guyyaa firdiiti fi akkasuma guyyaa diigamuu warra sodaan Waaqayyoo keessa hin jirreef kaa'aman.⁸ Yaa jaallatamo, kana hin irraanfatinnaa, akka gooftaa wajjin guyyaan tokko akka guyyaa kuma tokkoo ta'e, waggaan kummi tokko immo akka guyyaa tokkoo ta'e. ⁹Waaqayyoo waa'ee abdii isaatiif suuta hin jedhu, akka namootni suuta jechuu isaa barbaadan. Qooda isaa, inni waa'ee keesaniif obsa qabeessa. Eenyuu keessa illee akka baddaan hin fedhu, gara qalbii jijjiirranaatti aka dhufan malee.¹⁰ Haa ta'u malee, guyyaan gooftaa aka hattuutti ni dhufa, waaqonni sagalee guddaadhaan ni badu. Qabiyyeewwan isaa abiddaan ni gubatu, lafaa fi hojii ishee keessa jiru duwwaa ni ta'u.¹¹ Yeroo waantotni kun bifa kanaa badan, isin namoota akkamii taatu? Isin jireenya qullaa'aa fi Waaqayyoon fakkaatu jiraattu. ¹²Guyyaa dhufaatii Waaqayyoo eeggachuu fi ariifachiisuutu isin irra jira. Guyyaa sana, waaqonni abiddaan ni badu, qabiyyeewwan isaas ho'a guddaan ni baqu. ¹³Garuu akka waadaa kanaatti nuti waaqa haaraa fi lafa aaraa eegganna, bakka warri qajeelonni jiraatan.¹⁴ Kanaaf, jaallatamo, yeroo waanota kana eeggattan, isa duratti muda maleeyyii fi warra hin komatamne ta'uuf hanga dandeessan hojjedhaa, nagaadhaan.¹⁵ Akkasuma, obsi Waaqayyoo fayyina keessaniif akka ta'e beekaa, akkuma obboleessi keenya jaallatamaan Phaawulos isiniif barreesse, akka ogummaa isa isaaf kennameetti. ¹⁶Phaawulos xalayoota isaa hundumaa keessatti waa'ee isaan kanaa ni dubbata, isa waanotni hubachuun isaa keessa jiru keessatti. Namoonni warri hin hubannee fi tasgabbiin hin qabne kana ni jallisu. Yeroo caaffata qulqulla'aa kan biraa qopheessan, diiguma ofii isaaniitiif.¹⁷ Kanaaf, yaa jaallatamo, erga waa'ee waantota kanaa dursitanii beektu ta'ee, akka namoota warra seera hin beekneen hin gowwomsanneef of eeggadhaa; akkasuma akka amantii keessanis hin dhabnetti. ¹⁸garuu, ayyaanaa fi fayyinaa keenya gooftaa Yesuus Kiristoosiin beekuutti guddadhaa. Isaaf ulfinni ammas, bara baraanis isaaf haa ta'u. Ameen!

1 John

Chapter 1

¹ Isa jalqabaa kaasee, dhageenye, isa ija keenyaan argine, isa ilaallee fi harki keenya tuqe, sagalee jireenyaa ilaalchisee. ²Akkasuma, jireenyichi beeksifameera, nutis isa arginee dhugaas baaneerra. Nuti jireenya bara baraa isa Abbaa bira turee fi nutti beeksifame isinitti labsaa jirra. ³Waan arginee fi dhageenyees isinitti himna, kanaaf isinis nuu wajjin hariiroo ni qabaattu. Hariiroon keenya abbaa wajjinii fi ilma isaa Yesuus Kiristoosii wajjini. ⁴Akkasuma, waantota kana akka gammachuun keessan guutuu ta'uuf isinii barreessina. ⁵Kun ergaa isa nuti isa irraa dhageenyee fi isinittis labsaa jirruudha. Waaqayyoo ifa, isa keessa tasumaa dukkanni hin jirru. ⁶Nuti akka isaa wajjin hariiroo qabnuu fi dukkana keessa adeemnu yoo argine, nuti sobdotaa fi warra dhugicha shaakalaa hin jirreedha. ⁷Garuu akkuma inni ifa keessa jiru nuti yoo ifa keessa jiraanne, walii keenyaa wajjin hariiroo yoo qabaanne, dhiigni ilama isaa Yesuus cubbuu hundumaattii ni qulleessa. ⁸Nuti yoo cubbuu hin qabnu jenne, ofii keenya gowwomsina, dhugichis nu keessa hin jiru. ⁹Garuu immoo yoo cubbuu keenya himanne, inni cuubbuu keenya nuuf dhiisuu fi xuraa'ummaa hundumaattiis nu qulleessuudhaaf amanamaadha. Garuu yoo qalbii jijjiirranne, inni amanamaadha cubbuu keenya nuuf dhiisuudhaaf ¹⁰Nuti yoo cubbuu hin goone jenne, sobduu isa taasifna, dubbiin isaas ni keessa hin jiru.

Chapter 2

¹Yaa ijoollee, ani akka isin cubbuu hin hojjenneefin waantota kana isiniif barreessaa jira. Garuu namni tokko yoo cubbuu hojjete. Abbaa biraa falmaa qabna, Yesuus Kiristoosiin, isa qajeelaa. ²Inni cubbuu keenyaaf aarsaa isa araarsaadha. Nu'i qofaafis miti, guutummaa addunyaafis malee. ³Nuti akka isa beekuukaadhaaf dhufne beekna, yoo abboommoota isaa eegne. ⁴Inni "Waaqayyoon beeka" jedhaa abboommota isaa immoo hin eegne sobaadha; dhugaanis keessa hin jiru. ⁵garuu inni dubbii isaa eegu, dhugaadhumatti jaallii Waaqayyoo isa keessatti jabaateera. Kanaanis isa keessa akka jiruu ni hubanna. ⁶Namni Waaqayyoo keessatti qabamee jiraachuu barbaadu akkuma inni adeemetti adeemuutu irra jira. ⁷Yaa jaallatamo, ani abboommii haaraa isiniif barreessaa hin jiru, garuu isuma durii isin jalabaa kaasee beektaniidha. Abboommiin inni haaraan sagalee isa isin dhageessaniidha. ⁸Haa ta'u malee, abboommii haaraa isiniif barreessan jira, isa Kiristoos keessatti, isin keessattis dhugaa ta'e, sababiin isaa dukkanichi darbaa jira, ifichi inni dhugaan immoo ifaa jira. ⁹namni ificha keessan keessan jira jechaa, obboleessa isaa jibbu, amma iyyuu dukkanicha keessa jira. ¹⁰Nanmi obboleessa isaa jaallatu ificha keessatti hafa, isa keesa gufachuun hin jiru. ¹¹garuu namni obboleessa isaa jibbu dukkana keessa jira, dukkana keessas ni adeema; inni eessa akka adeemaa jiru hin beeku sababiin isaa dukkanichi ija isaa jaamseera. ¹²Isiniifan barreessa, yoo illoole, sababii maqaa isaatiin cubbuun keessa isiniif dhiifameera. ¹³Isiniifin barreessa, abbootii, sababii isin jalqaba irraa kaaftanii isa beektaniif. ¹⁴Isinnifin barreessa, yaa dargaggootaa, sababii isin isa hamaa sana mootaniif. Isiniifin barreessa, ijoolloota, isin abbaa waan beektaniif. ¹⁵biyya lafaa yookaan waantota biyya lafaa keessa jiru hin haallatinaa. Namni yoo biyya lafaa haallatee, jaalalli Waaqayyoo keessa jin jiru. ¹⁶Waanta biyya lafaa keessa jiru hundumaaf, hawwi foonii, hawwii ija fi of-tuulummaan jireenyaa abbaa biraa miti, biyya lafaa biraati malee. ¹⁷biyya lafaa fi hawwiin isaa darbaa jiru. Garuu namni fedha Waaqayyoo hojjetu immoo bara baraan jiraata. ¹⁸Yaa ijoolle, yeroo isa dhumaati. Akkuma dhageessan inni mormituu Kiristoos ta'e dhufaa jira. Amma warri mormitoota Kiristoos ta'an dhufaniiru. Kanaanis akka inni yeroo isa dhumaa ta'e hubanna. ¹⁹isaan nu biraa adeemaniiru. Garuu ni biraa miti. Utuu nu biraati ta'ee numaa silaa numaa bira ture turani. Garuu isaan yeroo sokkan, akka ni biraa hin ta'in argisiisaniiru. ²⁰Isin garuu isa qulqulluu biraa dibata qabdu, hunumati keessanis beektu. ²¹waan isin dhugicha hin beekneefin isinii barreessa miti, garuu waan isin beektaniif, sobnis dhugicha bira waan hin jirreef. ²²inni sobduun eenyuudha, inni akka Yesuus, Kiristoosiin ta'e ganu? Namni sun mormituu Kiristoosi, inni abbaa fi ilma ni gana. ²³Namni kam iyyuu ilma kan ganu abbaa of keessaa hin qabu. Kan ilma dhugaa ba'u immoo abbaa qaba. ²⁴Isiniif, inni isin jalqabaa kaasee dhageessan isin keessatti haa afu. Isinis ilma keessatti, abbaa keessattis. ²⁵Kun kakuu isa inni nuuf kenneedha, jireenya bara baraa. ²⁶Ani Waan kana waa'ee warra isin gowwomsuu barbaadaniifin isiniif barreesseera. ²⁷Isin garuu ibatni isin fudhattan isin keessa ni jiraata; namni kan biraan isin barsiisuun hin barbaachisu, dibatichi akka waan hundumaa isin dhugaadha malee soba miti. Akkuma inni isin barsiise isa keessa jiraadhaa. ²⁸Amma, yaa ijoolle, yeroo inni mul'atu ija jabina qabaannee dhufaati isaa duratti akka hin qaanofneef isa keessa turaa. ²⁹Yoo akka inni qajeelaa ta'e beektan, namni waan sirrii hojjatu hundi isa irraa akka dhalate ni beektu.

Chapter 3

¹ Abbaan jaalala akkamii nuuf kenne, akka nuti ijoollee Waaqayyoo jedhamnee waamamnuuf, kun eenyu akka nuti taaneedha. Kana irraan kan ka'e, biyyi lafaa nun beeku, isa waan hin beekneef. ²Yaa jaallatamo, amma nuti ijoollee Waaqayyooti, maal ta'uu akka jiruu immoo amma iyyuu hin mul'anne. Nuti beekna, yeroo Kiristoos mul'atu, akka isaa akka taanu, akkuma inni jiruttis isa ni argina. ³Namni hundumtuu isa keessatti abdii qaba, akkuma inni qulqulluu ta'e, innis of qulqulleessa. ⁴Namni cubbuu hojjetu hundumtuu hojii seera maleessummaa hojjeta, cubbuun seela maleessummaa waan ta'eef. ⁵Akka Yesuus cubbuu keessan isin irraa fuudhuuf mul'ate ni beektu; isa keessa cubbuun hin jiru. ⁶Namni isa keessa taa'ee cubbuu hojjechuu itti fufu hin jiru. Namni cubbuu hojjechuu itti fufu isa hin argine, yookaan isa hin beekne. ⁷Yaa ijoolle, eenyu illee isin hin gowwomsin. Namni qajeelummaa hojjetu qajeelaadha, akkuma Yesuus qajeelaa ta'e. ⁸Namni cubbuu hojjetu hundumtuu seexana biraati; inni jalqabuma cubbuu hojjeteera. Kanaafis ilmi Waaqayyoo mul'ate, hojii seexanaa diiguudhaaf. ⁹Namni Waaqayyootii dhalate itti fufee cubbuu hin hojjetu; sanyiin Waaqayyoo isa keessa waan jiruuf. Inni waan Waaqayyootii dhalteef itti fufee cubbuu hin hojjetu. ¹⁰kana keessatti ijoolleen Waaqayyoo fi ijoolleen seexanaa mil'ataniiru; namni waan Waaqayyoo biraa qajeelaa ta'e hin hojjenne, namni obboleessa isaa hin jaallannes akkasuma. ¹¹kun ergaa isa isin jalqaba dhageessan waan ta'eef, walii keenya jaallachuutu nurra jira. ¹²Akka Qaa'en ta'uun nurra hin jiru, isa isa hamaa biraa biraa ta'ee obboleessa isaa ajjeese. Inni maaliif isa ajjeese? Waan ofii isaaf hamaa hojjetuu fi obboleessi isaa immoo qajeelaa ta'eef. ¹³Hin dinqifatinaa, yaa obboloota ko, yoo biyyi lafaa isin jibbe. ¹⁴Nuti jireenya keessaa gara jireenyaatti akka darbine beekna; kanaaf obboloota jaallanna. Namni hin haallanne du'a keessatti hafa. ¹⁵Nami obboleessa isaa hin haallanne ajjeessaadha. Akka nama ajjeesu keessa jireenyi hin jirre beektu. Namni nama ajjeese kam iyyuu jireenya bara baraa isa keessa jiraatu akka hin qabne ni beektu. ¹⁶Kanaanis beekna, Yesuus lubbuu isaa waan nuuf kenneef. Nutis akkasuma lubbuu keenya obboloota keenyaaf kennuutu nurra jira. ¹⁷Garuu, namni meeshaa biyya lafaa qabu, obboleessa isaa isa rakkate arga, garaa gara laafina isaas isa irraa cufa, akkamitti jaalalli Waaqayyoo isa keessatti hafa? ¹⁸Yaa ijoollee ko, afaaniin yookaan arrabaan utuu hin ta'in, garuu immoo hojiidhaa fi dhugaadhaan haa jaallannu. ¹⁹Kanaanis akka dhugaa biraa taane ni hubanna, isa durattis garaa keenya ni mirkaneessina. ²⁰Yoo garaan keenya nu ceepha'e, Waaqayyoo garaa keenyaan oli, inni waan hundumaa beeka. ²¹Yaa jaallatamo, yoo garaan keenya nun ceepha'u ta'e, nuti Waaqayyooti ija jabina qabna. ²²Waan isa gaafannu isa biraa ni arganna, sababiin isaa abboommota isaa ni eegna, waan isa dduuratti gaarii ta'e ni hojjenna. ²³Kun abboommiiidha, akka nuti maqaa ilma isaa Yesuus Kiristoositti amannuu fi walii keenyaas jallannuuf; akkuma inni abboommii kana nuuf kenne. ²⁴Namni abboommii Waaqayyoo eegu, isa keessatti ni hafa, Waaqayyos isa keessatti. Kanaanis akka inni nu keessatti hafu ni beekna. Isa inni hafuuraan nuuf kenne.

Chapter 4

¹Yaa jaallatamo, hafuura hundumaa hin amaninaa. Qooda isaa Waaqayyoo biraa ta'uu isaanii qoraa; raajonni sobduun hedduun gara biyya lafaa dhufaniiru. ²Kanaan hafuura Waaqayyoo ni beektu-hafuurrii inni akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe dhufaa ba'u Waaqayyoo biraati. ³hafuurri inni Yesuusiin dhugaa hin baane immoo Waaqayyoo biraa miti. Kun hafuura mormitoota Kiristoosi, inni isin dhageessan dhufaa jira, ammas immoo biyya lafaa keessa jira. ⁴Isin Waaqayyoo biraati, yaa ijoolle, isin isaaniin mootaniittu, sababiin isaa inni isinii wajjin jiru isa biyya lafaa keessa jiru irra ni caala. ⁵Isaan biyya lafaa keessati, kanaaf waanti isaan jedhan biyya lafaa biraati, biyyi lafaas isaaniin dhageeffata. ⁶Nuti Waaqayyoo biraati, namni Waaqayyoo biraa ta'e hundumtuu nu dhaggeeffata. Kan Waaqayyoo biraa hin ta'in nun dhaggeeffatu. Kanaanis hafuura dhugaa fi hafura ogoggraa beekna. ⁷Yaa haallatamo, walii keenya haa jaallannu, jaalalli Waaqayyoo biraati, namni jaallatu hundumtuu Waaqayyoo irraa dhalate, Waaqayyoonis beeka. ⁸Namni hin jaallanne Waaqayyoon hin beeku, Waaqayyoo jaalala waan ta'eef. ⁹Kanaaf jedhees jaalalli Waaqayyoo gidduu keenyatti mul'ate, Waaqayyos kanaaf isa tokkicha ilma isaa gara biyya lafaatti erge, akka nuti isa irraan kan ka'e jiraannuuf. ¹⁰Jaalala kana keessatti, nutu Waaqayyoon jaallate miti, garuu immoo isatu nu jaallate, akkasuma akka ilma isaa cubbuu keenyaaf aarsaa araaraa ta'uuf erge. ¹¹Yaa jaallatamo, erga Waaqayyoo akkas nu haallatee, nutis walii keenya jaallachuutu nurra jira. ¹²Namni Waaqayyoon akka argee beeku hin jiru; yoo walii keenya jaallanne, Waaqayyoo nu keessatti hafa, jaalalli isaa guutuu nu godheera. ¹³kanaanis isa keessatti hafuu keenya ni beekna, innis nu keessatti, hafuura isaa irraas waan nuuf kenneef. ¹⁴Akkasuma, nuti akka abbaan ilma isaa fayyisaa biyya lafaa ta'uuf erge dhugaa baaneerra. ¹⁵Namni akka Yesuus ilma Waaqayyoo ta'e dhugaa ba'u, isa keessatti hafa, Waaqayyoo keessatti. ¹⁶Akkasuma, jaalala isa Waaqayyoo nuuf qabu beeknee amaneerras. Waaqayyoo jaalala, namni jaalala kana keessa jiraatu Waaqayyoo keessa jiraata. Waaqayyos isa keessa ni jiraata. ¹⁷Sababii kanaaf, jaalalli kun nu gidduutti guutuu ta'e, akka nuti guyyaa firdiitti ija jabina qabaannuuf, sababni isaas akkuma inni jiru nutis addunyaa kana irrattis akkasuma. ¹⁸Jaalala keessa sodaan hin jiru, qooda isaa, jaalalli guutuun sodaa baasee gata, sababiin isaa sodaan adabbii wajjin hojjeta. Garuu, namni sodaatu, jaalala keessatti guutuu hin taane. ¹⁹19 Nuti ni jaallanna, sababiin isaa ²⁰Yoo namni tokko, "Waaqayyoon nan jaalladha" jechaa obboleessa isaa jibbe, inni sobaadha. Namni obboleessa isaa is argu hin jaallanne, Waaqayyoon jaallachuu hin danda'u, isa hin argin. ²¹Akkasuma, kun abboommii isa nuti isa biraa fudhanneedha, namni Waaqayyoon jaallatu, obboleessa ofii isaatiis jaallachuutu irra jira.

Chapter 5

¹Namni akka Yesuus Waaqayyootii dhalate amanuu fi namni abbaas jaallatu nama isa irraa dhalate jaallata. ²Kun akkaataa nuti ijoollee Waaqayyoo jaallannuudha, yeroo Waaqayyoon jaallannuu fi abboommota isaas eegnu. ³Abboommota isaa eeguun, jaalala Waaqayyoo. Abboommonni isaas ulfaatoo miti. ⁴Namni Waaqayyootti dhalate biyya lafaa ni mo'a. kun moo'icha isa biyya lafaa moo'eedha, amantii keenya illee. ⁵Eenyutu biyya lafaa moo'a? nama isa akka Yesuus ilma Waaqayyoo ta'e amanu. ⁶Kun isa bishaanii fi dhiigaan dhufeedha. Yesuus Kiristoos, inni bishaan qofaadhaan hin dhufne, bishaanii fi dhiigaan malee. Hafuurri isa dhugaa ba'uudha, sababiin isaa Hafuurri dhugaadha. ⁷Kan dhugaa ba'an sadiitu jiru; ⁸Hafuura, bishaanii fi dhiiga. Isaan sadan kun waliif galu. ⁹Nuti yoo dhuga ba'umsa namaa fudhanne, dhuga ba'umsi inni kan Waaqayyoo ni caala. Kun dhuga ba'umsa isa kan Waaqayyoo isa inni ilma isaa ilaalchisee dhugaa ba'eedha. ¹⁰Namni ilma Waaqayyootti amanu ofii isaa keessaa dhuga ba'umsa qaba. Namni Waaqayyoon hin amanne sobduu akka ta'u isa godheera, sababiin isaa inni dhuga ba'umsa isa Waaqayyoo waa'ee ilma isaatii kenne hin amanne. ¹¹Dhuga bu'umsichis kana, Waaqayyoo jireenya bara baraa kenne, jireenyichis ilma isaa keessa jira. ¹²Namni ilmicha qabu jireenya qaba. Namni ilma Waaqayyoo hin qabne jireenya hin qabu. ¹³Ani akka isin jireenya bara baraa qabdan akka beektaniifin kana isiniif barreesse. Isin warra maqaa ilma Waaqayyootti amantaniif. ¹⁴Akkasuma, kun ija jabina isa nuti isa duratti qabnuudha, yoo akka fedha isaatti waan fedha keenyaa gaafanne, inni ni dhaga'a. ¹⁵Akkasuma, yoo akka inni nu dhaga'u hubanne, waanta nuti isa gaafannu, waan isa gaafanne hunda akka qabnu ni beekna. ¹⁶Namni obboleessi isaa utuu cubbuu du'a hin fidne raawwachuu yoo arge, kadhachuutu irra jira, Waaqayyos jireenya ni kennaaf. Ani waa'ee warra cubbuun isaanii du'a hin fidneen argisiisa. Cubbuun du'a fidu jira, ani, inni waa'ee isaa kadhachuutu irra jira jechaan jira miti. ¹⁷Jallinni hundumtuu cubbuudha, garuu cubbuun du'a hin fidne jira. ¹⁸Nuti beekna akka namni Waaqayyootti dhalate cubbuu hin hojjenne, garuu namni Waaqayyoorrii dhalate isa ni eega, inni hamaanis isa hin miidhu. ¹⁹Nuti akka Waaqayyoo biraa taane beekna. Nuti akka gutummaan biyya lafaa humna isa hamaa keessa jiru beekna. ²⁰Nuti garuu akka ilmi Waaqayyoo dhufee, akka nuti isa dhugaa ta'e Isa beeknuuf hubannaa nuuf kenne beekan. Akkasuma, ilma isaa Yesuus Kiristoos keessa. Ini kun Waaqayyoo isa dhugaa fi jireenya bara baraati. ²¹Yaa ijoolle, waaqota tolfamoo irraa of eegaa.

2 John

Chapter 1

¹Maanguddii irraa kaasee hanga ishee filatamtee fi ijoollee isheetti, kan an dhugaadhaan jaal'adhu, ana qofaa miti, warra dhagaa beekan hundumaas, ²Sababii dhugaa isa nu keessa jiruu fi bara baraanis nuu nu wajjin jiraaatuuf. ³Ayyaanni, araarii fi dhugaan Waaqayyoo abbaa fi Yesuus Kiristoos biraa nuuf haa ta'u, ilma Waaqayyoo, dhugaa fi jaalala keessaan. ⁴Ijoolleen keessan keessaa warra dhugaan adeeman arguu kootti guddaan gammade, akkuma abboommii isaa abbaa biraa fudhanne. ⁵amma isinin kadhada, akka nama abboommii haaraa isiniif barreessuutti miti, garuu isun jalabaa kaafnee qabnu malee. Akka wal jaallannuuf. ⁶Kun jaalala, akka abboommii isaatti akka adeemnuuf. Kun abboommiidha, akkuma jalqabaa kaasee dhageessan, isa keessa akka adeemtaniif. ⁷warri nama gowwomsan baay'een biyya lafaa keessatti ergamanii waan jiraniif, isaan akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe dhugaa hin ba'ani. Kun isa sobaadhaa fi faallaa Kiristoosi. ⁸Ofii keessan ilaalaa, waanta itti dhamaane akka hin dhabnetti, garuu immoo badhaasa guutuu akka argattaniif. ⁹Namni gara fuula duraatti hin adeemnee fi barsiisa Kiristoos keessatti hin hanfne Waaqayyoon hin qabu. Namni barsiisachatti qabamee hafu, inni abbaa fi ilmas qaba. ¹⁰Namni tokko yoo gara keessan dhufee barumsa kana immoo hin fidu ta'e, gara mana keessaniitti isa hin fudhatinaa, isas hin dubbisinaa. ¹¹Namni nagaa gaafatu, hojii isaa isa hamaa keessatti hirmaachuu isaati. ¹²Ani waanan isiniif barreessuu baay'een qaba, garuu waraqaa fi qalamaan isiniif barreessuu hin barbaanne. Garuu, gara keessan dhufee fuulaa fuulaan isinitti haasa'un barbaada. Akka gammachuun keessan guutuu ta'uuf. ¹³Ijoolleen obboleettii keessan ishee fo'atmamtuu nagaa isin gaafatti.

3 John

Chapter 1

¹ Maanguddoo isa jaallatamaa Gaa'iyooosiif, isa ani dhugaatti haalladhuuf. ²Yaa jaallatama, waan hundumtuu gaarii akka siif ta'uu fi fayyaas akka qabaattu nan kadhada. Akkuma lubbuu keetiif gaarii ta'e. ³Yeroo obboleonna dhufanii waa'ee dhugaa naaf ba'an guddaan gammade; akka ati dhugaan adeemaan jirtu. ⁴Ani kana caalaa gammachuu hin qabu, isa ijoolleen koo dhugaadhaan adeeman dhaga'uu caalaa. ⁵Yaa michoo ko, ati yeroo obbolootaa fi warra ormaadf hojjetu amanamummaa shaakalta. ⁶Warra jaalala kee waldaa amantootaa keessatti dhugaa ba'an. Karaa Waaqayyoof maluun adeemsa isaanii irratti isaan erguun kee gaariidha. ⁷Sababiin isaa, isaan maqaa kanaaf jedhanii ba'an, warra ormootaa biraa homaa hin dudhanne. ⁸Kanaaf dhugaaf akka waliin hojjennuuf namoota akkanaa simachuu qabna. ⁹Ani waan tokko waldaa kiristiyaanaaf barreesseera, garuu, Diyooxiraaxis inni isaan keessaa tokkoffa ta'uu barbaadu, nun fudhanne. ¹⁰Kanaaf yoon dhufe, hojii isa inni hojjetettin gatii kenna, sobaan jechoota hamoodhaan nu himate. Sanattis hin quufne, ofii isaatii obboloota simachuu diduu qofa utuu hin ta'in, garuu warra isaanii simachuu barbaadanis dhaabsisee waldaa amantootaa keessaa isaan ari'a. ¹¹Yaa michuu ko, waan hamaa ta'e utuu hin ta'in, waan gaarii fakkaadhu. Namni waan gaarii hojjetu Waaqayyoo biraati, inni hamaan garuu Waaqayyoon hin argine. Inni hamaa hojjetu Waaqayyoon hin argine. ¹²Dimexiroos, namoota hundumaa biraa dhuga ba'umsa gaarii qaba, dhugaadhaan illee. Nuti illee waa'ee isaa dhugaa ni baana, akka dhuga ba'umsi keenya dhugaa ta'e isini beektu. ¹³Waan isiniif barreesu waan heedduun qaban ture, garuu qalamaa fi waraqaan isiniif barreesuu hin barbaadu. ¹⁴Yeroo dhiyoottiis arguu nan hawwa, fuulaa fuulaanis ni haasofna. ¹⁵Nagan isiniif haa ta'u. obboleonna nagaa siif dhaamu. Obboloota achi jiran maqaa waamii naaa itti naaf himi.

Jude

Chapter 1

¹ Yihudaa, tajaajilaa Yesuus Kiristoosii fi obboleessa Yaaqob, warra waamamaniif, warra Waaqayyoo abbaatti jaallataman, warra Yesuus Kiristoosiif eegamaniif. ²Araara, naagaa fi jaalli siif haa baay'atu. ³Yaa Jaallatamo, waa'ee fayyina waloo keenyaa isiniif barreesuuf carraaqii hunda osoon gochaa yeroon ture, amma amanti isaa al tokkicha yeroo hundumaaf akka ta'utti warra Waaqayyoof qulqull'aanitti dabarfame sanaaf akka loltaniif caafee, isin gorsuun dirqamaan barbaachisaa ta'uu isaa. ⁴Namoonni tokko tokko dhoksaan isin gidduu seenaniiru. Namoonni kun ceepaha'amuuf mallatteeffamnii turan. Isaan namoota Waaqayyoon hin sodaanne warra ayyaana Waaqayyoo keenyaa gara miira namaatti jijjiiraniidha. Akkasuma isaan, gooftaa keenya isaa tokkicha Yesuus Kiristoosiin ni fanu. ⁵Ani amma isin yaadachiisuun barbaada, yoodhuma yeroo tokkicha guutummaatti beektaniittu iyyuu ta'e, akka Waaqayyoo saba isaa biyya Gibxii baase, isa booda garuu inni warra hin amanne ni balleesse. ⁶Akkasuma, ergamoota warra bakka aboo isaanii hin eeggannes, warra bakka jireenya isaanii isa sirrii dhuusan. Waaqayyoo guyyaa guddaa sanatti firdiidhaaf hidhaa bara baraa, dukkana guutuu keessatti isaan eegeera. ⁷Akkasumas Sodoonii fi Gomoraa fi magaalonna naannoo isaanii jiran saalqunnamtii jallaa fi gocha saalqunnamtii jal'aadhaaf of kennan. Isaan warra adabbii ibidda bara baratiin dhiphataniif fakkeenya ta'anii tajaajilu. ⁸Akkasuma haaluma wal-fakkaatuun abjoottoonni kun qaama isaaniis xureessuu. Isaan aboodhaan ni mormu, warra ulfina qabeessa immoo maqaa balleessu. ⁹Mikaa'el inni ergamaan illee, yeroo inni seexanaa wajjin wal falmaa turee fi waa'ee reeffa Musee irratti wal falmaa ture, murtii arrabsoo isa irratti fiduuf ija hin jabaanne, inni garuu "Gooftaan si haa ifatu!" jedhe. ¹⁰Garuu namoonni kun waan hin hubanne arrabsu; akkasumas waan isaan hojjetan uumamaan hubatu. Akkuma bineensota warra sammuu hin qabne, wantoota warra isaan balleessan. ¹¹Isaaniif wayyoo! Sababni isaas, karaa Qaayin irra deddeebi'aniiru, bu'aa argachuufis dogoggora Bala'aamiin liqimfamaniiru. Akkuma Qooraa mormanii Waaqayyoo irratti ka'uu isaaniitinis balleeffamuu isaaniiti. ¹²Jarri kun irbaata jaalalaa isa wajjin qabdan yeroo malee isin wajjin nyaachuun isaanii xurii isinitti ni ta'a. toksitoota warra ofii isaanii qofaa sooran. Isaanis duumessa rooba hin qabnee fi qilleensi baatuudha. Mukkeetii birraa, firii hin qabne—yeroo lama du'an, hundee irraa buqqa'an. ¹³akkuma dha'aan galaanaa inni unkuramaan, hoomocha baasu, isaanis hojii isaanii isa yeellasisaa, akka hoomichaatti ol ni baasu, isaan akka qorsaati, iddoon dukkana limixii bara baraan isaaniif kaa'ame, jira. ¹⁴Henok, Addaam irra inni torbaffaan waa'ee isaanii akka jedhee raajii dubabteera, "Ilaalaa! Gooftaan qulqulloota isaa kumaatamaa fi kumaatamaan dhufaa jira." ¹⁵Inni namoota hundumaatti faraduudhaaf dhufaa jira. Inni namoota Waaqayyoon hin sodaanne hundumaa hojii isaan karaa Waaqayyoon hin sodaanneen hojjetan hundumaa irratti murtii kennuudhaaf dhufaa jira; akkasuma, dubbii hadhaawaa warri cubbmoonni Waaqayyoon hin sodaanne

isa irratti dubbatan hundumaattis.¹⁶ Isaan kun warra gunguman, komatan fi fedhii hamaa ofii isaanii hordofaniidha. Afaan isaanii sagalee guddaadhaan of jajuu dubbata, bu'aa argachuuf warra kaan ni jajjabeessa.¹⁷ Isin warri jaallatamoon garuu, sagelee isa dur ergamoota gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin dubbataman yaadadhaa.¹⁸ Isaan, “Bara dhumaatti warri qoosan, warrai Waaqayyoon hin sodaanne fi fedhii ofii isaanii hordofan ni jiraatu.”¹⁹ Isaan addaan qoodamuu ni fidu, isaan kan biyya lafaati, hafuurichas hin qabani.²⁰ Isin garuu, yaa jaallatamo, amantii keessan isa hunda caalaa qulqulluu ta'een of ijaaraa, hafuura qulqulluutiinis kadhadaa.²¹ Jaalala Waaqayyoo keessatti of eegaa, akkasuma, araara Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isa jireenya bara baraa isiniif fidu eeggadhaa.²² Warra shakkanitti araara argisiisaa.²³ Warra kaan abidda keessaa butaa baasaa, warra kaanitti sodaadhaan araara itti argisiisaa, uffata fooniin xuraa'e illee akka jibban.²⁴ Amma isa akka isin hin gufannee fi fuula isaa isa ulfina qabeessa dura mudaa malee fi gammachuu guddaadhaan akka dhaabbattu si gochuu danda'uuf,²⁵ Waaqayyoo keenya isa tokkicha karaa goofta keenya Yesuus Kiristoos ni fayyiseef, ulfinni haa ta'u, ulfinni, ol-aantummaa fi aboon, bara hundumaa amma kaasee hanga bara baraatti isaaf haa ta'u. Ameen.

Revelation

Chapter 1

¹ Kuni mul'ata Yasuus Kiristoos isa inni ittiin wanta as dhiyootti ta'uun irra jiru hojjetoota isaatti argisiuudhaaf Waaqayyoo biraa argatee dha. Waaqayyoo hojjetaa isaa Yohaannisitti kanas kan beeksise, ergamaa isaa ergguudhaani dha.² Yohaannis sagalee Waaqayyoo dubbatee Yasuus Kiristoos dhugaa ba'uu isaa waanta arge hundaa dhugaa ba'eera.³ Yeroon kuni itti raawwatu waan as dhi'aateef, namni isa inni dhugaa ba'e kana sagalee isaa ol kaasee dubbisu, warri dubbii raajii dubbatame kana dhaga'anii fi warri wanta isa keessatti barreeffameeffiifis abboomaman ebbifamtoota dha.⁴ Yohaannis waldoota kiristiyanaa toorban Asiyaa keessa jirtaniif kana jedhe: “Ayyaannii fi nagaan Waaqayyoo isa jiru, isa turee fi isa dhufuuf jiru biraa fi afuurota toorban teessoo isaa dura jiran biraa isiniif haa ta'u”,⁵ “Yasuus Kiristoos, isa amantummaa dhaan dhugaa ba'e, isa hunda dura du'aa ka'ee dhalatee fi isa abboomaa mootota biyya lafa kanaa ta'e biraas isiniif haa ta'u.” “Isa nu jaalatuu fi isa dhiiga isaa unuuf jedhee dhangalaasee cubbuu keenya irraa nu dhiqeeff,”⁶ “Isa mootummaa nu keennee fi isa luboota Waaqayyoo abbaa isaa nu godhee sanaafis ulfinnii fi aangoon bara baraa isaaf haa ta'u. Ameen.”⁷ Kunoo ilaalaa; duumessaa wajjin dhufuuaa jira; tokko tokkoon ijaa isa arguuf jira. Warri isa waraananis isa arguuf jiru. Sababa isaatiif gosoonni (sanyiin) namaa lafa irraa jiraatu hundumtuu ni gaddu.⁸ “Ani isa duraati; ani isa boodaatisi,” akkasumas “inni jiru, inni ture, inni dhufuuf jiru, inni hundumaa danda'u,” jedha Waaqayyoo Gooftaan.⁹ Ani obboleessi keessan Yohaannis, sagalee Waaqayyoo isa Yasuus dhugaa ba'e isiniif qooduuf edheen, rakina, mootummaa fi obsa Yasuusiitiin, biyya bishaan keessatti argamtuufi Phaaximoos jedhamtu tokko keessan ture.¹⁰ Gaafa Guyyaa Gooftaa sana ani Afuuraan guutameen ture. Duuba kootii sagalee guddaa, sagalee xurumbaa (faaggaa fakkaatu, tokkon dhaga'e. ¹¹ Sagaleen sunis, “Waan argaa jirtu kana Kitaaba keessatti barreessi. Isas gara waldoota kiristaanaa toorban – Efesoon, Simiirnaa, Phergamoom, Tiyaatiraa, Saardiis, Filaadelfiyaa, fi Laa'odisaa – iti ergi” naan jedhe.¹² Sagalee eenyyuutu akka natti dubbachaa jiru ilaaluudhaaf duuba kootti yeroon garagalu, baattuu ibsaa warqee irraa hojjetame toorba nan arge.¹³ Ilma namaa kan fakkaatu tokko immoo baatuwwan ibsaa sana gidduu, uffata dheeraa miilla bira ga'u uffatee, foomaa warqees qomoo isaatti naannessee hidhatee, ture.¹⁴ Mataa fi rifeensi mataa isaa akka suufii yookiin immoo akka cabbii addaata ture; ijji isaa immoo akka barbadaa ibiddaa ti ture.¹⁵ Miilli isaa akka sibiila diimaa isa ramaca ibiddaa keessatti finiinee cululuqsamee hojjetamee ti; sagaleen isaas akka sagalee bishaanii walitti baay'atee huursaa fiiguu ti.¹⁶ Harka mirgaa isaatti urjii toorba qabatee ture; haaduun qara karaa lamaa afaan isaa keessaa gadi ba'aa ture. Fuulli isaas akka biiftuu saafaa ifa ture.¹⁷ Yeroon isa arges, akka nama du'eettin miilla isaa jalatti kufe. Inni immoo harka mirgaa isaa ana irra kaa'ee, “Hin sodaatin. Inni duraa, inni booddees ana dha”¹⁸ “Inni jiraatus ana dha. Kunoo ilaali. Ani du'een ture; amma garuu, kunoo ilaali; hamma bara baraatti bara baraan nan jiraa dha! Furtuwwan balbala du'aa fi mootummaa warra bara baraaf du'ani (mana seexana) of harkaa qaba.”¹⁹ “Kanaafuu, waanta argitee turtes, waanta amma ta'uutti jiruu fi waanta kana booda ta'uuf jirus barreessi.”²⁰ “Hiikaa urjoota toorba harka mirgaa koo keessatti argitee turtee fi hiikaa baatuwwan ibsaa toorba warqee irraa hojjetaman dhoksamee ture ilaalchisee, hiikaan isaanis: Urjoonni toorban, ergamoota waldoota kiristaanaa toorbaa ti; baatuwwan ibsaa toorban immoo, waldoota kiristaanaa toorban sanatti” naan jedhe.

Chapter 2

¹“Gara ergamaa waldaa kiristaanaa Efesoonitti, ‘Ergaaleen kuni kan isa harka mirgaa isaatti urjoota toorba qabatee turee fi isa baattuu ibsaa toorba gidduutti mul’atee turee ti’ jedhii ti barreessi.”²“Hojiiwwan kee, dadhabii kee cimaa fi obsaan danda’uu kee nan beeka; akkasumas, namoota warra hamaa ta’aniif immoo akka ati obsa isaaniif hin qabnee fi warra nuti ergamoota dha ofiin jedhaniin qoruudhaan sobduu ta’uu isaanii akka argites nan beeka.”³“Dadhabe otoo hin jedhiin, maqaa kootiif jettee, akka ati obsaan dandeessee jirtus nan beeka.”⁴“Jaalala kee isa yeroo jalqabaa sana dhiisuu (gadi gatu) kee garuu sirratti argeera.”⁵“Eessatti akka gatte yaadadhu. Dhiifama gaafadhuu tii, waantota jalqaba hojjetu ture sana hojjedhu. Dhiifama gaafachuu yoo dhiifte garuu, ani gara kee dhufetan, baattuu ibsaa kee iddoo isaatii kaasa.”⁶“Kana garuu qabda: Hojiiwwan warra Niqolaatiyaa akkuma ani jibbu, atis ni jibbita.”⁷“Namni gurra qabu waanta Afuurri Qulqulluu waldoota kiristaanaatiin jechaa jiru mee haa dhaga’u. Isa mo’uuf, muka jireenyaa isa jannata Waaqayyoo keessa jiru sana akka nyaatuuf mirga isaa isaafin kenna.”⁸“Ergamaa isa waldaa kiristaanaa Simiirnaa keessa jiruutiif, akkas jedhii barreessi:”“Ergaan kun kan dhufe isa jalqabaa fi isa dhuma; isa du’ee fi isa deebi’ees jiraate biraati jedhii.”⁹“Rakkinaa fi hiyyuma kee nan beeka; garuu immoo ati sooreessa dha. Warra sobanii nuti Yihudoota offin jedhanii si arrabsan sanaas nan beeka; isaan garuu Yihudoota miti. Isaan walga’ii Seexanaa ti.”¹⁰“Dhiphina (Rakkoo) isa sitti dhufuuf jiru hin sodaatin. Kana hubadhu! Seexanni isin qoruuf jecha, muraasa keessan mana hidhaatti isin galchuufi dha; guyyaa kudhaniifis ni rakkattu. Hamma du’aatti amanamaa ta’aa; ani immoo gonfoo (baarneexaa) jireenyaa nan isinii kenna.”¹¹“Namni gurra qabu waanta Afuurri Qulqulluu waldoota kiristaanaatiin jechaa jiru mee haa dhaga’u. Isaan mo’anis, du’a isa lammaffaadhaan hin miidhamani.”¹²“Ergamaa isa waldaa kiristaanaa Phergamoon keessa jiruutiif, akkas jedhii barreessi:”“Ergaan kun kan dhufe isa haaduu qara-lamaa qabu sana biraati jedhi.”¹³“Iddoon ati jiraattu bakka Seexanni mo’ee bulchu (abboomu) akka ta’e nan beeka. Ati garuu hamma ammaatti maqaa koo jabeessitee qabattee jirta. Bakka Seexanni jiraatu sanatti, bara dhugaa ba’aa koo fi amanamaa koo kan ture, Antiiphaas, isin gidduutii ajjeefame sana iyyuu, akka ati anatti amanuu kee hin ganne, nan beeka.”¹⁴“Waan muraasa ta’e garuu sirratti argeera: namoota tokko tokko warra barsiisa Bala’aamii qabatanii jiran achitti of biraa qabda. Namooni kuni, ijoollee Israa’el fuulduratti gufuu darbachuudhaan akka isaan nyaata waaqayyoliif (idols) kennamuuf qophaa’e nyaatanii fi akka isaan sagaagalan gochuudhaaf, warra Balaq barsiisani dha.”¹⁵“Haaluma wal fakkaatuun, namoota tokko tokko warra barsiisa warra Niqolaatiyaa qabatanii jiranis achitti of biraa qabda.”¹⁶“Kanaafuu, dhiifama gaafadhu! Yoo gochuu dhiifte garuu, ani dafeen sitti dhufa; haaduu afaan koo keessa jiru sanaatiinis, namoota sana irratti waraana nan bana.”¹⁷“Namni gurra qabu waanta Afuurri Qulqulluu waldoota kiristaanaatiin jechaa jiru mee haa dhaga’u. Isa mo’uuf, qibaa qiddusii (manna) dhoqsaa jiru sana keessaa nan kennaafi; dhagaa adii, maqaa haaraan irratti barreessame, tokkos nan kennaafi; maqichas, nama isa fudhatu irraa kan hafe, namni biraan tokko illee hin beeku.”¹⁸“Ergamaa isa waldaa kiristaanaa Tiyaatiraa keessa jiruutiif, akkas jedhii barreessi:”“Ergaan kun kan dhufe, Ilma Waaqayyoo, isa ija akka barbadaa ibiddaa qabuu fi isa miilli isaa isa sibiila diimaa (bronze) cululuqsamee hojjetame fakkaatu sana biraati jedhi.”¹⁹“Ani hojiiwwan kee, jaalala fi amantii kee, tajaajila kee fi obsaan danda’uu kee nan beeka. Waanti ati booda kana hojjetta, isa dura hojjechaa turte akka caalus nan beeka.”²⁰“Garuu immoo, kana sirratti argeera: Dubartii Izaabeel jedhamtu, ‘Ani haadha raajiiti’ ofiin jettu, sana obsiteetta. Isheen barsiisa isheetiin akka hojjetoonna koo sagaagalanii fi nyaata waaqayyoliif (idols) kennamuuf qophaa’e nyaataniif isaan gowwoomsiti.”²¹“Hojii isheetti akka gaabbitu, yeroo isheefii kenneetan ture; isheen garuu, balleessaa isheetti gaabbuudhaaf fedhii hin qabdu.”²²“Kunoo ilaali! Akka isheen dhukkubsattee siree irra ciiftu nan godha; warra ishee wajjin ejjanis gaabbanii hojii ishee irraa deebi’uu yoo baatan, rakkina guddaa keessan isaan nan buusa.”²³“Ijoollee ishees nan ajjeesa; kanaanis, waldoonni kiristaanaa hundumtuu, inni waanta laphee namaa fi garaa namaa keessa jiru hurgufee ilaalu suni ana ta’uu isaa ni baru. Anis tokko tokkoo keessaniif akka hojiiwwan keessaniitti nan isiniif kenna.”²⁴“Garuu, Tiyaatiraa keessatti warra haftan fi warra barsiisa kana qabachuu dhisanii, isa warri kaan, ‘waantota Seexanaa isa gadi fagoo’ jedhanis hin beebneen immoo, akkas nan jedha: ‘ba’aa kan biraa isin irra hin kaa’u’.”²⁵“Waan hundumaaf iyyuu garuu, hamma ani dhufutti, waan harkaa qabdan jabeessitanii qabachuu qabdu.”²⁶“Isa mo’uu fi isa hojii koo hamma dhumaatti hojjetuuf, aangoo inni saba baay’ee irratti qabu nan isaaf kenna.”²⁷“Ulee sibiilaatiinis isaan bulcha (bita); akka qodaa suphees isaan cacabsa.”²⁸“Akkuma ani abbaa koo biraa fudhadheetiin, nama sanaaf bakkalcha barii nan kenna.”²⁹“Namni gurra qabu waanta Afuurri Qulqulluu waldoota kiristaanaatiin jechaa jiru mee haa dhaga’u.”

Chapter 3

¹“Ergamaa isa waldaa kiristaanaa Sardees keessa jiruutiif, akkas jedhii barreessi.” “Ergaan kun kan dhufe isa afuura Waaqayyoo toorbaa fi urjii toorba qabatu sana biraati jedhi.” “Ani hojiiwwan kee nan beeka. Maqaadhaaf lubbuu qaba jedhamta malee, ati du’aa dha.”² “Hojiiwwan kee fuula Waaqayyoo koo duratti guutuu ta’uu isaa sababa ani hin argineef, dammaqii ka’itii warra hafan illee akka isaan hin duuneef jajjabeessi.”³ “Kanaafuu, wanta fudhattee fi waanta dhageesse yaadadhu. Isaafis abboomami. Hojiiwwan keettis gaabbi. Dammaqxee ka’uu yoo baatte garuu, ani hattuu fakkaadheen sitti dhufa; sa’aatii kamitti akkan sitti dhufus hin beektu.”⁴ “Haa ta’u iyyuu malee garuu, Saardes keessa namootni muraasa, uffata isaanii hin xureessine, jiru; waan isaaniif maluuf, isaan uffata adii uffatanii ana wajjin ni deemu.”⁵ “Inni mo’u uffata adiitu itti uffifama; anis maqaa isaa Kitaaba Jireenyaa keessaa hin haqu; Abbaa koo fi ergamtoota fuuldurattiis maqaa isaa waameetan isaaf dhugaa nan ba’a.”⁶ “Namni gurra qabu waanta Afuurri Qulqulluu waldoota kiristaanaatiin jechaa jiru mee haa dhaga’u.”⁷ “Ergamaa isa waldaa kiristaanaa Filaadelfiyaa keessa jiruutiif, akkas jedhii barreessi.” “Ergaan kun kan dhufe isa qulqulluu fi isa dhugaa ta’e; isa furtuu Daawwiit qabatee jiru; isa kan inni saaqu (banu), eenyumtuu cufuu hin dandeenye; isa inni cufes, eenyumtuu saaquu hin dandeenye; biraati jedhi.”⁸ “Ani hojiiwwan kee nan beeka. Kunoo ilaali; ani fuuldura kee balbala banaa, isa eenyumtuu cufuu hin dandeenye, siif kaa’een jira. Akka humni kee laafa ta’e nan beeka; garuu immoo, dubbii koo eegdeetta; maqaa koos hin kaadne.”⁹ “Kunoo ilaali! Warra walga’ii Seexanaa ta’ani fi warra Yihudoota utuu hin ta’in sobanii Yihudoota ofiin jedhan sana akka dhufanii miilla kee jalatti kufani nan godha; akka ani siitiin jaaladhus ni baru.”¹⁰ “Sababa ati waan ani si ajaje obsaan dandeessee eegdeef, ani immoo sa’aatii qormaataa isa guutummaa biyya lafaa irratti namoota lafa irra jiraatan hundumaa qoruudhaaf dhufu sana jalaa akka ati baatuu nan si eega.”¹¹ “Anuu as dhihootti nan dhufa; akka namni tokko iyyuu gonfoo mo’ichaa (crown) kee sirraatii hin fudhannef, isa qabdu jabeessiitii eeggadhu.”¹² “Isa mo’uuf, anuu mana sagadaa Waaqayyoo koo keessatti utubaa nan isaafii dhaaba. Lammaffaas achi keessaa hin baafamu. Anis maqaa Waaqayyoo koo, maqaa magaala Waaqayyoo koo (Yerusaalem ishee haaraa, ishee Waaqayyoo koo biraa waaqa keessaa gadi buutu) fi maqaa koo isa haaraa isa irratti nan barreessa.”¹³ “Namni gurra qabu waanta Afuurri Qulqulluu waldoota kiristaanaatiin jechaa jiru mee haa dhaga’u.”¹⁴ “Ergamaa isa waldaa kiristaanaa Laa’odiiqeyaa keessa jiruutiif, akkas jedhii barreessi.” “Ergaan kun kan dhufe isa ‘Ameen’ jedhamu, isa amananmuu, isa dhugaa ba’uu fi isa uumama Waaqayyoo irraatti abboomaa (bulchaa) ta’e biraati jedhi.”¹⁵ “Ani hojiiwwan kee nan beeka; akka ati yookiin qorraa yookiin immoo hoo’aa hin taanes nan beeka. Ani hawwiin koo otoo ati yookiin qorraa yookiin immoo hoo’aa taateeti ture.”¹⁶ “Kanaafuu, sababa ati rammoo garaa (lukewarm) taateef – hoo’aas qorraas kan hin taane – afaan koo keessa gadi si tufuufan jedha.”¹⁷ “Atis ‘Ani sooreessa dha; qabeenya baay’ees waan ani qabuuf, waata tokko iyyuu hin barbaadu’ jetta. Garuu, ati akka nama hundumaa ol rakkataa, gaddisiisaa, hiyyeessa, jaamaa, fi qullaa ta’uu kee hin beektu.”¹⁸ “Gorsa koo dhaggeeffadhu: akka sooromtuuf warqee ibiddaan qulqulleessame, akka dhagna qullummaakee isa siqaanessu dhoqsattuuf uffata adii bareedaa fi akka arguu dandessuf qoricha ijaa ija keetti dibattu ana irraa bitadhu.”¹⁹ “Ani naman jaaladhu eenyuma iyyuu itti nan ori’a, nan abboomas. Kanaafuu, atis dhimmi; hojiiwwan keettis gaabbi.”²⁰ “Kunoo ilaali; ani balbala bira dhaabbadheen jira; balbalas rukutaan jira. Namni sagalee koo dhaga’ee balala anaaf banu yoo jiraate, ani mana isaatti ol nan seena; isa wajjin ta’ees maaddiitti nan dhi’aadha; innis ana wajjin ni nyaata.”²¹ “Nama isa mo’uuf, ana waliin tessoo (barcuma) koo irra akka taa’uu mirga isaafii nan kenna; akkuma anis mo’ee Abbaa koo wajjin barcuma isaa irra taa’ee ture sanaatti jechuu koo ti.”²² “Namni gurra qabu waanta Afuurri Qulqulluu waldoota kiristaanaatiin jechaa jiru mee haa dhaga’u.”

Chapter 4

¹ Waantota kana booddees, nan ilaale; waaqa keessatti balbala banamaa tokkos nan arge. Sagaleen inni ani duraan dhaga'ee ture suni, akka sagalee faaggaatti (trumpet) dubbachaa, "As ol koottu; waantoota kana booda, waanta raawwachuu qabu ani nan sitti argisiisa," naan jedhe.² Battaluma sanatti, ani Afuura Qulqulluutiin nan guutame; achumaanis, barcuma waaqa keessa kaa'amee jiru tokko irra nama taa'ee jiru tokko nan arge.³ Inni barcuma sana irra taa'ee jiru sunis albuudota jaasper (jasper) fi karneeliyaan (carnelian) jedhaman fakkaata. [Albuudonni kuni garmalee bareedu; gatiin isaanii baay'ee qaala'aa dha; baay'ee waan calaqqisaniif, bareedina midhagsuuf oolu]. Barcumichis Sabbata Waaqayyootiin marsamee ture. Sabbatni Waaqayyoo sunis yeroo ilaalani albuuda bareedaa eemeraalaad (emerald) fakkaata ture.⁴ Barcumoonni digdamii afur barcumichatti naanna'anii jiru ture; barcumoota kana irras manguddonni digdamii afur, uffata adii uffatanii, akkasumas gonfoo (kooffiyyaa) warqee mataatti keewwatanii, taa'anii turani.⁵ Barcumica biraatii bakakkaan balaqqeessu, sagaleen guguungumu fi sagaleen qaqawweessu ni dhufa ture; fuul dura barcumichaatii immoo ibsaa afuurota Waaqayyoo toorban kan ta'an ibsaan toorba boba'aa jiru ture.⁶ Burcuqoon galaanaa kan birillee (miccirraa) fakkaatus fuul dura barcumichaa jira ture. Gidduu fi naannoo barcumichaas, fuulli isaanii fi dugdi isaanii kan ijaan guutame, uumamni lubbuu qaban afur jiru turani.⁷ Uumamni inni duraa leenca fakkaata ture; inni lammaffaa jabbii fakkaata ture; uumamni inni sadaffaan immoo fuula nama fakkaatu qaba ture; inni afuraaffaa joobira isa balali'u fakkaata ture.⁸ Tokkon tokkon uumamtoota lubbuu qaban arfan sunis, kaattuu, keessaa fi duubaan ijaan guutame, ja'a ja'a qabu ture. Halkanii fi guyyaas, otoo addan hin kutiin: "Qulqulluu, qulqulluu qulqulluu dha Waaqayyoo Gooftaan inni hundumaa danda'u, inni ture, inni amma jiru, inni dhufuuf jirus," jedhanii faarfatu.⁹ Yeroo uumamtoonni lubbuu qaban kun isa barcumicha irra taa'ee jiru sanaaf guddina, ulfinaa fi galata dhiheessanitti, isa bara baraan jiraatu sanaaf in dhi'eessu.¹⁰ Yeroo manguddoonni digdamii arfan, isa barcumicha irra taa'ee jiru fuul duratti kufanii isa bara baraan jiraatuuf sagadani, gonfoowwan isaanii barcumicha fuul dura kaa'uudhaan akka jedhanii: ¹¹"Siif ta'uu ni mala, yaa Gooftaa keenyaa, yaa Waaqayyoo keenyaa, Guddina, ulfinaa fi humna fudhachuun kee, Waan hundumaa kan uumte waan taateef, Kan jiraatanis, kan uumamanis akka fedhii keetti dha," faarfatu.

Chapter 5

¹ Sana booddees, waraqaa, kan kessaa fi duubaan irratti barreeffamee fi chaapaa toorbaan saamsamee, walitti marama tokkon harka mirgaa isa barcuma irra taa'ee jiru sana keessatti nan arge. ²Ergamaa cimaan tokko sagalee isaa ol guddisee, "Waraqaa maramee jiruu kana banuu fi saamsaa isaas kutee saaquudhaaf namni isaaf malu eenyu dha?" Mallattoo macaafichi ittiin cufame irraa kutee macaaficha banuudhaaf kan male eenyu?" jedhee yeroo inni labsu nan arge. ³ Kan waaqa keessaa, lafa irraa, yookiin immoo lafa jala jiraatu tokko illee waraqaa maramee jiru kana banuu yookiin dubbisuu hin dandeenye ture. ⁴Sababa namni waraqaa maramee jiru kana banuu yookiin dubbisuu danda'u dhibe irraa kan ka'e, ani baay'een boo'e. ⁵Maanguddoota sana keessaa inni tokko garuu, "Hin boo'in! Kunoo ilaali! Leencichi inni gosa Yihudaa, inni Hidda Daawwit ta'e mo'eera. Inni isa marama banuu fi saamsaa isaas saaquu ni danda'a," naan jedhe. ⁶ Bakka barcumichaatti, uumamatoota lubbuu qaban arfanii fi manguddoota gidduutti Hoola dhaabbatee jiru tokkon nan arge. Hoolichis waan qalame fakkaata. Hoolichi gaanfa toorbaa fi ija toorba qaba ture; kunneenis, afuurota Waaqayyoo toorban guutummaa biyya lafaatti ergamanii turani dha. ⁷Hoolichi isa barcuma irra taa'ee jiru bira deemuudhaan harka mirgaa isaa keessaa waraqaa maramee jiru sana fudhate, ⁸Yeroo inni waraqaa maramee jiru fudhatee turettis, uumamtoonni lubbuu qaban arfan fi manguddootni digdamii arfan sun Hoolicha fuul duratti kufani. Tokko tokkoon isaaniis, kadhata saba Waaqayyoo qulqullaa'aniif warra fayyadan baganaa (harp) fi meeshaa ixaana itti aarsan, isa warqee irraa hojjetamee, ixaanaan guutanii harkkatti qabatanii ture. ⁹ Isaanis faarfannaa haaraa faarfatan: "Ati isa maramee jiru fudhachuun siif mala; Saamsaa isaas hikuun siif mala. Ati gora'amtetta; dhiiga keetiinis, saba Waaqayyoo bitatteetta. Gosa, afaan, ummataa fi biyya hunda irraa bitatteetta."¹⁰ "Waaqayyoo keenyaa akka tajaajilaniifs mootummaas, lubootas isaan goote; Isaanis biyya lafaa bituuf aangoo ni qabu," jechuudhaanis ni faarfatan. ¹¹Kana booddees, ergamoota baay'ee barcumichaatti, uumamtoota lubbuu qabanittii fi, manguddoota sanattis naanna'an nan arge; sagalee isaanis dhaga'een ture. Baay'inni lakkoofsa isaaniis kumaatama kudhanii, kumaatama kudhanii fi kumaatama kumaatamaa ture. ¹²Sagalee ol guddaa tiinis akkas jedhanii ture: "Hoolichi inni qalame aangoo, badhaadhummaa, ogummaa, humna, ulfina, guddina, hooqubaa fudhachuuf isa isaaf malu dha."¹³ Wanti waaqa irratti, lafa irratti, lafa jalatti, fi galaana keessatti uumamee, isaan keessa jirus hundinuu, "Hooqubaan, ulfinni, guddinni, aangoon, isa teessoo irra taa'ee jiru sanaaf, hoolichaafis baraa hamma bara baraatti haa ta'u!" jechuu isaanii, nan dhaga'e. ¹⁴Uumamtoonni lubbuu qaban arfanis, "Ameen!" jedhani; manguddoonnis lafatti kufudhaan sagadani.

Chapter 6

¹Yeroo Hoolichi chaapaan saamsaman warra toorbaa keessaa isa tokko saaqee turetti, uumamtoota lubbuu qaban arfan keessaa inni tokko sagalee akka qaawweetiin, “Koottu!” yeroo inni jedhu ilaalaan ture. ²Farda adii tokkos nan arge. Inni fardicha yaabbatee jiru iddaa harkatti qabatee ture; gonfoon immoo isaaf kenname. Inni mo’aa dha; ammas mo’uudhaaf ba’ee dhufe. ³Yeroo Hoolichi isa chaapaan saamsaame isa lammaffaa saaqee turetti, uumamtoota lubbuu qaban arfan keessaa inni lammaffaa “Koottu!” yeroo inni jedhu nan dhaga’e. ⁴Sana boodas, fardi biraa inni akka ibiddaa diimatu tokko gadi ba’e. Isa fardicha yaabbatee jiruufis nagaa biyya lafaa irraa akka inni balleessuu fi namoonnis akka wal gorra’an eeyyamni kennameefii ture. Isa fara yaabbatee jiruu kanaaf haaduun baay’ee guddaa ta’es isaaf kenname. ⁵Yeroo Hoolichi isa chaapaan saamsame isa sadaffaa saaqee turetti uumamtoota lubbuu qaban arfan keessaa inni sadaffaa “Koottu!” yeroo inni jedhu nan dhaga’e. Anis farda gurraacha tokkoo fi inni fardicha yaabbatee jiru immoo madaalii harka isaatti qabate argeen ture. ⁶Sagalee, uumamtoota lubbuu qaban arfan gidduudhaa inni tokko kan dubbate kan fakkaatu, “Qamadii safartuu xinnoo tokko, gatii dadhabbii guyyaa tokkoo, garbuu safartuu xinnoo sadiis gatii dadhabbii guyyaa tokkoo godhi. Zaytichaa fi waynichaa garuu hin miidhin” jedhu dhaga’een ture. ⁷Yeroo Hoolichi isa chaapaan saamsame isa afuraffaa saaqee turetti uumamtoota lubbuu qaban arfan keessaa inni afuraffaa, “Kottu!” jechuu isaa nan dhaga’e. ⁸Itti aanees, farda daalacha (pale) tokko nan arge. Maqaan isa fardicha yaabbatee jiru immoo Du’a jedhama; Si’ool (mana mootummaa warra bara baraaf du’anii) duuba isaa jira ture. Isaanis, nuusa (ruubii) biyya lafaa kana haaduudhaan, beelaa fi dhukubaan, yookiin immoo bineensota caakkaatiin akka ajjeesaniif aangoon isaaniif kennamee ture. ⁹Yeroo Hoolichi isa chaapaan saamsame isa shanaffa saaqee turetti, ani immoo lubbuuwwan warra sagalee Waaqayyoo jedhanii, akkasumas sababa waanta dhugaa ba’aan eeganii turaniif jedhamamee qalamanii turan bakka sagadaa jalatti nan arge. ¹⁰Isaanis, sagalee isaanii ol guddisuudhaan, “Ati Inni Mo’aa, Qulqulluu fi Dhugaa taate! Warra biyya lafaa irra jiraatan irratti akka firdii kee laatee gumaa dhiiga keenyaa unuuf baastuuf, hanga yoomiitti tura?” jedhanii iyyaa turani. ¹¹Itti aanees, uffatni adiin tokko tokkoo isaaniif kenname; hanga hojjetoonni akka isaani fi obbolootni isaanii, warri akkuma isaanii ajjeesamuuf jedhani, hundumtuu ajjeesamanii dhumaniitti yeroo muraasaaf akka eeganis isaanitti himamee ture. ¹²Yeroo Hoolichi isa chaapaan saamsame isa ja’affaa saaqee turetti, socho’a lafaa guddaa ta’e ilaaleen ture. Biiftuunis akka uffata gaddaatti gurraacha taate; ji’in isheen guutuu taatee baate immoo akka dhiigaatti diimattee turtte. ¹³Akkuma qilleensi cimaa ta’e muka harbuu yeroo raasu sanyii isaa isa hin bilchaanne harcaasuutti, urjoonnis waaqa keessaa lafatti gadi harca’anii ture. ¹⁴Waaqnis (samiinis) akka waraqaa walitti maramee jiruutti ni bade (bakka jiruu bade). Tokko tokkon tulluu fi lafi bishaan keessaa bakka jirani irraa butamanii ture. ¹⁵Sana booddees, mootonni biyya lafaas, namoonni beekamoo ta’anis, ajajjoonni waraanaas, namoonni sooreyyiinis, humna qabeeyyonnis fi warri hafanis, inni garbichaa ta’es, inni bilsa ta’es hundumtuu boolla keessa fi kattaa tulluu gidduu jiru keessa dhokatanii ture. ¹⁶Tulluuwwanii fi kattaawwan sanaatiinis akkas jedhani: “Nu irratti jigaa! Fuula isa barcuma irra taa’ee jiru duraatiis, dheekkamsa Hoolicha jalaatiis nu dhoksaa!” ¹⁷“Guyyaa cimaan dheekkamsa isaanii dhufeera. Egaa eenyutu danda’ee dura dhaabbata?” jedhani.

Chapter 7

¹ Kana booda immoo, ergamoonni afur golee (corners) lafaa arfan irra dhaabbachuudhaan, akka qilleensi lafattis, galaanattis, mukattis hin qilleensineef jedhanii, qilleensota golee arfanii jabeessanii ittisuu isaanii ani argeera.

²Ergamaan kan biraan immoo chaapaa (seal) Waaqayyoo isa jiraataa of harkatti qabatee karaa ba'a biiftuu irraa yeroo inni dhufaa jiru nan arge. Ergamichis, ergamoota arfan warra lafaa fi galaana miidhuuf eeyyamni kennameefii turan sanaatiin, sagalee isaa ol fudhatee akkas jedhee isaanitti iyye:³“Hanga nuti adda hojjetoota Waaqayyoo keenyaa irratti chaapaa goonutti lafas, galaanas, yookiin immoo mukas hin miidhinaa.”⁴ Lakkoofsa warra chaapaan godhameefi dhaga'eera; gosa ijoollee Israa'el hunduma keessaa 144,000 chaapaan godhameefiira.⁵Gosa Yihudaa keessaa, nama kuma kudha lamaaf chaapaan godhameera; gosa Ruuben keessaas, nama kuma kudha lamaaf chaapaan godhameera; akkasumas, gosa Gaad keessaas, nama kuma kudha lamaaf chaapaan godhameera;⁶Gosa Asheer keessaa kummi kudha lama, gosa Niftaalem keessaa kummi kudha lama, gosa Minaasee keessaa kummi kudha lama;⁷Gosa Simi'oon keessaa kummi kudha lama, gosa Lewwii keessaa kummi kudha lama, gosa Yisaakor keessaa kummi kudha lama;⁸Gosa Zebuloon keessaa kummi kudha lama, gosa Yoseef keessaa kummi kudha lama, gosa Beniyaamin keessaa kummi kudha lama mallattoon chaapaa godhameefiira.⁹Waantota kanneen eergan ilaalee booda, kan namni kam iyyuu lakkaa'uu hin dandeenye, namoonni baay'ee hedduu ta'an biyya, gosa, uummata fi afaan dubbatamu hundumaa keessaa dhufan fuul dura barcumichaa fi fuul dura Hoolichaa dhaabbachaa jiran argeera. Isaanis, uffata adii uffatanii, dameewwan muka meexxiis harkatti qabatanii ture;

¹⁰Sagalee isaanii ol fuudhachuudhanis, “Fayyinni Waaqayyoo keenya isa barcumicha irra taa'ee jiru bira, Hoolicha biraas ni argama!” jechaa iyyaa turani.¹¹ Ergamoonni barcumichatti, manguddootatti akkasumas uumamatoota lubbuu qaban arfanitti naanna'anii dhaabbachaa turani hundumtuu barcumicha fuul duratti adda isaaniitiin gombifamanii. Waaqayyoofis sagadani;¹²Akkasis jechaa: “Ameen! Hooqubaan, guddinni, ogummaan, galanni, ulfinni, humni, aangoonis bara baraatiif Waaqayyoo keenyaaf haa ta'u! Ameen!”¹³ Kana booddees, manguddoota keessaa inni tokko, “Warri uffata adii uffatanii jiran kun eenyu dha; eessaatiis dhufani?” jedhee na gaafate.¹⁴Anis, “Yaa gooftaa ko, situ beeka!” ittiin nan jedhe. Innis, “Isaan kun warra rakkina guddaa keessaa ba'anii dhufanii dha. Uffata isaaniis kan addeeffatani dhiiga Hoolichaatiin miiccataaniitu dha”¹⁵ “Barcuma Waaqayyoo fuul duratti kan isaan argamanis sababa kanaafi dha; Waaqayyootiinis halkanii fi guyyaa mana sagadaa isaa keessatti isaaf sagadu. Inni barcuma irra taa'ee jirus, godoo (tent) isaa isaan irratti ni diriirsa.”¹⁶“Isaanis, lammaffaa hin beela'ani; lammaffaas hin dheebotani. Aduus ta'e, waanti nama gubu kan biraas, isaan hin gubu.”¹⁷“Hoolichi inni walakkaa barcumichaa jirus isaaniin ni tiksa; gara burqaa bishaan jireenyattis isaaniin ni geessa; Waaqayyoos imimmaan isaanii kam iyyuu ija isaanii irraa ni haqa” naatiin jedhe.

Chapter 8

¹ Yeroo Hoolichi isa chaapaan saamsame isa toorbaaffaa banee ture immoo, waaqaa keessatti cal jedhamsi (silence) naannoo sa'aatti walakkaatiif ture. ² Sana booddees, ergamoota toorban warra fuul dura Waaqayyoo dhaabbachaa jiraniif faaggaawwan (xurumboota) toorba yeroo isaaniif kennamu nan arge. ³ Ergamaan kan biraan kan qodaa ixaana itti aarsan isa warqee irraa hojjetame baatee dhufetu bakka aarsaa Waaqayyoo dhaabbachaa ture. Fuul dura barcumichaa kan jiru, iddoo aarsaa ixaana Waaqayyoo, isa warqee irraa hojjetamee jiru, sana irratti ixaana kaa'ee akka uummanni Waaqayyoof qulqullaa'an hundumtuu kadhataaniif, ixaanni baay'ee hedduu ta'e ergamichatti kenname. ⁴ Aarri ixaanichaas, kadhannaa warra Waaqayyoof qulqullaa'anii wajjin ta'ee, harka ergamaa sanaa irraa ka'uudhaan gara fuul dura Waaqayyootti ol ka'e. ⁵ Ergamichis qodaa ixaana itti aarsan sana fuudhuudhaan ibidda iddoo aarsaa sanaa jiru itti guute. Sana boodas, ibiddicha lafatti gadi darbate; yeroo inni lafatti kufes, ni qaqawweesse, ni guggummeesse, bakakkaan ni balaqqeesse, laftis socho'ee ture. ⁶ Ergamoonni toorban, warri xurumboota toorba of harkaa qabani, faaggaawwan sana afuufuudhaaf ni qophaa'ani. ⁷ Ergamaan inni duraas xurumbaa isaa afuufe; cabbii fi ibiddi kan dhiigaan walmake ni mul'ate. Lafa irrattis gadi darbatame; kana irraa kan ka'eenis; tokko tokkoo lafaa, mukaa fi marga jiidhaa irraa, harka sadii keessaa harki tokkoon isaanii ni gubate. ⁸ Ergamaan inni lammaffaas xurumbaa isaa afuufe; waanti tulluu guddaa fakkaatu tokko ibiddaan gubachaa galaana keessatti darbatame. Harka sadii keessaas harki tokkoo galaanichaa dhiiga ta'e; ⁹ Harka sadii keessaas harki tokkoo uumamtoota lubbuu qaban warri galaanicha keessa jiraatanis ni du'ani; markaboonnis, harka sadii keessaa harki tokko ni barbadaa'ani. ¹⁰ Ergamaan inni sadaffaanis xurumbaa isaa afuufe; urjii guddaan tokko akka gucaa boba'aa samii keessaa, harka sadii keessa harki tokkoo lagoota fi harka sadii keessa harki tokkoo burqqawwan bishaanii irratti kufe. ¹¹ Maqaan urjii sanaas Hadhooftuu jedhama. Harka sadii keessa harki tokkoo bishaanota sanaas hadhooftuu ta'ani; hadhaa'ummaa bishaanota kanaa irraa kan ka'eenis, namoota baay'etuu du'e. ¹² Ergamaan inni afuraffaas xurumbaa isaa afuufe; harka sadii keessaa harki tokkoo biiftuu, harka sadii keessaa harki tokkoo ji'aa, akkasumas, harka sadii keessaa harki tokkoo urjiiwwaniis ni rukutame; kana irraa kan ka'eenis, harka sadii keessaa harki tokkoon isaanii dukkana ta'e; harka sadii keessaa harki tokkoo guyyaa fi harka sadii keessaa harki tokkoo halkaniis ifa hin qabani ture. ¹³ Joobira bantii mataa koo irraan samii keessa balali'u tokkon arge; innis sagalee isaa ol fudhatee, "Ergamoonni sadan faaggaawwan warra hafan yeroo afuufan sagalee dhowuuf jedhuuf, isin warra lafa irra jiraattaniif wayyoo, wayyoo, wayyoo!" jechaa iyyuu isaas nan dhaga'e.

Chapter 9

¹ Sana boodas, ergamaan inni shanaffaa xurumbaa isaa afuufe. Urjii waaqa keessaa lafatti kufe tokkos nan arge. Saaqxuun ujumboo qilee boollaa keessa ittiin bu'aniis urjichaaf kenname.² Urjichis ujumboo qilee boollaa keessa ittiin bu'anii sana bane; aarri inni aara warshaa guddaa keessaa ba'u fakkaatus boollicha keessaa ol ba'ee aare. Biiftuu fi qilleensis aarichaatiin ni dukkanaa'ani.³ Hawwaannisniis aaricha keessaa lafa irraatti ba'e; isaanis, humna (aangoo) akka humna ginxootaa (scorpions) ta'e lafa irratti akka qabaataniif isaaniif kennamee.⁴ Isaanis namoota warra chaapaa Waaqayyoo adda isaanii irratti hin qabne malee, marga lafa irra jiru, biqiltuu magariisa yookiin immoo muka kam iyyuu miidhuu akka hin qabne isaanitti himame.⁵ Namoota sanas ji'a shaniif akka gidiraa argisiisaniif malee, ajjeesuun isaaniif hin eeyyamamne. Dhiphinni (Miidhaan) isaan irraa ga'us akka ginxii yeroo nama iddeetti isaanitti dhaga'ama.⁶ Guyyaawwan sanattis namoonni otoo du'anii barbaadu; du'a garuu hin argatani. Du'uuf baay'ee fedhu; duuni garuu isaan irraa baqata.⁷ Hawwannistoonni sunis fardeen lolaaf (waraanaaf) qopha'an fakkaatu. Waanti gonfoo warqee fakkaatu mataa isaanii irraa qabu; fuulli isaanii immoo fuula namaa fakkaata.⁸ Rifeensi isaanii rifeensa mataa dubartootaa fakkaata; ilkaan isaanii immoo akka ilkaan leencaa ti.⁹ Laphee isaanii irratti waan akka diraa sibiilaa jabaatu diratanii qabu; huursaan baallee isaaniis akka huursaa gaarii fardeenii harkifamanii waraanatti didichaa jiranii ti.¹⁰ Eegeewwan akka ginxootaa nama iddan qabu; eegeewwan isaaniis humna ji'a shaniif nama miidhu qabu.¹¹ Isaan mootii ofii isaaniis qabu; innis ergamaa boolla qilee sanaati. Maqaan isaas afaan Yihudootaattiin "Abadoon", afaan Giriikiitiin immoo "Apkoliyoon" jedhama.¹² Wayyoon inni duraa darbeera. Hubadhaa! Kana booddees, wayyoon lama amma iyyuu ni dhufa.¹³ Ergamaan inni ja'affaan xurumbaa isaa afuufe; anis sagalee gaanfaa kan bakka aarsaa isa warqee irraa hojjetamee fuul dura Waaqayyoo taa'ee jiru biraatii dhufaa jiru nan dhaga'e;¹⁴ Ergamaa isa ja'affaa xurumbaa baatee jiru sanaatiin, "Ergamoota arfan warra Laga Efraaxes isa guddichatti hidhamanii jiran hiiki!" jedhe.¹⁵ Ergamoonni arfan warri sanyii namaa harka sadii keessaa harka tokko ajjeesuudhaaf sa'aatii sanaaf, guyyaa sanaaf, ji'a sanaaf, akkasumas waggaa sanaaf qopheeffamanii turanis ni hiikamani..¹⁶ Lakkoofni loltoota farda yaabbatanii 200,000,000 akka ture ani dhaga'eera.¹⁷ Akkaataan ani fardeen sanaa fi warra isaan yaabbatanii jiran sanas arges, akkasi: Biftiwwan dirannaa namoonni suni laphee isaaii irratti diratanii turani diimaa, bifa waaqaa fi bifa keelloo ti. Mataan fardeen isaanii immoo mataa leencaa fakkaata ture; afaan isaanii keessaas ibiddi, aarri fi ibidda qabsiistuun (dhagaan ibiddaa) ni ba'u ture.¹⁸ Sababa dhaicha sadan kanaa, isaanis ibidda, aara fi ibidda qabsiistuu warra afaan fardeenii sana keessaa ba'anii, irraa kan ka'e namoota harka sadii keessaa harka tokkotu ajjeeffame.¹⁹ Humni fardeen sanaas kan jiru afaani fi eegee isaanii keessa dha; eegeen isaanii bofa fakkaata; mataas ni qabu; isaaniitiinis namoota madeessu.²⁰ Namoonni dha'icha kanneeniin otoo hin ajjeefamin hafan garuu hojii iaaniitti hin gaabbine ture; hojiiwwan harki isaanii hojjetetti gaabbuudhaan irraa hin deebine; afuura hamaa fi waaqayyolii warqee, meetii, sibiila diimaa, dhagaa fi muka irraa hojjetamanii fi arguus, dhaga'uus, deemuus (socho'uus) hin dandeenyeef sagaduus hin dhiifne.²¹ Isaan lubbuu baasuu (ajjeesuu), namatti moruu, sagaagaluu, fi hanna isaanitti gaabbaniis irraa hin deebine.

Chapter 10

¹Sana booda immoo ergamaan baay'ee nama sodaachisu tokko waaqa keessaa otoo inni gadi bu'aa jiruu nan arge. Innis hurriitiin marfamee ture; mataa isaa olitti immoo sabbata Waaqayyootu ture. Fuulli isaa biiftuu fakkaata; miilli isaas utubaa ibiddaa fakkaata. ²Kitaaba xinnoo walitti maramtee jirtu tokko qabatee ture; isheenis harka isaa irratti banamte. Miilla isaa mirgaatiin galaana irra, miilla isaa bitaatiin immoo lafa irra ejjete; ³Itti aansees, sagalee isaa ol fudhatee akka leencaa baroode. Yeroo inni iyyee ture sanattis, qaqawween toorban sunis sagalee isaaniitiin dubbatanii ture. ⁴Yeroo isaan dubbatan sana, ani immoo waan isaan jedhani barreessuuf jedheen ture; garuu sagalee waaqa keessaa, "Wanta qaqawween toorban dubbatan garaa keetti qabadhuu dhoksii malee; hin barreessin!" natiin jedhun dhaga'e. ⁵Achiin boodas, ergamichi inni galaanaa fi lafa irra ejjete yeroo dhaabbachaa jiru ani argee suni, harka mirgaa isaa gara waaqaatti ol qabe. ⁶Innis maqaa isa bara baraatiif jiraatu, isa waaqaa fi wanta isa keessa jiraatus uume, isa lafaa fi wanta isa irra jiraatus uume, isa galaanaa fi wanta isa keessa jiraatus uume sanaatiin eerga kakatee booda, "Kana caalaa lafa irra harkisuun hin jiru." ⁷Gaafa guyyaa ergamaan inni toorbaffaan xurumbaa isaa afuufuuf jedhutti garuu, raajiin Waaqayyoo, haaluma inni hojjetootaa fi raajota isaatiif waa'ee oduu gammaachuu kanaa ibsee ture sanatti, ni raawwata" jedhe. ⁸Sagaleen inni ani waaqa keessaa duraan dhaga'e ture suni, ammas deebisee anatti dubbate, "Dhaqiitii kitaaba banamaa harka ergamaa isa galaana fi lafa irra dhaabbatu sana keessa fudhadhu" naan jedhe. ⁹Anis gara ergamichaa deemeen, akka inni kitaaba xinnoo sana anaaf kennu isa gaafadhe. Innis, "Kitaabicha fudhadhuuti nyaadhu. Garaa kee ni hadheessa; ataan kee keessatti garuu akka dammaa midhaaha" naatiin jedhe. ¹⁰Anis kitaabicha ergamichaa harkaa fuudheen nyaadhe. Afaan koo keessatti akkuma dammaa midhaaha dha ture; eergan nyaadhee booda garuu, garaan koo hadhaahaa ta'e. ¹¹Sana boodas, namni wa'ii "Ati ammas raajii waa'ee namoota baay'ee, saba baay'ee, afaan baay'ee, mootota baay'ee dubbachuun si irra jira" naatiin jedhe.

Chapter 11

¹ Ulee ittiin safaruuf kan nagargaaru, uleen shambaqqoo tokko anaaf kenname. anatti dubbatee, “Ka’itii mana sagadaa Waaqayyoo fi bakka aarsaa Isaa safari; namoota warra achi keessatti sagadanis lakkaa’i” jedhamee natti himame² Akkasumas, “Goodaa dallaa mana sagadaa Waaqayyootti naanna’ee jiru sana garuu hin safariin; inni warra Waaqayyoon hin amanneef kennameera. Isaanis ji’a afurtamii lamaaf qe’eettii qulqullooftu sana ni dhidhiitu.”³ Dhuga-baatonni koo lamaa uffata gaddaa uffatanii, guyyoota 1,260f raajii akka dubbataniif ani aangoo nan kennaaf” jedhee natti hime.⁴ Dhuga-baatonni lameen kunis, muka ejersaa lamaa fi baattuu ibsaa lamaan warra Goofticha biyya lafaa fuul dura dhaabatanii dha. ⁵Eenyu iyyuu isaan midhuuf barbaada yoo ta’e garuu, ibiddi afaan isaanii keessaa ba’ee diinota isaanii ni fixa. Isaaniin miidhuuf kan barbaadu eenyu iyyuu, haala kanaatiin ajjeesamuu qaba.⁶ Dhuga-baatonni kuni guyyoota isaan raajii himan sana bokkaan akka hin roobneef samii cufuudhaaf aangoo ni qabu. Yeroo barbaadanittis, bishaan dhiigatti geddaruudhaaf, akkasumas, yeroo barbaadanitti dhukuba dha’icha kamiinuu biyya lafaa rukutuudhaaf aangoo ni qabu.⁷ Dhugaa ba’uu isaanii yeroo isaan xumuranitti immoo, bineensichi inni boolla qilee sana keessa ol ba’u lola isaanitti kaasa. Isaan mo’uudhaanis, isaan ajjeesa.⁸ Reeffer isaanis magaalicha isa guddicha (Magaalli sunis isa fakkeenya afuuraatiin “Sodoom fi Misirii” jedhamee waamamu dha) iddoo gooftaan isaanii duraan itti fannifamee ture keessaatti karaa irra ni ciisa.⁹ Guyyoota sadii fi walakkaatiifis, saba, gosa, afaan fi biyya hundumaa keessaa kan dhufan nammoonni muraasni reeffa isaanii ni ilaalu. Isaanis akka isaan awwalaman hin eeyyamani.¹⁰ Warri biyya lafaa irra jiraatanis kanatti gammadudhaan ni ayyaaneffatu. Kana irra darbee iyyuu; kennas waliif ni kennu; sababni isaas raajonni lameen kuni warra biyya lafaa irra jiraatan gidiraa argisiisaa warra turan waan ta’eefi dha..¹¹ Guyyoota sadii fi walakkaa booda garuu, afuurri jireenyaa Waaqayyoo biraa dhufetu isaan keessa ni seena. Isaanis ka’anii ni dhaabatu. Warra isaan ilaalaa jiranittis sodaa guddaan isaanitti ni dhufa.¹² Sana boodas, waaqa keessaa sagalee guddaan “Ol koottaa as!” jedhee yeroo isaanitti dubbatu ni dhaga’u. Achumaanis, diinonni isaanii bakka ilaalaa jiranitti, isaanis duumessa keessa gara waaqaatti ol ni ba’u.¹³ Sa’aatii sanattis kirkirri lafaa guddaatu ta’a; harka kudhan keessaa harki tokkoo magaalichaas ni jijjiga. Kirkira lafaa kanaanis namoonni kuma toorba ni ajjeefamu; warra irraa hafanis sodaan isaan ni qaba; Waaqayyoo isa waaqa keessa jiruufis ulfina ni kennu.¹⁴ Wayyoon inni lammaffaa darbeera. Hubadhu! Wayyoon inni sadaffaas dafee dhufaa jira.¹⁵ Itti aaness, ergamaan inni toorbaffaa xurumbaa isaa afuufe; sagaleewwan guguddaan . Waaqa keessaas sagaleen guddaan, “Mootummaan addunyaa biyya lafaa mootummaa Gooftaa keenyaa fi mootummaa Kiristoos ta’ee jira; Innis bara baraatiif mo’ee ni jiraata” jedhani dubbatani.¹⁶ Sana booddees, mangguddoonni digdamii arfan, warri iddoo Waaqayyoo jirutti barcuma isaanii irra taa’an, fuula isaaniitiin gadi gombifamanii Waaqayyoof sagadani.¹⁷ Isaanis, “Ati Inni jirtu, Inni turtes, yaa Waaqayyoo Gooftaa Guddaa, humna kee isa guddaa waan fudhatteef, waan mooteefis jecha, nuti galata siif dhi’eessina.”¹⁸ Warri sitti hin ammane baay’ee aaraniiru; dheekkamsi kee garuu dhufeara. Yeroon warri du’an firdii argatanis ga’eera; Yeroon hojjetoonna kee warri raajotaa, Yeroon warri siif qulqullaa’an, yeroon warra maqaa kee sodaatanii fi yeroon warra xixinnaa fi warra, gurguddaa, Yeroon hunduu gatii isaanii itti argatan ga’eera. Yeroon warra biyya lafaa balleessaa jiran, Ati isaaniin balleeeessitus ga’eera” jedhani.¹⁹ Achii boodas, manni sagadaa Waaqayyoo inni waaqa keessaa ni banamee; mana sagadaa Isaa keessaas saanduqni kakuu Isaa ni mul’ate. Battaluma sanattis, balaqqeessi bakakkaa, gugguumgummi, qaqawweessi, kirkirri lafaa fi cabbii hamaa ni uumamani.

Chapter 12

¹ Mallattoon guddaan tokko, waaqa keessatti mul'ate: dubartiin biiftuu uffattee, ji'a miilla ishee jala gootee, gonfoo urjjiwwan kudha lamaa qabu immoo mataa ishee irraa qabdu tokko ni mul'atte.² Isheenis ulfa turte; ciniinsuunis itti cimee muccaa da'uudhaaf dhiphattee iyyaa turte.³ Sana booddees, mallattoon biraa tokkos waaqa keessaa ni mul'ate. Ilaali! Jawwee diimaa guddaa kan mataawwan toorba, gaanfota kudhani fi gonfoowwan toorba mataawwan isaa iraa qabu qabu dha ture.⁴ Eegeen isaa urjoota waaqa keessa jiran harka sadii keessaa harka tokko haxaa'ee lafatti gadi furguggise. Yeroo isheen deessu, mucaa ishee nyaachuudhaa jedhee, jawween sunis dubartii ishee da'uuf ciiniinsifattu fuul dura dhaabate.⁵ Isheenis mucaa ilmaa deesse; mucaan kunis isa ulee sibiilaatiin saba biya lafaa hundumaa bituuf jedhu dha. Mucaan ishees gara Waaqayyootti, gara barcuma isaattis ishee irraa ol butame;⁶ Dubartittiinis biyya fagoo iddootti isheen guyyoota 1,260f akka waldhaanamtuuf jedhee Waaqayyo isheef qopheessee turetti baqatte.⁷ Achumaan lolli waaqa keessatti ka'e. Mikaa'elii fi ergamoonni isaa jawwee sana lolani; jawween sunii fi ergamoonni isaas deebisanii isaan lolani.⁸ Jawween suni garuu humna ittiin mo'u hin qabu ture. Kana irraa kan ka'eenis, sana booda jawween sunii fi ergamoonni isaa waaqa keessatti iddoo hin arganne.⁹ Jawwee guddichi sunis, bofni bara durii, inni Diiyaabilos yookiin immoo Seexana jedhamu sunis, inni guutummaa biyya lafaa dogogorsiisu sunis, lafatti gadi darbatamani; ergamoonni isaas isaa wajjin gadi darbatamani.¹⁰ Achiin boodas, waaqa keessaa sagalee guddaa tokko nan dhaga'e; innis, "Fayyinni fi humni, mootummaan kan Waaqayyo keenyaa, aangoon kan Kiristoos isaatii amma kunoo dhufaniru. Inni obboloota keenyaa yakku, Inni halkanii fi guyyaa Waaqayyo keenya fuul duratti isaan hadheessaa ture gadi darbatameera."¹¹ Dhiiga Hoolichaatiin, akkasumas dubbii isaanii isa dhugaa ba'aniinis, obbolonni keenya isa mo'aniiru; du'a iyyuu yoo ta'e, isaan lubbuu isaanii hin mararsiifanne.¹² Kanaafuu, isin warri waaqaas, warri isaan keessa jiraattanis, gammadaa! Sababa seexanni gara keessanitti gadi bu'eef, lafaa fi galaanaaf garuu, wayyoo! Inni baay'ee aaree jira; yeroo muraasa (gabaabduu) qofaan akka isa hafes ni beeka!" jedhe.¹³ Jawween suni gara lafaatti akka gadi darbatame yeroo beeketti, dubartittii ishee ilma deesse sana ari'uutti ka'e.¹⁴ Dubartittiinis iddo fagoo isheetiif qophaa'ee jiru sanattii akka balaliituuf, kaattuun joobira guddaa lama isheef kennameera. Kunis iddoo isheen jawwee sana jalaa dhokatee, bara tokkoof, barootaa fi bara walakkaatiif itti kunuunsifamtu dha.¹⁵ Yeroo dubartittiin balali'aa turte sana ittis, jawwichi lolaan bishaanii akka ishee haree adeemuuf, bishaan isa akkuma laga yaa'u afaan isaa keessaa gadi dhangalaasee.¹⁶ Lafti garuu dubartittii ni gargaare. Laftis, laga isa jawwichi afaan isaa keessaa baasee isheetti gadi dhangalaasaa ture sana, afaan isaa banuudhaan dhuge.¹⁷ Sana booddees, jawween sun dubartittii sanatti baay'ee waan aareef, sanyii ishee warra kaanitti, lola banuudhaaf ka'ee gara isaan jiranitti sokke; isaanis warra abboommii Waaqayyoof ajajamanii fi warra isa Yasuus dhugaa ba'e qabatanii jirani dha.¹⁸ Achiin boodas, jawwichi cirracha galaanaa qarqaraa irra dhaabate.

Chapter 13

¹Sana boodas, bineensa galaana keessaa ol ba'aa jiru tokko nan arge. Innis gaanfa kudhanii fi mataa toorba qaba; gaanfa isaa irrattis gonfoo kudhan qaba; tokko tokkoo mataa isaa irratti immoo maqaa ulfinaa Waaqayyoon arrabsuu qaba ture.²Bineensi ani arge kunis qeerransa fakkaata ture. Miilli isaa miilla amaaqetaa fakkaata; afaan isaa immoo afaan leencaa fakkaata. Bineensi kun akka abboomuufis, jawwichatu humna isaa, barcuma isaa fi aangoo isaa isa guddaa ni kenneefi.³Mataan bineensa kana inni tokko madaa isa ajjeesuu danda'u qaba ture; madaan isa ajjeesuu danda'u sun garuu ni fayye. Namoonni guutu biyya lafaas bineensicha duukaa bu'uudhaan isa dinqisiifatani.⁴Waan inni aangoo isaa bineensichaaf keenneefiifis jecha, namoonni suni jawwichaaf sagadani. "Eenyutu akka bineensa kanaa ta'a? Eenyutis bineensicha kana loluu danda'a?" jecha bineensichaafis ni sagadanii.⁵Bineensichaafis afaan jechoota of tuulummaa fi arrabsoowan ittiin dubbachuu danda'u kennameefi ture. Kana gochuudhaafis aangoon ji'a afurtamii lamaaf isaaf kenname.⁶Kana irraa kan ka'eenis, bineensichi afaan isaa banuudhaan kan Waaqayyoon arrabsu, kan maqaa Waaqayyoo fi bakka buufata isaa arrabsu, akkasumas, kan warra waaqa keessa jiraatanis arrabsu dubbate..⁷Bineensichi warra Waaqayyoof qulqullaa'ani irratti lolaa akka banuu fi akka isaan mo'us eeyyama argateera. Akkasumas, gosa, namoota, afaanii fi saba hundumaa irrattis aangoon isaattiif kennameera.⁸Uumama biyya lafaatii jalqabee, warri maqaan isaanii Kitaaba Jireenyaa, isa kan Hoolicha qalamee (gorra'amee) ta'e, keessaatti hin barreessamne, warri lafa irra jiraatan hundumtuu bineensichaaf ni sagadu.⁹Eenyumtuu gurra qaba qaba yoo ta'e, mee haa dhaga'u! ¹⁰Eenyumtuu booji'amuuf jira yoo ta'e, booji'amuun isaa hin oolu. Eenyumtuu haaduudhaan ajjeesamuuf jira yoo ta'e, haaduudhaan ajjeesamuun isaa hin oolu. Kana keessatti, warra Waaqayyoof qulqullaa'anii irraa kan eegamu obsaa fi amantii dha.¹¹Sana booddee immoo, bineensa lafa keessaa ol ba'a jiru kan biraa tokko nan arge. Akkuma hoolaa gaanfa lama qaba; akka jawweetti immoo dubbata ture.¹²Bineensi kunis aangoo bineensi inni tokkoffaa qabu ture hundumaa bakka inni duraa jirutti ni hojjeta; laftii fi warri isa irra jiraatanis bineensa isa tokkoffaaf, isa madaa isa ajjeesuu danda'u irraa fayyeef, akka sagadani godhe..¹³Inni raajiiwwan gurguddaa ta'anis ni raawwate. Ibbida iyyuu hojjechuudhaan fuul dura namootaatti waaqa keessaa lafatti gadi buuse.

¹⁴Mallattoowwan bineensa isa tokkofaa sana bakka bu'ee akka argisiisuuf aangoo isaaf kennamee sanaanis, warra lafa irra jiraatan gowwoomsaa (dogogorsaa) ture; kanas kan godhe, isaan fakkii bifa bineensicha isa haaduudhaan rukutamee ture, garuu immoo amma iyyuu jirachaa jiru, sanaa akka kaasan isaanitti himuudhaani dha ture.¹⁵Fakkii bifa bineensichaattis afuura itti baasee lubbuu akka itti uumuufis eeyyamni waan kennameefiif, akka fakkiin suni iyyuu dubbatuu fi warra sagaduufii didani akka inni ajjeesu godhe.

¹⁶Dabalataanis, bineensichi namni kam iyyuu, xinnaan is guddaanis, sooreessis hiyyeessis, inni bilisa ta'es, inni garba ta'es harka mirgaa irratti yookiin immoo adda irratti gubaa akka qabaatu ni dirqisiise.¹⁷Namni kam iyyuu, gubaa bineensicha, innis, lakkoofsa maqaa isaa argisiisu, yoo of irraa qabaate malee, bituus gurguruus hin danda'u ture.¹⁸Kunis ogummaa gaafata. Eenyumtuu sammu qaba yoo ta'e, lakkoofsa bineensicha lakkaa'ee bira haa ga'uu. Lakkoofni kunis lakkoofsa dhala namaa ti. Lakkoofni isaas 666 dha.

Chapter 14

¹ Ani nan ilaalee; Hoolichi Tulluu Xiyoona irra dhaabates nan arge. Maqaan Isaa fi maqaan Abbaa Isaa adda isaanii irratti kan barreessamee jiru, namoonni 144,000 Isa wajjin turani.² Waaqa keessas sagalee akka bishaan walitti baay'atee huursuu fi sagalee akka qaqawwee guddaa guguungumu nan dhaga'e. Sagaleen ani dhaga'ee suni sagalee kiraara isa warri kiraara rukutan dhageessisanis ni fakkaata.³ Isaanis faarfannaa haaraa fuul dura barcumichaa, fuul dura uumamtoota lubbuu qaban arfanii fi fuul dura manguddootaa sanatti ni faarfatani. Faarfannaa sanas namoota 144,000, warra biyya lafaa irraa furaman sana, irraa kan hafe, namni biraa tokko illee baruun hin dandeenye.⁴ Namoonni kunis warra dubartoota bira dhaquudhaan of hin xureessine dha; isaan gursumma isaanii hin balleessine. Hoolichi eessa iyyuu yeroo deemu, Isa faana kan deeman isaani dha. Isaan kuni, warra sanyii namaa keessaa jalqabatti Waaqayyoo fi Hoolichaaf furamani dha.⁵ Afaan isaanii keessatti sobni tokko illee hin argamne; isaan warra mudaa of irraa hin qabnee dha.⁶ Ergamaa biraa, kan wangeela isa bara baraa baatee, warra lafa irra jiraataniif, saba, gosa, afaanii fi namoota hundumaattiif labsuudhaaf, walakkaa samii keessa balali'aa jiru tokko nan arge.⁷ Innis sagalee isaa ol fudhatee, "Sa'aatiin firdii isaa waan ga'ee jiruuf, Waaqayyoon sodaadhaa; ulfinas Isaaf kennaa. Isa waaqa, lafa, galaana fi burqaa bishaanii uumeefis sagadaa" jedhee dubbate.⁸ Ergamaan biraa, inni lammaffaa, isa duraatti aansuudhaan, "Kufteetti; kufteetti Baabiloon isheen guddittiin; isheen sabni hundumtuu dhugaatii waynii ishee isa halalummaa ishee irraa dhufu akka dhugan amansiifte kufteetti" jedhe.⁹ Ergamaan biraa, inni sadaffaan, isaanitti aanee sagalee guddaadhaan, "Eenyumtuu bineensichaa fi fakkii bifa isaaf sagada yoo ta'e, gubaa sanas adda isaa irratti yookiin immoo harka isaa irratti fudhatee yoo godhate,"¹⁰ inni dhugaatii waynii isa dheekkamsa Waaqayyoo ni dhuga; waynii isa otoo bishaan itti hin makamiin burcuqqoo aarii isaatti buufame ni dhuga. Namni kana dhugus, fuula ergamoota ququlloota ta'anii fi, fuula Hoolichaa duratti ibidda fi ibidda qabsiistuu boba'uun ni dararama.¹¹ Aarii ibidda isaan ittiin dararamanii immoo bara baraaf ol ni ba'a; warri bineensichaa fi fakkii bifa isaatiif sagadan kunneenis, akkasumas, namni gubaa sanas adda isaa irratti yookiin immoo harka isaa irratti fudhatees halkanii fi guyyaas boqqonnaa hin qabani.¹² Kunis, warra Waaqayyoof qulqullaa'anii, warra abboommii Waaqayyoo eeganii fi warra Yasuusitti amanan irraa obsaan danda'uu barbaada" jedhe.¹³ Anis sagalee waaqa keessaa nan dhaga'e; innis, "Kana barreessi: Warri Gooftaatti qabamanii du'ani, warra eebifamani dha". Afuurri Qulqulluus, "Eyyee, bu'aan (firiin) hojii isaanii isaan duukaa ni bu'a; kanaafuu, dadhabbii isaanii irraa aara haa galfatani" jedha.¹⁴ Ani nan ilaale; hurrii adii tokkos nan arge. Ilma namaa kan fakkaatu tokko hurricha irra taa'eera. Gonfoo warqee mataa irra godhateera; haamtuu qara qabdu tokko immoo harkatti qabateera.¹⁵ Sana booddees, ergamaan biraa tokko mana sagadaa sana keessaa gadi ba'etu, sagalee guddaadhaan, isa hurrii irra taa'ee jiru sana waamee: "Haamtuu kee fudhuutii, haamuu jalqabi. Midhaan biyya lafaa bilchaatee waan jiruuf, yeroon haaman ga'eera" jedhe.¹⁶ Achumaan inni hurrii irra taa'ee jiru suni haamtuu isaa biyya lafaa irra kaa'ee cire; biyyi lafaas ni haamame.¹⁷ Ergamaan biraa tokkos mana sagadaa isa waaqa keessa jiru keessaa ni ba'e; innis haamtuu qara qabdu qabateera.¹⁸ Ammas ergamaan biraa, inni ibidda irratti aangoo qabu, iddoo aarsaa ixaanaatii gadi ba'ee. Sagalee guddaadhaan ergamaa isa haamtuu qara qabdu qabu waamee, "Haamtuu kee ishee qara qabdu qabadhuutii wayniin waan bilchaateef muka waynii biyya lafaa irraa haamiitii walitti qabi" jedhe.¹⁹ Ergamichis haamtuu isaa biyya lafaa irra kaa'ee, wayniis muka wayinii irraa ciree haame. Bakka cuunfaa waynii dheekkamsa Waaqayyoo isa guddaattis darbate.²⁰ Iddoon cuunfichass magaala duubatti ni dhidhiitame; dhiigni inni hanga luugama fardaa bira ga'us keessaa gadi dhangala'e; innis naannoo kiilo meetra 1,600 ni ta'a.

Chapter 15

¹ Sana boodas, mallattoo guddaa fi dinqisiisaa ta'e tokko waaqa keessatti nan arge: Ergamtoota toorbaa fi dhukkuba dha'icha toorba turani. Dhukkubni dha'ichaa kunneennis warra dhumaa fi warra dheekkamsi Waaqayyoo ittiin dhaabatu (xumuramu) dha.² Waanta akka galaana burcuqqoo kan ibiddaan walmake fakkaatu tokko nan arge. Warri bineensicha fi fakkii bifa isaa irratti, akkasumas lakkoofsa isa maqaa isaa ibsu irratti mo'insa argatan suni immoo galaanicha bukkee dhaabbatanii jiru. Kiraara isa Waaqayyoo isaaniif kenne qabatanii jiru.³ Isaanis faarfannaa Musee, isa tajaajilaa Waaqayyoo ta'e, fi faarfannaa Hoolichaa faarfachaa jiru: "Hojjiiwwan kee guddaa fi dinqisiisa dha. Yaa Gooftaa Abbaa Humnaa. Daandiiwwan kee sirrii (qajeelaa) fi dhugaa dha. Yaa Mootii saba hundaa. ⁴Kan siitiin hin sodaanne eenyu dha, yaa Goofta! Maqaa kees kan hin ulfeessine eenyu dha? Si duwwaatu qulqulluu dha. Sabni hundumtuu ni dhufu; Fuul dura keettis ni sagadu; Hojiiwwan kee isaan qajeelloon sababa ifa ba'aniif (mul'ataniif) dha" jedhanii faarfatu turani.⁵ Waantota kanneen eergan ilaalee booda, manni sagadaa iddoon itti dhugaan ba'amu waaqa keessaa baname.⁶ Ergamoonni toorban sunii dhukkuboota dha'icha toorban sana qabatanii mana sagadaa sana keessaa gadi ba'ni. Isaanis uffata calaqqisaa 'layineeni jedhamu uffatanii, qoma isaaniis hidhata (marxifannoo) warqee irraa hojjetamee hidhatanii ture.⁷ Uumamtoota lubbuu qaban arfan sana keessaa inni tokko, waciitii warqee irraa hojjetaman toorba warra dheekkamsa Waaqayyoo isa kan bara baraatiin guutaman, ergamoota toorban sanaaf kenne.⁸ Manni sagadichaas aara isa ulfina Waaqayyoo fi humna isaa irraa dhufettiin guutame. Hanga yeroo dhukkuboonni dha'ichaa toorban kan warra ergamoota toorbaa sanaa xumuramanittis, namni tokko iyyuu manicha keessa seenuu hin dandeenye.

Chapter 16

¹ Anis mana sagadaa sana keessaa sagalee guddaa ergamoota toorban sanaan, “Dheekamsa Waaqayyoo isa waciitii toorban sana keesa jiru dhaqaatii lafa irratti gadi naqaa”, jedhu nan dhaga’e.² Ergamaan inni duraas deemetu, waciitii isaa keessaa lafa irratti gadi naqe; madaawwan nama jibbisiisanii fi nama dhukkubsan, namoota warra gubaa bineensichaa of irraa qabanii fi warra fakkii bifa isaaf sagadanii irra namm’e.³ Ergamaan inni lammaffaan immoo waciitii isaa keessaa galaana keessatti gadi naqe. Innis dhiiga ta’e, dhiiga akka nama du’ee; lubbuu qabeeyyonni galaana keessa jiraatan hundumtuu ni du’ani.⁴ Ergamaan inni sadaffaan immoo waciitii isaa keessaa lagaa fi burqituu bishaanii keessatti gadi naqe; isaanis dhiiga ta’ani.⁵ Ergamaan bishaanotaas, “Ati qajeelaa dha – inni jirtu, inni turtes, Ati Qulqulluu dha – Sababni isaas, waantota kanaaf situ firdii kenne.⁶ Sababa isaan dhiiga warra siif qulqullaa’anii fi warra raajotaa kee dhangalaasaniif, ati immoo dhiiga isaan dhugan isaaniif laatte; kunis waanta isaaniif ta’uu qabu dha” yeroo inni jedhu nan dhaga’e..⁷ Iddo aarsaattis, debi’ii, “Eyyee, yaa Waaqayyo Goofta Inni hundumaa dandeessuu, firdiiwwan kee dhugaa fi qajeelaa dha” jedhu nan dhaga’e.⁸ Ergamaan inni afuraffaan immoo waciitii isaa keessaa biiftuu irratti gadi naqe; namoota ibiddaan guggubuun isaaf eeyyamameera.⁹ Namoonnis ho’a hamaa sanaan ni guggubamani. Isaanis, Waaqayyo isa da’ichoota kana irratti aango qabu, maqaa isaa waamanii arrabsani. Hojii isaanii kanattis, isaan hin qaabbin; yookiinis, keessaa immoo isaan Waaqayyoon isa dha’icha kana hundumaa irratti gooftummaa qabu maqaa Waaqayyoof ulfina hin kennine.¹⁰ Sana booddee immoo, ergamaan inni shanaffaan waciitii isaa keessaa barcuma bineensichaa irratti gadi naqe; mootummaan isaas dukkanaa uffisame; warri achi jiranis hammeenya gidiraa isaan irra ga’e irraa kan ka’e, arraba isaanii nyaachaa (cicciniinaa) turani. ¹¹ Sababa hammeenya gidiraa isaan irra ga’ee fi madaawwan isaanii irraa kan ka’es, Waaqayyoo waaqaa arrabssaa turani; hojiiwwan isaaniittis gaabbuu ni didani.¹² Ergamaan inni ja’affaan immoo waciitii isaa keessaa laga isa guddicha, Laga Efiraaxes, itti gadi naqe. Mootota warra karaa ba’a biiftuu dhufuuf jedhaniif daandii qopheessuuf jechas, bishaan lagichaas ni goge.¹³ Afuuronni hin qulqullofni sadii kan raachota fakkaatan afaan jawwichaa, afaan bineensichaa fi afaan raajii ishee sobduu sana keessaa yommuu ba’anii nan arge.¹⁴ Isaanis afuurota seexanootaa warra mallattoowwan dinqisiisaa ta’an argisiisanii dha. Kanaafis, gaafa guyyaa isa guddichaa kan Waaqayyoo Abbaa Humnaa sanaa mootota guutummaa biyya lafaa irratti lola banuuf warra mootota walitti qabuudhaaf ba’anii dha.¹⁵ Sagaleen tokkos, “Hubadhaa! Ani akka hattuuttin dhufa; qullaa isaa adeemee qaamni isaa bakkeetti mul’atee haala isa qaanessuun akka isaan isa hin arginetti, namni inni dammaqinaan uffata isaa uffatee na eeggatu, eebbifamaa dha” jedhe.¹⁶ Isaanis, mootota sana iddoo afaan Hibriiwwuutiin “Armaagedoon” jedhamutti walitti qabani.¹⁷ Sana boodas, ergamaan inni toorbaffaan waciitii isaa keessaa qilleensatti gadi naqe. Itti aansees, sagaleen guddaan “Raawwateera!” jedhu mana sagadaa sana keessaa fi barcumicha birra dhaga’ame.¹⁸ Achumaanis, balaqqeessi ni balaqqeessa’e; ni guguungume; awl jala qabees ni qaqawweesse; kirkirri lafaa hamaanis ni ta’e – kirkirri lafaa kunis erga namni lafa irra jiraachuu jalqabee kaasee kirkira lafaa uumamanii turan hundaa kan caalu kirkira guddaa dha.¹⁹ Magaalli guddittiin sunis bakka sadiitti gar-gar baate; magaalonna saboota biyya lafaas ni kufani. Sana boodas, Waaqayyo magaala gudditti Baabiloon yaadateetu, wayinii isa dheekkamsa Isaa isa baay’ee hamaa irraa hojjetamee burcuqqootti guutee isheefii kenne.²⁰ Biyyoonni bishaan keessaa hundumtuu hin badani; tulluuwwanis hin argamne.²¹ Cabbii guguddaan, inni tokkoon isaa hanga kiiloo 60 ulfaatu, samii keessaa namoota irratti gadi roobe. Da’ichi cabbii kunis baay’ee hamaa waan tureef, namoonni sunis Waaqayyoon arrabsani.

Chapter 17

¹Ergamtoot toorban warra waciitii toorba qabatanii jiran keessaa inni tokko gara koo dhufetu anatti dubbatee, “Kottu, firdii sagaagaltitti ishee guddittii, bishaanota baay’ee irra teessu sanaa, ani sitti nan argisiisaa;”²Ishee mootonni biyya lafaa wajjin sagaagalani; ishee wayniin ishee inni isheen sagaagalummaa isheetiin hojjetteen, warri lafa irra jiraatan ittin machooftuu ta’an” jedhe.³Achiin boodas, ergamichi Afuuraatiin ol na baatee gara lafa onaatti na geesse; achittis dubartii bineensa dimaa kan maqootni arrabsoo irra guutee jiru irra teessee jirtu tokko nan arge. Bineensichis mataawwan toorbaa fi gaanfota kudhan qaba.⁴Dubartittiinis uffata purple fi diimaa uffatteetti; warqee, albuudota dhagaa qaal’aa ta’anii fi calleetiinis of miidhagsiteetti. Kubbayyaa warqee wantota nama jibbisiisanii fi xuraa’ummaa sagaagalummaa isheetiin guutamee jirus, harkatti qabatteetti.⁵Maqaan inni iccitti qabu, “Baabiloon guddittii, haadha sagaagaltootaa fi haadha biyya lafaa irratti waantota nama jibbisiisanii” kan jedhu adda ishee irratti barreeffamee ture.⁶ Dubartitiin dhiiga warra Waaqayyoof qulqullaa’aniitiini fi dhiiga warra Yasuusiif dhugaa ba’uu isaaniitiif aarsaa ta’aniitiin machooftuu akka jirtus nan arge. Yeroon ishee arges, ani baay’een ajaa’ibame.⁷Ergamichi garuu, “Maaliif ajaa’ibamte? Iccitii dubartittii fi kan bineensicha, isa mataawwan toorbaa fi gaanfota kudhan qabuu, ishee baatee jiruu, anu siifan ibsa.”⁸ Bineensichi ati argitee turte sun, amma hin jiru; boolla qilee sana keessaa ol ba’uuf jira. Sana booddees, balleessii isaatti ni fufa. Isaan warri lafa irra jiraatan suni, isaan warri erga biyyi lafaa kun uumame jalqabee maqaan isaanii Kitaaba Jireenyaa keessaatti hin barreessamnee, isaan yeroo bineensicha argan ni ajaa’ibamu; sababni isaas waan inni takka jiraachaa tureef, waan amma hin jirreef, garuu immoo deebi’ee argamuuf waan jiruufi dha.⁹Kuni sammuu ogummaa qabu barbaada; mataawwan toorban suni tulluuwwan toorba kanneen dubartittiin irra teessuu dha. akkasumas mataan torban mootota torba.¹⁰Dabalataanis, mataawwan toorban suni, mootota toorba dha. Isaan keessaas, shan kufaniiru; tokko jira; inni hafe tokko immoo hanga ammatti hin dhufne; dhufuudhaafis, hanga yeroo gabaabduu duwwaadhaaf turuun isa irra jira.¹¹ Bineensichi inni takka jiraachaa ture, amma immoo hin jirre, isa saddeetaffaa dha. Innis warra toorban sana waan ta’eef gara balleessii isaa ni dhaqa.¹²Gaanfonni kurnan warri ati argitee turte immoo, mootota kudhan warra hanga ammaatti mootummaa hin fudhanne dha; isaan garuu bineensicha wajjin sa’aatii tokkootiif akka moototaatti aangoo ni fudhatu.¹³Isaanis yaadni isaani tokko waan ta’eef, humna fi aangoo isaanii dabarsanii bineensichaaf ni kennu.¹⁴Hoolicha irrattis waraan ni banu. Hoolichi garuu Gooftaa gooftotaa, Mootii moototaas waan ta’eef, isaaniin ni mo’a; warri isaa wajjin jiranis warra waamaman, warra filataman, akkasumas warra amanamanii dha” naatiin jedhe.¹⁵ Ergamichi akkasis anaan jedhe: “Iddoo sagaagaltuun suni tessee jirtutti bishaanonni ati argite immoo, namoota, uummattoota walga’anii jiran, saboota fi, afaanota dha.”¹⁶Gaanfonni kurnan ati argitee fi bineensichi sagaagaltuu sana ni jibbu. Qobaatti ishee baasu; qullaattis ishe hanbisu; foon ishees ni nyaatu, ibiddaanis guutumman guutuutti ishee ni gubu.¹⁷Waaqayyos hanga dubbiin Isaa raawwatutti, akka isaan waligaluudhaan mootummaa isaanii dabarsanii bineensichaaf kennanii fi akeeka isaas hojjetaniif jecha kanas garaa isaanii keessa kaa’eera.¹⁸ Dubartittiin ati argitee turtes, magaala gudditti ishee mootota biyya lafaa bituuf isaan irratti aangoo qabdu dha”.

Chapter 18

¹Waantotni kuni erga ta'ani booda immoo, ergamaan biraa tokko waaqa keessa yeroo gadi dhufaa jiru nan arge. Innis aangoo guddaa waan qabuuf, biyyi lafaas ulfina isaatiin ni ife.²Innis sagalee nama sodaachisuun ni iyyee, “Kufteetti, Baabiloon isheen guddittiin kufteetti! Isheen iddoo seexanoonni jiraatan taateetti; isheen mana hidhaa warra afuura hin qulqulloofnee taateetti; isheen mana hidhaa simbirroo hin qulqulloofnee taateetti; isheen mana hidhaa bineensota hin qulqulloofnee fi bineensota nama jibbisiisanii hundumaa taateetti.³Saboonni hundumtuu waynii ishee isa halaalameeru sana dhuganiiru. Mootonni biyya lafaas ishee wajjin sagaagalaniiru. Daldaltoonni biyya lafa irraas humna ishee isa qixii hin qabne sanaatiin sooromaniiru” jechuudhaan.⁴Sana booddees, sagaleen biraa tokko waaqa keessaa, “Yaa uummata koo! Cubbuu ishee akka hin qooddanneef, dha'icha ishee tokkoo isaa iyyuu akka hin fudhaneef, ishee biraatii gadi ba'aatii koottaa.⁵Cubbuun ishee hamma waaqaatti ol fagaatee wal irratti tuulameera, Waaqayyoos hojiiwwan ishee yara ta'an sana hundumaa yaadateera.⁶Liqii isheen nama irratti fidde, isheefis ni deebisaa; wanta isheen gooteefis, dachaa lamaan ni godha. Kubbaayya isa isheen ittiin namaaf bulbultetti, harka lamaan isheef ni bulbula.⁷Akkuma isheen ulfina ofiif laatee, jireenya qananii jiraatteenis, gidiraa fi gadda hangas ga'u isheef ni kenna. Isheen garaa isheetti, 'Ani akka Mootuutti taa'een jira; ani gaalamoota miti. Gaddis nan argu.' ofiin jetteetti.⁸Kanaafuu, guyyaa tokko keessatti, da'ichooni ishee ni dhufu: du'a, gaddaa fi beela. Ibiddaanis ni gubatti. Kunis kan ta'u, Waaqayyo Gooftaan Inni Abbaa humnaa, firdii ishee waan isheefi kennuufi dha” jedhe.⁹Mootonni biyya lafaa warri ishee wajjin sagaagalanii fi keessa gadi ba'anii jiraatan, yeroo aara gubachuu ishee argan, isheedhaaf boo'anii wawwaachuuf jiru.¹⁰Gidiraa isheen argaa jirtu sodaataniis irraa fagaatanii dhaabbachuudhaan, “Wayyoo, wayyoo, magaala guddittiif, ya Baabiloon, magaala humna-qabeettii. Adabbiin kee sa'aatii tokko keessatti dhufe” ni jedhu.¹¹Kana booda meeshaa isaanii namni irraa bitu waan hin jirreef, daldaltoonni biyya lafaas isheedhaaf ni boo'u, ni gadduus.¹²Meeshaa warqee, meetii, albuudota dhagaa warra gatiiin isaanii qaali ta'e, calleewwan, uffata naayileen gaarii irraa hojjetame, uffata bifa dhiilgee, haarrii, uffata bildiimaa, muka urgaa'u kan gosa hundumaa, mi'a ilka araba irraa hojjetame hunduma, mi'a muka baay'ee gati qaali baasu irraa hojjetame, mi'a sibiila diimaa, kan sibiilaa, kan dhagaa miidhagaa irraa hojjetame,¹³qarafaa, qimamii urgeessituu, ixaana, qumbii, happee, dhugaatii waynii, zayitii, daakuu bullaa'aa, qamadii, horii fi hoolaa, fardeenii fi gaarii fardeenii harkifamu, qaamaa fi lubbuu namootaas isaan irraa kan bitu hin jiru.¹⁴Akkasumas, “Humna qabeenya kee hundumaatiin bu'aan ati argachuudhaaf hawwaa turte si harkaa ba'eera. Qananii fi jireenya kee cululuqn suni hundumtuu, akka deebi'anii hin argamnetti, si harkaa badaniiru” isheettiin jedhu.¹⁵Daldaltoonni meeshaalee kanneenii warri qabeenya isheettiin sooromaniis turanis, sababa gidiraa ishee sodaataniif, ishee irraa fagaatanii dhaabataniitu isheef iyyanii ni boo'u, ni gadduus.¹⁶Isaanis, “Wayyoo, wayyoo yaa magaala guddittii, ishee uffata laayineenii bareedaa, ishee uffata dhiilgee fi bildiimaa uffachaa turteef; ishee warqee fi meeshaalee miidhaginaa qaali ta'anii godhattee, calleewwanis naqattee of miidhagsitu turtee.¹⁷Sa'aatii tokko keessatti qabeenya kun hundumtuu kan jalaa bade, wayyoo, wayyoo” jedhanii ni boo'u. Warri markaba irratti ajajan, warri markabaan adeeman, warri markaba keessaa hojjetan, warri hojii galaana irratti hojjetamuun jiraatan hundumtuu ishee irraa fagaatanii ni dhaabatu.¹⁸Aara isheen gubachaa jirtuu yeroo argan immoo ni iyyanii. Isaanis “Magaala isa kamtu akka magaala guddittii kanaa fakkaata ture?” jedhani.¹⁹Biyyoo mataa isaanii irratti facaasaniis, “Wayyoo, wayyoo yaa magaala guddittii, ishee iddoo warri markaba galaana irraa qaban hundumtuu itti sooromani. Sa'aatii tokko keessatti kan badde taateetti!” jedhani iyyanii boo'aa fi gaddaa turani.²⁰Sagaleen tokko immoo, “Yaa waaqaa, yaa warra Waaqayyoof qulqullooftani, yaa ergamootaa, yaa raajotaa, waan ishee irratti ta'etti gammada! Waaqayyo firdii keessan ishee irratti isiniif waan faradeef, gammadaa!” jedhe.²¹Ergamaan guddan tokko dhagaa gudda kan dhagaa daakuu fakkaatu tokko fuudhee “Baabiloon, magaalli ishee guddittiin suni akkas dhiibamtee gadi darbatamti; deebitees hin argamtu!” jechaa galaana keessatti darbatee²²“Sagaleen warra kiraara rukutuu, kan warra weellisuus, sagalee warra ulullee fi xurumbaa xabataniis deebi'ee si keessatti hin dhaga'amu. Ogeessonni harkaas deebi'anii si keessatti hin argamani; sagaleen dhagaa daakuus, deebi'ee si keessatti hin dhaga'amu.²³Ifni ibsaas, kana booda deebi'ee si keessatti hin ifu; sagaleewwan mishirroo fi mushurraas, kana booda deebi'anii si keessatti hin dhaga'amani; daldaltoonni kee namoota kabajamoo biyya lafaa waan turaniif, saboonni mora keetiin gowwoomfamaa turani.²⁴Dhiigni raajotaa fi kan warra Waaqayyoof qulqullaa'anii, akkasumas dhiigni kan warra biyya lafa irratti ajjeefamanii hundumtuu, ishee keessatti argameera” jedhe.

Chapter 19

¹Waantota kunneen booda, sagalee guddaa isa kan uummata baay'ee fakkaatu waaqa keessaa nan dhaga'e. Innis, "Haaleeluyaa! Fayyinni, ulfinnii fi humni kan Waaqayyo keenyaa ti!"²Firdiiwwan isaa dhugaa fi qajeelaa waan ta'aniif, sagaagaltuu ishee guddittii, ishee walqunnamtii saalaa ishee isa yaraa sanaatiin biyya lafaa balleessite sana irratti Inni faradeera. Dhiiga hojjetoota Isaa isa harka isheetiin dhangalaa'eefis, gumaa baaseera" jedhanii dubachaa turani.³ Yeroo lammaffaafis isaan ni dubbatani: "Haaleeluyaa! Aarri sunis hamma bara baraatti ishee keessaa ni aara" jedhani.⁴Manguddoonni digdamii arfan sunii fi uumamtoonni lubbuu qaban arfan suni gadi gombifamanii, Waaqayyo isa barcumicha irra taa'eef sagadanii. Isaan, "Ameen, haaleeluyaa!" jechaas turani.⁵ Sana boodas, sagaleen barcumicha biraa ba'ee, "Isin hundumti keessanu – isin hojjetoonni Isaa, isin warri Isa sodaattan, isin warri xinnaan is guddaanis – Waaqayyo keenya galateeffadhaa!" jedhe.⁶Itti aanees, sagalee akka sagalee uummata baay'ee, sagalee isa sagalee bishaan walitti baay'atee huursaa deemuu fakkaatuu fi sagaleen bakakkaa guddaa guungumee qaqawweessa'u fakkaatu tokko nan dhaga'e; innis, "Haaleeluyaa! Gooftichi waan mo'uuf; Waaqayyo keenya, Inni hundumaa danda'u waan mo'uuf.⁷Kottaa ni gammannaa; ni ililchinaa! Ulfinas isaaf ni kennina! Guyyaan gaa'ela Hoolichaa ga'eera; mishirroon isaas of qopheessiteetti!"⁸Isheenis uffata calaqqisaa fi qulqulluu kan laayineenii irraa hojjetame akka uffattu isheedhaaf eeyyamameera" jedhe (uffanni laayineenii inni gaarii sunis hojjiwwan warra Waaqayyoof qulqullaa'aniisa qajeelaa dha).⁹Ergamichis kana naan jedhe: "Kana barreessi: Warri diggisii cidha gaa'ela Hoolichaa irratti waamamani, eebbifamtoota dha!" Itti dabalees, "Isaan kunis, sagaleewwan Waaqayyoo isan dhugaa dha" naan jedhe.¹⁰Anis isaaf sagaduudhaaf jedheen miilla isaa jalattin kufe. Inni garuu, "Kana hin godhiin! Hidhatni ani siitii fi obboloottan kee warra waa'ee isaYasuus dhugaa ba'etti qabamaniif qabu hojii dha. Inni Yasuus dhugaa ba'e, isa afuurri namoota raajii dubbachiisuu dha; kanafuu, anaaf otoo hin ta'iin, Waaqayyoof sagadi!" naan jedhe.¹¹Kana booddees, waaqni banamee nan arge; ilaalanis, farda adii tokkon arge. Inni fardicha yaabbatee jirus amanamaa fi dhugaa jedhama; inni kan faradus, kan lola banus, qajeelummaadhaani.¹²Iji isaa akka barbadaa ibiddaa ti; mataa isaa irra gonfoo baay'eetu jira. Isa irraa kan hafe, maqaa namni biraan hin beekne, kan isa irratti barreessame jiru tokko ni qaba.¹³Uffata dhiigaan cuuphame uffatee jira; maqaan isaas "Sagalee Waaqayyoo" jedhama.¹⁴Waraanni waaqa keessaas fardeen a'adii yaabbatanii, uffata 'laayineenii' adii fi qulqullu uffatanii, isa duukaa bu'ani.¹⁵Afaan isaa keessaa haaduu qaramaa, isa inni saboota biyya lafaa ittiin rukutu ni ba'e; inni ulee sibiilaatiinis isaan ni tiksa. Inni iddoo cuunfaa waynii isa Waaqayyo Inni Hundumaa danda'u aariidhaan itti dheekkame keessa deemees ni dhidhiita.¹⁶Uffata isaa fi sarbaa milla isaa irrattis maqaan, "Mootii moototaa fi Gooftaa gooftotaa" jedhu barreessamee jira.¹⁷Achiin booda immoo ergamaa biiftuu irra dhaabate tokko nan arge. Innis sagalee guddaatiin hallaattota waaqa keessa balali'an hundumaa, "Diggisii isa guddaa isaWaaqayyo qopheesse sanaaf walitti qabamaatii koota" jedhee isaan waame.¹⁸Itti dabalees, "Kootaatii foon moototaa, foon ajajjota waraanaa, foon namoota ciccimoo. foon fardeenii fi kan warra isaan yaabbatanii jiranii, foon namoota hundumaa, kan isa bilisa ta'ees, kan isa garboomees, kan isa guddaas, kan isa xinnaas nyaadhaa" jedhe.¹⁹Itti aanees, bineensichaa fi mootota biyya lafaa loltoota isaanii wajjin nan arge. Isaanis isa fardicha yaabbatee jiru sanaa fi loltoota isaa irratti waraana banuuf jedhanitu walitti qabamanii jiru.²⁰Bineensichi fi raajichi sobduun inni fuula isaa duratti mallattoowwan argisiisaa ture suni ni boojji'amani. Inni mallattoowwan kanaan warra gubaa bineensichaa of irratti godhatani fi warra fakki bifa isaatiif sagadaa turani gowwoomsaa ture. Warri qabaman lamaan kunis, otoo dhuma lubbuudhaan jiranii haroo ibiddaa dhagaa boba'uu sana keessatti darbatamani.²¹Warri hafan immoo haaduu isa afaan isa farda yaabbatee jiru sana keessa ba'een ajjeefamani. Hallaattoonni sun hundumtuu foon reeffa isaanii ni nyaatani.

Chapter 20

¹Itti aanees, ergamaa waaqa keessaa gadi bu'aa jiru tokko ani nan arge. Innis furtuu boolla qilee sanaa fi sansalata guddaa harkatti qabatee ture.²Innis jawwee sana, bofa isaa durii sana, isa diyaabiloos yookiin immoo Seexana jedhamu, qabeetu waggaa kuma tokkoof hidhe.³Boolla qilee sanattis isa darbata. Boollichas itti cufeetu irratti saamse. Kanas kan inni godhe hanga waggaan kumni tokko suni raawwatamutti, akka inni deebi'ee saboota biyya lafaa hin gowwoomsineefi dha. Guyyaa sanaan booda garuu, yeroo muraasaaf gadi dhiifamuun isaaf mi mala.⁴ Achiin booda immoo barcumoota sana nan arge. Barcumoota sana irras warra firdii kennuuf aangoon isaaniif kenname suni taa'anii jiru. Dabalataanis, lubbuuwwan warra waa'ee Yasuus dhugaa ba'anii fi warra sagalee Waaqayyootiif jedhani morma kutamanii nan arge. Isaan bineensichaaf yookiin immoo fakkii isaaf hin sagadne ture dha; isaan warra adda isaanii irratti yookiin immoo harka isaanii irratti gubaa sana godhachuus didanii ture dha. Isaanis jireenyatti deebi'anii, waggaa kuma tokkoofis Kiristoos wajjin ni mo'ani.⁵Warra du'ani keessaa warri hafan immoo hanga waggaan kumni tokko suni dhumutti jireenyatti hin deebine. Kunis, du'aa ka'uu isa jalqabaati.⁶Eenyumtuu inni du'aa ka'uu isa jalqabaa keessatti hirmaate, eebbifamaa fi qulqulluu dha! Duuni inni lammaffaa warra kana irratti aangoo hin qabu. Isaan luboota Waaqayyoo fi luboota Kiristoos ta'uudhaan, Kiristoos wajjin waggaa kuma tokkoof ni mo'u.⁷Waggaan kumni tokko suni yeroo dhumutti, Seexanni hidhaa isaa keessa ni ba'a.⁸Innis gadi ba'eetu sabota karaa golee lafaa arfaniin jiran hunduma ni gowwoomsuudhaan Goog fi Maagoog, lolaaf walitti isaan isaan ni fida. Baayy'inni isaaniis akka cirracha galaanaa keessa ni ta'a.⁹Isaanis gooda lafaa irrann ba'aniitu, magaala jaalatamtittii, bakka buufata warra Waaqayyoo qulqullaa'aniitti, ni marsu. Garuu ibiddi waaqa keessaa bu'eetu, isaan fixe.¹⁰Seexannichi, inni isaan gowwoomse, haroo dhagaa boba'u, iddoo bineensichii fi raajii sobduun suni itti darbatamanii ture, keessatti gadi darbatame. Isaanis bara baraatiif halkanii fi guyyaa ni dararamu.¹¹Sana booddees, barcuma adii guddaa tokkoo fi barcumicha irra taa'e kan jiru tokko nan arge. Laftii fi waaqnis fuula isaa duraa baqatani; iddoo dhaqan garuu hin arganne.¹²Warri du'ani, xinnaanis guddaanis, barcumicha fuul dura dhaabatanii nan arge; kitaabonnis yeroo saaqamani nan arge. Kitaabni biraas, Kitaaba Jireenyaa, ni saaqame. Warri du'anis, akkuma hojiwwan isaniitti haaluma kitaabota sana keessatti barreeffamee jiruun firdii isaanii argatani.¹³Galaanni warra du'anii isa keessa jiran baasee kenne. Duunii fi mootummaan warra du'aniis, warra du'anii isaan harka jiran baasanii kennani; warri du'anis, akkuma hojiwwan isaniitti firdii isaanii argatani.¹⁴Duuttii fi mootummaan warra du'anii immoo haroo ibiddaa keessatti gadi darbatamani. Haroon ibiddaa kunis, du'a isa lammaffaa dha.¹⁵Namni maqaan isaa Kitaaba Jireenyaa kana keessatti hin barreessamne yoo argame, haroo ibiddaa keessatti darbatama ture.

Chapter 21

¹Achiin boodas, ani waaqa haaraa fi lafa haaraa nan arge; waaqaa fi lafti warri duraa darbanii jiru; galaannis kana booda hin jiru.²Magaala qulqullitti, Yersaalem ishee haaraa, ishee akka mishirroo abba manaa isheef of kuultee bareeddee dhuftuu, Waaqayyo biraa yeroo waaqa keessaa gadi buutu nan arge.³Anis sagalee guddaan barcumicha biraa yeroo dubbatu nan dhaga'e; innis, "Ilaali! Bakki Waaqayyo buufatu amma namoota gidduutti argama; innis isaan bira jiraachuufi dha. Isaan uummata isaa ni ta'u; Waaqayyo mataan isaa, isaan wajjin jiraachuufi dha; Waaqayyoo isaaniis ni ta'a.⁴Inni imimmaan isaani hunduma isa ija isaanii irraa ni haqa; kana booddees, duunis, gaddis, iyyis, dhukkubnis hin jiru. Warri duraa darbanii jiru" jechaa ture.⁵Inni barcumicha irra taa'ee jiru suni, "Ilaali! Ani waan hundumaa haaraa nan godha!" naatiin jedhe. Itti dabalees, "Dubbiwwan kunneen amanamaa fi dhugaa waan ta'aniif, barreessi" naan jedhe.⁶Akkasumas "Waantotni kunneen ta'anii jiru! Ani Aalfaa fi Omeegaa dha; isa jalqabaa fi isa dhumaa ti. Ani isa dheeboteef burqituu bishaan jireenya irraa kaffaltii tokko malee tolaan nan kennaafi.⁷Inni mo'us, waantota kana ni dhaala; anis Waaqayyoo isaa nan ta'a; innis ilma koo ni ta'a.⁸Warra sodaattotaa, warra amantii hin qabnee, warra nama jibbisiisanii, warra lubbuu balleessanii, warra safuu qooda walqunnamtii saalaa hin qabnee, warra mortootaa, warra waaqayyolii tolfamaniitti waaqessanii, warra soban hundumaa ilaalchisee garuu, bakki isaaniif malu haroo dhagaa boba'uu isa hamaa sana keessa dha. Sunis du'a isa lammaffaa dha" naan jedhe.⁹Ergamtoota warra toorban warra waciitiiwwan toorba kanneen dha'ichoota gara dhumaa toorbaniin guutaman qabatanii jiran keessaa inni tokko gara koo dhufee anatti dubbate. "As koottu. Anuu ishee mishirroo, haadha manaa Hoolichaa sitti nan argisiisaa" naan jedhe.¹⁰Achumaan Afuuraatiin ol fuudhee gara tulluu guddaa fi dheeraa tokkootti na geesse, Yersaalem, magaala qulqullitti, Waaqayyo biraa waaqaa keessaa yeroo gadi buutu anatti argisiise.¹¹Yersaalemis ulfina Waaqayyoo qabdi; akka dhagaa bareedinaa isa gatiin isaa qaalii ta'ee, akka dhagaa miidhaginaa isa 'jasper' jedhamuutti calaqqistee bareeddi turte.¹²Dallaa guddaa fi dheeraa, kan balbaloota karraa kudha lama qabuu fi kan ergamoonni kudha lamas eegan, qabdi turte.. Balbaloota karraa sana irrattis maqaan gosa ijoollee Israa'el kudha lamaani barreessamee jira;¹³karaa ba'a-biiftuu, karaa kaabaa, karaa kibbaa fi karaa lixa biiftuu, karaa tokko tokkoo isaanii, balbala karraa sadiitu jira.¹⁴Bu'uurri dallaa magaalitti kan irra dhaabate immoo dhagoota kudha lama qaba; isaan irratti immoo maqaan ergamoota Hoolichaa kudha lamaa barreessamee jira.¹⁵Ergamaan inni anatti dubbatee ture sunis, kan magaalittii, balbaloota ishee fi dallaa ishee ittiin safaru ulee safartuu warqee irraa hojjetamte tokko qabatee ture.¹⁶Magaalittiin kan hundoofte lafa karaa arfaniinuu wal qixee dheeratu irratti ture. Ergamichis ulee safartuu isaatiin magaalittii ni safare; gara hundumaanuu kiiloo meetrii (stadia) kuma kudha lamaa dheeratti.¹⁷Dallaa ishees ni safare; furdinni isaas, akka safara dhundhuma namaatti, dhundhuma 144 ta'e (Ergamichis hammasuma safare).¹⁸Dallichi dhagaa 'jasper' jedhamu irraa hojjetame; magaalittiin immoo warqee qulqulluu, isa akka of-ilaaleetti ifuutiin ijaaramte.¹⁹Bu'uurri dallichaas kan bu'e, dhagaa gatiin isaa qaalii ta'e adda addaatiin miidhagfameetu dha. Dhagaawwan kunneenis, inni duraa 'jasper', inni lammaffaa 'sapphire', inni sadaffaa 'agate' fi inni afuraaffaan immoo 'emerald' kan jedhamani dha.²⁰Akkasumas, inni shanaffaan 'onyx', inni ja'afaan 'carnelian', inni toorbaffaan 'chrysolite', inni saddeetaffaan 'beryl', inni salgaffaan 'topaz', inni kurnaffaan 'chrysoprase'; inni kudha tokkoffaan 'jacinth', inni kudha lammaffaan 'amethyst' ture.²¹Balballi karraa kudha lamaan calleewwan kudha lama turani; balballi karraa sunis, tokko tokkon isaa callee tokko irraa hojjetame. Daandiiwwan magaalittii warqee qulqulluu isa akka of-ilaalee keessan nama argisiisu irraa hojjetame.²²Waaqayyo Gooftaan Inni Abbaa Humnaa fi Hoolichi mana sagadaa waan ta'aniif, ani mana sagadaa tokko illee magaalittii keessatti hin argine.²³Biiftuu yookiis ji'a magaalitti irratti ibsuun barbaachisaa hin ture; ulfinni Waaqayyoo dursee ishee irratti ifee jira; Hoolichis ibsaa ishee ti.²⁴Saboonnis ifa isheetiin ni deemu. Mootonni biyya lafaas ulfina of biraa qaban gara isheetti ni fidu.²⁵Balabaloonni karra ishee yeroo guyyaa hin cufamani; halkan kan jedhamus achi hin jiru.²⁶Isaan ulfinaa fi kabaja saboota biyya lafaa bira jiranis gara isheetti ni fidu;²⁷Maqoota warra Kitaaba Jireenyaa Hoolicha keessatti barreessamee jiru irraa kan hafe, waanti qulqulluu hin taane fi warri waanta nama jibbisiisuu fi waanta nama gowwoomsu hojjetan tokkoon isaanii illee garuu magaalittiin hin seenani.

Chapter 22

¹Achiin boodas, ergamichi lagicha Bishaan Jireenyaa isa akka cabbie qulqullaa'ee addaatu natti argisiise. Lagni kunis isa barcuma Waaqayyoo fi barcuma Hoolichaa biraa burqee,²gara daandii magaalittii walakkaa keessa jirutti dhangala'u dha. Karaa gamaa fi gamanaa lagichaa immoo Mukti Jireenyaa inni sanyii gosa kudha lamaa baatee jiru ni jira; mukichis ji'a ji'aan sanyii ni hora. Baalli mukichaas saba biyya lafaa fayyisuudhaaf kan ta'u dha.³Kana boodas, abaarsi tokko illee magaalittii keessa hin jiraatu. Barcumni Waaqayyoo fi barcumni Hoolichaa ishee keessa jira; hojjetoonni isaas isaaf ni hojjetu.⁴Isaan fuula isaa ni arguu; maqaan isaas adda isaanii irra ni jira.⁵Halkan kana booda achi hin jiru. Waaqayyoo Gooftaan waan isaan irrati ibsuuf, ifni ibsaas, ifni aduus isaan hin barbaachisu. Isaan bara baraatiif ni mo'u.⁶Ergamichis, "Dubbiwwan kunneen amanamaa fi dhugaa dha. Gootichi, inni Waaqayyoon afuurota warra raajotaa, wanta as dhihootti ta'uu qabu hojjetoota isaatti argisiisuudhaaf jedhee ergamaa isaa ergee jira.⁷Hubadhu! Ani as dhihootti nan dhufa! Eenyumtuu inni dubbiwwan kitaaba kana keessatti raajaman kanaaf abboomamu, eebbifamaa dha!" jedhee natti hime.⁸Inni waantota kana dhaga'ees, argees ture ana, Yohannis, dha. Yeroon dhaga'ees, argees turetti, ergamaa isa kana hundumaa anatti argisiiseef sagaduudhaaf jedheen miilla isaa jalatti kufeen ture.⁹Inni garuu, "Sana hin godhin! Ani hariiroon sii wajjin, obboloota kee warra raajotaa wajjin, akkasumas warra dubbiwwan kitaaba kanaaf abboomaman wajjinis qabu kan hojii ti; anaaf otoo hin ta'iin Waaqayyoof sagadi!" naan jedhe.¹⁰ Itti dabalees "Yeroon kuni itti raawwatamu as dhi'hoo waan ta'eef, dubbiwwan kitaaba kana keessatti raajamani saamsitee hin cufin."¹¹Inni jal'aa ta'e, jal'inuma isaatti itti fufee haa hojjetu. Inni naamusaan gadhee ta'e, gadhummaa namusa issaatti haa fufu. Inni qajeelaa ta'e, waan qajeelaa ta'e itti fufee haa hojjetu. Inni qulqulluu ta'e, itti fufee qulqulluu haa ta'u!" naan jedhee.¹²"Hubadhu! Ani dafee nan dhufa. Tokko tokkoo namaaf akka hojiiwwan isaatti liqii isaa isaaf deebisuuf, badhaasni ani kennu na harka jira."¹³Ani Alfaa fi Omeegaa dha; isa duraati, isa booddee ti; isa jalqabaati, isa dhumaatis" jedhe, inni dhufuuf jedhu suni.¹⁴Warri uffatoota isaanii miiccatan, mirga Muka Jireenyaa sana irraa nyaachuu waan argataniif, akkasumas magaalittii karaa karraa balbalootaa sanaa seenuuf mirga waan qabaniif, isaan eebbifamtoota dha.¹⁵Saroonni, mortoonni, sagaagaltoonni, lubbuu baastonni, warri waaqayyolii tolfaman waaqessani fi warri sobaa jaalatanii fi waan sobaa hojjetan hundumtuu dallaa magaalittii duubatti ni hafu.¹⁶ "Waantonni kunneen hundumtuu akaa waldoota kiristiyaanaa ga'uuf jecha, ani, Yasuus, ergamaa koo ergee isiniif dhugaa baasiseera; ani hiddaa fi sanyii Daawwiti, isa akka bakkalcha barii ifu dha" ni jedha Kiristoos.¹⁷ Afuurichii fi Mushirichi, "Kottu" jedhu. Mee inni kana dhaga'us,"Kottu!" haa jedhu. Namni dheebote eenymtuu, haa dhufu; namni bishaan barbaadu eenyumtuu, otoo gatii hin baasin bishaan jireenyaa haa dhugu.¹⁸ Ani, dubbiwwan kitaabni kuni raajessu nama dhaga'u eenyuufuu, dhugaa nan ba'a. Namni dubbiwwan kanatti dabaluu yoo jiraate, Waaqayyoo adaba dha'ichoota waa'een isaanii kitaaba kana keessatti barreessame isa irratti dabaluu jira.¹⁹Namni dubbiwwan kitaabni kuni raajessu irraa waa hir'isu yoo jiraate immoo, Waaqayyoo waa'een Muka Jireenyaa fi magaala qulqullitti inni kitaaba kana keessatti barreessamee jiru keessaa, qooda isaa ni hir'isa.²⁰²⁰ Inni waantota kanneen hundumaaf dhugaa ba'us, "Eeyyee! Ani as dhi'hootti nan dhufa" ni jedha. Ameen! Kottu, Gooftaa Yasuus!²¹²¹ Ayyaanni Gooftaa Yasuus hunduma faana haa ta'u! Ameen!